HÚSVÉTRA

Királyi felségednek

Mesélő
Manó

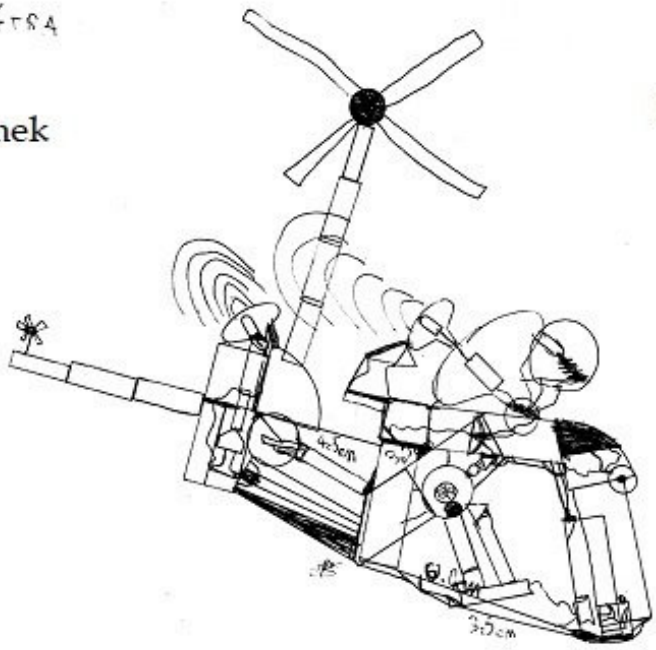

Nagy Herceg és Kis Hercegkisasszony

Mesélő Manó

Nagy Herceg és Kis Hercegkisasszony

Budapest, 2017

Jelen könyvet, illetve annak részeit a szerző vagy jogutódja előzetes írásos engedélye nélkül tilos reprodukálni, adatrögzítő rendszerben tárolni, bármilyen formában, vagy eszközzel - elektronikus, vagy más módon közölni!

A szerző szépen kéri, ne keresse senki!

Szerkesztette: Lónyai Péter

A borítóképet készítette: Nagy Herceg 2013-ban (7 és fél évesen)

TARTALOM

Mese-mese-meskete

I. A napló

Születés

Az első év

A második év

Innen: Bikfic, Gézengúz, Lókötő is...

Új becenevek: Nagyfiú, Mester

Új becenév: Ördögfia

Hercegünk új becenevei: Medvebocs, Zebulon Hercegkisasszony: Dagadt, Pufi-Pofi

Dorothea új beceneve: Fehér Asszony

Hugica új beceneve: Süti

Kezdődik a második közös év!

Pótnapló

II. A hiányzó öt év

Utószó: kis önmarcangolás, ami nem csak nekem szól!

Mese-mese-meskete

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy... á, mit mesélek, csak mert minden magyar mese így kezdődik? Nemcsak volt, hanem ma is áll, itt, a nagy Duna mentében a nagy város, amire minden magyar nagyon büszke. A Duna ugyan nem fagy már be, mint amikor az utolsó nagy (román)-magyar nemest királynak kiáltották ki a folyó jegén, és az ország is kicsinnyé zsugorodott azóta. Nehezen viseli az ország népe, bár áll még a romokból újjáépített Vár és szemben véle az ország csodálatos, tündi-bündi háza, amit azonban megszállt a gonosz lélek, jobb volna, ha nem is lenne.

Ebben a büszke városban született Nagy Herceg, a csoda. Nem tudta senki akkor, hogy milyen is lesz ez a két tenyéren elférő csöppnyi emberke, de a születés mindig csoda, ő is az volt. Senki sem érti, hogy lesz az alig látható petéből és a mikroszkópon is picuri spermából pár hónap alatt nyivákoló, hadonászó élő lény, a kis csoda. Királyi családom el is nevezte gyorsan Kis Hercegnek, miután férfiúnak született. Nőtt, nődögélt, mígnem valakinek eszébe nem jutott, hogy ez a név már foglalt: a francia pilóta, Antoine de Saint-Exupéry mesélt róla, sok bölcs meglátással fűszerezve, miközben röpködve irtotta a gonoszt. Nos, mit lehet ilyenkor tenni? A szülők és nagyszülők nyelve már rájárt a hercegre, a bébi pedig naggyá nőtt, futkosott körülöttük, így átkeresztelték Nagy Herceggé.

Közben feladták neki a keresztség szentségét. Fontos esemény Európában, ahol kereszténynek lenni kötelesség. Előbb-utóbb megvadul a hülye fehér ember, és megkérdi, nem vagy-e zsidó, netán muzulmán. Mert akkor levakarhatatlan bélyegzőt sütnek rád, megehet a fészkes fene. A cigányságra vallási eretnekséget nehéz rásütni, mert szegények hisznek istenben, akit a keresztre feszített Krisztusként imádnak. Rájuk más különbséget sütnek, sok sikerrel.

Marad tehát a Nagy Herceg, aki nagy, barna szemekkel jött világra. Persze a szeme színét nem láthatta senki azonnal. Ez is a születés számtalan rejtelme közé tartozik. Elárulom végre, hogy az egyik nagypapája vagyok.

Annak a királyi családnak a feje is, amelyikben nem a fizikai terület, hatalom és gazdagság uralkodik a lelkeken, hanem a szellemi nagyság. Illetve hívjátok, kedves olvasók, aminek akarjátok. Nem a rangoktól akarunk nagyok lenni, nem is a használt nyelvtől. Ragaszkodnunk kell az elhintett köd miatt bizonyos formaságokhoz, de ne lepjen meg senkit, ha hétköznapi „rangokkal”, szóhasználattal és körülményekkel is találkozik az írásban.

Szóltam íródeákunknak, faragja hegyesre a tollát, és vezessen naplót Nagy Hercegünk és Kis Királykisasszonyunk életéről. Akiről később még sokat mesélek, csak meg kell még Őfelségének is születnie.

Így hangzanak a napló szavai:

I. A napló

Születés

Férfi sorstársaim, hányan tetszettek átesni ezen a fura, rendkívüli élményen? Lehet, hogy nem kevesen? Hm, érthetetlen. Csöng az éjszaka közepén a telefon és egy férfiasan megilletődött hang, a királyé, közli, hogy egy órával előbb nagypapa lettem. Beültünk arannyal bélelt autónkba, a csoda-paripába, és áthajtattunk a park lejtővégi házi kórházunkba. Csupa mosoly a világ, hajlongnak nővérek, és a fehér szakállas orvos, szinte tuszkolnak a szülőszobába, ahol a leírhatatlan Őfelségei boldogság mámorában tündökölve szorítja magához királyné lányom a tiszta-szép arcú, csukott szemű, szinte bodros-hajas babát. Az én örömöm a pillanatnak szól csupán, a megtörtént csodának: új emberke lépett a Földre és vérének 25%-a belőlem való. Negyedrészt én élek benne tovább. Hihetetlen, nem?

Az első év

Két lányom csecsemőkorának emlékeire lesve, naplófeljegyzéseket tanulmányozva teltek az első hetek. Mi mindenre nem emlékszik az ember?! De ha emlékszik is, óriási meglepetés erejével hat egy-egy új tudás, mozdulat, képesség megjelenése a csöppnyi emberkében. Eleinte izgultunk: mintha lassan „nyílt volna ki a szeme”! A semmibe révedő tekintet bizony szívdermesztő, idegesítő. Aztán kiderült, hogy csak a türelmünk véges, az sürget. Nagy Herceg tekintetében időben megjelent a szikra, a látás, az első ismerkedő pillantások. Rendkívüli öröm, nem méltó királyhoz, de rejteni nehéz. Aztán a mosoly megjelenését siettettük magunkban. Királyné lányom, az orvos, figyelmeztetett: az első mosolyok még nem szólnak senkinek, semminek, azt a csecsemő hozza magával a méhből, belülről fakadnak, nem külső jelenségek hatására születnek. Mégis micsoda báj, öröm kíséri a pöttöm arcon. És öröm annak is, aki azt hiheti, neki szól. Egy-két újabb hét és megérzed, látod a szeméből, hogy felismer, azonosít, már *tudja:* ismerős arc vagy, hozzá tartozol és ezt a varázs-körbe tartozást köszönti a mosolya. Varázslatos! És csak ettől a pillanattól kezdve *ember* a herceg-csecsemő is, amikor látja, érzi, egy picinykét *érti* a világot. Aztán szinte naponta várta az ember, mikor fordul meg. Először nekem tette meg, hogy a hasáról átfordult a hátára. Nagy szemeket meresztett hozzá, meglepte a megváltozott világ. Pár hét is eltelt, mire ez a fordulat rutinná vált, közben megtörténtek az első hátról-hasra pörgések. Héthónaposként kezdett mászkálni. Hátrafelé sikerült először, majd oldalazott, végül megtette az első kísérleteket, hogy előre is haladjon. Ez még nehézkes művelet, a lábacskáit maga alá húzza és próbálja magát előre lökni, de ez többnyire orra bukással végződik Olyankor mérges, morog valamit, de csak pillanatokra bántja a kudarc.

Hangok! Széles skálája van a hangkészletének. Először csak a magát álomba ringatás dallamos ajaj-aj-át ismertük fel, ami mára módosult, az ajaj-t nem mondja-dalolja olyan világosan, de a dallam változatlan, halk, ringatózó mese magának. Aztán jöttek a rövid megszólító-felszólító hangpárok, valami eŐ-k, amikkel a játékait szólongatja elsősorban. A panaszos-kérő hangok hosszabbak és felismerhető bennük valami szomorúság. Határozottan kifejezi az érzéseit, csak rá kell hangolódni. Hát persze, hogy a kacagásáról-nevetéséről nem szabad megfeledkezni, leírhatatlanul széles skálában örömködik Herceg Őkelme! Meglátja az embert, egy pillanat alatt a füléig szalad a szája és kacarászik, keze-lába öröm-táncba lendül. Ha becézi kedves ismerős, a szokásos primitív gügyögésekkel szórakoztatja, ez a kacagás hangos, gurgulázó nevetésbe csap át. Kétféle csúcsa van a jókedvének, örömének. Ha megfogom a két bokáját, felemelem és a melléről a hátára vagy fordítva forgatom, visít a gyönyörűségtől, sokszor viszont elég, ha beszél hozzá az ember, amikor a hasán fekszik: kihomorít, felemeli karját-lábát és a kézfejeit elkezdi tekerni, mintha vezényelne vagy légcsavart utánozna. Jaj, de nehéz játszani, nem illő királyként így viselkedni. András, a toronyőr vigyáz, ne essen csorba a tekintélyemen!

Elbűvöl, istenemre mondom! A legbámulatosabb és rendkívüli azonban ebben a kis emberkében, hogy mindenkivel, vadidegenekkel is barátságos. Herceg rokona karjába adják, 5-6 másodpercig fürkészi az arcát, majd - nyilván a felmérés pozitív eredményének hatására (ez rendes ember!) - fülig szalad a szája. Volt, aki majd elejtette a meglepetéstől: ilyet még nem látott. A szép fizikai fejlődésénél többre értékelem a szellemit, a fényesen csillogó, rendkívül értelmes tekintetét. Alkalmanként be fogok számolni róla!

Most a fogai jönnek szépen, sorban és változik vele az arca. Felnőttesebb. Lassan kapaszkodni fog, a dadusoknak el kell előle rakniuk mindent. Új, újabb szépségekkel teli korszak.

Hihetetlen a gyermekek fejlődési tempója: egy hónap alatt annyit változott Hercegünk, hogy nehéz lefesteni. Kezdem a legizgalmasabb felfedezéssel: az öröm-repülés mozdulat-sor új jelentéssel töltődött. Lehet, hogy mindig is ez volt a lényeg: felkéredzkedést fejez ki vele. Odarohan (ez is fejlődés, négykézláb úgy mozog, mint a villám) az emberhez, a lábától 10 centire megáll, hasra fekszik, kihomorít, a lábaival kalimpál, a kézfejeit pörgeti: vegyél már fel, butus felnőtt - mondja jelbeszéddel. Megszakad a szív!

Felveszi az ember, és nem ám odabújik hozzá, hanem csak élvezi a lét magasabb szintre emelkedését, vibrál, nyüzsög, majd kiugrik az ember kezéből. Más: a hagyományos csecsemőjátékait megunta. Kapott egy csomó labdát. Golflabda a legkisebb méret és igazi bőrlabda, a királyságunk focicsapatának reklámhordozója a legnagyobb. Ezekkel úgy, ahogy elvan, de inkább dominózik. Ha odaadjuk neki cár-barátom ősi dominó-készletének dobozát, kidönti a tartalmát, és egyenként a szájába veszi a dominókat. Na, jó, legyünk igazságosak, néha rakosgatja is őket. A legfőbb szórakozás azonban a felfedezés. Kúszik-mászik, kapaszkodik, mindent megnéz, figyel, ismerkedik a világgal.

A fogai szépen szaporodnak: hatnál tartunk. „Hatfogú”, „Sokfogú” - becézgetjük. Az étkezése is átalakulóban van, szereti használni a fogait. Dadus ad neki kiflit, majszolja, cseresznyét „szed”, segedelemmel ugyan, de maga találja meg a kert végében, szedi le és királyné párom kimagozza, így meg is eszi. Lassan jön a felnőttes kosztolás. Bár királyi család vagyunk, a hétköznapjainkban, magunkban polgári szokások követői vagyunk, ezért egyszerű ülőszékben étkezik, viharos étvággyal. Többször álló helyzetig kapaszkodik fel, persze azonnal elvágódik. Az is jelzi, hogy közeledünk az álló helyzethez, hogy ha az ölébe adják az embernek, ruganyos „táncba” kezd. Erős.

Hallgat a sok becenevére, mind egyértelműbben, és elfogadja a tiltást. „Nem” vagy „nem-nem” hallatán megáll a mozdulattal, amibe belekezdett. Mi minden mást érthet már, amit még nem tud a világ értésére adni?

A szélesedő világgal, a nyíló elmével együtt jár - úgy látszik - a félelmek megjelenése. Szokatlan helyen, nem megszokott ágyban nagyon rosszul alszik. Emberek, gondoljatok bele, mit jelenthet apróságok számára a háború, földmozgás, más embertelenségek! Szomorú belegondolni is. Mi elvből háborúellenes család vagyunk, így különösen érzékenyen érint bennünket a *félelem* megjelenése.

Bevallom, súlyosan vétkeztem a királyi protokoll ellen, mégis bébi-szitterként vigyáztam rá. Megérkezik Amira lányom Őfelsége, Hercegünk gyorsan odamászik hozzá négykézláb, hasra ereszkedik előtte, keze-lába mint a motolla. Mosolyogva felveszi, és a picinyke kis fia igazi puszit nyom az arcára. Nem az első csók: így puszilgat - mondja Őfelsége, nagyon boldogan!

Rohamosan fejlődik, szinte követhetetlen, nem tudja az ember, mit mikor tanult meg. A kapaszkodási kísérletek átváltottak sikeres, önálló felállásokba: amibe csak bele tud kapaszkodni, szoknya, nadrág, szék, kiálló elemekkel rendelkező bútor, rács, annak segedelmével feláll és diadalmosollyal nyugtázza a sikert. Megtanult lépcsőkre mászni. Egyelőre előrefelé megy a dolog. Bemutattam ugyan, hogy lefelé farral kell menni, de egyelőre nem érti. Odatrappol a lépcsőhöz, megáll és lenéz, hál'isten nem mer nekiindulni. Ül, mint a cövek. Talán egy hete szakadt el a padlótól, nem támaszkodik rá. Szeret a szabaddá vált két kezével lendületes mozdulatokat tenni. Megtanult pohárból inni, és mintha maga is értené, milyen fontos lépés: fülön fogja a poharat, illetve inkább bögrét, és kortyolgatja a vizet. Figyelni kell, persze, nem lendít-e nagyot, nehogy nyelési nehézségei támadjanak.

A szüleivel egy jó hetet a horvát tengerparton töltött. Karúszóval vidáman, sikongatva lubickolt a vízben. Be akarták mutatni a Tengerünkben is, de nem jött össze egyelőre. Hogy nagy örömmel csinálja, arra következtetni lehet abból, hogy esti fürdetéskor, a kis kádjában is „úszik": kezével, lábával csapkodja a vizet, a fejét hol belemártja a vízbe, hol kiemeli, szép nagy kortyokat iszik a vízből. Kicsit nyugtalan lettem a „víznyeléstől", leintettek: nem lesz semmi baja tőle. Hiszen úszik őkelme.

A labdákat is negligálja. Nem nagyon érdekli más, mint a felfedezés. Mindent megfog, ha nem kap tiltó jelzést, megkóstol, kutat. Megtanult kis szekrényajtót nyitni-csukni, de már szobaajtókat is kinyit, ha nincsenek bezárva.

Két dolgot, illetve műveletet tréfának fog fel: a szemüveget, meg az orrfúvást. Leültem olvasni, felfigyelt a szemüvegre. Először csak távolból kacagott egy jót, majd odakocogott hozzám, felvetette magát és azonnal letépte a szemüveget az orromról. Egy pillanat múlva vissza is adta. Feltettem, megint bohókásnak találta. Újra letépte, visszaadta. Játszottuk ezt egy darabig. Mellettem volt a szemüvegtok, elmagyaráztam, hogy ott a szemüveg helye. Mit tesz isten, a következő „letépés" után oda próbálta begyömöszölni az okulárét. Nem tévedés, többször megismételte - egyelőre nem sok sikerrel - a kísérletet.

Ha valaki kifújja az orrát (szabad nekünk, királyoknak?), jókorát kacarászik rajta. Fura is, nem?

Nincs még kilenc és fél hónapos.

Rendkívüli élmény figyelemmel kísérni Nagy Herceg fejlődését. Kövessük együtt!

Szélsebesen mászik fel lépcsőkön és 2-3 napja kis segítséggel le is hátrált két lépcsőfokról. Ugyancsak kis segítséggel, az általa megkezdett mászó-mozdulatra rásegítve felmászik 50 cm magas ágyakra, és ami talán fontosabb, önállóan kezdve a műveletet, le is csusszant párszor róluk. Karattyol, láthatólag tudatosan próbál kommunikálni, csak nem fogjuk fel, süket felnőttek, mit is akar mondani. Az „ek" vagy máskor „ety" azt fejezi ki, hogy amit, vagy akit meglát, azt érdekesnek találja. Nem imádja a bébi-tápokat, a felnőtt étkek közül többet tomboló lelkesedéssel fogad. Karúszókkal felszerelkezve vidáman úszkál a Tengerünkben, sokszor csak nézi a szolga-személyzet: egy csecsemő, aki nem fél a víztől, nem félelmében, hanem élvezettel visongat. A tengerben (ilyenkor nem a miénk, természetesen) sikerült is valamit összeszednie, „beszopnia", négy napig lázas, hasmenéses beteg volt, további 2-3 napra volt szüksége, hogy a régi vidám Hercegemre ismerjek. Rendkívül lehangoló napok voltak, szívszorító látni, mennyire elesett egy ilyen kis emberke. Amint meggyógyult, nagy csetepatékat rendeztünk, jókat viháncoltunk: én morogva döfködtem a fejemmel, forgattam, ő

meg megtépázta a szakállam (ősz, ahogy királyhoz illik!), hajam, bele-belemarkolt az arcomba, közben óriásikat kacarászott, visongott. Nagyon élvezi.

Pár napja tempósan odamászott a padlón álló számítógéphez és tétovázás nélkül bekapcsolta.

Felfedezte, hogy a labdákat nem csak gurítani, hanem pattogtatni is lehet. Mind egyértelműbb, hogy nem dédelgetést remélve kéredzkedik fel az ember karjára, csupán csak magasabb régiókba kíván emelkedni. Nyújtja a karját a magasabban lévő tárgyak felé, mászna fel az ember vállára. Kapott vejem Őfelségétől egy játék-telefont, örömmel nyomogatja a gombjait és csodálja a megjelenő ábrákat, hangokat. Tíz hónapos.

Fantasztikus élmény figyelni Hercegecskénk fejlődését. A fizikai fejlődése is érdekes, de meghatóbb, izgalmasabb a kis agyvelő „nyílását" érzékelni. Négykézláb viharzik, mint az üstökös, de mindinkább állva figyeli a világot, izgatottan kutat a saját „emelt" szintjén és - ha felemelem - mindenütt, amit úgy el tud érni. Villanykapcsolók, kilincsek-zárak, huzalok a legfontosabb titkok, amiket meg szeretne fejteni. Nyit-csuk minden ajtót, kicsit, nagyot egyaránt. A lépcső nem akadály többé, és önállóan csusszan le ágyakról, tudja, hogy meg kell fordulnia, ha „szakadék" szélére ér, és lábbal kell kitapogatni a talajt, ahol le akar huppanni. Nagyon szeret széken állni a támlába kapaszkodva, olyankor hadvezérnek, vagy legalább kapitánynak érezheti magát, mert emelt fejjel fürkészi a világot. Sokszor fordult már át egyik támaszától egy másikig, de még nem meri elereszteni az elhagyandót. Közel van azonban az első lépés. Amikor mosdókagylóban teszik rendbe a dadusok étkezés után (kéz- és arcmosás, miegyéb) a lengőkaros csapot szépen, magától elzárja.

És a szellemi fejlődés? Tele van a Trónörökös-palota is, a mi kastélyunk is távvezérlőkkel, pontosan tudja, mire jók. Találomra nyomogatja a gombokat, de közben figyeli, mondjuk a TV-t, mi történik a képernyőn. A múltkoriban nagyon felerősítette a hangerőt, attól megijedt, hátat fordított a TV-nek, és menekült. Nagyra értékelem, hogy a tilalmakat nyugodtan fogadja, sorozatos nem-nem se rontja el a kedvét, nem sír, nem kiabál, megy a következő érdekességhez. És memorizálja is, mit nem szabad: a virágokat, növényeket például már mind ritkábban piszkálja. Ha sétára viszik, forog, kíváncsian vizsgálódik, ha gyereket lát, nyújtózkodik feléje és izgatottan „beszél" hozzá. Barátságos alkat! Felejthetetlen, hogy amint meglát, szinte sikongatva örül, nyújtja felém a karjait, felkéredzkedik, és hamar belekapaszkodik a hajamba, szakállamba.

A jövő hét végén lesz 11 hónapos.

Két fejlődési momentummal örvendeztetett meg. (1) Kapott egy dömpert ipam-napam Fenségéktől, ami mozog, berreg. Öt méterre van tőle, mondja neki Amira lányom Őfelsége, mutasd meg az autódat. Mint a gyík mászik oda és lendít egyet rajta. A berregéstől kicsit visszahőköl, de aztán figyeli, mászik utána, és amikor elakad egy bútorban, kikapcsolja. Csak néztem! (2) Aztán etetésre került sor, és azonnal markolászta a kanalat. Kapott egy másikat és azzal - egyelőre elég ügyetlenül - maga próbál enni. Nagy lépések előre az élet útján! Tíz hónapos.

Pár napig nem láttam és ismét meglepett: megint komolyabb, felnőttesebb. És a tudása is gyorsan gyarapodik! Ha kulcsot kaparint meg, azonnal mászik vele az ajtóhoz, annak sima felületébe „kapaszkodva" feláll és nyújtózkodik a zár felé. Pontosan tudja, hogy a kulcs zárba való. Amira meséli, hogy a számítógépüket ki-be kapcsolja (nem veszélytelen művelet, de ő ezt még nem tudhatja). TV-t is sikeresen bekapcsolt távvezérlővel. Magam is, és a szülei is meglepődtek, amikor kinyitottam a tenyerem, és „kérem szépen"-nel elkértem tőle egy kulcscsomót. Szó nélkül visszaadta. Szórakoztunk vele így egy darabig, nem mindig adta át rendesen, volt, hogy csak eldobta, de egyértelműen felfogja, mi a „kérem szépen". Ritkán kell majd használnia, méltatlan uralkodóktól. Azért nem baj, remek fickó!

Legnagyobb örömet azzal okozta, hogy indiai maharadzsa vendégeinkkel is pillanatok alatt megbarátkozott, játszott, nevetgélt. Miért fontos ez? Mert nem a megszokott arcszínt, arcvonásokat látta, hanem nagyon barna bőrt, sötét szemeket. Picit talán hosszasabban vizsgálta az arcokat, de a mosolyra lassan mosollyal reagált, és egy percen belül már zavartalanul ült át a vendégek karjába. Nem kell sokáig tanítani az idegenség elfogadására. Ami az ő felsőbbrendű helyzetében rendkívül fontos! Az egyik legfontosabb momentum az egyéniség fejlődésében: elfogadni a világot azzal a rendkívüli gazdagságával, ami varázslatossá teszi. Ezen belül az emberiség sokféleségét örömmel kell nyugtázni, a legkisebb idegenkedést se szabad elfogadni, egy pillanatra sem.

Annyira nyüzsi, hogy Édesanyja Őfelsége lábbal fogja le, amikor néha ő pelenkázza. Ilyenkor jókat vigyorog maga is a dolgon.

Nem beszél, nem jár, de a Hi-Fi tornyokat szerte a kastélyainkban kezeli. Nem tréfa, alattvalóim, ma bekapcsolta a kazetta-lejátszáshoz szükséges három egységet, csak nem a lejátszó, hanem az előre tekerő gombot nyomta be. Jó, hogy épp plüss-karszékemben ültem, mert majd leültem! És el is tudja hallgattatni a rendszert két gombbal is.

A második év

Két napja ünnepelte birodalmunk a trón várományosának első születésnapját. Hét ország színe-java járult a színe elé, halmozta el ajándékokkal. Lendületesen vette birtokba őket: a lábbal hajtható és kormányozható autót rögtön megkedvelte, vissza-visszanégykézlábazott hozzá, és kapaszkodott fel élete első járművére. A majdnem megszólaló rénszarvas hintalovat azonnal elkezdte - kis amplitúdókkal - lökdösni. Elénekelte a vendégsereg a „boldog születés-napot" és megtapsoltuk, erre ő is összecsapkodta a tenyerét, először életében. Ezt is ritkán fogja gyakorolni: őt fogják tapsolni, nem ő másokat. Ez is nagy öröm volt, de lényegesebb, hogy elmagyaráztam neki: ez „tapsi-tapsi". Pár perc múlva megismételtem a szópárt, azonnal elkezdett tapsolni. Villámgyorsan jegyez meg minden újat, ismeri a játékai jórészének a nevét, tudja, melyik villanykapcsoló mit kapcsol ki-be, több „tároló-eszközről" tudja, mi való bele: rakosgatja a szemüvegem a tokba és szedi ki, a fényképezőgép tokjának zsebéből kiszedi az akkut, majd visszarakja. Nagy figyelemmel vizsgál meg minden műszaki jellegű eszközt, ami a kezébe kerül. Leendő királyhoz tán méltatlan dolog, én azonban örömmel veszem, hasznos tudományok. A gagyogása mindinkább mondatokra emlékeztet, több megfejthetetlen „szót" fűz egybe. Változatlanul vidám, csupa mosoly, csupa derű, sikeres vezető válik belőle!

Tizenhárom hónapos és ennek megfelelően fokozottan nyüzsi. Még négykézláb mássza a világot, de lassan nem lehet lépést tartani vele. Olyan, mint a csík - mondják és teszem én is, bár halovány fogalmam sincs, mi is az a csík? (Megnézettem tanácsadóimmal. Azt mondják, hogy hal, angolul „loach", latinul, mint meghatározó: „Cobitis sp." - most legalább ezt is tudjuk!) Biztos kicsi az is, és úgy úszik, mint a villám! Itt a fotója:

Jaj, hát nagyon érdekes ez a törpehal, de Nagy Herceg, ha pici is még, nem hasonlít hozzá másban, csak a fürge mozgásában.

Mert hát az energiája határtalan! Két óra alatt kimerít, mert elkényeztetem, szól a mind sűrűbben elhangzó vád. Na, csak királyné feleségem Őfelsége részéről, a szülei megértő mosollyal nyugtázzák, hogy amint meglát, rohan (négykézláb) hozzám, úgy kapaszkodik a taláromba, ha lehajlok hozzá, az ingembe is, mintha lekésné a mennyország-expresszt. Pedig csupáncsak az történik, hogy felviszem a magasabb régiókba, mostanság már a plafon alatti polcsorba száműzött pipáimhoz is (mindig kezet mosunk utána!- kezeli a lengőcsap karját ki-be). Oda ugyebár másként még sokáig nem jut el magától. Kapcsoljuk a villanyokat, megszólaltatjuk az ajtónyitást kérő csengő-muzsikát. Újabban csenget a maharadzsa-vendégek ajándékával, a nagy indiai kézi-csengővel (mini-haranggal), használja az indiai-nepáli körmeneti mini-cintányérokat, kapcsolja a TV-t, próbálkozik a HiFi-vel, ha zenét hall, ütemesen ringatja magát. Ha szert tud tenni a nagyanyja Őfelsége indiai „törzsi" ékszereit tartalmazó dobozra, azokat rakja ki-be, és nagyon ügyesen visszarakja a doboz fedelét. A szemüvegemet úgy szedi le a fejemről, rakja a tokjába, szedi újra ki onnan, szétnyitja a szárait és felajánlja, mintha évek óta ismerné a tárgy szerepét. Legújabb felfedezése a cárék matrjozskája, szedi szét, rakja

össze, igaz, szeret kihagyni lépcsőfokokat, a legkisebb figurát mindjárt a legnagyobba szereti „elsütni”. Tegnap raknám össze a játék végén a matrjozskát, nem találom a legkisebb figurát. Mutatom neki két ujjal a méretet és - a fene tudja már, hogyan - kérdem tőle, hol van. Azonnal a padlóra csusszant a tetthely ágyról és keresgélte. Meg is találtuk közös erővel vagy 3 méterre, hozta vissza nagy örömmel. És felfedezte a kezem ügyébe helyezett két zseblámpát, percek alatt megtanulta, hogy az egyiken a fehér gomb a kapcsoló, a másikon a sárga. Mintha a sárga színt általában is megkülönböztetné, rövidesen kiderül. Nagyon élvezi, ha a zseblámpával a mennyezetre világítunk, élénk figyelemmel kíséri a fénykört. Lelkendezve örül, ha felfedezi magát tükörben, fényképen, a nagyszoba ablakában, ahová mostanság már a nyakamon lovagolva jut el. (Amikor kettesben sikerül maradnunk, különben mintha a koronámat adnám a kezébe.) Megismeri az emberi fej egyes részeit. A fület, mert trónörökös vejem Őfelsége tudja mozgatni, az orrot, mert fél éve mutogatom neki tükörben, a szemet, ki tudja, honnan, de óvatosan kell az azonosítást kérni tőle, mert odabök! Tegnap elfoglalta magát egy karszékben, Leóval, a plüss oroszlánnal játszott, közben pörgött, mint a motolla, le-lecsusszant, de azonnal próbált visszamászni, amihez még segítségre van szüksége. Hát így élünk Nagy Herceggel. Ja, és étkezés közben szereti megkínálni a környezetét az eledelével, kicsíp belőle valamit, és az ember szájába rakja. Nagyon örül, ha megköszönik a kínálást.

Komplikált feladatokat ért meg és hajt végre. A napokban a dadusa felfedezett egy régi furulyát és elkezdte (átkozottan rosszul) fújni. Hercegünk billegette magát, mint aki szép muzsikát hall. Játszottunk vele valami mást, egyszercsak fogja a furulyát és hozza, adja a kezembe, hogy muzsikáljak neki. Mondom: Nagy Hercegem, jó, de akkor te kapcsold ki a muzsikát (be volt kapcsolva a nagy zenede). Néz rám, aztán megfordul, és a három méterre a háta mögött lévő mini-toronyhoz mászik, gondolkodás nélkül megnyom egy gombot, nem a ki-bekapcsolót, és elnémítja vele az eszközt. Ha láttak már diadalittas mosolyt, hát az ült ki az arcára, amikor nyargalt vissza hozzám. Csak bámultam. ... Az Édesapja Őfelsége tegnap hazament a palotába ebédelni, ledőlt az ágyára. Hercegünk odamászott, bekapcsolta az éjjeliszekrény-lámpát, kirámolta a fiókot. Amira Őfelsége beszólt, hogy kész az ebéd. Trónörökösöm megkérte a kicsiny fiát: Hercegecském, rakodjuk vissza a holmikat a fiókba és oltsuk el a villanyt, aztán menjünk ebédelni. Nézte az apját, majd berakott mindent a helyére. Felnézett, várt. A lámpát is kapcsold ki - kapta újra a kérést. Megtette, majd nyújtotta a karját, hogy indulhassanak ebédelni.

Gyakorolja a járást. Magától találta ki, hogy ami körbejárható, azt kis kapaszkodással-érintéssel többször körbejárja.

Most tudatosul benne, mit jelent, ha eltávozik valaki tőle. Kétszer is egyedül ügyeltem rá. Amikor Amira Őfelsége eltávozott (az első alkalommal), kikísértük a kastélyunk ajtajához, integetve elbúcsúzott tőle. Semmi könny, semmi nyafogás. Alig telt el pár másodperc, kinyittatta az ajtót, kinézett az üres, fényben úszó csarnokba, és tartósan integetett. Ezt kétszer megismételte, félórás szünetekkel. Játszottunk, abbahagyta, kivágtatott az ajtóhoz, nyújtózkodva felkéredzkedett, kinyittatta, és hosszasan integetett a csarnoknak. A második alkalommal úgy adódott, hogy Amira Őfelsége, amikor visszaért, nem tudott behajtani a főbejárathoz, mert konténert rakodtak a rácsos kapu előtt. Felszólt, váltsunk úgy, hogy hagyjam a gyereket a szobájában, menjek le, a gyerek kibírja a pár percet, amit egyedül kell eltöltenie a „ketrecben”. Azt nem, nem ültetek félelmeket ebbe a pirinyóba, válaszoltam, majd inkább leviszem magammal. Kezdek öltözködni, mondogatva, hogy jövök-jövök, a gyerek odavágtat hozzám, felveteti magát, és már csuklik szegény a rémülettől. Azt hitte, egyedül marad! Istenem, háború-gyárosok, öldöklők, zászló-lengetők, gondoljatok már bele, milyen iszonyat, amit csináltok!

Persze a „nem ültetek félelmet” elvnek hátulütői is vannak. Nálunk, a kastélyban kellett volna elaltatni valamelyik délután, nem sikeredett a dolog. Besötétítés ellenére minduntalan felpattant és mutogatott valami érdekességet: faliképet, ébresztő rádió-órát, bármit, ami nem

teljesen megszokott dolog számára. Két „sétálgatunk” kísérlet után, amik azzal zárultak, hogy mutogatással visszakéredzkedett a bársonyfüggönyös ágyába, majd azonnal felállt és mutogatott, kimentem a szobából. Bekövetkezett a ritka esemény: zokogott, mint akit jól megvertek. Nem bírtam, kivittem és szabadjára engedtem. Estig fáradhatatlanul száguldozott, szinte követhetetlenül. Hm?

A második alkalommal kifogytam a szórakoztatás-játszás ötletekből és mondom neki, most bekapcsoljuk a TV-t és nézzük egy kicsit. Leülök a díványra, előttem a dohányzóasztal, szembe velem, háttal a TV-nek, az asztalba kapaszkodva áll Nagy Herceg. Keresem a szokott helyen a távkapcsolókat, nem találom, a szülei - rám (is) hallgatva - eltették azokat valahová, hogy mint tiltott tárgyak ne irritálják a gyereket. Mondom neki, hogy nem lesz a tévézésből semmi, nincs távvezérlő. Hol a távvezérlő? - mondogatom. Nézelődök körbe, keresgélve, ő is lehajol, félrehajtott fejjel „kutat”, váratlanul lehuppan a földre, odamászik a dívány oldalához, és jellegzetes mozdulatával bököd valahová a bútor mellé. Mi a csodát akar? - kérdem magamtól. Átnézek az oldaltámlán, és szájtátva konstatálom: félig a dívány alá csúszva és fejjel lefelé (nem látni a gombokat se) ott a TV távkapcsolója! Bekapcsolom a készüléket, elkéri-követeli, és nyomkodja. Nem nagyon ismeri még ki magát, de sikerül csatornát is váltania valahogy, aztán átmenni a teletextre. Mi lesz ebből a nebulóból?

Ez ugyan nem nagy csoda, de megható: mind sűrűbben áll, mint a cövek: elfeledkezik a kapaszkodásról és hosszú másodpercekig áll, elengedve mindent. Tegnapelőtt a HiFi-torony bűvölése közben tette.

Apropó: zene. Minden formájában nagy érdeklődést vált ki belőle. Amikor itthon felügyelek rá, alig bogozom ki a télies öltözékéből, mászik a HiFi-toronyhoz, ritkán sikerül a bekapcsolás-közeli állapotba hoznia, de bőszen törekszik rá, az indiai csengőt (harangocskát) és cintányérocskákat megszólaltatja, rövidesen felkapaszkodik a bejárati ajtóra, ami azt jelenti, hogy nyissam ki és szólaltassuk meg a csengő-dallamot, amit csak azért hagyatok abba vele 3-4 dallam lejátszása után, nehogy zavarja a személyzetet. A furulyát mindig örömködve fogadja. Tegnapelőtt délelőtt előszedtük neki a maharadzsa-tablát (két indiai dob, készlet, egy néven szólítják), nézte-nézte, aztán riadtan megfordult és elvágtatott. Bemutattuk neki, hogy kell megszólaltatni, többször elismételtem a nevét, aztán hagytuk másfelé kalandozni. Vagy egy óra múlva megkérdezem: Hercegem, hol a tabla? Körülnéz és odamászik. Hogy mikor kezdte el ő is ütögetni, nem emlékszem, de délután már barátságot kötöttek, azóta püföli, amikor éppen arra támad kedve.

Fakalapács szolgált a hangoláshoz, elveszett. Ezzel a cári fakanállal is szokta püfölni.

Az már a semmiségek kategóriájába tartozik, hogy ha mondjuk neki, „Herceg, hozz egy ceruzát és rajzolunk”, mászik a legközelebbi lelőhelyhez, kiszórja a felét, megragad egy eszközt és nyújtja. Ő maga még inkább a nem hegyes felével bajlódik, de a lényeg, hogy megérti a feladatot.

Nincs fotó-kíséret, csak szájtáti bámulás. Ma délelőtt a lázas-beteg Nagy Hercegre vigyáztam. Csak ébredéskor látszik rajta valami pirosság, bágyadtság, lassabban alakul át izgő-mozgó kópévá, mint egészségesen, de amikor már magához tért, nem látni rajta különösebb bajt. Egy fokkal kevésbé izgága, nem szereti annyira a heves mozgásokat, és amikor az ember szorosabban magához fogja, süt. A szülei antibiotikummal is gyógyítják, eddig nem sok sikerrel. Nem ez okozza azonban az igazi szájtáti bámulatot! Őkelme ma mindössze háromszor „vágott ki” olyan manővert, amit csak csodálni tudtam. Két „játéktól” szokott megszabadítani, amint beteszem a lábam hozzájuk: a szemüvegemtől tokostul és a kastély kulcsaitól. Tudja, hogy mindkét bűvöletet a táskámban hordom. Ma a szemüvegem eleve elővettem valami miatt, aztán játszottunk azzal is - szépen szedi ki a tokból, rakja vissza, próbálja az orrára rakni, nem sikerül, akkor az enyémre -, mással is. Elunta, fogta magát és kikocogott a foyerba. Megállt a közepén és mutogatott a szoba felé. Kérdem tőle, a szobába akar-e menni? Menjünk! - mondom. Csak mutogat. Jobban bemérve az irányt látom, hogy a magas állófogason lógó táskámra céloz. Kiveszem a kulcscsomót, azonnal letelepszik, és kezdi a nyitom - csukom játékot, illetve sokkal többet: minden zárat és annak vélhető lyukat megtámad a kulcsokkal, és nagyokat kiált, amikor valamelyik kulcs beleillik az akármibe. OK, áttérünk másra a nagyszobában: bekapcsoljuk a TV-t a távvezérlővel, lapozunk a csatornák között. Nagyon felélénkül, vidáman fel-felkacag, mert az egyik csatornán gyerekek szerepelnek. Elunja ezt is, elkocog megint az foyer felé, az ajtóból visszanéz, megyek-e utána. Megint megáll a térség közepén és ismét úgy tűnik, a szoba érdekli. Mivel a kulcsok már a birtokában vannak, javaslom neki a vízivást. Nem, feljebb mutogat... és ekkor meghallom én is a táskában lévő mobilom csengetését. Jobb, mint a vakvezető kutyák: jó füle és szeme van. Nem beszélve az eszéről. Megyünk vissza a szobába, valami engem nem érdeklő műsor fut. Próbálok csatornát váltani, nem megy, a műsor valami központi műre ragadt, csatornaváltáskor önti magát rezzenéstelenül. Mondom Benedictus Őfelségének: ezt most jól elszúrtad, nem tudunk TV-t nézni. Meg se rezzen az arca, áttér valami másra. Megérkezik az Édesanyja, sorolom a mai károkozást: kitépett lapok a mesekönyvből, eldöntött csont-figura, nem találok rajta sérülést, és a leblokkolt TV. Á - kapom a választ, csak elindította a video-rekordert, azon van egy felvett műsor, azt játssza a készülék - és fogja a video távvezérlőjét, leállítja a vetítést. Hüledezve nézem a még majdnem-csecsemőt, nem látok rajta egyetlen meglepődés-szikrát, se nagyképű ajakbiggyesztést. Mikor és hogyan csinálta, csak ő tudhatja. Ki hiszi el nekem mindezt a képtelenséget? Ja, és búcsúzóul az aranyos integetés mellett megcirógatta az arcom! Épphogy 14 hónapos!

Két új teljesítmény. Nem láttam, a feleségem meséli. (1) Járni nem hajlandó, legalábbis támasz nélkül nem. De felmászott egy háztartási létra tetejére. Úgy adja elő a dolgot, hogy jobb lábbal rátérdel az első fokra, majd ballal rálép és kinyomja magát. Jön megint a jobblábas térdepelés, ballábas fellépés és kinyomás. Oly magasra tornászta magát, hogy királyné feleségem nem merte leemelni, segítséget kért. A segítő hölgy se ment sokra pár pillanatig: Hercegünk olyan erővel szorította a létrát, hogy elfehéredtek az ujjai. Tehát félt, de akkor is felmászott! (2) Adja a feleségemnek a mesekönyvet, bököd rá, hö-hö-vel szólít fel olvasásra. Mondja neki a nejem panaszosan: nem tudok olvasni, Hercegem, nincs nálam a szemüvegem. (Tegnap elhagyta valahol.) Hősünk azonnal fordul, odamászik a zongorához, felkapaszkodik, hogy elérje a fedelét, leemeli és viszi az elhagyott szemüveget. Nem bolondozok! Azon nyomban tudta, mi hiányzik, hol van! Egy ekkora csöppség részéről teljesen valószínűtlen teljesítmény.

Meghökkentett, azonnal le kellett írnom! Megérkeztem titkos ausztriai síelésemről, Hercegünk tegnap óta nálunk volt, mert a szülei költöztek, és nem tudták biztosítani számára a nyugodt körülményeket. Nagy örömmel üdvözölt, nem akart semmi áron leereszkedni a földszintre a karjaimból. Sokszor két nap alatt óriásit lép előre (mint írtam is korábban), most nem észlelek ilyen szembeötlő változást. Mintha kerekebb lenne a pofikája, hadarósabb és szélesebb sodrású, az érzelmek skáláját jobban kifejező a „beszéde". Játszogatunk, a tabla újra meglepi néha, a hangosabb és mélyebb dob-hangoktól el-elfordul, a kulcsok változatlanul favoritok. Összeszed két szekrény-kulcsot, mászik velük, odaér a fürdőszoba ajtajához, bemászik oda teljes életnagyságban, és váratlanul szinte megdermed. Ámul-bámul, nézi a mosógép ajtó-ablakában a nagymamájával együtt bepakolt fehérneműforgását. Nézi, aztán hátrál fél métert, és megrázza a fejét, vízszintesen, hitetlenkedve. Egyértelmű: nem érti, mi a csuda pörgeti azt a sok holmit. Felveszem, az ölembe ültetem, és úgy nézzük, lassan, szinte megrágva a szavakat magyarázom, mi zajlik ott a plasztik-ablak mögött. Újra rázogatja a fejét. „Nem értem" - fejezi ki a mozdulat. Félórát, talán órát foglalkoztatja a dolog. Már tudja, hogy a masinát mosógépnek hívják, be-bedugja a fejét, fél felsőtestét a fürdőszoba ajtaján, megrázza a fejét, aztán visszavonul, foglalkozik a kulcsaival, mással. Ha nem lettem volna ott, nem hiszem el: talán a tízedik bekukucskálásnál közelebb mászik, nézi a forgó kavalkádot, megrázza a fejét, majd közel mászik a mosógéphez, bekukucskál a gép és a baloldali fal közötti hézagba, megismétli ugyanezt a másik oldalon, aztán megfogja az ablak fogantyúját és megpróbálja kinyitni. Szinte haragosan megrázza megint a fejét, és otthagyja az egészet. Most én rázom meg hitetlenkedve a fejem: nem tréfa a dolog! Ez a 14 hónapos gyermek műszaki megoldást keresett a számára talányként forgó akármire. Később megmutatom neki az üres gép dobját, elforgatom kicsit, és magyarázom, hogy ez pörgette a ruhát. Nem mutat megértést, ki tudja, megsejtett-e valamit a titokból. Én mindenesetre azóta is hápogok magamban csendesen.

Már legutóbb akartam írni, de valamiért megállt a tollam: Nagy Herceg Őfelsége napok óta az „áthidaló hadmozdulatok" és „tapogatózva haladás" állapotában volt. Mit jelentenek ezek a titokzatos megfogalmazások? Az áthidalás = el-elengedte egy lépés erejéig azt a tárgyat, amibe kapaszkodott, és a másik kezével átnyúlt az új támaszhoz, közben megtéve egy lépést. A tapogatózás pedig azt jelenti, hogy elég volt neki akármilyen felület, a függőleges fal is, amire tenyerelve haladt szépen, többnyire a legközelebbi sarokig, és csak ott huppant le a földre. Most ünnepélyesen bejelenthetem, hogy ELINDULT: a konyhaszekrényen tapogatózva elhagyta a támaszt, és két egyenes lépés megtétele után tért csak vissza a szekrényhez. Most jön csak a haddelhadd! Eddig is nehéz volt tartani vele a tempót, mi jön most???

Az elindulása napján történt az is, hogy kezébe vette a furulyát, nézegette, aztán megfújta. Meg is ijedt azonnal a hangtól, eldobta a hangszert. Ebben nemcsak a furulya megszólaltatása az izgalmas, hanem a fújás maga. Karácsonyra már korábban vettem neki gyerek-furulyát, nagyrészt azzal a szándékkal, hogy tanuljon meg fújni, először szájon keresztül, amit gyorsan kell követnie az orrfújásnak (hogy szabaduljon a porszívóval orr-szippantástól). Reméltem legalábbis. Megelőzött, szájjal - ha nem is vidáman - megtanult magától fújni. A „nem vidáman" azt jelzi, hogy azóta számtalanszor bíztattam a furulyázásra, de általában határozott nemmel és tagadó fejrázással utasítja el a kínálást. Ha megismétlem, két kézzel el is tolja magától. Kétszer-háromszor belefújt, de mindjárt el is fordította a fejét. Ki érti? A tablához való viszonya is furcsa: néha vidáman püföli, de sokszor vadul idegenkedik tőle. Egyelőre annyit sikerült kiderítenem, hogy ha mozgatom a hangszer-kettős nagyobbik, fém tagját, az ijesztőleg hat rá. Nehéz eset! A szókincse körül is vannak meglepetések. Egyrészt szépen szaporodnak a szavak: itt, ott, nem, sőt - talán engem utánozva - nem-nem (és rázza a fejét), másrészt kiderült, hogy amit valamennyien Amira Őfelségeként értékeltünk, az nem Őfelsége, hanem aja és minden hozzá közelálló lényt ajának hív. Az elindulása egyértelmű, ma az egyik

kis szobában a szekrényről leemelte a TV-távvezérlőt és átment vele a szemközti heverőhöz. Jár, egyértelműen jár!

Reggel annyira boldogan ébredt, harsogó kacajjal viszonzott minden mosolyt, még reggelizés közben is.

És most tessék megkapaszkodni, én is csak hüledezek. Kópé úr ma a következőket adta elő: (1) Nem láttam, mesélik a többiek: reggelizés közben mondták neki, hogy most kávét főznek maguknak és készítik neki.... Itt közbevágott: ka-ka (kicsit furán hangzik, de nála ez a kakaó). Tudta, mi mivel jár. (2) Az én felügyeletem alatt történt két dolog. Játszom vele a tabla körül, leemel a polcról két indiai bronz szenteltvíz-edénykét és a tartozékukat képező kanalak egyikével elkezdi ütni a dobokat. Mondom neki: Hercegem, talán inkább a kalapáccsal? (Egy jópofa fa-játék kelléke a kis fakalapács.) Szó nélkül fordul, megkeresi a több méterre lévő játék-halomban a kalapácsot, kicsit ügyetlenül fogva, de elkezdi azzal a dobolást. Nagy öröme telik benne. Az eset azért különösen érdekes, mert úgy emlékszem, alig párszor említettük a nevén ezt a kis kalapácsot. (3) Elfelejtettem, pótlom. Megvan: a nagyszoba dohányzóasztalának támaszkodva szedi ki egy 10-es tasak papírzsebkendőből a zsepiket. Négybe-ötbe belefújt, természetesen szájjal, de ez is haladás! Mikor végzett a kihámozással, elkezdte visszagyömöszölni őket, teljesen sikertelenül. Fogta a zacsekot, összegyűrte, kinégykézlábazott vele az előszobán keresztül a konyhába, ott felállt, kinyitotta a mosogató alatti szemetes ajtaját és kidobta a szeméttté minősített zacskót a vödörbe. Ott aztán ismételgette a műveletet: ajtó be, ajtó ki, zacsek ki, zacsek vissza, ajtó be. Meg nem unta. Én se, leültem és néztem. Senki egy szóval nem tanította erre, maga figyelte meg. (4) Este vitézül tűrte az orr-szippantást. Előre megígértem neki, ha így lesz, másolhat majd egy oldalt a fénymásolóval, ami az egyik kedvenc szórakozása. Gőzöm nem volt róla, hogy a masina nevét is tudja, nem csak a használatának a tudományát. Vége a kellemetlen procedúrának, mondom vejem Őfelségének: kíváncsi vagyok, ha csak annyit mondok, hogy vitéz voltál, menjünk a fénymásolóhoz, mi fog történni? Gondolom, sejtik: felvettem, ő pedig a nagyszobából a hosszú, L-alakú előszobán keresztül mutogatta az útvonalat. Az már semmiség, hogy tudta, hol a főkapcsoló, várni kell, amíg pislog a melegedést jelző lámpa, hol a másolást indító gomb, hol jön ki a másolat. *Hihetetlen, hihetetlen!*

Karácsony. Tágra nyílt szemekkel bámulta a nagy és színes, csillogó-villogó fát, majd megnézett egy-kettőt a sok új játéka közül. Aztán mindenki nagy meglepetésére fogta magát, odamászott villámgyorsan a tablához, püfölt egy sort rajta. Az se volt elég, megkereste a kalapácsot és vadul dobolt. Ne legyek igazságtalan: az új játékok között is talált olyat, amivel hamar megbarátkozott. Pillanatok alatt megkedvelte a „Noé” nevezetűt, amelyik számtalan állatfigura megnyomására rövid dallamot ad elő. Tegnap már lábbal is járt rajta. Sokáig nyitogatta-csukogatta egy házikó kapuszárnyait, de a hozzávaló ember- és állatfigurákkal nem izgatta magát. A legnagyobb sikert a királyné Őfelségétől kapott fehér fürdőköpeny aratta, le nem jött róla! Közben minduntalan visszatért a régi játékaihoz. Úgy látszik, a megszokás ezen a területen is fontos tényező. Nehezen aludt el, túlságosan sok volt az élmény, izgalom.

A Karácsony-periódus persze nemcsak a fával és játékokkal telt, sokat foglalkoztam bébiszitterként is a gyerkőccel. A memóriája mind hihetetlenebb, igaz volt kiktől örökölnie: mindkét szülője hírhedten jó memóriával megáldott ember, Őfelsége nagymamája nem kevésbé. A többi ilyen képességeiről nincs ismeretem. A sajátomról igen, így biztosra veszem: ezt nem tőlem örökölte. Már sportot lehet űzni belőle, annál is inkább, mert belépett az „eldugdosás” korszakába. Rajtakaptam, hogy matrjozska alkatrészeket ágyneműtartóba dug, golflabdát a fehérneműim közé. Az íróasztalom körül óriási a kupi: nem elég, hogy az istentelenül sok ceruza és toll felét szereti az asztal és fal közötti résbe potyogtatni, az asztal egyik oldalán lévő résekbe is tuszkol belőlük. Hogy jön mindez a memóriához? Hagyom egy darabig dugdosni, rávárok, és aztán megmutatom neki, mondjuk az egyik golflabdát és

megkérdezem, hol a másik? Körülnéz, billegteti egy kicsit a fejét, aztán odakapaszkodik-mászik a rejtekhelyhez és előadja. Ez már az aritmetika őssejtje: egyik, másik, egy, a másik, egy, kettő. Pár hónap és erről írhatok. Csak úgy mondom... Szépen nőnek a lépései: egyrészt mind hosszabb távolságok között teszi meg lépegetve az utat, másrészt - ha kapaszkodik vagy támaszkodik - katonásan emelgeti a lábát. Elkezdett hamiskásan szélhámoskodni is, például felszed valami apróságot a padlóról, tudja, hogy rémülten könyörögnénk ki a szájából, ha rögtön bekapná, hát játszik velünk: a szája elé tartja, és csintalan szemekkel várja a hatást. Elhangzik a nem-nem, arrébb mászik és ismétel. Élvezi a hatást. Sajna az erőszakossága is nőttön nő, és párhuzamosan az ellenállást kifejező „nem” előadása is korrektté vált. Pelenkázásra van szükség, megrázza erőteljesen a fejét és kristálytisztán kijelenti: NEM! Étkezik, valamelyikünk adagolja neki az éppen csemegeként tálalt ételt, ő is - minimum a balkezével - szedi és tömi magába. Így szépen halad a dolog, de hirtelen két kézzel eltolja magától az edényt. Ha hölgy az adagoló, természetesen további tömési kísérletek következnek, amire Nagy Herceg határozott fejrázás és csuklóból kézbillegtetés mellett ugyancsak nyomatékosan hangoztatja, hogy nem-nem! Nekem nagyon tetszik: nem hagy kétséget. Az ellenállás csendesebb formáját akkor adja elő, amikor felszedetem vele a szétdobált holmikat. Teszem: a már említett íróasztal, rajta még két ceruza, alatta, körülötte halmokban az írószerszámok: Mondom halkan: Hercegem, akkor most ezt mind össze kell szedni. Leteszem az asztal közepéről a földre, nincs ellenállás, sem egy nyikkanás. Alámászik az asztalnak, fölszed egy ceruzát, felhúzódzkodik az asztallapba kapaszkodva, és az asztalra dobja, lehuppan és ismétel, ha nagyon jó kedve van, megteszi még harmadszor. Közben valószínűleg jár az agya: ez fránya munka, se nem szórakozás, se nem alkotás, abba kéne hagyni. És teszi: felbukkan az asztal alól, széles mosollyal felnéz rám, belekapaszkodik valamelyik ruhadarabomba és ö-ö-vel, kézfejbillegetéssel, görbén előre mutató mutatóujjal új irányt szab az élet nemesebb oldala keresésének. Sokat nézzük vele a Holdat is, mármint ha felfedezzük. Odaállítjuk asztalra, ablakpárkányra, és nagy üdvrivalgással, mutogatással köszönti.

Királyi fotóshoz - Edusként becézzük - illő felvétel.

Végül jelentem: leváltam az ajákról, engem névvel is megkülönböztet a többiektől. Engem, és csakis engem Áada-nak hív. Remélem, életem hátralévő részében ez lesz a becsületes becenevem!

Elköltözött. Királyné Őfelsége rövid pityergéssel zárta a búcsúzkodást, én az utolsó nálunk-ébredését várva észleltem, hogy valami szorongatja a torkom. Eddig is imádtuk Hercegecskét, most, közel két hét együttélés alatt kifejezhetetlenül közel került hozzánk.

Szilveszterre visszakaptuk, ügyeltünk rá. Pár nap alatt is sokat fejlődött megint: úgy jár körül bútorokat, hogy alig érinti azokat, 4-5 lépést tesz meg szabadon, bátrabban indul el távolabbi cél felé, mintha végleg függetlenné vált volna, igaz, hamar lehuppan - gyorsabban éri el a célját négykézláb. A tablát úgy kezeli, mintha öröktől fogva jóbarátok lennének, hatalmas lendülettel püföli a fakalapáccsal. Kétszer-háromszor meg is járta, a nagy lendület oda vezetett, hogy a kalapáccsal arcul ütötte magát ütésre emelés közben. Nagyon elcsodálkozott a váratlan támadáson, de mintha tanult volna belőle, nem hajol közel a tablához. A kézügyessége is tovább érik: egyrészt a kalapáccsal finomabb munkát is tud végezni, az eredeti célként szolgáló játékát ütögetve „finom" tartásra vált, a mutatóujját a nyélre téve jobban irányít, másrészt a mintegy 14 cm-es pöttyös labdáját úgy veszi fel, mint a kézilabdázók. Nem kapott ilyen irányú eligazítást, valamibe kapaszkodva lehajolt, picinyke ujjaival felülről ráfogott a labdára és felemelte. Komolyan azt hittem, hogy hozzáragadt az ujjaihoz. Királyné oldalbordám állítja, hogy ő nem tudja úgy felvenni. Bámulatra méltó. Nagy boldogságot okoztam neki, amikor a golflabdáit a konyha kövén pattintva dobtam hozzá. Persze nem tudta elkapni, de a sikertelen kísérlet nem zavarta, nagyokat kacagott a labdázás közben. A szókincse lassan szaporodik, a Karácsonyfát „ká"-nak hívja, más tárgyakat is rövidített névvel illet. Hihetetlenül bővül azonban a felfogóképessége: a hozd ide, adj X-nek, Y-nak is ezt vagy azt területe szinte végtelen, a „kérem szépen"-re jól reagál, a cipzár is felkerült a tudás-tárába, az integess, cirógass kéréseket azonnal teljesíti. Újra aranyosan jelezte, hogy tudja, a szülei távol vannak. Kaptam a telefont Amirától, hogy jönnek érte. Továbbítom a hírt a gyereknek, nem tudva, hogy érteni fogja. Azonnal elindult az ajtóhoz, hö-hökkel és kézjelekkel kérte, hogy nyissam ki, majd kíváncsian nézett a fényözönbe. Kicsit elszontyolodott, hogy nem jöttek felfelé, de integetett a semminek, mintha akkor távoztak volna!

A legnagyobb öröm persze, amikor altatás közben az ember vállára hajtja a fejét, keresi a kezét, mostanában megfogja és úgy alszik el. Nagyon jó barátok vagyunk! 15 hónapos.

Hercegünk lábilag lendületes fejlődésbe fogott. Hosszabb gyalogtúrákat tesz: pár lépést csak, de teljes tudatában, hogy ő most már *jár*. Büszkén tekint előre és megcéloz valamit. Ritkán éri el, de teljes már az igyekezet. Szaporodnak a rövidített szavak: be = becsukni és hasonlók. Jelezni tudja, hogy sétálni szeretne: rámutat a bejárati ajtóra, majd a bélelt kezes-lábasára. Két nap alatt teljesen megtanult járni: nyújtottam neki egy ujjat, megfogta és lazán, az ujjam nem szorítva hosszan sétáltunk vele a szobában. Megcélzott valami, elindult arra, előre mutatva, aztán 8-10 lépés után megrázta a fejét, 180-fokos fordulatot tett, és ugyanolyan határozottsággal megindult valami más cél felé. Vagy tíz ilyen irányváltás következett, nem tette meg egyetlen alkalommal sem a teljes utat. Fejrázás, ne vagy nem-nem, váltás, előre mutatva az új cél megjelölése és így tovább. Néha kicsit meginog, de így már nem huppan le. Egyedül is tartósan csatangol úgy, hogy tárgyak között „kígyózik", meg sem érinti őket, 20-25 lépést megtesz, mire lehuppan. Váratlanul előrefelé kicsúszott a lába, lehuppant, és az esés lendülete hátradöntötte, beverte a koponyáját a padlóba. Másodpercekig pityergett csak, felvettem, gyorsan megnyugodott. Újra letettem (ejtőernyős törvény: nem szabad a félelmet elhatalmasodni hagyni). Az nem lepett meg, hogy nem indult el azonnal, de aztán tátva maradt a szám: négykézlábra állt és - mint a muszlimok ima közben - megérintette kétszer a homlokával a padlót, és panaszos hangon dumált közben. Demonstrálta, mi történt, azzal a kis eltéréssel, hogy a koppanás hátul történt, a demonstráció elől. Először szégyelltem el magam vele szemben: Az új palotájukban az ő szobájában játszottunk, felkéredzkedett az ablakhoz és - hogy jobban lásson - kinyitottam az ablakot (szorosan fogva őt, persze). Amira rossznéven vette, mire én kifakadtam. Észbe kapva gyorsan lenéztem rá (az ablak becsukásához letettem a karomból), látom, szomorú szemekkel néz fel. Felemeltem, de azonnal intett az ablak felé: nem-nem. Mindent értett, megértett, ami lezajlott. A nappalijuk és a kis szobák szintje közötti lépcső mindkét szinten jól záródó ráccsal van lezárva. Felszóltam Amira Őfelségének, hogy

álmosnak és éhesnek nézem Hercegünket, jöjjön. Hallja a fenti hangokat, odamegy a korláthoz, nézi, tapogatja a zárat, belenéz, próbálkozik a kallantyúval, nyitná a rácsot. Közben hosszan, hangosan perel az egész szerkezettel, odahajol a rögzítő tappancsokhoz, fel-felkiált, meg is rázza a rácsot. Az olaj-radiátor két kapcsológombját ki-be kapcsolja, a harmadikat, a hőfok-szabályzót is tekeri és figyeli a bekapcsolt, világító gombokat, mert tudja, hogy el kell aludniuk alacsony állásnál. A padló fűtőtest-rácsába eregeti a tollakat és mutogatja, mit művelt. Figyeli, hogy kis rács-szakaszt kell csak kiemelni, és máris előkerülnek az elbújtatott holmik, megörül talán, mindenesetre nagy lendülettel kezdi újra a műveletet. Amikor öltözködni kezdek, szépen integet, meg is cirógat, az ajtóra mutat. Mindent tud ez a gyerek! Mondják, lábbal is megrúgta már a labdát, sőt, hátrafelé „talpalta” is.

Aranyos, nagyon aranyos! Egy hétig nem láttam, megérkezek titkos síelésemből, szaladok gyereknézni. A lépcsők a konyhaablakhoz vezetnek, bekukkantok, ott ül az etető-trónszékén. Azonnal meglát, széles mosoly jelenik meg az arcán, rám mutat és nézi a környezetét, miért nem mennek még ajtót nyitni. Ahogy ellépek a bejárati ajtó felé, látom még, hogy nyújtja a karját, vegyék fel. Ajtónyitáskor örömködik, a karomba kéredzkedik. Leteszem, nagy fiú, hadd talpaljon. Be is mutatja a tudományát, szabadon, kicsit el-elbizonytalankodva, de gyalogol. Segítőkezet nyújtana neki Királyné Őfelsége, kis fejrázással jelzi, hogy nincs rá szüksége. A járni tanulás életszakaszt lezártnak lehet tekinteni. Valamit keres (mit is? - megvan: a Holdat! - nagyon szereti), de nincs. Mondjuk is neki, de ő is azonnal lereagálja: rázza a fejét, és jobb tenyerét a feje magasságába emeli, felfelé fordítja és széttárja az ujjait. Tökéletes „nincs” vagy „jé” gesztus, kitől tanulta? Másnap vagy harmadnap hosszabb időt töltök náluk. A találkozás ugyanúgy zajlik le, megható az öröme. Kézen fog, odavezet a nagyszoba ideiglenes heverőjéhez, felmászik és valamivel elkezd játszani, majd az ágy végénél lévő villanykapcsolókon gyakorol. Elkapom és elkezdem gyömöszölni, kezénél-lábánál fogva vízszintesen hintáztatni. Visít a gyönyörűségtől. Leejtem 10 cm-ről, azonnal felpattan és mutogat a párnácskára, amin a feje landolt, meg a lábára, közben karattyol, majd nyújtja a karját: újra - mondja minden gesztusával. Ismétlünk négyszer-ötször, hallatlan öröm. Mondom neki, nemrég ebédeltél, elég lesz. Még talán egy újrázást kér, aztán lemászik és a fűtőtest kapcsolóival játszik. Lehajol, felszed valami kis fóliát. Korábban azonnal bekapta az ilyen semmiségeket, most mutatja nekem, majd a „kérem szépen”-re azonnal a tenyerembe rakja. Mondom neki, ezt a szemetet kidobjuk a szemétkosárba. Azonnal indul a nagyszoba terasz felőli ajtajától az előtéren keresztül a konyha túlsó sarkába, és rámutat a félig nyitott ajtóra: ide kell dobni. Lányom Őfelsége végigkísért bennünket és hápogott: Hercegkém, hát ezt is tudod? Mindent tudsz? Nem tudni, mennyi egyéb van a fejében. Mindenesetre a TV-jük távvezérlőjével is mind nagyobb sikerrel „dolgozik”. Hoztam neki Ausztriából áfonyalekvárt. Őfelsége SMS-ezett: nem fogad el mellé kenyeret, kanállal eszi. Nem láttam, mesélték: fürdetéshez készülődés közben a meztelen nebuló sétál a fürdőszobában, királyné nejem megkérdezi, Hercegünk, hol a bili? Odamegy az alkalmatossághoz és arrébb tolja. Gyere, ülj rá, pisilj. Hátat fordít a bilinek, megrázza a fejét, *m*em-nem, mondja. Beleállítják a kádba, azonnal egészségeset pisil. Mikor látja-hallja, hogy készülök elmenni, rámutat a kijárati ajtóra, mintha elzavarná az embert. Integet, néha kis pofonná fajuló mozdulattal megcirógat. Három napja láttam utoljára, már hiányzik a kisokos.

Tünemény ez a gyerek, igazi tünemény! Majdnem egy hónapja nem írtam róla. Államügyek rabolták el az időt, no meg talán az, hogy nem készültek vagy nem jutottak el hozzám jó fotók róla. Pedig mérföldeket fejlődik napok alatt. A lépésekből futólépések lettek, ha kicsit inogva is, mintha pityókás lenne, gyors léptekkel járja a világot, és non-stop közlekedik. Meg-megáll egy-két percre, előszed egy játékot, csinál vele valamit, aztán ott is hagyja, fut tovább. Nagyon kedves! Megjöttem soros ügyeimről, lelkendezve fogadott, mint mindig, de most már nem kapaszkodik fel az emberre, csak odaszalad, átöleli a lábát, odahajtja a fejét, és máris

megy tovább. Odamegy máshoz is, mintha nem akarna féltékenységet okozni, aztán visszatér ismét, átöleli a lábam, hozzám hajtja a fejét, és ahogy megsimogatom, megint elhagy. A kulcs-mánia még tart, de csillapodóban van, ha megkaparint párat, 5-6 percig dugdossa őket minden létező vagy feltételezett résbe, de hamar elunja, keres mást. Olyan meglepetéseket okoz, hogy csak nézek. Az már megszokott dolog, hogy a TV-ket, HiFi-ket vagy sikerrel, vagy segítséget kérve, de kezeli, a tablához azonnal fut, ahogy beteszi a lábát a nagyszobába. Tegnap a furulyát is előszedette ismét, és vígan fújta. Persze megáll az ütő az emberben, mert közben jár-kel, kísérem, nehogy elessen és felsértse a szájpadlását. Ugyancsak tegnap feladatul kaptam, hogy adjak neki tízóraira Pöttyös Rudit. Előszedem (az előcsarnokban hagyott puttonyából), azonnal kapkod utána. Mondom neki: Hercegem, tudod, hogy ezt csak a konyhában, széken ülve és partedlivel eheted. Nem erőszakoskodik, indul a konyhába, viszonylag jól elviseli, hogy egy konyharuhát a nyakára kötök, de ekkor konstatálom, hogy nincs felszerelve a széke az asztalra. Mondom: nincs széked, majd az ölembe veszlek. Nézi a felnőtt-széken szétszedett állapotban díszelgő etető-székét, aztán rábök a mellette álló, összecsukható háztartási létrára és karmozdulattal értésemre adja, hogy azt tegyem az asztalhoz, majd ráül. Ukáz! Így is történik, elhelyezkedik, és pillanatok alatt magába gyűri a Rudit. Bekakilt, pelenkáznom kellett. Sikerült valami olyat a kezébe adni, amivel jól elszórakozott a művelet alatt. A végén szedem össze (királyi kezemmel) a bűzbombát, ő is lehuppan a földre, és elindul a konyha felé. Követem, mert ott vannak zacskók, meg az egyik konyhaszekrény-ajtóra szerelt szemétvödör. Nagy meglepetésemre kinyitja az ajtót, és emelgeti a vödör fedelét. Egy pillanat - intem türelemre -, előbb becsomagolom. Szépen megvárja, amíg műanyag zacskóba teszem a pelust, aztán újra segít bedobni a szemétvödörbe. Ki hallott már ilyet? Királyné Őfelsége meséli, hogy Amiráéknál, a palotában megkérte Hercegünket, hogy hozza neki oda, a nagyszobába a papucsát: tudod, a konyhában van, az ajtó mögött. Megy a gyerek, és hozza az egyik papucsot. Herceg, ez csak az egyik, hozd a másikat is. Szó nélkül teljesíti a második fordulót. Újabban általában is szeret néhány darabból álló dolgot egyenként hordani, sokszor oda-vissza.

Golfozik! Ne tessék kacarászni, kapott nagynénje Őfenségétől egy játék-golfütőt, olyan 70 cm körüli hosszban, csörög is a feje. Van hozzá három labda. Megfogja az ütőt a fejénél vagy a nyél közepén, de ha szólnak neki, hogy a végénél fogja, akkor átrendezi a fogást, és vízszintes kaszáló mozdulatokkal próbálja eltalálni valamelyik labdát. Minden ötödik-hatodik ütés sikerül, de akárhogy is van, ez jó kísérlet, meg fogja tanulni. Rendszeresen „jár” a felnőtt hölgyekkel bevásárolni. Életveszélyes - számolnak be. Szaladgál, rakosgat, és ha gyereket lát - főként kislányokra vadászik -, akkor megáll vele szemben, mutogat, gesztikulál és karattyol. Népes gyülekezet szemléli az udvarlását. Kifogytam a fejlődés dokumentumaiból. Még annyit, hogy a zenét rendkívüli módon szereti, amit lehet, bekapcsol, új hangszert talál ki, lelkesen dobol például az íróasztalomon lévő asztali lámpa fém ernyőjén és lelkesen kacarászik a saját ötletén. A memóriájára jellemző, hogy Királyné Őfelsége elkezdett neki mesét mondani valamelyik nap, felkapta a fejét és lelkesen mutogatott a HiFi felé. Kiderült, hogy a mese megvan CD-n is, emlékezett rá, és felrakatta. Nincs még 17 hónapos!

Na, alig telt el pár nap és máris be tudok számolni feljegyzésre méltó eseményekről. Van egy ionizáló-párologtató eszköz a kastélyunkban. Amikor nálunk van, mindig örömmel és nagyon hozzáértően foglalkozik vele. Szedi szét és rakja össze, ki-bekapcsolja. Ez mind OK, megszokott érdeklődés és tudomány nála. Ami viszont eszeveszetten elbűvölő, az néhány mozdulat. Amikor maximális állásban sikerül működtetnie, az eszköz a „Little Bear” fejének fülein keresztül 60-70 cm magasra fújja a párát. A gyerek ül a sarkán és bámulja a csodát, aztán lassan mindkét kezét a magasba emeli, követve a páracsíkokat, mintha imádkozna. Hosszú pillanatokig marad ebben az áhítattal teli testtartásban, és csak lassan oldódik fel a bűvölet alól. Az is aranyos, amikor markolni próbál a párából. A páracsíkba dugja nyitott tenyerét, ott

összecsukja az ujjait, majd a csíkon kívül kinyitja, keresi a zsákmányt. Csodálkozó szemekkel konstatálja a *nincs*et. Tegnap teljesen meghatódtam, amikor kétórás játék után megszűnt nyüzsögni, elcsöndesedett, arra ocsúdtam, hogy nincs a közelben. Felálltam, hogy körülnézzek, és látom, hogy a majdnem méternyi Leó plüssmackót öleli át és a fejéhez nyomja a buksiját: szeretgeti. Gyorsan le akartam fotózni, de a készülődés láttán kibontakozott az ölelésből. Kár, szép pillanat volt.

Más kategóriák. A járásban lassan felnőtté válik, imád lépcsőn járni. Kapásból nem akárhogy teljesíti a feladatot. Egyrészt maga kezdeményez, másrészt minden lépésével teljes felnőtt lépcsőt lép, harmadrészt csak lefelé igényel segítséget, mert (legalábbis nálunk) olyankor a balkezével falnak támaszkodik, és az nem nyújt kellő biztonságot, felfelé viszont a korlát alsó lécébe kapaszkodva egyedül közlekedik, hárít minden segítséget! Hogy a beszédről is szóljak, a karattyolása mind intenzívebb, megáll például egy tükör előtt, és gesztikulálva szövegel. Annyi fejlődés van, hogy szabatosan hív pár embert: Szultán gyere, Pipusz gyere (ez újabban én volnék, Amira Őfelsége tanítgatja az általa gyerekkorában kitalált Pipsz becenévre). Tegnap mondom neki, hogy jé, hullik a hó. Tudta, miről beszélek, nem tétovázott, jött az ablakhoz. Tehát bár nála a Hold is hó, megkülönbözteti a füle-agya a *Hold*-at a *hó*-tól. Érdekes, nem?

Nagyobb lélegzetet kell vennem: egy teljes hétig együtt voltam Herceg Őfelségével. Amira lányomékkal együtt utaztunk sítúrára, az ausztriai Obertauernbe. Valamennyiünk meglepetésére vitézül abszolválta az utat. 640 km egy irányba. Annyira féltünk, hogy nem bírja ki, hogy éjszakai utazást terveztünk, ami Trónörökös vejem elfoglaltsága miatt meghiúsult. Felesleges is lett volna: jókat aludt, amikor ébren volt, játszott az ülésében, megálltunk enni, játszótéren mozogni, egyetlen nyikkanás panasz nem hangzott el. Csuda. Megérkezünk a vadidegen környezetbe, vadidegen házba, vadidegenek közé. Szeme se rebbent - ahogy mondják. Kiderült, ennek a gyereknek postagalamb memóriája van. Letelepedtünk egymás melletti két szobába az első emeleten, levitte Amira Őfelsége a földszinti játszó-szobába, este vacsorát kaptunk az ugyancsak földszinti, két helyiségből álló ebédlő belső szobájában, a hosszú előtér másik végén. Egyszeri ismerkedés-út után úgy közlekedett a helyiségek között, mintha születésétől fogva ott élt volna. Aztán sorozatban értek a meglepetések. Belép a szobánkba, megnézi az ajtóból a szemközti sarokban lévő TV-t, körülnéz, felveszi az éjjeliszekrényemről a távvezérlőt, és egyetlen gombnyomással bekapcsolja a képládát. OK, véletlen, gondolná az ember. Amikor azonban harmadszor-negyedszer ismétli meg néhány nap alatt, döbbenten bámulom. Nem ez volt azonban a csúcsteljesítménye! Bejön másnap, odamegy az éjjeliszekrényemhez, babrál a szemüvegemmel és annak tokjával, aztán megnyomja az ébresztő-rádió egyik gombját, mintegy figyelmeztetőleg felemeli jobb mutatóujját és elkezdi ringatni magát. Jól odafülelve hallani is valami halk muzsikaszót. Meglepő? Nem, jóval több annál: a rádiónak ugyanis mindene ki van kapcsolva, csak az órája világít. Arra szolgál, hogy éjszaka, ha felébredek, tudjam, hol áll a világ. Ez persze vak szerencse. De érthetetlen volta miatt elkezdtem tanulmányozni a rádiót. Bekapcsoltam a rádió-részt, adtam rá hangerőt, ráhangoltam egy helyi zenei adóra és kikapcsoltam. Odajött Amira Őfelsége és az oldalbordám is, három felnőtt birizgálta a készüléket, semmi. Megkérdezte valamelyikünk Herceg őkelmét: hogy kapcsoltad be? Odalép, megnyom egy gombot és - láss csodát - megszólal a rádió, büszke mosollyal az arcán ringatózik, „táncol” a gyerek. Hinnye, az áldóját! Nézem a gombot, hát a „sleep” (alvás) gombot használja, amelyik beállított idő után automatikusan kikapcsol. Rátalált a varázs-gombra, és azt aztán tudatosan használta egész ottlétünk alatt. Csak mellékes, hogy itthon kaptam egy DVD-masinát Amiráéktól, Szultán be is kötötte, mielőtt azonban elkezdte volna működtetni, odalép ez a tojásnyi gyerek és megnyomja a bekapcsoló gombját. Csoda? Tán nem, mert az világít eltérő színnel, de ezt a rutinszerű siker-sorozatot csak leesett állal lehet bámulni.

Szebb és örömtelibb, hogy az idegen és németül beszélő gyerekekkel, felnőttekkel egyaránt azonnal kapcsolatot, mégpedig igen barátságos kapcsolatot teremtett. Mosolygott mindenkire, a gyerekekhez karattyolt a saját nyelvén, játszott velük. A felnőttekkel is mosoly-kapcsolatban állt, és minden új találkozás alkalmával integetett nekik: felemelte a jobbját, ökölbe szorította a kezét, majd széttárta az ujjait. A jobb felnőttek ugyanígy viszonozták az üdvözlést. Étkezések előtt - mivel a tartós üldögélést nem bírja - ki-be járt az ebédlőből, ahányszor megjelent az ajtóban, minden alkalommal fülig érő mosollyal örült a találkozásnak. Remek kis fickó, vezér lesz belőle!

Elfelejtettem, gyorsan pótlom: Megjelentek a két szótagból álló szavak. „Ebbe", „abba", mondja, amikor valamiből kér enni, vagy amikor el akar valamit rakatni. Átfogóbb értelme van a szavaknak, mint a felnőttek világában, szinte minden tárgyra használja, amitől vár valamit. A „miből" kérdést is helyesen érti, de „ebből" helyett akkor is „ebbe" a válasz. Amira már a „gyere" hívószót is hallotta tőle. És a fogai! Tempósan jönnek elő, mind a négy szemfoga ott villog a kis szájban és Amira Őfelsége már rágófogat is lát. Hányadik is lesz? Ha jól számolom, a 13. fog. Közel a teljes tejfog-sor?

Velünk volt tegnapelőtt kora délutántól tegnap ebéd utánig. Mesébe illően okos és aranyos, litániát lehetne írni róla. Csupán néhány megjegyzést kockáztatok meg, nehogy túlságosan unalmas legyen.

Majdnem kopaszra nyírva jelent meg szélesen sugárzó mosolyával. Megtudtuk, hogy először nem sírt hajvágáskor!

Az érkezést rövidesen a délutáni alvás követte. Amira Őfelsége berakta a mobil ágyába és elbúcsúzott tőle, hogy csak holnap jön vissza. Zokszó nélkül vette tudomásul, de nehezen aludt el, jó félórát beszélgetett a játékaival, önmagával, az élményeit meséli el a levegőnek, aztán könyörgések keveredtek az ajtón kiszűrődő hangok közé: kiszállok az ágyacskámból, Pipusz ide, és hasonlók. Nagyon össze kellett szednem magam, hogy ne menjek be hozzá.

Az már rég nem hoz senkit izgalomba, hogy a garázsajtót, bejárati kaput nyitja-csukja. Nem kell neki kikeresni a távirányítót a kulcscsomóból, se a nyomógombot a távirányítón, sőt, már azt is tudja, milyen erővel és időtartamra kell nyomni az adott gombot. Ez akkora örömet jelent neki, hogy a levitt három labdába összesen talán ötöt rúgott, és csak a megindult csepegés kergetett haza bennünket. Az eső első cseppjei viszont érthetetlen rémületet váltottak ki belőle, felkapaszkodott, vinni kellett, és mondogatta: eső, jön eső. Trónörökös vejem szerint egyszer nagyon elázott, ez lehet a riadalom oka. A „rúgott" nem véletlen, pár hete lendületesen tud focizni. És úgy futkos, mint a nyúl.

Nagy élvezettel foglalkozott több egyszerű játékkal is, például kis segítséggel megtalálja már a forma-gyakorlatra szolgáló kocka figuráinak a helyét. A kastélyban viszont a zene technikai eszközei érdeklik leginkább, a HiFi-tornyot hamar működésbe hozta, aztán elkezdett foglalkozni a toronyhoz csatlakoztatott muzeális díszként szolgáló lemezjátszóval, aminek kis fényei táncba kezdenek bekapcsolás után. Na, gondoltam, nézzük meg akkor, működik-e még ez a masina (és újdonság lehet Hercegünknek). Előszedtem egy lemezt, véletlenül éppen Halász Judit kedves gyerekdal műsora került a kezembe. Először pár lépésnyire elszaladt, amikor magyaráztam, hogy most bekapcsolom. Megkérdeztem, mitől félsz, Hercegem? „Hangos lesz!" - válaszolta. Fél a nagy hangerőtől. Aztán kedvvel hallgatta, megjegyzett egy-két számot, amit már a szüleinél is hallott a palotában, és elutasított minden lemez-cserét, visszakövetelte a neki tetsző számokat. Percek alatt megtanulta, hogyan kell kezelni a lemezjátszót és sokszor hosszasan nézte a kerengő lemezt. Ilyet még nem látott-hallott.

Tegnap, ahogy közeledett a délidő, mondom neki: gyere, hallgasd meg a bim-bamot. Követelni szokta ilyenkor, hogy kapcsoljam be a TV-t (vagy bekapcsolta maga), és kellő

távolságból ugyan, de csodálkozva szokta nézni. Most határozottan tiltakozott: nem kell bim-bam és kiszaladt az előszobába. Szultán vejem bekapcsolta gyorsan a rádiót és ráhangolt a harangszóra. Az ő hívó szavára visszalopakodott, de még a halk harangszót is valami fura gyanakvással, óvatos figyelemmel hallgatta.

Ebédkor kakilnia kellett. Először csak mondott valamit, hogy lemászik és kimegy, aztán kibökte, hogy kaki jön. Kisomfordált az előszobába, a szülei jelezték, hogy nem szabad odafigyelni, elbújt előlünk. Váratlanul kinyitotta az ajtót (eléri a kilincset), bedugta a fejét és figyelmeztette az egész társaságot: „Nem néz senki." Visszavonult újra, csendesen jót kacagtunk. Rövidesen jelentkezett Anyánál, hogy sikerült. Ezúttal maga jelentette be az eseményt. Rendkívül aranyos.

Közben persze le kellett fektetni. Újabb kedves momentum volt, ahogy megállt a fürdőszoba ajtajában és bíztatta magát: nem sírok! Nem is nyafogott, élvezettel mosakodott a kádban, csak a kezébe kellett nyomni a „krémtusfürdő"-t (!), és mosta a kezét, arcát, külön a térdét. Mondom neki: mosd meg a homlokodat is. Kicsit keresgélnie kellett a testrészt, de aztán többször kent rá habot, sőt az egyik szemét is megmosta vagy kétszer. Lefekvés után fél 11-ig szórakoztatta magát és Magdaléna nagyi Őfelsége (aki nem merte egyedül hagyni, nehogy riadozzon a nem megszokott helyen). Nagyi vagy kétszer is kijött, mondta, nem akar elaludni a gyerek. Először bementem, állt az ágy szélébe kapaszkodva, és azonnal nyújtotta a karját: Pipusz, tente, baba, tente! Ilyen felkérésre persze, hogy felvettem, azonnal a vállamra hajtotta a fejét. Jött azonban Magdaléna Őfelsége és kizavart, hogy ő vehesse át ezt a nagyon hálás szerepet.

Tegnap lefekvés előtt Hercegünkkel és Amirával töltöttünk két órát. Ez volt a második nursery-tréning napja. Az első nem igen volt kedvére, nem mehettek ki a gyerekek a kertbe, a szabadtéri játékokhoz, és ezt nagyon a szívére vette, sírdogált. Aztán nagy sikere volt az egyik gondozó-hölgynél, mert előadta valamelyik gyerek-mondókáját - Antanténusz, szórakaténusz... -, de a hölgy közbeszólt, erre elkezdett hevesen és figyelmeztetőleg integetni a kezével és rászólt: ne-ne. Egy jó óra múlva felkéredzkedett Amirához és megkérte, vigye haza: „Anyuci, menjünk haza, a palotába. A második napot már élvezte, úgy tűnik. A kérdésre, hogy jó volt-e a nursery-ben, gondolkodás nélkül mondta: jó. És kivel játszottál? Ismerős fiúpajtás nevét vártuk, de ő közölte: Ibi nénivel. Jó jel.

Szóba került, hogy a következő nap (ma) már 9-re kell menni és ott fog ebédet kapni. Meghallotta, a nagyszobából sietős léptekkel odament a konyhaasztalra erősített székéhez, megfogta és kijelentette: én itt eszek. Puff!

Sokat játszottunk, hancúroztunk is, gyömöszöltem. Egyszercsak sorba mindenkinek a nagy fotel háta mögé kellett kuporodnia, bújócskát játszott. Velem nem sokáig, kihajtott a konyhába: Pipusz, menj ki a konyhába. Egy pillanatra nem értettem, mit akar, aztán kiderült valahogy, hogy onnan startolva kell üldöznöm.

Amira Őfelsége lenyírta a hajam, Hercegünk szorgosan fogta a seprűt és lapátot, hogy összesöpörje a lenyírt hajcsomókat. Mindig kész segíteni.

Búcsúzóul becézte Magdaléna Őfelségét. Magducika, szia, mondta és puszit küldött mindkettőnknek.

Tessék elképzelni: ez a még csak majdnem kétéves gyerek telefonált nekem. Náthás lett (nursery?), Amira kiporszívózta az orrát. Nem sírt, csak nyafogott. A művelet végén dagadó kebellel felszólította Anyuci Őfelségét: nem sírtam, mondjuk meg Pipusznak (kitüntetés a javából!). Telefonálsz? - kérdezte Amira. Igen, telefonálok - nyilatkozott. Csöng a telefon, Amira hangja: telefonod van! Hallom a Herceget, de a mondat elejét nem értem, csak azt, hogy „nem sírtam". (Később megtudtam, hogy „Kiporszívóztuk az orrom" volt a meg nem

értett félmondat.). Dicsértem agyba-főbe, majd pillanatnyi szünet következett, aztán újra ő: „csak egy kicsit sírtam”. Tünemény!

Csak hallom, vagy két-három napja nem láttam: olyan fogalmakat használ jól, mint „szerintem” (tisztában van a véleménykülönbség fogalmával), „talán” (valószínűség). Olyanokat mond, hogy „Anyucika, gyere ide, légyszi”, azaz udvarias fordulatokkal bővül a szókincse! Szultán Édesapa Őfelsége bizonyára elolvad, amikor így szólítja: Édesapucikám!

A feljárati lépcsősornál, a konyhaablak előtt széles folyosónyi térség választja el a palotájukat az erdőtől. Megy föl-alá és magyaráz: ez itt a légkondicionáló (ezt csak vele élők értik meg, mert tisztán csak a lég sikeredik, a többi idegen számára érthetetlen), szívja a levegőt. Arrébb megy: fújja a levegőt. Folytatja a magyarázatot mindenféle alkalmatosságnál: ez itt ilyen ablak, ez itt....

A ház elől tán 100 métert kell menni egy erdei ösvényhez vezető lépcsősorig. Hívja a vele lévőt: menjünk az erdőbe. Felcaplat és büszkén jelenti be: felmentem az erdőbe. Aztán tényleg bemegy a fák közé. Nagyon kell rá vigyázni!

Pár csemege az utóbbi napokból:

Kétszer is telefonált, ő mindent értett, én nem. Mond valamit, nyilván dicsekszik, természetesen bőszen dicsérem. Aztán megkérdezem: jó volt ma a nurseryben? Jó - válaszolja. És hallom, hogy sokat ettél. Sokat - válaszolja. És mi volt az ebéd? *S*zöldbab-főzelék. Értelmes párbeszéd. Én gimnazista koromban kínlódtam a telefon-technikával.

Apropó: nursery. Mint szabadelvű dinasztia tagjai, Amiráék természetesen hétköznapi közösségbe vitték Hercegünket. Csak a neve különböztette meg a többitől, az angol nyelvhasználattal élve nursery-nek becézte mindenki a bölcsődét.

Azért nem minden stimmel még a nurseryvel. Sírdogál, amikor Amira Őfelsége átadja az ügyeletes dadusnak. Tán tegnapelőtt jutottak odáig, hogy pityergéssé csillapult a búcsútrauma. Nem sírtam, az Ibi mondta, nem kell pötyögni (vagy ilyesmi), emlékezett vissza a reggelre. Meg délutánonként többször elmondja, sírás, búsulás nélkül, egyszerűen mondja: Anyuci nem megy dolgozni, vagy: nem megyünk a nurserybe. Ottlétem alatt, illetve alig hogy megérkeztem, elkezdett „körülöttem” emlékezni: Elmegyek Pipusszal, garázsajtót *egyszer* nyitom-csukom (mostanában egyszert mondok neki, a második már ráadás). Nem működik a bb... (nem lehetett érteni). Mi nem működik? Nem működik a bojler - ismételte meg tökéletes helyességgel, majd folytatta: Magducika megcsinálta a lángot. És most működik - mondom neki. Most működik - hagyta helyben. Emlékezett a hétvégi pánik-helyzetre, amikor kiderült, hogy a bojlert anód-csere után elfelejtette bekapcsolni a szerelő és a rosszul megjavított csaptelep helyett vásárolt újnak az orrán-száján jött a víz. Na, de folytatta a csöppség: Pipusz sárkányt repített (oly rég volt, hogy nem kapcsoltunk azonnal). Sárkányt? És hol? Varin, a Tengerünk partján. És még azt mondják, ilyenkor még nincs memóriájuk a gyerekeknek! Aztán elkezdett a CD-meséivel foglalkozni. Előkerestek Amira Őfelsége segítséggel egyet, kezelte a masinát, mint egy felnőtt. Sokáig figyelmesen hallgatta, Halász Jutka mesélt, énekelt, egyik-másik rigmust vele mondta. Megunta, elővett egy másikat, és kommentálta a saját tevékenységét: ezt kiveszem és beteszem a tok*já*ba, ezt beteszem és muzsikál. Elindítja, de nem sokáig elégedett vele, belebonyolódik a cserékbe, otthagyja az egészet.

Tegnap reggel bemutatkoztam a nurseryben, közben Amira lányom Őfelsége vetkőztette, nurseryre öltöztette a gyereket és magyarázott nekem-neki. Itt a szív fogas, ott a szív (ez lett a jele) szekrényke, mindjárt hozzák a finom reggelit. Beléptünk a szobájukba, mindjárt észrevételezte, hogy valamelyik gyerek két puha székecske között hasal, megjegyezte: X kukucskál, le fog esni és megüti magát. Csak így, non-stop. Átvette a dadus, szó nélkül vette az akadályt,

hírek szerint nem is pityergett, sőt ebéd után lefeküdt és aludt. Mire eljön a döntő nap, az október 1, teljes lesz a béke. Reméljük.

Mesélik, az első alvás örömére elvitték a belvárosba (Amira és Magdaléna Őfelsége). Valami női holmi vásárlásakor szorgosan kotnyeleskedett, a kezébe nyomtak egy oroszlános kulcstartót. Belépnek a másik boltba, büszkén tartja maga előtt a zsákmányt. Az elárusítónő látja az örömöt, hallja a nevét és megszólítja: Herceg, tőlünk meg kapsz egy egeret, és a szabad kezébe nyom egy kulcstartót. A gyerek ránéz és mondja: cica. De Herceg, hisz az egér - ismétli valaki. Itt a cica - mutat az egér keblére pingált mikro-kandúrra!

Ma két éves! Az ünneplésére szombat-vasárnap kerül sor, akkor fotózni is fogok. Addig csak megemlítek két apróságot (?). Az egyik, hogy tegnap bevezetőt mondott a nursery-beszámolójához: „Mesélem, mit csináltunk ma". Nagy élményt jelenthet számára, hogy dobolhat a nurseryben. Napok óta ezzel kezdi a beszámolóját: doboltam. Rákérdezésre se részletezi azonban, mivel, mikor? Csak annyit tesz hozzá: a nurseryben. A másik, hogy Amira Őfelsége tegnap ügyelt először az újrakezdése óta. Váratlanul vejünk Őfelségét is berendelték egy császárra. Magdaléna átment és átvette az ügyeletet. Trónörökös vejem telefonon értesítette erről Amirát, és odatette a telefont Hercegünk füléhez. A gyerek, amint meghallotta az Édesanyuci hangját, azonnal elkezdett bőgni és könyörögni: Anyucika, gyere haza. Lecsillapodott, de röviddel az eset után megkérdezte Magdalénától: „Apucika?" Fent van az emeleten - kapta a választ. „Átöltözik, megy dolgozni." - konstatálta a gyerek szomorú arccal, majd hozzátette kérdőleg: „Magdaléna nem megy dolgozni?!" Micsoda félelmek egy csöppség lelkében! Másnap tudtam meg, hogy bár gyorsan és nyugodtan aludt el, többször felriadt éjjel, és csak akkor nyugodott meg, amikor vejem, a Trónörökös bevitte a házastársi ágyba, és átölelhette Amira Őfelsége pizsamáját.

Nagy Herceg Őfelségét a család méltó szeretettől vezérelve lebikficezte, mert bikficesen kedves. Második szülinapján Amira Őfelsége dédelgette különleges szeretettel, majd két napra rá velünk - és Ipammal, Napammal - ebédelt, majd vasárnap ebéddel, tortával és ajándékozással ünnepeltük a szülőknél. Tegnap pedig a nurseryben köszöntötték, Amira Őfelsége vitt be tortát, és a nurserytől kapott egy játék-autót. Kezdjem a nurseryvel? Nem, maradjon az eredeti sorrend. Szombaton csupán az fűszerezte az ebéd körüli eseményeket, hogy teljesen elbűvölte a vidéki kastélyból érkezett nagyszülőket, olyasmikkel, hogy tudott mindent a garázsról és a kapuról, elmagyarázta, hogy melyik gombot kellene használni a kacsalábon forgó palotájuk garázsához és melyiket nálunk. A kastélyban ki-bekapcsolt, nyitott-csukott mindenfélét, bekapcsolta a lemezjátszót. Ki is kaptam: miért engedem tönkretenni az (ezeréves, rég elavult) jószágot? Egyszercsak fogta magát, eltalpalt Magdaléna hálószobájába, induláskor hangosan bejelentve a szándékot: „Megyek..." A többit nem értettem. Rohantam utána, nehogy baja essék. Az útja egyenest a páradúsítóhoz vezetett, bekapcsolta, leszedte a kupakját, majd a „testét", és szökőkutat játszott vele. Nem árultam be a szigorú, nemes felnőtt-seregletnek, jól elvoltunk a tilosban. Nem evett kiválóan, mert mint kiderült, bujkált benne valami nátha, ami estére 38 fölötti lázzal ki is tört rajta. Ipam Őfensége majdnem könnyekig meghatódott, látva, hogy milyen örömmel futott hozzám, amikor megérkeztek. Vasárnap úgy adódott, hogy hozzájuk menet a játszótéren találtunk rá Bikfic Hercegre, Édesapucira és Ipamra. Láztalan volt és eleven. Én ott maradtam velük és figyeltem, hogyan szórakoztatja magát az üres terepen. Megtapsoltuk, amikor a csúszdán először csúszott le teljesen önállóan, minden segítség nélkül. Nem mondom, maga is dagadt a büszkeségtől, szaladt vissza, csusszant egyet, új körre ment, és az arca úgy ragyogott, mintha Nobeldíjjal tüntették volna ki. Hazafelé a vejem által tolt háromkerekűvel ment, meglepetve láttam, hogy leér a (26-os) lába a pedálokra és maga is teker. Megálltak a garázsnál, megkapta a „nyitót", fegyelmezetten csak egyszer nyitotta ki, majd a bepakolást követően bezárta, nem kért többet. A lépcsők alján átkéredzkedett hozzám. Mondom neki, a lábaira mutatva: ezek a

lábacskák nem működnek? „Nem” - kaptam a határozott választ. Ebédig - azt hiszem - a szokásos játszadozás folyt, nem történt különösebb esemény. Az ebédnél szinte felsikoltott, amikor elé tették a tányért: borsó! Imádja. Jól evett, bohóckodva harsányan nevetett valamin, aztán nem várva meg, amíg a lassú felnőttek befejezik az étkezést, beszaladt a szobába, játszott magában. Egyszercsak megjelent, szinte futva odament Magdalénához és felkéredzkedett hozzá. Hm, vajon milyen alapon válogat a szerettei között? Következett az ünneplés, az asztalra került a torta, és Amira Őfelsége meggyújtotta a két gyertyát. Kiment a Bikficcé leminősített Nagy Herceghez a nagyszobába, és több felnőtt kíséretében bevonult a gyerekkel, aki megérezte, hogy ünnepi alkalomról van szó, elfújta a két gyertyát, majd hosszasan fejtegette-eszegette a marcipán dísz-macit. Az ajándékok közül három messze kiemelkedett a többi közül: az Ipam-Napam nagyszülőktől kapott hatalmas adag Duplo-ból atyai segédlettel hosszasan építkezett, teljesen elmerült a játékban. A mi ajándékaink közül a lapozható zenés mesekönyv egyszerűen lebénította. Csak nézett rá csodálkozva, hallgatta a meséket, dermedten figyelte, hogy lapozással új és új mesék varázsolhatók elő, és csak lassan oldódott benne a varázslat. Óvatosan és nagy figyelemmel elkezdte ő is lapozni a könyvecskét. Szinte megnémult a csodálkozástól. Gondolom, azóta lelkesen lapozgatja. Harmadik favoritnak a filléres kugli (bocsánat: bowling) bizonyult. Honnan tudja egy kétéves csöppség, hogy mi ennek a játéknak a nyitja, fel nem foghatom. Kérdeztem is: van kugli a nurseryben? Bikfic úr ugyanis azonnal állítgatta a mittudoménhogyhíjják figurákat és tolta nekik a golyót. Amelyik nem bukott fel azonnal, azt nagy lendülettel pofozta a földre, nem tűrt álló bábut (megvan!). Remélem, évtizedeken belül lecsillapszik benne az állva maradtakkal szembeni gyűlölet (nem lesz belőle magyar politikus!).

És a nursery? Magdaléna ment érte és hazahozta. Én később érkeztem, bejelentkeztem telefonon. Átadta neki a telefont: kérem a garázsnyitót - mondja nekem. Belépek, lelkendezve rohan hozzám. (Amira Őfelsége odasúgta Magdalénának: jobban örül, mint nekem.) Kérdem: nem vagy már beteg? Nem. (Dehogynem, mondja Amira, csupa takony. Ejnye, Őfelsége!) És jó volt a nurseryben? A hölgyek: meséld el, mi volt a nurseryben. Torta - mondja mosolyogva. És hány gyertya volt a tortán? Kettő - mondja és V-formában mutatja is! És elfújtad mind a kettőt - súgják. Elfújtam. És mit mondtak a gyerekek? Boldog szülinapot! Sugárzik! Aztán megtudom sorban, mi történt a hazaérkezés óta. Fellépett a nagyszoba-ablakhoz és kimutatott a várra: sok torony van, abban van a bim-bam. Melyikben, Benedictus? Ott, *szemben!* (eligazodás a térben). Kapott három teniszlabdát. *Sorba* rakom ezeket! - és egy puff tetején szép háromszögbe rendezi a labdákat (rendszeretet vagy több?). Bekapcsolja a lemezjátszót, Magdaléna segíteni akar, és ráteszi az ujját a rádió-egység kapcsolójára. Azt nem, az rádió! - szól rá. Hónapokkal ezelőtt magyaráztam el neki, hogy azt felesleges bekapcsolni, ha kazettát akar lejátszani. Emlékszik és pontosan tudja az egység nevét is. És kicsit más konstellációban is jól kapcsol. Hihetetlen! Lekísérem őket, mert közben ötször kéri a garázsnyitót, és elmagyarázom neki, hogy nem tudom odaadni, mert lent van a kocsiban. Majd, ha indultok haza... Leérünk, szalad az autó felé, mondom, itt az autó nyitója, azt is kinyithatod. Emlékszik a pityegő gombjára, kinyitja. Megmutatom, hol tárolom a garázsnyitót, odaadom és megbeszélem, hogy kétszer-háromszor nyithatja-csukhatja az ajtót. Kinyitja egyszer, becsukja. Kérdezem, hányszor nyitottad-csuktad eddig? Kétszer - feleli hezitálva, aztán hozzáteszi: háromszor. Még bizonytalan a dologban. A harmadik nyitás után kérés nélkül visszaadja: Pipusz beáll, a palotánkban is nyitom. Csak hüledezik az ember. Mondom később Magdalénának: csuda egy gyerek, Amira se volt utolsó, de túltesz rajta. Lassan elkezdek vele a betűkkel játszani, fogadásom van, hogy egy éven belül újságot fog olvasni. Minden erőltetés nélkül, szórakozva megtanulja!

Apróságok:

A nátha a szemére kezdett menni, nem vitték nurserybe. Magdaléna szaladt át. Csöng a telefon: Hercegünk akar veled beszélni. A szokásos csönd, közben én többször üdvözlöm, majd megszólal: „Pipusz, ide gyere!" Ezúttal pontosan érteni. Magyarázom, hogy nem tudok menni, megismétli: „Ide gyere!". Megható. Kiderül, hogy valahogy felmerült a nevem, és Magdalénának azonnal mondta, hogy menjek oda. Más: Magdaléna készül a mosdatásra, rakja össze a játékokat, azok is mennek aludni - mondja. A gyerek azonnal megszólal, és ezúttal már szabatosan mondja: „Ne menj el, Magdaléna!" Más: Nagyon fegyelmezetten viseli el az orr-porszívózást. Sőt, maga kéri, felfogta, hogy neki jó, ha tiszta az orra. Rámutat az orra valamelyik oldalára és kéri: „Itt *kiszívni*."

Újabb adalékok! Elmennek hárman a Mammutba. Telefon-jelzést kapok, hogy jönnek. Hősünk átveszi a mobilt és egy szóval utasít: „Lejönni!", majd hozzáteszi: „Láttam a babát, fújja (szújja) a levegőt." A „milyen babát?" kérdésre többször elismétli: fújja a levegőt. (Reklám-bábu, amibe levegőt fújnak és libeg.) Megérkeznek, lent várom őket, zsebemben a „gajázsnyitó", kapunyitó. Meglát, ragyog és deklarálja: „Pipusz nem beteg!" Játszik hevesen a nyitogatással, közben fel kell menni a kapuhoz, hogy azzal is játsszon. Félútig jön gyalog, aztán felkéredzkedik. Felveszem, de mondom neki: „És ezek a lábikók? Nem működnek?" Nem működnek - hagyja jóvá. És a gyerek működik? Működik.

Jön hozzánk, a parkolópályára a nurseryből. Megyek le, fogadni őket, már csenget a bejáratnál. Meglát, megint örömködve közli, hogy nem vagyok beteg. Magdaléna kérdésére, hogy jó volt-e a nursery, a teljes elégedettség hangján adja az igenlő választ. Játszunk lent, játszunk fent, megteszem az első kísérletet, hogy betűket tanuljon, de nem érdekli. Felteszek neki klasszikus zene-DVD-t, magyarázom a hangszereket, az se izgatja. Majd fogja. Búcsúzáskor Magdaléna puszit kér tőle. Nem! - utasítja el. Lent aztán búcsú-nyitogatás. Szépen visszaadja a „gajázsnyitót", és mint a nyíl, elindul a „titkos útra", a kastély megkerülésére. Amira Őfelsége lassan beagitálja a kocsiba és megkéri, búcsúzzon el tőlünk. Sziával kezdi, aztán végigmond mindenkit. Végül int a kezével: „Játsszatok jót!" Van ennél jobb játék?

Újabb csemegék: Megcsodálta ismét a mosógépet, segített pakolni bele. Amikor bekapcsolták, elhátrált, riadtan figyelte. Lassan megnyugodott, sőt, ki akarta nyitni az ajtaját működés közben. Távozáskor a búcsúzkodást azzal kezdte, hogy az ajtóból visszakiabált a fürdőszoba felé: „Szia mosógép!" Aztán Magdaléna szólt neki: „És tőlem el se búcsúzol?" Mire a gyerek azonnal válaszolt: „Köszön..*tem*", majd pár másodperc múlva újra: „Köszöntem neked!" Kristálytisztán, és a múlt időt csak a másodperc töredékéig keresgélte.

Tegnap Amira ment érte, és este mesélte, hogy teljesen letört Herceget talált a nurseryben, szomorú szemekkel ült az egyik dadus ölében, valószínűleg ébredés óta. Mi baj? „Mit csinált velem a doktor néni?" - kérdezte Anyucikájától. Általános ellenőrző vizsgálatot tartott a nursery orvosnője, úgy látszik, kicsit kemény volt, nem lopta be magát a szívébe.

Na, lassan ott tartok, hogy nem tudom, mit írjak. Olyan szédületes tempóban fejlődik, hogy összezavarodik az ember, mit érdemes kiemelni a gyorsan tisztuló és választékossá váló beszédéből, a memória-tűzijátékból? Nálunk töltött pár órát, a megszokott játékai mellett elkezdte, illetve kezdte volna nyitogatni az egyik magasabb szekrényajtót. Nem érte el a gombját, valahogy megkért, hogy segítsek neki. Egy-két nyitogatás-csukogatás után rám szólt, amikor nyitottam a jobboldali ajtót: „Elengedni....most!" A mostot a szélső helyzet elérésekor tette hozzá az elengednihez. Mondom neki, helyesen úgy kell mondani, engedd el, légyszi. Azonnal átállt erre, de kicsit fordított a dolgon: „Légyszi, engedd el....most!" - adta ki a vezényszót.

Értetlenül állunk két dolog előtt. Fél a fürdőszoba kádjánál lévő lefolyóból esetleg előjövő habtól. Azért furcsa, mert nálunk egyetlen esetben fordult elő, amikor töménytelen fürdősampont használt pancsikolás közben, és akkor nagyon élvezte, kacarászott. Most akármilyen alkalomból lép be a fürdőszobába, komoly félelmet sugárzó mozdulatokkal mutogat a rácsra és mondogatja: ott jön a hab! Ki érti? A másik: hetek óta az egyik legfontosabb játéka, hogy három indiai (papírmasé) díszpoharat rakosgat. Magdaléna szobájában a helyük, onnan egyenként felveszi őket, a hosszú előszobán végigszaladva beviszi a nagyszobába, és lerakja valahová, vigyázva, hogy szép sort alkossanak. Amint létrejött a sor, ismét egyenként hordozva a poharakat lebontja az ő új sorát és visszaépíti az eredetit. Félórát-órát képes komoly arccal, elmélyülten foglalatoskodni ezzel a három mütyürrel. Érthetetlen, miért csinálja egyáltalán, mit élvez rajta? A szülei sem értik.

Az Édesapjával kellett töltenie egy éjszakát a napokban, ő meséli. Felébred a gyerek hajnali fél négykor és kijelenti: „Kicsit aludtam... felkelek." (Sikerült visszaaltatni.) Nyilván nursery-hatás, mint az is, hogy tegnap megebédelt Varin, fordult egyet-kettőt, aztán elindult az emeleti lépcsők (a szobája) felé: „Felmegyek... aludni." Meglepetés és nagy öröm az önállósodása.

Memória: jó néhány hétig nem járt Tengermellék-Varázson, megint felmerült, hogy nem fog emlékezni semmire. Már a bejárati lépcsőkön önállóan és támasz keresése nélkül ment fel, belépett a nappaliba, és azonnal megkérdezte: „Hol a dominó?" Majd sorban keresgélte az ott megszokott játékait. Ebéd és hosszú, mély alvás után kikéredzkedett a kertbe, és keresgélte a „pajabola antennát", amit időközben leszereltünk és elajándékoztunk. Tegnap lementünk a Tengerünkhöz, azonnal emlegette a nyári „balesetet", amikor járdára ugratás közben koppant egyet a kocsijuk. „Nem koppan az autó!" - mondta, mintegy bíztatva magát. Vitt kenyeret és szórta a vadkacsáknak, akik szépen sorban kikacsáztak a vízből, és úgy folytatták a kenyérkapkodást. Mély nyomokat hagyhatott a lelkében a közelmúltban a Normafánál látott sárkányeregetés. Szóba került, hogy hazavisznek egyet a varázsi sárkány-gyűjteményből, a szülei azonban elvetették. Jön a tél, felesleges, mondták. Addig kérte őket, míg végül megadták magukat és elpakoltak egyet.

A kulcsokkal játszás igénye ritkán jelentkezik, valószínűleg a pityegők kiszorították az egyszerű, primitív kulcsokat.

Ami viszont elszomorító, a majdnem szobatisztaságot felváltotta ismét a kemény pelenkázás: a hűvösebb idő és a nursery megtették a magukét. Ott *nem tud elrejtőzni a figyelő szemek elől,* inkább marad a pelus.

Nálunk, a kastélyban töltötte az október 23-ra virradó éjszakát. Talán félórahosszat is játszott a lemezjátszóval, új és új lemezt szedett elő, a segítségemmel felrakta, belehallgatott, majd le is kapta. Végül Halász Jutkát volt hajlandó hallgatni pár percig. Közben kivettem a kezéből egy csorba lemezt, a következőt megnézte, forgatta és közölte: „Ez nem törött." Nem tudom eldönteni egyelőre, szeleburdiság volt-e ez az ide-oda kapkodás, vagy jó zenei érzéket tükröz-e? Meglátjuk. Megpróbálkoztam ismét zenei DVD-vel, magyaráztam a hangszereket, de a türelme nem tartott két percnél tovább. Meglepett, hogy a színeket durván keverte. Igaz, amikor ejnye-bejnyét mondtam, felkacagott, mintha csak csibészkedett volna. A lefekvés körül nem volt ilyen szeleburdi. Kevéske vacsora után szívesen ment fürdeni, elmondta párszor, hogy „nem jön a hab", aztán vidáman ment a díszágyához. Ott eljátszott egy darabig azzal, hogy elmesélné, mi történt tegnap (nem derült ki, miért nem ma?), aztán valahogy nem sikerült az odafigyelés, lefeküdt. Már fekve utasította Magdalénát: „azt fölvenni" (hálóing), majd „ágyba menni". Közben - minden bizonnyal nem ennyire felnőttesen - elmondta: „jó, hogy itt alszol velem".

Érzékelhetően kezdi unni a kisgyerek-játékokat, a zenedén és rajzoláson kívül ezúttal csak perceket töltött mással, pl. a tablán dobolással. Rajzolás közben Magdaléna (figyelem, nem én!) kezdte betűkre tanítani. Rajzolt neki D-t, Dániel-betűnek mondva (játszópajtás a nurseryben), B-t, mint Bikfic-betűt, majd leírta a nevét, magyarázgatva, melyik betűt minek ejtik. Ezúttal komoly érdeklődést tanúsított.

Tegnap délután átszaladtak és vejem, Szultán - jó kis esőben - beszerelt a kocsimba egy gyerekülést. Ezentúl én is hozhatom a nurseryből. Őfelsége Bikfic közben természetesen játszott a gajázsnyitóval és be-beállt a garázsba, hogy ne ázzon annyira. Fején a Tallinnban orosz eladótól vásárolt igazi észt kötött sapka (Tetszik figyelni? Észtország, orosz eladó, észt sapka.) Kicsit nagy neki, mégse hajlandó felvenni mást, mióta ezt egyszer a fejére tették. Picit azért elázott, indulás előtt fel szeretett volna menni, megnézni Magdaléna nagyit: „felmegyek" (selmegyek) - jelentette ki határozottan.

Csupán mozaikkockákra futja. Kiemelek az utóbbi napok Herceg-eseményeiből néhányat. Tessék velem együtt csodálkozni! Belép hozzánk, meglát egy papírzsebkendőt és kristálytisztán a nevén nevezi: „papírzsebkendő". Hogy mi ebben a meglepő? A hármas összetételű szó önmagában se lehet egyszerű éppphogy kétéves korban, de a teljesen tiszta kiejtése annyira meglepett, hogy megismételtettem vele. Aznap volt az első súlyosabb összezördülésem Bikfic Őfelségével. Elkezdte tudás és felügyelet nélkül nyomkodni a szat-beltéri gombjait a szobámban, mondtam neki, hogy ne tegye, erőszakosan folytatta, végül fel kellett emelnem, és elcipeltem onnan. Sivalkodott, majd bősz bőgésbe kezdett. A hiszti nem tartott tovább egy percnél, hamar megnyugodott. Átmentünk a nagyszobába és - mit tesz isten? - rámutat az asztalkán fekvő távirányítókra és nyugodt hangon, de szomorúan közli velem: „Ezt se szabad, ezt se szabad..." Megesett a szívem rajta, és amikor a felsorolásban elért a HiFi-lemezjátszó kombinációhoz, sietve biztosítottam, hogy azt szabad, sőt, segítettem működésbe hozni. Két nappal később még meglepőbb kijelentést tett. Alig csomagolta ki Magdaléna az utcai ruházatából, és engedte szabadjára a nappaliban, odament az asztalhoz, rámutatott a távvezérlőkre és megkérte a Nagymamáját: „Ezt eltenni, nekem nem szabad." Bizonyára szigorodott a helyzet a palotában is. Mindenesetre nagy fegyelmezettségre utaló mozzanat egy ilyen pöttömke részéről.

Ugyanaznap teljesen fantasztikus eseményre került sor. Játszadozik a gyerek, majd minden átmenet nélkül kiszalad az előszobába, leül, és bogozgatja a cipője fűzőjét. Csinálja fél percig, aztán megszólal: „Megyünk haza." A többes szám érdemel figyelmet! Bajlódik tovább, alig telik el 2-3 perc, és megszólal a csengő: váratlanul, jó félórával a megbeszélt időpont előtt megérkezik Amira Őfelsége. A gyerek otthagy mindent, és hihetetlen, leírhatatlan örömmel fogadja Édesanyucit: sikongat, kacarászik, szólítgatja. Filmre kívánkozó jelenet. Hál'isten nem én vagyok a kedvence, mint sűrűn mondogatják, hanem az Édesanyja! Nem kétséges! Hiszek a gondolatátvitelben, a szoros kapcsolatban álló emberek (és tán állatok?) agya közötti távkapcsolat lehetőségében. Nem kétlem, hogy erről volt szó. Lehet persze, hogy a remekül halló gyermek dupla ablakon át is meghallotta az érkező kocsit és felismerte a hangját, lehet puszta véletlen is, de én a gondolatátvitelre szavazok.

Csak hallomásból tudom: bevásárláskor nagy örömmel utazott fel-le mozgólépcsőn és komoly képpel intézte a saját bevásárlását: rakodta a neki tetsző árukat egy kis bevásárló-kocsiba, majd kísérői átrendezés után a pénztár futószalagjára.

Bemutatok három fontos játékot. Az egyik a már többször említett páradúsító, amihez majdnem minden látogatása alkalmával leül. Szétszedi (fenti kép), és olyankor szökőkutat játszik vele, maximális állásba csavarja a gombját és akkor az alapból 10-15 cm-es vízsugarat csal ki, összerakja, és bámulja-csodálja a párafelhőt, állítja a sugárzás erejét. Nehéz elszakítani tőle, legjobb megvárni, amíg megunja. A másik a vitrin-üvegajtó, nyitogatja-csukogatja, szedi ki a

matrjozskákat és egyéb babákat. Ilyenkor vezényel: Engedd el... most. A harmadik a három matrjozska, szedi szét, rakja össze őket és közben filozofálgat: ez hová való? ide való! hol az icike-picike? nem eszem meg... Csuda aranyos!

Ma a mienk volt reggeltől majdnem sötétedésig. Pár nap, hogy nem láttuk és ezalatt is sokat okosodott.

Kivittük a család városszéli kastélyába, meglátogatni Dédmama Őfelségét és Nagynéni Őfenségét, kapott szép és hasznos születésnapi ajándékokat, azokkal aranyosan játszadozott, de közben kikönyörgött magának két „kis cukrot". Az elsőt egyszerűen kikapta a tálkából, a másodikat már kérnie kellett, mert magasra rakták a kegyetlen felnőttek. „Még egy kis cukrot kéjek!" - nyújtózkodott, és persze kapott is tőlem. „Hogy kell kicsomagolni?" Végigmondta helyesen a hosszú szót, aztán meg is birkózott önállóan a feladattal. Felfedezte a zenedét, rádiót erősítővel, és érdekes módon nem látott neki a kezelési kísérletnek. „Majd Mara (Nagynéni) megmutatja." - nyilatkozta és követte a segítséget. Okosodik! Érdekes volt az is, ahogy kérdezgette, merre visszük. Már a liftben elkezdte: „Hová mentek?" És végig kihagyta magát a kérdezősködésből. „Megyünk Dédmamához, de előbb átmegyünk egy hídon, aztán megállunk egy játszótérnél." - magyaráztam neki. Amikor a Lágymányosi hídhoz értünk, egymás után két kérdése is volt: „Hol a színház?", majd: „Hol a Duna?" Viszonylag távoli emlékek elevenednek fel benne, teljesen meghökkentő módon!

Itthon aztán özönével jöttek a meglepő megnyilatkozások! Az ebédhez kedvtelenül mászott fel a lépcső-székére, megette a fél levest, majd beleturkált az általa egyébként kedvelt spenót-tojásba. Hamar lekászálódott a székből („lemászok, elmegyek") és elvonult. Hagytuk. Aztán Magdaléna visszacsalogatta, akkor meg beakadt a lépcső felső résébe a lába. „Beszorultam... segítség!" - közölte haragosan. Kiszabadítottam a lábát, de újra betornászta magát a rossz helyzetbe és megismételte a „beszorultam... segítség"-et, majd ismételgette: segííítség, segííítség! Eltelt pár perc, mire Magdaléna rájött, hogy Bikfic Herceg ezúttal Mici Mackót játszik! Hallatlan merészség, nem?

A lefekvés körül is ment ezúttal a huzavona. Nehéz volt becserkészni az ágyba, bemászott a cipzár-kapun, de fél perc múlva kinyittatta, bevitt játszópajtás-babát, de otthagyta. Úgy tűnt, elalszik, de váratlanul kijelentette: „Kicsit aludtam, felébredtem... Kicsit nagyot aludtam, felébredtem... Kimászok." Magdaléna rájött, hogy kakis, és az nem hagyja békén. Hogy mért nem közli azonnal, amint az esemény megtörtént, ennél az okos gyereknél érthetetlen! (Az ebédet is nyilván azért hagyta félbe, hogy elrejtőzhessen az eseményhez.) Pelenkázás után békében elaludt, horkolt is párat.

Felébredt, hangosan beszélt a semminek. Babusgattuk, bementünk a konyhába, hogy megegye az uzsonnáját. Kinéz az ablakon és kérdezi: „Mért nem kapcsolták még be a lámpákat?" - majd pár szót váltva Magdalénával: „Ha lemegy a napocska, bekapcsolják?"

Az uzsonna része egy Túró Rudi. Nézi, „hogy kell kibontani? - kérdi, de már meg is oldja a feladatot. Beleharap, de otthagyja? Ki érti?

A konyhafalon havonta váltjuk az Édesapja által készített naptár-fotó sorozatát. Ragyogó képek róla. Ma tréfálkozik, bohóckodik: „Ez Dávid, ez mittudoménki" - sorolja a nurserys pajtásait. Majd ránéz egy kubai mini-festményre: „*Úgy gondolom* (!), házak vannak azon a képen." Csak tátog az ember. Nem néz TV-t, vagy legalábbis nagyon ritkán mesét és (sajnos még) olvasni se tud, honnan ez az „úgy gondolom"?

Ma is eljátszadozott vagy félórát a poharak ide-oda hordozásával. Bár percekig a számító-géphez parancsolt („Pipusz, menj a számítógéphez!", majd látva, hogy az előszobára nyíló ajtóból őt figyelem: „Ülj oda!", majd ismét: „Elmenni oda!" És ellenőrzés közben többször konstatálta, hogy a kis dolgozóm falán ott vannak a tibeti maszkok: Maszk, az is maszk...),

végül beengedett a nagyszobába és figyelhettem, hogy eleinte futólépésben, majd sietve, végül ballagva a dohányzóasztal szélére rakosgatja a pohárkákat. Közben hangosan kommentálta ezúttal: egy poharat viszek..., két pohár van az asztalon, egy ott. Párszor rákérdeztem: most hány pohár van az asztalon? Az egyet és kettőt mindig pontosan állapította meg, ha három volt a feladat, keverte, halandzsázott. Egyszercsak megunta. Kérdem a hármat: most mennyi? Rám néz összevont szemöldökkel, és szinte legyint: „*Nem számolom meg!*”

Váratlanul mond valamit a postásról (nem értettem, mit) és hozzáteszi: „Hoztam egy hírlapot!”

A csepegtetők és poharak.

Ugyancsak pohárhordozgatás közben jegyzi meg, közbevetőleg: „Nem lehet *beszélgetni* vele!” (nem hazudok!) „Kivel Bikfic?” „Magdalénával.” Mért, olvas?” „Igen, olvas.” Kiderül, hogy a pohár-útvonal másik végpontján ülve tényleg ilyen figyelmetlenségre vetemedett.

Az íróasztalom mellett vár jövő heti bevetésre egy szőnyegmosógép. Megáll előtte és elkezdi magának magyarázni: „Akkor bekapcsolni, ha ezt (a csatlakozó dugóra mutat) bedugom a (érthetetlen valami) és ezt (rámutat a vízcsőre) bekötöm... (még vagy három lépést elmagyaráz, nem értem, de tudományosan kidolgozott lépések) és *akkor működik*.” Fránya egy gyerek! Mennyi mindennek kell lennie e fogalmak és helyes alkalmazásuk mögött! Holnapután lesz 25 hónapos!

Nagyon elmaradtak íródeákjaim a naplóírással, két hete nem szaporodnak a betűk. Pedig szinte naponta ajándékozza meg a környezetét új szavakkal, a selypítés tisztulásával, új viselkedés-formákkal. Csak csípegetek a gazdag kosárból.

Magdaléna a kezébe ad egy kettényitható dísz-tojást. Megkérdezi a gyerektől (csaliként): hogy kell kinyitni? „Fogd meg és nyisd ki!” - kapja az egyszerű és nagyszerű útmutatást.

Valamit kérek tőle, visszahúzza a kezében lévő tárgyat és közli: „Azt nem *oda*adom.” Hamarosan pontosabban fogja mondani.

(Bakonysárkány világvárosban, ha valaki kért valamit, így kérte: add *oda*! Örökölte?)

Folyamatosan kommentálja a cselekedeteit: kinyit*om*... *meg*esz*em*... *vissza*tesz*em*. Grammatikailag teljesen helyesek, bármennyire bonyolult a cselekmény. Rendezni kell, nekem nem megy!

Magdaléna fogott egy illatosító üvegcsét és pár cseppet csöppentett a páradúsítóba, egyik kedvenc játékába. Azonnal tudta, hogy az üvegcse a nagyszobából származik, ahol még 8 található, általa épphogy elérhető magasságban. Nosza, szaladt, hozott egy újat és azt is használatba vétette, majd miután a további üvegcsékkel tilalomfába ütközött, elkezdte őket a páradúsító és az összecsukható ágya között sorba rakni. A három díszpohárhoz hasonlóan egyenként vitte őket, majd miután mind ott díszelgett a sorban, ugyancsak egyenként visszahordta őket a nagyszobában lévő polcra. Közben számolgattunk: egy-kettő-három...kilenc. De lassan érnek a szám-fogalmak, mert olyanokat is helyesen talál el, hogy mennyi maradt még

ott? Kettő - válaszolja helyesen. Néha egész jól sorol: 1-2-3-4-5, aztán átugrik megint a 9-re, visszatér valamelyik kis számra. Játszik a számokkal, erőltetés nélkül. A következő alkalommal szinte a lakásba lépéskor elkezdte keresni a cseppeket. Elkezdi a rakodást és közben ezt is kommentálja: hozok még cseppeket ... még maradt ott... És aztán befogott sorba mindenkit: hozz te is egyet. Néha lelassítja a lépteit, leszegi a fejét, és egyedül baktat oda-vissza. Ilyenkor elutasít minden segítséget, sőt parancsolgat: ide állni! Annyira katonás olyankor, hogy szalutáltam neki. Megkérdezte: mi ez? Mondtam. Most már vezér vagy! - tettem hozzá. Mosolyogva próbálta utánozni a mozdulatot, nehezen ment, hol a homloka közepére, hol a feje tetejére tette a kezét, de azonnal megismételte: szalutálok neked! Tegnap az Édesanyjának is bemutatta (elég jól) és mondta.

A sorozat többi tagja: vidám fürdőzés (a végén ő eresztette le a vizet: én kihúzom... mindjárt lemegy a víz), majd önmagára csodálkozás a tükörben, a mesekönyv ellenére viaskodásokkal teli lefekvéshez készülés, majd elalvás előtti utolsó percek: TV-mese áhítattal figyelése.

Magdalénával foglalatoskodik valamivel a nagyszoba egyik polcánál, odalépek. *„Pipusz, mérd meg a vérnyomásod!”* - mutat az Omron-készülékre. Kiderül, hogy Magdaléna azzal akarta elterelni a figyelmet a konnektorról, sikerült. Hercegünk egy perc alatt megtanulta, hogy kell kezelni, kapcsolni, mit kell figyelni, minek hívják a művelet-sort. Épphogy csak leolvasni nem tudta az eredményt. Azóta mindenkinek többször meg kellett mérnie, hatékony közreműködésével.

Gyorsan tanulja a környezetében mozgók nevét. Az Édesapjáét és sajátját selypíti, de az én nevem pillanatok alatt helyesen jegyezte meg. A Magdaléna vezetéknevét még nem nagyon gyakorolta, de váratlanul felkiáltott: Magdus, Magdalénus*!* Megkérdeztük tőle: ki az a Szofi? „Jönni szokott a palotánkba. „És mit csinál ott?” „Takarít.” Aztán kérdésre elmeséli: „Találkoztunk Györgyi nénivel.” Megkérdik: ki az? Hibátlanul válaszol: „Aki Apával együtt dolgozik.”

Egy gyors sorozat: Otthonosan érzi magát: itt vagyok a szobámban! - jelenti ki a szobáról, ahol aludni szokott. Játszom vele, haszontalankodik, megfenyegetem: leharapom a füled! „Ne harapj!” Majd elállom az útját az előszobában. „Elengedni!” - utasít. Rám csukja a konyhaajtót, kopogok, rám szól: ne kopogj!

Új igenlő szó: *biztos*! Magdaléna átöleli: ne szorít*sál*! - kiált fel. „Megmelegítem kicsit a tejet.” - kap tájékoztatást. „Jó, *hogy ne legyen beteg az ember*. Nem jön a doktor néni.” - hagyja jóvá.

Tegnap változott valami a kakilás körül. Először elszaladt az előszoba túlsó sarkába és tilalmat hirdetett: nem jönni! Aztán visszajött és játszott, nem sikerült a művelet. Pár perc múlva bejelentette mindenki előtt: kakilok. Hiába történtek kísérletek a bili bevonására, állva nyomizott a nyílt színen. Javulás!

(Megpróbálom itt lezárni a kakilás kényes kérdését. Közel tízéves koráig elkísérte ez a kín. Valószínűleg a szégyenlőssége a fő ok. Mindenképp magában, közönség nélkül szerette volna elintézni. Sem a nursery, sem később a kindergarten nem biztosított ehhez megfelelő körülményt. Idegyűjtöm azokat a viselkedési mozzanatokat, amik ezt a kellemetlen folyamatot kísérték nála. Hiába, van, ami királyi sarjak számára ugyanolyan nehézség, mint a pórnép számára. Segített meggyőzni erről az a barátom, aki több könyvem szerkesztését látta el. Mai napig el kell zárkóznom a világtól, pisszenés se zavarhat - mondta.

Hiába kerülgetem a forró kását, elérkeztem az első kényes ponthoz: a mi aranyos, békés, mosolygós, mindig örömködő Hercegünk - hála a nurserynek - vadóc lett.

Kezdődött azzal, hogy megtanulta az első szitok-szót. Leejtett egy szőlőszemet, leguggolt, hogy felszedje, és jó hangosan megjegyezte: basszus! Aznap többször megismételte. Nem sok sikerrel próbáltam helyettesítő szópárként az ejnye-bejnyét bevezetni, párszor ugyan elpötyögte, de aztán, ha bosszantotta valami, előbukott újra a basszus.

Még meglepőbb volt, hogy Magdalénát fejbe verte a játék-fakalapácsával, aki bepanaszolta nálam. Az ölembe vettem Hercegünket, megkértem, hogy nézzen a szemembe (három-négy kérésre volt szükség), aztán elmagyaráztam neki, hogy ilyet nem szabad csinálni, különösen Nagyival nem, aki annyira szereti őt, játszik vele... Megkértem, hogy kérjen bocsánatot. Megtette, odavittem Magdalénához úgy, ahogy volt, ölben, és azt mondta: „Bocsánat! Nem csinálom." Azóta a szeretteit nem bántotta. Aztán többször panaszkodtak rá a dadusok: verekszik. Hm, hm, mit lehet erre mondani? És Önök? Ez a gyerek magától nem kezd el verekedni, valamire reagál. Lassan kiderül: „Dénes és Zsombor (meg még valaki) verte a fejemet." - nyilatkozott valamelyik nap, méreg nélkül. „Nem sírtam." - tette hozzá.

Először tegnapelőtt került rám sor, mentem érte. Veszem át a gyereket, a dadus megjegyzi: néha verekszik a pajtásaival. Már a karjaimban ül, amikor megerősíti ő maga: „Rugdostam a gyerekeket." Hinnye, a hétszázát, mit lehet ilyenkor tenni? Persze, hogy megszidtam: „Ilyet többé hallani sem akarok!" - de közben majdnem elnevettem magam. „Új keletű dolog ez nála, nagyon békés természetű volt eddig." - mondom a dadusnak. Elismeri: igen, reméljük, elmúlik. Nem lesz könnyű, vélem én, arra próbáljuk majd nevelni, hogy ő ne kezdeményezzen, viszont idejében fel kell készülnie: az élet ilyen. Ha pofont kapsz, ne hezitálj viszonozni. Ne légy olyan bárány, mint nagyapád! Különösen, ha Te is uralkodó szeretnél lenni.

Sokat van nálunk, egy-két órát tölt velünk a nursery és a szülői fészek között, parkolópályán. Tüneményesen fejlődik. Néhány adalék: Már említettem, hogy újabban szereti cipeltetni magát a lépcsőkön. Azért az „újabban", mert fél évvel ezelőtt még büszkén menetelt fel-le, alig keresve támaszt. Most a lépcsők láttán a hozzá legközelebb állóhoz nyújtja esdeklően mindkét karját és könyörög: „Cipelni *tégem*!" Szépen alakul. Azzal kezdődött, hogy a csodálkozó kommentárokból - „Cipelni kell téged? Ilyen nagy gyereket?" - annyi ragadt meg benne, hogy „cipelni téged", így kéredzkedett fel. Kezd rájönni, hogy grammatikailag gyatra a dolog, és áttért a tégem-re.

Feledhetetlen: játszunk vele, ő találta ki, Amira és Magdaléna csevegnek a hálószobában (náluk) én meg üldögélek a gyerekszobában, ő pedig szaladgál, egy kis dolgozót is közbeiktatva, a két szoba között. A végpontokon mindig beköszön azzal, hogy egy pillanatra odabújik az őt tárt karokkal fogadóhoz, aztán startol vissza. Húsz fordulón biztos túl volt, amikor szorosabban bújt hozzám, szinte megölelt és halkan azt mondta: „Szeretni téged." Majdnem könny szökött a szemembe. „Én is téged!" - válaszoltam és próbáltam dédelgetni, de nem engedte, vágtatott vissza. Anyának olyat is mondott már, hogy „felmegyek a szobámba, te is jöhetsz, *ha gondolod*!" Kissé összetett mondókának tűnik egy 25 hónapos gyerektől, nem?

Bűnbe estem ismét, megengedtem, hogy fotózzon. Valahogy elérhető helyzetben találta a gépet, felkapta és odajött hozzám: hogyan kell? - kérdezte. Elvehettem volna tőle, de hadd tanuljon. Megmutattam neki, hogy kell bekapcsolni, mutattam, hogy akkor kijön a gépből az objektív, elmagyaráztam, miként kell ráirányítani a gépet a tárgyra és melyik gombbal kell elsütni. Nem mondom, hogy mellőzte a küszködést az akció, de végül lekapta Magdalénát. Büszkén mesélte másnap Amira Őfelségének: „Fényképeztem! Megnyomtam és előjött..." Keresgélte egy darabig a megfelelő szót, aztán Amira kisegítette: objektív. Azóta persze, ha látja a gépet, meg is kell engedni neki egy-két kattintást.

A nurseryből hozta, hogy startjelet kér a szaladgáláshoz. „Vigyázz, kész, rajt!" - mondjuk neki, miközben ő előrehajolva ismétli a parancsszavakat, aztán elnyargal. Gondoltam, tréfásra fordítom a dolgot. Felkért, hogy én is szaladgáljak vele, megálltam a közelében, de a startot

megfűszereztem egy kis felugrással. Aznap nagyokat kacagott az egylépésnyi ügetésemen, másnap viszont keményen rám szólt: „Ne ugrálj!” Nem lehet követni egy ilyen aprócska ember hangulatváltozásait? Micsoda dolog!

Valamelyik nap elnéztem, ahogy Amira Őfelsége, szőnyegen fekve játszott a gyerekkel. Az abszolút nyugalom szobra volt. Nem hangzott el egyetlen hangos szó, sőt, méltatlankodó hanglejtés se, ha valamit kifogásolt a gyerek, egy helybenhagyó jóval elintézte. Nem tett nyugtalan mozdulatot se! A jó anya mintaképéül szolgálhatna. Érdekes, hogy a gyerek beszédhibáit sem igyekszik faragni. Majd megtanulja - jegyzi meg. Honnan ez a pedagógusi nyugalom?

Pénteken velünk volt majdnem egész nap és lehet, hogy ez így lesz sokáig. Mármint, hogy pénteken nem viszik a szülők nurserybe: egyértelművé vált, hogy nem alussza ki magát ott, a hétvégi napokon 3-4 órákat alszik. Ezt a megbomlott egyensúlyt igyekszünk valamennyire helyrebillenteni a péntekkel. Nálunk is közel 4 órát aludt, míg a nurseryben egy-másfél óra az alvásidő.

A kastélyunkban először fordult elő, hogy a számítógép nem csak fényei és ki-bekapcsolási lehetősége miatt, hanem a működtetés folyamata miatt érdekelte. Bejött hozzám, ránézett a monitorra és megkérdezte: „Mit csinálsz?” Magyarázom, hogy írok betűket. Éppen rólad írok. „Azt hogyan?” - kérdez tovább. Gyere, ülj az ölembe és megmutatom - invitálom, félve, mert eddig csak csapkodni szokta a klaviatúrát. Most azonban kíváncsi tekintettel figyeli, ahogy az általa már ismert betűket leütöm, és azok megjelennek. Bikfic-betű, Dávid (verekedős barát a nurseryben)-betű, Amira-betű, Cica-betű. Most leírjuk a neved. Írom: Herceg. Te is leírod? Mutatom sorban a betűket és kapkodás nélkül beüti a nevét. Innen elszólította valami kötelesség. Hm, csinálok neki egy lapot, ahová nagy betűkkel írhat. Élvezni fogja.

Tegnap nálunk töltötte ismét majdnem az egész napot. Délelőtt felvittük szánkózni a Normafához. Minden kesztyűjének nyoma veszett, de nem nagyon izgatta. Élvezte a szánkózást, húztam a szinte semmi havon, a ki-kibukkanó füvön, avaron, néha előre csúszott és rakosgatta a lábait. Odaértünk a játszótérhez, csak az érdekelte, ahol gyerekeket látott. Segítséggel felmászott egy „kilátóba” és nézte, ahogy egy testvérpár ugyanazt művelte, mint ő. Vízszintesen viszont nem igen hajlandó mozogni, helybenhagy minden dorgáló megjegyzést: nem működnek a lábikók? - nem; lusták a lábaid? - igen; lusta vagy? - igen, és nyújtózkodik: cipelni. Légyszi, kérem, vagy ilyesmi ilyenkor a mély feledés kútjába esik. Hm, majd csak leszokik róla?!

Este lekísértem, amikor Amira elindult vele hazafelé. Az ajtóból integető Nagyinak először csak pá-pával integetett vissza, aztán a lépcsőfordulóból váratlanul felkiáltott hozzá: „Majd holnap jövök!” Mint egy felnőtt, Magdaléna nem is akarta elhinni, hogy nem súgtunk neki. Vele nem beszélte meg senki, csak kicsipegette a felnőttek tervezgetéséből, hogy holnap újra ugyanitt. Fenomenális!

Tegnap megcsináltam neki a lapját a számítógépen. Nem ajánlottam neki a gyakorlást, maga kezdett el érdeklődni a gép iránt. Kinyitottam neki a lapot és elkezdtünk teljes neveket írni, az ismert betűkből kiindulva: Bikfic-betű, majd lepötyögtük nagybetűkkel, hogy BIKFIC, aztán Dénes-betű és DÉNES, majd Őfelségebetű és ŐFELSÉGE. Rávágta rögtön: Trónörökös is. Jött a TRÓNÖRÖKÖS. Kérdem, milyen betűt is ismersz még? Magdaléna-betű? Ráhagyta, következett MAGDALÉNA. Valahol itt elhibázta, és a szóvégi a-t lenyomva felejtette. Törlöm a feleslegeket, hoppá, azonnal felfogja, mi zajlik a részvétele nélkül, és újra végtelen betűsorokat akar produkálni. Elkapom a kezét olyan húszas sorozatok végén, azonnal kérdezi: hogy kell? És először csak mutatni tudja a betűsort. A harmadik vagy negyedik sorozatnál - mivel mondom, hogy most töröljük a felesleget, már kerekdeden kérdezi, „hogy kell törölni?”

- és jó helyen kutat. Aztán már csak „most töröljük” következik. Itt be kellett zárni a gyakorlatot, mert nem a lényeggel foglalkozott.

Kiderült, hogy nem tesz ígéretet, ha tudja, hogy úgyse tartja meg. Nálam ez úgy történik, hogy nem néz a szemembe, amikor meg akarok valamit ígértetni vele. A közelmúltig még működött a dolog, ha nehezen is, de vállalta a szembenézést, mostanság - ha nem akar ígéretet tenni - kerek-perec kijelenti, hogy nem nézek (mármint a szemembe). Magdalénával pedig azt teszi, hogy hallgat. „Ígérd meg, hogy....” - hangzik a kérés. A nebuló viszont mély hallgatásba burkolózik.

Nagyival azt is eljátszotta, hogy rászólt: mit csinálsz? Újságot olvasok - vallotta be. Nosza, mindjárt fel kellett neki olvasni az újságból, majd hagyni, hogy ő tanulmányozza. Akkor lépett be hozzájuk Amira, akivel mindjárt közölte: újságot olvasok. Írtam fentebb, hogy hamarosan újságot fog olvasni. Hónapok múlva megteszi.

Most elment az egész csapat látogatóba és játszótérre. Meglepte, hogy nem tartok velük. Megkérdezte, miért, mit csinálsz? Elmagyaráztam, hogy leülök a számítógép elé és írni fogok, ahogy együtt is csináltuk. Róla is írok, majd felolvasom, ígértem meg neki. Most tehát neki kell írnom néhány mondatot:

„Azt írtam itt, hogy Bikfic Őfelsége nagyot nőtt mostanában, mert ő eszik legtöbbet a nurseryben és mert szereti a főzelékeket is. Erős is, fel tud mászni a létrán, a Normafán. Annyira okos, hogy már írni tanul a számítógépen és egész jól számolgatja a cseppeket. Már kilencig meg tudja számolni az üvegeket, ha valaki kicsit segít neki. Két dolog nem tetszik nekem: hogy a lábikói sokszor lusták, és hogy nem mindig tartja be az ígéreteket, amiket a szemembe nézve tesz. Nagyon szeretem, mert kedves, aranyos és mindenkivel barátságos, nem verekszik.”

Felolvastam Hercegünknek a néki írt pár sort. Figyelmesen végighallgatta, majd csöndben ült tovább az ölemben. Hm, valószínűleg nem igen értette, vontam le a következtetést, és ajánlottam neki, hogy térjünk át a betűfelismerés-írás játékra. „Nem, még Pipusz!” - mondta, amit dekódolva úgy értékeltem, hogy valami azért leült a kis (mit kis, dupla!) agyacskájában, és tovább akar hallani magáról. Feljebb ugrottam pár bekezdést és felolvasást tartottam a Normafa-bekezdésből. Ismét figyelmesen hallgatott 1-2 percig, aztán ő kérte a lapját. Zavaró-repülésként érdekli a sokszorozás-törlés: inkább azt gyakorolja, kacarászva, mint magát a betűvetést. Sebaj, úgyis le lettem tolva Amira által: csak nem gondolom komolyan, hogy két-éves gyerekre feltétlenül az írás-olvasás tudományát kell erőltetni? Nem, mondtam, erőltetni egy pillanatig se, de ha szeret ezzel játszogatni, és ilyen nagy az agya, miért ne? Erőltetni amúgy se lehet, elpattan mindentől, amit megun, mint a jó bolha. Meglátjuk! Csak azért nem ajánlottam fel fogadást, mert megerősítettem volna az erőltetés vádját! Na, akkor itt az ideje, hogy leírjam: a koponyáján, hátul, a haj-forgó helyén Hercegünknek *két forgója van*! Biztos jele, hogy dupla agyveleje van, vagy legalábbis valami (pozitív) rendellenességre, nem mindennapi agy-elrendezésre utal. Isten engem úgy segéljen (mondom én, az ateista)!

Beugrik pár produkciója, meg kapom is az információkat:

Menetelek mögötte, mert ez volt az óhaja-sóhaja, ő - mint ilyenkor, amikor ő vezeti fel a parádét - leszegett fejjel, kihúzott derékkal és enyhén kacsázva megy elől, miután a kezembe nyomott egy „cseppek-üvegcsét”. Akadályt képezve nyílik a konyhaajtó és lépne ki Magdaléna. Löki vissza az ajtót és keményen ráparancsol a nem kellő időben kilépőre: „Menj a konyhába, Magdaléna, főzz babot!” (Tudta, hogy Magdaléna azt főz ebédre.)

Előveszik neki a laptop-játékát, jó, játsszunk a televíziómmal - egyezik bele a dologba (monitor = televízió). Van logika benne. A dohányzóasztalon felejtődik egy tálka pisztácia. „Mi ez?” - kérdezi. - Kemény mag, nem gyereknek való. - De, akarom. Hogy kell kinyitni?

- Jó, gyere, megmutatom. Nem sikerül leutánoznia, újra kéri: - Segíts, Pipusz!

Segítek, kibontunk egyet, majd sorban néhányat. - Jól meg kell rágni, mert ha nem, a torkodon akadhat, és akkor jön a doktor néni. (Ez mindig hat, bocsánat, orvosok.) Rágja.

- Mi ez? - ismétli meg a kérdést. Harmadikra már gyönyörűen ejti ki a nem könnyű szót.

Elrakom jó magasra, egyedül ne érje el. Az ebéd utáni alvást követő játék közben váratlanul odamegy a polchoz és felmutat: „Kérem." Nem világos azonnal, annyi minden van a polcon. Mit kérsz? Azt, azt. Nem érti senki, majd villan: a magokat kéred Bikfic? (Eszembe nem jutott pisztáciát mondani.) - Igen, piszta... és elakad, majd gondolkodás után: pisztáciát.

Mondom, hogy töménytelen agya van!

Udvarol. Vagy, hogy is mondanák ma? Hajt a csajokra. Játszanak a hajós játszótéren, köröz egy nagyobbacska szőke szépség körül, aztán leül egy padra. Magdaléna mellé akar ülni, rászól: „Ne ide, Magdaléna, ide a lány ül." Nem kislány, meg nem a nevét böki ki, pedig tudja már. A Lány!

Mára ennyi! Holnapután lesz 26 hónapos.

Elmentem síelni, hat napot voltam távol. Beteg volt, amikor elutaztam (vírusos influenza, Krupp - nem tudtam, hogy acéliparon kívül mással is foglalkozott, mármint Krupp), épphogy lábadozott, amikor viszontláttam. Én határozottan érzékeltem, amit a szülei és Magdaléna kevésbé, hogy lesoványodott megint. Pedig a hegyekből felhívtam (Amirát, majd kértem őt) és beszélgettünk. Én kérdezgettem, ő igennel, nemmel válaszolgatott, helyesen. Amikor az evésre tereltem a szót, először csak igent mondott arra, hogy jól eszik-e, majd kerekded mondattal nyilatkozott: „Aki jól eszik, az már nem is beteg." Hát, nem evett jól, és még beteg maradt szegény kis Prüntyögő. A nursery teljesíti egyik átkát: ragadnak a betegségek gyerekről gyerekre.

Ja, még a síelés előtt produkálta a következőket:

Az ide-oda hordozgatom, rendezgetem játéka új változatát adta elő náluk. Leültetett (ide ülj!), és a közelben egy puffon elrendezett öt gyerek-zsebkendőt, majd egyenként odahozta őket: hajtogasd össze - adta ki a parancsot. Hogy kell? - kérdeztem álnokul. Megmutatta: így és így. Én visszateszem - volt a következő lépés, majd fogta az összehajtogatottat és kiszaladt vele a konyhába. Pillanat szünet, majd hallom a hangját: szólíts! Hívogatni kellett, hozzám szaladt és az ölembe hajtotta a fejét. Így játszogattunk félórányit, közben módosult az ő előadása, az álla alá fogta a zsebkendőt és úgy szaladgált. Csuda, mi lehet a célja ezzel?

Haladt tovább a számítógéppel. Bekapcsolta, viszonylagos türelemmel megvárta, amíg a gép felépíti magát, aztán az ölembe vehettem és elkezdte a betűtanulást: írni! Haladunk apránként, 6-7 betűt felismer, személyhez kötve: Bikficbetű, Amirabetű, Cicabetű és így tovább.

Magdaléna - mint polgáriasult nemes - az irodából kiszálláson és itthoni munkán töri a fejét, az előkészületek egyik lépéseként vettem új printer-szkenner-másológép masinát. Nosza, nekilátott tanulni, elutazásom előtt már tudta, melyik a ki-bekapcsoló és melyik a fekete-fehér másoló gomb.

A TV-k kezelésében is lépett egyet előre. Rajtakapom, hogy bekapcsolta és keresgél a csatornák között. Felismeri, hogyan kell csatornáról csatornára váltani, csak éppen túlfutott a csak hangot adó csatornákra. „Nincs mese" - panaszolta, amikor leültem mellé. Csináltam neki mesét, figyelmesen nézte. Nem tudni, mit kezd azokkal, amiket nem ismer még. Sok mesébe be tud kapcsolódni, elmondja a vonatkozó rigmust.

Vissza a síelést követő napokhoz! Megérkeztem, azonnal szaladtam hozzájuk. Nem volt még az igazi. Aznap-másnap kiderült azonban, nagy örömömre - mit tesz a hasznos kezdeményezés -, hogy a szülei jobban örülnek a betű-szám tudományának, mint én. Amira lelkendezve mesélte, hogy egyrészt egyedül csúszdázik, másrészt, amikor mászik fel a létrán a csúszda tetejére, tízig szépen számolja a fokokat! Szultán pedig - azt hitte, Magdaléna és ők a fejlesztők - boldogan mondta Hősünknek, nekem címezve, hogy aztán mutasd meg Pipusznak, hogy tudod kezelni a számítógépet és mennyi betűt ismersz. Tényleg, 5-6 betűvel szaporodott a betűkincse. Lám, nem kell túlságosan komolyan venni a szülői fékeket!

Hoztam neki két apró ajándékot: a Rosenberg hálózatban bizonyos kávéhoz járó ajándékbögrét, és egy mágnestalpas tehénkét. A bögrét is örömmel fogadta, de amikor a tehénkezacskót nyújtottam neki, hogy ő vegye ki, örömködni kezdett: ez ajándék! - kiáltott fel először, aztán, amikor megkaparintotta, azonnal tudta, mire jó. Ez táblához (van valami mágnes-táblája) - mondta, majd maga vitte a frigóhoz, hogy felrakja.

Mesélik, hogy egyik éjjel felriadt, sírt és vigasztalás közben elszipogta: „A bim-bam torony beesett ide, a szobámba." Rémálom riasztotta fel és tökéletesen leírta azt. Hm, nem múlt el a *félelme* a déli harangszótól!

Sokat rosszalkodik mostanság, példák:

- Két beltéri van a lakásban. Legutóbb azzal bosszantott, hogy próbálta kihúzni az egyiket, majd, amikor rászóltam, viharsebességgel átszaladt a másikhoz és azt huzigálta. Egyszer sikerrel is járt, nekem meg lógott a nyelvem a szaladgálástól. Nem vagyok elég jó elterelő. A legjobb lenne valahogy felvilágosítani, mit jelenthet, ha elveszti vagy eldugja.

- A TV és a számítógép bekapcsolása körül is haszontalankodik. Amikor épp tilosban vannak ezek a jószágok, odalép és istentelenül huncut mosollyal néz az emberre: meglágyul-e a szíve vagy sem. Ha az ember nem elég mogorva, gyorsan bekapcsolja, amire fáj a foga.

- Elveszni látszik a „nézz a szemembe!" módszerrel előadott szidás hatékonysága. Újabban nem tiltakozik ellene, csak éppen várakozó, hamiskás mosollyal néz rám, az embernek már nincs is kedve jó magaviseletet, ígéretet kérni tőle! Valami rosszalkodással felbosszantott, elkezdtem kicsit szidni. A második mondat közepén rám szólt: „Menj el dolgozni, vagy vásárolni!" Mondom: „Jó, de akkor egyedül maradsz!" Nézegetett, aztán megbékélt: „Ne menj el." Maradt egy nagyon hatékony fegyver: végső elkeseredésemben azt mondom neki, hogy ha ilyen haszontalan vagy, sírni fogok! Azonnal elszomorodik, odajön hozzám és vigasztalólag - bár semmit se ígérve - azt mondja: „Ne sírj." És olyankor abbahagyja a rosszalkodást.

Most adta elő Magdaléna a legutóbbi el nem alvás teljes sztoriját. Odáig tudtam, hogy a lábadozó Herceg nálunk töltötte a napot. Magdaléna elvitte egy játszótérre, majd - amikor szedte össze a gyereket - mondta neki, hogy megyünk haza. A gyereknek még szabadtér vágyai voltak és megjegyezte: „Menjünk hídon át." Magdaléna szót fogadott, és elindult az Erzsébet-híd felé. Hercegünk azon nyomban elaludt, de már nem lehetett kikerülni a hidat, így vagy 20 percet aludt hazaérkezésig. Nem értesültem a hibuciról, csak csodálkoztam, hogy ebéd után a gyerkőc nem aludt el. Magdaléna tudhatta volna, mert Őfelsége már megállapította, hogy az ilyen röp-alvások kiütik a rutinból. Én csak hallgatom, hogy az ágyba tétel után félórával még hangosan beszélget magával és a környezetével, aztán elkezd méltatlankodni, hívogatni, aki csak az eszébe jut. Bemegyek hozzá, áll a ketrecben, a hálózsák begyűrve a sarokba. „Felébredtem, kiszállok, kiszállok!" - mondja nyafogva. (Egy percet sem aludt.) Kiveszem és próbálom visszadugni a hálózsákba, de keményen ellenáll. Kikapok. Magdaléna erőteljesen szemre hányja, hogy megzavarom a gyerek rutinját. Lefekszem, elalszom. Közben a következők zajlanak le: nagy nehezen felveszi a hálózsákot és hagyja magát lefektetni, de ráparancsol Nagyira, hogy ő is feküdjön le a mellette lévő ágyára: „Lefeküdni, ide!" - és

mutatja a helyet. Magdaléna úgy tesz, mintha horkolna, Hősünk feláll, és utánozza Nagyit, ő is horkol egy kicsit, aztán közli: „Ébresztő, Magdaléna, ébresztő, hét óra van, felkelni!” (Nurserybe menet ébreszthetik így a szülők.) Miután nincs reakció, elkezd ugrálni az ágyán, a rácsba kapaszkodva. Majd ismét riadóztat: „Magdaléna, ébresztő, felkelni, dél van, mindjárt szól a bim-bam!” Erre már Magdaléna is elneveti magát és szabadjára engedi Nagy Herceg kisunokáját.

Innen: Bikfic, Gézengúz, Lókötő is...

Hihetetlen! Pár nap telt el csupán és leírhatatlan a fejlődés, amin ez a gyerkőc azalatt átesett.

Az szinte mellékes, hogy puszit ad: odahajtja a fejét a megpuszilandó archoz és csücsörít az ajkaival. Ennyi, de nagyon kedvesen adja elő. Fontosabb, hogy Karácsony este csak pár percig foglalta el az első ajándéka, letette, és fogta az első kezébe eső csomagot, elindult vele Amirához, majd súgást követve odavitte ahhoz, akit illetett. És folytatta, amíg nem kapott minden jelenlévő valami ajándékot. Csillogó szemű angyalka. És amiket mond, és amilyen szabatosan, az egy, vagy akár két évvel idősebb gyereknek is a becsületére válna.

- Nem *is* tudom, hogy kell csinálni! - morfondírozgat, építőkockákat rakosgatva.

- *Hát* itt van - feleli egy kérdésre és ebben a *hát* az érdekes, tökéletes természetességgel használja.

- Itt kell megnyomni és akkor muzsikál - mutatja be egyik hangos-zenés mesekönyvét két perccel azután, hogy megkapta.

- Hozhatom azt is, ha gondoljátok - vállalja egy másik mesekönyv bevitelét a konyhába, ahol a felnőtt társaság vacsorázik és kéri a bemutatását.

Egy új technikai (elektromos kandalló) eszközt először lát, odamegy, és gondolkodás nélkül kapcsolja be! A betűk szaporodnak, biztos túllépett a tízen. Lássuk csak: B, D, A, N, C, P, Z, I, M, N, T, ezeket névhez kapcsolva mind felismeri, a B-t bármilyen pozícióban tudja kezelni. Állhat a betű a feje tetején vagy feküdhet hason, azonnal rámutat és mondja: bikficbetű. Ha írást lát, kikeresi, 4-5 másikkal együtt. Hogy a csudába is volt, már nem emlékszem, a lényeg, hogy Karácsony este valamiért új ajándék került a fa alá, amíg ő a szobájában játszott. Meghallotta a csengettyű hangját, felkéredzkedett hozzám és szinte kiáltva kommentálta: „Újra csilingelnek az angyalok!" Nagy izgalommal rohant a fához!

Visszaugrok pár napot. Karácsony előtt két-három nappal bemutattam neki a belga királytól kapott zenés-animációs karácsonyi üdvözletet: olyan figyelemmel, összpontosítással nézte-csodálta, hogy meg kellett örökítenem.

Távolodjunk el az ünnepektől, illetve koncentráljunk a fejlődésére, örömeire, gondjaira. Valamelyik ittléte alkalmával a délutáni elalvás helyett dumált, játszott magában és az istennek el nem aludt. Hál'isten okos gyerek, a szülői intelmeket, miszerint sokat kell enni és főként inni és gyümölcsöket fogyasztani, megfogadta, sőt maga emlegeti: „Kérek inni. Sokat kell inni, hogy legyen kaki." Mit is rejt magában az étvágy robbanásszerű megjelenése? Reggel még gyatrán evett, elvittük Anyával szánkózni a Normafára. Futottunk vele félórát. Nem engedi meg ugyanis a lustálkodást, „gyorsan menjünk" hajtogatja a „gyí te Fakó, gyí, te Ráró" és hasonlók mellett. Neki épp elég volt, hogy a -8 fok mellett kifagyjon, siettünk haza. Magdaléna még nem volt kész az ebéddel, a mi kis addig koplaló nebulónk viszont perceken belül elkezdte követelni az ebédet. Felültette magát a székébe és jobb mutatóujjával a karácsonyfás alátétjét ütögetve kiabálta, majd zokogta, hogy „ebéd, ide!". Hatalmasat ebédelt és azóta is jól eszik (és kakál). Amira nyugtatja az Édesanyját: „Nyugodtabb vagy? Látod, már rendesen táplálkozik." Hősünk is igazolja az állítást: „Igen, már táplálkozok!"

Tanulunk számolni is. A legkedvesebb játéka ugyanis (a karácsonyi video-klip mellett) a „cseppek" hurcolása egyik szobából a másikba. Egyenként viszi az üvegcséket, majd fordul... Ezt kihasználva kérdezgetem: „most mennyi van itt?", „mennyi maradt ott?". Számolgatja, mind pontosabban, a korábbi hibák, egy-egy üvegcsére kétszer mutatás vagy kihagyása mind

ritkább, és mind határozottabban tudatosul benne, hogy nem az utolsó szám a lényeg, hanem az általa meghatározott tömeg (sokaság). Lassan jön az alcsoportokra bontás (összeadás, kivonás). Időnként kérdez: „Ha hozok még egyet, akkor mi lesz?" Vagy, amikor ajánlkozok társ-szállítmányozónak, rámutat az ágyra és utasít: „Ne gyere a nagyszobába, csak *itt csücsülj nyugodtan*!" Ilyenkor csak hápogok magamban.

Játékok:

Nagy gazember: a beltérik kártyáit kihúzza, megmutatja, majd - sápadozásomat látva - „én *visszat*eszem" felkiáltás mellett rendben vissza is dugja. Közben már vigyorog, és mint a csík, rohan a másikhoz és azt is húzogatná, ha el nem kapom. Magyarázom neki, hogy nem az a nagy baj, hogy kihúzza, hanem hogy ilyenkor könnyen elvész a kártya és akkor nem működik a TV. „Jó, kihúzom és elvesztem!" - közli. Huligánkodik vagy félreértette a mondókámat? Sose fog kiderülni.

A karácsonyi video-klipet naponta többször végignézi. Többnyire nem szól előre, hanem odamegy a számítógéphez és bekapcsolja, majd szalad hozzám: „Nézzünk Mikulást!" Kézen fogva odahúz a géphez és közli: „Ezt el kell tenni." - rámutatva valami zavaró dologra, „Innen nézem" - húzogat közelebb egy széket, „Idekészítettem neked!" - mutat a tökéletes helyzetbe igazított egérre (az egyszerű „klaviatúra" nevét már tudja, az egérét még nem).

Hívom: „Bikfic, gyere ide." Szemrebbenés nélkül válaszol: „Te *jöjj* ide!" Költő lesz vagy mifene!? Ugyanakkor sűrűn emlegeti a „lókötőt". Mint kiderült, Amira Őfelsége becézgeti ilyen kedvesen.

Nagy haragban van a „bim-bam"-mal. Nem tudni, mi váltotta ki a mérgét. Teljesen váratlanul jelentette ki valamelyik délelőtt, jóval a harangszó déli ideje előtt: „Jön a bim-bam és én attól félek! ... Megijedtem a bim-bamtól." Nyugtatgatjuk, még nem jön, és ha akarja, majd nagyon halkan szólaltatjuk meg. „Nem, nem kell a harang, nem kell a bim-bam!" Aztán váratlanul: „Tudom, hogy hol van, megmutatom!" - és tenyérrel lök egyet a TV-n. Másnap vagy harmadnap délben Amira ölbe veszi, és nagyon halkan bemutatjuk neki a harangzúgást. Kibírja. Délután - ugyancsak váratlanul - megjegyzi: „Szép muzsika a bim-bam." Tán csak megbékél vele?

Tegnap vagy tegnapelőtt Szultán jött érte. Készítgeti a gyereket hazamenetelre. Egyszercsak megkérdi tőle: „Mikor jövünk?" (mármint vissza hozzánk), majd „Alszom, és jövök." Nagy boldogság, hogy ennyire szeret velünk lenni.

Többször „Jó barátkozást" felkiáltással köszön el. Senki se tudja, hol tanulta, miből ered ez az aranyos köszönés.

Magdaléna naponta kifakad: „Úgy szeretem ezt a gyereket! Annyira aranyos!" Igen, csupa mosoly, csupa derű, csupa szeretet. És óriási ész!

Jó barátkozást, kedves olvasó! (2007 Szilveszter)

Két mondat, ami Szilveszterkor hangzott el. Felszaladtunk pár percre, este tízkor még hancúrozott, viháncolt. Meglátta Magdaléna kezében a neki szánt holmikkal teli szatyrot és rákérdezett: „Mit hoztál nekem, Magdaléna?" Később Amira első kísérletét, hogy felvigye a szobájába, hárította: „Menj oda, be a konyhába!" - küldte el finoman melegebb éghajlatra. Hát így vagyunk.

Közel egy hét telt el megint, nagyrészt örömökkel, mára virradó éjjel gondokkal. Közben negyedikén betöltötte a súlyos 27. hónapot! Egészen az éjszaka közepéig csupa öröm volt vele lenni. Aranyos, kedves. Naponta kétszer-háromszor odamegy a karácsonyfához, leszed (ha nehéz, segítséget kér) annyi szaloncukrot, amennyi embert lát maga körül és bontogatja.

„Itt kell kibontani” - mondja, mutatja, majd sorban ad mindenkinek, vagy az ő preferencia-sorrendjét vagy - ha azt cikisnek érezzük - a súgásunkat követve. Kommentálja is az adakozást: „Ez a Nagyié, edd meg!” Ma leszedtük a fát a távozása után, nem tudni, mennyire fogja elszomorítani.

Több tekintetben szófogadóbb lett: betartja (nyilván, hogy minél biztosabban jusson a „Mikulás-kliphez”„), hogy csak bekapcsolnia szabad a számítógépet, a többit felnőttre kell bíznia. A Mikulást változatlanul nagyon élvezi, repetát szokott kérni, sőt néha harmadik, „még egy utolsót”, amit aztán nem néz végig, lepattan a székről és rajzolásba fog, vagy néha kéri, hogy „írhasson” a gépen. „Írni akarok!” - kiált fel a Mikulás közepén. Előkeresem neki a „Bikficlapot” és beállítom nagybetűkre. Kikeresi, nem nagy gonddal az ismert betűket és több sort nyom belőlük, majd nonstop letöröl mindent a lapról. A törlés jobban szórakoztatja, mint az írás. Ismeri a konfiguráció kellékeit: monitor, klaviatúra, egér. „Itt az egér.” - dugja a kezem alá. Nyomtatok valamit, részben az ő kedvéért, amikor a „kapitányi széken” trónol. Megszólal: „A nyomtatás elkezdve!” Megörültem, hogy a nyomtató műveletét is ilyen szabatosan tudja. Hát még, amikor rájöttem, hogy a printer hangos szövegét mondja előre. Gyorsan megtanultuk, hogy „a nyomtatás befejezve”. Kíváncsi vagyok, pár nap múlva emlékezni fog-e rá?

A számítógép körül tevékenykedünk, amikor váratlanul kijelenti: „Bekapcsolom a táncos néniket!” Pár napja látott balettet a TV-ben, pár pillanatot csupán, mert eddig nem igen szabadott neki mást néznie, mint mesét. Annyira megtetszett neki, hogy egyik nap azzal búcsúzott, hogy „holnap megnézzük a táncos néniket.” Magdalénának nem sikerült másnapra DVD-t kapnia, harmadnap azonban bement a Rózsavölgyibe, és vett egy Hattyúk tavát a Bolsoj és egy Diótörőt a volt leningrádi volt Kirov előadásában nem két fillérért (nem bánom a felújított régi neveket, király létemre nekem ez ugrik be). Annyira pazar előadások, hogy megérte. Na, mármost kiderült, hogy tudja a kópé: a táncos néniket a nagyszobában kell bekapcsolni, csak neki meg ez ugrott be itt, a „dojgozóban”. A kijelentés után szedte is a lábát és próbálta működésbe hozni a DVD-t. Segítség kellett hozzá és csak tíz percig volt türelme a baletthez, de a táncos nénik örökre bevésődtek az emlékezetébe és foglalkoztatják a fantáziáját. Mint a bim-bam, meg a „gőzmozdony” (rajzfilm valamelyik nyugati csatornán), egyiknél se érti egyelőre, hogy nem akaratlagos a megjelenítésük, időnként követeli őket. Érdekes módon - félelemmel küszködve - a bim-bamot is.

Mintha a beltériek kártyáival is megbékélt volna. Valamelyik nap a dorgálásomat végighallgatta, majd szent fogadalmat tett: „Jó, nem bántom a kártyát.” Eddig működik a dolog!

Tegnapelőtt Magdaléna ment érte a nurserybe. Az úgy látszik ott is elkényeztetett Herceg az egyik dadus ölében ülve fogadta és azonnal letámadta: „Vettél autóskekszet?” Szegény dadus nem is értette, milyen fontos dologról van szó: a hazafelé mindig rágcsált keksz előző nap elfogyott!

Magdaléna megkérdi tőle: „Mit kérsz holnap ebédre?” Gondolkodás nélkül rávágja a hosszú zöldbabfőzeléket. Virslivel? Igen, virslivel! Meg is kapta, kedvvel fogyasztotta. Nem láthattam, mert le kellett szaladnom Varázsra egy húsz kilós combért. (Visszafelé indulástól Csórig csöpögő esőben jöttem: -8, -9 fokos levegő és út, arra eső. Tojásokon jöttem, jéggé dermedt minden.) Mikor beléptem a lakásba, a hosszú előcsarnok túlsó végétől széttárt karokkal és az örömtől visongatva rohant felém. Szuper-boldogság! Szóval nem ebédelhettem vele, de majdnem egy órát tudtam vele lenni a délutáni alvásig. Aztán négy órát aludt! Este sokat és sokfélét játszottunk. Sorra kerültek a cseppek. Ezúttal párban hordoztuk, futott, nekem is kocognom kellett vele. Variálta a lépés-formákat, többször hátrálva tettük meg az utat oda-vissza. Ezúttal azonban sokat hibázott a számolással, megunta a javításaimat és abbahagyta: „Számold meg te!” - utasított félrefordított fejjel. Nem szabad túlzásokba esni.

Kicsinyke még, ha okos is! Aztán jöttek a díszpoharak és a teniszlabdák. Azzal szórakozott, hogy minden pohárra tett egy teniszlabdát. Befejezésként kirakta külön a poharakat és külön a labdákat a dohányzóasztalra és váratlanul megszámolta mindkét csoportot: egy-kettő-három. Aztán összerakta őket, ott díszelegtek lefekvésig (kettős ügyelet miatt nálunk aludt).

Lefekvés előtt nagy élvezettel lubickolt a kádban, mosta és mosatta magát, játszott fürdő-habokkal, úszó figurákkal, lubickolt. Közben kétszer is bocsánatot kért Magdaléna-módra. Magdaléna ugyanis felnőttnek tekintve a Nebulót, sűrűn kér tőle bocsánatot félreértett dolgokért. Most ő tette ugyanezt, a „Herceg, azt nem”-ekre: „Ja, bocsánat!”

Este 9 körül percek alatt, mesét (ezúttal úszómedence és Vari) hallgatva békésen elaludt. Egyszer-kétszer hallottam éjjel, hogy beszélgetnek, csóváltam is magamban a fejem: de rosszul alszik ez a gyerek ma! Magdaléna végül négy előtt valamivel felébresztett: „Negyed-szer hányt a gyerek, mit csináljunk?” Átvettem és fel-alá sétálgattam vele, a vállamra hajtotta a fejét, körbefogta a nyakam és fegyelmezetten, nyugodtan bóbiskolt. Magdaléna felhívta az ügyeletet tartó Édesapját, aki láz iránt érdeklődött, kérte, mérjük meg és adjunk neki sűrűn, de mindig csak egy korty vizet. Ezúttal nagyon békésen adta meg magát a nemszeretem lázmérésnek és közben magyarázta nekem: „Apuci azt mondta, mérjük meg kicsit a lázam... és már mérjük is.” Mindent megértett és örült, hogy gyorsan teljesül Apuci kérése. Láztalan volt, hál’isten. Ne legyél beteg - kérem. „Nem leszek beteg, már nem is köhögök!” - felelte. Először nem értettem, hogy kerül elő ismét a köhögés, aztán másfél óra múlva kiderült, hogy a hányás köhögéssel indult. Közben azonban járkálás, fotelben kínlódás után azt javasoltam neki, aludjon mellettem. Odaköltöztettem, a párnáját a fal melletti sarokba tettem és a Leó arcképével díszített takarójával betakartam. Nyugodtan szuszogott mellettem, mígnem el nem kapta megint a hányinger. Először csak Nagyit suttogott, aztán köhintett egyet és máris felült. Magdaléna a szomszéd szobából ott is termett, mire aztán két rohamban ki nem hányta a gyerek az odatartott lavórba a gyomorsavat vagy akármit, ami még benne volt. Ezúttal már keserves sírásba torkollott a dolog, nem bírta a kínokat (az előző négy alkalmat sírás nélkül viselte el). Felvettem, sétálgattam vele, bíztattam, hogy aludjon el. „Menjünk a nagyszobába.” - kérte. „Sétáljunk ott.” Pár perc múlva átvette tőlem Magdaléna és az éjszaka hátralévő részét az ölébe kuporodva, fotelben aludta végig.

A szülőket nem vártuk 1/2 9 - 9 előtt, Amira azonban elkéredzkedett és hét körül megérkezett. Kicsi fia ismét megérezte (meghallotta?), hogy az Édesanyja a közelben van. „Nézzük meg Anyucit!” - kiáltott fel és nyújtotta a karjait az előszoba felé. Alig ölelték meg egymást nagy örömködések közepette, amikor Hercegfia megkérdezte: „Anyuci, hiányoztam neked?” Majd, - hallva, hogy a megindult eső miatt én megpróbálom lebeszélni Amirát a hazamenetelről, ő is beavatkozott: Menjünk haza, a palotánkba. A Leós takaró kellemes szolgálatot tehetett, mert elkérte Nagyitól: „Elvihetem a takarót?” Gyors készülődés, talán még járhatók az utak, Anyának második kísérletre sikerül felmennie az elég meredek nyélen. Azóta annyit tudunk, hogy délig nem hányt és valamit evett ebédre. Reménykedünk, hogy csak gyomorrontás volt!

Utólag mondta el Magdaléna, hogy a hányásai között megkérte őt a gyerek, hogy üljenek le a kanapéra, és nézzék meg a táncos néniket! Hm.

A nap során keményen iszogattunk, 4-5 kupica erős és cca. fél üveg bor van bennünk per koponya. És így se vagyunk nyugodtak.

„Rosszalkodik”. Tegnap elkezdtem Magdaléna számára telepíteni Varázson a számítógépet, mert mind többet dolgozik otthon. Hercegünk utoljára talán szeptemberben látta. Egy percre elmentem a gép mellől. Lelkendezve rohan elő abból a szobából: „Gyere, nézd, mit csináltam!” - és mutatja a bekapcsolt gépet. Egy percig tűnt el csupán a szemem elől, tehát rezzenéstelenül kapcsolta be, joggal hívott oda, hogy büszkén bemutassa a tudományát. Én, vadbarom, sápítozok, jaj-jajozok, ahelyett hogy agyba-főbe dicsérném. Magyarázom neki,

hogy monitor híján most nem lehet kikapcsolni, meg egyebek. Csak másnap kérek tőle bocsánatot, dicsérem és magyarázom, hogy ha újra bekapcsolja, elromolhat a „számító”. Nagyi, hogy negyedórán belül bekapcsolja megint, ezért kihúzom a csatlakozó dugót. Pár perc múlva megint ott guggol a gép előtt, amikor keresgélem, újra próbálkozik. Néz rám nagy szemekkel, amikor magyarázom, hogy... Azonnal nyúl a kábelvéghez és dugná a konnektorba. Mondom neki, hogy az nem oda való (a gépbe csatlakozó kábelvéget dugdossa). Vitatkozik, „de igen, ez kell ide”, és mutogatja hevesen. Újra és újra mondja, hogy „azzal kell bekötni, dugd be”! Végül beüti a fejét az asztal sarkába, puszilgatom, ezzel zárul a vitánk.

Nem mese, ami most jön: telefonál! Már sokszor megtette, hogy szavakat, félmondatokat belemondott a kagylóba, de ma megkérte Nagyit, hogy hívja fel Mara Nagynénit, majd bemutatkozott - „Nagy Herceg vagyok” - és értelmesen csevegett vele. Mara később bevallotta, hogy majdnem elejtette a kagylót.

A kártya-ígérete már tegnap elszállt, kihúzza, rohan a szemtelenje hozzám, és diadalittasan mutatja: „kihúztam, visszadugom”. Tényleg megteszi, de már sarkon is fordul és vágtában üget a másik beltérihez. Loholok utána, elkapom, szidom. „Visszadugom!” - mentegetőzik. Jó móka (neki, nekem nem annyira).

A táncos vagy néha táncoló nénik is átcsapott technikai játékká. Nézi pár percig az egyik előadást, majd közli: „kérem a másik DVD-t”, vagy „tegyük fel a másikat.” Nem vár jóváhagyásra, megy a DVD-lejátszóhoz, sajnos többnyire kikapcsolja, magyarázhatom, hogy így a fiók nem nyílik. Bekapcsolja újra, nyitja a lemez fiókját, kiveszi a DVD-t, elrakatja velem, nyitja vagy nyittatja a másik tokját, kiveszi onnan, beteszi a fiókba, becsukja a fiókot. „Mindjárt jönnek a táncolók!” - jelenti ki, és tisztes távolból figyel. 27 hónapos.

Ma megnézte velem a bim-bamot, miután megmutattam neki, hogy nagyon halk. Így is az ajtónyílásig húzott vissza magával és onnan leste. Megkérdeztem, hol ijedt meg a hangos bim-bamozástól. Rámutatott a TV-re: „ott!”. Mi a csuda történhetett, nem emlékszünk semmire. Pedig érdekes: mostanában mindent felerősít, a majdnem bömbölő hangerőt szereti.

Tegnap délután nálunk parkolt. Amikor Amira jött érte, hozta magával a hajnyíró szerszámot. Gatyára vetkőztem, hogy a ruházatom ne legyen tele szúrós hajjal. Néz, néz, láthatólag csodálkozik, aztán megkérdi: „Neked is van köldököd és cicid?” Hogy oda ne rohanjak! Mikre nem figyel már ez a töpörtyű gyerek?

Azzal a csatakiáltással lépett be a lakásba egyébként, hogy „kérem a mangó-bangómat!” Napokkal ezelőtt ismerkedett meg India egyik remek gyümölcsével, első nekifutásra nem nagyon ízlett neki, Magdaléna elkezdte becézni a mangót, innen a bangó. Nem telt el egy óra, és nagy élvezettel, két kézzel kapkodta ki a tálból a mangó-szeletkéket. Azóta ő is bangózza.

Legalább két eset volt, amikor kiütközött a kék vére. Az egyik alkalommal nem fogadott el egy kanalat, amit már másik fogáshoz használt: „Ez nem kell, koszos.” - tolta el a kínáló kezet. A másik hasonló volt, de most nem ugrik be. Megvan, hasonló szituációban szalvétát nem fogadott el. Volt rajta gyűrődés, kerek-perec elutasította: „újat kérek”.

Fura volt ma reggel. Utcán találkoztunk Őfelsége Bikficcel, aki a szüleivel Ipam Őfenségéhez indult, mi ugyanakkor startoltunk a Dunakanyarba. Megáll a két autó egymással szemben, megyünk hozzá, hogy örömmel üdvözöljük. Rám néz, halvány mosoly ugyan megjelenik az arcán, de aztán valami olyat motyog, hogy megyek a nurserybe. Nagyanyjára viszont rászólt: „Ne nézz rám!” „Nem szeretsz?” - kérdezte meglepődve vissza. „Nem!” - hangzott az elutasítás. Lehet, hogy a megjelenésünk félelmet váltott ki, hogy el kell szakadnia a szülőktől, akikkel nagyon ritkán van így együtt.

Meglepő fordulat: rendkívül anyás lett. A nagyon szeretett Magdaléna láttára kétszer is hárító lépésekre ragadtatta magát a nurseryben. Első alkalommal csak elfordult tőle, és pár lépést tett vissza a játszótérbe, másnap viszont zokogni kezdett. Próbálják jobban felkészíteni arra, hogy alaplépésben nem Amira megy érte. Megérteni látszik. Magdaléna jelenlétében szinte magának magyarázva előadta valamelyik nap: „Holnap Anyuci visz a nurserybe és Anyuci... vagy Magdaléna... vagy Pipusz jön értem."

Hintáztatás közben énekelnek: „Süss fel nap, fényes nap...". A felhők között megjelenik valami halvány napsugár, Magdaléna mutatja a gyereknek: „Látod, énekeljük és jön is fel a napocska." A gyerek azonnal válaszol: „Akkor még énekeljünk!" Neki is elege lehet ebből a másfél hónapja tartó felhős-ködös lepra időből, mint mindenkinek.

Hozzánk költöztek, mert a palotában most került sor a gázszerelés és óracsere befejezésére, ami négynapos művelet, jórészt a lehetetlenül sok papírmunka miatt. Tegnap szinte az egész napot ott töltöttem, ügyeletben, csak az esti órákban tudtam vele lenni. Amíg a palotában ügyeltem, több telefon-instrukciót kaptam tőle: vigyem át a kis vasúti kocsikat, majd a gyerek-vitamint. A gépet megszállja, nem annyira játszani, mint inkább „írni" akar.

Az elalvásait mindig erőteljes visszaemlékezések és egyéb mesék kísérik, amikkel álomba szórakoztatja magát. Néha pedig könyörgésekbe fulladnak a „szövegei". Be-behallgatózunk hozzá, és meséljük egymásnak, mit hallottunk. Én hallom: „Ne jöjjön be ide hozzám." Hogy kiről lehetett szó, nem tudni. Őfelsége hallotta: „Itt nincs punin (punning)... Anyuci hozzon punint... hozott is, most már eszek punint." Igaz történet, tömören összefoglalva magának.

Könyörgés, tegnap késő este hallottam, amikor már mindenki úgy tudta, hogy egy órája alszik: „Most már gyere ide, Anyuci, gyere ide hozzám!"

Sugárzik belőle a szeretet. Megérkezik az erdélyi székely takarítónő (több annál, de ezzel keresi a kenyerét), Szofi. Hercegünk a születése óta ismeri, mert náluk is ő takarít. Odaszalad hozzá, a lábaihoz bújik és kijelenti: „Szejetlek!" Nem kell mondani, hogy Szofi elolvad. Később is odamegy hozzá, amikor a konyhai (háztartási) lépcsőkön állva porolja a könyveket a nagyszobában. Felmászik mögé a második lépcsőfokra és segítséget ajánl: „Én is takarítok!" Kénytelen meghátrálni, akkor meg az összecsukott kanapéra mutatva tájékoztatja Zsókát: „Apuci*ék* itt aludtak."

Kék vér! Nagyival ebédelnek, felmutatja a két tenyerét: „Maszatos a kezem, kérek szalvétát!" Magdaléna nyújt neki egy sárgát. „Nem sárgát, *a kéket."* Ki tudja, miért kitüntetett a kék?

Nagyinak el kellett szaladnia ügyintézni. Váratlanul felkiált: „Ez ki? Ez Magdaléna!" - és 3-4 perc múlva tényleg ő nyitja az ajtót. Két perccel később csenget Szultán, kapásból mesélem neki, hogy Hercegünk megint megérezte, vagy meghallotta, hogy Magdaléna megérkezett. Hallgatja az előadásom és ezúttal nem hagy kétséget: hallottam - mondja szép nyugodtan. Micsoda fülek!

Amira Őfelsége ül a karszékben, előtte játszik kicsiny fia. Valamiért megsimogatom Őfelsége haját, élénk érdeklődéssel kérdezi: „Mit csináltál?" Mikor, Bikfic? „Anyucival mit csináltál?" Megsimogattam a haját, ahogy a te fejedet is szoktam. Ez a szeretet jele, tudod? Megnyugodva rábólint: „Tudom."

Határozott parancsokat osztogat. Megy Amirával kifelé a konyhából, indulok én is. Megáll, rámutat a szokott helyemre az étkezőasztalnál és utasít: „Te csücsülj oda szépen!" Helyemre vagyok rakva.

Nagy élvezettel, szorgalommal játszik a konyhai lépcsőkkel. Fel-alá tologatja, igazgatja, kifordítja a lépcsőfokokat, becsukja. Váratlanul megnevezi, rámutatva: „Ez lépcső!" A lehető legrosszabb helyzetekben felmászik rá, tiltani nincs értelme, de állandóan résen kell lenni, le

ne essen. Tegnap akadozott neki a padlóburkolat fugáiban: „Nem tudok menni, *billeg*! - panaszolta mérgesen.

Magdaléna tanítgatja a magyar kártya ismeretére. Pillanatok alatt megtanulta a színek nevét: makk, disznó, zöld, piros. Összegyűjt egy-egy színt, odaadja valakinek, számolgatjuk, kinél mennyi van, ő is szépen megszámolja a zöldjeit, éspedig teljesen hibátlanul.

Síelni voltam, egy jó hétig nem láttam Bikfic urat. Részben visszaemlékezéseket kaparok össze, részben íródeákjaim beszámolóit, végül a röpke pillanatokat iratom le, amiket hazatértem óta vele tudtam tölteni.

Dereng valami toporzékolás a bejárati ajtó körül, nálunk. Igen, megvan! Történik, hogy rohan az ajtóhoz, nyitja, és szobai papucsban kiszalad az előcsarnokba. Én utána, és kérem, jöjjön vissza. „Nem, néni megy ott!" - mutat lefelé. „Megnézem, megnézem!" - és indulna lefelé. Nem engedem, mert sem ő, sem én nem vagyunk a hidegre felöltözve. Tovább erőlteti, kénytelen vagyok felkapni és visszavinni a lakásba. Percekig kapkod a gömbkilincs után és hisztizve nyafog: kimegyek, megnézem. A szokásos elterelő hadműveletek se hatnak. Nehezen nyugszik meg. félórával-órával később megkérdem, miért akart olyan erőszakosan kimenni. „Anyuci jött!" - mondja, nem tudja még kifejezni, hogy azt hittem, Anyuci jött. Valakit láthatott, de csalódás lehetett számára, azért akart lemenni a lépcsőkön, hátha lentebb jön az Édesanyja. Milyen nehéz józanul fogadni a gyermeki akarnokságot. Nem tudjuk kitalálni, és elfogadni az indítékot, mindössze ennyi a baj!

Szeret polgári feladatokkal foglalkozni. Takarít, például. Felkapott a konyhaszekrény mellől egy virághlocsolásra szolgáló permetezőt, és nekilátott locsolni az előszoba állótükröt, meg a burkolatot. Ajajozok, próbálom a virágokhoz terelni, erre utasít: „Papíjt kéjek!" Nem látom a kérés indokát, de tépek a konyhai törlőpapír-hengerből, és a kezébe nyomom. Rögtön világossá válik minden: gondosan feltörölgeti a szétfröcskölt vizet. Nosza, mellé teszem az egész hengert és otthagyom, hiszen önállóan takarít. Pár perc múlva terepszemlét tartok, magyarázza és mutatja: „Ezt is itt jól eltakarítom!"

Kék vér: Magdaléna adná neki a köhögés elleni szirupot. Tiltakozik, Magdaléna nem érti. Kérdésére, hogy de hát szereted, félrefordított fejjel közli: „Nem kupakból, kanálból kérem!"

Ragadnak rá a nursery-szavak, kifejezések: „Hagyjál már!... Menj innen!"

Magdaléna elvitte levegőzni, az Erzsébet-híd körüli sétát javasolt neki. „Nem, menjünk a Mammutba." Hosszú időt töltött szökőkút körül, le-föl mozgólépcsőzve, majd liftezve. Nem igazi levegőzés, de úgy tűnik, remek szórakozás és egyben mozgás számára.

Másnap vagy harmadnap aztán sor került a híd pesti oldalán tett sétára. Cipőre volt szüksége, illetve tavaszra készülve szandált vásárolt neki Amira Őfelsége, Magdaléna kíséretében. Bemennek a boltba, ahol egy fiatalember ül számítógépnél. Odamegy és megkérdezi: „Te itt mit csinálsz?" (A fiatalember aranyosan magyarázta, hogy dolgozik...). Előkeresnek négy szandált és mutatják Bikfic úrnak, melyiket szeretné? Végignézi a mintákat és határozottan rámutat az egyikre: „Ezt!" Felpróbáltatják, jónak bizonyul. „Mehetünk." - vezényel. Határozott vásárló lesz, hál'istennek! Kint rövid sétára kerül sor, Amira magyarázza: „Ez itt Pest, a Dunán túl van Buda... És nézd csak, ott a torony, ahol lakunk." Ő is formálja a szavakat: „Pest... Buda... Budapest!" Odaérnek a 2-es villamoshoz, épp jön egy. A vezető kiinteget neki, majd, amikor elhúz előttük, villog a két irányjelzővel. Vannak még rendes emberek. Meg is jegyezte Hercegünk, ha rákérdeznek, el is meséli.

Haszontalankodik: valamit piszkált a beltéri-TV pároson, amiről csak úgy értesültem, hogy nem sikerült rálelnem a Gőzmozdonyos mese-csatornára. Morogtam valamit, hogy megint elrontottad, mire ő örömmel adta tovább a hírt az éppen belépő Nagyinak: „Elrontottam!"

„Nem rontottad el, csak....” - kapta a fejsimogató vigaszt Nagyitól, én viszont kérdőre vontam: „Legalább segíts megtalálni a hibát, mondd el, miket nyomogattál?” Ül az ágy közepén, mint egy trónuson, Lábai előtt a két távvezérlő. „Bekapcsoltam a TV-t (és mutat a távvezérlőre), leszállt, és azt mondta, ne húzzam ki a kártyát... Jött a Kleofás és...” Tovább nem értettem, pedig fűszerezte még a meséjét talán két mondat erejéig is. Hüledeztem magamban, mit ki nem talál! Valamiért megsértődött Nagyira és kijelentette: „Nem szeretlek!” Látva, hogy nincs különösebb hatása a közlésnek, rászólt: „Legyél szomorú!” Nem leszek - szólt a válasz. Szinte haragosan erőltette: „De legyél!”

Az Édesapja vitte nurserybe, elkezdte vetkőztetni. Megszólal: „Ha levetted a ruhám, még megölelsz?”

Ismét síelni voltam. Hazaérkezésem követően az első kapcsolatfelvétel telefonbeszélgetés volt. Az Édesapja súgása mellett ugyan, de nagyon aranyosan kérdezősködött, illetve tájékoztatott: „Hogy síeltél?... Mikor látlak?” A másnapi alvás utánra beszéltünk meg randit, de jó korán jelentkezett: „Nem aludtam!... Meztelenkedtem az ágyban.” Átszaladtunk. Egy golyóstollal - játszva - fejbe böködte Nagyit, aki hirtelen feljajdult. „Megsimogatlak, jó?” - szeppent meg, és tényleg simogatta Magdaléna haját. Puszit is adj! - kértem. Megtette, csücsörített ajkait Magdaléna arcához érintette, majd közölte is: „Pussz”. Megbeszéltük újra, miért nem aludt? „Randalíroztam az ágyban!” Ennivalóan édes! 28 hónapos!

Eltelt ismét pár nap, ezúttal - hál’isten - egészséges, vagy majdnem az. Mindenki megnyugodott körülötte, ő maga pedig vidámabb, mozgékonyabb és kedvesebb, mint az utóbbi hetekben volt.

Időrenddel nem törődve feljegyzek néhány emlékezetes momentumot. Mind pontosabban tájékozódik a nursery körüli programokban. „Anyuci holnap lelépős és akkor jön értem!” - jelenti ki tőlünk távozóban. Kezdi értékelni a nagyfiúságot. Bekapcsolja a számítógépem, kapaszkodik fel a székemre. Figyelmeztetem, hogy a segítségem nélkül mást nem csinálhat. Jó - teszi rá a kezét a klaviatúra aljára - de én már nagyfiú vagyok! Valami segítségre van szükség, majd én! - ajánlkozik -, már nagyfiú vagyok. Sokszor súlyos vagy neki túlméretes tárgyakat is elkér, és büszkén cipeli, nagyfiúságának tudatában. Valami számítógépes dologban már felajánlotta a segítségét Magdalénának: majd én megmutatom! Nem hagyja magát, ha valamit elgondol. Megy bekapcsolni a számítógépem, mondom neki, hogy most nem működik (tényleg döglött volt), ne is próbálkozz vele. „Akkor kapcsoljuk be a Nagyiét!” - és már szalad is a másik szobába.

A napokban az a megtiszteltetés ért, hogy én mehettem érte a nurserybe. Már ott sündörgött a korlát-ajtó mellett, nem fogadott különösebb ovációval, de nagyon kedves mosollyal üdvözölt. A dadus feltette a pelenkázóra, megnézzük, van-e kaki, mondta és közben dicsérte: nagyon jól aludt, két teljes órát, pár perce ébredt fel, és már megette az uzsonnát. Mondom neki, most segítesz felöltözködni, aztán hazaviszlek a palotádba, Magdaléna odajön, vagy már ott is van, és elmegyünk kígyót-békát-halat nézni, talán cápát is láthatsz (Campona). Kicsit elgondolkodik, majd határozottan közli, hogy neki gyökeresen más elképzelése van: „Én hozzátok akarok menni!” De miért, a halacskák nagyon érdekesek lesznek. Nem, menjünk hozzátok, nézni akarok. Mit? Tom és Dzserit, amikor zongorázik! Ez ellen nem lehet ágálni, hazamentünk és végignézte a négyrészes Tom és Jerry DVD-t. Utána se érdekelte játék, valami mást akart, nehezen értettem meg: vezényelni fogok. Kiderült, hogy a Diótörőt (majd a Hattyúk tavát) akarta nézni és közben vezényelt. Kicsit fura, mereven kinyújtott jobbal vezényelt, tökéletesen a zene ütemére.

„Szép álmokat!” - búcsúzom tőle a napokban. „Rózsás csókokat!” - kiált vissza Szultán karjaiból, a lépcső-csarnok közepéről.

Nyelvtani bravúrral lepett meg a napokban, nem jegyeztem fel, sajnos. Valahogy úgy szólt, hogy „azt kell mondan*om*, hogy...” „Nemsokára tavasz lesz.” - magyarázza neki Magdaléna. Nem kérdez vissza, mi a csudabogár az a tavasz vagy hasonló, hanem kapásból válaszol: „És akkor menni kell Varázsra!” Játszunk. Úgy teszek, mintha aludnék. Odajön és bíztat: „Pütyi-pűzzél!” Elsétál az előszoba túlsó végébe, majd odajön hozzám, és már a szobaajtóban elkezdi mondani: „Ébjesztő, ébjesztő!” És jót kacag, amikor riadtan kapom fel a fejem.

„Nincs kész az ágyam!” - feddi meg Nagyit. - „Sötét van, le kell feküdni.” Hamar megnyugszik a magyarázat hallatán, hogy ezúttal otthon, a palotában fog aludni.

Nem tudom használni a régi gyerekülést, amit Amiráéktól kaptam, csak véletlenül sikerül a bekötő-hevederek csatját biztonságosan összekapcsolni. Megszületik a döntés: új ülést veszünk. Megtanácskozom telefonon a fontosabb szempontokat a vejemmel. Végül megkérem, kérje ki Hercegünk véleményét, milyen színű ülést szeretne. Átadja a telefont Bikfic Őfelségének, aki azonnal nyilatkozik: narancssárgát! (Hogy oda ne rohanjak!) És ha nem kapok olyat, jó lesz piros is? Jó lesz - hagyja jóvá. (Húzhatom a nyakam: sötét valami, bézs betétekkel sikeredett.)

Telefon: általában ő követeli, hogy beszélhessen, tegnap viszont Magdaléna beszélt Amirával, aztán kérte Hercegünket. „Nem, mert már megyünk!” - utasította el a kérést. Játszótérre készültek.

Felfedezett egy porcelán kispohár-készletet, elkezdte az egyiket a szekrény üvegajtajához ütögetni. Magyarázom neki, hogy ezt nem szabad, kemény, eltöri a poharat. Ütögesd a paplanhoz, az puha, azon nem törik el. Na, kíváncsivá vált a Nebuló, odakoccintotta az asztalhoz (óvatosan): ez kemény? És jött az ágy fejtámlája: ez is kemény? A papucsom: ez nem kemény? Milyen? Puha... és így tovább. Lehet, hogy megtanult megint valamit? Majd kiderül.

Egyetlen alkalom, beteg is voltam/vagyok, mégis csupa élmény. Nekem kellett elhozni a nurseryből, hogy nálunk várja meg Anyát. Rosszul kezdődött! Aranyosan mosolyogva üdvözölt, szaladt előre az öltöztetőbe, ott azonban megszállta az ördög, vagy legalábbis valami erőtlenebb rossz szellem. Nem volt hajlandó türelmesen asszisztálni az öltöztetéshez, adom rá a bonyolult kezes-lábast, minduntalan lecsusszan az alacsony padkáról a földre. Ebben a helyzetben nem tudom folytatni, halkan könyörgőre fogom, csak mosolyog rajtam. Felemelem, haladok 10 centit a két cipzárral, újra lecsúszik. Mondom neki: itt foglak hagyni, ha haszontalankodsz, aztán jöhet érted más. Hülyeséget beszélsz, úgyse mersz itthagyni - gondolhatja, mert füle botját se mozgatja. Ilyen kínlódással eljutunk végre az indulásig. Tesz pár lépést a bejárattól, megáll, és a növényzetet, virágokat kezdi nézegetni. Unszolom, előre megyek, és csak lassítok a lépéseimen, gondolom, előbb utóbb rájön, hogy követnie kell. Nem ám, inkább visszaballag az ajtó melletti első virágágyásig és lecövekel. Álldogál, aztán utánam kiabál: „Gyere vissza!” Mit lehet tenni, baktatok vissza, látom ám, hogy Bikfic Őfelsége gondban van. Mondja is: „Most kezdek kakilni.” Ó, szegény, de kellemetlen lehet. Nem akarom már visszavinni, különösen az eddigi tapasztalatok miatt, bonyolult lenne levetkőztetni, pelenkázni, újra felöltöztetni. Csak nézem egy darabig, tényleg nyomizgat, de abbahagyja és kérdezi: „Hová bújjak el?” Alkalom a nevelésre, bíztatom, hogy nem is kell már elbújni, legfeljebb álljon arrébb egy kicsit, a korlát-sarokba. Kettőt lép arra, de megáll és komoly képpel arra kér, menjek arrébb, és ne nézzek rá. Lépek párat a kerítéskapu felé és elfordulok, közben lesem, mi történik. Nyomizik, aztán mintha megnyugodna. Lassan visszamegyek hozzá és kérdem, sikerült-e? „Bent van!” - közli szenvtelen hangon. A pelusban? Igen. Na, túl vagyunk rajta, hál’isten. Tartok persze egy rövid litániát, hogy ilyen okos Hercegnek a bilibe kellene már kakilnia, mindenkinek jobb lenne, elsősorban neki. „Látod, most rá kell ülnöd a kakidra.” „Hol? Nem kell.” Hát az ülésbe a kocsiban. Szép új ülésed van, nem narancssárga, de szép és most ráülsz a kakiddal. Van esze: „A kocsi nem lesz kakis.” - közli. Aztán felment a bűntudat alól, megdicséri az ülést: szép - nyugtázza.

Fekete Péter kártyapaklit kapott. Magdaléna foglalkozik vele. Átvette tőle és kezdte volna rakosgatni a lapokat, amikor Magdaléna felajánlotta, hogy megkeveri a paklit. „Nem, nem kell megkeverni!" - kiáltott fel izgatottan. „Ha megkeverjük Fekete Pétert, beteg lesz!" Őfelsége szerint mostanság sűrűn használja a beteget, ha valami működésképtelen, elromlott. Valamiért haragudhatott szegény Fekete Péterre egyébként is. Jóval a keverési kísérlet után kivitte a paklit az előszobába, és elkezdte kiszedni, visszarakni a lapokat. Arra figyeltünk fel, hogy dühösen kiabál valakivel: „Menj a helyedre..." és ütlegelés hangjai záporoznak. Kimentem, hogy megnézzem, ki ez a rendetlen, fegyelmezetlen alak, aki ennyire fel tudja bosszantani a mi jámbor kis Hercegünket. Látom ám, hogy a pakli dobozának az aljába berakta a kártyákat, de a legfelsővel bajlódik, igazgatja jobbra-balra, és a tenyerével jókat üt rá. „Mi a baj?" - kérdem. „Nem akar a helyére menni." Aztán mutatja és mondja is, hogy nem tudja rácsukni az egészre a doboz fedelét. Nézem, a kártyalap tökéletesen a helyén van, csak a fedelet akarja valahogy hibásan rácsukni a doboz alsó felére. Megigazítom, kész a művelet. Nézi, felkapja, és szalad vele vissza a szobába. Csak tudnám, kitől örökölhetett ilyen gyors dühbegurulás kiváltását katalizáló géneket? Hm, hm...

Egy hetet töltöttünk együtt vele és a szüleivel az osztrák síparadicsomban, Obertauernben. Helyesebben az időnk nagyrészt természetesen a szálláshelyen, Untertauernben, a Marchlhof nevű „parasztszállodában" töltöttük, immár második alkalommal. A távolság a szállástól az első komolyabb síliftig 11 km. Még a sztrádán megálltunk ebédre egy Old Timer nevű étteremnél. Kapott azonnal papírkoronát, rajzeszközöket, etetőszéket, nagyon élvezte a szituációt. Trónörökös hamarosan felfedezte, hogy az alagsori illemhelyek előtt két kis állatkert van kialakítva, csupa nagytestű madár, pár közülük hangszerekkel felszerelve és gombnyomással zenére, táncos mozgásba kezd a sereglet. Nem volt gond a lyukas idők kitöltésével, amint végzett valamivel, közölte, hogy „kiszállok" és ment le bámulni a csodát. A nyolcórás utat fegyelmezetten viselte el, keveset aludt, többnyire szórakoztatta az éppen nem vezető szülő.

Kíváncsian vártuk, mire fog emlékezni a szálláshelyen. Nem derült ki egyértelműen, inkább az volt ismét meglepő, milyen gyorsan tájékozódik, pillanatok alatt megtanulta ismét a „játszóhoz" (játszótér, mondta néha a szobára), étkezőhöz, a szobáinkhoz vezető utat.

Első este beültetik az asztalra erősített ülőkéjébe, körülnéz és közli: „Ez itt étterem. Kiabálni nem szabad!" Majd elgondolkodva megkérdi: *„Nevetni szabad?"* Merthogy nevetni nagyon szeret. Két-három nappal később sokat kellett várni a második fogásra, elunta a várakozást és elkezdte különleges hangokkal szórakoztatni magát, berregett és hasonlók. Valamennyien elcsodálkozva néztünk rá, kivágta magát: *„Hangnyomásom van!"* Az általános derültség közepette megdicsértem: mondtam, hogy remek kifejezést talált ki. Tényleg elképesztő, honnan bukkan elő egy ilyen szókombináció ebből a csöppségből? Amira Őfelsége tanakodott: talán a vérnyomásból merítette az ötletet. Mindenképpen figyelemreméltó! Fontos foglalatosságnak bizonyult az ébresztés. Reggelenként szétgombolt pizsamában (ezzel is jól szórakozik, a legbonyolultabb pizsamától is megszabadítja magát) beviharzott a szobánkba, és akármilyen ébrenléti állapotban talált, vissza kellett feküdni, és a széles körgallérral díszes plüss oroszlánját az ember orra közelébe dugva hangos „búúúú"-val ébresztett. Harsányan kacagott, látva a rángatózó rémületünket. Amira mesélte, hogy náluk megfűszerezte a dolgot azzal, hogy kettejük felébresztése után bejelentette: „Akkor most felébresztem magamat is!" Becsukta a szemét, maga ellen fordította a bősz oroszlánt és búúúúzott egyet.

A szálláshelyen és környékén is vonzó látnivalónak bizonyultak számára az állatok. Tizennégy tehén, sok bárány volt megtekinthető délután 5-kor, a délelőtti szórakozás pedig többnyire abból állt, hogy Magdaléna elkocsikáztatta a faluba, ahol valami kis ketrecben apró majmokat, egy szülőpárt a bébijükkel etetett banánnal, figyelte, hogy ugrándoznak.

Kétszer is felvitték a szülők a hegyekbe. Először nem tűnt túlzottnak az érdeklődése, a második alkalommal azonban (melegebb is volt!) talán három órát is hagyta szórakoztatni magát szánkózással, a havas táj bemutatásával, mint a (tilos) fotók is bizonyítanák. A két alkalom között vettek neki napszemüveget. Fent, a hegyek között még megtűrte magán, de a délelőtti babakocsikázások alkalmával nem, határozott tiltakozással hárította. „Akkor viszont nem szabad a havat nézned." - próbálkozott Magdaléna. „Hová nézzek?" - tudakolta. „Le, az útra." Fegyelmezetten lehajtott fejjel utaztatta magát ettől fogva. Persze nem volt mindig ilyen fegyelmezett. Irtózatosan makacs, erőszakos tud lenni, ha valamit maga akar megvalósítani. Királyi vér? A vacsorákhoz almalevet kért, éspedig feltétlenül szívószállal. A szívószálak feleslegesen hosszúknak bizonyultak, döntögette a poharat, „nem, én" felkiáltásokkal sokáig hárította a segítséget, görbítgette, megtörte a szálakat, mire azok persze megszűntek a célt szolgálni. Eltelt félóra az első alkalommal, mire megértette, hogy jobb levágni a szálakból és kegyeskedett engedélyezni Édesapjának, hogy elvégezze a műveletet. Hatalmas tud lenni egy ilyen gyerekben a tulajdonlási vágy (az emberiség megrontója!). Már tavaly játszott - székre állva - asztali focit, közismert nevén csocsót. Most székre szállás előtt körbejárta a labdatartó lyukakat, magához vett minden labdát, azokat egyik kezével magához szorítva tornászta fel magát a székre és mindig csak egy labdát volt hajlandó játékba adni, még ha ez meg is gátolta a játékban. Valami mással is eljátszotta ugyanezt. Hogy lehet erről leszoktatni valakit, ha az egész emberiséget nem sikerült prófétáknak, isteneknek? A tornászásról jut eszembe, hogy egyetlen este se sikerült normálisan elaltatni. Hiába volt a szülői jelenlét, játék a ketrec-ágyban, mese fejből, mese könyvből, nem volt hajlandó álomra hajtani a fejét. Már a második este kiderült, hogy nem akadály számára a ketrec. Ha otthagyták, kimászott belőle. Feltornászta az egyik lábát a tetejére, kinyomta-húzta magát, átfordult a korlát tetején és lehuppant a földre. Mint egy tornász. Kétszer is úgy találta az Édesapja, amikor visszament a sírásra-nyafogásra, hogy Hercegünk fogta a kilincset és úgy sírt. Kicsit nyugtalanító dolog.

Mindezzel együtt olyan óriási élményt jelentett számára ez a túra, hogy amikor az elutazás előtti este Amira Őfelsége mondta neki, hogy holnap reggel utazunk haza, kijelentette: „Nem akarok hazamenni!" „Hát mit szeretnél?" - kérdezte ő vissza. „Itt akarok maradni a szállodában."

Visszaúton ismét az állatsereglettel szórakoztatta magát. Nézte, nézte a zenélő madarakat és a kezét a nyomógombon tartotta.

Másnap elvitték az Úttörővasúthoz, ahol - mint most megtudtam - minden vasárnap 11-kor gőzmozdony-bemutatót tartanak. Innen származik az eddig általam teljesen meg nem értett gőzmozdony-mesekönyv, gőzmozdony TV-mese imádata. Nagyszerű dolog, már sok ismerősük van, fontos program!

Majdnem elfelejtettem: megtanult néhány német szót. Danke schön, Guten Tag és ein-zwei-drei-vier. És helyesen használta mind. Különösen meglepett a vier kiejtésével, a körülötte németül beszélő magyar felnőtteknél németesebben adta elő: fie" - mondogatta. Újabb adalék ahhoz, hogy szinte csecsemőkortól kell idegen nyelvekre tanítani a gyerkőcöket!

Előkészületek és másfél nap kórház (két - utolsónak mondott - poliptól köszöntem el) után találkoztam vele, nálunk „parkolt". Ismét náthás, köhigcsél, majdnem biztos, hogy lázas betegség felé halad. Lassan meg is tanulja az ilyenkor használatos eszközök kezelését. „Tegnap reggel egyedül porszívózta ki az orrát!" - újságolta tegnap Amira. - „Nekem csak a porszívót kellett előkészítenem, meg ki-bekapcsolnom, magát a műveletet ügyesen elvégezte." Csodabogár!

Nálunk a szokásos TV-nézés (Hattyúk Tava, Tom és Jerry) mellett a zenedével foglalkozott, ezúttal azt is egyedül kezelte. Vette elő a lemezeket, szedte ki a tokjukból, rakta fel a lemezjátszóra és bekapcsolt mindent, ami bekapcsolandó. Lassan oktatni fogja a Nagyanyját!

Elég régóta nehéz kitölteni minden percét, a legtöbb felhalmozott játékot unja. Talán 5 percig gyurmázott, ugyanannyit volt hajlandó foglalkozni a gyerek-dominóval, egyetlen „cseppek-üvegcsét" vitt át a nagyszobából az „én szobám"-ba, aztán megkérdezte: „Mit csináljak?" Valószínűleg nincs kielégítve a mozgás-igénye, a játékoknál pedig szintet kell emelni: minél több alkotást igénylő és mozgó szerkentyűt kell a keze ügyébe adni, azok le fogják kötni!

A uzsonnája és vacsorája körül több olyan esemény történt, amit érdemesnek látok feljegyeztetni. Valamit rakosgatott, segíteni akartam, amit hárított, aztán megjegyezte: „Így rakja (csinálja, teszi? - nem emlékszem pontosan) *az ember!* Teljesen felnőttes megfogalmazás, nem? Váratlanul elkezdett németül számolni: ein, zwei, vier. A hármat ismétléskor is kihagyta. El fog kopni? Megkérdeztük, mit jelent a Guten Tag? „Szia" - válaszolta. Majd kértük, köszönjön meg valamit németül. A Danke sikerült, a schön-t súgni kellett. Kiment valamiért a nagyszobába és „folyik az orrom, töröld meg" kéréssel szaladt vissza (jó jel!). Megint kitört a kék vér: nem tetszett valamelyik evőeszköz, ami már használatban volt, másfajtát és tisztát kért. Végül váratlanul keserves sírásra fakadt és nem nagyon tudjuk, miért? Tejet iszogatott, majd vizet kért. Mondtuk, hogy ott a tej, igya ki előbb azt. „Nem, most vizet kérek." Magdaléna fordult egyet, hozta a vizet, letette a tej mellé. „Igyál!" - mondta. „Nem, nem iszok semmit!" - mondta, majd további unszolásra csokoládés kézzel megfogta a tejesbögrét, ami megcsúszott a kezében. Az első reakciója még viszonylag nyugodt volt: „Töröld meg a kezem!" - kérte Nagyit, de a művelet közben kitört belőle a zokogás „Anyuci! Anyuci!" felkiáltások kíséretében. Magdaléna felkapta és percekig nyugtatgatta. Ahogy csillapodott benne a keserűség, úgy kérte a rendbehozatalát: „Töröld meg az orrom! - A szemem is!" Mennyi a talány egy gyermek lelkivilágában!

Hercegünk megérkezik, Magdaléna hozza a nurseryből. Én influ-náthásan köszöntöm, nem merek közel menni hozzá. Boldog mosollyal fogadja a megjelenésemet, még a bébiülésből.

Magdaléna kiemeli és indítaná fel a kastélyba, ő azonban gondos: „Menni kell a postáért!" - jelenti ki, elkéri Nagyitól a kapunyitó pityegőt, és már indul is felfelé, a kapuhoz vezető széles úton. Megáll, nyitja jó messziről a kaput, és szemléli, ahogy működik a szerkezet. Javaslom neki, hogy vágja zsebre a pityegőt és ballagjunk feljebb. Kiderül, hogy újdonságot mondtam neki: nem tudja, mi az, hogy zsebre tenni, zsebre vágni. Hová? - kérdi és meg kell mutatnom. Na, gyakoroljuk egy kicsit. Vedd ki és nyisd ki újra a kaput - mondom. „Hogy kell?" - kérdi. Kicsit fura meglepetés, magyarázgatjuk, mire valók a zsebek, hogy kell berakni, kiszedni valamit.

Felfelé menet beszélgetek vele. Mondom, hogy most már csak pár nap és itt a tavasz, megyünk Varira. „És ott lesz ibolya." - emlékezik. Igen, biztos van is már, fehér is, meg kék is, biztosítom. „Nekem kék kell!" - jelenti ki azonnal, határozottan. Végzünk a postaládával, kapuval, visszamegyünk a kastélyhoz. Odaérünk a lépcső-csarnokhoz. Meglep, gondolkodás, „nem működnek a lábikók" nélkül elindul felfelé, a lépcsőfokok közepén lépdelve és büszkén jelenti ki: „Én már nem kapaszkodok, nagyfiú vagyok!" És tényleg, nyugodtan lépeget, az első fordulónál megjegyzi, hogy még menni kell. Távozáskor ugyancsak kapaszkodás nélkül veszi az akadályt.

Hiába vigyáztam, hogy ne kerüljek testközelbe hozzá. DVD-zés közben váratlanul feláll a hatalmas trónszékéből, odajön hozzám a heverőhöz, és hozzám bújik. Dédelgetem, simogatom, enyhén masszírozom a hátát, vállát, nem szól semmit, láthatólag élvezi. Milyen kedves ezzel a szótlan odabújással! Közben nyugtalankodtunk egy sort, mert sápadt és kedvtelen volt, rosszul nézett ki. Betegnek véltük. Étvágytalanul uzsonnázott, aztán egyszercsak elvonult, „ne nézz ide!" - mondta, amikor kimentem utána az előszobába. Nyomizott, kérdésre elismerte, hogy kakilnia kell. Egy ideje meg lehet vele beszélni, ha a kakilással kínlódik. Az automatikus bili-ajánlatot határozott nemmel hárította. Járkált fel-alá, meg-megállt, nyomizott, látha-

tólag kínlódott, olykor mérges arccal lemondóan legyintett! „Benne van (a pelusban), de még jönni fog.” - mondta többszöri kérdésünkre, majd folytatta a kín-keringőt. Végül felnőttnek is kínt okozó, hatalmas átmérőjű két rövid hengert produkált és egy-két percen belül megváltozott: megjött a színe, kedve, szaladgált, focizott, evett is rendesen.

Amira Őfelsége megnyírt. Bikfic Őfelsége benéz a fürdőszobába. Így nyírják a birkákat is, mondom neki. Gyorsan eltalpal. Zuhanyozás után beülök a konyhaasztalhoz, az ő lépcsős ülésére. Megjelenik, és azonnal elküld: „Az az én székem, te ülj a helyedre!”

Kedvencei a DVD-k, a mini-zenetorony, a lemezjátszó, mind kezeli, csak kisebb súgásokra van szüksége. A számítógépben a betűkkel, „írással” kezd, de hamar vált a nyomtatásra, azonnal bekapcsolja a printert, húzza ki a fogadó-tányért, önállóan kezeli valamennyi technikai eszközt. A be-kikapcsolás fontos játék, megunja a játékait valamelyik nap, feláll és megkérdezi: „Mit kapcsoljak be?”

Ismét két óra parkolás nálunk. Ezúttal kakilást követően érkezett, nagyon vidáman szórakoztatta magát DVD-kkel, játékokkal. Szinte nonstop kanalazással befalt egy jó adag csigatésztát, húsos szósszal. Mind egyértelműbb, hogy önkéntes vegetáriánus, húst ritkán hajlandó lenyelni, viszont minden főzeléket kedvvel fogyaszt, még a nurseryben is. Annyira éhes volt, hogy az asztalt (halkan) ütögetni kezdte, és „kap, kap, kap!” csataszóval követelte a melegítés alatt álló étket. Rég hallottuk ezt a heves sürgetést. Megint rendre intett: vizet kért, Magdaléna adja neki az egyik (narancsszínű) poharában. „Ebben? Ebben nem szabad vizet adni!” Kiderül, hogy az általa kialakított rend szerint a narancsszínűben gyümölcsleveket „fogad”, vizet a zöld poharában kér. Hm, hm...

Nehezen adta meg magát Anyának, amikor haza akarta vinni. Amira Őfelsége kolleganőjével együtt érkezett, aki Hősünk születését vezette. Magdaléna mondja neki, siessetek haza, mutasd meg Jankának a szobádat. Beszalad a Nagyival megosztott hálószobájába, és nagy elánnal bemutatja a páradúsítót. „Mindig ilyen jókedvű vagy?” - tűnik fel Jankának. Hát igen! Nagyon jókedvű, közvetlen, aranyos gyerek. Talán ezért is annyira megrendítő, amikor beteg!

A nagyobbik lányomékkal ünnepeltük tegnap a 73. szülinapomat, Hősünk is éppen nálunk „parkolt”. Szinte egyszerre érkeztek, Amira a gyerekért, Andáék az ünneplésre. Amiráék is maradtak, úgyhogy a nap fénypontjaként kicsit elhalványultam, Bikfic Őfelsége került a központba.

Ja, előbb egy órát lent viharzott az udvaron-kertben. Nagyitól kapott egy kis „motorost”. Már a kocsiból üzent, hogy menjek le a garázsnyitóval (ahol a motoros várta), szeretne motorozni. Kiszállt az autóból: „Hoztad a garázsnyitót?” - üdvözölt. „Milyen motorost vett*ünk*? - szaladt a garázshoz és nyitotta a kaput. Kivittem neki, lelkesen nyargalt vele felfelé a kapukhoz vezető úton Nagyihoz. Kb. 10 percig élvezte, aztán behajtott vele a kocsim mellett a garázs hátuljába és otthagyta, bezárta az ajtót. Akkor most focizzunk! - ajánlottam neki. Mivel? - kérdezte. „Felszólunk Nagyinak (aki közben felment a kastélyba sütni-főzni) és ledobja a piros pöttyös labdát.” Honnan? - nem értette az egészet. Kiderült, annak ellenére, hogy számtalanszor mentünk már vele fel-le a kastélyba, sejtelme se volt arról, a kertből hogy és hol láthatók a kastély ablakai. Magyaráztam, mutogattam, láthatólag nem volt biztos a dologban. A sok üveg... - próbáltam rávezetni. Hol? Milyen üveg? (üvegedények, flaskók, dísztárgyak zavarhatták, az ablaküveg nem igen fordult még elő). Végül felcsöngettünk a kapucsengőn, és Magdaléna ledobta a labdát, akkor megértette, hol is van a kastély, ahová járni szokott. Fociztunk egy keveset, jókat rúg, fiú lesz belőle. Igyekezett a leglehetetlenebb helyekre, bokrok alá, rekettyésbe rúgni. „Bikfic, és ki fogja onnan kiszedni?” - próbáltam fékezni. „Majd te!” - kiosztotta a feladatot. Hirtelen otthagyott csapot-papot: megyek a titkos útra - közölte félhangosan, és indult is a kastélyt megkerülni a keskeny parkoldalon. Többször olyan kerge betonlépcsőn, keskeny beton rézsűn akart lépkedni, ahol biztos lebukfencezett volna.

Vonzza a veszély, mint minden fiú-gyermeket, gondolom. Én vittem utána a labdát, rugdostuk. (Jó, hogy a koronát nem kell állandóan hordani!) Újra előjött, hogy mindenáron a vaskerítés felé lejtő rézsün kell lerúgni, a legnagyobb bozótba. „Hát innen meg ki fogja felhozni?" - tettem fel a reménytelennek tűnő kérdést. Meglepett: én, csak segíts - és nyújtotta a kezét. Csak a legvadabb helyzetnél unta meg, engem utasított a labda kibányászására. Akkor most kérem a garázsnyitót - nyilatkozta és bement a motorosért. Vártam, hogyan szedi ki a kocsi mögé, a kijárattól orral elfelé nézve állított motorost. Nem tudom, miként csinálta, egy pillanat múlva jött vele. No, két szakaszban (félidőben bement, bezárt, rövid labdázás után újra kiviharzott vele) tán háromnegyed órát is motorozott. Közben félhangosan mondta magának, mit csinál éppen vagy fog csinálni: fordulok egyet, itt bekanyarodok, felmegyek (kis ugratónál), elmegyek a garázs előtt. Szépen, szabatosan. Elfáradtam, álldogálni a legrosszabb. Előszedtem a tábori székem, csodálta, hogy kis hengerből miként lesz ülő-alkalmatosság. Nézegette azt is, hogy van hely egy pohárnak és megkérdezte: hol van, amelyiken két pohárnak van helye? Gőzöm nincs, nem vezetünk leltárt. Nemsokára elakadtunk a szabadtéri szórakozással és felbaktattunk. A labdahordozó szerepe ismét rám maradt.

A társas szórakozás a szokásos mederben zajlott. Nézegette a DVD-ket, Andáék csak néztek, amikor a mesékről átváltott a táncoló nénikékre. Számára a csúcspont a bújócska volt, amit ezúttal Andával adtak elő. Visítozott örömében, csilingelve kacagott. Én némán mutogattam neki, hol keresse a Nagynénje Őfelségét. Haszontalankodásra is sor került. Kihúzta a beltéri kártyákat. Az általános sápítozásra reagálva közölte, hogy visszadugja, amit rendben meg is tett. Már fáradtan nekilátott a cseppek áttelepítésére, az én segítségemet kérte, minden más ajánlkozást elutasított. Futva cipelte az üvegcséket. Na, gondoltam, jöjjön egy kis számtan-gyakorlás, rég foglalkoztunk vele. Két üvegcsét áttelepítettünk, kérdem, ez mennyi? „Einzweidreivier!" - hadarta, már távoztában. Újabb kettő, ez mennyi? „Einzweidreivier!" - és így tovább, illetve hatnál elsoroltam végig, én is németül, majdnem jól utánam mondta.

A toronytortán két szám-gyertyát kaptam (de csúfak!), próbálta elfújni a lángjukat.

Tegnap nekem kellett érte mennem. Két-három dolgot fontosnak érzek felvésni a tablójára.

Egy: Nagy örömmel fogadott, talán, mert tudta, hogy én fogok megjelenni. A rácsos ajtót maga nyitotta ki, az átadó dadusnak odavetette, hogy a hozzánk jön, ahol van „Nudi", DVD (nem örültem neki). Az öltözködésben teljesen kooperatív, segítőkész volt, de a dzseki elől kirohant a bejárati ajtóig, majd tovább. Loholtam utána, nehogy az utcára is kiszaladjon. Szerencsére félúton bevárt, de eltartott pár percig, mire be tudtam cserkészni. Ide-oda menekült előlem. Kézen fogva kísértem ki a kocsihoz, ott már türelmetlenül rángatta volna ki a pracliját. „Ez milyen ülés?" - csodálkozott rá az új ülésünkre. Bevártam, közben mindenfélét magyarázott: kilátok..., hogy kell bekötni? És hasonlókat. Aztán megbeszélte magával, talán nekem is szólt, hogy ő jó fiú, majd megkérdezte: „Mikor voltam rossz?" „Hát éppen az előbb, amikor rohangásztál." „A nursery előtt?" Igen - mondtam -, jó gyerek ilyet nem csinál. Nem folytatta a párbeszédet, elgondolkodott a dolgon.

Kettő: Megérkezünk, rögtön kinyitja a kocsi gyerekülés melletti ajtaját, vigyori pofikával. (Oda kell figyelni a gyerekzárra!) „Kérem a garázsnyitót, motorozni akarok!" - jelentette ki. Bement a motoroshoz, indultam volna utána, rám szólt: „Te ne gyere be a garázsba." Kijött és mielőtt nekiindult volna a motorozásnak, felszólított: „Hozd ki a széked!" Megint sokat töltött a férfias játékkal, időnként percekre abbahagyta, elrakta a játékot, csukott, aztán újra kérte a garázsnyitót. „Te csücsülj vissza." - intett türelemre. Záróakkordként felhajtott a nyakig vizes fűre, és hangosan csodálta a kék ibolyákat.

Három: Sajnos sokszor azért nem értem, mert süketülök. A „félhangos” is csak nekem lehet félhang. Tegnap is mond valamit, szólok neki, hogy nem értem: beszélj hozzám hangosabban, mert már öreg vagyok és rosszul hallok. Néz rám csodálkozó szemekkel, aztán szinte kiabálva megismétli: „Csiripelnek a madarak!” Hát itt tartunk.

Hihetetlenül értelmes fickó! Tegnap Anyáéknál köszöntöttek félelmetesen jó indiai vacsora kíséretében, Bikfic Őfelsége is ott ült velünk kis asztali trónszékében és társalgott. Először történt, hogy komoly társalgásként könyvelhettük el a kérdés-feleleknél jóval bővebb eszmecserét. Ki kell emelnem, hogy vallomást tett, ha hívő katolikus lennék, azt mondhatnám, hogy gyónt. Felhívtam a szülők és Magdaléna figyelmét arra, hogy használni kell a gyerekzárat az autókon, mert ki tudja nyitni az ajtót. Ebből valahogy a haszontalankodásra tértünk át, meséltem, hogy filozofálgatott: jó gyerek. Bekapcsolódott, és elmesélte, hogy előző nap „butáskodott”. Trónörökös vejem kérdésére, hogy mikor és hol, előadta, kicsit tördelve csupán a mondókáját, hogy „tegnap butáskodtam a nurserynél, a Pipusszal”, majd újabb kérdésre, hogy „kiszaladtam az udvarra, nem vettem fel a dzsekit” - és így tovább. Elképedve hallgattam: nem kérte senki, hogy mea culpázzon, tette önként és teljes őszinteséggel. Hogy lehetne ezt a csodás tisztaságot megőrizni?

Amira elmondta, hogy most már a dadusok is bíztatják, hogy ősszel vigye el Hősünket a nurseryből, kövessen el mindent, hogy kindergartenbe kerülhessen. „Annyira okos, hogy itt nem tud tovább fejlődni.” - körülbelül így összegezhető a véleményük.

Tegnap is nálunk töltött egy rövidke időt. Nem voltam itthon, Magdaléna mesélgetett róla. Négy érdekességet említek meg a hallottakból:

- A garázsnyitó nálam volt, így nem tudott motorozni. Helyette „kapuzásra” került sor. Történt, hogy a kapu úgy csukódott be, hogy ő kint rekedt az utcán, Magdaléna bent a betonúton. Azt gondolná az ember, hogy ez a pöttöm emberke megrémül ilyenkor. Ő nem! Örömködve kiáltott fel: „Kint vagyok!” Majd nyugodtan elkérte a pityegőt, kinyitotta a kaput és besétált. Aztán ismétlést követelt. Harcfi lesz belőle!

- Mostanság elég hevesen igyekszik érvényesíteni az akaratát. Ha nem sikerül, elkezd „cirkuszolni”. Rossz esetben sír, jobb esetben nyafog (többnyire sikerül a lágy szívekre hatnia). Tegnap Amira Őfelsége rászólt: „Nagy Herceg, ne nyávogj!” Mit válaszolt? „Neked nyávogok!” Nem könnyű megfejteni a kijelentés rejtett motívumait, de nem rossz, azt hiszem.

- A kertben szedtek kék ibolyát Amirának. Ő adta át a miniatűr réz vázába rendezett kis csokrot: „Szedtünk neked virágot, ibolyát!”

- A negyedik közben elfelejtődött. Az tűnt fel Nagyinak is, hogy mind folyamatosabb, választékosabb a Hősünk beszéde. Ő is társalgásként értékeli a vele folytatott eszmecserét. De hogy pontosan mi váltotta ki ezt belőle, arra most nem emlékszik. Jaj, hát megvan: azt meséli Magdaléna, hogy Hercegünk énekel magának. Nem magában, hanem hangosan, érthetően szórakoztatja magát gyerekdalokkal. Baktatnak valahol kapuzás közben, vagy onnan elmenőben, és hallja ám, hogy éppen befejezi a dalt. Számomra nagy öröm, hozzátartozik a zenei világ szeretetéhez, a tablához, a táncoló nénikékhez, a vezényléshez, az ütemre mozgáshoz (tánchoz). Remek!

Egy hét síelés után láttam viszont Benedictust, aki boldog mosollyal fogadott, de másodpercek után ment a dolgára, és az sok volt. Először bemutatta hintázó tudományát: az asztalra erősített etetőszéke háttámaszán függve hintáztatta magát, legényesen. Meg is kapta a nagyapai dicséretet! A további foglalatossága is részben hozzánk kapcsolódott. Névnapja volt éppen, és Magdaléna sütötte meg a tortát, azt, és az osztrák útról hozott játékot vittük fel a fiatalúrnak. Élénken érdeklődött, hol a torta, és rövidesen felültette magát a székébe, ahol is harsányan követelte a jussát.

Pár mondat erejéig visszaugrom a távollétem alatti eseményekre. Majdnem minden nap Nagyinak kellett a gyerekért mennie a nurserybe, ami számára alapvetően öröm, Hősünk számára azonban nem volt egyértelmű boldogság. Szülőhiány-jelenségekkel küszködött. Sűrűn kért eligazítást, mikor ki viszi, ki hozza? Valószínűleg ezzel nem szorosan összefüggő félelmek zavarják. Rémálmokra riad, keserves sírással. Valamitől retteg, ami álmában megjelenik és ledarálja, mint a papírmegsemmisítő masina. Később egy fiú jelent meg álmában, aki nem éppen szeretettel közeledett hozzá. Kétszer is Magdaléna altatta el náluk, a palotában, és elalvás előtt sorra kérdezte: „Ki jön be hozzám éjjel?" (Ha felriad!). „Ki lesz itt reggel?" (Amikor felébred!) Közvetlenül elalvás előtt minden alkalommal kikéredzkedett a baldachinos ágyból: „Vegyél fel, Magdaléna!", majd odahajtotta a kis fejét Magdaléna vállára és halkan vallomást tett: „Szeretlek, Magdaléna!" És maga kérte pár perc múlva, hogy tegye vissza az ágyba. Nagyon-nagyon reméljük, nem lesznek tartósan rémlátásai. Vigyázunk, hogy az erőszak semmilyen formában (TV, DVD, mese, hangoskodás) ne hatoljon be kis életébe.

Visszatérve a jelenbe elmondhatom, hogy a legjobb korszakait látom viszont: kerek a pofikája, szinte szünet nélkül vidám, fut, mint a nyúl, a lépcső sem akadály. És ami a gyors fejlődés eredménye: sokat beszél, szinte cseveg, és a beszéde felnőttes kifejezésekkel tarkított.

Magdaléna figyelmezteti, hogy nem szabad a számítógépet addig működtetni, amíg a homokóra el nem tűnik. „És a ti homokórátok hol van?" - kérdi azonnal. Tudja, hogy valahol létezik nálunk egy mini-homokóra, hosszasan örömködik, amikor megkapja. „Most lefolyik, és akkor megfordítjuk." - és nyugodtan kivár, majd ismétel.

Kapott Amirától egy mágnesceruzás labirintus-játékot, három piros és három zöld golyócskát kell a ceruzával az üveg fedlapon keresztül mozgatni. Percek alatt megtanulta, hogy különkülön kell a golyókat zsákutcába vezetni, és közben okosan magyarázza is, mit és miért csinál. „Most a piros golyókat kell elvinni..." - és tovább.

Tegnap náluk fogyasztottuk el a nagypénteki sonkát. Hosszasan játszott varázslót. Csődarabkákból összeállított egy műanyag botot és azt lengetve elbújt, majd előjött, néha sétabotként használta, és közben mondogatta, hogy jön a Varázsló. Amira jött rá, hogy a Diótörő Varázslója ihlette meg. Váratlanul megkérdezte a társaságot: „Mikor megy el Magdaléna és Pipusz?" Szeret minket, de valószínűleg attól félt, hogy a szülei elmennek és azért jelentünk meg mi. Részletes magyarázatot kapott és pillanatok alatt megnyugodott. Ma reggel a szüleihez érkezett meg elsőként a Nyuszi. Ebédelni átjöttek hozzánk. Amint belépett az ajtón, rögtön megkérdezte: „Jött ide is a Nyuszi-Zsuzsi, és hozott nekem valamit?" Meglátta a mágneses számokkal rendelkező fa-órát és elégedetten nyugtázta: „Például ez nagyon jó!" Szedte szét, a számokat színek szerint csoportosította, majd visszarakodás közben sorba kérdezgette: „Ez hányas?" Majd felmutatta őket és kérte: „Fotózd le ezt.... most ezt fotózd!"

Versikékkel készül a holnapi locsolkodásra: „Zöld erdőben jártam..." Nálunk nem adta elő, de a szülei szerint a nurseryben megtanulta a negatív változatát: „Zöld erdőben nem jártam, kék ibolyát nem láttam..." Mit fog vajon előadni a locsolásra váró hölgyeknek? Apjától hallott egy rövidebb mondókát is, azt is fűszerezi. Az eredeti úgy szól, hogy „Piros tojás, fehér nyuszi, locsolásért jár egy puszi". Ő nem hajlandó így megtanulni, a „locsolásért" helyett mindig mást mond, például: „...locsolás előtt..."

Két gonoszkodását is megemlítem. Tegnap váratlanul párszor Magdaléna fejére ütött. Nem értette senki, talán ő maga se. Ma meg a mi Nyuszink hozott neki egy nagyon egyszerű repülőgép modellt. Sikongott örömében, amikor reptettük az udvaron, aztán váratlanul - nagyon határozottan, tudatosan - rálépett az örömforrásra. Ki érti?

Másodszor havazik a háromnapos ünnep alatt! Nem éppen a globális felmelegedés jele.

Bikfic Őfelsége reggeltől késő délutánig a mienk volt és rendkívül aranyosan viselkedett. Trónörökös vejem hozta, akkor még szófogadóan előadta a „Zöld erdőben jártam”-ot, de aztán kikocsiztunk vele a Dédmama Őfelségéhez és Marához, ahol csak téblábolt, és többszöri súgásra se volt hajlandó megszólalni. Bezzeg, amikor felengedett, magától elkezdett szónokolni. Hátracsapta a jobbját, és mint jó tanár fel-alá sétált: egy sor, egy forduló. Szépen, tagoltan, emelt hangon skandálta a versikét. A „Piros tojás”-t is helyesen mondta el. Meggyömöszöltem a Dédmama ágyán, de karnál-lábnál fogva nem mertem hintáztatni: nehéz, legalább két kilót hízott az utolsó betegsége óta, féltem, kirántom a karját. Jött a két kéz, két láb összefogva hintáztatás. Megerőltető nekem, nagy élvezet számára!

Már odamenet meghatározta a visszautat, az Alagutat akarta látni. A Roosevelt téren forgatta a nyakát, kereste a hidat, majd az Alagutat, úgy tűnt, nem egészen érti, hogy is működik ez az Alagút-dolog.

A délutáni alvás előtt megkérdezte Nagyit: „Te is velem alszol? Ugye nem fogok hányni?” Pontosan emlékezett, hogy utoljára úgy aludtak egy szobában, hogy végighányta az éjszakát. Játszott egy darabig az ágyában, el-eldőlt, mint egy tuskó. Elcsendesedett, majd átnyúlt Nagyanyjához, megérintette a kezét és odasúgott: „Magdaléna, kaki van!”

Nagyot aludt, ébredés előtt megérkezett érte Trónörökös Őfelsége, aki reggel hozta a repcsit azzal, hogy meg lehet javítani. Megfoltoztam-ragasztottam. Ébredés után beszélgettünk négyesben, megkérdeztem, miért lépett rá a modellre. Határozottan válaszolta: „Mert a repülő olyan, amire rálépnek a gyerekek!” Megvan tehát az ok: a nursery. Távozásakor lekísértem és reptettük a roncsot. Most is nagy örömmel játszott vele, de fel kellett adnunk: olyan jeges és erős téli szél fújt, hogy mindannyian megfagytunk.

Két beszélgetést összeköt a félelem kérdése. Az elsőt ő kezdeményezte, 11 óra körül jó fülével harangzúgásra figyelt fel. Élénken kommentálta valahogy úgy, hogy ettől nem fél. Mondtam neki, hogy a TV bim-bamjától se kell félnie, ha azt is ilyen halkra állítjuk, akkor nem zavarhatja, mert az is muzsika. Kicsit elgondolkodott. Úgy érzékeltem a további gondolataiból: nem biztos benne, hogy a két hangcsokor azonos. Többször hangsúlyoztam, hogy mind a kettő zene, figyeljen csak jól oda. Kíváncsi vagyok, megbékél-e végre a déli harangzúgással? A másik félelem megelőzi a várható eseményt, és ez talán csak rossz előkészítés eredménye lehet. Apjával beszélgettünk arról, hogy a nyáron sikerül egy hétre lemenniük, nyaralni a görög szigetekre, és éppen a gyerek kínjait csökkentendő, repülővel szeretnének menni. Magdaléna ezt örömmel mesélte Hősünknek, aki azonnal elutasította a gondolatot: „Nem fogok repülni, mert félek!” Ki kell okoskodni valamit, amivel meg lehet barátkoztatni a repülés gondolatával. Nem lesz könnyű, úgy látszik, mélyen ülnek a lelkében a félelmek!

Kék vér! Odaül az asztalhoz és azonnal fitymáló megjegyzést tesz a gyűrűbe húzott textil-szalvétára: „Tegnap is ez volt itt!”

Már talán meg is oldódott a repüléstől félelem. A szülők lefoglalták az utat és megmagyarázták Benedictusnak, hogy beülnek majd egy olyan repülőbe, amilyenek itt szálldosnak a feje fölött. Megnyugodott, sőt büszkén mutat rá minden felbukkanó repülőgépre: „Én is repülni fogok!” Aznap meg is kérdezte: „Holnap repülünk?”

Egy pillanatra láttam csak ma reggel. Három megnyilvánulása is örömmel töltött el. Olyan halkan, szinte szégyellősen kérdezte meg (tőlem, aki épp fogadta, vagy Édesanyjától, aki felhozta a lépcsőkön?), hogy megyek-e velük játszani, hogy majdnem igent mondtam, pedig mesterembert vártam. Az üdvözlés után - félve, hogy korai még - örvendezve mondtam neki, hogy hallom, a nyáron repülőn fogsz utazni? Mosolyogva válaszolta: „Igen, repülni fogok!” (Győzelem egy félelem felett, okos szülők gyermeke!) Végül búcsúzkodáskor ismét nagyon

halkan (a süketségemen túl halkan) megkérdezte, megkapja-e egy kicsit a garázsnyitót? Őfelsége nem engedte, mert késésben voltak az ebédhez, én viszont sajnáltam szegényt, olyan aranyosan kérte, megérdemelt volna 5 perc játékot!

Hetekkel ezelőtti történet. Amikor Őfelsége kolleganője nálunk járt és csodálkozva kérdezte meg - emlékeznek? - egy idő után, „Herceg, te mindig ilyen vidám vagy?", Amira Őfelsége mesélt a gyereknek arról, hogy a barátnője pocakjában egy kis bébi növekszik, aki hamarosan megszületik. A mi kis Nagy Hercegünk megkérdezte: „A Pipusz hasában is van baba?" Joggal.

Sokszor villan a kis agya és asszociál egy pillanat alatt. A napokban a nagyobbik lányom, Anda szülinapját ünnepeltük. Amira Őfelsége súgott Bikficünknek: „Mondd Andának, hogy sok boldog szülinapot." Ő viszont gondolkodás nélkül kérdezett: „Tojta (torta) van?"

Téblából a sok nép lába között a gyerek, odalép a dohányzóasztalhoz (milyen ósdi, rossz megnevezés!), és lecsap az egyik tálkára: „együnk pisztáciát!" - mondja Andának, aki majdnem kiesik a székéből a pisztácia szó hallatán. Vacsorázunk, pezsgőzünk, a gyerek DVD-vel szórakoztatja magát - gondoljuk. Nyílik az ajtó és elképesztően diadalittas mosollyal az arcán belép, és büszkén mutat fel egy hatalmas tábla csokoládét. Magdaléna rohan be a szobába, mert el nem tudja képzelni, hogy sikerült a kis emberkének kiszednie a számára elérhetetlen szekrényajtó mögül a prédát. Nem tett oda semmit, nem tornászott, valahogy az ajtó alját fogva sikerült kinyitnia a kincstárat. Komoly teljesítmény, joggal lehet büszke rá.

Aznap jót játszottunk a parkban, hármasban Amirával. Benedictus kezébe nyomtam egy zacskó gyakorló golflabdát, kiszórta a fűre, és azonnal osztályozni kezdte a labdákat. „Csak egy ilyen van" - mutatott az igazi labdára. Jó, mindjárt hozok másikat - mondtam, és hány lyukas van, kérdeztem. Összeszedte a kettőt és kérdésre meg is nevezte a számot: kettő. És hasított? Összerakta a hármat, de érdekes módon nem jutott eszébe a három. Bementünk a garázsba, kihoztunk még két valódi labdát és rugdostuk őket.

Tegnap mindenáron be akart zárni a garázsba. Szokás szerint motorozás előtt-közben-után megkapta a gajázsnyitót, hogy ki-be tudjon motorozni. Végzett a motorozással, bezárta a garázsajtót, aztán folytatta. Megkért szépen, hogy menjek be. „Bezárlak!" - közölte kedvesen. Nem, nem, csak akkor, ha beindítod és nekem adod a nyitót, és azzal beszaladok - válaszoltam. Kétszer sikeresen végrehajtottuk a műveletet, tovább nem sikerült, megmakacsolta magát. „Menj be és maradj ott. Bezárlak." - fenyegetett meg most már komolyan. „Nem jó, gondold meg, mit csinálnál, ha te mennél be és én csuknám be az ajtót?" - próbáltam meggyőzni az ötlet abszurd voltáról. Elgondolkodott a dolgon. megértette, mert egyszerű „nem"-mel reagált a felvetésre. Engem azonban börtönsorsra ítélt, erőszakoskodott, elpityeregte magát, toporzékolt egyet. Rávettem, hogy hisztizés helyett menjünk be együtt, bentről én becsukom az ajtót és akkor jól láthatja, ahogy a kerekek gördülnek a sínen, amit kíváncsian tanulmányoz, valahányszor játszadozik a nyitóval. Bejött, de amint elindult fentről az ajtó, iszkolt ki, mint a nyúl.

Este Magdaléna hazavitte, ahol Trónörökös vejem épp a fürdetésre ért haza. A fürdés után, még fürdőköpenyben felvette az Édesapja, a gyerek a vállára hajtotta a fejét, mire ő megsimogatta és „szeretlek kisfiam"-mal szeretgette.

Ma reggel nálunk kezdett. Valami hiszti okán nem reggelizett otthon, itt próbáltuk reggelíztetni. Nem érdekelte, feltette Noody-t a DVD-re, és csak ki-kiszaladt csokis pudingot enni és Actimelt inni. Az utóbbit a felénél abbahagyta. Kínáltam újból, határozott mozdulattal utasította el: „savanyú" - nyilatkozta. Azt a hétfán fütyülő rézangyalát!

Két nap múlva lesz két és fél éves.

Pár emlék azokról a napokról, amikor a gépem döglött volt (sokadszor, l. kicsit lentebb!).

A motorozás iránti érdeklődése lankadni látszik. Legalábbis nem használja tartósan. Kitalpal vele a garázsból, fut egy kört, aztán visszalépeget vele a kocsim háta mögé. Azért Magdaléna bíztatására elvitette Amirával haza, a palotába, hogy ott is motorozhasson.

Valamelyik nap az Édesanyja biztatgatta, hogy indulni kéne haza. „Nem, még egy kicsit játszok a Pipusszal." - tiltakozott.

A fa-óra érdekli. Sűrűn előkapja és kiszedi belőle az azonos színű számokat, azokat rakosgatja, számolgatja. Akadt újabb tárgy, amitől rémüldözhet. Meg akartuk mérni az új személymérlegünkön, olyan hevesen tiltakozott, mintha sziszegő kígyót látott volna (bár ki tudja, az nem izgatta volna-e ellenkező előjellel?).

Amira Őfelsége elvitte egy kindergarten nyílt napra. Amíg a gyerek láthatta, nem volt semmi baj, azonnal elvegyült a többi nebuló között. Amirának azonban fel kellett mennie a vezetőnőhöz, és perceken belül eltört a mécses. Másnap a füle hallatára beszélgettünk az kindergartenről, odafigyelt és megszólalt: „Anyuci felment és akkor sírtam... kicsit sírtam!" Nagyon aranyosan helyesbített, pontosan tudatában volt, hogy királyfiknak nem illik sírniuk.

És nem mese, nem túlzás, amit most mondok: a számítógép egerével ismerkedett nagy figyelemmel egyik délután és majdnem jól használta! - 2 és fél éves!!!!

(valamikor április 7-8. körül)

Mindinkább csak csípegetni tudok az élmény-kosárból, amit Hercegünk, ez az ördögfióka nyújt.

Arra is rácsodálkoztam legutóbb, amikor 4-5 nap távolléte után Nagyfiú-hiányom támadt és kéretlenül felszaladtam a lányomékhoz - ahol Magdaléna felügyelte az álmát -, hogy nem akart elengedni bennünket: „Ne menjetek el!" - mondta többször szabatosan. Aznap reggel nem vitték nurserybe, mert reggelizés közben vagy közvetlenül utána elsápadt, mondta Apjának, hogy „fáj a pocim" és elterült, mint a szárazra vetett béka. Kaptam délután a telefont, hogy felébredt és mosolygós, nincs semmi baj, de halacskákat kér. Ezek a halacskák kedvencek (én is kedvvel eszegetem őket!), jó sós apró ropogtatnivalók, centi méretű halfigurák. Otthon nem találtam egyetlen facér darabkát se, nyilván a szülői tilalom koptatta ki őket a kastélyból. Nosza, rohanás a szomszéd boltba, ahol tiszta halacska csomagolást nem találtam, de mixet igen. Gondoltam, a nyakamba ugrik, de nem! A beköszönésemre „nézem a vakondot" kiáltással válaszolt. (Nem tudom, ő beszél-e helyesen magyarul vagy én? Eddig úgy tudtam, hogy a vakond helyesen vakondok! Most megnéztem a helyesírási szótárban, ott vakond, az Országh-féle magyar-angol szótárban viszont vakondok!) Ült a TV előtt és boldog képpel bámulta a cseh vagy szlovák vakond(ok) DVD-mesét. A rágnivalók fokozták az irányomba megnyilvánuló érdeklődését, a felső fólia feltépése után hatalmasat zabált (bocsánat: falatozott) a ropogtatnivalókból, közben atyai gondoskodás nyilvánult meg részéről: „egyél te is!" - ismételgette. Amikor a hatalmas adag feléhez közeledtünk, időszerűnek éreztem a korlátozások bevezetését, bíztattam: vegyél ki még kettőt, aztán eltesszük vacsora utánra. Kivett ötször-hatszor ötöt-hatot, mire megelégeltem és szigorúan ráparancsoltam: most aztán tényleg kettő legyen! Belemarkolt, kivett vagy húszat és huncutul figyelte a hatást. Teringette!

Na, ma meg kindergarten-vadászat (nyitott nap) miatt Amira Őfelsége ismét úgy szervezte a dolgokat, hogy Trónörökös vejem beadta a Gézengúzt hozzánk, ő pedig éjszakai ügyeletből jött érte és vitte háztűznézőbe. Nehéz órák voltak! Becsöngetnek és ott áll a majdnem 2-méteres Atya és a csöppnyi Herceg, az utóbbi sugárzó arccal! Kapásból elolvad az ember ennyi öröm és boldogság láttán. Vetkőztetés, mifene, kérsz-e valamit enni? Határozott nemek

sora: nem kell levenni a felsőt, nem kérek enni, és így tovább. Ajánlom, hogy menjünk le motojozni, nem kér belőle. Látja, hogy be van kapcsolva a TV, tisztázza, hogy nem lesz bim-bam. Előkapom gyorsan a fa órát, és beállítom a delet, magyarázom, hogy bim-bam csak akkor tud megjelenni, ha így állnak a mutatók. „De én akarom a bim-bamot!" - jelenti ki váratlanul. Micsoda félreértések?! Hm, most mi legyen? Elmagyarázom, hogy nem tudok varázsolni, meg kell várni a delet. „Nézzük a Nodit!" - veszi tudomásul végre. Ezúttal nem nyüzsög a bekapcsolás körül. Felmászik a fotelbe és várja a csodát. Hamar megunja, lekászálódik és elkezd körözni a szobában. „Gyere, játsszunk valamit!" - ajánlom az óra mellé az új mágneses rajtáblát. Az órára csak egy pillantást vet, a rajztáblával talán két percig foglalkozik, elindul újra az útjára, ezúttal egyenesen a nagy, tolva nyitható ablakhoz. Egy szempillantás alatt leszed az ablakkeretről két takaró-dobozkát. Raknám vissza - csendes szidalmak közepette -, nem sikerül azonnal. Kiderül, hogy én nyomással akarom visszapattintani őket, pedig sínen mozgathatók, felülről lefelé kell becsúsztatni a helyükre a dobozkákat. Sokadik 0 a gyerek javára. „Nyissuk ki! - kapom a következő ukázt. Segít tologatni, aztán mászna fel a virágládákhoz. OK, segítek, de közben magyarázom, hogy ezt egyedül sose próbálja, mindig legyen vele felnőtt: Anyuci, Apuci, Magdaléna vagy én. „Ne fogjál!" - tiltakozik egy perc múlva. Újra magyarázat, megnyugszik. „Látom a garázsod!" - jelenti ki, miután többször végigtapogatta, szagolta a virágokat, és kutatta a mélységet a réseken keresztül. „Meg kell locsolni a virágokat." - szorgoskodik. Jó, segítek - mondom és megyünk együtt a konyhába, kikeressük a legkisebb locsolókannát, töltöm vízzel. Eltűnik. Na, kanna le, rohanás, hiszen az ablak nyitva van. Nincs a szobában, máshol csavarog. Kiabálok ijedten, megyek a hálószobákhoz, ott térdel a páradúsító előtt, kapcsolgatja, nézi a vízszintet. „Tölts ide vizet!" - módosul a feladat. Eszébe jutott, hogy a virágon kívül ez is vízfogyasztó szerkezet. Feltöltöm, hosszan játszik vele, aztán megint elindul katonásan, be a konyhába és tolja el az asztaltól a neki székül szolgáló háztartási lépcsőt. Nehezen megy, erre összecsukja a lépcsőt. „Hová tolod?" - kérdem gyanakodva, illetve tudva, mi következik. Csodálkozó képpel néz az arcomba: „Locsolni a virágokat!" Atyaúristen! Ez a gyerek annyira ügyes, hogy néhány hónap és odatolja a lépcsőt az ablakhoz, felmászik, kinyitja az ablakot és locsol.... és kizuhan! Könyörgőre fogom, és alaposan magyarázom, hogy ő ezt a lépcsőt csakis a konyhában használhatja. Egyetlen másodpercig sem szabad felügyelet nélkül hagyni! Kiderül később, hogy éhesen érkezhetett, vagy azonnal kitört rajta az édesség-vágy, mert vetkőzés után odasúgta Nagyinak: „Mi van a hűtőben?" - és kapaszkodott belé, hogy emelje fel. Alig sikerült elrejteni előle a punin-t (pudingot).

Noddy és az öntözés után bevonult a konyhába, felült a létra-székére és határozottan bejelentette, hogy éhes. Mondom neki, hogy nincs itthon tej, tán várjunk kicsit, Anyuci mindjárt megjön és hoz kiflit. Nem, ő most éhes. „Nem kell kifli, gabonát kérek!" Jól van, de kefirrel kapod - jut eszembe a mentőötlet. Öntöm a gabonát a kis tálkájába, rá a kefirt, Eszik belőle két kanállal, eltolja magától. „Nem kérem!" - mondja. Jól megkeverem neki, újra megkóstolja, de így se tetszik. „Adjál gabonát!" - kéri, és a kérdésemre megerősíti, hogy csak úgy kéri, minden nélkül. Elropogtat kettőt-hármat, majd vizet kér. Tisztázzuk, hogy a zöld pohárba parancsolja. Tenném rá a csőrös fedelét, de rám szól: ne tedd rá a fedelet! Jó, gondolom, a nagyfiúknak nem kell csőr. Átveszi a poharat és kiönti az egészet a gabonára. Nagy étvággyal befalja az egészet, sőt ráadást kér. Megoldotta a nagy gondot, hogy nincs tej! Igaz, közben rácsodálkozik, hogy a víz elszíneződik, felveszi a gabona barna színét. „Miért ilyen színes a víz?" - teszi fel a kérdést. Magyarázom, hogy a gabonából mossa ki a barna színt, szó nélkül megnyugszik. Ajánlom, igya meg, kiöntöm neki pohárba. Fogja a poharat és kisétál a konyhából. Percek múlva találom meg a párologtatónál, abba öntötte át a barna levet.

Étkezés közben valamit számolgatott. Gyorsan elé tartottam az egyik kezem: „hány ujjam van?” Tíz, vágta rá azonnal. Á, Herceg, hát számold meg szépen, sorban, ahogy a cseppeket szoktad! Huncut mosollyal az arcán többször, hadarva elszámol hétig. Hét, hét. Ma nem érdemes folytatni.

Óriási fordulópont az életében: először kért bilit. Amira Őfelsége már indulásra ösztökélte, javasolta neki a pelus-cserét, amikor váratlanul kijelentette: pisilek a bilibe. Látták volna a boldog csodálkozást, ami kiült Amira arcára! Nosza, vetkőztette gyorsan a bilire készülő nagyfiút, én meg rohantam a WC-be, és hoztam volna az ott tárolt bilit. Ő is odajött meztelen popsival, és rám parancsolt: tedd vissza, én hozom! Ráült és közölte, hogy kakilni is fog, de Amirára rászólt, hogy a felső ruházatát is vegye le. „Olvass mesét.” - kérte. Hosszú percekig ült, vezényelte, hogy melyik mesét kéri, simogatta a térdét, combját, de eredmény nem mutatkozott. Így is kapott tőlem egy kis tapsot. Este otthon, fürdés előtt újra kérte a bilit. Nagy öröm!

A búcsú kicsit hisztisre sikeredett. Amira Őfelsége végtelen türelme is elfogyott, menniük kellett. Pelenkázni akarta a gyereket, ő azonban haszontalankodott: kifordult, hadonászott. Amira arra kért, fogjam le, én azonban a kezébe nyomtam egy kulcscsomót, ami azonnal nyugalmat teremtett. A baj ott kezdődött, hogy az útrakészre öltöztetett gyerkőc kiszaladt a lépcső-csarnokba, és kívülről zárta-nyitotta a kisebbik zárat. Többször rányitottam az ajtót, mindig hisztisen tiltakozott: ne nyisd ki..., bezártam..., én nyitom ki... Végül felkaptam és csitítgatva levittem az utolsó lépcsősorig. Ott is makacskodott, vissza akart menni, nem akarta visszaadni a kulcscsomót. Végül úgy oldódott meg a veszekedés, hogy Amira előre ment, mintha nem érdekelné tovább, mi történik, ő elindul a kocsival. Még ez a fenyegetés se hatott azonnal, hezitált néhány másodpercig, majd „te ne gyere, menj vissza” haragos utasítással eltipegett. Engedetlenül utána lopóztam, megvártam, amíg el nem helyezkedett a székében, és akkor elnézést kértem tőle, magyaráztam, hogy muszáj volt elindulniuk. Kegyesen pát mondott és intett.

Az egész bili-pelus-kulcscsomó affér alatt csendben csodáltam Amira rendíthetetlen, szeretetteljes nyugalmát. Ha ilyen asszonyok vezetnék a világot, megszületne a világbéke. Félre a macsó-hataloméhes-emberiségtaposó férfiakkal!

A nap egyik örömteli pillanata volt, én nem, csak Amira Őfelsége vette észre, hogy egyszer az eredeti - általa 40-50 éve kreált - családi becenevemen Pipsz-nek szólított a saját Pipusz-a helyett. Javuló kiejtés!

Mind nehezebb összefogni a Hercegünkkel kapcsolatos élményeket. Most is két napot töltöttünk együtt a Tengermelléki Varázson, majd tegnap délután én mentem érte, és közel három órát töltöttünk együtt. Alig jegyeztem fel azonban pár dolgot, annyira özönével kapja az ember az örömteli fejlődés megnyilvánulásait.

Megérkeznek péntek estefelé, már a kertben örömködik, felismeri, hol van. Rövidesen trónol a lépcső-székén, körülnéz és nyilatkozik: „Megérkeztem!” Nemsokára szaladgál a nappaliban, felfedezi a zománcozott orosz szamovárt, odajön hozzám és megkérdi: „Hol van itt nálatok píz?” Nem értem azonnal, mert régóta pénzként emlegeti, de sebaj, kezébe adjuk a nevető bohóc-perselyt, kirázza belőle az érméket, és rakodja a szamovár tetejére.

Bekapcsoltatja az álló-ventilátort, ami tavaly is kedvence volt, de csak mi értettük meg az erre az alkalmatosságra használt szavát. Most viszont helyesen ejti ki. „Ezt a ventilátort *szoktuk* bekapcsolni!”

Lefekvéskor kicsit ijedten szemléli a tetőgerendákat. Érdeklődik is: az ott micsoda?

Szombaton kiderül, hogy felnőttként tisztában van a kettő - mint csoport és nem sorszám - fogalmával. Megkérdi délben, ebédkor, mire jó a borsőrlő. Néz a tálcára, amin só, paprika, ecet és két borsőrlő van és megjegyzi: „két bors van!” Később valamivel játszik, és felmutat két műanyag akármit: „kettő van a kezemben!” Nem vitás: felnőttként kezeli a fogalmat. A többi már gyorsan fog jönni.

Hamar találkozik a szemközti szomszédasszonnyal, átmegy halakat nézni. Kérdem, amint előkerül: milyen színük van a halaknak? Tudja: arany.

Sokat foglalkoztatja a bim-bam és az óra összefüggése. Délelőtt többször észreveszi (tehát figyeli!), hogy - a csudába is, nem emlékszem a pontos szóhasználatára - összeérnek a mutatók. Háromnegyed kilenc előtt, tizenegy előtt pár perccel. „Összeérnek a mutatók, jön a bim-bam!” Hosszasan magyarázom, hogy csak akkor működik a dolog, ha felfelé mutatnak, majd 12 előtt szólok neki, hogy most nemsokára megnézheti. Nézi az órát, láthatólag megérti, hogy most felfelé nézve fognak összeérni, fogja magát és kisétál a kertbe.

Sokat, szorgalmasan söpröget, és egész jól csinálja. Elkéri a kis seprűt, megkeresi a hosszúnyelű lapátot és rendbe teszi a konyhát, más alkalommal a szobája előtti térséget.

Eddigi kis életének egyik legédesebb mozzanata volt a szombat esti megjelenése az emeletre vezető lépcsőt záró függönynél. Sokat forgalmazott egész este, söprögetéstől kezdve hétköznapi játszásig elfoglalta magát, főként az emeleten. Lefektették, és úgy tűnt, hogy békésen elalszik, nem lehetett a megfigyelő masinán se hallani egy nyikkanást se. Lent olvastunk, TV-ztünk. Váratlanul meglibbent a függöny és a nem felém eső szélén megjelent Hercegünk egyik tágra nyitott, huncutul vidám szeme. Amira felkiáltott: „de fiam!”, mire a gyerek félrehúzta a függönyt és teljes terjedelmében a társaság szemébe kacagott. Magamhoz hívtam és megöleltem, megpusziltam, oszlatandó azt a kis félelmet, amit azért a kukucskálás elárult: tudta, hogy rossz fát tesz a tűzre. Kiderült, mint másnap, kérdésre maga is elmagyarázta, mi történt: „kimásztam az ágyból..., kinyitottam az ajtót..., lementem a lépcsőn..., középen megálltam..., a függönynél kikukucskáltam!” Bravúr-akció egy ilyen csöppségtől!

Apucija felment, és valamit átrendezett a szobán, hogy ne tudjon kimászni az ágyból. És elkezdődött a gondolkodás: nem jobb-e korlát nélküli ágyba fektetni?

Vasárnap kisütött a nap, minden idejét a szabadban tölthette. Élt is vele.

Lement az asszonyokkal a Tenger partjára, amíg Trónörökös vejem felfújta legújabb ajándékát, egy ugráló-várat. Zsákmányt hozott magával, egy fűzfavesszőt. A parton horgászott valaki, ő felvette ezt az ágat, odaállt a horgász mellé, és ő is horgászott új kincsével, a horgászbottal. Napközben többször elővette és bemutatta, hogy kell használni a horgászbotot, sőt, „tátsd ki a szád”, szólt rám és be akarta dugni a szájamba. Elcsodálkozott a tiltakozáson: „miért, *vírus* ez?” Kiderült, határozott ismeretei vannak arról, hogy vírusok okozzák a náthás betegségeit.

Óriási örömködés folyt az ugrálón, maga is élvezte, aztán pedig az Édesapjával rendeztek olyan birkózást-dögönyözést, amilyet még nem láttam tőlük. Csupa gyerekkacaj volt a világ.

Én közben a kert szárazabb részeit locsoltam, egy lapozva-ingázva locsoló fejet is használva. Odaáll a permetsáv szélére, és csak akkor szalad arrébb, amikor az első cseppek elérik, aztán mind bátrabban állja az öntözést. A szülők határozottan eltérő véleménnyel voltak az eseményről. Amira jól letolt, hogy miért nem állítom le a locsolást, míg Trónörökös vejem szolidaritást vállalt. „Nem gyerek, aki ezt nem próbálja ki.” Megmentett a további szidalmaktól.

A sok öröm mellett jelentéktelenné zsugorodtak a bosszantó megnyilvánulások. Egyelőre a nurseryre mutogatunk. Rendkívül akaratos lett, kiabál, sír, ha nem az, vagy nem úgy történik, ahogy ő akarja. Többször rátaposott egy virág-telepre, hiába szidta mindenki. Trónörökös

tábori sapkáját bevitte a WC-re, majd kidobta a szemétládába, valami mással is megismételte az attrakciót. Csak reménykedni lehet, hogy hamar átlép ezen az akadályon. Azt már tudom, hogy jó szóval jobb eredményt érhet el az ember, mint szidalmakkal. Ha odamegyek hozzá, és a fülébe súgom, hogy „ilyen nagy és okos fiú nem tehet ilyet (vagy nem lehet ilyen akaratos)", akkor abbahagyja a haszontalankodást.

Tegnap én mentem érte a nurserybe. Épp kiküldték az udvarra, messziről láttam, hogy bőszen motorozik. Kimotorozott a látókörömből, de szóltak neki és tárt karokkal, ragyogó mosollyal szaladt felém: leírhatatlan öröm látni ezt a kedves boldogságot. Átöleltük egymást, felemeltem, mert jött a napos dadus, aki mindenféle jókat mondott róla, kivéve, hogy az orrában sűrű képletek vannak. Akkor jön megint az orr-porszívózás, mondtam, mire Hercegem határozott tiltakozással reagált: „Nem akarom a szívást!" Öltöztetni nem kellett, de keresgéltem a szekrényében a sapkáját. Ez elég is volt neki, hogy elillanjon, loholhattam utána a bejárati kapu felé. Szerencsére az előkertnél megállt és sorba tapogatta a virágokat, majd meglátott egy apró bogarat. Sokadszor lepett meg, hogy hibátlanul tudja a nevét: *bodobács*. Felvette, és a pár méterre lévő csatorna-lefolyó felé dobta. A kocsiban melegen érdeklődött: „Most hova megyünk?" Hova mennénk, hozzánk, magyaráztam, tudod, ki lakik ott? „Magdaléna, Pipusz és én!" - felelte. Hál'isten, második otthonának érzi.

Nem esett, így sor kerülhetett egy kis autózásra. Magdaléna valami lábpedálos autót kapott minta-tesztelésre, abba ültettem bele először. Mikor meglátta, felkiáltott: „Jaj, de szép autó!" Nehezen közlekedett vele, mert egyrészt nehéz jószág, másrészt először kezelt kerek kormányt. Hamar abba is hagyta. Amikor vittük vissza a garázsba, megállt a kocsim mellett és megjegyezte: „ez nagyon nagy autó". Hosszas DVD-zés után előszedtünk neki mindenféle játékot, semmi sem érdekelte. Ő maga aztán előszedte a kincsesládából az egyik kirakós (puzzle) játékot, amit aztán a hölgyek segítségével gyorsan össze is rakott. DVD-nézés közben megkínáltam vízzel. Kérdeztem az ananászt is, de nem szólt rá semmit. Viszem neki a vizet a zöld pohárban, megkérdezi: „ez víz?" Elfogadta, de tán, ha hármat kortyolt belőle, visszaadta és halkan (nekem legalábbis halkan) kért valami mást. Annyira megszoktam, hogy helyesen beszél, hogy nem értettem meg az „anasztázt" (vagy ilyesmit). Többször elismételte, közeledve az ananászhoz. Lassan menni fog! Búcsúzóul kinyithatta egyszer a garázst. Egy pillanatra belém állt a frász, mert a „nyitóval" beszaladt a garázsba. Féltem, hogy esetleg magára zárja. Sietősen utána mentem, nem történt baj.

Ma elég eseménytelen délutánunk volt vele. Magdaléna hozta a nurseryből, lementem hozzájuk a garázsnyitóval. A bejárati ajtónál találkoztunk, ismét ragyogó arccal és érdekes új kézmozdulatokkal üdvözölt. Lazán ökölbe szorított kezeit összecsapkodja. Aranyos!

Autózott egy kicsit, többet, mint tegnap, fociztunk is, de nem nagyon érdekelte. Hosszasan DVD-zett, örömünkre a kicsit vad Tom és Jerry-t hamar felváltotta a nagyon békés Noddyval.

Kellemetlen jelenetet produkált viszont, amikor megjelent Amira Őfelsége. Pár pillanatig szinte sikongott az örömtől, többször összecsapta a karjait, de aztán egyszerűen ütögetni kezdte. Ezúttal sem Őfelsége, sem én nem tudtuk megnyugtatni, a lelkére beszélés módszere se hatott, percekig vadóckodott. Nem lehet ráismerni ilyenkor.

Ennek a jelenetnek az emléke idézi fel bennem, hogy többször megáll itt, nálunk, meg Varázson is a zöldben, és tép egy-két szál akármilyen virágot (többnyire rövid szárral) és szalad vele Amirához, aki ilyenkor elolvad.

Többször bejelentette, hogy kakilni fog, ne nézzünk oda, elvonult, de a bilire ezúttal nem volt hajlandó ráülni. Távozás előtt még megcsodálta a kitörő zivatart, meglocsolt több virágot, köztük az ablakban épp ázókat is, aztán békésen elvonult. Ja, tévézés közben megevett (mit megevett, felhabzsolt) egy majdnem teljes doboz fekete szedret!

Amira holnap lesz 31 éves.

Gézengúz lesz a neve egy darabig. Legalábbis úgy döntöttem, hogy kísérletet teszek egyfajta lelki hatást gyakorolni rá, akiből most alakul a Nagyfiú, tele akaratossággal, huncutsággal, haszontalankodással... és emellett rendítetlen szeretettel, kedvességgel, jósággal. Valamit le kellene faragni a nemkívánatos jellemvonásokból. Oda fogom ültetni a számítógéphez, kinyitom a róla szól naplót és a fotótablókat, megmagyarázom, hogy róla szólnak, majd azt, hogy beírtam ide: veri Amirát és Magdalénát. És hogy addig Gézengúznak fogom hívni, amíg ezt abba nem hagyja.

Délelőtt ugyanis nálunk parkolt vagy két órahosszat (én golfozni voltam) és a számtalan kedves megnyilvánulás és okos játék mellett ismét megütötte a két, számára nagyon kedves és őt imádó személyt.

Szemelvények a nekem elmondott történésekből:

Napok óta kínlódok a konyha egyik neon-lámpájával. Szétszedni se volt könnyű, kondenzátort cseréltem benne, de a csövet segítséggel se tudtam elsőre visszavarázsolni. A visszarakási kísérletet látta. Most belépett a konyhába, amikor Amira megérkezett érte, és szép szabatosan megkérdezte: „Anyuci, *meg tudod szerelni* a lámpát?" Nem, fiacskám, fel sem érem - hárított Amira. A picinyke fia gondolkodás nélkül elvállalta: „Ha nagyfiú leszek, *megszerelem*!" Nincs elérhetetlen távolban, amikor meg is teszi. A hálószobámban akart TV-t nézni. Konstatálja, hogy a nagyképernyős TV helyett a régi, közepes képernyős TV került az ágy lábánál lévő kis asztalra. „Másik TV van! Hol a régi?" - kérdi méltatlankodva Nagyitól. Levittük Varázsra - kapja a választ. „Hozzátok vissza!" - adja ki a határozott ukázt. Ugyanott nem nyerte el a tetszését, hogy a pizsama szellőztetése okán még csak félig van bevetve az ágy. „Nem kell ide ez a pizsama!" - kezdett rakodni. Magdaléna fékezte volna a műveletet, valahogy kupacnak nevezve a pizsamát. No, erre végképp nekibuzdult a kis Gézengúz: „*Kupacoljunk!*" (először ku***k***acoljunk sikerült neki) - adta ki a vezényszót és mindent, párnát, paplant, pizsamát nagy kupacba rakott össze. Elrontotta vele a heverő-fészkét. A bevetett ágyon ugyanis felnőtt-pózban (is) szokta nézni a TV-t. Hanyattfekszik, az egyik karját a feje alá teszi és az egyik lábát kicsit felhúzza, a másikat pedig keresztbe rárakja. Másutt is szeret rakodni. Fogta a lépcső-székét, odatolta a konyhaszekrényhez, és a pohár-polcokról szedte le és rakta a konyhaszekrény lapjára a poharakat. Nem lehetett könnyű elterelni erről a szórakozásról. Talán a rakodási szenvedéllyel függ össze, hogy módosult a nagyanyai ékszerekkel játszadozás: elővette az ezüst-dobozt, és az (egyik) láncra próbálta felfűzni a dobozban talált fityegőket. Sikerült a műveletek közben szétszakítania a láncot. Magdaléna kérdőre vonta: „Mit csináltál Bikfic Herceg?" Gézengúz úr szemrebbenés nélkül vallott: „*Szétszakítottam* a láncot!"

Jót mulatott - meséli Magdaléna - azon, hogy a most kimosott sí-cuccom (dzseki, nadrág, kesztyű) kint lógott az ablak előtt a redőny-síneken. Ott csurgott-csepegett belőlük a lé. Magdaléna felállította az ablakpárkányra és mutatta: „Nézd, itt lóg a Pipusz!" Jót kacagott a dolgon.

Mozogtak a parkban is. Magdaléna körbemutatott és magyarázta: „Nézd, megjött a tavasz, kizöldült *minden*!" „Nem zöldült ki *semmi*! - jelentette ki a gyerkőc. „Hát akkor mi ez a *sok* zöld?" „*Semmi*!" „Ez akkor sok zöld semmi?" „Igen, ez *sok zöld semmi*!" - és mosolygott! Tudta, hogy jót birkózott Nagyival és nem engedett az igazából. (Rossz) vasakarat!

Most hatalmasodik el rajta a „minden érdekel" korszak. Nála ilyetén módon: „Ez micsoda... Ez kicsoda?"

Szomorú végű nap volt a tegnapi. Át kellett mennem Amiráékhoz, mert Hercegünk álmára nem volt ki vigyázzon. Ügyelet, szülinapi vásárlás, szerteszét voltak a többiek. Már lefektet-

ték, amikor átvettem az ügyeletet, megkaptam az alvásőrt, és rövid sajtóböngészés után lefeküdtem az ugyancsak az emeleten lévő hálószobában. Pár percig csend volt, aztán elkezdett pirosan villogni az őr, és közvetítette Hősünk „szövegét": halandzsázott, valamit énekszerűen adott elő, magyarázott. Lassan elcsendesedett és én - valószínűleg csak percekre - elaludtam. Halk, tompa puffanásra ébredtem, eszembe nem jutott, hogy Hercegünk lehet, de valami ajtónyikorgás végképp kizavarta az álmot a szememből. Lábujjhegyen megyek a szobája előtérbe nyíló ajtajához, be van csukva. Na, jó, nincs gond, csak bekukucskálok a vendégszobára nyíló ajtón, ami az ott függő hinta miatt félig mindig nyitva van, rendben alszik-e? A várt alvó gyerek látvány helyett az ajtó mellett álló Herceg fogadott. Állt, kicsit mintha megszeppent lett volna, de mosollyal, „rossz fát tettem a tűzre" mosollyal nézett rám. Jesszusom, ez a gyerekágy jóval nagyobb fiú számára is komoly akadályt képezne. „Mit csináltál Bikficem?" - tettem fel az ijedt kérdést. Ő nagy nyugalommal a csukott ajtóra mutatott, és arról magyarázott valamit, hogy kiment és visszajött, majd megkérdezte, „és te hol voltál?" Elmagyaráztam. Faggatott tovább: „és Magdaléna (érdekes, miért is nem Anyuci?) hol van?" „Elment Anyucival vásárolni, és majd együtt jönnek haza." Ideje volt tisztázni, hogy került ki az ágyból? „Megmutatod, hogy másztál ki az ágyból?" - érdeklődtem. Azonnal vállalkozott: „tegyél be!" És következett az elképesztő bravúr: A pelenkázó mellé állt az ágyban, szembefordult a nyakáig érő korláttal, a jobb lábát felrakta a korlátra, átfordult úgy, hogy a mellkasával feküdt a korláton! Dermedten figyeltem, mi következik, 20 centire „vigyáztam" a tenyeremmel, hogy hátra ne bukjon. Kicsit csúszva a korláton mindkét kezével átnyúlt, majd ráhajolt a pelenkázóra, ott megkapaszkodott valamiben, leengedte a lábát a semmibe, felemelte a másik (bal) lábát a korlátra úgy, hogy a térdével még tartotta magát, „kapaszkodott" a korlátba. Ekkor elérkezett a döbbenetesen bátor szakaszhoz: leengedte a bal lábát is, és a karjain lógva próbált támaszt keresni a lábának. Nem talált semmit, elengedte a párnázót és mintegy 30-35 cm magasságból lehuppant a földre. Mosolyogva, büszkén nézett rám. Joggal töltötte el a büszkeség: igazi tornászmutatvány volt! Meg is dicsértem. Aztán magyaráztam neki, hogy ha elhibázza a kimászást, nagy baj lehet, beüti a fejét és akkor csak sírhatunk. „Ki fog sírni?" Először csak a szűk családot soroltam fel. „És még ki?" - hangzott el az érdeklődés. Így aztán szakaszolva sorra vettük a távolabbi rokonságot, ő felsorolta Katarina nénit, az orvosát, a nursery teljes dadus-gárdáját, és az ottani orvost, a játszótársait. Mindenre rábólintottam, hadd érezze a lehetséges baj nagyságát. Rövid morfondírozgatás után úgy döntöttem, hogy áthívom a hálószobába és megpróbálom az együtt alvást. Na, ebből nem lett más, mint egy jó órás játék. Rövid helyezkedés után felpattant, és a szobájából áthozta „Thomas, a gőzmozdony" című mesekönyvét, azt kellett felolvasnom. Hamar megunta, játszott mindennel, amit elért, gyufát és gyertyát akart kicsikarni belőlem. Úgy tettem, mint aki alszik, ő éberen figyelt. Akárhányszor kinyitottam a szemem, hogy megnézzem, ő is lefeküdt-e, ott ült valahol az ágyon, mint vadász a méla lesben, erre a pillanatra várva és hangos kacagással leplezett le. Végső ötlettel hátat fordítottam neki, és nem nyitottam ki a szemem. Mit tesz ilyenkor egy két és féléves tornászbajnok? Szép óvatosan felmászott a felül lévő karomra és figyelte (nem láttam, de éreztem), hogy tényleg alszom-e? A megfigyelésnek az vetett véget, hogy meglátta a nagyothalló készülékemet. „Ez micsoda?" - kérdezte és már kapta volna le a fülemről. Magyarázgattam, hogy rosszul hallok és ez segít, olyan, mintha rádió és fülhallgató lenne. „És a másik füleden is van?" - firtatta tovább a dolgot. Látva, hogy a közös alvásból így nem lesz semmi, nehezen ugyan, de rávettem, hogy feküdjön vissza az ágyába. Elindultunk, de azonnal vett egy kanyart a szülői „dolgozóba", odament a számítógép-asztalhoz, lenyúlt valahová és előkapta a klaviatúrát. „Rakjuk össze a számítót!" - javasolta. Mondtam, hogy csak Apucival szabad, meg én nem is tudom, hogy kell összekötni a dolgokat, ő viszont felmutatott a felső polcra, a számítógépre: „Ott kell bekapcsolni!" Nehezen jutottunk el az ágyig. Nem mertem egyedül hagyni, leültem egy székre és figyeltem, miként ügyeskedik játékokkal, a zenélve pörgő papagájokkal. „Hol a takaróm?" - kérdezte, de

azonnal rántotta is le a pelenkázóról. Amikor már azt hittem, lassan elálmosodik, felkiáltott: „Ottfelejtettük a Thomast!” Jó, hozom, ajánlottam, de hevesen tiltakozott: „Majd én!” Nem sikerült meggyőznöm, hogy kiemelem, ragaszkodott hozzá, hogy ő másszon ki. Megismételte a bravúrt, de a Thomas nem is nagyon kellett neki, csak alibiül szolgált a tornamutatványhoz. Már nem is emlékszem, harmadszorra milyen apropóból mászott ki. Bár figyeltem és készenlétben álltam, hogy elkapjam, ha leesne, mégis sikerült lepottyannia. A pelenkázón ugyanis nem a fából készült szélébe kapaszkodott, hanem a párnába, ami megcsúszott, amikor a bal lábát is leengedte. Olyan hirtelen történt, hogy nem volt elég gyors a reflexem, nem tudtam elkapni. Lábbal ért ugyan talajt, de a popsijára ült és a hátára billent. Szerencsére nem ütötte be a fejét. Jajszó nélkül állt fel, de láthatólag megszeppent. Folytattuk az „el kell aludni” kísérletet. Én szundítottam el előbb, amikor felkaptam a fejem, igen fura pózban aludt: a feje elfordítva lent az ágy alján, a popsija pedig jó magasan. Lementem a nappaliba és olvasgattam, viszonylag hamar jelezte az őr, hogy felébredt. Nyűgös volt, nem akart semmit a lábára húzni, majd a lépcsőn is cipeltette magát. Egyenest a DVD-lejátszóhoz ment, csak a szerkentyű fiókjának ajtaját kellett segíteni kinyitni, a készüléket egy pillanat alatt hozta működésbe, de csak pár pillanat múlva, „ja” felkiáltással - látva, hogy fekete a képernyő - kapcsolta be a TV-t. Vízzel kínáltam, nem kérte. Mellé ültem, de hallgatag volt, teljesen elmerült a műsorban. Amikor megunta, szó nélkül kikapcsolta, és lassú léptekkel átment a konyhába. Ellenőriztem a kikapcsolást, becsuktam a fiók ajtaját és mentem utána. Jött visszafelé, nyalogatta a száját, láttam, hogy ivott valamit. Kérdeztem, mit, amikor megszólalt a csengő, megérkezett Amira Őfelsége és Magdaléna. Egy pillanatnyi örömködés után visszament a konyhába, valamennyien utána. A hűtőgép ajtaja tárva-nyitva, a gyerek odaáll eléje és mutogat: „Rudit kérek!” És innen kezdve félóra hiszti következett. Az Édesanyja ragaszkodott hozzá, hogy először vacsorázzon meg, Nagyurunk viszont követelőzött, majd átcsapott vad hisztizésbe: másodpercenként mást akart, zokogott, remegett. Nem tudtam, hibáztam-e, nem tudtam megoldani a gondot, inkább eltávoztam. Nagyon éhes lehetett.

Tegnap dolgom volt, Magdalénának egyedül kellett foglalkoznia a gyerekkel. A kérdésre, hogy „hová menjünk?” azonnal rávágta: „a MOM-ba!” Ott aztán élvezkedett: liften fel, liften le, mozgólépcsőn fel, mozgólépcsőn le, mozgó szalagon (vagy mifene) fel, mozgó szalagon le, Match lengőajtón be, Match lengőajtón ki. A mozgó lejtőn el is indult, lépegetett, nagyon ügyes! Az élelmiszerbolt előtt leültek, elfogyasztott egy fagylaltot, majd nem mozdult, nézelődött és közölte: „Még nézek.” Hazafelé bementek egy játszótérre, nagyokat csúszdázott, a palotájuk előtt pedig összetalálkozott a környéken lakó gyerekekkel és rohangásztak. Jó napja lehetett.

Ma én mentem érte. Ott foglalatoskodott a szobájuk és a kert közötti átjáró mellett, kint. Egy rácsos tárgyon húzogatott valamit. Kiderült, hogy az a valami egy nagyon lestrapált gesztenye. Szinte visítva ugrott be a szobába, kacarászott és összecsapta a kezét, aztán mindjárt mutatta: gesztenye! Szedjél még - kértem. Nincs több - nyilatkozta magabiztosan. A dadus mosolyogva ismertette: jó gyerek volt, jól evett, jól aludt, és - mint szokta - pár perccel ezelőtt jó nagyot kakilt. Mehetünk, Bikfickém? - kérdeztem, látva, hogy utcára van öltözve, és már megy is, jó iramban kifelé. Az iramot gyorsan fokozta, alig értem utol a be nem zárt kapunál. Megáll az ütő, ha kirohan... Sikerült elcsípni, de aztán szaladni kezdett a kocsi felé. Jesszusom, elkapni is nehéz. A kocsiban elmagyaráztam, hogy most hozzánk megyünk, mert Magdaléna sincs otthon, és ő is oda jön, ott egyszerűbb találkoznunk. Menjük a MOM-ba, most, azonnal... - volt a reakció. Nehéz élete van egy ilyen gyereknek, meg kell értenie, hogy nem minden nap csodanap!

A megszokott szórakozást megzavarta kissé, hogy a garázskapu teljesen váratlanul majdnem teljesen nyitott helyzetben megállt. Se föl, se le! Herceg Őfelsége egy darabig nyomkodta a nyitót, aztán átadta. Hosszú folyamat volt, mire rendbe hoztam a makacs jószágot. Odáig

hamar eljutottam, hogy újra mozogjon (kézzel lehúztam annyira, hogy a zárhoz hozzáférjek, kinyitottam, lecsatoltam a láncról, feltoltam a szélső helyzetbe, kallantyú vissza...). Érthetetlen módon azonban úgy indult el újra, hogy a becsukott helyzetet elérve nem állt meg, hanem mintegy 40 cm-t újra felemelkedett. Újabb kísérletek... A gyerek 4-5 m-ről nézi, nézi, mi zajlik, aztán felnőtt hanghordozással megjegyzi: „Ezt én nem értem!"

Az első pár szó most az örömhíré: megszűntek az éjszakai látomásai. Nagyokat alszik, nem kell bemenni hozzá és nyugtatgatni. Ugyancsak örömteli jelenségek, hogy a lépcsőházban minden utolsó lépcsőfoknál nagy kétlábasokat ugrik, kacarászva hozzá. És amikor megérkezik valahová, minden lábtörlőben (kastély bejárata, palota ajtaja kívül, belül) alaposan megtörli a lábát és erre szólítja fel a kísérőit is: „Meg kell törölni a láb*unkat*!" - kéri fel a társaságot.

Furcsa nap volt megint a tegnapi. Magdaléna ment érte, az eredeti terv szerint a MOM-ba vitte volna, ahol neki lett volna két egyszerű elintéznivalója, a Gézengúz pedig kiszórakozhatta volna magát. Bombariadó volt, elzavarták őket. Beültek egy cukrászdába, és jóízűen megevett egy fagylaltot. Kérdem később, és milyen fagylalt volt? Mondja, de nem értem. Másodszorra majdnem kiabálva ismétli meg: tejszín! Következett a Pipusz-játszó. Így hívja a hozzánk legközelebbi játszóteret, ahová többször vittem tavaly nyáron. „Csúszdáztunk! Ott volt a ... (mondja egy nurserys társ nevét)." Kiderül, hogy két ismerős pajtás, egy fiúcska és egy kislány társaságában szórakozott, alig lehetett elcipelni onnan. Elibük is mentem.

Nálunk kicsit gajázsozott. Nyitotta a kaput, és közben megkérdezte: „Nem csukódik be, ha bemegyek a motojért?" Nem engedte ki a kezéből a nyitót, nehogy valaki rácsukhassa a kaput. Kettőt se fordult a motojjal, észrevette a kerti locsoló-tömlőt. Ráköttette a csapra, és nagy élvezettel locsolt. „*Halkabbra!*" - vezényelte. Így keresztelte el a kisebb átmérőjű sugárra állítást, amikor tényleg elhalkul a vízsugár. A célja természetesen nem a csend volt, hanem a nagyobb távolság és főként a magasabb ív, amit a vízsugár ilyenkor szófogadóan felrajzolt neki az égre. Viszonylag könnyen megvált a locsolástól, mert elmagyaráztam, hogy kettőt kell csak aludnia és megyünk a Tengermelléki Varira, ahol aztán annyit locsolhat, amennyit csak akar.

A lépcsőkön szinte szaladt felfelé. Nagyival egy pillanat alatt vitája támadt, Magdaléna Őfelsége ugyanis elfeledkezett róla, hogy megígérte: hancúrozhat az ágyán. Gézengúz úr ezt a lakásba lépés pillanatától tartotta érvényesnek, és a cipőjét, dzsekijét is csak az ágyon volt hajlandó levetni, könnyek között. Nem sokáig élt a kivívott joggal: „Nézzük a táncolókat" - kérte a rég nem nézett balett-DVD-ket. A Hattyúk tavára esett a választása, vezényelt, ritkán ugyan, de néha kommentálta az eseményeket. Eszébe jutott valami, fogta a valódi, de régóta használaton kívüli mobiltelefont, amit játékként használhat és telefonált: „Anyuci, itt ülök és nézem a táncolókat..."

Amira Őfelsége későn jött érte, alig játszott valamit a Gézengúzzal, amikor a gyerek teljes erőből hozzávágta a telefont. A dobás olyan remekül sikerült, hogy szemen találta az Édesanyját, aki feljajdult, csillagokat látott, lekuporodott a padlóra és sírt. Igaz, amikor összeszedte magát és felült a díványra, odament hozzá. „Megsimogatlak!" - mondta és tette. Régóta próbálom leszoktatni arról, hogy időnként elhajigálja a kezében lévő tárgyakat, fokozni kell az ezirányú igyekezetet.

Jut eszembe: pár nappal ezelőtt elfoglaltságot keresve megáll az előcsarnokban a kettő és féléves Herceg és megkérdezi, *melyik számító van bekapcsolva*?

Varin belép a ház bejárati ajtaján, megfogja a gyakorló golflabdákkal félig teli kis homokozó vödröt, amit rég nem látott és felkiált: „*Ezek itt labdák!*" Rohan velük a kertbe, kiborítja a vödröt, és rugdossa a labdákat. A kérdés csak az, mióta emlékszik arra, hogy a labdákat ebbe a vödörbe tárolta, vagy tárolta be valaki más? Én nem emlékszem!

Az első éjszaka közepén felébred valami halk, alig hallható sziszegő hangra. Trónörökös vejem lejön és kideríti, hogy az egyik WC-tartály ereszt. Másnap megbeszéljük, ő is kommentálja: „Ez *borzalom* volt!”

Délelőtt lementek a Tengerhez. Vitt magával két szeletke kenyeret, hogy tudja etetni a kacsákat. Visszajönnek, kérdezzük: láttad a kacsákat? Nem voltak kacsák. És hattyúk? Hattyúk se voltak... nem volt semmi. Nem tudtam etetni. És a repülő szépen repült? - kérdezzük. „Bedobtam a repülőt a vízbe, de Szultán apa *kihalászta*.” - feleli.

Felkapja a neki előkészített hatalmas almát és elkezd vele súlyozni. Mintha súlyzó lenne a kezében. Ideje venni neki valami kis gyerek-súlyzót, biztos a nurseryben látta a gyakorlatot.

Rendkívül aranyosan telefonálgatott lefekvés előtt. Leült a padlóra, maga elé tette a játék-telefonját, megnyomott egy csengő gombot és bejelentkezett: „Szia, Nagyapa (a vidéki), én vagyok! Légyszi hozzál...” (valamelyik kedvenc süteményét nevezte meg). És tovább, 8-10 kedves ismerősét „hívta fel”, mindenkitől kért valamit.

Ül a kertben, Amira ölében foglalkozik valamivel. Hirtelen felmutat a cseresznyefa tetejére és bejelenti: „Oda *felmászok!”* Pár óra múlva megismétli. Kétségtelen, mászós ifjú lesz! Nagyon kell vigyázni!

Nem először lepi meg a környezetét azzal, hogy szinte magában morfondírozgatva beszél. Varázson, a lépcsőn felfelé menet, fürdésre-lefekvésre készülve dumált, beszélgetett magával.

Mind sűrűbben játszik a nagy, színes orosz szamovárral. *Teát főzök!* a jelszó, de a játék lényege a rakodás, szerelés. Pénzérméket rakosgat a tetejére, kiszedi a csapot, tesz-vesz a kiöntővel. Előbb-utóbb meg kell mutatnom, hogyan működik, amikor tényleg teát főznek vele. A leforralás veszélye miatt egyelőre nem sietek. Apropó, leforrázás. Ebédhez készülődve kis baleset történt: Amira tálalás közben a kezében tartotta az egyik fedőt, amiről egy kondenzvíz-csepp Hercegünk kezére csöppent. Kiütötte a dolog, majdnem akkora hiszti lett belőle, mint pár napja a palotában. Kérem - nem kérem, sírás, az eléje tett étel ellökése. Most érthetőbb volt a reakció, és hamar megnyugodott.

Mondom neki: „Szépen eszel Hercegem, nem kell már se kendő, se semmi. Nagyon ügyes vagy!” Majd a nurseryre terelődik a szó: Jók ott az ebédek? Rosszak - szól a tömör válasz. De te azért jól eszel? *Gyorsan eszek és ezért leeszem magam*. Ki eszik szépen? Dávid? Nem... és így tovább, minden pajtásról határozott véleménye van.

Pipusz, tedd fel a *lila* hintát. Felteszem, két perc alatt megunja: „Inkább ugrálok!” - és már nyújtózkodik, hogy vegyem ki a hintából. „Ez az én ugrálósom.” - jelenti ki, amint mászik fel a trambulinra.

A második délelőtt is tettek kirándulást a Tengerhez, megnézték a komphajókat. Érdekes, hogy nem tudta megjegyezni a komp szót, valami más betűkombinációk buktak elő, ha erre terelődött a szó.

Együtt jöttünk hazafelé. Kényelmesen helyezkedik el a székében, láthatólag megszokta a hosszabb utakat, teljesen hátradől, keresztbe rakja a lábát, cseveg.

Előadja például: „Úgy gondolom, először hozzátok megyünk, ott kiszáll Magdaléna és Pipusz, aztán megyünk a palotánkba. *Ezt megbeszéltük!*” - határozottan tett pontot a bejelentésére. Nyugodtan végighallgatta és jó-val nyugtázta a magyarázatot, hogy csak fordított sorrendben juthat haza a kocsi is.

Nálunk rendkívül nyugodtan és aranyosan viselkedett. Egy szó hangoskodás, nyafogás, követelőzés nem volt, étkezések, lefekvések-alvások körül is teljes volt a nyugalom. Néhány érdekesebb mozzanat:

Azt hiszem, reggelire kapott „puningot”. Magdaléna valami megjegyzést tett, hogy a többi fiú (Trónörökös és én) nem szoktak puningot enni. Rövidesen kijelentette: „A *Pipusz-fiúnak* (mármint nekem) nem adok puningot!”

A délelőttöt az Állatkertben töltöttük. Úgy tűnt, élvezi. Vittük magunkkal a kis motojost, tempósan haladt vele ketrectől ketrecig, nagyon élvezte. Estefelé próbálom rekonstruálni, mi ragadt meg benne? Szép volt? - kérdem. „Nem volt szép az Állatkert!” Mi tetszett? Hát mi? - kérdez vissza (ezt sűrűn megteszi). A halak - mondom, azokat tényleg kedvelte, püfölte az üveget az Akváriumban, amikor arra úszott egy-egy hal. „A halak tetszettek.” - felelte szenvtelen hangon (Ott egyébként úgy lökött el az Édesapja által véznának tartott Gézengúz egy nála fél fejjel magasabb és jóval testesebb kölyköt, amikor az a területére tolakodott, hogy csak úgy nyekkent. Magunkban mosolyogva szidtuk miatta, persze!) Magdaléna is érdeklődött nála, neki azt mesélte el, hogy „felmásztunk a sziklára, a jegesmedvéhez és becsuktam a kaput, hogy más ne mehessen be, és ettünk fagyit”. Az állatokról nem igen maradt emléke. Remek szórakozást jelentett viszont a lufi. Be kellett kötni a kocsiba, otthon követelte, hogy ő vihesse be a kastélyba (de - ha nem fogom a madzag végét - mindjárt el is engedte volna). A lakásban aztán élvezte, hogy a plafon megállítja és onnan - székre állva - néha ő, többnyire mi lehúzzuk, nagyokat hancúrozott, kacarászott vele. Délután is, este is az ágyához kellett kötni, úgy aludt el.

Rettentő jókat aludt: délután jó három órát, éjjel 11-et.

Este, amikor beült a kádba, megjegyezte: „*Régóta* nem voltam itt a ká*m*ban!” Nem figyeltem fel a *ká**m***-ra, csak a *régóta* lepett meg. Tökéletes megfogalmazás, kerestem, mennyire van tisztában, milyen messzi időtartamot is fejezett ki. Nem sikerült tisztázni, pedig amit mondott, az pontos volt. Magdaléna hívta fel a figyelmemet, hogy a *kám* a *ká* ragozott alakja, a *ká**d***-ról azt hiszi, hogy valaki ká-ja. Aranyos, otthon is így használja. Egyelőre nem tántorítjuk el ettől a hittől.

Lefekvés előtti pelenkázáskor azzal próbáltam lekötni a figyelmét, hogy végigkérdeztem a páros testrészeit, melyik a bal, melyik a jobb? Tökéletesen biztonsággal tudja. Mikor, hol tanulta?

Nem voltam otthon, amikor a szülei érte jöttek. Apjának megjegyezte készülődés közben: „Nagyon jó itt a Nagyiéknál!” Nagy boldogság!

Tegnap délután:

Megyek érte. A szoba üres, az egész csapat a kertben hancúrozik. Látom, ő is motorozik a kert hátsó sarkában, homokos, lejtős szakaszon. Mint a szélvész! Azért szeret tehát nálunk is lejtőkön gyakorlatozni. Mozdul a dadus, hogy megy érte. Leintem, hadd élvezze, amíg nem vesz észre. Öt-hat harcias forduló, észrevesz, lecsapja a motojost, és üget hozzám, mint egy kis csikó. Tíz méterre tőlem széttárja a karjait, kacarászik, úgy szalad. Összeölelkezünk, nem szól semmit, csak még pár kacajjal üdvözöl.

Elmenőben felteszi a simlis sapkáját, amit ő maga választott a közelmúlt valamelyik MOM-ozása alkalmával, fordítva akarja, úgy forgatja. Mondom: „Nem így kell, fordítva tedd fel.” „De, így *szokták*!” - erősködik paprikás hangon. Az utcai kapu előtt letér a zöldbe, bemegy a fák közé. Rohanok utána, rám szól: „Ne nézz rám, nézz a fákra, kakilok.” Látom, tényleg erőlködik, nem sikerül. Mondom neki: „Azt mondta a dadus, hogy volt kaki.” „Igen, volt, de most is kell.” Emlegetek bilit... „Nem, majd a *gatyába*!” Furcsa-furcsa, hogy ez a rendkívül okos gyerek nem boldogul ezzel az egyszerűnek tűnő üggyel. Mint a bim-bammal. (Két nap múlva derül ki, hogy ott, a fák közt vesztette el, vagy dugta el a sapkáját, amiért én végigkutattam a kocsit, a garázst, a parkot és a kastélyt. Ilyen a gyerekek körüli élet!)

Megkérdeztem Amirát, ők tanították-e meg a páros szervek megkülönböztetésére? Határozott nemmel válaszolt. Csak úgy felszedte a nurseryben? Ezt is a nurseryből hozta: „Menj innen a fjancba!” - mondja a hölgyeknek. Érdekes, nekem eddig nem merte. Megkérdeztem ugyanis: „Mit mondtál Nagyinak?” Megismételte. Ejnye-bejnyéztem egy sort.

Indulnak haza Amirával. „Nem viszed el a lufit?” - kérdi tőle Magdaléna. „Nem, ez az itteni lufim!” - legyinti le az ajánlatot.

Tegnap is rám hárult a kötelesség, hogy parkolópályára helyezzem, és ott tartsam Őkelmét (órákig egyedül birkózva a feladattal) este 7 körülig. A nurseryben bágyadt fiatalember fogadott, mondták, hogy nem is ebédelt (rossz lehetett az ebéd, mert összesen három nebuló ette meg) és hogy nagyon köhög. Kifelé menet prüsszentett is egyet, a taki-maki bizony kibuggyant az orrából. Bár Varázson bemutatta, hogy egyedül is ki tudja fújni az orrát, most segítséggel is nyűgösen ment. A bágyadtság oka lehetett az árnyékban 34-35 fok is. Fel akartam vétetni vele kedvenc sapiját, kerek-perec elutasította!

Otthon nem is akart, de nem is engedtem volna a parkban játszani, nagyon meleg volt. Felmentünk a légkondicionált kastélyba, persze, hogy a DVD-vel kezdte. Illetve előtte jól megnézte az állóórát, és mondta-kérdezte, hogy „nem lesz bim-bam, nincsenek fent a mutatók!?” Megnyugtattam, hogy jól látja. „De nem értem, mért félsz annyira ettől a bim-bamtól?” „Mert fáj a torkom.” - válaszolta. No, jó, hagytam a dolgot. Odament a légkondihoz, „kikapcsolom” - közölte és a talán közel egy éve nem látott szerkentyűnek a kezelő-ajtaját kapásból úgy nyitotta ki, nyomással, ahogy kell. Csak bámultam! Kínáltam minden elképzelhetővel, a kedvenceit sorra elutasította, csak a sajtos pálcikákból evett kedvvel. Se víz, se az ananászlé nem kellett neki. A frigót is kinyittatta ugyan, és onnan kivadászott egy Rudit, de csak félig ette meg, a másik felét a kezembe nyomta. Közben viszont - bilit hárítva, állva, bujdokolva - kakilt egyet (elmenetel előtt megismételte, szinte észrevétlenül). Az állva kakilás, egyáltalán a kakilás már nagyon idegesítheti, mert mindkét pracliján összecsukja az ujjait, és így összeütögeti azokat, miközben jár fel-alá. Vitézül teljesítettem a nagy feladatot, kipucoltam a kakiból és egy pelenka-bugyit adtam rá. Teljes áldozatkészséggel segített, megemelte a popsiját, amikor kellett, tartotta a lábát a bugyi feladásakor. Még inkább érthetetlen ez a bilikerülgetés.

Itt kellett volna vacsoráznia. Előtte megkért szépen, hogy menjek le vele a parkba, vigyük fel a pelusokat a kapuhoz, a kukába, és labdázzunk. A felvitelből persze kifarolt, elkérte a garázsnyitót, és amíg én intéztem a pelusokat, ő elkezdte a szomszédságba hajigálni a golflabdákat. A szidalmakat hallgatta pár mondat erejéig, aztán elmagyarázta, hogy hol dobta át az egyiket a dróthálón („Látod is?” - „Nem látom! - Elveszett.”), hol lehet a másik ezen az oldalon, aztán otthagyott, tett két lépést egy terjedelmes virág felé és lelkesen felkiáltott: „Milyen szép!” Ügyesen hagyta el a szidalmak mezejét.

Nem tért vissza, szaladt a kertbe, meglátta a locsolótömlőt, és locsolni kellett vele. Kikönyökölt az egyik néni az erkélyére és hosszasan irányította a hadműveletet. Hercegünk először nem értette a „húzd ki a tömlőt” óhajt, aztán fogta a dolgot és 5-6 méterre letekerte a tömlőt a dobjáról. Megjelent az egyik lakótárs eddig ismeretlen Édesapja is a három hónapos unokájával, bemutatkozott, és gyorsan tolmácsolta Gézengúz Hercegünk egyik, általam érthetetlen mondatát.

Magdaléna kiszólt az ablakon, hogy kész a vacsora. „Nem megyek, dobj le virágot!” Ezt meg Magdaléna ne értette. Kiderült, hogy nincs több ledobható virág odafent, Magdaléna megkérte Bikfic Őfelségét, hogy ő vigyen fel kerti virágot. Készséggel látott neki a feladatnak, de szirmokat kezdett lecsipkedni egy sárga virágról. Mondom, gyere Nagyfiú, tépjünk le egyet a szárával együtt... „Mi a szár?” - derült ki, hogy nem ismeri még ezt a szót. Be kellett mutatni.

Fent aztán nem ette meg a neki főzött tejbegrízt, pedig saját kezűleg díszítette ki a tányért mazsolákkal. Végül egy kukorica-konzervből volt hajlandó enni. Kérésünkre időnként kiutalt nekünk egy-egy szemet, igen furcsán orr-közelből szemlélve a magokat és hosszasan válogatva a szemeket.

Remélem, nem lesz komoly beteg.

Ami a köhögést illeti, talán megúszta ezúttal komolyabb baj nélkül. Amira Őfelsége végül adott neki valami gyógyszert, a nurseryben is mondták, hogy nem köhög, nálunk is egyetlen alkalommal produkálta az ugatós köhögését. A nurserytől hazáig fegyelmezetten viselkedett, sziasztokkal elköszönt a dadusoktól és a kocsiig hajlandó volt viselni a kedvenc sapiját. Az útvonalat kommentálta, a lámpákra megtette a megjegyzést „áthajtani tilos" és hasonlók. „Most a huppanós utca jön." - jelezte előre. A tolatás alatt elfoglalandó helyére beállt és kezelte a garázskaput. A kerítésnél kérésemre megmutatta a helyet, ahol legutóbb átdobta a golflabdát, nem tévedett, de egy pillanatra sem érdekelte a labda. „Nem látni." - konstatálta ismét, és haladt tovább.

A nurseryben nem ette meg az ebédet, itthon viszont egy kifejezetten neki sütött palacsintát jó étvággyal elfogyasztott, kikanalazott egy „puningot", elmegy. Nincs komoly étvágya, tán a nagy melegtől.

Két esemény érdemel említést:

Úgy kakilt, hogy felpattant a trónszékéből, világgá kürtölte idegesen, hogy kakilnia kell, még idegesebben, az ujjait összeütögetve és nyitott tenyérrel hárította a bilit, és elüldözött mindenkit „ne nézzetek!" felkiáltással. Kisietett a szobából és két percen belül sugárzó arccal tért vissza: „Van kaki!"

Amirának újra bemutatta a táncoló nő szobrát, hogy „az is kakil". Lányunk Hercegnő viszont örömmel újságolta, hogy otthon, a palotában már pelus nélkül játszik és bilibe pisil. Azért csak-csak haladunk!

Őfelsége úgy tervezte, hogy hazafelé bevásárol a DM-ben és a Kaisers-ben, Magdaléna lebeszélte, adott neki ezt-azt a tartalékokból. Gézengúz Herceget a terv ilyetén változása elkeserítette, elég férfiatlanul követelni kezdte: „Menjünk a DM-be!" Tudja, melyik bolt merre van, és mit lehet ott kapni. Végül nyugodtan távozott.

Pénteken nálunk töltött egy teljes délutánt, majd itt is aludt. A nurseryből egyenesen a Normafára vittük, menekítve a hőség elől. Bölcs lépés volt, több fokkal hűvösebb volt a lombos fák alatt, sőt a nagyréten is, vidáman izgett-mozgott. Lemotorozott a parkolóból a rétre, alig győztük vele a lépést, ott villámgyorsan felmászott a csúszda acél-létráján és vezényszóra lökte el magát, nagyfiúként csusszant le. Többször, lelkendezve ismételte meg a produkciót. Visszafelé felfedezett egy turista-jelet, követte, minden jelzett fánál megállt, és igyekezett az ujjaival elérni a vörös jelet. Virágot tépett Nagyinak, majd nekem is az útszélen. A Normafa-emléktábla melletti kis büfében beálltunk a sorba (balgaság királyi nagyságok részéről!), fel kellett venni, hogy belássa a helyzetet. „Milyen rétest kérsz?" - tette fel a kérdést Magdaléna. „Túrót!" - vágta rá. Én is túrós mellett döntöttem, mire fennhangon kijelentette: „*A fiúk* túrós rétest esznek!" Az előttünk álló fiatal lányok megmosolyogták, majd egyikőjük a véleményét kérte, milyet válasszon. A változatosság kedvéért neki meggyest ajánlott. Valami miatt szóba került, milyen nap van, és holnap mi történik. „Holnap milyen nap van?" - tette fel a kérdést, és ezúttal nem keverte az idősíkokat. Elismételte, hogy ma péntek van és holnap szombat lesz. Ebből keveredett ki valahogy, hogy menjünk át a gőzmozdonyhoz.

Tanakodtunk, merre is van a gőzmozdony? Ő adta meg a célpontot: „A Széchenyi-hegyre kell menni!" Ott pedig teljesen otthonosan mozgott. Magdaléna elindult a főbejárat felé, Hercegünk nem követte, hanem határozott léptekkel az épület vége felé vette az irányt, az

ottani mellékbejárathoz. Megmutatta, hol szokott állni a gőzmozdony, amiről kiderült, hogy ilyenkor pihen, csak szombaton hozzák ki és vasárnap délelőttönként tartják a bemutatót. Végignéztük, amint egy vonat beérkezik, a mozdonyt lecsatolják a két kocsiról, átmegy a szerelvény másik végéhez, rátolat és összekötik a kötnivalókat. Figyelmesen hallgatta a magyarázataim, és lelkesen integetett a mozdonyvezetőnek, aki figyelmesen és mosolyogva viszonozta az üdvözlést. Kis gondot okozott, hogy nem volt velünk a tárcsa, a vasutasok tárcsájának kicsinyített mása, amit pedig láttunk a nurseryben lévő szekrénykéjében. Kereste, próbáltunk másikat venni, de zárva volt a kis mindenes bolt. Gimnazista koromban egyszer-kétszer jártam ott, sőt utaztam is az Úttörővasúton, úgy tűnik, minden a 60 évvel ezelőtti, még a kicsit kifordított tenyérrel szalutálás is. Bikfic Őfelsége is vigyázzba vágta magát, amikor a kis vasutasok indították a szerelvényt, és szalutálással asszisztált a manőverhez. Rendkívül aranyos volt, igazi nagyfiú. Már készülődtünk, hogy induljunk haza, amikor az állomás szirénája süketítő vijjogásba és éles villogásba kezdett. Kiszaladtunk vele az épület elé, ott, induló eső alatt vártuk meg, hogy megszűnjön a fülsiketítő hang. Kiderült, hogy áramszünet volt, a gyerekeknek percekbe került, mire ki tudták kapcsolni a riasztót. A Nagyfiút természetesen nagyon érdekelte, hogy mi történt, többször el kellett magyarázni. Nagyon megtetszett neki az „áramszünet" szó, szerintem örökre megtanulta. Alig mentünk be az épületbe, kitört a nyári, tíz percig tartó zivatar. Elmenőben felismerte az utakat, a víztornyot, amit máskor is lelkesen üdvözöl.

Az esti fürdőzéskor derült ki, hogy nagyon elfáradt, igen rövidre vette a pancsolást, hamar kikéredzkedett a kádból. Fürdőzés közben meséltem el neki, hogy a szomszéd megtalálta a kerítésen átdobott golflabdát. Flegmán fogadta a hírt: „Akkor betehetjük a többi közé!" Ugyancsak fürdőzés közben kérdeztem meg: „Nem akarod megmosni a hajad?" Határozottan hárított: „Nem! ... Majd *vasárnap*, otthon, a dadus megmossa." A vasárnap kikristályosodni látszik a hétköznapok közül: ekkor tud együtt lenni a szüleivel (ha nincs éppen ügyelet). Az altatás kezdetekor megkérte Magdalénát, hogy „*fejből* mesélj, Magdaléna". Közvetlenül elalvás előtt pedig felállt az ágyban és felkéredzkedett hozzá: „Hadd *ölelgesselek* egy kicsit!" - kérte, majd a vállára hajtott fejjel átölelte. Amira meséli, hogy őt is szereti megölelni elalvás előtt. Óriásit aludt, több mint 11 órát.

Reggel mesél Anyjának: a Széchenyi-hegyen áramszünet volt és megszólalt a szi-ré-na. Így, tagoltan mondta, ahogy Magdaléna magyarázta neki az új kifejezést. Hazaindulás előtt izgatottan érdeklődött, Apuci otthon van-e már? Azt ígérte ugyanis neki, hogy leszereli a rácsot az ágyáról. Izgatottan várta ezt a nagyfiúvá „ütés" aktust!

Most tudtam meg Magdalénától: pár nappal ezelőtt, amikor Hősünk még komolyan köhögött, megkérdezte, fáj valamid? Rámutatott a torkára és azt felelte: „*Idebent* valami fáj!"

Panaszosan jegyezte meg, hogy Annamária (a nursery rosszasága, akit ő kedvel) azt mondta neki, hogy kicsi. „Pedig Annamária kicsi, én nagy vagyok!" - jelentette ki.

Annyi érdekes megnyilvánulása volt tegnap, egyetlen délután, hogy csak pár felsorolására vállalkozom.

Rutin már, hogy a garázsba tolatást a kocsi elé állva várja meg, mégis minden alkalommal figyelmeztetem, például arra, hogy az ilyenkor nála lévő garázsnyitóval be ne csukja a garázst. „Nem csukom be, amíg tola*tsz*!" - felelte és ebben a tolatsz ragozást találom meg-lepőnek. A beállás után percekig játszott a tolatás - tolatni szavakkal. Nem tudom felidézni, de figyelemreméltó gyakorlatnak tűnt.

Sokáig DVDzett, közben ölbe kérte az uzsonnát. A „Rudit" megint félbehagyta, a puningot pedig úgy fogyasztotta, hogy minden egyes kanál adagjára rákérdezett: „Ez kicsi?" Kiderült, Amira (vagy a dadus?) tanította rá, hogy kis adagokat merítsen a „csöpögő" ételekből, hogy tiszta maradjon a ruhája. Fegyelmezetten teljesíti a kérést.

Megunta a Kockásfülű nyúl DVD-t és megkérdezte, lehet-e az udvaron játszani? *Mezítláb* megyek - jelentette ki és nem elleneztem, mert melegnek tűnt az idő. Csak annyit kötöttem ki, hogy nem mehet fűbe, mert nem sokkal előbb esett az eső. Hamar rájöttünk mindketten, hogy bizony, a lába fázik, alaposan lehűlt a beton, panaszszó nélkül ment fel és vett fel szandált. Tenisz- és golflabdákkal játszottunk, a teniszlabdákat talán még jobban élvezte, mint a golflabdákat, hangos kacagással fogadta minden hibámat, ha nem tudtam feldobni a gangra egy labdát, vagy ha nem tudtam elkapni valamelyiket, volt ugyanis, hogy kettesével dobálta le nekem. A hűvös szél miatt félóra múlva felmentünk.

Fent fotózni próbált, segítettem, szerintem már csak az elsütő gomb megfelelő erővel történő megnyomása a gond. Olyanokat kérdez, hogy „melyik (gomb) csinálja nagyobbra?" Hosszasan tanulmányozta az órát. Állítgatta, meg állíttatta a mutatókat és kérdezte, milyen állás hány óra? Odáig ment a dolog, hogy Magdaléna levette a szoba állóóráját és a Nagyfiú időnként beállította ugyanazt a mutató-állást a saját fa-óráján.

Keverte az idősíkokat. Holnap helyett délutánról beszélt, majd az estét, alvás utánt, holnapot ízlelgette. Végül a vasárnap kapott ismét kitüntető helyet.

Nagyival a vacsora körül elmérgesedett a helyzet. Próbáltam a lelkére beszélni, hogy miket nem szabad csinálni: kiabálni, visítani, ütni. Eljutok a hisztiig. Határozottan leint: „Nagyinak *a fülébe hisztizek*!" Magyarul: hagyj a csudába, nem is hallod, ha hisztizek. Ügyes, nem?

Távozáshoz készülődtek Amirával, amikor Magdaléna valahogy hírekre kapcsolta a TV-t. Sor kerül a Heim Pál kórházra, arra, hogy ott két órahosszat áramszünet volt. Hercegünk örömmel kiáltott fel: „Azt mondta, hogy áramszünet!" Többször megismételte, nyilván, hogy rá terelődjön a figyelem: fontos dolgot tanult meg.

Ünnepélyes pillanat zárta a napot. Már az előcsarnokban voltak, amikor visszaszaladt és kérte a bilit. Leült és sikeresen pisilt, majd kivitte az adagját és kiöntötte a WC-kagylóba. Látta, hogy le akarom kapni a fontos pillanatot és megkért: „Hadd nézzem meg *a bilis Nagyfiút*!" Igazán ekkor sajnáltam, hogy nem sikerült lefotóznom.

Távozás előtt új (másik) faszoborra mutatva kiáltott fel, hogy „ez is kakil". Magdaléna mesélte este, hogy Amirát kislányomként szólította! Benedictus rákérdezett: „Anyuci a te kislányod?" Az igenlő válaszra „nem, az én kislányom"-mal reagált!

Megtört a jég: a nurseryben is bilit kért pisiléshez! Nálunk pedig férfiasan beállt a nagy hársfa alá, és úgy pisilt!

Elhoztuk a vasutas tárcsáját a nurseryből. Már a kocsiban használta: fel-le mozgatta, mint a vasutasok induláskor. Vigyázz, ne sértsd meg a kárpitot! Nem sértem meg, csak *irányítok*! Aztán a kertben pihenő Dédijének bemutatta a teljes manővert: először maga mellett vízszintesen tartotta, majd függőlegesbe emelte és fel-alá mozgatta.

Fociztunk, a hétvégén vettem neki foci-méretű gumilabdát, rátalált, és nagy örömmel kapta fel, ledobta a nagyszoba ablakából és leszaladt velem. Olyan utasításokat kaptam, hogy „állj terpeszbe... most te rúgj" és hasonlók. Tudta, mi a gól. A kapufával még barátkoznia kell, mert egyelőre minden, ami nem gól, kapufa nála. Szép egyeneseket rúg, 5-6 méterről betalált a terpeszembe. A nurseryben fociztok? - kérdeztem. Igen. És ki a legjobb focista? Dávid! - közölte gondolkodás nélkül. Becsülendő sportszerűség.

Focizás közben felkapott egy vékony, görbe ágacskát és azzal hadonászva hadart valamit, amit nem értettem meg rögtön. Kiderült, hogy pisztolyt játszott. Célzott az ágacskával és kiáltozott: „pisztoly - meghaltál!, ...pisztoly - riadó!" Nem kell mondanom, jócskán bosszantott a fegyver, mint játék, de nem igen tudtam mit kezdeni a dologgal. Egyelőre csak azt

próbáltam megértetni vele, hogy nem okos, butus dolog pisztolyt játszani. Királyságunkban csak az őrök viselhetnek fegyvert, én, a király se...

Egyébként is a gyereknevelés legfőbb törvénye: százszor dicsérj, egyszer dorgálj, sose üss! Néha áthágom ezt a szabályt... (Ütni sohasem ütök, nemcsak őt, mást sem.)

Baktattunk felfelé a széles úton, meghallott valami távoli szirénát. Feltett mutatóujjal figyelmeztetett: „Riadó van!”

Sajnos napok óta bányászgat az orrában. „Nepiszkapeti!” - szólok rá. Kacarászik, de elkapja az ujját. Mondom, fújja ki, ne piszkálja. Rázza a fejét. Előveszem régóta használt tréfás fenyegetésem: „Hol a bal füled? Hadd harapjam le!” Elfordul, tenyérrel betakarja mindkettőt és vidáman nevet. Jókat bohóckodunk!

Újabb meglepetés. Este mesét kellett olvasnom, a mese Vakond (hibás könyvecske, helyesen vakondok) úrról szól és téli havazásról, szánkózásról. Elcsevegünk arról, hogy télen újra megyünk Obertauernbe, ahol voltunk és ahol sok hó volt, talán most már ő is fog síelni a sí-óvodában. Tiltakozik: még nem, majd ha nagy leszek. OK, nem vitatkozom vele, csak mesélek tovább Obertauernről. Csillan a szeme: „És ott csocsóztam...”. Hirtelen nem értem, aztán megismétli, és sokadszor lep meg a jó memóriájával: tényleg volt a játszó-szobában asztali futball, amivel széken állva sokszor játszott.

Csillogó szemű kedves kis bogárka. Háromszor mondtam neki jó éjszakát. Harmadszorra kihozatta magát a számítógéphez, tartotta puszikra az arcát, aztán csillogó szemekkel nézett vissza Magdaléna nyakából!

Kék vér! Le kellett cserélni elalvás előtt a pólóját, átizzadt.

Utána Magdalénának el kellett mesélnie, ki szereti őt és mennyire? És jött a hadd ölelgesselek is.

Reggel is nagyon aranyos, kedves. Pisis, de már nagyon zavarja. Csak bugyit kap. Örömmel értesülünk délután arról, hogy a palotájukban rutinná vált a bilibe pisilés. Taps! De ki érti ezt a bonyolult lelki folyamatot: szégyenérzés, bujkálás, ideges kapkodás, aztán napok alatt büszke öntudat. Igaz, egyelőre a pisi erejéig.

Ma két és háromnegyed éves.

El kellene olvastatni az iromány gyermek-pszichológussal, pedagógussal. Tényleg rendkívüli-e Hercegünk gyors fejlődése vagy csak a nagyszülői (és királyi?) szeretet túlozza el az új generációra általában is jellemző „menetet”?

Mezítláb, félmeztelenül motorozik a nurseryben. Amint meglát, ellöki előre a kis motort és széles mosollyal szalad hozzám. Nem hajlandó felvenni semmit, összepakolom a holmiját és úgy, ahogy van, szaladunk (!) az autóhoz. Nagyon rövidnek találta a huppanós szakaszt a hazafelé úton, megkért szépen, hogy ne kanyarodjak be az utcánkba, hanem menjünk egy kört a „huppanós utcán”. Már érte induláskor magammal vittem a focit, azonnal nekiláthattunk a játéknak. Percekig tartott a kedve, pár terpesz-gól után elkezdte rejtekhelyekre rugdosni a labdát.

Nagyon aranyos pillanatok következtek. Harangvirágokat tépett (szárnál) és mondogatta, magyarázta, melyik szálat ki kapja: „enyém” - volt az első, aztán következett Magdaléna, én, az unokahúgai, majd Apuci és Anyuci. Később Amirának már nagyon bizonytalankodva sorolta a neveket, én kimaradtam, Magdaléna háttérbe szorult, előléptek a szülők és Trónörökös Őfelsége rokonai.

Tüneményes kölyök!

Hosszú percekig futóversenyt játszottunk a betonon. Beállított maga mögé a képzeletbeli startvonalnál, aztán megkérdezte: „Na, mehet?” Csak igenre indult. Jól szedte a lábait, a „megfoglak, megfoglak” fenyegetésemet - amit kacarászva és tiltakozva fogadott - nem volt könnyű teljesíteni. Olyan lelkesen futkosott, hogy el is fáradtam. Közöltem vele, nem vette zokon. Beállított a startvonalra, és vezényelnem kellett az indulását, a visszafelé startját. Minden visszaérkezéskor átöleltük egymást. Még futkosás közben elkezdte kérdezgetni, ki jön ma érte? „Nem itt alszok? Lefekszem, és holnap megyünk Varira.” - tervezgetett. Szegény gyerek nem tudja már, mikor mi történik vele. Rákérdeztem, szeret-e Varin lenni? „Igen, Varit nagyon szeretem!” - felelte. Elindultunk felfelé, a kastélyba, észrevette, hogy a szomszéd néni locsolja a virágait. Megkérdezte: „Mit csinálsz?” Betársult, együtt locsoltak egy darabig, majd átvette a locsolófejet és egyedül csinálta, követve a néni kéréseit. Amikor aztán elzárta a csapot, szépen kérte, nyissa ki újra: „Kérlek, nyisd ki.” Nem tette meg, erre közölte, hogy „megnézem a lenti csapot, az biztos nincs elzárva”. Nem volt elég ereje a csap eltekeréséhez, nyugodtan feladta: „Valaki elzárta!” - felkiáltással elindult a kastélyba.

Következett a Kockásfülű nyúl. Bekapcsolás közben megbeszéltük, nem biztos, hogy lesz hang. „Meghallgatjuk.” - mondta. Rövidesen felpattant és szólított: „Pipusz, nézzük meg a hűtőt, mi van benne? Vegyél fel egy kicsit!” Azonnal lecsapott két gyümölcs-puninra: „Ezt a *kettőt* kérem! Megeszem *mind a kettőt*!” A konyhaasztalhoz akartam ültetni, ne, menjünk a nagyszobába, kérek kanalat - rendelkezett. Alig fejezte be, odament a ropogtatnivalók-édességek szekrényajtóhoz: „Nézzük meg, itt mi van?” Nem sokat gondolkodott, kivette a sajtos rudacskák dobozt és arra is kijelentette, hogy mind megeszi. Gond nélkül meg lehetett alkudni vele, pár percig hagytam majszolni, aztán kiszámoltunk öt rudacskát és elfogadta, hogy a többitől el kell búcsúznia. Megkínáltam még kockára vágott görögdinnyével, pár falat után eltolta magától a tányért: „Nem jó dinnye.” Igaza volt. Nagyon felnőttesen és szabatosan beszélget. *Ici-pici* huppanó - mondta valamelyik fekvő rendőrre. *Végül is* becsukódott - jegyezte meg a garázskapura. A játék-óráról szedi le a számokat, oszlopokba rakja, megszámolja, aztán felrakja, segítséget kér, melyik hová való, párat megnevez. Mindezt csevegéssel kíséri, levettette az állóórát, kérdezgette, hogy azon most hogyan állnak a mutatók, mikor hány óra van, mikor van dél? Megint beszélgettünk a bim-bamról, megkérdeztem, hogy magától a harangtól fél-e, vagy amit közben látni a TV-n. Amit látni - mondta. Hm, talán megoldódik a rejtély. És ha csak a bim-bamot hallgatjuk meg, akkor is félni fogsz? Nem, csak halkan hallgassuk. Meg kell próbálni!

Megjött Magdaléna, bújócskázni kezdtek, vihráncoltak, aztán hirtelen kaki-ingere támadt. Rá is ült egy pillanatra a bilire, majd felpattant: „Így nem megy!” - kiáltott fel. Nem is fejezte be nálunk, de ez is nagy öröm, újabb lépés a szobatisztaság felé.

Amira Őfelsége elég későn érkezett, hamar elkezdődött az alkudozás a hazamenetelről. Végül megadta magát: „Na, jó, akkor menjünk haza.” A holnap is én megyek érted-re csak bólintott egyet.

Újabb délután Herceg őkelmével. Okos és aranyos.

A nurseryből jövet az autóban megkért, hogy menjünk tovább a huppanós úton: „Menjünk le, mint *tegnap*!” Egyértelmű: a tegnap fogalmával tisztában van. Kérdeztem, hogy tudja-e, mi a holnap? „Igen, vasárnap.” - vágta rá. Magyaráztam neki, hogy az esti alvást követő reggel kezdődik a holnap, nem tudom, megértette-e?

Az együttlét egyébként rutin-foglalatossággal telt: DVD, uzsonnázás, játék az órával, amit mind nagyobb „szakértelemmel” tanulmányoz. Bilibe pisilt. Távozáskor le akartam kísérni a kocsihoz. A második lépcsősornál rám szólt: „Te ne gyere le! ... Mit csinálsz lent?” - mondta. Elbúcsúzom tőled. „Búcsúzz el itt.” - és sziával, integetéssel és többször elhintett csókkal azon nyomban el is búcsúzott.

Jaj, elfeledtem, pedig sikerült a kis kópénak újra meghökkentenie. A nurserynél (verseny-futással) odaér a kocsihoz, nyitja a távvezérlővel, beszáll az anyósülésre (a gyereküléshez is szokott így bemászni), letelepszik, és gondolkodás nélkül nyitná az ablakot. Nem működik, kérdőre von - „miért nem húzza le az ablakot?" -, a gyerekzárat kioldom, kezeli le-föl az ablakot és kommentálja („most lehúzom, most felhúzom"), aztán megint teljesen természetes, rutin-mozdulattal kezdi kapcsolgatni a légkondi beállítására szolgáló szerkentyűket, majd a levegő beáramlását szabályozó rácsokat. Az én kocsim ilyen szempontból ismeretlen volt a számára, más kocsikról hozta át az ismereteit, véletlenül se vétett hibát. Aztán talált a lim-lomjaim között egy bolti papír-mérőszalagot. Kitekerte és elkezdett méricskélni valami megfoghatatlant a kesztyűtartó előtt és olyasmit mondogatott közben, hogy ha 110 centi, akkor jó (nem tudom már, mi?). Mi érdekes ebben? Felismerte azonnal az eszközt, helyesen kezdett hozzá a mérés műveletéhez, végül emlékezett valami konkrét mérésre és annak céljára. Fenomenális! Félórát szórakozott a kocsiban. Csak akkor volt hajlandó bemászni a helyére, amikor Magdaléna telefonált, hogy már otthon van.

Hihetetlen tempóban fejlődik ez a gyerek. Mint egy gyorsan nyíló virág, úgy nyílik ki az agya, úgy tárulkozik ki a világra!

Trónörökös vejem ma ügyeletes, Amirával közös program mellett döntöttünk: elvisszük a Nagyfiút az első hajókázásra.

Reggel telefonál, hogy jöhetnek-e, hallom Hercegünk hangját a háttérben, kérdem, mit csinál? „Internetezik." - feleli hallhatóan mosolygós hangon az Édesanyja. Nem akarok hinni a fülemnek: „Mit csinál?" „Ahogy mondtam. Szultán talált egy gyerek-lapot, kinyitja neki és Hősünk azon klikkelget az egérrel. Ikonok jelennek meg, minden ikon egy dalt szólaltat meg, azok között válogat, felismeri őket, és már vannak kedvencei." Ha nem tudnám, micsoda képességeket villogtatott már eddig is, leejteném a kagylót. Mondom, beszélnék vele. Amira közvetít. Hallom én is az elutasító választ: „Most nem, játszok!"

Megérkeznek, napszemüveget visel. Amira csendesen elmeséli: olyan összetett mondattal lepte meg reggel, hogy ő sem akart hinni a fülének. Valahogy így szólt: „Ha *le*megyünk Varira, *hátra*megyek a kertbe, megnézem, *van-e* málna, és *ha van*, mind megeszem!" Tessék hozzászólni!

Kicsit bágyadt volt, cipeltette magát Amirával nálunk is és gyakorlatilag az egész kirándulás alatt.

A vízibuszra várni kellett, sétálgattunk, tettünk egy kört a Batthyány téri református templom körül. Ott-e, vagy a Margitszigeten rácsodálkozott egy virágra: „*Csodaszép!*" - kiáltott fel.

A hajón percekig meg volt illetődve, láthatólag félt. Leült az egyik oldalsó párnás ülésre és a belső teret bámulta. Minden olyan kísérletet hárított, ami a kilátást tette volna lehetővé számára. Nem maradt más hátra, mint hangosan dicsérni a látnivalókat, amit kórusban cselekedtünk. Lassan fel is engedett, felállt a padon és örömmel kommentálta a látottakat. Amirával felvittük a kapitányhoz is. A szűk fülkében ismét magába zárkózott. Őfelsége beültette a kapitány székébe, de meg nem nyikkant, és a kapitány bíztatása ellenére se volt hajlandó hozzányúlni a kormánykerékhez.

Fontosnak tűnik: elkérte Amira fényképezőgépét és annyira profi módon kezelte, hogy több képet készítettem a fényképész úrról, egyet bemutatnék, ha szabadna.

Lehet, hogy nem fog írni-olvasni hároméves korában, de hogy elképesztő módon fog kezelni számtalan technikai eszközt, az biztos! A Margitsziget északi csücskénél, a szállodáknál szálltunk ki. Jó félóránk volt, de száz méternél messzebb nem jutottunk. Egyrészt alma-evéshez le kellett ülni vele egy padra, másrészt aztán egy fa melletti bokrosban belelépett

emberi szarba. Kár, hogy ilyen emberek is vannak, a sziget rendezettnek, a gyep tűrhetően karbantartottnak látszik, sokat javult, mióta nem jártam ott. A tisztára törülgetés után a gyepen, majd a fák és bokrok között szaladgált, bújócskát játszott, majd az egyik aszfalt úton versenyt futottunk. „Te is gyere Ana" - kérte Amirát, az utóbbi időben így is szólítja hébe-hóba.

A visszaúton furcsállta a menetirányt, a sok forgolódást, amit a hajó a folyással szembeni kikötések miatt kényszerült megtenni. Fent ültünk karszékben az emeleti, nyitott fedélzeten, egy darabig élvezte, aztán le akart menni a zárt térbe. Amira valahogy kivédte a kísérletet, meleg volt nagyon, jót tett a légmozgás.

Nálunk ebédeltek, Magdaléna korán reggel elkészítette a gomba-noka ebédet. Jó étvággyal evett, fenyegetőzött közben, hogy a nokát mind megeszi.

Sokadszor kíséreltem meg a bim-bam meghallgattatását. Épp végzett az ebéddel, megbeszéltük, hogy megnézi, ha halk lesz. Nem volt hajlandó belépni a szobába, közölte, hogy ő az ajtónyílásból nézi meg. Alig hallhatóra állítottam be a TV-t, így is megijedt, amint megjelent Hunyadi szobra, el akart menni. Bíztattam, ne féljen, a harang szépen fog szólni. Maradt, de majdnem végig készenlétben, feszülten figyelt. Amint a képek eltűntek és csak a harangot lehetett látni, megnyugodott és élvezte. Kérdésemre így is nyilatkozott: „A bim-bam szép volt." Anyának is így számolt be róla. Vége van-e a fóbiának? Meglátjuk.

Magdaléna elment Amirával és persze Hercegünkkel női holmikat vásárolni. Gézengúz Őfelsége igyekezett kielégíteni többirányú kíváncsiságát. Egyik kalandozásáról (Magdaléna szemmel tartotta) visszatérve kérdi: „Anyuci hol van?" - majd bevonul a próbafülkébe, ahol fürdőruhát próbál. Nézegeti a gyerkőc és megjegyzi: „Szép vagy ebben a fürdőruhában, Anyuci!" Másik ruhadarabról is van véleménye: „Ez nagyon szép!" Kíváncsisága okán hozzányúl egy színes égőhöz, megégeti a mutatóujját, sírva fakad: „Anyuci, *megégettem*, fáj, nagyon fáj!" „Jó, nyugtatgatja Őfelsége, majd hidegvizet engedünk rá otthon." Hazaérnek, a hölgyek már elfelejtették az incidenst, ő azonban emlékeztet: „Magdaléna, akkor engedjünk hidegvizet az ujjamra." Felmutatja a két mutatóujját: „Melyik is volt, ez, vagy ez?" Magdaléna ott is aludt náluk, mert reggel volt őrségváltás, Őfelsége ment ügyeletre, Trónörökös később érkezett ugyanarról. Rég nem fordult elő: Hercegünk sírdogálni kezdett, amikor Amira búcsúzott tőle: „Anyuci, ne menj el, ne hagyj itt!" Hamar megnyugodott, persze. Vejem megjött, mindjárt nekilátott, hogy süssön magának tojást reggelire (csak 4 darabot). Megkérdi Őhercegségét, kér-e ő is? Az igenlő válasz hallatán megkéri a fiát, akkor segítsen neki. Hoz sámlit, ráállítja Nebulónkat, üt a serpenyőbe ötödik tojást: „Segíts keverni a tojásokat." És szorgalmasan keveri a szép, kiadós adagot. Kiváló nevelés, csendes, távoli taps!

Hallom, hogy nagyon megtetszett neki a sérült őszibarackokra egyszer rásütött bélyeg: ütődött. A palotában esténként, lefekvés előtt ugrál a vendégágyon és kiabál: „Magdaléna ütődött, Ana ütődött, Szultán ütődött, Herceg ütődött!" És általában hozzátesz valamit, mondván, hogy az nem ütődött. Jókat kacarászik hozzá.

Tegnap hűvös, esőre hajló időben hoztam haza a nurseryből. Nem közlekedhettünk a megszokott járdán, kábelfektetés miatt le van zárva. Nagyon fegyelmezetten követte az utasításaimat, szó nélkül fogadta, hogy a kezét kérem, hogy fel kell vennem, mert át kell menni a szemközti járdára, hogy tovább is kézen fogva megyünk. A megszokott útvonalon eddig nem tűrt el semmi segítséget. Otthon, a kastélyban DVD-vel kezdett, de hamar felugrott megnézni, mi található a ropogtatnivalók szekrényében. Lecsapott a halacskákra. Megbeszéltem vele, hogy nem ehet sokat, ha szólok, hogy elég volt, abba kell hagyni. „Megbeszéltük." - fogadta el. Jutalmul nem voltam szigorú, nem egy csapásra vettem el tőle a zacskót, hanem 5 db ráadást engedélyeztem. Kirakatta maga mellé a fotelre és békésen elengedte a zacskót. Pár perc múlva ismét felpattant, és kért, hogy nézzük meg, mi van a hűtőben? Felemeltem, és

mondtam valami olyat, hogy most aztán bő a választék. Kiválasztott egy joghurtot, aminek dupla teteje van és a két fedél között színes drazsé található. „Vigyük be a szobába!... Hozzál kanalat.” - rendelkezett. Hagyott az alján egy keveset, megbeszéltem vele, hogy elrakjuk holnapra, akkor is hozzánk jön. „Jó, majd holnap megeszem.” Úgy tűnt, tisztában van a holnap fogalmával. Kicsit később kiderült, hogy mégse, más apropóból megkérdezte: ma holnap van? Nagyinak sikerült elvonnia a TV-től, játszottak az órával, dominóval. Váratlanul lecsapott mindent: „Lemehetünk az udvarra?” Ott aztán szaladgált, labdázott. Azt játszotta, hogy felment a kapuhoz, és onnan bedobta a lakótárs nénitől kapott pingpong-labdát a bozótosba, Magdaléna pedig lent, a garázsok előtt fogadta a csak néha elakadó labdát. Közben csevegett mindenkivel, a nénit is beleértve, és olyan választékos kifejezéseket használt, mint például: jöjjél! Amira késett, gondoskodni kellett vacsoráról, mert kiderült, hogy amint megérkezik, rohannia kell haza, ahol mesterek jelennek meg vele egyidőben. A vacsora jelszóra reagálva Hercegünk kijelentette: „Jó, vacsorázzunk! *Sok minden finomság van itt*, nyissuk ki a hűtőt.” A választása egy újabb drazsés puninra és kukorica-konzervre esett, kinyittatta mind a hármat és sorrendet alakított ki: egy kis adag punin, egy-két drazsé, egy kanál kukorica. Úgy tűnt, hogy befejezte, kászálódott le a lépcső-székéről, de megjegyezte: „Majd még kérek, *nem elégszem meg ennyivel.*” Nagyot néztünk erre az előkelő mondatra, Amira is rácsodálkozott: sejtelmünk sincs, hol hallhatta. Búcsúzáskor csak úgy szórta a táv-csókokat! Aranyos.

Ismét én kaptam Őkelmét, igaz csak röpke másfél órára. A nursery kapujánál elmagyaráztam, hogy a járda még fel van túrva, jobb, ha felveszem. Szó nélkül fogadta, többnyire tiltakozni szokott az önállósága sérelmére elkövetni szándékozott lépések ellen. Fegyelmezetten baktatott a túloldali járdán, majd kézen fogva mentünk vissza az autóhoz. Kíváncsi volt a sarkon mélyített aknára, magyaráztatta, hogy miért van rá szükség? Befordultunk a sarkon és rögtön észrevételezte, hogy „ez itt már új járda!” A kocsiban magyaráztam neki, hogy már csak holnap kell mennie a nurserybe. Azonnal rávágta: „Aztán megyünk a tengerpartra! Repülünk, fent az égen.” Tétetett egy kört a huppanók miatt, mielőtt befordultunk volna a kastélyhoz. Észrevette a Pipusz-játszóteret, megkért, menjünk oda. Beviharzott, szaladt egyenesen a nagyobbik csúszdához. Pár hét eltelt, hogy utoljára láttam csúszdázni, leesett az állam: egyedül felkapaszkodott a jó fél méterre kezdődő rácsokon és nagy lendülettel indult lefelé. Kis homokozás után visszament, levetette a szandálját, zokniját (tudta, hogy a talpa jobban tapad!), és többször felsétált a csúszdán, nemegyszer kapaszkodás nélkül. Csak ámultam! Bohóckodott is párszor: felfelé menet elkezdett halkan jajgatni: ajaj-jaj-ajaj, mondogatta, mintha félne. Mindezt széles mosollyal az ajkán adta elő.

Próbált barátkozni egy kislánnyal. Odament a motorozó gyerekhez és megkérdezte: „Anett vagy?” A közben érte megérkezett Szultán bíztatta, hogy mutatkozzon be, ő azonban lehervadt, mert „Anett” Apukája közölte, hogy még kicsi a kislány és nem beszél. Szultán szerint így szokott ismerkedni: kitalál egy nemnek megfelelő nevet és provokál. Vagány kölyök, hál’isten.

Újra érdeklődést mutat a betűk tudománya iránt! Számítógépen is pötyög, rövid mondatokat alkot Nagyival, kis segítséggel kinyomtatja, amit írt és büszkén mutatja, kéri, hogy olvassam el. Elővette a betű-szám állványát is, forgatja rajta a lapocskákat és kérdi: ez betű... ez kép? (Minden betű hátoldalán az adott betűvel kezdődő állat vagy tárgy látható.) Nehezen igazodik el, ami meglepő az egyéb tudományai ismeretében. Két érdekes játékot talált ki magának, mindkettő technikai jellegű. Bújócskát játszottunk, váratlanul nem jön keresni. Előjövök, a dolgozóm ajtaja mellé ülve találom. Az ajtót egy beakasztós kampó rögzíti nyitott állapotban, azzal szórakozik. „Ezt a ... (kallantyút - súgom neki a pót-szót, azonnal használatba veszi) ... kallantyút *kiakasztom* és akkor becsukódik az ajtó. Ha *beakasztom* ebbe a *mütyürbe* (saját szókincse), akkor nem csukódik be.” Közben mond valamit arról is, hogy *gömb*, nem értem pontosan, mire mondja, úgy tűnt, hogy az ajtó éle által húzott körívre alkalmazta a gömböt.

Sose fog kiderülni, de nagyon izgalmasnak találtam egyrészt az érdeklődését, másrészt a saját játékának kommentálását, de különösen a gömb bevonását a magyarázatba. Ezt alig hagyta abba, felfedezte az asztalomon a tűzőgépet. „Ez hogy működik?" - faggatott. Bemutattam kétszer, folyton egyedül akarta csinálni, amihez nem volt elég ereje. Harmadszorra nem sikerült működésbe hozni, kifogyott a kapocs. Mondom, meg kell tölteni. Mivel, hogyan? - záporoztak a kérdések. Elakadtam a művelettel. „Hozok másikat!" - rohant el a nagyszobába, és tényleg hozott egyet Magdaléna asztaláról. Honnan tudta, miért emlékezett, hogy ott is van, ahová nem is lát fel, meg ahová nem ültettük le soha? Hosszasan „játszott", á, nem is játszott, hanem dolgozott a két eszközzel, csukta, nyitotta mindkettőt, hamar megtanulta azt is, hogy a kapcsokat tartalmazó nyelvet nem felfelé kell kivadászni a szerkentyűkből, hanem egyszerűen meg kell fordítani az eszközt és akkor a saját súlyánál fogva előjön. Magdalénát is odahívtam, nézze meg, mit csinál a Gézengúzunk, annyira mesterien foglalkozott a tűzőgépekkel.

Vari, pénteken jöttünk le mi Magdalénával, szombat délelőtt Amiráék Gézengúz Őfelségével. Megizzadt a gyerekülésben, mondja: „Izzadt a hátam... (kis szünet) ... *A szél el fogja fújni a meleget a hátamról.*" Lepetézek - mondja erre a szleng. Hallatlan, nem? Hogy egy harmadik születésnapja felé tipegő gyerkőc ilyeneket szedjen elő a kis koponyájából.

Játszunk a hátsó kertben, megáll a viharzásai közepén és mondja nekem: „*Elállt a fülem... kikapcsoltam!*" Megfejthetetlen fantáziálás! Este aztán jókora lapáttal tett rá a fantáziálásra. Vacsorázni mentünk a Varázs feletti hegyoldalban lévő étterembe, amely alatt közvetlenül szőlős terül el. Hamar felfedezte, hogy egy kislány üget a szőlőbe vezető lejtő rézsútjain és a tőke-sorok között, szaladt ő is. Rövidesen kis csapat verődött össze, aminek természetesen Hercegünk lett a kapitánya. Ezúttal nem mentem kísérőnek. Utólag rettenetesen bánom, amit ugyanis mesélnek a gyerek produkciójáról, az hihetetlen. Nyilván az udvarlás okán halandzsázott a csapat tagjainak, de ahogy halandzsázott, az fenomenális. Megállt egy-egy kifeszített drót előtt és változatos témakörben tudományos magyarázatot adott elő. Ilyesmiket: „Ha ezt megnyomom, zsupsz, bezárul a kapu... ez itt a meleg víz-, ez a hidegvíz-cső, itt fűt a kazán (rámutatott egy huzalra:) ha ezt meghúzom, jön a meleg víz." Nem is tudom felidézni tovább a hallottakat, sokkal érdekesebb fantáziálás folyt, mint a felsorolt két példa. Már átélt, hallott dolgokat kevert össze a fantáziája elmesélhető, csajszédítő szöveggé. Kis csigákat vett észre, elkezdte szedegetni. Csatlakozott hozzá egy kislány. Hamar rendreutasította: te a nagyobbakat szedheted, a kicsik az enyémek. És rohangászott is lelkesen, alig tudtak a felnőttek lépést tartani vele. Záróakkordként nekiment alulról a meredek lejtőnek és hol felegyenesedve, hol négykézláb, kétszer elhasalva vette az akadályt.

Ma rendkívül jól ebédelt, és a tegnapi legénykedései miatt kineveztem vitéznek, ami ellen először tiltakozott, aztán elfogadta. Ismételgette, hogy „vitéz vagyok", majd sorolta, hogy Szultán is vitéz, Pipusz is vitéz, a fiúk vitézek, végül kijelentette, hogy a jelenlévő apai nagypapa nem vitéz. A hogyhogy kérdésre meg is indokolta: mert kicsi (messze nem az, persze). Aztán áttért arra, hogy a bim-bamban, a végén van egy *rossz vitéz*, majd holnap megmutatja, melyik az! (Ez lehet a félelem oka?!)

Sokat leszünk együtt Bikfic Őfelségével, most kezdtük el a kéthetes közös tengermelléki vakációzást , mégse hagyom a vele kapcsolatos élmények leírását az elválás pillanatára, félek, sok érdekes élmény felejtődne el.

Tegnap este például, lefekvés előtt játszottunk kicsit a golflabdákkal (az itt is megszületett DVD-ről elterelendő a figyelmet), otthagy a labdákkal, és elindul a hátsó kert felé. Mondom, hová mész? „*Lámpákra vadászni!*" - szólt hátra. Jaj, nyögtem magamban. Rászokott az itt töltött két nap alatt, hogy az egyszerű kis kerti lámpákat, amik elemről működve este, sötétedéskor kigyulladnak és reggelig világítanak, kihúzza a földből, vagy a nyelükről és becsületes igyekezettel próbálja rekonstruálni a helyzetet, ami vagy sikerül, vagy nem. OK,

nehezen elviselhető játék, de játék. Hogy aztán honnan szedi a vadászatot, és hogy kapcsolja azt össze a lámpákkal, ki tudja? Mindenesetre remek asszociációs készségre utal ez a két szóból álló mondat.

Itt is megtörtént a nagyfiúvá ütés: Szultán szétszedte a rácsos ágyat, és őkelme komoly felnőtt ágyat kapott. Megnőtt a szobája belső tere, akármelyik tizenéves örülne neki. A sok változás (Varázs és ágy, sok felnőtt) meghozta a gondot is, Bikficünk este az istennek sem aludt el. Először ugrándozott egymagában, mint egy szöcske, aztán élt az új lehetőséggel, és meg-megjelent a lépcső tetején, fura szörcsögő hanggal hívva fel a figyelmet a jelenlétére, aztán lemerészkedett a lépcső aljáig, kikukucskált a függöny mögül, majd egy hatalmas kétlábas ugrással beugrott a nagyszobába, kaján, vagy csak huncut mosollyal az arcán. Tudta, hogy bohóckodnia kell ahhoz, hogy ne kapjon erőteljes szidást. Így is kapott, Amirát még nem hallottam így beszélni a fiával, nagyon megemelt hangon küldte vissza az ágyába. Felmentem hozzá, napnál világosabb volt, hogy egyhamar nem fog elaludni: izgett-mozgott, mint a sajtkukac. Kértem, adja a kezembe a kedvenc mesekönyvét, és olvasgattam neki. Na, erre én is kaptam, megjelent Amira és letiltotta a mesélést. Közben azért kiderült, hogy félelmek is zavarják. Rámutatott a falon függő fűrészhal-orrfűrészére és megkérdezte, az micsoda? Balgán elmagyaráztam, hogy egy nagy hal orra. Fantáziadús kiselőadásba kezdett, amit csak körülbelül lehet visszaadni: „Ha a fűrészhal és a légkondi ide *lejön a földre* (és leguggolva megkopogtatta a mutatóujjával a padlót), akkor *lehet félni*.” Magdaléna később elmesélte, hogy a tetőgerendáktól is fél. Felmutatott az egyikre és azt mondta neki: „*Ez bot lesz és lejön és megveri a gyereket.*” Botról, veréssel összefüggésben még nem igen hallhatott, ez is talány. Ma derült ki, hogy a fűrészhal tényleg elég félelmetes „agyara” és az otthonában oly sok felriadást okozó fog közé egyenlőségjelet tett. Amira el is rejtette a fűrészhal-alkatrészt.

Ma a laptoppal foglalatoskodtam, amikor reggel megjelent. Azonnal a Mikulás-videoklipet szerette volna megnézni. Mondom neki, hogy ebben a laptopban nincs, nem tudjuk lejátszani. „Hát melyik *gépen* van?” - kérdezte. Azonnal elfogadta, hogy a budapesti gépen, áttért arra, hogy írjunk. Írogattunk. Igyekeztem nem csak betűket írni vele, hanem szavakat, sőt mondatot: Nagy fiú vagyok. Nem sok türelme volt hozzá. Ráérünk. A tulajdonlás két szélsőséges esete érdemel említést. Miután a pisilés nagyjából rendben zajlik, bilibe és férfiasan a szabadba, meg-megemlítjük, hogy ideje lenne a kakilást is bilibe végezni. „A kaki pelusba való!” - hárított, és kérte, hogy pelenkázzuk be. Perceken belül megjelent és örvendezve közölte, hogy kész a kaki. Sürgetésemre, hogy akkor jó lenne megszabadulni tőle, szinte mérgesen közölte: „Ez az én kakim!” Hasonló módon szólt rám, amikor az ő játék-laptopját tanulmányoztam, rejtőzik-e benne olyan lehetőség, hogy írhasson szavakat is, az eddig ismert betűkre klikkelésen túl. Először csak „ne játssz a laptoppal” kérés hangzott el, aztán komoly feddés: „Ez az én laptopom!”

Délután nem aludt egy percet se. A küzdelem feladása után viszont másfél órán át segített porszívózni az Édesanyjának. Mind hasznosabbnak bizonyult a tevékenysége és közben a porszívót túlkiabálva kommentálta, mi történik. A porszívó elrakása eltartott egy darabig, mert a csatlakozó kábelét számtalanszor kihúzta, és a feltekercselést indító gomb megnyomásával eltüntette. „*Beszippantotta*... messziről... gyorsan!” - kiabálta örvendezve.

Rákapott a laptopomra, napközben többször „dolgoztunk” vele, kinyitottam neki a Word-öt és szépen írt rá betűket. Ezúttal nem érdekelték szavak, viszont amikor megmutattam neki, hogyan kell felkiáltójelet írni, nagy örömmel gyakorolta. Két billentyű kombinációja! A kérdőjelet viszont fitymálta: ez pont - mondta és nem lehetett meggyőzni az ellenkezőjéről. A nagy engedetlenségnek viszont ára volt: este ott találtam a laptop előtti székben, nyitogatta, csukogatta, többször sikerrel belépett, azonnal fogta, hogy kell a kurzor-nyilat a simogató lappal (a gép egerével) mozgatni, a csatlakoztatott egérrel pedig, mint régi ismerőssel dolgozott, kísérleteket tett (majd elállt a szívverésem) arra is, hogy rátaláljon, rákattintson

valami működtethető dologra. Az egyik nyitásnál valamit elrontott, azóta pár hibajelzéssel örvendeztet meg a masina, javíttathatok pár szoftvert. Este megkapta egyik kedvenc játékát, egy kulcscsomót. Hosszan játszott vele, nagy igyekezettel próbálta zárni-nyitni az ajtókat. Amikor megunta, szépen letette és közölte: „*visszat*eszem oda, ahol *találtam*”.

Ötödik napja esik az eső, fúj a sokszor viharos szél, 14-15 fok van, kész katasztrófa itt a Tengerünknél. Rettenetesen sajnálom Amirát, aki szabadsága első két hetét tölti itt, amiből az időjárás egyet már ellopott. Nem beszélve Hősünkről, aki be van zárva a házba. Néha - hogy megmozgassuk - elvisszük ide-oda, esernyővel, esőkabáttal felfegyverkezve, amik persze eléggé pótlékok csupán.

Így került sor a veszprémi állatkert meglátogatására. Korán indultunk, a 9 órai nyitásra ott voltunk, és ez nagyon bölcs lépésnek bizonyult, mert 10 után elözönlötte a vízből kiszorult tömeg a létesítményt. A Nagyfiú a bejáratig cipeltette magát az Édesanyjával, akin úgy lóg, mintha soha nem lett volna vele. Onnan viszont gyalogolt, nem volt hajlandó ráülni a motojosra, illetve csak lejtős szakaszoknál kérte az eszközt „itt lemotojozok” felkiáltással. Meg-megnézett állatokat, például a csimpánzokat, de az ott töltött idő felét annál a trópusi madárháznál élvezte, amelyiknek egyik végéhez két majomketrec csatlakozott. A ketrecek osztottak, belül üveges kalitkák, amelyekből kis ablaknyíláson keresztül tudnak kimászkálni a majmok a dróthálóval elkerített szabadtéri „kifutóra”. Jobbról bolíviai mókusmajmok, balról selyemmajmok. A kisgyermek számára felfogható méretük mellett valószínűleg az élénksárga színük miatt a mókusmajmok kötötték le a figyelmét, na meg az egész épület azzal, hogy a majmoktól bemotorozhatott a madarakhoz - amik nem nagyon érdekelték - és a kis ház másik végén kimotorozhatott újra a szabadba. Ezt a kört számtalanszor megtette, mindinkább az ajtók nyitása, zárása és maga a motorozás kötötte le, a majmok csak akkor, ha az üveghez jöttek, ahol mintegy megsimogatta őket az üvegen keresztül. A majmok felöli bejáratnál eljátszottunk azzal is, hogy a mutatóujját ráillesztette a biztonsági zár kulcsnyílására „bezártam” mormogással (kis varázsló?), és kopogtatásra nyitotta csak ki.

A délutáni alvásnál derült ki, hogy az elalvás körüli zavarok tartósnak bizonyulnak, azóta is tartanak. Úgy tűnik, hogy a korlátok megszűnésével elnyert óriási mozgásszabadság, és talán Amira állandó jelenléte egyszerűen elfoglalja, az istennek se hajlandó a „felnőtt” ágyban békésen elaludni. Hiába mondjuk, hogy igazán akkor lesz nagyfiú, ha a felnőtt ágyban alszik, nyüzsög. Másnap reggel megkérdezte Amira, mit csinált este. Gondolkodás nélkül vallott: *randalíroztam*!

Este olyan élményben részesített, ami ritkán adatik meg az életben. Az asztalra erősített trónszékében jóízűen vacsorázott és váratlanul elkezdett mesélni. Arra a kérdésre indult el a fantáziája, hogy mi tetszett neki leginkább az állatkertben. Olyan parádés mesevilágot adott elő, ami tulajdonképpen követhetetlen volt, mégis betekintést adott a remek gyermek-agyvelő fantáziálásába. Nem tudom rekonstruálni az elhangzottakat, fel kellett volna venni magnóra vagy még inkább videóra. Csak morzsákat próbálok összeszedni. Valahogy így mesélt, hadarva, élénken gesztikulálva: „Volt egy házikó, az emelet felment, ott volt a zsinór, az ajtó magától kinyílt (a valóság fordított: becsukódott), a felvonó felment az emeletre (MOM!), pénzt dobtam be, húszas pénzt, akkor a sorompó kinyílt (MOM-parkoló?)”, és így tovább. Érzékelni lehetett, pontosan tudni nem, hogy a kis agyacskája kombinálja az aznapi élményeit korábbi, őt nagyon megkapó élményekkel. Hallgattam és bámultam. Csuda pazar élmény volt!

A negatív élményeket is bámulatra méltó fantáziával adja elő. Kezdődött a bim-bammal. Előadta, hogy látott ott „egy *rossz vitézt*, nem akkor, amikor a harang szólt, a harang szép, de *kijön onnan és bánt*.” A nyugtató magyarázatunkra most azt is elmesélte, hogy „amikor hangos volt a bim-bam” (akkortól érez fenyegetettséget). A mikor, hol volt hangos kérdésre is

válaszolt ezúttal: „a kastélyban”. Beszélgettünk vele arról, hogy ha lefekszik és behunyja a szemét, akkor jön az álom és szépen el fog aludni. A rossz álom jön - vágta rá. Próbáltuk átterelni a figyelmét a jó álomra. El is indult az emeletre, a szobája felé, de visszaszólt: *„Amikor belém bújik a kisördög, akkor jön a rossz álom. Elpisztolyozom! Bepisztolyozom a szekrénybe!*”. Ma reggel kérdezem, jól aludt-e. „Igen, de rosszat álmodtam”. Mit? „Jött a kisördög!” Hogy nézett ki? „Fehér ruha volt rajta és szoknya!” Érdekes csodabogár lehet szegényke kisördöge! Ha már a rossz dolgoknál tartunk, megemlítek egy-két rosszalkodást:

Még a nurseryből tudjuk, hogy időnként egész kemény haszontalanságon kapják. Helyesebben nem kell rajtakapni, ő maga odamegy a napos dadushoz és vallomást tesz: megharaptam X-et, fellöktem Y-t. Volt eset, amikor az érte menőnek is elmondta: *zsiványkodtam*!

Tegnap az Édesanyja nem tudta elég gyorsan elindítani a DVD-t. Rászólt: „Kapcsold már be azt a *rohadt* DVD-t! Rossz szokásai közé tartozik, hogy ha megharagszik valakire, „beteg vagy” felkiáltással közli az illetővel. Ha nemtetszésünket nyilvánítjuk, áttér a közérthetőbb „rossz vagy”-ra. Hál’isten a szolgálatkészség, szorgalom, tisztaságszeretet alapvető tulajdonságok nála. Csak néhány apróság:

Megjönnek a taknyos időben tett valamelyik útjukról, Nagy Herceg és a hölgyek. Megáll az ajtóban és kijelenti: „Nem mehetek ide be *koszos* cipővel!” Két nap egymás után aktívan részt vett a ház takarításában. Nem kellett kérni rá, maga kéri el a söprűt, porszívót, felmosópartvist és ügyesen működik velük. Különösen kedveli, és meglepően jól kezeli a porszívót.

Végignéztem a tegnapelőtti esti fürdését. Ilyenkor mindig nagyon aranyos. Elfilozofálgattunk vele arról, mikor fog már zuhanyozni? „És akkor megfogod a kezemet?” - kérdezte. De most nem erről akartam szólni, hanem arról, hogy az emeleti fürdőszoba zuhanyozótálcájában történik a fürdőzés, nincs kád. Fogja a fürdőhabot és rakosgatja a fal melletti, egy csempesorból álló belépőre, majd mindkét tenyerével mossa vele a felületét. „Kitakarítom.” - kommentálja a műveletet, majd megjegyzi: *„A kitakarításhoz sok-sok idő kell.”* Akár egy felnőtt.

Deklarálta, hogy tudja, mi a különbség a (neki éppen) rossz emberre rásütött „beteg” és a betegség között. Tüsszentett egyet és panaszkodott: „Beteg vagyok, mert *tüsszögök*!”

Nagy bevásárlás után hazatérve mesélték a hölgyek: Vettek neki igazi, „felnőtt” fürdőnadrágot. Nézegette magát, örült az új ruhadarabnak és megjegyezte: „A tükörben a vásárló látja magát.” Felnőttként vesz részt a vásárlásban: tolja maga előtt a gyerektrolit, rakodja a vásárolt holmit a gumiszalagra. Vett magának egy paprikát, *saját pízzel* fizetett és még kapott is vissza. Büszkén emlegette maga is a „saját”-ot. A boltban valahogy dicsekedett: „Nekem két Apucim van: Apuci és Pipusz.” Feledhetetlen szeretet-megnyilvánulás! Virág helyett fogom hordani a kihajtókámon.

Ma meglepett valamennyiünket azzal, hogy a DVD-t a megbeszéltek szerint hagyta ott. Az csak természetes, hogy maga kapcsolta ki a lejátszót.

Most pedig napok óta először - békés elalvást követően - mély délutáni álmát alussza.

És kis felhő-rakoncátlanságok mellett kora-délutántól süt a Nap.

Közben kitört a gyalázat alvás-ügyben: Amira képtelen rávenni Gézengúz Herceget, hogy a megszokott időpontokban önállóan (altató mesék, dajkálás nélkül) elaludjon. Későn alszik el ebéd után, ennélfogva 5 körül ébred és az esti órákban még annyira tele van energiával, hogy futkos, vagy jobb esetben ki-bejár a szobájából. Mindenki ideges körülötte, vitatkozunk, hogy mi lenne az ésszerű megoldás? Mi, nagyszülők persze csak óvatosan adunk tanácsot, de így is fokozzuk a gyermek és Édesanyja között kialakult feszültséget. Én azt a gondolatot próbálom elfogadtatni, hogy nem volt még olyan gyerek a világon, akit erőszakkal, utasításokkal el lehetett altatni. Hagyni kell, hogy „kifussa” magát, elfáradjon, akkor elalszik. Persze éjfél

előtt félórával ezt nehéz elfogadtatni. Lehet, hogy a megoldás magától megszületik: délután nem jött álom a szemére, a közben a hétvégére megérkezett Apucival együtt lementek a Tengerhez és este a megszokott időben elaludt. Talán elérkezett a pillanat, amikor nem igényli a szervezete a délutáni alvást! Magdaléna emlékszik, hogy Amira is valahogy két és féléves korában „szokott le" a napközbeni alvásról. Érdekes, hogy ez a lehetőség egyikünknek se jutott az eszébe. Holnap felmegyünk Pestre, kíváncsi vagyok, rendeződik-e a gond és úgy rendeződik-e, ahogy a legjobb lenne mindenkinek: kimarad a délutáni alvás?

Hát a gyalázat egyelőre alig javul. Úgy tűnik, hogy túl sok minden változott a gyerkőc körül: a helyszín, a szoba átrendezése, a rácsoktól felszabadulás, és talán nem utolsósorban a fantázia-szülte félelmek. És talán még fontosabb, hogy alaposan megnőtt az energiája, mozgásigénye. Nem lehet lefékezni és egészen vad, „férfias" dolgokra képes, felmászik például több négyzetméter alapterületű dísznövényre, bokorként szétterülő délszaki valamire, beleül a közepébe, kijelenti, hogy most nem tudja, hogy fog onnan lemászni, aztán ügyesen megfordul és a támasz nélküli bozótosról úgy huppan le, mintha szilárd talajon közlekedne!

Annyira szabatos, néha szinte ízesnek ható a beszéde, hogy nehéz átfogó képet adni róla. Néhány szemelvényt adok csupán.

Ebédelünk, borsólevest kap, benne egyik kedvence, a noka. Kikanalazza a tányérjából a nokákat, aztán kéreget tőlünk, majd a kis fazék felé hajol: „Megnézem a *főzőedényben* is!" Senki se tudja, elhangzott-e valaha is ez a szó, valószínűleg saját kreációja.

Indul Amirával látogatóba. Őfelsége összeállít neki is egy ajándék-csomagot, dísztasakban viszi az autóhoz. Beteszi a csomagtartóba. „Akkor ezt beteszem ide, hátulra. ... Ugye nem dől el?" - kérdi.

Megérkezünk a strandról, megkérdi az Édesanyjától: „Hol a *kontaktlencséd*?" Látogatást tesz a szomszéd bácsi borospincéjében, aki épp lefejt az egyik hordóból, hosszú gumicsövet szív meg és gyors mozdulattal beledugja a cső végét egy demizsonba. „Olyan nagy *cumid* van!" - kiált fel, a szomszéd jót kacag rajta. Tán mert megunja a sok bíztatást, hogy este aztán aludjon el rendesen, kijelenti: „Én *végig*alszom az *éjszakai* alvást!" Az „éjszakai" azért érdekes, mert határozottan különbséget tesz a délutáni és éjszakai alvás között.

Az előkészületektől kezdve segédkezik a fúrt kutat takaró dézsa javításában. Hozza mellettem az abroncsok megigazításához szükséges kalapácsot, majd két kézre fogva ugyan, püföli is a pontozót. Megjegyzem, hogy a dongák két helyen is elcsúsztak egymástól, „ki kell kalapálnod" - vélekedik. Nem akárki mondaná ezt a felnőttek között se ilyen pontosan, szabatosan!

Színészkedik is néha. Átjöttek a szomszédék, megköszönteni Magdalénát, odaül a helyére az asztalfőn. Amira akkor rémül meg éppen, nem találja a kulcscsomóját. Hercegünk fontos játékai közé tartoznak a kulcsok, gyorsan meg is kérdezem: „Mondd, nem te játszottál Anyuci kulcsaival? Talán tudod is, hogy hol vannak?" „Igen, játszottam és jól elraktam, hogy ne lehessen megtalálni!" (A szomszédok dőltek a nevetéstől.) „És meg tudnád mutatni, hová dugtad?" „Igen, bent van a nagy asztalnál." - pattan, szalad előre, hogy megmutassa, Amira és a szomszéd úr utána. A hosszas keresgélés eredménytelen marad. Jön vissza egykedvűen: „Majd előkerül!" Visszaül a helyére és gyerekversikéket citál, vagy négyet is egymás után. Óriási siker! A bohóckodás ezt az eseménysort követte, ugrabugrált, karattyolt, bukfencet vetett (hosszú idő után először, és először nyilvános produkcióként). Szétszedi az ugrálósát és megjegyzi: „Csinálom a *karámot*." Hogy ezt a karámot is honnan vette, nem tudom.

Ma reggelizés közben megkérdezte Amirától, hogy mikor megy dolgozni? Még messze van - nyugtatgatta, és hogy elterelje a figyelmet, megkérdezte, szereti-e Varázsot? „Igen, jó itt Varázson, de a legjobb, hogy neked nem kell dolgozni menni!" - tette boldoggá az Édesanyját.

Ma nyújtotta eddigi egyik legérdekesebb teljesítményét. Mentünk a kocsi felé a varázsi strandról, útközben felment a város szabadtéri színpadára. Elkezdett ugrálni, hol kinyújtotta a nyelvét, hol hadart valami érthetetlent, majd megállt, mindkét karját égnek emelve. Megtapsoltuk, ő is magát. Az ötödik-hatodik fordulója után jöttem rá, hogy balett-táncot ad elő, teljes komolysággal. Mi minden bújik meg ebben a gyerekben?

Csak közbevetőleg. Valamelyik nap borozgatok szomszéd úrnál, megemlíti, hogy a másik szomszédjánál kisebb gyerekek beszélgettek a szülőkkel. Az apjuk leintette őket: „Figyeljetek csak, az a kis gyerek milyen szépen beszél!" Kópéval vacsoráztunk akkor éppen a kertben, az ő szavaira figyelt fel.

Elmentek, vége a közös két tengermelléki hétnek. Őfelsége ma nem erőltette a délutáni alvást, majd a kocsiban úgyis elalszik, mondta. Így alkalom nyílott betekinteni az alvás körüli kínokba, aminek a csúcsa a tegnap esti el-nem-alvás volt. A szomszédok is felemlítették reggel, hogy tán csak nem beteg a gyerek, hogy annyit sírt este? Amira teljesen kétségbeesve, legyintgetve jött le 10:40-kor, akkor már több mint két órája próbálta elaltatni Hercegecskét, aki viháncolt, tett-vett, ragaszkodott hozzá, hogy az Édesanyja lefeküdjön melléje, akkor meg az arcát tapogatta, ahelyett, hogy békében becsukta volna a szemét. Őfelsége alig jött le és kezdte mondani, hogy pánikban van, nem tölthet órákat a gyerek altatásával, két hét múlva elkezd dolgozni, hatkor kell kelnie, mi lesz vele, máris tipegett le a lépcsőkön Gézengúzunk, az anyaszomorító. Magdaléna felkapta, hogy mentesítse Amirát, de Hercegünk addig üvöltött, amíg Őfelsége át nem vette, le nem feküdt mellé. Így aztán lassacskán, éjjel 11 körül elaludt. Na, szóval ebéd után elkezdődött az „a délutáni alvás helyett" műsor. Magdaléna javaslatára kitettek két tábori ágyat a hátsó kertbe, mondván, hogy Bikfic Herceg és Magdaléna egymás mellett szépen alukálnak. Jó, hagyta jóvá a tervet a gyermek, felmászott az ágyra és először hasra, majd hanyatt vágta magát, alszom felkiáltással, tágra nyitott szemekkel. Perceken belül eszébe jutott valami, felpattant: „Hozok fa-alá-valót!" (Azért írom így, mert egybe hadarta a szavakat.) „Mit, Bikficünk?" „Hát faalávalót, mindjárt hozom! *Be kell menn**em** érte a házba*." Bement, fordult, és hozta az egyik játékának három elemét, egyfajta építőkockát. Rárakta az tábori ágya virágmintáinak közepébe, majd újra fordult és kettesével-hármasával kihordott vagy harminc ilyen kelléket. „Nagyon szép, de ezek mért fa alá valók?" „Nem látod?" - és rakta, rendezgette őket. Bizony, nem láttam, de nem mindegy? Nagyinak többször szólt, hogy most akkor lefekszik és alszik. pár pillanat erejéig úgy is történt, aztán felült és közölte: „Már felébredtem!"

Visszatérek a reggeli órákra. Lejött vidáman, mintha semmi se történt volna este. Beül a trónszékébe és jó étvággyal falja a „gabonáját". Leguggolok hozzá és súgva kérdem: „Miért nem alszol el rendesen?" Kapásból válaszol: „Ha jön az álom-manó, akkor alszom." „És hogy néz ki az álom-manó?" Magdaléna gyorsan súg: „Mint az angyalok." „Igen, rászáll a szemem-re és akkor elalszom... (ezzel meg is unja a vallatást)... menj a ragasztós székedre!" Kiderül, hogy Magdaléna elkeresztelte a számítókép-asztal előtti széket és a TV-fotelt „ragasztós széknek". Mondom neki: „De a TV-szék a te ragasztós széked." „Nem! - tiltakozik - nekem csak akkor székem, ha DVDzek!"

Még strandolás előtt sor kerül a birkanyírásomra. Amira előszedi a masinát, de telefont kap és otthagy vele és Bikfic Herceggel. Nosza, több se kell Gézengúzunknak, azon nyomban nekilát a masinának: szedi ki sorban a hajvágó-ollót, a kellékeket, rakja össze és közben kommentálja a műveletet. „Ezek az elemek, ide *be*tesszük (és nyitja is a fedélkét, bámulok), ezt *fel*rakjuk (hajméret-meghatározó feltét), ezt *rá*rakjuk (másik ilyen kellék, nem az előző tetejébe való) megnyomjuk a kék gombot és indul." Ki hallott még ilyet egy még csak a harmadik szülinapja felé haladó pöttöm gyerektől?

Nem is emlékszem már, ma ebédkor történt-e, inkább talán tegnap. Ülünk az asztalnál, ebédelünk és megdicsérem, milyen jó fiú volt ma. „Mikor vagyok rossz?” - kérdi vissza azonnal. „Ajaj! - mondom - sokszor.” „Mikor?” - követel tényeket. „Hát, például amikor nem alszol el rendesen, inkább hancúrozol, rosszalkodsz.” Elgondolkodik. „Hát még?” „Akkor vagy legrosszabb, amikor ráütsz valakire, különösen, ha Anyucira vagy Apucira csapsz.” (Ő mondja: rácsapok.) Csak néz ránk, nem szól semmit, mi pedig kórusban vigasztaljuk, hogy ő amúgy nagyon jó kisfiú! Közben egy darázs röpködi körül. „Ne bántsd! - figyelmeztetem - Ha bántod, megszúrhat. Ha jó darázs, kirepül.” „Jó darázs kirepül, rossz darázs berepül.” - állapítja meg. Étkezés közben rakosgatta félre a leveséből a petrezselyem-zöldjét. Nem szereti magát a petrezselymet se. Amira csak úgy megjegyezte: „A petrezselyem nagyon egészséges.” Megállt a rakosgatással: „Ha egészséges, máskor is rakj a levesembe.”

Játék helyett sokszor jobban érdekli, ha a társaság tevékenységében, munkájában vehet részt. „Én kapcsolom be a mosogatógépet.” - és megteszi. „Csinálok egy hangosbemondót!” „Milyen hangosbemondót?” „Mint a strandon.” Erről aztán nem derült ki, miként akarta megoldani a nagy feladatot? Felkiált: „Itt a csúzlis repülő!” Régóta nem találtuk, felismerte, hogy mi a keresett jószág: remek kis modell, amit csúzlival lehet kilőni.

A délutáni „alvás helyett” időszak alatt önállóan is tevékenykedett. Ülök a laptop előtt - amin egyébként már kétbillentyűs manővereket is előad, tud felkiáltójelet és kérdőjelet írni, törlendő felületeket kijelölni „bekékezem” felkiáltással, ő pedig ki-bejár mellettem. Minden alkalommal odaszól hozzám: „Pipusz, én is itt vagyok, mindjárt jövök!” Csuda egy figura, miért érzi fontosnak bejelentkezni? Mindenesetre „jó-jó”-val, vagy „OK”-val visszaigazolom!

Flegmán távozott. Beült a kocsiba és „pá-pá”-t mondott, csókot hintett. Elvándorolt, megszokta, hogy hol itt van, hol ott van. Néha kérdezi: mikor megyünk a palotába, a tengermellékre, a kastélyba? Igazi vándormadár.

Megérkezett a hír: rendben odaérkeztek Rodoszba és Hősünk nagyon élvezte a repülést! Anyja fia! Amira is szeretett röpködni már tojáshéjas korában, volt eset, hogy egy félórányit göröngyös volt az út Delhi és Kalkutta között, amikor kisimult, megkérdezte: „Mikor lesz megint?” Nem értettük, miről beszél. Lassan megmagyarázta, hogy a rázást hiányolja.

A reptéren se mutatott nagy izgalmat, láthatólag elcsodálkozott az épület méretein, megnézte, hogy „szippantja” be a futószalag a bőröndjeiket, bámulta egy darabig a bőröndöket fóliázó gépet, majd határozottan: „Most menjünk!” - adta ki az ukázt. Puszit nem adott, csak dobott, aztán eltűntek a tömegben. A továbbiakról majd beszámolnak jövő vasárnap, amikor landol a gépük Ferihegyen. Nagyon fúrja az oldalamat, mit ad majd elő a „repülünk az égen” élményből!

A hét második fele csupa idegeskedéssel, aggódással telik: Hercegünk „benyalt” (Őfelsége mondta így) valami vírust, hányt és hasmenése volt, belázasodott. Az első hír, amit Rodoszból kaptunk még lelkes volt: „Hercegünk a legjobb cethajós, a tengerben és az uszodákban egyaránt sokat lubickol.” - szólt az SMS szerda reggel. Másnap délután már a betegségről szóló szomorú hírt kaptuk. „Ropin és vízen él.” - írta Amira. Azóta csend van, és mi félóránként nyögünk egyet, vajon hogy van ez az aranyos gyerek. Tragédiaszámba megy: a gyereknek a valószínűleg nem egyszerű betegség, a szülőknek pedig az aggódás és az elromlott nyaralás. És mindez hihetetlen mértékben hat ránk, nagyszülőkre is! Ha estig nem jön újabb hír, felhívom őket. Holnap délután érkeznek vissza. Nagyon-nagyon remélem, hogy csak legyengült és nem nagybeteg Bikficcel!

Megérkeztek. Hercegünk ijesztően néz ki: kiderült, hogy már az érkezésüket követő második délután belázasodott (a szerdai vidám üzenet csak rejtegette előlünk az azonnal súlyosnak induló betegséget), és attól kezdve gyakorlatilag nem evett, néha sikerült pár harapás ropit

megetetni és pár korty vizet megitatni vele. Csütörtökön odáig fajult a dolog, hogy ropit se nagyon lehetett lenyeletni vele, és vizet néhány percenként kanállal erőszakoltak belé. A második vagy harmadik naptól antibiotikumot kap, ettől szombattól valamit javul az állapota. Sápadt, csontsovány, legalább 2 kilót fogyott, és minden mozgása, a beszédét is beleértve, lelassult. Borzasztó! Hogy történhet ilyen egy talpraesett, mindig mosolygós, kedves gyerekkel? Ma reggel evett először, öt nap koplalás után elfogadható mennyiségű „gabonát", és a szülők megpróbálják itthon tisztázni a betegség milyetén voltát, és kigyógyítani, feltáplálni. Az idegességtől nem tudok semmivel foglalkozni, Xanaxot szedek.

Hál'isten kisgyerek-módra gyorsan javul. Tegnap délutánra annyira rendeződött az étvágya, alvása, mozgása és - ami talán a legfontosabb - a széklete, hogy levitték Varázsra. A mára virradó éjszakát jól átaludta, egészségesnek tűnő gyermekként ébredt, először ette meg a szokásos reggeli „gabonáját", levitték a Tengerünkre. Tegnapi mérlegeléskor az is kiderült, hogy „csak" mintegy másfél kilót fogyott. Ne is beszéljünk arról, milyen hatással van egy pöttöm gyerekre, ha elveszíti súlya több mint 10%-át. Iszonyat! Hetekig azért fogok izgulni, hogy minél gyorsabban nyerje vissza a teljesen egészséges állapotát és ne maradjon vissza komoly károsodása!

Na, úgy tűnik, rendbejött a kópé: eszik, iszik, mozog és veszekszik a szüleivel. Lassan vissza fogja szedni a súlyát is. Alig várom, hogy láthassam, ha lehet, vasárnap úgy megyünk le Varázsra, hogy pár órát együtt tölthessünk velük. (Vége legyen az Amiráék baráti körével folytatott programoknak.) Rendkívül sajnálom Amirát, akinek a nyara egy hét hideg idővel, egy hét rosszul alvó gyerekkel, egy hét beteg gyerekkel, egy hét lábadozó gyerekkel telt el. El kell felejtenie és reménykedjünk együtt, hogy jövőre minden jól sikerül. Előtte együtt töltünk egy hetet Obertauernben, talán Bikfic Herceget is be lehet majd vezetni a síelés alapjaiba.

Nem teljesen egészséges, sajnos! Aludt, amikor megérkeztünk Varázsra. Nagyon zaklatottan ébredt. Sírt. Amira hiába próbálta vigasztalni, hason feküdt, a fejét hol befúrta a párnába, hol oldalt hajtotta és nem nyitotta ki a szemét. A még vékony lábacskáit fel-felemelte, majd lecsapta és ilyenkor erőteljesebb sírásba váltott, nem-nem, mondogatta könnyek között, akármivel próbálta jobb kedvre deríteni Amira. Én két kísérletet tettem, hogy észrevegyen, és ezzel elterelődjön a figyelme a gondjáról-bajáról, teljes kudarcot vallottam, elvonultam. Rossz álomra ébredhetett, mondta az Édesanyja.

Még ijesztőbb volt, hogy amikor kivittük a kertbe, az asztalhoz, hogy egyen a Magdaléna-készítette palacsintákból, elkezdett fázni a huszonfokos melegben, és az arcának a színe majdnem olyan viasszá vált, mint amilyen a reptéren volt az érkezésükkor. A betegségtől legyengült szervezet reagált így a pár fokos eltérésre (a szobához képest) vagy a sovánka test fázik könnyebben, meg nem mondom, de nem tetszett. És nyafka maradt jó félórát. Megevett ugyan három túrós palacsintát, sőt, egy negyedikre is rátette a kezét, „mind megeszem!" felkiáltással, de közben felpanaszolta: „nem is nekem csináltátok, mindenki eszik", majd nem akarta megérteni, miért került lekvár is az asztalra. Tudhatta már, hogy vége a közös nyaralásnak Apával, Anyával, mert váratlanul hátrafordult Amirához, és könnyek között kérlelte: „Ne menj el, ne hagyj itt többé!" A szíve szakad meg az embernek! Ott tartunk vele vélhetően, ahol akkor tartottunk, amikor először távozott el a két szülő a lakásból és maradt velünk. Nem teljesen érthető ez a mérvű ragaszkodás, valószínűleg tele van félelmekkel, talán nem utolsósorban a betegsége következtében! Ha nem is tudja pontosan, biztos érzi a kis agyacskája valamelyik sarkában, hogy komoly veszedelem fenyegette, ami újra visszatérhet. Szegény kis fiúcska, rettenetesen sajnálom!

Pár nap múlva tudtuk meg, hogy nem a rodoszi betegség kínozta már, hanem megfázott (bizonyára a legyengült szervezet volt sérülékenyebb), annak a jeleit véltük folytatásnak.

Makkegészségesen érkezett újra hozzánk a vidéki nagyszülők kastélyából. Határtalan öröm volt látni kerekded pofikáját, kis pocakját, jó színét. Sokat eszik, szaladgál, mint a nyúl, és rég látott kedves vidámság jellemzi megint. Hatalmas szikla zuhant le a szívemről!

És okosabb is, sokat fejlődött pár nap alatt. Betegségből felépülőben is. Huszadikán kerestük a helyi, varázsi, tihanyi tűzijátékot, néma csend fogadott bennünket. Megnéztük a 20 percre rövidített budapesti tűzijátékot a TV-n, rendkívüli figyelemmel nézte és sokat kérdezősködött, mi micsoda. A kísérőműsorként előadott tánc őt is magával ragadta, kiállt a szoba közepére és feltartott kézzel topogott, pörgött. Lefeküdt már, amikor a varázsi strand felől megjelentek a fények és durrogások. Fák között megtaláltuk a rést, amin keresztül látni lehetett a sziporkázó fényeket. Édesapja karján ülve tágra nyílt szemekkel bámulta: „Ilyen *gyönyörűt* még sose láttam!" - mondta, őszinte csodálkozással a hangjában. Később bevallotta: „Hoppá, most megijedtem, mert nagyot durrant!"

Tegnap a kertben vacsoráztunk. Elnéz a kerítés fölött és megjegyzi: „*Ott egy rózsaszín felhő, abból jön a szél!*" Ki magyarázott ilyet neki, vagy egyáltalán, hol hallhatta ezt az összefüggést, nem tudom. Nem három év alatti észre vall! Azt hiszem, ugyanakkor vett észre negyedik-ötödik ház távolában egy parabola-antennát. Először azt hittem, a mi leszerelt antennánkról beszél, kezdtem magyarázni, hogy az már nincs. „Nem, ott, látod?" - és izgatottan mutatta, merre kell néznem. Igaza volt, a messzi ház oldalán, csak profilból láthatóan ott volt az antenna.

Ritkán fogyaszt húst. Nagyinak magyarázta: „Csak a csontot eszem, mint a kiskutya, csak azt rágom le."

Ma reggel sírva ébredt. Kérdem, miért sírt? „Majd megbeszéljük." - tért ki a válasz elől.

Újabb érdekes megnyilvánulásai, feljegyzésre érdemesek (az utóbbi két nap termései):

Ezt az (akármit) még meg kell enn*em* - magyarázta, amikor valami másra került volna sor.

A kerti asztalnál fedezte fel, ismét jó néhány házzal arrébb: „*Nézd, milyen szép az a fehér kémény!*" Tényleg kellemes látványt nyújtó alkotást vett észre.

Ma reggel magyaráztuk neki, hogy nemsokára megérkezik Anyuci. „Majd én figyelem az órát" - mutatott a faliórára és megjegyezte: „Az a piros, ott, a másodperc-mutató!" Faggattam, honnan tudja? „*Valaki úgy nevezte el.*"- zárta le a kérdést. Az egészséges fejlődésről beszélgettek a felnőttek. Megjegyzi: „Alsz*om* egyet-egyet és mindig növök egyet."

Rosszra fordult az idő, erős szél kerekedett és be is felhősödött. Kiment Amirával a kertbe, virágszirmokat gyűjteni. Mentem volna utánuk, rám szólt: „Nem jöhettek ki a kertbe!" Pár óra múlva engedélyt kértem, hogy csatlakozhassak az újabb kerti kalandozáshoz. „Most, hogy kisüt a nap, kiengedlek benneteket." - adta áldását.

Két probléma feltétlenül említést érdemel: a kakilás és a félelmek.

A kakilás-gond - főként a betegség miatt - maradt. Miután egy hétig rendszertelenül, ijesztően rohanta le a nagyon büdös kaki, szó se lehetett arról, hogy a szülők folytassák a bilire oktatást. A helyzet azonban lényegesen változott: bejelenti, hogy kakilnia kell, pelenkát kér (mert pelus nélkül mozog, a pisilést bilire ülve végzi, sőt a délutáni alvást is vállalja pelus nélkül) és azzal felszerelkezve jár fel-alá, meg-megáll nyomizni, és előbb-utóbb bejelenti, hogy megvan! Tegnap még érdekesebben szabadult meg a felesleges tehertől. Kérte a pelust, majd megkérdezte, hová bújjon? „Menj a lépcsőhöz, ott nem látunk." - javasolta az Édesapja. „Nem, oda nem megyek, az *a rossz álmok lépcsője!"* (!!) - jelentette ki és odaállt az asztalnál ülő Édesanyja mellé. Erőteljeseket nyomizott, közben a jobb kezével kavarta a levegőt, nehéz dolga lehetett. Amikor úgy tűnt, végzett a nehéz feladattal, mondták a szülők, menjen fel a

szobájába, hogy megszabadítsák az eredménytől. „Beszélgessetek nyugodtan, majd ha mind kijött." - jelezte, hogy nem teljesült még a dolog. Egy-két perc múltán megnyugodott. „Most már elengedheted a kezem" - mondta Anyának, majd hozzátette: „Gyógyító kenőcs kell." - és ballagott a lépcsőhöz. „Mindjárt jövök vissza." - nyugtatta a megmaradt asztaltársaságot. Kár, hogy a nyár nem rendezte az ügyet, holnaptól újra kezdődik a nurseryzés, el fog tartani egy darabig, mire szobatiszta lesz. A „gyógyító kenőcsről" jut eszembe, hogy szülői segítséggel osztályozza az ételeket, italokat: „ez kakicsináló, ez gyógyító" és így tovább.

A félelmek alapvetően a kis szobájához és az alváshoz kötődnek. Jelzi ezt az előző bekezdésben írt mondata is. Pszicho-film címének is remek lenne: „*A rossz álmok lépcsője*." Sokszor álmodhat rosszat. Nem is hajlandó ott aludni. Amikor Amira Őfelsége nincs itt, elég a szülői ágyba fektetni, ott szó nélkül elalszik. Anyától sírva követeli meg, hogy legyen vele elalváskor, de ha ez a kérése teljesül, nyugodtan elalszik. Számomra rejtély, mi válthatja ki ezeket a rémálmokat? Egy adalék azért van. Tegnapelőtt a kertben vacsoráztunk, amikor valami - nem hangos - berregést hallottunk. Az Apja ölébe kéredzkedett. A „mi a baj" kérdésre pontos választ adott: „Nem tudom, mi ez a zaj, félek tőle." Rendellenes, nem várt zajok, jelenségek, képek jelenhetnek meg torzult, felerősödött formában alvás közben. Sose tudjuk meg! Amira Őfelsége szerint általános jelenségről van szó, a gyerekek többsége szenved ettől az igen kellemetlen bajtól.

Érdekes, hogy a felszabadító kakilás mennyire gyors hatást gyakorol a viselkedésére: azonnal kérte, hogy menjek ki vele a kertbe és focizzak. Jókat rúgott a labdába megint, jól célzott. Nem volt elég neki a terpeszem, beszaladt a nagy béka, majd a kis béka játékaiért, egymásra rakta őket és azok voltak a fő célpontok. A fű nedves volt, elkezdett csöpörögni az eső, mégis alig lehetett betessékelni fedél alá. Nagyon élvezte a „lasztizást" (már így hívja)!

Felébred reggel, kicsit rosszkedvű, mert éhes. Bemennék én is a konyhába, ahol a gabonáját fogyasztja, rám szól: „Nem jöhetsz ide!" Miért? „Mert büntiben vagy?" Miért? „Mert ezt szoktam mondani." Vitának nincs helye, ő a főnök.

Az Édesanyját ismét kérlelte ebéd közben: „Ne hagyj el többé, Anyuci!" Nem tudom, hogy fog sikerülni a nurseryre átállás? Nagyon drukkolok, hogy minél kevesebb gonddal történjen.

Szépen búcsúzott Varázstól és tőlünk. Az ember szinte nem hiszi, hogy nem szülői bíztatásra teszi. „Nagyon jó volt itt Varin, szeretek Varin lenni." - mondta aranyosan. Tündi-bündi gyerek!

Hál'isten, jól vette az akadályt. Hétfőn, az első nap Amira Őfelsége ment érte és úgy találta, mintha nem lett volna nyári szünet. Megváltozott körülötte kicsit a világ: a legjobb pajtásai távoztak, új nebulók jöttek, áttették a középső csoportba, nem rezzent. Jól evett, jól aludt, bilibe pisilt, vidáman fogadta az Édesanyját.

Tegnap én mentem érte, rossz ajtón mentem be, ott azt mondták, hogy nem ismernek ilyen nevű nebulót. Meghallotta, és a szomszéd szoba kifutóján már lépegetett is felém. Mosolygósan, kedvesen. Minden OK! A kijárat mellett van egy nagy mogyorófa. Odaszaladt, engem is odahívott és szorgosan szedte össze a lepotyogott mogyorókat, egy tenyérnyi kővel ügyesen összetörte azokat, és jóízűen megette a magokat. Itthon fociztunk, golf-labdákat dobáltunk, aztán felkéredzkedett a lakásba. Nem mesélem el a három-négy órát, amit nálunk töltött, csak két epizódot említek meg:

- Felértünk és hamarosan kérte, hogy nézhessen DVD-t. Jó, melyiket kéred, talán a Thomast (nagyon kedveli a gőzmozdonyokról szóló mesét)? „Nem, azt kérem ott." - mutat a DVD-kazetták oszlopára. Sorolom neki a Zöldfülűt, Noddy-t, Tom&Jerry-t, a táncolókat. „Nem, nem! Emelj fel, megmutatom." Felemelem, és keresgélés nélkül rámutat a Hófehér-re (elbo-

szorkányosított Hófehérke): a Hófehérkét kérem.” Hetek óta nem látta a készletet, nem tud olvasni, mégis pontosan azonosította. (Nem kapta meg, félünk, hogy rossz álmok forrása lehet.)

- Játék, meg minden közben uzsonnázgatok. Kiflit ömlesztett sajttal. A sajtot épp visszateszem a frigóba, amikor megkérdezi: „Mit eszel?” Kiflit. „Nem, *mi volt a másik kezedben*?” Elmagyarázom az ömlesztett sajtot kolbászként töltve. „Majd megnézhetem én is?” - kérdi, de az igenlő válasz ellenére nem érdekli tovább. Mi az érdekes ebben? Egyrészt a folyamatos társalgás, másrészt, hogy emlékszik a „másik kézre”, harmadrészt a szabatos megfogalmazások.

Ma is én vagyok az ügyeletes, talán még este beszúrom az érdekesebb történéseket. És készülök a hétvégére, amikor mindkét szülője ügyel, velünk lesz szombat reggeltől vasárnap délig. Megjavítottam az egyik sárkányt, hátha lesz alkalom (enyhe szél), hogy eregessük a Normafán.

Érdekesen változik az ízlése, mit, mivel szeret játszani, szórakozni. Ma, a délutáni együttlét során az derült ki, hogy szinte egyáltalán nem érdekli a csúszda, a motorozás, a foci is csak percekig. Jobban érdeklik a szobai játékok, a LEGO, DVD, puzzle, bújócska. Az utóbbi szabadtéren is élénkebb figyelmet és kacarászást vált ki belőle, mint a többi felsorolt szórakozás. Igaz, leskelődik, nem lehet rávenni, hogy egy-két másodpercnél tovább forduljon el vagy takarja el a szemét. Sebaj, növeli a játék humoros oldalát!

Most öt érdekes momentumot választottam ki a sokból:

- Nézegeti a „Thomas” DVD-t. Minden szakasz egy sziget bemutatásával kezdődik, amelyiknek a partján egy szélmalom is látható. Megkérdezi Nagyiját: „Miért forog olyan lassan a szélmalom (talán a kerekét is említette)?” Mert gyenge a szél - kapja a választ. „Ha erős*ebb* a szél, akkor gyorsabban forog?”

- Hetek óta nem volt alkalma az ősi lemezjátszót használni. Most eszébe jutott, elkezdte kapcsolgatni, de nem indult, a tű nem ereszkedett a lemezre. Ezt valahogy megoldottam. „Nem szól!” - kéri számon. Bikfic, elfelejtetted bekapcsolni a többit - mutatok a HiFi-toronyra. „Ezt kell bekapcsolni...” - kezdi. Segíteni akarok, és mindjárt hibázok. Be akarom kapcsolni az egyik egységet, rám szól: „Azt nem kell, az a rádió” Ismétlem, hetek óta nem használta a rendszert.

- Odaül a számítógéphez, nincs hang. „Felerősítem!” - mondja és azonnal a hangfal megfelelő gombjához nyúl. Később - csupán hogy próbára tegyem - megkérem, hogy halkítsa le. Helyesen forgatja el a gombot.

- A monitor képeket váltogat, takarékos üzemmód előtti állapotban. Megjegyzi: „De lassú ez a gép!” Csak ámulok. Aztán kérdez (vízesések jelennek meg): „Hová folyik el a víz?” „Mitől zöld a tó vize?” Magyarázom, bár lehet, hogy rosszul. Lehet, hogy ő a képernyőt érzi valóságnak? Majd válaszol a feltett kérdésére: „Attól a sok erdőtől zöld a víz!”

- Váratlanul odaszalad hozzám: „Találtam egy pillangó-sárkányt a Magdaléna számítógépe mellett ... majd segítek javítani, mint Varázson.” Hát nem aranyos? Mindig segítőkész!

Szép feladat vár rám: le kell írnom egy gyönyörű napot. Szombat reggeltől vasárnap reggelig - a szülők dupla ügyelete miatt - velünk volt Herceg Őfelsége. Érzékelve, hogy mennyire kedveli a „Thomas, a gőzmozdony” DVD-mesesorozatot, megkerestem az Interneten a MÁV Nosztalgia, más néven Magyar Közlekedéstörténeti Múzeum nevű okos intézményt, egy volt fűtőházat, ahol több gőz- és néhány villanymozdonyon kívül étkezőkocsik, hálókocsik, sőt omnibusz is látható, lehet kis kerti vonaton vonatozni, mozdonyt vezetni és hajtányt hajtani. Emellett számtalan olyan kellék látható, egyik-másik használatban is, mint forgatókorong, maga a fűtőház, modellek. Odafelé megkért, hogy a térképen, amit előkaptam, hogy Magdalé-

nának súgjak, miként találjuk meg a tetthelyet, mutassam neki az utat. Már ezt meglepőnek találtam. No, nem a kíváncsiságot, mert az természetes, hanem az igyekezetet, amivel tényleges kísérletet tett, hogy kövesse az útvonalat. Egy biztos: a Lánchidat például megértette, azt, hogy éppen megyünk át a kék szalaggal ábrázolt Dunán. Odaérünk, indulunk a bejárathoz (ő a motorosán), még oda se érünk, kijelenti, hogy „én már voltam itt". Puff, nem értjük, mondjuk, hogy talán másik pályaudvaron. „Nem, itt." OK, rábólintunk, megyünk a kerti kisvasúthoz. 40-45 cm széles vágány, pöttöm mozdony, megnyergelendő kis ülések, felnőtteknek teljesen kényelmetlen. Végigzötyögjük a kiskört, nagykört, kanyaroknál, kereszteződéseknél hangosan dudál a „mozdonyvezető". Hercegünk meg is jegyzi, hogy jó volt, „de féltem, hangosan dudált". Megkérdezzük, a központinak látszó épület büfé-hírlapárus standjánál, hol lehet benevezni mozdonyvezetésre. Útközben megállunk, lefotózzuk Bikfic Őkelmét a mozdonyok előtt és az omnibusz mellett.

Kiderül a standnál, hogy épp aznap (szombat!) nincs előbb mozdony, csak 1/2 12-kor, ami nekünk ebéd és délutáni alvás miatt késő. Kárpótlásul veszünk jegyet a hajtányra és a forgatóhídra. A hajtány faháza közelében épp működik az egyik forgatóhíd (kettő van a telepen), előbb egy Kandó-mozdonyt forgatnak át másik belépő vágányra, aztán egy szépen felújított étkezőkocsit ugyanahhoz a vágányhoz. Hercegünk úttörő módra szalutál, kifordított tenyérrel, nagy figyelemmel. Összekapcsolják a kettőt, magyarázom, mennyire kell ilyenkor vigyázni. Magdaléna megkérdezi, biztos, hogy itt jártál? Határozottan válaszol, hogy nem, ezt a sok mindent nem látta. A hajtányt néma csendben viseli el, láthatólag nem nagyon élvezi, hogy Magdaléna meg én húzzuk-vonjuk a hajtókarokat. Megyünk vagy 200 métert, majd vissza. Érkezés előtt megjegyzi a kísérő hölgy (kislány), hogy aztán kapunk egy oklevelet. A faházban ülő néni már kapja is elő a díszes oklevelet, bediktáljuk figyelmesen váró Hercegünket, a néni szép betűkkel beírja a nevet, aláhúzza az Őfelségét (szeme se rebben, tréfának véli). Olvassuk a szöveget, amelyik igazolja, hogy a fiatalúr elnyerte a főhajtányvezető (vagy főhajtánykapitány?) rangos címet, kínok között végrehajtott vizsgáján. Remek, akár a felnőtt világ főrangjainak gúnyirata is lehetne. A nevére nagyon figyelt, aztán egy darabig szorongatta az okiratot. A belépőjegyeket is sorban zsebre vágta, hogy Amirának megmutathassa. Következtek a mozdonyok. Szépen körbeállják az egyik fűtőházat (ebből is kettő van), előttük a vendégváró forgatóhíd. Magyarázom a mozdonyoknál, hogy mi mindent láthatott már a Thomas DVD-ken, például a hengereket, a kerekek hajtórúdjait. Mondom, hogy a mozdonyok típusszámában az első szám a meghajtott nagy kerékpárok számát jelenti, a 424-esnél elmondom, hogy ez a világ egyik legjobb gőzmozdonya volt (az volt, bizony). Kérdez is és okosakat. Például, hogy „hol itt a víz?" Tudja, hogy a Thomas mozdonyokat időnként fel kell tölteni vízzel. Felmegyünk a mozdonyvezető-fűtő térbe, mutatom neki, hogy mögöttük volt a széntároló, annak az ajtaját felhúzták, kiömlött valamennyi szén, és a fűtő onnan lapátolta be a kazánba. Nyitom a kazánajtót, csodálkozom: simán nyílik. Na, ide lapátolták a szenet, itt égett, fűtötte a vizet, ami itt volt elől, és a keletkező gőzt (tudod, a lábosban is gőz képződik, amikor Magdaléna főz valamit), vezetik a hengerekbe, és onnan a rudak hajtják meg a kerekeket. Hogy mit jegyzett meg, sose tudom meg talán, de a kazánajtóval sokáig játszott, és nagyon érdekelte, hogy „és a mozdonyvezető mit csinált?" Érdekelték a kallantyúk, az ablak (fel tudtam állítani egy konzolra), amelyikből előre látott. Úgy kellett leszedni, nagy volt az izgalom. Onnan egyenest Emilyhez vitt az utunk, a nagyon ősi, de helyes kis zöld mozdonyhoz (Emily a Thomas-sorozat zöld mozdonya!). Oda is fel kellett emelni, minden bütyköt megfogott, nézett ki, hátrafelé, megjegyezte, hogy itt a sínek vége. Következett a forgatókorong, Magdaléna karjában és fegyelmezetten figyelte a műveletet. Fel akartam még vinni egy modell-kiállítás vagonba, de itt megszakadt az érdeklődés fonala. Húzott minket a kis játszótérre, csúszdázott, hintázott. Hazafelé indulóban azonnal kérte a térképet és hadarva magyarázta, mutatta, hogy merre kell mennünk. Azonnal eltévesztette, de a szándékot nagyra értékelem! Azon is elámultam (nyilván csak mert nem szoktam ilyen

produkciókra bíztatni), hogy a kocsiban hazafelé hosszú gyerek-versikéket adott elő, hibátlanul, és most már a rrrr is kezd alakulni, jól érthetően. Nagy dolog, hogy a nyelvbotlásait maga észreveszi, és kis gondolkodás után jól ismétel. Sajnos nem tudok példát idézni.

A Nebuló szülői átvételekor derült fény a következőkre:

- Tényleg jártak az Édesapjával a helyszínen, de csak a „kerti kisvasúton" voltak. Érdekes: a memóriája pontosan működött. Hogy miért csak a kerti vasutat nézték meg, most nem fontos, ki fogom azonban deríteni, mikor jártak ott, milyen távlatra emlékszik ilyen jól?

- Az oklevél sokkal fontosabb volt számára, mint amit mi az átvételekor érzékeltünk. Magdaléna tegnap reggel felolvasta neki, nagy figyelemmel hallgatta. Amikor megérkeztek a szülők, előbb Amira Őfelsége, aztán Trónörökös vejem, kapta az oklevelét és a lépcsőcsarnokig eléjük szaladt, mutatta, magyarázta nekik: „Nézd, oklevelem van!" És büszkén zsebelte be a dicséreteket.

Elfelejtettem: szombat reggel azzal adta át Amira a gyereket, hogy maga fújja ki az orrát (azóta is teszi), és hogy WC-kagylóra tett gyerek-ülőkén végezte a pisilést. Nálunk meg úgy mosta meg az arcát ebéd után, hogy mindkét kezét beszappanozta és csíkokban végighúzta az arcán fentről lefelé. (furcsának tűnhet, hogy ezt leírom, de fejlődés bizony!) Bravó!

És hogy Magdaléna mesélte: amikor a Lacuskának becézett kocsija jelzi, hogy nincs bekötve a biztonsági öve, Bikficünk mindig figyelmezteti: „Be kell*ene* kapcsoln*od* a biztonsági öv*ed*!"

Igencsak jó étvággyal ebédelt, ami újra feltöltötte energiával, hancúrozott. Engem elkapott az álom, lefeküdtem. Azt játszotta jó darabig, hogy odajött hozzám, az arcomba nézett, valami szuszogással kiprovokálta, hogy ébredjek fel. Ezt kihasználva én meg ráhorkantottam, párszor el is kaptam, nagy viháncolás alakult ki. Fél három lett, mire elaludt és öt után ébredt fel. A délutánra tervezett normafai sárkányeregetésről majdnem lemondtunk.

Kár lett volna. Maradt még szürkületig pont annyi idő, hogy felszaladjunk. Vittük a motorosát is, de ezúttal alig használta, inkább futott a kis lábacskáin, de igen felnőttesre javult formában. Nehéz leírni a változást, megkísérlem: eddig a karjait szinte csak hátrafelé lóbálta és a lépéseit is szűkre szabta, nem lendítette eléggé előre. Most teljes a karlendítése és a lépései is nyúltabbak lettek.

És a sárkány is sikert aratott, mint legutóbb Varázson. Az alig szélben is sikerült - háromszor is - repíteni, igaz, rövid ideig, hamar kifulladt alóla a szél. Az első repítés volt a legsikeresebb. Ujjongott, szinte visongatva ugrált, aztán sokáig nézegette. És megint segített: a hirtelen leálló szél miatt nem tudtam a zsinórt időben feltekerni, azt a sárkány földet érése után kellett megtennem. Odajött: „Megfogom a zsinórt." - mondta és tette, ráadásul jól megválasztott helyen. Mikor odaértem a feltekeréssel, akkor újat fogott: „Most akkor itt fogom meg!" Bizisten, nagy segítség volt. És az ötletet nem én adtam, maga „okoskodta ki", hogy így segíteni tud.

Hazafelé kis kellemetlenséget okozott, hogy elkezdett hangosan morfondírozgatni: „Apát szeretem legjobban!" - kis szünet - „Nem, Anyucit szeretem legjobban." Rákérdeztem: és kit szeretsz még? „Téged szeretlek, de Nagyit nem szeretem, mert öreg." De Hercegem, én sokkal öregebb vagyok, mint Magdaléna. És az öregeket jobban kell szeretni, mint a fiatalokat, mert sokat dolgoztak. „De az öreg nem tud bújócskázni a gyerekkel!" - vitatkozott. Bikfic, hogy mondhatsz ilyet, Magdaléna éjjel-nappal bújócskázik veled. Rövid hallgatás után Magdaléna szólalt meg: „Hát, ha nem szeretsz, nem is fogok játszani veled, nem főzök ebédet, vacsorát." „De téged is szeretlek." - kapcsolt Bikfic Herceg. Otthon aztán hosszan magyaráztam neki, hogy tisztelni, szeretni kell az öregeket, mert ... és soroltam. Nem nézett rám, valahová a szoba sarkába nézett, ezért rákérdeztem, megértette-e, mit mondtam? Halk

igennel és kis fejbólintással válaszolt. Valószínűleg elég jól megértette, mert búcsúzáskor átölelte Nagyit: „Szeretlek, Magdaléna!” - súgta a fülébe.

Lefekvés előtt sakkoztam a számítógéppel. Magdaléna szólt, hogy Hercegünk érdeklődött nála, kíváncsi, hogy kell sakkozni. Az ölembe ültettem és megmutattam neki, jó pár lépést követett. Kérdezgetett közben, melyik figurát hogy hívják, hogy léphet. Kíváncsi vagyok, egyszeri fellángolásról van-e szó?

Vasárnap reggel elkövettem azt a hibát, hogy engedtem a könyörgésének: „Az én kis pónim” gyanút nem keltő című DVD-t nézhesse. Tele van a mesesorozat szellemekkel való riogatással. Meg is kérdeztem (sokadszor), miért nem hajlandó a szobájában aludni Varázson? „Mert *rés van és szellemekkel van teli*.” Újabb adalék a rossz álmokhoz és a kiváltó okokhoz. El is dugtam ezt a DVD-t és a Hófehér címűt, felnőtt koráig nem adom elő (ha sikerül addig élnem).

Egy délután pár epizódja:

Én mentem érte, lassan indultunk, az igazgató néni megállította és érdeklődött, mit visz a kis tokban, amit szorongat. Kinyitja, mutatja: három mogyoró van benne. Kifelé menet szalad egyenest a mogyorófához. Összesöpörték alatta a termést, a nagy halom szélén már kipergett mogyorók. Nézi-nézi és felkiált: „Ez aztán *kincs*!” Sokat törünk fel és a tokot is telerakjuk mogyorókkal.

A kocsi felé menet vizet kér. Legutóbb is szomjas volt! Nem kap elég folyadékot!

Hazafelé az autóban érdeklődöm, milyenek az új gyerekek. „Nem szeretem őket.” Őket se? Se az öregeket, se a fiatalokat? „Igen, kicsik, és sírnak. A nagyobbakat se szeretem, csak megölelem őket.” Ki igazodik el a gyermeki lélek furcsaságain? Ha ölelgeted őket, azt jelenti, hogy szereted is őket, nem? - kérdem újra. Csend, majd „igen, szeretem”.

A garázs előtt nem akar a szokott módon kiszállni, kinyitni a garázsajtót. Valamit magyaráz, magyaráz, nem értem. „Ott látom az árnyékát, itt akarom kinyitni.” Kéri a távvezérlőt, újra bekötteti magát. Amint lehajlok a bekötés miatt, megértem, mit magyaráz: a visszapillantó tükörben látja a kaput. Nyitja is, majd csukja és nézi az „árnyékot”. Magyarázom, hogy az nem árnyék, hanem tükörkép. Morzsolgatja a szót és visszakérdez: miért tükörkép? Aztán hosszas vita következik. Nem akar kiszállni. „Tolass be, és akkor becsukom a garázsajtót.” De akkor nem tudlak kiszedni a kocsiból, és nem is láthatod az ajtót a tükörben. Látom, nem ért az egészből semmit, de járnak a kerekek, gondolkodik. A tükörben mindig azt látni, ami szemben van vele - magyarázom. Lassan elfogadja, hogy jobb, ha kiszáll, de a távvezérlőt nem engedi ki a kezéből. Azzal szórakozik, hogy az ajtó mozgása közben el-elkapja a zár gombját. A közben megérkező Nagyinak büszkén mondja: „Látod, milyen erős vagyok?”

Aztán a konyhában a szívére hatott: „Emelj fel, kutassunk kicsit a hűtőben.” - kérte és sikerrel járt.

Pá-pával távozik. Jövő csütörtökön láthatom legközelebb, elutazunk egy hétre. Nagyon fog hiányozni!

Tegnap átjött Amritával, hogy elbúcsúzzanak. Röpdösött az örömtől, hogy az Édesanyjával lehet. Mondtuk, hogy elutazunk egy hétre. „Ti is repülővel?” Majd később, távozáskor: „Mikor jöttök vissza?” Számolgatta a hét napot, valamit biztos megértett az időtartamból.

A „Pónit” akarta megint, nem tettük fel. Amit helyette kapott, az nem nagyon érdekelte.

Berohant a számítógéphez. Betűket pötyögött, de jobban érdekelte a törlés. Kinyílt a CD-modem, felrakatott két CD-t is egymás után, egyik se érdekelte. „Honnan jön?” - kérdezte (a hangok, a klikk). Próbáltam magyarázni, nehéz, Ő is feladta.

Búcsúzáskor Magdaléna kikönyörgött belőle egy cuppanós puszit. Ritka ajándék a részéről!

Mi most indulunk Izraelbe.

Szerencsésen, de boldogságtól nem repesve hazatértünk. Amira Őfelsége várt minket a reptéren és már hazafelé, az autóban örömmel mesélt piciny Nagyfiáról, aki nagyot ugrott szellemi fejlődésben. Néhány példát említett:

- A nurseryben ő lett a vezéralak, mint legidősebb, és mint doyen. Igyekszik rangjának megfelelően viselkedni. Otthon megeszi a reggeli „gabonáját", de alig érkezik meg a nurserybe, letelepszik az asztalához és szól a reggelit szállító néninek: „Mami (=Marika néni), mikor hozod már a reggelit?" A dadusát pedig őrületbe kergeti: bármit mond, azonnal megismétli, éspedig pontosan, szóról szóra.

- Amira Őfelsége bevitte magával a dolgozójába (Trónörökös vejem is dolgozott még, mi pedig, ugyebár...), el kellett látnia egy beteget. Odaültette egy asztalhoz, ahol papírt, stempliket kapott, gőzerővel dolgozott. Fél füllel figyelemmel kísérhette az eseményeket, mert este, amikor Szultán megkérdezte Amirától, hogy van a kezelt beteg, ő válaszolt: „Nincs jól." *Lepetéztek* a szülei, mert tényleg nem volt jól, de ezt neki senki se mondta, csak kikövetkeztette a mozgásból, megjegyzésekből. Ottléte alatt új beteg is érkezett, Hősünk rögtön megkérdezte az Édesanyjától: „Ezt is megvizsgáljuk?" Általános derültség, a beteget is beleértve. Amira Őfelsége tájékoztatta, hogy megy értünk a reptérre és másnap már mi megyünk érte. „Kettő nem szokott jönni." - kétkedett.

Tényleg együtt mentünk, úgy készültünk a találkozóra, mint szerelmesek randira. Vittük magunkkal a három ajándékunk egyikét: Teve Tomit, a Názáretben vásárolt kalapos, csengettyűs, hátravetett fejű kis tevét, aminek a testére nyomtatott nagybetűkkel rá van írva: „Jerusalem". Boldogan szaladt hozzánk, nem csodálkozott a kettősségen. Érdekesen csücsörített a szájával, és azonnal dicsekedett a teli zseb mogyoróval. Pelus volt rajta, mert kakilásra készülődve kérte a dadustól. Egész délután szenvedett megint, félóránként szólt, hogy most kakilni fog, de nem is nagyon erőlködött. Mindkét kézfejével kavarta a levegőt olyankor, de nem ment neki. Estefelé megjegyezte, mintegy magának: „Majd Apuci bead egy kúpot." Kiderült később, hogy harmadik napja kínlódik.

Visszatérek a nurseryhez. Magdaléna mondta neki, hogy a kocsiban várja egy meglepetés. Szedte is a kis lábikóit rendesen, és az üléséről nagy szemekkel kapta le Teve Tomit, aki-ami valószínűleg a kedvencei közé fog tartozni, nagyon tetszett neki. Magdaléna azt is elárulta, hogy a sivatagban jártunkban vettük, ahol sok teve jár, Teve Tominak pedig elmondtuk, hogy messze fog repülni, és herceg lesz a gazdája.

A találkozás örömére útbaejtettük a MOM Parkot. Odaérkezve átvette a parancsnokságot: „menjünk a csiga-bigán", majd „menjünk le a pékettőbe, ott lesz parkolóhely". Rá is mutatott a falra festett nagy P2-re, próbáltam tisztázni, tudja-e, melyik a pé és melyik a kettő, de már azzal volt elfoglalva, vigye-e magával Teve Tomit? Kaki-zavarórepülések miatt nem maradtunk sokáig. Magdaléna bölcsen vett egy szappanbuborék-fújó játékot.

Otthon ennek használatbavételével kezdődött a program. Pár sorozatot ő fújt, de túl nagy lendülettel. Elkértem tőle, hogy bemutassam: kis erővel fújva eredményesebben lehet működtetni az eszközt, főként, ha nagy buborékokat akar produkálni az ember. Nem figyelt a módszerre, jobban érdekelte az eredmény. Szaladgált a buborékok után, meg-megfogta őket és hangosan lelkendezett: „Színesek, olyanok, mint a szivárvány!"

Következett a kis doboz LEGO, örömmel figyelte, miként nyitom ki a csomagot, aztán gyorsan kiöntötte a tartalmát a szőnyegre. Játszott vele pár percig, majd kiemelte az egyszerű építőkockák közül a cicát és kutyust, ezek annyira felkeltették az érdeklődését, hogy este

magával vitte őket. Kapott még egy reptér-makettet, elemmel működő, fel-leszállást imitáló hangon búgó kis dagi repgéppel, busszal, helikopterrel. Én még csak az összerakással voltam elfoglalva, amikor felbúgott a repgép: Nagy Herceg másodperceken belül bekapcsolta. Tényleg elképesztő.

A nap legfőbb meglepetése következett. Megjött érte az Édesapja, aki rövidesen felhívta Amirát, aki ultrahang-tanfolyam záróbulijáról gyalog tartott hazafelé. Átvette a mobilt és korrekt felnőtt telefonbeszélgetést folytatott vele. Figyelmesen koncentrált arra, amit hall és ilyeneket hallottunk tőle: „Hová jössz értem? A palotába vagy a kastélyba?" ... „Jó, akkor találkozunk otthon!" Még nincs három éves!

Közben valamikor érdeklődött tőlünk, hogy „holnap is találkozunk?" Mondtuk, hogy nem, mert mi lemegyünk Varira. „És én mikor megyek oda?" - kérdezte kapásból. „Beszéld meg Anyucival és Apucival." - ajánlotta Magdaléna. „És akkor megy Anyuci, Apuci és én?" Láthatólag ragaszkodna a szülőkhöz.

A tegnapelőtti délutánt velünk töltötte, illetve Magdaléna vitte aztán este haza, vacsoráztatta, fürdette, készítette lefekvéshez.

Megy érte a nurserybe, Bikfic Herceg kérdéssel fogadja: „Vettél kekszet?" Milyen kekszet? „Hát a kocsiba!" Vissza akar térni a régi rendhez, amikor Magdaléna kocsijában azonnal hozzáláthatott a rágcsáláshoz.

Vonulok vele a nagyszobába, mert „gyere, játsszunk" felszólításban részesített. Mondom: nézd, itt maradt a Teve Tomi! Felkapja és cuppanós puszikat ad neki. Nekünk legfeljebb levegőbe cuppantott puszik jutnak, Teve Tominak igaziak. Hamar beleun a DVDzésbe, az előkapott LEGO-ba, spriccelem a virágokat, mondja és teszi. Felületesen, de végiglocsolja a nagyszoba virágait. „Gyere, írjunk!" - kiált fel és fut a számítógéphez. „Hol a Bikficlap?" - keresné a neki előkészített lapot a számítógépen. Fellapozom neki, leüt pár betűt, de megint inkább a törlés érdekli, no meg a felkiáltójel és a kérdőjel. Nem tanul meg írni-olvasni hároméves korára, ezügyben rossz jósnak bizonyultam. Közben feltetet CD-t, nem működik a dolog, mert le vannak halkítva a hangszórók. A hibakeresés közben betolja a modem asztalkáját, amivel sikerül is elrontania. Többé nem nyílik, küldhetem szervizbe.

„Játsszunk a laptoppal is!" - hagyja ott az elrontott gépet. Mit akarsz játszani rajta? - kérdem. „Azon is van Bikficlap." Tudja, emlékszik. Később ránéz Magdaléna gépére és csak úgy, mellékesen megjegyzi: „Ezen is van olyan." Mármint CD-modem. Következik a párologtató. Leszedi a maci-fejét, aztán a testét és megkér: „Légyszi, hozzál vizet." Minek, Bikficem, van benne. Rámutat: „*Elég kevés* víz van benne, látod?" Mit tehet a Nagypapa, ha ilyen okos az unokája? Ballagok a konyhába és hozom a vizet. Újra megmutatja, hová szokta eltűntetni a soha többé elő nem kerülő dolgokat. Játszik pénzérmékkel, megunja és felpattan kettővel: „Eldugom a pénzt!" - jelenti be, átfut velük a szobámba, és az egyiket az ágybetét és a fejtámasz közé dugja, a másikat pedig a kerekeken gurítható ágynemű-tartó alá. Na, mondom, ezeket is úgy elraktad, hogy nem kerülnek elő, mint a varázsi kulcsok! Otthagy, nem reagál a megjegyzésemre.

Uzsonna ügyben békésebb, hathat rá az Trónörökös-szigor. „Kérek halacskákat!" - szól nekem. Jó, de megbeszéljük, mennyit ehetsz. Felmutatja a széttárt tenyerét: „Ennyit." És az mennyi? „Öt" - vágja rá és tényleg megelégszik annyival. Észrevesz azonban az előszobában egy új tarka dobozkát, lecsap rá: „És ebben mi van?" Nem tudom, Magdaléna árulja el, hogy abban is valami „keksz" található, ki kell bontani és egyet kóstolóba adni neki. Nem követel többet.

Otthon, a palotában, Magdaléna kísérletet tesz a hercegi szobába visszaszoktatásra, dicséri a nagyfiús ágyát, majd megkérdi Nagyfiút: „Kié ez az ágy?" „Az enyém volt - feleli -, de *elköltöztem*." Hová? „A hálószobába." - és szedi össze a takaróját, párnáját, viszi is a szülői ágyba.

Szalad az idő. Talán háromszor is volt nálunk, egy dupla ügyelet miatt itt is aludt egy éjszaka erejéig. Annyi új fogalom, érdeklődés van kis Nebulónkban, hogy az érdekesebb mozzanatokban is csak tallózni lehet.

Megyek érte a nurserybe, kínálom vízzel. „Megnézem, hideg-e a víz." - mondja és iszik pár kortyot. „Jó, nem hideg." - állapítja meg, de nem igényel többet. Útközben kérdezgetem, milyenek az új nurserysek? „Nem szeretem őket, sokat sírnak!" - jelenti ki. És a gondozónők később megerősítik: nagyon rossz hatással vannak rá az új süvölvények, idegesítik, feszélyezik, annyira zavarják, hogy nem találja a helyét maga sem. Szerencsétlen dolog, hogy ebben a nurseryben ragadt, gátolni fogja a fejlődésben. Otthon erőteljes fizikai játékokat igényelt, illetve kapott és ragaszkodott hozzájuk. Magdaléna kezdte, felkapta és pörgött vele, amikor többszöri pörgés után elfáradt, odapörgött hozzám (ültem) és az ölembe dobta. Követelte az ismétlést: „Magdaléna, pörgess és *oda*pörgess Pipuszhoz." Ismételgetni kellett a produkciót.

Következtem én. Felkaptam és fejjel lefelé tartva szaladtam vele a szobámba, és rádobtam az ágyra. Kacarászott a gyönyörűségtől és ismétlést követelt. Visszaszaladt többször az első kiinduló pontig, a nagyszobába, hozzám szaladt és a karjaimba dobta magát: „Fejjel lefelé!" - kiabálta. Addig ismételtette, hogy le kellett az egészet állítani, nehogy károsodás érje.

Érdekesen változik a TV-ízlése: nem erőszakolja egy ideje a DVD-ket, ha mégis feltetet (már nem igyekszik maga igazgatni a dolgot) valamit, hamar megunja. Néha átmegy az én szobámba és ott néz mese-csatornát, nagyon élvezi újabban az igen egyszerű állatfigurákkal megjelenő „bebeTV"-t.

Preferál pár játékot. „Játsszunk valamit!" - felkiáltással besiet a nagyszobába és kikap a „kincsesládából" építőkockákat, LEGO-t, puzzle-t, mind sűrűbben a Varázsra beszerzett és onnan felhozott nagy tekercs rajzpapírt, színes filctollakat. Akár a földön fekve is elkezd rajzolni, de hamar megkér valakit, aki éppen elkapható, hogy rajzoljon neki. Úgy tűnik, nem lesz belőle rajzművész.

Valamelyik délután megmértük. A súlyára ő maga volt kíváncsi, rálépett a mérlegre és közhírré tette: „Tizenegy!" 13,5 kg-ot nyomott. No, mérjük meg akkor, milyen magas vagy - ajánlottam, és ezúttal nem tiltakozott. Fogtam egy könyvet, odaállítottam a jómúltkori ajtófélfához: pontosan 97 cm. „Most én mérlek meg titeket." - jelentette ki és türelmetlenül hozzá is látott. Kért széket, ceruzát és a kezembe nyomta a könyvet. Aranyos volt: nem értette meg a lényeget, hogy a könyv alatt kell vonalat húzni, nagy igyekezettel valahol a hónom alatt firkált az ajtófélfára. Mikor befejezte, le akart jönni, de nagy igyekezetében lelépett a székről és elvágódott a padlón. Nagyon megijedtem, mert a ceruza még a kezében volt, de nem szúrta meg. Nem is nyikkant, felállt és foglalatoskodott tovább, megmérte Nagyiját is, valahol a dereka környékén. Az eredmény nem érdekelte, meg volt elégedve a művelettel.

A délutáni alvás előtt szóba kerülhetett a „rossz álom", Magdaléna erre remek ötlettel állt elő. Fogott egy kis zsákot, szalagot és odahívta az ágyhoz: „Gyere, összeszedjük a rossz álmokat ebbe a zsákba és eldugjuk őket. Lehasaltak a földre, és nagy íveket rajzoltak a zsákkal az ágy mellett, meg ameddig be tudtak férni a zsákkal az ágy alá, „hess, rossz álmok, ne zavarjátok a Nagyfiút", mondta Magdaléna, majd nagy pántlikát kötött a zsákra és eldugta a nagyszobában. Bikfic úr nagyon élvezte, szorgosan segédkezett. Ébredéskor megkérdeztük, jól aludt-e, mit álmodott? „Szép álmod volt?" - kérdeztem. „Igen." - felelte. „És mi volt az álmod?" „Álmodtam a Mikulásról." Na, megnyugtató. Ez a rossz álom fóbia azonban továbbra is zavarja. Az éjszakai alvás után előhozta a zsákot a nagyszobából, lehasalt és közölte: „Most egy-két rossz álom még itt maradt, összeszedem őket!" - és tényleg nekilátott a feladatnak.

Valahogy meséltem neki, hogy milyen ünnepek és fontosabb események következnek: szülinap, Mikulás, („És hol a Jézuska?" - szólt közbe.) Karácsonykor jön, és síelni fogunk

Obertauernben. „Ott, ahol rácsos ágy van, és rossz álmok jönnek?” - kérdezett rá. „Nincsenek rossz álmok, de németül beszélnek.” - feleltem. „Ein, zwei és szia.” - vágta rá, de már nem emlékezett többre. A sziát próbáltam németesíteni, de nem bújt elő a buksijából.

Nagyon jókat eszik nálunk, Amira Őfelsége kicsit irigykedve jegyezte meg: „Érdekes, hogy nálatok mindig jó étvágya van.”

Mind sűrűbben van alkalma, hogy magasabb rendű technikai ügyességével kérkedjen. Az itt alvás esti fürdetésénél nem tudtam kinyitni a sampon dugóját. „Majd megmutatom!” - nyúlt érte, a fogai közé vette és egy pillanat alatt kinyitotta. Hasonló „majd megmutatom én” esemény naponta játszódik le, távvezérlővel kezdve, játékokon keresztül puzzle-ig.

Fürdés után (de lehet, hogy délutáni alvás előtt), lefekvéshez készülődve vizet kért: „Isz*om* egy kis vizet, és akkor már én is *alukálok*.” Reggel zuhanyozom a fogaim (helyét inkább), nézi-nézi. „Én is csinálom!” - nyújtózkodott. Kis magyarázgatás után megértette, hogy neki ez még korai. Azt azonban nem úsztam meg, hogy kis ülőkére állva ne kapcsolgassa ki-be a készüléket. A borotválkozásra még jobban rácsodálkozott: „Mit csinálsz?” Apuci ugyanis zsilettet használ, csak bámulta, hogy zúgó masinával is működik a dolog.

Rég nem foglalkozott a matrjozskákkal és társaikkal. Most váratlanul felült az ágyamra és kérte a „figurákat”. A matrjozska név még eszébe jutott, de a többi nem. Petrjozska, a Matróz és Kata bánatosan várták, hogy nevükön szólítsa őket, mindhiába.

Az apai nagyszülei mesélték, hogy amikor Ipam Őfensége öccse velük volt a palotában és távozásra öltözködött az előszobában, odament, jól megnézte és megjegyezte: „De csinos vagy!” Őfensége mosolyogva reagált: „Ha ilyen szépeket mondasz nekem, sűrűbben fogok hozzátok járni.” Magdaléna a minap hasonló elismerést akart kicsikarni belőle, de Bikfic Herceg elutasító nyilatkozatot tett: „Nem vagy csinos!”

Magdaléna újabb ötlettel játszótéren talált két tollat egy kötött pántba szúrt, amit a gyerek fejéhez igazított. Nagyon büszkén viselte az indián törzsfőnöki fejdíszt, úgy kellett bevonulnunk másnap a nurserybe, ahol elismerő fogadtatásban részesült.

Valamelyik este nekünk kellett átvinnünk a palotába, vacsoráztatnunk, fürdetnünk. Szultán hamarabb ért haza és bejelentkezett, amikor épp autóztunk feléje. A telefon végén Bikfic Herceg megkérdezte: „Ki volt az?” Nem ismerte meg a hangját és ritkán hallhatja keresztnevén szólítva. Nagyon éhes lehetett, mert hisztiig menően nem engedelmeskedett Édesapjának, aki arra kérte, hogy a padlóra dobott dzsekijét vegye fel, és rakja el rendesen. Trónörökös a pianínó tetejére tette a papírdarabkákat, amikkel pöttöm fia dicsekedett, és vissza akart kapni. Olyan mérges lett, hogy a konyhai etetőszékét (jókora alkalmatosság) kitolta küszöbön keresztül a szobába. „Találékony vagy, fiam, nem mondom.” - jegyezte meg Trónörökös.

Megint beteg! Talán amikor írok róla, már múlt időbe lehet tenni.

Megyek érte a nurserybe, a szobájuk sarkába tett matrac-ágyról kel fel, amint meghallja a hangom. Kérdem a dadust: csak nem aludt még? Nem, csak pelust kért, hogy kakilhasson és elvonult. OK, megyünk vele az öltözőbe, a padra szeretném ültetni a szekrénykéje előtt, de hirtelen rémült arccal sugárban okádni kezd. Sárgarépa, ép darabkák tömege. Azt ebédelhettek. Felkapom, hogy mosdóhoz vigyem, abban a pillanatban újabb sugarat, hatalmas adagot lövell ki. Magára, rám is jut bőven, a padlón második tócsa képződik. Csak pillanatokra sír fel, inkább nyöszörög. Borzasztó! Istenem, mit csináljak? Letenném, hogy hívjam a dadust segítségül, de kapaszkodik belém. Vele együtt kopogtatunk a már bezárult „kiadó”-ajtón, siet a dadus, átveszi a rémült gyereket, ő mossa ki a nem nagyon büdös okádékból, én magamat. Közös erővel átöltöztetjük. A dzsekimet nem lehet felvenni, csuromvizesen viszem gyorsan

szatyorba dugott ruháival együtt. Karon viszem, félek, hogy nagyon legyengült. Megkérdezi: „Mért kell vinned?” Magyarázom az okot és hozzáteszem, hogy ha akarja, mehet a lábikóin, de amikor le akarom tenni, kapaszkodik belém. Az autó körül és benne bátran viselkedik, a sok kezelhetetlen holmi miatt le kell tennem, ő nyitja ki az autót, be is mászik, a holmit bedobom az anyósülés elé, az elesett gyereket gyorsan becsatolom: Indulás előtt felhívom Magdalénát, tudom, hogy otthon van már, jöjjön elénk a ház bejáratához. Rosszul érezheti magát, mert a piros lámpáknál, ahol csak második zöldre jutok át, sürget: „Menjünk már, menjünk!” A házhoz érve vállalja a szokásos kocsi előtt állást, hogy be tudjak tolatni a garázsba, de amint meghallja Magdaléna hangját, lassan elindul feléje. Magdaléna felveszi és Hercegünk nem is hajlandó visszajönni hozzám, ragaszkodik a Nagyanyjához, ő kénytelen - fájó háttal (mért éppen most ne fájna?) - felvinni. Alig kezdünk hozzá a további tisztálkodáshoz, kérdezzük, le akar-e feküdni, amikor újra öklendezni kezd. Futás a fürdőszobába, ott újra sugárban jön belőle a sárgarépa, majd egy-két perc szünet után jön a negyedik. Borzasztó. Ismét elég jól viseli, sírdogál, nyöszörög.

[Erre a vad hányásra 9 év (!) távlatából is emlékszik, ő hívta fel rá a figyelmet, amikor a betegségeit említettük pár hete, 2017 augusztusában.]

Lázas! Nem akarjuk rögtön megijeszteni a szülőket, próbáljuk hívni a gyerekorvosát. „Nincs itthon, elmentek vidékre, a hétvégére.” - mondja egyik kislánya, aranyos hangján. Jó, akkor konzultálunk a szülőkkel. Nem sikerül, mindkét mobil ki van kapcsolva. Üzenetet hagyunk, este tudjuk meg, amikor Amira Őfelsége telefonál, hogy előadáson voltak (orvoskongresszuson, ahová mentek).

Nincs más, irány a gyógyszertár. Adnak lázcsillapító kúpot és bélflóra-javító folyadékot is. Az utóbbival kezdjük, könyörgésre megissza, de 3-4 perc múlva azt is visszaöklendezi. A kúptól fél: „Nem kérem a kúpot, fáj.” Újabb könyörgés, akkor megadja magát, de meg kell ígérni, hogy megmutatom neki, milyen is ez a kúpocska, majd meg kell fognom mindkét kezét. „Fájni fog!” - nem kérdi, hanem félős hangon mondja. „Sétálj velem!” - kéri. Se feküdni, se ülni nem hajlandó. Fel kell venni, a fejecskéjét teljesen bágyadtan az ember vállára hajtja, a karjai félig csüggnek, olyan, mint a fészkéből kihullott madárka. Kiderül, hogy ez a láz emelkedésének a jele. Ilyenkor susogva beszél valamit, volt, hogy dudorászott. Felváltva cipeljük, Magdaléna a fájó háta mellett is jobban adja elő a dolgot, mert röp-meséket mond neki, énekelget. (Amira másnap: „Tudjuk, egy hétig csináltuk.”) Felemeli a fejét és szinte normális hangerővel kéri: „Most nézzünk DVD-t!” Bekapcsolom Thomas-t, az ölembe ültetem, és úgy nézzük, ebben a helyzetben csak percekig, mert aztán megint szembefordul velem, úgy, ültő helyzetünkben, el kell fordulnom és kicsit elforgatott fejjel nézi tovább. Sokkal jobban van, amikor azt kéri, hogy „most nézzünk mesét a te szobádban” Ez mindig azt jelzi, hogy teljesen lement a láza és ilyenkor jól felrázott dupla párnán félig ülve, félig fekve félórát vagy többet is nézi a TV-t.

Közben számtalan kísérletet teszünk, hogy belé erőszakoljunk valami ételt, kevéske italt. Pár kis ropogtatnivalót majszol el, 5-6 alkalommal iszik két-három kortyot, többnyire azonban csak rázza a fejét. Végül Magdaléna megmutat neki egy Túró Rudit. Kap utána és gyorsan magába tömi. Nagyon éhes lehet már! Csak nem tudni, mit enne szívesen, nem nyilatkozik.

Lefekvés előtt újra magasba szökik a láza, ezúttal könnyebb rávenni, hogy beadjuk a kúpot. Ismét elmondja ugyan, hogy fáj, de viszonylag gyorsan megnyugszik. Emlékeztet rá, hogy meg kell mutatnom neki, mit adunk be. Most is meg kell fogni a kezét, tényleg fél a kúptól. A művelet elkezdése előtt mond valami szenzációsat. Először csak át akarja venni Magdaléna szerepét: „Majd én magamnak.” - kéri. Magyarázzuk, hogy ezt nem tudja megcsinálni, erre elég hevesen tiltakozik, kerekre nyílt szemmel mondja Nagyinak, panaszos hangon: „*Amikor te kicsi voltál, én adtam be neked a kúpot.*” Hihetetlen! Hallottam már hasonló „színeválto-

zásról", de az ember nehezen hiszi, amíg nem hallja, hogy a gyermeki fantázia mire képes. És miért ne higgyen az ember az indiai vallások reinkarnációjában? A művelet befejezte után hozom a kúpok dobozát, a kúp-szalagot a kezébe adom, hosszasan forgatja, tapogatja, hallgatja a magyarázatot, hogy milyen kicsi, hogy ki kell vágni a szalagból (kitépni nem sikerül egyszer se). Megnyugodva adja vissza.

Este - nagy örömünkre - Amira Őfelsége telefonál és Nagyfiú is beszél vele. Mintha két felnőtt beszélgetne: „Anyuci, hová jössz értem?", majd: „*Kicsit hánytam, de nem vagyok beteg"*... és hasonlók. Addigra lement valamennyire a láza, mi is nyugodtabbak lettünk, hogy megteremtődött a kapcsolat, és lebeszéltük Anyát, hogy hazarohanjon. Most már rendbe jön talán! Másnap mesélte, hogy Szultán előadást tartott, sikere volt, felkérték újabb előadás tartására, és valami választmány tagjává is megválasztották. Komoly előrelépés.

Reggel azonban csalódnunk kell. Még alszik, amikor elmegyek a közeli boltba apróságokért, de Magdaléna rám telefonál, hogy lázasan ébredt, kénytelen sétálni vele, csak lóg szegény a vállán. Vigyek valami apró rágnivalót. Rohanok haza, átveszem, és érzem, hogy tüzes az arca, nyaka. Nincs mese, hívjuk Amirát, aki ott is hagy csapot-papot, siet haza. Ahogy az sűrűn előfordul, mire hazaér, megjelenik az első jó jel: elkezd gazemberkedni. Kihúzza mindkét beltériből a kártyát, viháncol, szalad az egyiktől a másikig. OK, meg fog hamarosan gyógyulni. Még otthon sem ebédel azonban, csak alszik egy jót. Alvás után fogyaszt először valami kis levest, meg még valamit, aztán kimegy a játszóra, ő kezdeményezi. Hamar lefekszik. Talán meggyógyult - véljük akkor valamennyien.

Vasárnap reggel azonban újra hány egy keveset. Nem tudni, mi történjen. Végül ma reggel beadják a nurserybe, mert láztalan volt egész nap, és egy Halász Jutka gyerekműsorra is el sikerült vinni. Nekem kell érte mennem, kicsit félek. Rettenetes élmény a beteg gyermek.

Rendbejött, tegnap délutántól teljesen gyógyultnak látom. A nurserybe korán mentem, gondolva, hogy talán ott még nem érzi jól magát. Uzsonnáztak, a dadus résre nyitotta az ajtót, és kis türelmet kért. Bikficünk megismerte a hangom, és ő is odadugta csillogóan, szinte huncutkásan mosolygós pofikáját, és sziával üdvözölt. OK, nagy baj nem lehet!

Kiderült azonban, hogy reggel szinte semmit sem evett, ebédre egy almát és uzsonnára fél szelet kenyeret. Ajaj, akkor mégse az igazi! Miközben mindezt a dadussal egyeztettük, Bikfic elkezdett érdeklődni: „Hol vannak a babák?" Milyen babák? „Hát, amiket akkor kaptam, amikor beteg voltam." Nem értettem, csak a kocsi felé haladva sikerült tisztáznunk, hogy azokról a baba-formájú ropogtatnivalókról beszél, amelyeket a lázas ébredésekor próbáltunk etetni vele. OK, tehát éhes, még sincs komoly gond!

Hazaérve előszedtem a baba-zacskót és tényleg jó étvággyal eszegette a babákat, fékezni kellett a tempót, nehogy elcsapja a gyomrát. Vizet is sikerült itatni a babákhoz.

Sokat játszottunk. Előszedte a nagy tekercs firkapapírt és a színes filctollait, pár körrel próbálkozott, de visszazáródó girbe-gurbák sikeredtek. Próbáltam elfogadhatóbb alkotással segíteni, rajzoltam egy repülőgépet. Lefitymálta: „Az nem is repülőgép, csak egy bálna!" Nem túlzott elismerés Bikfic Herceg részéről. Megunva a komoly figurákkal kísérletezést, elkezdett egyvonalas utakat rajzolni: húzta-húzta a vonalat, újabb szakaszt kellett letekerni a tekercsről, hogy folytatni tudja. Végül azt is megunva lehúzta a több méter hosszú papírt a padlóra úgy, hogy magát a tekercset az asztalon hagyta. „Milyen jó lejtő!" - felkiáltással dicsérte meg a művet. „Labdát gurítok le." - jelentette ki és előszedett egy tenisz- és egy golf-labdát, ügyesen az asztal szélére fogta, majd lepöccintette onnan őket. Szépen legurultak a szalagon. Tényleg találékony! „Spriccelem a virágokat!" - váltott és sokáig szöszmötölt a locsolással.

Magdalénának kellett hazavinnie, kezdett készülődni és öltözködésre bíztatta Nebulónkat, aki viszont maradással próbálkozott: „Én maradok még Pipusszal!” Lekísértem őket a kocsihoz, ezúttal hajlandó volt kétlábasokat ugrani velem párhuzamosan az utolsó lépcsőfokokról.

A kocsiban viszont kérdőre vonta Nagyit: „Hol a varázsi szilvá*nk*?” Első pillanatra lebénultunk, aztán Magdaléna rájött, hogy két-három nappal korábbi ígéretet kér számon. Legközelebb adni kell vele szilvát!

Visszatérve Magdaléna boldogan meséli: hihetetlenül kedves ez a Bikficem! Útközben megkérdezte: „Nem fáj már a hátad, Magdaléna? Meggyógyultál?” A köszönő válaszra csak hümmögött.

Újabb együtt töltött órák. Magdaléna vállalta, hogy érte megy, de az utolsó pillanatban szólt, hogy nem tud szabadulni egy megbeszélésről. Kint rohangászik a kertben, szólítanák, de mondom, hogy majd észrevesz. Úgy is történik, ahogy szokott: a kert túlsó végéből, egy kis kalyibából bújik elő, és máris kacsázik felém, örömmel üdvözöljük egymást. Nem evett, hangzik az első közlés, aztán korrigálnak: paradicsomos akármi volt húsgombóccal és azt megette (utólag: a húsgombócot vagy mindent?). Panasz: üti-vágja a gyerekeket, talán a csöppségek zavarják. Nem tudok hozzászólni, ha valamit nagyon tiltunk neki, hát a gorombáskodás az. Mit lehet tenni még? „Erre *szoktam* menni.” - mondja, mikor megkérdem, miért nem mellettem jön, hanem egy falmelletti szakaszon. Hív a mogyorókhoz, emlékeztetem, hogy mondtam már, a Normafához megyünk motorozni, meg sárkányt eregetni, igyekezzünk. „*Egy-kettőt* törjünk csak fel.” - kéri, és lehet ennek az okos gyereknek ellentmondani? Ott aztán ő maga dönt úgy, hogy csak összeszedünk párat. „Jó, menjünk, majd otthon összetörjük.”

A Normafa minden, csak nem siker. A motorozásra határozott nemet mond. Észreveszi a labdát, azt kapja fel. „Én inkább a labdát gurítom.” - mondja és indul is. Lejtős a terep, az első rúgás rögtön 15 métert eredményez, újabb rúgás, már félni kell, hogy legurul a rétre és tovább. Átveszem a rugdosást, viszem a sárkányt, az első kisréten nincs elég szél, komoly kísérletet se teszek. Menjünk tovább, a nagyrétre, kérem, de neki más ingerei támadnak: „Menjünk a réteshez.” - javasolja és kéri, hogy vegyem fel. Magyarázom, hogy ez nem megy: labda, sárkány és gyerek, nincs annyi kezem. Közben észreveszünk két gesztenyefát és gyűjtünk gesztenyéket, ez eltereli a figyelmét a cipeltetésről. Visszamegyünk a kocsihoz, elpakolunk, és baktatunk a réteshez. Vele egyeztetve kérek egy-egy túrós-barackos rétest, amint kézhez kapjuk, közli: „Megeszem mind a kettőt!” Éhes, és a vén nagypapa van olyan balga, hogy az alig meggyógyult gyereknek ad túrós ételt. Az ölembe kéredzkedik, és a kettőből persze egyet eszik meg. Magdaléna telefonál, nem érti, hol vagyunk, indulunk haza.

A kapunál előadja szabatosan, hogy „álljunk meg itt, vegyünk elő újságot, és játsszunk a kapuval.” Minek ahhoz újság? „Hát odatesszük a kapuhoz és akkor nem tud becsukódni.” Hogy ki tanította rá, nem tudom. Én egyszer segítettem neki megérteni, hogy a kaput fénysorompó reteszeli, de annak már legalább másfél éve. Megérdemli, hogy teljesítsem a kérését, de nincs újság, meg tele vagyunk holmival, megbeszélem, hogy először felmegyünk a kastélyba, lepakolunk, iszik egy kis vizet, keresünk újságot és visszamegyünk. „Jó, visszamegyünk az autóval.” Nem, a lábikókon. Rábólint. Remélem, hogy fent elfelejti az egészet, de Nagyinak mindjárt elhadarja az egész tervet, annak minden részletével együtt.

Jó félórát játszunk a kapuval, aztán gyűjtünk diókat a széles út melletti fa alól, mellette fügefa van, arról pedig letépünk három fügét. Először csak kettőt akar: „Nekem és Pipusznak.” Aztán beleegyezik, hogy Nagyinak is szedjünk. A letépett gyümölcsök szárából tej gyöngyözik elő, ez nagyon meglepi, de egy szemvillanás alatt dönt: rákeni a tejet a korlátra.

A lakásban csak azzal lep meg, hogy a TV bekapcsolásakor zöld kijelző helyett fehéret vár. Elsőre nem sikerül bekapcsolnia, mondom, nyomd meg újra és figyeld ezt a lámpácskát. „Fehérnek kell lenn*ie*?” - kérdi. Bizonyára a vasúti átjárók jól ismert „szabad” jelzése zavarja meg.

Keveset és eléggé össze-vissza eszik, Magdaléna végül ad neki csokis fagyit tejszínhabbal. (Második ostobaság kaja ügyben.) Valószínű, hogy meg is kavarodott kicsit a gyomra, mert mindent félbehagyva elkezdte követelni: „Menjünk haza!” - ismételgette. Annyira sürgette a dolgot, hogy Magdaléna összekapta magát, gyorsan felöltöztette Hősünket és rohant vele a palotába. Ott megkérdezte (sokadszor), hogy rosszul érzed magad? „Nem, már elmúlt a rosszkedvem.” - válaszolta.

Amira meséli, hogy kisded gyermeke, aki két nap múlva, október 4-én *lesz 3 éves*, elgondolkodva a következő kérdést tette fel neki: „Varin a *mosógép* hátul van, a *mosogatógép* elől, a palotában együtt vannak. *Miért így építik az épületeket?*” Na, mármost: szabatosan megkülönbözteti a géptípust, pontosan ismeri a helyüket, ismeri az *épület* átfogó fogalmát (Varázslak, a palota, mindkettő épület), és legalább sejtései vannak arról, hogy az épületeket valahogy szülik az emberek. Egyszerűen hihetetlen. Állítom, hogy nem tévedek, amikor régóta mondom: rendkívüli képességekkel rendelkezik ez a Nebuló!

A nurseryben pedig mondják, hogy vezéregyéniséggé nőtte ki magát, segédpedagógus szerepet játszik: oktatja a friss társakat, megmutatja a helyüket, ha nem találják, magyarázza nekik, hogyan kell enni, rászól a hosszasan bőgőkre, hogy „hagyd már abba”, és hasonlók. Hm, csak ne vigye túlzásba.

Párszor említettem és fotók is utalnak rá: szeret segíteni. Amira meséli, hogy tegnap nurserytől lefekvésig non-stop segített neki, még köténynyt is köttetett és kuktáskodott a konyhában. Söprögetett ott, részt kért a terasz felmosásából, locsolta a virágokat. Élmény vele lenni.

Ma három éves, mindjárt indulunk az ünnepi ebédre, tőlem egy összecsukható focikaput kap. Új oldalt nyitok neki a számítógépen.

Tegnap - azt hiszem - kópéskodott egyet velem. Beszaladtak dióért, Amira Őfelsége feljött, Szultán és Nagy Herceg lent maradt a kocsiban. Leszaladtam üdvözölni Bikficünket, aki épp elkezdett sírni, amikor rányitottam a kocsiajtót. Gyorsan igyekezett elrejteni a sírást, törülgette a szemét. A kérdésemre, hogy mi baj, azt válaszolta, hogy „csipa van a szememben”. Tágra nyílt szemmel visszakérdeztem: csipa? „Igen, *szokott* csipa lenni benne.” - felelte, majd gyorsan motyogott valamit, a nadrágját húzogatva: „Van zseb rajta, itt is van zseb.” Úgy éreztem, mind a csipa, mind a zsebek elterelő hadművelet szerepét játszották, szégyellte, hogy sír. Kópé lesz a legújabb neve.

Hát Kópé mester rálépett élete negyedik évének ösvényére. Tegnap, a születésnapján minden eddiginél tündi-bündibb volt. Az apai nagyszülők, Szultán bátyja és sógornője, mint keresztszülők, és Bokának becézett fiúgyermekük, aki negyedik gimnazista, érkeztek elsőnek. Mesélik, alig tették be a lábukat a lakásba, Hercegünk kiosztotta a feladatokat, elsősorban Bakának, akivel megosztotta a játékait: olyanokra, amikkel együtt fognak játszani és olyanokra, amiket fenntartott magának: „Ezek az enyémek, csak én játszhatok velük.” Amint mi is kiegészítettük a társaságot, tornamutatványokba kezdett. Az egyik egyszerűbb gyakorlat: mászott fel a fotelre, le a fotelről, de úgy ám, hogy a háttámlájára is fel tudta magát tornászni. Sokáig játszott a régi vasútjával, bevonva Bokát és Enesét (keresztanyja), közben többször megkérdezte, „mikor lesz már szülinap?”: azonosította az ünnepi procedúrával. Végül beleunt a várakozásba, és felment Bokával a szobájába, ahol a „palatábláján” rajzolgatott, de főként Bokát buzdította a műveletre.

Az ebéd alatt farkasétvággyal evett és mindenféle elképzelhető módon produkálta magát. Beszélgetett a felnőttekkel, megjegyzéseket tett, valamin felbuzdulva táncos mozdulatokat tett a karjaival. Két olyant mondott, amin a társaság óriásit derült, kivéve engem, mert süketedő fülemmel az asztal túlsó felétől nem hallottam, sem amire reagált, sem amit mondott, csak az rögzült bennem, amit „lefordított" a vendégsereg. Rólam volt szó, hogy valamit tennék-e a konyhában, mire Kópénk rávágta, nagy határozottsággal: *„Pipuszt a fürdőszoba és a konyha nem érdekli!"* (Ha sikerül megtudnom az előzményt, kiegészítem vele ezeket a sorokat. Megvan, Amira Őfelsége emlékszik: Magdaléna éppen dicsérte, hogy már a mosógép bekapcsolásakor is segít. Odavetette, hogy Bikfic már tudja, Pipusz pedig nem. Erre jegyezte meg, amit írtam. Tökéletes!) Kérdésekre bevallotta: „Te is mondtad, Magdaléna." - tehát nem ő jutott erre a következtetésre, de annyira pontosan sütötte el, olyan ésszel kapta elő memória-tárházából, hogy csuda! Nem telt el fél perc és valamire rávágta: *„Sejtettem!"* A fokozott derültség egyértelművé tette, hogy telitalálat volt ez is. Akár felnőtt volna, úgy társalgott.

A tortákat (kettőt kapott) tökéletes természetességgel fogadta, csak a hatalmas tűzijátékon csodálkozott. A három-három gyertyát ügyesen fújta el. Az ajándékozás egy üzenettel kezdődött. Két iker unokahúga küldött egy lapot, amin négy lény csoportképe volt látható: az ikrek - KinTseu, Borostyán -, ő maga és Lizus, a kiscica.

Percekig mutogatta és lelkendezve sorolta a szereplőket. Aztán megállt a szoba közepén és körbenézett: „Hol az a nagy ajándék, ami itt volt?" - mutatott az előszobaajtó felé. Óriási Thomas-készlet volt, bontogatta a csomagot a két Nagypapával, aztán Szultán vette át a szerepünket. Az én ajándékomnak, a hordozható focikapunak is harsány csatakiáltással örült, aztán kétszer berúgott egy labdát és elfeledte. Az ajándékozás kellős közepén megállt, körbenézett és elcsodálkozott: „De sok játék van itt!" Sok volt, bizony, remélem sokáig fog játszani velük.

Amira szerint egyértelmű, hogy Hősünk szerelmes a most belépett ifjú gondozónőbe. Sündörög körülötte, mindig vele akar lenni. Annyira sugárzik belőle a szerelem, hogy a kislány bele-belepirul. Csak „az én Juditom"-ként emlegeti.

Megyek érte, megbeszéljük a dadussal, hogy minden OK, jól evett, jól aludt, nem kakilt. Utcára van felöltöztetve, játszik éppen az udvaron. Szalad hozzám, boldog, mehetünk. Az öltöztető előtérben megtorpan a szomszéd ajtó előtt, hátraszól nekem: „Itt van Judit, a másik csoportban." Judit a szoba közepéről szól ki: „Mit akarsz, Herceg?" „Csak el akartam búcsúzni tőled! Szia!"- feleli és boldogan baktatunk tovább.

Meg kell állni a mogyoróbokor mellett, mogyoró már alig található, takarítottak a kertben. Azért összetörünk párat, ő kezdi és igyekszik, amíg a kő és mogyoró közé nem kerül a hüvelykujja. Megütöttem a *hüvelykujjacskámat.*" - jegyzi meg sírás-jajgatás nélkül, de nyújtja a követ. Begyűjtünk még az egyik zsebébe néhányat, aztán kiadja a „mehetünk" vezényszót.

A mehetünk nem tart sokáig, előre dobálja a neki a tatai golfpályáról hozott gesztenyéket, és amíg az összeszedésükkel bajlódok, előremászik az anyósülésre, ki-bekapcsolja a légkondit. Magyaráztatja a kapcsoló-állásokat: „És mi van, ha ide kapcsolom? Akkor erősebb a légáram. „És mi van, ha ezt ide kapcsolom?" Akkor csak lefelé fúj. „És ha ide kapcsolom?" Akkor az üvegre fúj. Kinyitja az ablakát, kihajol és „szia-sziával" üdvözöl minden járókelőt. Mosolyog az utca. Lassan sikerül elindulni. Bekapcsoljam a rádiót? „Nem, fújjál!" Annyira szokatlan a kérés, hogy kétszer is vissza kell kérdeznem, mire megértem, hogy a légkondit kell olyan erős fokozatra kapcsolnom, hogy hallja. Szóba kerül a „játszó", de nemet mond, mind kevésbé érdekli. Normafára nincs idő, hamar sötétedik. „Menjünk haza." - kéri és ezúttal a kastélyt érti „haza" alatt. A kapunál magyarázatba kezd, hogy álljunk meg a diófánál, „sok dió esett le". Mondom, hogy akkor nem tudnak közlekedni az autók, majd visszajövünk. Eljátsszuk a szokásos garázsba állást, ez se nagyon izgatja már, de kötelességszerűen nyit-csuk, vár

engem. Nem akar se motorozni, se focizni, se golflabdát dobálni, megyünk diót szedni. Alig találunk, talán két kopaszt, négy-öt megbarnult kabátot viselőt, azokat gondosan kihámozza, megy mind a másik zsebbe. Kincsek: egy zseb mogyoró, egy zseb dió. A dióvadászatról lefelé jövet meglepett, milyen éles különbséget tesz ember és ember között. Jött szembe az egyik szomszédasszony, köszöntem, ő is biccentett. Hősünk határozottan elnézett mellette (keresztülnézett rajta - mondanák). Kértem, hogy köszönjön, de nem tette. A kaputól levezető út alján várta a másik szomszédasszony, aki sokat barátkozik vele. Széttárta a karjait és Bikficünk örömmel dobta magát az ölelő karokba.

Sokat és változatosan játszott. Újdonság, hogy fogta Magdaléna kis sárga jegyzetblokkját, firkált valamit a cetlikre, és körberagasztotta velük a lakást. Közben gondjai támadtak: „Hol van még hely?" - kérdezgette. A legvadabb ötleteket is örömmel fogadta, szép komótosan odaballagott a megjelölt helyhez és felragasztott egy firkát. Magyarázgatta azt is, hogy otthonról ered az ötlet: „Anyucival csináltuk otthon." - mondta. Egy DVD-t fel kellett rakni, de azt se sokáig nézte, bekapcsolta mellé az ősi lemezjátszót, önállóan cserélgette rajta a lemezeket. Bőszen táncolt hol erre (DVD), hol arra. Nagyinak könyörögnie kellett, hogy az egyiket kapcsolja ki, a DVD-től vált meg. Eszébe jutott az utóbbi időben kedvelt szórakozás: „Játsszunk fejjel lefelét!" - felkiáltással hozzám rohant, és a lábánál fogva hurcolásznom kellett a nagyszoba és az én szobám között. Nagyon élvezte, de 4-5 forduló után abbahagytam, nehogy baja legyen.

Sokat evett. Kezdte a ropogtatnivaló babákkal, hosszasan viaskodtam vele, számolgattuk, mennyit ehet. Következett a „hűtő", hiába mondtam, hogy most nincs benne „finomság". Addig kotorászott benne, míg rátalált a még Rodoszból származó halvára, ízlett neki, de korlátoznom kellett a fogyasztását, nagyon zsíros valami. Megkínáltam cseresznyebefőttel, megkérdezte, van-e bennük mag? Két-három magot kiköpött, aztán lenyelt egyet. „Megettem egy magot is, magozzuk ki!" - adta ki az ukázt. Elővettem egy kis kést, de nem tetszett neki: „Hol a magozó?" - kérdezte. Fogalmam sincs róla. Ő meg honnan emlékszik? Varázson láthatta utoljára, a nyár elején. Megpucoltam egy jó nagy almát, a felét megette. Közölte, hogy a nurseryben héjastól eszi. Megszabadultam egy felesleges művelettől. Megjött Magdaléna, hozott négy palacsintát, ő kettőt kapott, de egy után határozottan felállt: „Tele van a pocim." - mondta és ezúttal hihető volt.

A kakilás továbbra is komoly gond. „Kakilni kell, kérem a pelust!" - jelentette ki, maga szedte elő a szekrényből. Járt fel-alá, időnként megállt. „Ne nézzetek ide!" - figyelmeztet olyankor. Beállt a magas támlás fotel mögé, nyomizott, lemondóan legyintgetett, és a támlához beszélt valamit. Egyelőre nem találjuk a megoldást, miként lehetne rászoktatni a bilire.

Magdaléna vitte haza este. Ül a kocsiban, néz maga elé és megkérdezi: „Az Édes Anyuci mikor jön haza?"

Hol felnőtt, hol gyerek! Megérkeznek Anyucival tegnap estefelé, felcsöngetnek, kilépek a lépcsőcsarnokba. „Ki jött hozzánk?" - kérdezem. Lent áll az első lépcsősoron, néz rám és csatakiáltásokkal fejezi ki örömét. „Gyere, Bikfic, gyere!" - hívom és indulok eléjük. Az első emeleten találkozunk, széttárom a karom, belerepül. Felemelem, adok egy puszit a pofikájára, tíz másodpercig tart a közös boldogságunk, aztán majdnem kifordul a kezemből, áthajol Amirához, aki átveszi. Hercegünk átöleli a nyakát és a vállára hajtja a fejét, így jönnek fel és be a lakásba.

Imádja az Édesanyját, tündéri!

Egész este haszontalankodik, virgonckodik. Akaratos. Hiába alkudozok vele, hogy öt halacskát ehet, tömi magába. Megjön Magdaléna, gyorsan megmelegíti a neki főzött sütőtöklevest, beleborít fél zacskó „golyót", de kétkanálnyit eszik, máris kászálódik lefelé a lépcső-

székéről: „Pipusz, gyere játszani.” Magdaléna elkapja valami „finomsággal”, az visszacsalja az asztalhoz. Folyik az „egyél még ezt, megyek játszani” csata Magdaléna és unokája között. Nem lehet vitás, Bikficünk kerekedik felül. Játszik mindenfélét, legjobban a „dubló” köti le, építkezik. Magdaléna kivonul, hogy előkészítse a fürdővizet, Kópé előszedi a kincsesládából a fakalapácsát és megkér, hogy emeljem ki a polc alól a fa-tablát. Dobol, és közben gyerekdalokat énekel. Kíséri magát. Véleményt kér, melyik következzen? Dicsérem, megtapsolom, de most nem igazán örül velem, élvezi az előadást. Felfigyelek - nem először - arra, hogy mintha nem selypítene. A dalolás közben elfelejtek foglalkozni vele, fürdőzés közben kérdem meg: „Ugye tudod már mondani a „R”-t? Mondd: répa. retek, mogyoró...” Rávágja: „... korán reggel ritkán rikkant a rigó.” Valami még nem stimmel teljesen, de egyelőre nem is tudom, hogy mi, talán nem recsegnek eléggé az r-ek, de komoly selypítésnek nyoma sincs! Brávó! Írni-olvasni - sírnivaló dolog, ugyebár - még nem tud, de helyesen beszélni igen!

A lefekvés megint bonyolult: ugrabugrál, mint egy jól megtermett szöcske. Villanyokat kapcsol, bemászik az ágyába, kiveszem, „fejjel lefelé” - követeli, de most nem lágyul meg a szívem, segítenék Nagyinak, hogy fel tudja adni a pelust. Pattog, forog, mint egy évvel ezelőtt, alig lehet bírni vele. Magdaléna a lelkére akar hatni: „Ha a bilibe pisilnél és kakilnál, nem kellene pelust feladni rád.” Csak egy pillanatra gondolkodik el a dolgon, aztán folytatja a pörgést.

Reggel csupa derű, pedig éhes. Szalad a konyhába, kéri a gabonáját. Én golfozni megyek, nem nagyon érti, de „jó játékot”-tal búcsúzik. Sajnálom, hogy nem töltöm vele azt az egy-két órát, mire Amira érte fog jönni. Magdalénától tudom, hogy a délelőtt lelkes segédkezéssel telt. Segített a mosógépet telerakni ruhával, bekapcsolni, a mángorló-vasalóval vasalni (nyomkodta a pedált), virágokat spriccelt. Aztán teleragasztotta a lakást a kis sárga cetlijeivel. Éppen készültek az udvarra szappanbuborékot fújni, amikor Amira Őfelsége megjelent érte. Rövid időt töltött nálunk tegnapelőtt, én előző naptól bajlódtam a torkommal, reszelt, köhigcséltem. Figyelmeztettük, hogy tartsa távol magát tőlem. Gyorsan elhátrált öt-hat lépést, egészen az ablakig: „Ne jöjjön ide a baci!” - kitátotta a száját és rámutatott.

Magdaléna hazavitte, Amira már otthon volt. Kérdezte csöppnyi fiát, milyen volt a nursery? „Ott volt az én Juditom!” - felelte sugárzó arccal.

Több napot ölel át a mostani beszámolóm, többszöri együttlétet.

Valamelyik nap megvigasztalta Magdalénát. Megkérte, hogy kérdezze meg tőle: „Ki szeret engem?” Magdaléna örömmel tett eleget a kérdésnek, mire a kitárt karjaiba rohant.

Felmentek a Széchenyi-hegyi makkosba. Magdaléna a volt Úttörővasút végállomásához akart leparkolni, Hercegünk rászólt: „Ne ide állj!” Hát hová? „Ahová Apuci szokott, megmutatom... fordulj vissza, menj egyenesen, ott a parkoló, látod?” Töménytelen gombát láttak, Magdaléna megmagyarázta, hogy ezeket nem szabad enni, csak ha hozzáértő ember szedi őket, mert sok benne a mérges. Otthon szabatosan elmesélte, hogy „gombát fogunk enni, de amit látunk, azt nem szabad enni, mert mérges.” Üstökös módra fog tanulni.

Tegnapelőtt az Édesapja hozta hozzánk, jóval ebéd előtt. Megálltak az ajtóban, de amikor beléptek, nem akarta elengedni az Apucija kezét. Nagyon rég nem történt ilyen! Szultán magyarázta: Előző nap a nurseryben is gond támadt, amikor átvette tőle a dadus, sírni kezdett, és úgy felerősödött a sírása, hogy visszament és csitítgatta. A dadus szerint nem barátkozott meg a „pisisekkel”, ezért nem örömmel megy oda. Vagy új korszakba, a tartózkodóba lépett.

Tündi-bündi volt a nálunk töltött közel 24 óra alatt. Én kerültem a közeli kontaktust, mert egy hete enyhe lefolyású influenza kínoz. Csak méterekről néztem, milyen jól játszik Apucijával, aki leheveredett az egyik szőnyegre, Bikficünk hol ült, hol térdelt. Építettek egy jó vasúti pályát, mellé állomást, és a Gyermekvasúton látottakat adták elő. Szultán a mozdonyt vitte

láthatatlan vágányon a két kocsi egyik végéről a másikra, közben nem létező váltót kezelt. Minden lépésnél megkérdezte kicsiny fiától, szabad-e a szemafor, engedélyt adott-e az állomásfőnök, nem hallottam a sípszót, ő pedig a jobb karjával eljátszotta a szemafort, egy papírcsővel a piros-zöld tárcsát, és utánozta a sípszót. Ja, és szalutált. Nagyon lelkesen vett részt az „előadásban". Tetszettek.

Ebéd után gyorsan lefeküdt és nagyot aludt, utána el akartuk vinni zenei műsorra vagy híd-nézőbe. Az új Megyeri hidat gondoltuk megmutatni neki, végül csak egy „játszóba" akartuk elvonszolni, de nem volt hajlandó megmozdulni. Motorozás a lejtős bevezető úton, aztán csak kivittem levegőre, de a motorozás pillanatok alatt csődbe jutott, rég csinálta, a kis motorja túlságosan felgyorsult, alig sikerült lefékeznie, megijedt, és többet nem volt hajlandó ráülni. Melegen ajánlotta, hogy szedjünk diót, a nyél mellettinél sikertelenül jártunk, a hátsó kertnél lévő alatt összeszedtünk tizet-tizenkettőt, köztük olyat is, amelyiknél egy burokban két dió húzta meg magát. Teljesen meghatott, amikor vacsorához készülődve hívott engem is az elvonultságomból. Odajött, a lábamat átölelve hozzám bújt és úgy kérdezte meg: „Fogsz vacsorázni?" Ha te vacsorázol, nekem is ott a helyem - válaszoltam és követtem.

Lefekvés előtt szépen énekelt, néha dúdolt, de akkor is tisztán dalolta ki a hangokat. Hallom ám, hogy Juditot is belekeveri az egyik dalba. Felkapom a fejem, meg kérdem Magdalénát, hogy is szól a dolog? Pillangó helyett énekli az ő Juditját! Ki hallott ilyet? Alig múlt 3 éves!

Este váratlanul megjelent a nagyszobában, kitipegett a hálózsákjában az altatásból. Leült velem szemben egy karszékbe és elmagyarázta: „Magdaléna kijött, addig nem alszom, amíg nem jön vissza, itt fogok olvasni." Előszedte a hóna alatt kihurcolt mesekönyvet és mutatta, hogy van benne Anyuci rajza. Megcsodáltam a gyerekrajzot, aztán kinyitotta a könyvet és halandzsázott valamit, mintha olvasná. Tán megjön a kedve az írás-olvasáshoz?

Reggel ugyanígy jelent meg. Felébredt, kimászott a nyitva hagyott zipzáras kiskapun az összecsukható ágyából, nem hívott senkit, átsétált flegmán a nagyszobába és üdvözölt. Éhes volt, csak bekopogtatott Nagyihoz a WC-re, aztán sietett a konyhába, követelte a gabonáját.

Őfelsége-váróban a fa-órájával játszottunk. Állítgatta a mutatókat, ízelgette, hogy a kismutató mutatja az órákat és a nagymutató a perceket. Egyelőre valószínűtlen, hogy akár sejtései is lennének az óra és perc fogalmakról, de szorgalmasan állít be időpontokat és kérdi: „Ha így vannak a mutatók, akkor mi van? Megunta és áttért a DVDzésre, ezúttal Thomas, a gőzmozdony került elő. Nem nézte sokáig, minden egyébbel játszott, de nem hagyta kikapcsolni, hevesen tiltakozott a kísérletek ellen. Hogy mitől juthat ilyesmi egy pöttöm nebuló eszébe, nem tudni. Bevont abba az eléggé meglepő játékába, hogy a fa-óra számait három fordulóban átvitte a szobám íróasztala alá, a téli álmát alvó varázsi TV mellé, a sarokba. „Bedobom őket a kazánba és meggyújtom!" - tájékoztatott nagy nyugalommal. Te Atyaúristen, így keletkeznek a gyerek-lakástüzek?

Délután találkoztunk Mara Őfelsége sógornőm születésnapján is Hercegünkkel, aki meg-lepődött a népes gyülekezeten és jó darabig nem volt hajlandó lejönni Édesanyja karjáról, belé csimpaszkodott, a vállára hajtotta a fejét. Arra meg lehetett kérni, hogy Dédijének adja át az ajándékát, amiből mindjárt ő is kért egy falatot, de visszakéredzkedett. Akkor tört meg a jég, amikor az egyik felnőtt vendég elkezdett vele incselkedni. Végül a gimi-korú gyerekekkel bújócskázott a dohányzóasztal alatt, majd átcsapott szaladgálásba, ágyon ugrálásba. Nehéz egy kisgyerek élete, nem?

Orvostól jövök, ő már nálunk van, ügyelünk rá. Szomorkás hangulat fogad, Magdaléna panaszolja, hogy a printere kétezervalamennyi üres lapot akar nyomtatni, a szükséges kettő helyett. Jó, majd... - mondom, és leülök a saját gépemhez, valamit megnézni. Odajön hozzám és vall: „Én rontottam el, begyűrtem a papírt, kiszedtem és kidobtam a kukába. Magdaléna is

begyűrte, azt is kidobtam a kukába." Kiderül, hogy tényleg volt ilyen probléma is. Ideje a lelkére beszélni. Rámutatok a gépemre: „Ezt is te rontottad el, azt is, vigyázni kell a számítógépekkel, könnyen elromlanak." - Figyelő, értő mosollyal hallgatta végig. A szidást ellensúlyozandó közös erővel printeltünk egy színes prospit. Megállapodtunk, hogy négy példány fog készülni, Anyucinak, Apucinak, KinTseunek és Borostyánnak. A negyedik jön kifelé, amikor kijelenti: „Még egyet, ráadást." Ezúttal azonban megkeményítem a szívemet: „Ennyit beszéltünk meg, nincs tovább." „Legközelebb is nyomtatunk, jó?" - néz rám. Bólintok, erre már kapcsolja is ki a gépet. Aranyos, engedelmes fiúcska volt ezúttal.

Hírek a palotában történtekből:

Magdalénának feltűnt, hogy felfordított tenyérrel magyaráz: „Mondtam neked....!" A tárcsázást leszámítva önállóan telefonál az apai rokonoknak: „Halló, kérem KinTseut! ... Gyertek hozzánk ... Kérem KinTseut (Én vagyok az - kapja a választ) ... Akkor kérem Borostyánt ... Gyertek hozzánk a palotánkba." És megbeszéli, hogy szombaton jönnek vonattal.

23-án elmenekültünk a városból Varázsra, ahol esedékes volt a víztelenítés. Visszaérve náluk ebédeltünk. Még nem is végeztünk, amikor felébredt. Játék közben Édesapja egészségesen kifújta az orrát. „Most ne *trombitálj*!" - szólt rá.

Foglalkoztatja az influenza-gyanús köhigcsélésem. Napokkal ezelőtt megmondtam neki, hogy nem tudok úgy foglalkozni vele, mint ahogy megszokta, mert nem jó, ha közvetlen közel vagyok hozzá. Eltelik két nap és tájékoztatja Amirát: „Képzeld, a Pipusz beteg!" Ma meg mennek színházba, először az életében! A Kolibriban megnézik a „Locspocs, a kis vízi szörny" című darabot. Őfelsége megérkezett, felszedte Nagyit. Óvatlanul kinyitom az autó ajtaját és üdvözlöm. Mosolyog, de rám szól: „Csak csukd be az ajtót!", aztán pedig, amikor megfogom a kezecskéit, elhúzza: „Most ne tedd rám a kezed, mert beteg vagy!" Miből lesz a cserebogár?!

Nagy nap volt a mai, Hercegünk csak évek múlva fogja értékelni, mennyire nagy. Élvezte a színházat, sőt, a 2x40 perc után nem akart távozni, „még", mondta. Teljes siker, színházlátogatóvá avanzsált. Engem gimnazista koromban juttatott el színházba a nyomor-sors. Máig megrendítő élményként kezelem az első színházi előadást, a Nemzetiben (ma hűlt helye van, hibbant metró-építők lerombolták) a „Vízkereszt, vagy amit akartok"-at, csodás volt, részben vetített díszletekkel, remek színészekkel. Remélem, Hercegünkben is maradandó emlékként él örökké a „Locspocs". Tiszta szívvel irigylem: jó tíz évvel előzött meg!

Megyek érte tegnap, a kertre nyíló és nyitott ajtó mellett álldogál, szomorú pofikával jön hozzám, de mosolyog, amikor felkapom. Nem késtem, mégis izgult már, a dadus szerint mondogatta, hogy „ma Pipusz vagy Magdaléna jön értem, hol vannak?". A dadus elmondja, hogy jól evett, jól aludt, de neki is feltűnik, hogy nincs valami rendben. „De komoly vagy ma, Bikfic!" Látom ám, hogy a vékonyka dzsekije nyitva van, alatta csak egy ugyancsak vékony pólót látok, a lábán szandál. Szokatlan, hogy nem szalad előre, hanem megfogja a kezem (mondom, már nem vagyok beteg), az ujjai jégcsapok. Gyorsan felhúzom a dzseki cipzárát, feladom rá a meleg dzsekijét és a meleg cipőjét, szó nélkül engedelmeskedik. Kiérve kérdezem, nem fázott-e a nurseryben? „De igen." - feleli. Mid fázott, a lábad? Nem, mindenem. Megszidom, miért nem szól, ha fázik, és egész délután-este idegeskedem, nem fázott-e meg Benedictus?

A kocsiban kérdezgetem, vannak-e már kedvencei a nurseryben? Az általam alig hallható válasz egyáltalán nem megnyugtató: egy kislányról beszél, aki nagyon sokat sír. Nem érzi magát jól a nurseryben, egyedül maradt nagyfiú. Minden ott töltött percért kár!

Este tudom meg, hogy reggel sírt, amikor Szultán „leadta", az egész nursery-ügy rosszul néz ki!

Nálunk jobb kedvvel játszott, de nem szabadult fel teljesen. Talán nem véletlen, hogy minden átmenet nélkül kijelentette: „*Letépem a lábam és kidobom a kukába!*” A meglepetéstől szóhoz se jut az ember, viccelődésre fogjuk a szokatlan megnyilvánulást.

Érdeklődünk a színházról, valamit kevéskét el tud mondani róla, emleget húrokat, amiken egy kislány játszott, dúdol egy dallamot, „mindig ezzel kezdték”. „Sok *szörny* volt!” De kedves kis szörnyek, ugye? Jóváhagyja.

A három apai rokon gyerekkel vonatozni voltak. A „tik-tak-tak” vonaton mentünk, mondja. A zakatolást utánozza.

Érdekes, hogy az utóbbi időben játék közben az álla aljáig nyújtogatja a nyelvét. Miért csinálod? - kérdem. „Mert nyálas az állam.” - hangzik a meglepő válasz. Majd csak megfejtjük egyszer a titkot.

Elvonulok pár percre, arra térek vissza, hogy Nagyival meleg szendvicset sütnek. Csodálkozik, hogy a négyzet alakú nyersanyag két háromszögként kerül elő, de valahogy elsikkad a jó magyarázat. Nem ízlik neki: kettőt harap belőle és eltolja magától.

Másodszor fordul elő, hogy egy szempillantás alatt megun bennünket. „Menjünk haza.” - mondja, és már készülődik is. Remélem, hamar elmúlik a rossz hangulata.

A nurseryt mielőbb ott kell hagyni: újabban megint sír a nurserybe érkezéskor, és nem röpül az emberhez, amikor érte megy, egyértelműen letargia-közeli a hangulata. Mintha nem is tevékeny közösségben élne, előjön valahonnan, ahol semmivel sem foglalkoznak, nem siet, mint korábban, odaballag az emberhez, megkérdezi: „És Anyuci mikor jön?”

Az Édesapja elvitte téli gumira cserélésre. Lelkesen nézte a centirozást, minden technikai dolog érdekli, amihez hozzáfér. Ennek az érdeklődésnek tudható be, hogy egy ideje segít Nagyinak vasalni a mángorló-vasalóval. Alig lépett be a lakásba valamelyik nap, máris megkérdezte: „Magdaléna, megnézzük, van-e vasalnivaló a szobánkban, a szekrényünkben?” Ment és szedte volna ki a vasalt törülközőket, alig sikerült elterelni a figyelmét a dologról. Épp nem volt mit vasalni. Magdaléna meséli, hogy a „szobájukban” többnyire azonnal odamegy az éjjeliszekrényéhez, amint belép, leveszi onnan Amira Őfelsége keretes képét, a melléhez-nyakához szorítja és mondogatja: „Édes Anyucikám!” Imádnivaló az imádata.

Tegnap bemutatta remek memóriáját. Készülődtünk, hogy hazavigyük, váratlanul megkérdezi: „Na, kaptatok szurit?” Előző nap ugyanis együtt indultunk, ő az Anyucijával haza, mi, Magdalénával influenza-oltásra. Emlékezett. És érdeklődött: hová kaptuk, fájt-e?

Ott van a bejárat mellett egy kávékeverő pörgettyű, szlovák kitaláció. Emlékeztetőül, hogy vegyünk egyet. „Mi ez?” - kérdi Nagyitól, aztán ő magyarázza tovább: „Pipusz mutatta, hogy forgatni kell, mert nem indul el.” Valóban magyaráztam, de cca. 2 héttel ezelőtt, mégis pontosan adta vissza a hallottakat!

Három dosszié repülőgép-ismertető van a „dolgozóm” polcán. Neki gyűjtöttem, úgy gondoltam, 5-6 éves korában adom neki valamelyik ünnep alkalmával. Felfedezte, kérdezősködött, úgy döntöttem, minek rejtegessem? Elmagyaráztam, hogy az övé lesz 1-2 év múlva, de most csak együtt nézhetjük meg. Nagy érdeklődéssel lapozgatta, segített az egyik lapot áthelyezni, rossz helyen volt. Dossziét kinyitni, lap ki, lap be, dossziét csukni. Másnap már ment a polchoz és kérte, lapozzuk. Kérdezősködött. Többször megkérdezte: „És melyik van rossz helyen, rakjuk át.” Nehéz volt megértetni, hogy most mind jó helyen van, így is szét kellett feszíteni a csatokat, majd visszazárni. Technika! Oda fogom adni neki Karácsonykor, talán a szülei meg tudják védeni a szép kollekciót a rongálástól.

Újra vidám, eleven, csintalan-szemű. A dadusok is mondják: úgy látszik, megszokja lassan a sírós kicsinyeket. Lehet, hogy kicsit bonyolultabb a helyzet, talán a Juditkám iránti szerelem is, talán a fázás is közrejátszott, a lényeg, hogy Hősünk a régi, kedves, mosolygós, a tréfálkozást is értő Bikfic.

Több nap telt el az utolsó naplózásom óta, csak szemezgetek a néha teljesen meghökkentően okos mondásai, megjegyzései között.

Pár nappal ezelőtt vettük újra használatba - hosszú szünet után - a videó-lejátszót. Akkoriban elmagyaráztam neki, hogy a kazettákon egy (többnyire alig felfedezhető) nyíl jelzi, hogy melyik felével kell bedugni az „etető nyílásba". Eltelik néhány nap, kéri, játsszuk le ismét az egyetlen mese-kazettánkat. OK, mondom. „Vegyél fel!" - adja ki az ukázt és egy szemvillanás alatt találja meg a kazettát. Bekapcsoltatom vele a lejátszót, a TV-t. „Hol a nyil*acska*?" - forgatja a kazettát, majd választ nem várva dugja be a kazettát a helyére. Nem akármi, több napja mutattam meg neki a nyilat. Megjegyezte és becézi!

Talán aznap meg szeretné nézni a „táncolókat". Egy pillanat alatt kiválasztja az oszlopból a „Hattyúk tavát", de nem működik rendesen a DVD-lejátszó: néma. Nem találom a megoldást, feladjuk az erőlködést. Visszahallom másnap, hogy bemószerolt az Apucikájánál: „Pipusz elrontotta a DVD-t!" Mennyire kell vigyázni, ha az ember nem akar leégni a kisunokája és környezete előtt.

Mintha rövidülnének az időtartamok, amíg egy adott játék vagy feladat érdekli. Elkezdi összerakni a síneket, be se fejezte, átvált bújócskára, majd jelzi, hogy nézzük meg a hűtőben a finomságokat. Kiválasztja a „Pöttyös Rudit, kínlódik vele pár másodpercig, aztán rászól Nagyira: „Mikor bontod már ki?" A „fejjel lefelé" viháncolás is csak egy kör erejéig érdekli.

Játszunk vele a számítógépen. „Nézzük meg a Mikulást." - kéri. Kezdem a műveletet, fogom az egeret. „Majd én!" - veszi ki a kezemből és rövid kalandozás után az ezer ikon között megtaláltja a „Mikulást". Nem akarok hinni a szememnek, hetek óta nem foglalkoztunk ezzel a szép klippel. Szürkült, amikor a „dolgozómban" kötöttünk ki. Magyarázom, hogy jön a tél, rövidülnek a napok: „Látod, lement a nap." Rávágja: „Más országban most süt a nap ... Amerikában süt!" Elképesztő! Rohanok a nagyszobába, elmondom a csodát. „Igen, én magyaráztam neki a múlt héten." Akkor is hihetetlen: pontosan tudja, mikor kell előrángatni ezt az ismeretet.

Az utóbbi időben szinte minden ittléte alkalmával kéri: „Nyomtassunk színeset." Eleinte színes prospektusokat másoltunk. Nézi a printer gombjait, felfedezi, hogy van a gépen másik színes gomb is. „Ez meg micsoda?" - mutat rá. Elmagyarázom, hogy azzal fényképeket lehet másolni, majd megmutatom. Nem feled, másnap kéri a fénykép-másolást. Előkeresek egy albumot, ő bök rá, éspedig nagyon határozottan a másolandó képekre. OK, van ízlése, ezen nem lepődik meg már senki. Hanem aztán ránéz egy majdnem 2 évvel ezelőtti fényképre, ő van rajta Nagyival és azonnal tudja, hogy az Varin készült. Honnan? Ki tudja? Szabad tér, de az van a kastélyban is. Hoppá, megvan: a hátteret a ház egyik ablaka adja és azon eltéveszthetetlen rács van. OK, mi tudjuk, de ő az épphogy 3 évével mikor memorizálta?

Ebédhez készülődünk, Amira ügyel, ő átjött Apucival ebédelni. Magdaléna elmagyarázza., hogy a gombát Pipusz pucolta. „Te három évesen, Pipusz 73 évesen tanult meg gombát pucolni (tényleg gyakorolja a műveletet). Na, csatlakozom én is: „Én rájöttem, hogy felesleges késsel pucolni, a kés csak letördeli a gomba szélét. Kézzel pucolom, sokkal gyorsabb." Gondolkodás nélkül rávágja: „Én is kézzel pucolom a gombát!" Magdaléna csak bólint, úgy bizony. Hinnye, a nemjóját!

Kicsit hisztizett az ebéd alatt: a levest még megette a kis létra-székén, de a gombás nokát nem volt hajlandó úgy enni. „Állva akarok enni." - jelentette ki. Vita, aztán rá kellett jönni, hogy

kinőtte a létrát, alacsonyabb ülőkére van szüksége. A „nokát” végül állva fogyasztotta el, este, távozás előtt már felnőtt széket kapott és azt megfelelőnek találta. Közben újabb vita támadt, nem ízlett neki a gomba. „Tisztán kérem a nokát!” - jelentette ki. Meg is kapta, jót evett belőle.

Nem láttam, Magdaléna meséli. Felfelé fordított tenyérrel kérdezte meg a hölgyektől „Mi lenne, ha ennék egy banánt?” - majd felelt is magának: „Nem, majd kakilás után!” Egyikből se lett semmi.

Vaksötét lett, haza kellett mennie, de ő az ágyamra telepedve „bebeTV”-nézésbe kezdett. Magdaléna kérlelte, induljanak, de rá se hederített: még egyet... OK, mondtam neki, haza kell menni, vagy aludj itt mellettem, de akkor Anyuci sírni fog. Ez azonnal hatott, szedelődzködött. Ő is tett hozzá valami magyarázatot Anyucival kapcsolatban, aztán megadta magát, a TV-t is maga kapcsolta ki.

Ismét napok teltek el úgy, hogy Bikfic többször volt velünk. Az esze úgy virágzik ki, mint trópusokon a nálunk vergődő virágfák, virágbokrok: mint a villám és óriásra, pazar színesre nőnek. Mert mik történnek?

Mintha felnőtt lenne, úgy telefonál. Csöng a telefon, Magdaléna veszi fel, fél füllel hallom, hogy *beszélgetnek*. Néhány perc múlva nyújtja nekem a telefont és súgja: „Azt mondta, add a Pipuszt.” Üdvözöljük egymást, tudom, hogy délelőtt csavarogtak valamerre Amirával, kérdem, merre jártak? „Az Oázisban voltunk.” - feleli. Nem értem, visszakérdezek. „Kertészetben, vettünk sok virágot ... Vettem Nagyinak Mikulás-virágot.” Majd: „Gyere hajnyírásra ... hozzáteszi ... Apuci későn jön haza.” Lassan kifogyunk a témákból, megkér: „Add vissza Nagyit *akart még valamit mondani*.” Magdaléna meséli, amikor végez a csevegéssel, hogy kérte a gyerkőc: „Gyertek virágozni nyolctizenötkor.” A virágozni azt a műveletsort jelenti, amikor Magdaléna Amirával a palota teraszáról felviszi a sok virágot a lakás felső szintjére. Hogy a nyolctizenötöt honnan vette, egyelőre nem derült ki. Egyébként szorgosan segédkezett, tudom meg később.

Teljesen egyértelmű, hogy az „R”-t végképp elsajátította, sőt, kérésre, hogy mondja el a szokásos „répa, retek...” rigmust, ropogtatja is az R-t.

Beteg, belázasodott, krákog. Nem tudni, a kertészkedéskor fázott-e meg, vagy a nurseryben szedett össze valamit. Jut eszembe, a krákogás már pár napja kínozza, tehát a nursery a kórokozó. Valószínű, hogy pár napig sokat leszünk együtt.

Jöttek hozzánk ebédelni. Amira Őfelsége elkéredzkedett, de épphogy hazaért ebédidőre, nem tudott főzni, Szultán innen ment dolgozni. Felcsöngetnek a kaputól, Nagy Herceg felnőttesen bejelentkezik: „Én vagyok, és mondja a nevét.” Eléjük mentem a lépcsőházba, üdvözlöm Őkelmét, aki Édesanyja karjaiban veszi a két emelet akadályt. Felkiált: „Szia, hoztam a szüleimet!” - és karmozdulattal is nyomatékot ad a bejelentésnek. Jót kacagunk, aranyos, legalább jókedvénél van, nagy baj nem lehet.

Szultán megpróbál hangot kicsikarni a DVD-ből, ő beül a nagy fotelbe, és árgus szemekkel figyel, látszik, hogy Apucijától sikert remél. De neki se sikerül lelket lehelnie a masinába. Lassan rájövök, hogy valószínűleg Őkelme felvétellel próbálkozott, legalábbis a Noddy lemez elején Minimax műsor van. És még ő mószerolt be az Apucijánál! Megjegyzi, hogy „a Noddy-t régen nagyon szerettem”, mintha azóta kinőtte volna. Az ebéd végén búcsúzkodom, megyek átöltözni, randim van a bőrgyógyász-dokinéninél. Utánam jön, épp a cipőm húzom, a székem elé áll és megkérdezi: „Hová mész?” Mondom, hogy bőrgyógyászhoz. „És mit csinál veled?” Magyarázom, ilyeneket szed le rólam, mint ez a bigyó itt. Nézi, nézi, nem firtatja tovább a dolgot. Eléggé zavarja a megoldás, úgy tűnik. Otthagy. Követem a konyhába elbúcsúzni, kijön a konyhaajtóba, puszit küld, ami nála úgy működik, hogy a tenyerét a szájához

teszi és cuppant egyet. És hosszasan integet, ahogy kékvérűeknél illik: nyitott tenyérrel, jobbra-balra. Holnap egész napra kapjuk meg, mert a szülők menthetetlenül foglaltak.

Harmadik napja van velünk, szegény komoly beteg. Talán két hete köhigcsél, de most tört ki rajta igazán a gyalázat: szerdára virradó éjszaka belázasodott és felerősödött a köhögése. Trónörökös hozta át hozzánk, Hercegünk nem akarta elengedni, percekig kellett búcsúzkodnia tőle. Már akkor karikás volt a szeme és ugatva, slejmet felkrákogva köhögött, az orra is eldugult. Őfelsége kihívta Katarinát, a gyerekorvost, aki őt is kezelte ovis korától kezdve. Együtt érkeztek késő (most későnek számító) délután. Mint kiderült, az első oltások óta Hősünk minden alkalommal, amikor Katarina megjelent nálunk, harsány sírásba kezdett, és addig sírt, amíg Katarina el nem távozott. Most viszont kicsit húzódzkodott, el-elfordult ugyan, de sírás nélkül tűrte a tüdejének és torkának vizsgálatát (sztetoszkóp, nyelv leszorítása kanállal, stb.). Katarina nagyon meg is dicsérte, megjegyezte, hogy ide kell jönnie ezentúl, hogy Bikfic Herceg hősiesen viselkedjen... és adott neki két gumicukrot. Dupla adagot érdemel! - mondta. Bikfic csak pislogott, nem melegedett fel igazán. Na, Amira és Katarina (néni) végül megállapodott abban, hogy ezúttal itt az ideje, hogy antibiotikumot kapjon a nagybeteg, 3-4 nap és rendbejön, mert a tüdeje tiszta, csak a torka és hörgője beteg. A három nap keveredik, de nincs is semmi jelentősége a sorrendnek, már ami Bikfic Herceg megnyilvánulásait illeti. A betegség a Katarina utáni napon kulminált, Amira Őfelsége hozta át a gyereket, aki szinte görcsösen kapaszkodott belé. Át akartam venni, bíztattam, hogy akkor most rögtön DVD-t nézünk, de halkan súgva megkérte Édesanyját: „Te vigyél oda." Szegény gyerek aztán szinte nonstop köhögött, időnként teljesen görcsösen és félóránként nagyokat tüsszentett, amikor természetesen az orra tartalma a szájáig lövellt, villámgyorsan kellett a segítségére sietni, letörölni a kibuggyant tartalmat, kifújni az orrát. Vitézül tűrte, ha többszöri kérésre is, de jókat fújt, szépen tisztult a szervezete. A harmadik nap (ma) vidámabb fickó érkezett, saját lábikóin kaptatott fel a lépcsőkön és Apucitól gyorsan elbúcsúzott. Délelőtt alig köhögött, egyáltalán nem tüsszögött, de alvás utántól Édesapja érkezéséig a köhögése - ha nem is az előző napi intenzitással - visszatért. Apropó, alvás. Mindhárom nap három és fél, négy órát aludt, mint a bunda. És a hasán, ami a köhögés miatt fontos volt.

Visszatérve a megnyilvánulásaira: most elég sok jegyzetet írattam, érdekes sorozat következik.

Apucijától búcsúzva megjegyzi nekem: „*Mostanában* a magyar népmeséket szoktam hallgatni." - mintegy óhajt közölve. Sajnos az nálunk nincs, marad a szokásos repertoár.

Szünetet tart, leugrik a nagy fotelből, és mutatja nekem a lázcsillapító szirup kis üvegjét: „*Figyelj csak*, itt van egy *gyerek-zár*, úgy kell kinyitni..." - próbálja tovább magyarázni. Fogja az adagoló csövecskét és kifejti, hogy neki annyi kell, amennyit a cső végéig húzott dugattyú szív fel. Hamarosan meg is kapja Nagyitól, aki az atyai instrukciót követve egy cl-el kevesebbet akar adni. Vitáznak, persze, hogy a beteg győz. Betegen is rendkívül segítőkész, segítene vasalni, de a nagyszobai vasalódeszkához nem fér hozzá. „Menjünk a szobánkba, vasaljunk ott." - kéri Nagyit. Előkészületként kap két szalvétát, egy fehéret és egy pirosat, viszi őket a konyhába és közben magyarázza nekem: „Ezeket bespricceljük, mint a virágokat." Teregeti őket a konyhaasztalra, az egyik leesik a padlóra. Megkérem, ne dobáljon le semmit, szinte méltatlankodva feleli: „Csak kicsúszott a kezemből." Amikor a többi vasalnivalóval végeznek, Magdaléna keresgélni kezdi a szalvétákat. „Hol vannak, amiket reggel bespricceltél?" „Kivasaltuk." - mondja határozottam, majd hozzáteszi: „Vagy a konyhában hagytuk." Ott vannak.

Vasalás közben mesél: „Egyszer, amikor lázas voltam, bepisiltem. Olyan volt, mintha Apuci és Anyuci is bepisilt volna." És valahogy részletezi tovább. Áttér a színes printelésre. Ezúttal (beteg!) megesik rajta a szívem és magam ajánlom, hogy nyomtassunk fényképeket.

Elmagyarázom, hogy ez nagyon fogyasztja a tinta-patronokat, nem vitatkozik, beleegyezik, hogy két fénykép a mai adag. Felmászik a printer előtti székre, én megyek fényképekért. Mire visszaérek, fent ül a laptopom tetején, a nyomtató bekapcsolva és a papír-kifuttató kinyitva.

Újabb programváltás következik: videóról nézi a „Bölcs bagoly" című mesét, amit - mint általában - most is nagyon élvez, helyenként mosolyog, a magyar szinkron-csapat névsorát összehúzott szemöldökkel hallgatja. Lehuppan a szószékéről, bekapcsolja Havas Judit lemezét is. Hiába szeretnék rendet tenni a hangzavarban, ragaszkodik mindkettőhöz. Annyira profi a kapcsolgatásban, hogy kineveti a kevésbé ügyes felnőttet. Jövök haza a nagyothalló-készülékesektől, a második mondata így hangzik: „Képzeld, Pipusz, a Magdaléna nem tudta bekapcsolni a DVD-t." - és szélesen mosolyog hozzá. Nafene!

Szófogadó voltát bizonyítja. Előszedeti velem a puffancs golyócskákkal teli műanyag zacskót, kéri, nyissam ki neki. Teszem, de közben azt tanácsolom neki, kérgezze meg Nagyit, mennyit ehet belőle. Szalad ki a konyhába és kérdi szépen: „Magdaléna, mennyit szabad enni a golyókból?" Kap egy tenyérnyi tálkába, az az aznapi fejadagja. Miként került át vagy 20 egy sose használt cigarettatartóba, nem tudom, de ma távozás előtt teljes lelki nyugalommal nyitotta ki és evett belőle (hál'isten: a torokbaj miatt alig eszik).

Rosszul jegyzeteltem, írom, amit látok a papíromon: „Ha ez itt elfogyott, és csak ez maradt, akkor ki lehet dobni a kukába." Emlékszem, hogy mutatta is, mi a téma tárgya, de nem jut eszembe. Azt hiszem, valami ennivaló volt. Teljesen felnőtt mondattal kezdte keresni ebéd előtt a művét: „Hol vannak a színes fényképek, amiket reggel nyomtattunk?" Az első ebéd előtt érdekes mozzanatok követték egymást. Korán ebédelt, egyedül maradt velem, Magdalénának el kellett mennie. Nézem az órát, 11:40, mondom, most mesélek egy kicsit és akkor meg tudod hallgatni a bim-bamot. Azonnal beleegyezett, de olyan izgalom vett erőt rajta, hogy nem figyelt semmire, csak az órákat leste: „Mennyi van még?" - kérdezgette. Váratlan vallomással szolgált: „Én féltem kicsit a bim-bamtól, de már *nem sokáig fogok félni*." Fantasztikusan jó megfogalmazása a növekvő önbizalomnak, bátorságnak. Öt perccel 12 előtt elhelyezkedett az előszobába vezető ajtónyílásnál: „Innen akarom nézni" - nézett rám. Kérleltem, ne féljen, üljön mellém és velem együtt nyugodtan nézheti, nagyon halkra veszem a hangerőt és csak fokozatosan erősítem, ahogy ő kéri. Lassan besomfordált a félúton lévő fotelig, megkapaszkodott benne. Megint rám néz: „Már eljöttem onnan." - jelezte, hogy bátrabb lett. Nem aranyos? „Ettől félek." - mutatott az egyik magyar páncélos vitézre, majd „Szép volt." - nyugtázta. Indultunk aludni, de a szobámnál bevette a kanyart és elkezdte kapcsolni az elektronikát. „Vigyázz, egyedül ne csinálj semmit, tudod, a nagyszobában elrontottad a DVD-t." Disznó húzás volt a részemről, mert ki tudja, mitől romlott el a lejátszó? Nem tiltakozott, csak megvédte az éppen folyó ügyeskedését: „De itt nem!" - vágta rá azonnal. Hívom, menjünk lefeküdni. „Nem, most még mesét szeretnék nézni." Csörren a telefon, Amira Őfelsége érdeklődik, majd figyelmeztet, hogy Katarina bármikor jöhet, jó lenne, ha lefektetném Nagyfiút, hogy minél többet tudjon aludni a vizsgálatig. Elmondom neki, mit és miért kér az Anyucija, nyikkanás nélkül szedelődzködik, mászik be az ágyába, hasra terül, mint egy béka és perceken belül horkol. Sajnos a kakilás változatlanul kezelhetetlen és érthetetlen történet. Mint később kiderült, napok óta nem volt széklete. Nálunk az első nap delelője körül szólt: kakilni kell. Következett a reménytelen kísérlet, ajánlottam neki a bilit. Nem, pelust kért, majd elvonult a nagyszobába, keringett, meg-megállt, a lábujjaira emelkedett (eddig soha), de - mint egy ideje általában - kommunikál közben. „Ne nézz ide!" - szól rá az emberre, de amikor segítőkészséget nyilvánítok (gyere ide, megfogom a kezed és akkor jobban nyomizhatsz), akkor kommentálni kezdi az eseményt: „Sok fog jönni!" - mondja, lemondóan legyint a kezével. „Most pisilek." - jegyzi meg és reszket a feje (ez biztos jele a pisilésnek). Nagyon sajnáltam szegényt, hogy a betegsége mellé még kínlódott egy sort. Fura, hogy nem rendeződik nála ez az egyszerűnek tűnő dolog.

Viszont sakkoztunk! Először merem így megfogalmazni a játékot, amit egyszer-kétszer már elkezdtünk, de nem volt még türelme hozzá. A laptopon a Windows Vista játékai között van egy sakk-program, amivel pihentetem magam hébe-hóba, a 2. szinten 40% körül aratok győzelmet, 8% körül van a pattok száma, tehát a gép a győztes egyelőre. Na, ölbe veszem Nagyfiút és bemutatom, milyen csodabogár ez, elmagyarázom a figurákat, a gép halványkékkel kiszínezi, hová léphet az adott figura. Elkezdünk játszani, hamarosan birtokba veszi az egeret: „Majd én, ne nyúlj hozzá!" ... Rövidesen kérdezget: „Melyikkel lépünk? ... Hová lépünk?" ... Majd felkiált: „Kiütöttük!" Mélyebb elemzésbe is kezd: „Az ki volt pirosozva, el kellett volna kapnunk." Idáig többes számban mozgunk. „Kiütötte a futódat!" - kiált fel egyes számban, amikor mi vesztünk bábut. *„Férfi kód."* - kommentálja Magdaléna. Szóval ezért merem állítani, hogy sakkoztunk: megértette a játék lényegét. Tudja, hogy ellenfelek küzdenek, hogy kiütik egymás bábuját, hogy a ló (kijavít, ha huszárt mondok) másként lép, mint a gyalog. Karácsonyra kap egy sakk-készletet, megint letol a környezetem (szülők és Magdaléna), hogy korai, még csak három éves! Aztán meglepődnek, hogy ez a három éves borotva agy fogja a „korai" dolgot.

A másik csoda, amire ez alatt a három nap alatt derült fény, hogy Hercegünk elérkezett a szókép felismerésének a szakaszába. Csak azért nem mondom, hogy olvas, mert korlátozott szóképekről van egyelőre szó. Kezdődött azzal, hogy újabban ismét sokszor kéri, hogy írhasson a számítógépen. Kikeresem a „Bikficlap" (így, nagy kezdőbetű, kisbetűs folytatás) című oldalt és ő pötyög rá nagybetűket, illetve eddig pötyögött, mostanság ráteszi mindkét kezét a klaviatúrára és viharos sebességgel leüt egy csomó betűt, valahol láthatott jó gépírót kalimpálni. Én közbeavatkozom és leírunk együtt több nevet: Herceg, Amira és így tovább. Ez begyakorolt dolog, súgom a betűket, ő felismeri és leüti. Tegnapelőtt megkértem, olvassa vissza az öt nevet. Hibátlanul megtette. OK, remek a memóriája, lehet, hogy csak jól memorizált. Jön érte Amira Őfelsége, bemutatót tartunk. Hibázik. Na, úgy látszik, csak memória - szomorúan vallom be a sikertelenséget. Nem hagy nyugodni a dolog, rámutatok találomra az egyik névre, hibázik. Mondom: milyen betűvel kezdődik. Azonnal megismétli helyesen!!! Abszolút siker. Anyucitól kap is egy nagy puszit. Alszunk egyet, másnap délután újabb kontroll. Hibátlanul olvassa fel a neveket. OK, OK, alakulunk. És megtörténik a végleges bizonyítás. Rámutat a tálcára és felkiált: „Itt is van egy Bikficlap!" Nagybetű, kisbetű, szókép... Menni fog. A jóslatomhoz képest kis késésben vagyunk, de egy másodperc erőltetés nélkül elérkeztünk erre a döntő pontra. Tegnap Amira jött érte és hazaindulóban felkéredzkedett a karjaiba, hogy ne kelljen lépcsőket járnia. Kérdem tőle: „Bikfic, megint nem működnek a lábikóid?" „Nem! *Nem kapcsoltam be*." Micsoda asszociációs készség!

Ma reggel, alig hogy megérkeztek, Nagyival méricskélték az időt. Magdaléna szidta a csúnya ködöt, mire megkérdezte, mi az a köd? A részletes magyarázat végén megjegyezte: „Azt mondtam Anyucinak, hogy szerintem esni fog." Igaza lett, csordogált a lé az égből. Délelőtt vendégünk érkezett, nekem ősidőkben, a Hungexpónál kolleganőm volt, pár éve pedig - amíg nyugdíjba nem vonult - Magdaléna megbízójaként került kapcsolatba velünk. Gyermekkönyvek kiadóját vezette, most is hozott - egyebek közt - mesekönyvet és mesét magán hordozó szalvétákat. Hercegünk gyorsan megbarátkozott vele, eleinte csak produkálta magát, felmászott a nagy fotel tetejére, onnan incselkedett Ágotával, majd megmutatta neki a nagyszoba ablakából az ablak melletti fenyőn ugrándozó cinkéket, végül ebéd után a konyhaasztalnál hosszasan játszottak az ajándékba kapott, ujjhegyre húzható kutyafejekkel. Nem győztem csodálni Ágota türelmét.

Váratlanul elővakart valahonnan telefirkált cetliket, és elkezdett vonalakat rajzolgatni. Számokkal teletűzdelt halandzsa-szöveggel kísérte a „rajzolást": „904 és 5 olvasnivaló, 24 (nem értettem mi)", és így tovább. Hm, izgalmas barátkozás a számok világával.

Gyógyulóban lévő betegként távozott. Adja isten, hogy egészséges gyereket lássunk viszont a jövő héten. Három nagyon értékes nap van mögöttünk.

Veszem át a nurseryben, hál'isten csak egy pillantással veszi tudomásul, hogy várok rá, játszik tovább egy mini-autóval. Kiszól a pult mögül: „Játszok a mini-autómmal." Az öltöztetőben figyelmeztetem, hogy hideg van, jól fel kell öltözködni. Ballagunk az autó felé, megszólal: „Apuci azt mondta, hogy *valamelyik nap, szombat? vasárnap? már havazni fog az ég!* És akkor nem hógolyózni fogunk, hanem hóembert csinálunk és jön a Mikulás." „Igen, vasárnapra ígérik a havat." - felelem. „Igen, vasárnap délután fog havazni az ég." A lényeg: közel áll ahhoz, hogy tisztában legyen a napokkal, napszakokkal és az évszakokkal. Nagyon okos gyerek, viharosan fejlődik. Kiszállunk az autóból, körülnéz és felmutat a garázs fölé: „Elmennek a felhők, tiszta az ég, szép idő lesz!" Igaz, hogy délután van, de a megjegyzése igazságot tükröz.

Otthon DVD a főműsor, de elunja. Nyomtassunk színeset, kéri. Mielőtt bekapcsolná a printert, felnyitja a fedelét. „Nézd Pipusz, ez itt pörög, ha bekapcsolom, ez a rúd meg oda megy, ez a rúd meg visszajön." Nézem, nézem mit lát? Valóban, egy félig takart kis fogaskerék pördül egyet és egy miniatűr fogas-szalag két ága mozog. Akár rudacskáknak is láthatók, mert merevek. A lényeg: működő technikai dolgokat figyel meg és veszi hozzá valahonnan a szavakat. Ez a rúd például honnan jöhet elő? Hát nem okos?

Mint látható, elkezdte a nurseryzést, délután azonban még többször köhögött.

Apró hírek tegnapról. Magdaléna ott aludt, mert Szultán ügyelt és Amira is éjszakai szülést várt.

- Magdaléna átvett vasalnivalót. Bikfic úr megkérte, vasaljanak majd együtt. Magdaléna szerette volna gyorsan elintézni a vasalást, azt mondta, hogy egy keveset kivasal nélküle is. „Jó - egyezett bele Bikfic Herceg - , de csak *keveset* vasalj, a *sokkal* várj meg engem." Meddig fog tartani ez a buzgalom, ki tudja?

- Addig sündörgött, míg meg nem ágyazta Magdaléna ágyát. Gondolom, hatékony segítséggel, de akkor is! Micsoda segítőkészség!

- A legjobb: Magdaléna szerette volna, ha Kisunokája a saját ágyában alszik, mert akkor csak egy nyitott ajtó választotta volna el tőle. Buzgólkodott ezügyben, megkérdezte: „Miért nem alszol az ágyadban ilyenkor?" Amira is közbeszólt: „Dodi kutya (nagy plüss játék) is nagyon szeretne már a saját ágyában aludni (az ő ágya is a Bikfic által elhagyott ágy)." Őkelméje csak egy pillanatra gondolkodott el a megjegyzésen, fogta Dodit, betette az ágyba, szépen betakarta, ő maga pedig indult a szülői ágyhoz. Ha Dodi ragaszkodik az ágyához, legyen.

Tegnap nálunk töltötte a délutánját. Annyi aranyos dolgot művelt, hogy csak mazsolázni tudok belőle.

Magdaléna hozta, már a lépcsőházban hangosan karattyolt, ismertette a nursery-eseményeket és egyebeket.

A lakásban fel-alá szaladgált, eltelt egy kis idő, mire le lehetett imádkozni róla a téli ruhát. Büszkén mutatta az új cipőjét, de lusta volt levenni, hiába mondtam, hogy rövidesen ovis lesz, és ott mindenki köteles kezelni a ruháját, cipőjét. Végül a számítógépnél kötött ki, ott le tudtam venni a dzsekijét, új cipőjét. „Írjunk!" - adta ki a jelszót, kereste a Bikficlapot, ezúttal azonban nem volt hajlandó épkézláb szavakat írni, csak diktálta a szűk körének neveit. Ő maga megint az egész klaviatúrát püfölgette és egy-egy sorozat után megkérdezte: „Most mit írtam?" A géptől átült az printer mellé az asztalra, kikeresett egy fényképet és elindította a gépet, majd kászálódott is le: „Addig játsszunk a nagyszobában." - jelentette ki, tudva, hogy a

fénykép kópiája percekig készül. Előszedte a LEGO-ládikót és önállóan rakosgatta össze a karámot, vezette oda az állatokat, épített házakat.

Felfedezte, hogy Magdaléna vasalni készül a mángorlóval, kikérte a részét a munkából: előszedte a virág-spriccelőt és Magdaléna útmutatásait követve bespriccelte a lepedőket, konyharuhákat vízzel, majd odaült a géphez, figyelt és segített összehajtogatni, összerakni a kivasalt holmit.

Rájött a kakilás. Hosszasan agitáltuk mindketten, hogy üljön a bilire, mert ha nem tanul meg bilibe vagy WC-kagylóba kakilni, nem veszik fel az óvodába. Mindhiába! Ragaszkodott a pelushoz, viszont ígéretekkel halmozott el bennünket. „Majd később ... majd Karácsonykor!" Az már késő lesz, Mikuláskor kellene - kértük. Erre nem reagált, csak elgondolkodott rajta. Este Amirának részletesen elmagyarázta, hogy mi zajlott és ígéretet tett: „Ha Magdaléna és Pipusz annyira ragaszkodnak hozzá, majd kakilok a bilibe. Nem hiszem, hogy nagyon komolyan kell venni az ígéretét, bár remek lenne, megváltozna az élete, végleg előlépne a nagyfiú státuszba. Meglátjuk.

Lényeges program volt még egy madáretető felrakása a konyhaablakra. Nagyon akart segíteni, persze ezúttal nem igen tudott, de ott nyüzsgött egy széken az utolsó pillanatig.

Délután kiütött az időjárás meg egyebek, fájt a nyakam, teljesen letört voltam. Panaszkodtam. Odament a nyakápolók által javasolt műanyag gallérhoz és „vedd fel ezt", tanácsolta a kisokos.

A lépcső aljáig búcsúzkodott, integetett, és szia, pá-pá üdvözlő kiáltásokkal vált el tőlem.

Nagyival útközben hazafelé tanácskoztak arról, hogy mindjárt itt a Karácsony, a legközelebbi vasárnap már az Advent első vasárnapja. „Akkor csinálunk koszorút, Te is kapsz, csak meg kell mondanod, milyen színűt akarsz?" - emlékezett rá, hogy Édesanyja ötye-köre ilyenkor összeül, és gyártanak annyi koszorút, ahányan vannak és ahány megajándékozandó kedves rokona, ismerőse van a társaságnak.

Ha még nem lopta volna be magát Hercegünk mélyen a szívembe, az elmúlt két délután elég lett volna, hogy megtegye.

Csak szemelvényeket tudok nyújtani az aranyosságaiból.

Vasárnap csak ebédre vártuk a fiúkat, de úgy alakult, hogy Szultánnak is be kellett mennie a kórházba, ebéd után elrohant, Nagyfiú pedig nálunk aludta az „ez ugye délutáni alvás"-át. Jó étvággyal evett, de aztán nem igen akaródzott neki bemászni az ágyba. Hogy segítsek a dolgon, mondtam neki, hogy én is lefekszem aludni. Flegmán fogadta a közlést, csak annyit kiabált utánam, hogy „ne feküdj a Magdaléna ágyára, Pipusz". Az ugyanis a közös szobájukban van, rezerválta Nagyinak. Csendben ébredt, kimászott az ágyából, átment a nagyszobába, szó nélkül megállt az olvasó Magdaléna előtt és széles mosollyal jelezte, hogy megérkezett. Magdaléna elővett egy gyerek-folyóiratot, és feladványokat olvasott fel neki, amiket szemrebbenés nélkül, hibátlanul oldott meg. Ugyanott talált egy leírást, hogyan lehet kartondobozból és egyéb házi apróságokból gitárt csinálni, Nagyfiú nagy igyekezettel és sugárzó örömmel segített a nagy projectet megvalósítani. Egy órával az ébredése után megérkezett Trónörökös vejem és bekapcsolódott a gyártásba. Nem sokkal a mű elkészülte után felhívták Anyucit a dolgozóban, a fiacskája percekig társalgott vele. „Szuper jó gitárt csinált a Magdaléna." - mesélte például. Nem büszkélkedett a saját részvétellel, a teljes diadalt meghagyta Nagyinak.

Előszedte a kis laptopját, és Szultánnal együtt szórakoztak vele, aki új lehetőséget tárt fel, lejátszott egy gyerekdalt, amit a laptop memorizált és Bikfic Herceg vissza tudta hallgatni. Tetszett neki nagyon! Itt aztán előbújt a gyerekből - hál'isten - a gyerek, kergetőzött, hancúrozott, csilingelő kacagások közepette. Apát meglovagolta, heverészett rajta, még-még, hajtogatta.

A kórházból jövet Szultán hozott sót, távozás előtt nekilátott letakarítani a havat a ház bejárata elől és felsózni a gangot. Nagyfiú azonnal kikérte a részét a munkából, kapott egy csökött söprűt, és söpörte össze a havat az ajtó melletti szakaszon. Szultán azonnal csinált egy mini-hóembert. Nagy Herceg sajnálkozott: „Miből csináljunk szemet és orrot?" Majd büszkélkedett: „Amit én összesöprök, abból könnyebb hóembert csinálni."

Tegnap talán két órát „parkolt" nálunk. Alig, hogy megérkeztek (Magdaléna hozta), keresgélni kezdte a gitárt. Megmutattam, merre találja, felkapta, és percekig hurcolta magával: „Tök remek a gitár!" - mondogatta. Magdaléna megkínálta finom gyümölcszselével töltött csokoládéval. Nagy meglepetésre nem tetszett neki. Már a doboz láttán fintorgott: „Mi ez?" A dobozban megjelenő csokiszemek láttán közölte: „Az ilyen csokoládé nem jó." Unszolásra megkóstolta ugyan, de megerősítette, hogy „nem ízlik, nem kell". Ki hallott már ilyet?

Újfajta kérdései vannak. Nevezzük szóeredet-kutatásnak. Magdaléna vetkőzteti, közben megnevezi a ruhadarabokat: „Kivesszük a lábikót az anorákból..." Felteszi az első ilyen típusú kérdést: „Miért az a neve, hogy anorák?" Magyarázgatjuk, hogy idegen eredetű. Később kap süteményt, amiben meggy és mazsola van. Ízlik neki és mondogatja félhangosan: meggy és cseres*s*nye. Aztán felteszi a *kérdést: „Miért nevezték el úgy*, hogy cseresnye és meggy?"

Annak ellenére, hogy Anyuci megérkezett érte, odavonszolt a laptopomhoz és kérte, hogy sakkozzunk. Meglepett! Több olyan kérdést tett fel vagy tett javaslatot, amik arra utalnak, hogy mind többet sajátít el ebből a tudományból. Csak példák: „*Adjunk sakkot* valamelyikkel!" „Melyik a *gyalog*, ez a kicsi?" „Ez a ló?" „Mikor ütjük már ki ezt a *sötét*et?" (Helyesen nem feketét mond, hanem sötétet.) Valami olyat is kérdezett, amit már nem tudok pontosan visszaadni, de valahogy úgy szólt, hogy *mikor rakja már föl* ezeket a...." És ez tűnt el az agyamból, hogy minek nevezte a teljes mezőnyt?

Két rövid együttlét említésre méltó eseményei:

Megérkezik az apai rokonság vasárnapi ebédre. Hozzák a szokásossá vált adventi koszorút, amit Amira baráti asszonytársaival, Hercegünk szorgos közreműködésével készítenek. „Hoztuk az adenti (egyelőre kimarad a v) koszorút, raktam rá gesztenyét is, minden nap meg kell gyújtani egy gyertyát." - hadarja nagyon büszkén. Azonnal segít is meggyújtani az elsőt. Csak az összefüggő szövegre akartam felhívni a figyelmet.

Éhesen érkezett, rögtön ropi iránt érdeklődött. Trónörökös vejem nemet mondott, hogy ne csapja el az étvágyát, én viszont - azt hívén, hogy nincs a szokott helyen egy fia ropi se - kinyitottam a szekrényajtót, mondván, hogy nem csak nem szabad ropit enni, hanem nincs is. Én nem is láttam, ő viszont - mit tesz isten - lábujjhegyre emelkedve azonnal észrevette a kupac tetején a dobozkát. Vigasztalan volt, zokogott, amikor a felfedezése ellenére nem ehetett a sós pálcikákból. Lehet, hogy egyébként is kitört volna rajta az éhség-hiszti, ami abban nyilvánul meg, hogy sírva-zokogva elutasít minden ennivalót, amíg valahogy belé nem imádkoznak néhány kanál levest. Akkor - és csak akkor - megenyhül és tisztességesen eszik. Most is ez zajlott le. Tegnap tartottam neki egy rövidke hegyi beszédet arról, hogy ilyen nagy és okos fiúk nem csinálnak hisztit olyan apróságból, mint néhány ropi vagy abból, hogy éhesek. Figyelmesen hallgatott, nem kapta el a tekintetét, de nem is kommentálta a lelki masszázst.

Micsoda csavaros esze tud lenni egy ilyen csöppségnek! Jött a DVD-zés, „majd én választok" felkiáltással kérte, hogy emeljem fel a kazettákig. Kiválasztott egy durvaságokat is tartalmazó mesét, a csalóka „Macskafogó" cím mögött lövöldözés is zajlik. Eltanácsolom tőle, ez felnőtteknek való, mondom. Azonnal rávágja: „*Akkor ezt játsszuk le neked!*"

Ma úgy jön délután, hogy itt is alszik. Igyekszem feljegyezni pár érdekesebb mozzanatot.

Új becenevek: Nagyfiú, Mester

Tegnap elfelejtettem megírni a legfontosabbat: néhány napja növekvő lelkesedéssel játszik az Egmont Hungary Kft által a Disney Co. hozzájárulásával kiadott „Micimackó magazin”-nal, amelyben számokkal, mennyiségekkel, betűkkel (innen tudni, hogy kezdő iskoláskorú gyerekek számára készült) lehet játszani, meg kell találni egyező, hiányzó, eltérő formákat, tárgyakat, tesztek kitöltésével vissza kell emlékezni elmondott történetek epizódjaira. Olyan természetes egyszerűséggel oldja meg a feladványokat, hogy csuda! Úgy csinálja, mint a villám! És alig lép be a lakásba, ezt a játékot kéri! Szerintem nem csak a nagypapai büszkeség mondatja velem, hogy fantasztikus. Valóban az: három évvel előzi meg a korát.

Tegnap délután a nurseryből egyenesen a Camponába vittük, az általa állatkeresőnek nevezett trópusi- és vízi állatkertet megnézni. Az autóban oda-vissza beszélgettünk vele, majdnem, mint egy felnőttel. Megbeszéltük, hogy a téli napok rövidek. „Mindjárt besötétedik” - jelentette ki, majd miután elállt az eső, felfedezte, hogy a horizont fölött megjelent egy világosabb csík, rámutatott és kifejtette, hogy „ott már világosodik, mindjárt felkel a Nap”. Egyetlen hümmögéssel vette tudomásul, hogy nem felkel, hanem lenyugszik a Nap, hiszen maga mondta, hogy mindjárt besötétedik. A rövid téli napokkal szembeállítottam, hogy a nyári napok majd hosszúak lesznek, ezen filozofálgatott egy darabig, hogy igen, akkor később megy le a Nap. Megkérdezte, mikor lesz nyár? Figyelmesen hallgatta végig a Varázsra is utaló magyarázatot. Aztán áttért a közlekedés kérdéseire: „Vizes az út .. nem szabad előzni ... Magdaléna, miért hajtasz olyan gyorsan ... ugye nem fogsz előzni ... piros autó, fekete autó, előzni tilos (utalás a tiltó táblára)” - mondogatta.

Villant az ég alja, megjegyeztem, hogy tegnap igaza volt, amikor a radiátorra állva figyelte az eget, és az akkori kérdésemre, hogy miért ment oda, azt felelte, hogy mert valami villám-féle villant és dörgött is egy kicsit. Lám, most is villámlott. „Nem féltem a villámtól, mert *bátor vagyok*!” - jelentette ki komoly határozottsággal. Tényleg nem félt, maga ment oda az ablakhoz, vizsgálódni.

Édesapja kórháza mellett vitt az utunk. Magdaléna szólt neki, hogy most éppen itt dolgozik Apuci, ügyel. Szirénázó mentőautó száguldott a kórház felé, Magdaléna utalt az eshetőségre, hogy épp Apucihoz visznek beteget. „És akkor ő a kezével meggyógyítja a beteget?” Persze, hogy igenlő választ kapott.

Szóba került az is, hogy ilyenkor, ősszel-télen a fák lehullajtják a leveleiket. Ő is mondogatta, de észrevette, hogy egyes fák levelei csak megbarnultak, de még nem hullottak le. Aztán meg felkiáltott: „De, de (ha izgatja valami, szóduplázással indítja a mondatot) vannak fák, amik még zöldek, nem hullajtották le a leveleket.” Elmagyaráztam, hogy azok nem is fogják, mert örökké zöldek, úgy is hívják őket, hogy örökzöldek. Ha ezt is bevéste kis agyába, csoda lesz!

Foglalkoztunk a nevekkel is. Azt régóta tudja, hogy őt hogy hívják, többnyire azt is kiböki, hogy az Édesapjának mi a neve, de azt nem igen értette még, hogy az Anyucija azért X Amira, mert a lányom, és engem X Pipusznak hívnak. Majd megemészti ezt is.

Előző nap is, tegnap is büszkén viselte az adventi koszorú készítésekor kapott Mikulás-sapkát.

Újabb meglepetés! Magdaléna megállt tejet venni a szomszéd utcában lévő garázs-bolt előtt. Hallom ám, hogy elkezd betűzgetni: Magdaléna-betű, Cica-betű, ipszilon-betű (!), Ibolya-betű, Anyuci-betű. Olvassa a portál betűit. Az y-betű jelezte számomra, hogy gyorsan halad előre a betűk világának megismerésében. Az ismerős szóképek felismerése mellett a betűk körének bővülése lassan meghozza az olvasási készséget.

A DVD-t ezúttal ismét önállóan kapcsolta be és vitatkozás nélkül hagyta ott pár perc múlva, ment vacsorázni. Jól evett, nagy vidámkodások közepette fürdött, majd hálózsákban kitotyogott a szobájából (Magdaléna szobája, de ő sajátjának nevezi), és firtatott mindenfélét: „Miért van sötét a szobádban? ... Ha nem csinálsz *semmit*, akkor nézzünk *valamit* (és menne a számítógéphez)."

Reggel arra ébredt, hogy bepisilt. Akkor tudtam meg, hogy nálunk se hajlandó többet a kis összecsukható ágyában aludni, este addig nyafogott, amíg Magdaléna nem engedte magához, az ágyába.

A reggeli gabona fogyasztása közben minden apropó nélkül megjegyezte: „Amira azt mondta, hogy a gabona nem gyógyító." Vitattuk, erre megismételte: „*Nem gyógyító, de egészséges*." Csak néztem jó nagyot: különbséget tud tenni egészséges és gyógyító között? Figyelni fogom.

Kinéztünk az ablakon, hátha felkel már a Nap? „Amikor az *ember* felkel, még teljesen sötét van." - magyarázta. Télen igen, nyáron nem - igazítottam ki. „Igen, nyáron, ha *az ember* felkel, hamar *kisötétedik* - hagyta jóvá.

Hosszú telefont kaptam Bikfickétől, beszámolt az idei első Mikulás-élményeiről. Közbekérdezek ugyan néha, de szinte folyamatosan beszél: „Voltam Anyuci munkahelyén, jött a Mikulás! Kaptam ajándékot... (Mit?) ... Csokit, mogyorót. Nem olyat, amit törni kell, kézzel lehet tisztítani... Földimogyoró." Kiszól az Édesanyjához: szabad enni? Később értesülök: énekelt a Mikulásnak. Ő így számol be róla: „Azt kérte a Mikulás, hogy énekeljek a bal fülébe... Azt énekeltem, hogy 'Hull a selymes fehér hó'..." Mikor látlak? - kérdezem tőle. Kiszól: „Anyuci, mikor lát engem a Pipusz?" Aztán tájékoztat: „Talán holnap..." Ugyancsak későbbi hír: azt mondták neki, hogy a Mikulás elviszi a pelusokat, mert már bilibe kell kakilni. Otthon meglátja a pelusokat és nagy örömmel kiált fel: „Nem vitte el...."

Megérkezünk hozzájuk Mikulásozni. Ül a konyhaasztalnál és majszolja a földimogyorót. Egész nap „szabin" volt, csoki, mogyoró, ropogtatnivalók volt az étrendje, de azért ebédelt tisztességesen. Mesélem neki, hogy járt nálunk a Mikulás és kereste Nagy Herceget. Mondtuk neki, hogy most épp otthon van. Nem érek rá átmenni, itt hagyom az ajándékait - mondta a Mikulás. A füle botját se mozgatja, kínlódik tovább a földimogyoróval. Magdaléna előszedi, és magasba emelve megmutatja neki a nagy textil-csizmát, ami tele van fura ajándékokkal. Pattan és rohan vele a nagyszobába, szedegeti ki a holmit és örömmel sorolja: csoki Mikulás, mandarin, színes szappankrém és hasonlók. Kapott még egy tányér-pohár készletet macival és egy „kaparó" festőkészletet. Fekete lapok, fehér matricaszerű lapok, amikből ki lehet nyomkodni rajzokat. Az üres felületeken keresztül kaparóval addig kell kaparni a fekete felületeket, amíg el nem színesednek. Magdaléna ás Amira megbűvöltek egy-egy lapot, lelkendezett, közölte, hogy ezeket a szobájában fel kell ragasztani. Aranyosan játszott a mástól kapott Thomas-térképpel, amin hatalmas szám-kockával kidobott lépéseket tehettek a mozdonyok. Nem is búcsúzott komolyan: csak térdeplő helyzetből intett egy pá-t.

Magdaléna meséli, a Lurkó sejtheti már, hogy a Mikulás mese. Este - fürdetés közben - megkérdezte, a Mikulás-hozta szappanról: „Vettél szappant, mert elfogyott?"

Az ajándékozás kellős közepén váratlan határozottsággal intette le a beszélőket. Elkezdett valamit mesélni, valaki nem szüntette be a csevegést. Előre nyújtotta a jobbját és nyitott tenyerét a beszélő felé tolva felkiáltott: „Most én beszélek!" Apuci tett egy halk megjegyzést a háta mögött, hogy majd a kindiben... Megpördült és az ő orra elé is odatolta a tenyerét: „Hallgass, most én akarok beszélni!" Néma csend támadt, ő pedig szépen elmondta a mondókáját. Kicsit pimasz dolog, nekem azonban nagyon tetszett: nem fogja engedni, hogy „keresztbe lebeszéljék", mint számtalan esetben velem történik!

Megérkezik tegnap Nagyival, vetkőzni se nagyon akar, megy a nagyszobába rajzolni (nem tud igaziból, ez gyenge pont nála). Fogja a papírtekercset, tekeri ki az asztalon. Magdaléna dicsérő megjegyzéseket tesz a két házra, repülőgépekre, rakétára. Hárít: „Ezeket a Pipusz rajzolta." Én nem azt találtam fontosnak, hogy nem dicsekedett más tollával, hanem hogy hetek múltával is azonosította a „szerzőt". Rajzolgatás közben megjegyzi: „Korgott a gyomrom." Na, csak ez kellett Nagyinak, tudta, hogy rosszul ebédelt, csak a húst halászta ki a főzelékből, és még rosszabbul uzsonnázott, csak egy harapásnyit evett. Ettől kezdve csak azzal foglalkozott, hogy valahogy jól megetesse a Kisunokáját. Kezdte két „klementin"-nel (magtalan kis mandarinok), amiket nagyon nehezen elfogyasztott a hízni nem akaró gyermek, előbb azonban rajz-segédeszköznek használta őket. „Körberajzolom a klementint." - mondta és tette, ezzel próbálva közelíteni a körhöz. Játék közben felkapja a fejét: „*Lekapcsolt* valami!" - kiált fel és néz az előszoba felé. Nem derült ki, mi történt, de valami villanhatott vagy kattanhatott. (Megvan: valószínűleg a cirkó indult be, olyankor a termosztát kattan egyet halkan.)

Nem emlékszem, mi volt az apropó, elkezdtek Nagyival arról beszélgetni, hogy megint fázott a nurseryben. Onnan távoztakor panaszolta Nagyinak. Fura, mert elég jól fel volt öltözve. Rosszul fűtenek a nurseryben vagy a délutáni alváskor nem figyelik, lecsúszik-e valamelyik nebulóról a takaró? Most meg én képzelődök, megnézem a homlokát és hőemelkedésre gyanakszom. A lázát azonban nem hajlandó megmérni. Lassan ki is derül, hogy nincs semmi Boka.

Magdaléna előszedi az utolsó fotó-albumát és nézegeti. Benedictus is odamegy. „Nézd Benedictus, akkor voltál kétéves." - mutat rá Magdaléna a születésnapi tortás képre. „*Akkor kezdtem a nurseryt*." - vágja rá Benedictus. Egy jó év távlatából asszociál.

Ha fényképek, akkor feltétlenül printelés következik. Először tévesen kéri a műveletet: valami „fényképezzük le" felkiáltással keres ki egy képet. Figyelmeztetem, hogy ezt a műveletet másképp hívják. Azonnal helyesbít: „Nyomtassuk ki." A gép kijelzi, hogy kifogyott legalább egy tinta. Mondom neki, hogy ma ez az utolsó nyomtatás, mert jelzi a gép, hogy... „Mutasd, melyik jelzi?" Nagy figyelemmel nézi a pislogó fényt.

A távozása előtti jó félóra szaladgálással telt, hál'isten. „Kergess..., fogj meg!"-felszólítá-sokkal kérte, hogy üldözzem. Szaladt körbe a nagyszobában és futtában igyekezett rálépni a hintaszék melletti olvasólámpa „taposó-kapcsolójára", többnyire sikerrel. Akár sikerült, akár nem, úgy szaladt tovább, hogy kitekert nyakkal visszanézett, állandóan attól féltem, hogy nekiszalad valaminek. Meg-megállt és páros lábbal ugrált párat. Közben csilingelve kacará-szott, ennivaló ez a nagy vidámsága.

Este Magdaléna dorgálja, hogy nem eszik rendesen, állandóan otthagyja az asztalt, szaladgál, játszik. Pontosan megfogalmazza, mi a gond: „Mert nem szeretek a széken ülni, otthon se. Az a szék jó, amelyikből csak a felnőtt tudott kivenni." Vissza kell térni az asztalra szerelhető székhez?

Tegnapelőtt én mentem érte a nurserybe. Minden a legnagyobb rendben volt, tájékoztattak. Jól ebédelt, jól aludt és az egész tízórait elfogyasztotta. Sokáig játszottunk a kocsiban. Elfoglalta az anyósülést, kapcsolgatott mindent, kérdezősködött.

Otthon büszke öntudattal beszélt a képességeiről. A napokban a villámlással kapcsolatban megjegyezte, hogy bátor, tegnap a laptophoz egyedül ült le, nem engedte, hogy az ölembe vegyem, és megmagyarázta, miért teszi: „Egyedül sakkozok, mert ügyes vagyok!" - jelentette ki. „Tegnap is egyedül sakkoztam." (Hoppá, pontos volt az időmeghatározása!) Úgy bizony: kinyitja a laptopot, ha kell, megnyomja a bekapcsoló gombot, a megjelenő ikonra is ügyesen kattint rá, sőt, a Windows Vista Start-ikonját is beindítja. Csak a „Játékok"-at kell megmutatni

neki, mert még nem tud olvasni. Meg is jegyeztem: itt az ideje, hogy megtanuljon olvasni. Nem felelt. A délutáni alváshoz együtt nyitottuk ki az összecsukható ágyát, ő húzta ki a Magdaléna ágy melletti asztal alól. Hangosan csodálkoztam a teljesítményén, mire ismét büszke megjegyzést tett: „Mert ilyen erős vagyok!”

Egész délután tömte a fejét édességekkel. Végül kísérletet tettem a korlátozásra, mire hisztizni kezdett. Rövid intelmet intéztem hozzá, magyarázva, hogy ilyen nagy fiúk nem szoktak hisztizni, csak pisis nurserysek. A szokottnál hamarabb abbahagyta a követelőzést, lehet, hogy megjegyzett valamit a szidásból?

Sokat szaladgált. Magdaléna előkapott egy selyemkendőt és amikor hozzá menekült, betakarta vele. Nagyokat kacarászott, elneveztük a kendőt menedékhelynek.

Hazaindulás előtt azt kérte, hogy „ebédeljünk itthon” (vacsorára kellett hazaérkeznie), se az ebéd, se az itthon nem stimmelt. Csak akkor nyugodott meg, amikor megtudta, hogy az Édesanyja által készített noka lesz a vacsora. Valahogy azt is kibökte, hogy „Apuci mérges lesz, mert sok édességet ettem”:

Nagyitól kapott egy újabb kitalálós magazint, amihez mobiltelefon is tartozott. Csuda érdekesen játszott vele, komoly telefonokat folytatott: „Halló, halló, halló, szia, szia! Ez Nagy Herceg telefonja, én hívlak!” Ezt, hogy „Nagy Herceg telefonja”, minden alkalommal megismételte.

Távozáskor a lépcsőházban találkozott a lenti szomszéddal, aki nagyon kedveli őt. Általában vált vele pár szót, most azonban szótlanul akart elmenni mellette. Magdaléna megkérte, hogy köszönjön szépen. Komoly arccal, anélkül, hogy ránézett volna, kibökte: „Jó napot!”

Édesapja már említette, hogy számolják a még a nurseryben töltendő napokat, mert minden reggel húzza-vonja magát, elmondja többször, hogy „nem szeretek a nurserybe menni”. Megkérdeztem tőle, hányszor kell még a nurserybe menni? Rávágta: hatszor. Figyelmesen hallgatta, hogy már csak ötször, mert ezen a héten már nem kell többször menni, marad a jövő hét: hétfő, kedd... Nyomaték kedvéért meg akartam ismételni, de a hétfőnél közbeszólt: „És addig már nem megyek?” - utalva a hétvégére. Biztatgattam, hogy az óvodában nagyon jó lesz, lesznek nagyobb gyerekek, lesznek új barátai, sokat fog játszani. Mosolyogva hallgatta.

Magdaléna meséli, hogy útban hazafelé feltúrt útszakaszt kellett kerülni. Mordult egyet, hogy megint mi a csudát csinálnak? Nagyfiú tudta: „Cserélik a burkolatot.”

Fenyegetik a szülei, hogy a Jézuska nem hoz ajándékot, hanem elviszi a pelusokat, ha nem szokik le róluk. „Nem is kell ajándék.” - hagyta jóvá. Fura ez a bili-fóbia ennél a nagyon okos gyerkőcnél!

Hazavitte a gitárját, hogy az Édesapjával kettesben játsszon, Apuci igazi gitárral, ő a játékkal. Hogy ez megtörtént-e, nem tudom, de egyedül, saját gitár-kísérettel elénekelte az egész „Csiribiri, csiribiri, zabszalma...” dalocskát.

Síelni voltam, nyolc napig nem láttam.

Fontos eseményre került sor a távollétem alatt: elbúcsúzott a nurserytől. Január 5-én lép egy nagyot az élet lépcsőjén: belép az óvodások kasztjába, igazi nagyfiú lesz belőle.

Úgy tudtam, hogy az érkezésem délutánján áthozzák, és itt is alszik nálunk, de közbejött egy gyerek-zsúr és csak másnap került sor a „kapcsolatfelvételre”, éspedig ő telefonált nekem, Magdaléna segítségével. Összejött ugyanis néhány halaszthatatlan intéznivaló, korán reggel autóba kellett ülnöm és nekilátnom, őt pedig valamikor 9 körül hozta át Trónörökös vejem. Szállnék be a kocsiba egy bank előtt, csörög a mobilom és Nagyfiú jelentkezik be. Úgy beszélgetünk, akár két felnőtt: „Bene vagyok, merre vagy Pipusz?” Már Budapesten, nemsokára

megyek haza. „Jó, gyere haza ebédelni.” Igyekszem, körülbelül egy óra múlva otthon leszek. (Hallom a hangján, hogy megfázhatott.) Jól vagy? „Igen, jól vagyok, csak egy kicsit megnáthásodtam.” És akkor porszívózni kell az orrodat? „Nem, zsebkendővel kifújom.” Nagyszerű! Sietek. „Jó-jó!”

Hallom, hogy a zsúron produkálta magát. Viccelődött, dumált, halandzsázott olyan sikerrel, hogy a felnőtt társaság dőlt a nevetéstől. Vidám fickó lesz belőle, remélhetőleg.

Új játékra koncentrálja az érdeklődését. Kivágat képes füzetekből figurákat, ráragasztja azokat kartonra, felnőtt ollóval kivágatja most már kartonostul, aztán fog egy tekercs kék szalagot, meghatározza, milyen hosszúra van szüksége, ott ő vágja el a „madzagot”, a felnőtt segítőtárstól csak annyit kér, hogy tartsa a madzagot a keze alá. Ezt követően meghatározza, hogy hová kell lyukat fúrni a figurán, majd befűzi a madzagot, keres a lakásban olyan fület, gombot, akármit, amire ráakaszthatja. Tele van a lakás a műveivel. Megkért, hogy én is segítsek neki új figurákat alkotni, közben magyarázza a fenti műveleteket, onnan tudom. A szalag színére megjegyzést tesz: „Én a kéket szeretem.” Valahogy észrevesz egy másik szalagot és arra csak int: „Az világos, nekem sötét kell.”

A Karácsony előtti napot is velünk töltötte. Megkért, játsszam vele a „fejjel lefelé” lógatást, hintáztatást. Elkaptam a két lábát, de csak félig tudtam megemelni, nyilallt egyet a nyavalygós könyököm. Mondom Bikfic úrnak, hogy most nem megy, fáj a könyököm. Azonnal ajánlja a teendőt: „Menj el könyökgyógyítóhoz!”

Sokat töltöttünk együtt a számítógépem előtt. Félórát nézegettük a róla készült fotókat, én belefáradtam, ő szerette volna folytatni. Áttértünk az „írásra”. Megint azt csinálja, hogy az egész klaviatúrát kezeli, mint a gépírók. Nem nagyon szeretem, mert nem mondja a betűket, válogatás nélkül, igaz, gyors egymásutánban üti le azokat és az így születő betűsort szeretné visszaolvastatni. Nem baj, talán ezzel is tanul valamit, ha nem, akkor meg jól szórakozik.

Búcsúzás körül Magdaléna szóba hozza, hogy aztán holnaptól nem lesz pelus, mert a Jézuska elviszi. Mérgesen kiált fel: „A pelust elvinni tilos!”

A karom annyira fáj, hogy a klaviatúra pár perces használata is gond, az ujj-bütykeimtől kezdve a könyökömön keresztül a vállamig terjed a fájdalom-gócok sora, a vállamból meg sűrűn elindul valami lefelé sugárzás, hogy a fene vigye el az egészet. Pihenek egyet, mielőtt áttérnék a Karácsony napjára (most pótoltam egy-két emléket a fentebb írtakhoz).

A Jézuska Amiráékhoz jött, Hősünk miatt. Úgy adódott, hogy nem tudtuk másként megszervezni az ajándékok átvitelét, a fa feldíszítése ott előle rejtve történt, ezért mi összecsomagoltuk az ajándékainkat, és betettük a kocsimba, Amira Őfelsége viszont ebéd után áthozta Nagyfiút a délutáni alvásra. „Sípszóra” indultunk a kocsikkal, félúton integettünk is egymásnak.

Alvás után kiderült, hogy Hercegünk nem akar hazamenni. Egy pillanatra megállt bennünk az ütő, aztán lassan kiderült, hogy a „Jézuska elviszi a pelust” fenyegetés miatt berzenkedik a hazameneteltől. Fél, hogy a bili-ügy nem fog menni és akkor mit csináljon? Többször elmondtuk neki, hogy a Jézuska valószínűleg már járt náluk, igyekeznünk kell, hogy lefekvés előtt minden új játékával tudjon játszani. Ez végül hatott, hirtelen igyekezni kezdett, jó, jó, akkor menjünk, és maga öltözködött. Beléptünk Amiráékhoz, alig hagyta levetkőztetni magát, már az előszobában érzékelte a karácsonyfa fényeit, rohant a nagyszobába. Odaállt a fa elé és csak bámult, bámult, majd megjegyezte: „Milyen szép ez a karácsonyfa!” Szülei javaslatára a csocsóval kezdett játszani, amivel télen, Untertauernben ismerkedett meg és azóta, amint csocsót lát, azonnal negligál minden egyebet. Következtek a szülői csomagok, apai segítséggel elolvasta a nevét a díszkártyán. Két kisebb „Thomas gőzmozdony”-doboz következett. Imádja a Thomas DVD-ket, de ezekre a kisebb mozdonyokra, sínekre, állomásra nem fordított

nagy figyelmet. Annál inkább érdekelték a képes mesekönyvek, egyet Amirának az első betűtől az utolsóig fel kellett olvasnia. Ezt követően előkerült az állomás víztornya, ami azonnal kiszorított minden egyebet. Nem véletlen: a töltőcső mozgatásakor a színes folyadék, a „víz" hol megjelent, hol eltűnt a torony hasában, jó darabig ez kötötte le a figyelmét. Három bravúr-sorozattal folytatódott a játék. Előkerült a Noddy számoló-játék: nagyobb kártyákon eltérő mennyiségű figurák, ábrák és hozzájuk illeszthető, eltérő számú ujjat kinyitó kezeket ábrázoló lapocskák. Mint a villám játszotta a tízes számkörön belüli tablókat, csak az ötnél nagyobb számoknál zavarta meg, hogy a két kéz ujjait folyamatosan egybe kell számolni. Hamar megértette ezt is. Következett a mágneses sakk. Természetesen azonnal fogta, hogy a laptopon játszott sakk természetben megjelenő változatához van szerencséje. A játék lényegét annyira értette, amennyire az eddigi gyakorlat ezt lehetővé tette. Megismerte a figurák többségét, de eléggé össze-vissza mozgatta őket a csatatéren. Magdaléna lehasalt hozzá, a gyerkőc először letérdelt, majd ő is lehasalt a táblához. Aranyosak voltak, ahogy nagy figyelemmel küzdöttek, a játékszabályok teljes mellőzése mellett. Sebaj, Apuci is tud sakkozni, gondolom, talál majd időt a tanítására, mint ahogy nagy nyugalommal tanította a számtáblák párosítására. A harmadik, általam bravúros teljesítményként értékelt játék a matricázás volt. Pillanatok alatt megtalálta a sűrű erdőnek kinéző képekben az egyes állatok, egyebek helyét. Közben többször visszatért a fához és mondogatta, hogy milyen szép. Valamennyien felkaptuk azonban a fejünket, amikor hozzátette: „Ez olyan, mint tavaly volt!" Alig több mint kétéves korától lennének határozott emlékei? Nagyon valószínű! (Ismét abba kell hagynom, megfájdult az alkarom! Egy-két óra múlva megpróbálom befejezni.)

Nem bírja a karom, csak délután szedtem rá magam, hogy folytassam. Az este legvarázslatosabb pillanata a vacsora kezdetekor történt. Helyet foglaltunk az asztalnál, Hősünknek sikerült utolsóként felkapaszkodnia az asztalfőn lévő székére. Körülnéz, két kezét az asztal szélére teszi és megszólal: „Boldog Karácsonyt!" A négy felnőtt komolyan meghatódott. A kis pöttöm a két szó teljes tudatában köszöntötte a társaságot. Neki az eszébe jutott az, ami az asztalfőt kiérdemelt felnőttek tiszte. Senki nem kérte, nem tanította rá, arról sincs fogalma egyikünknek se, hogy honnan leshette el a példát. Rövidesen lekászálódott a helyéről és visszaszaladt a fához, ahonnan 4-5 szaloncukorral tért vissza. Felrakta őket az asztalra, hogy vissza tudjon mászni a helyére. „*Leraboltam* a szaloncukrokat!" - jelentette be, majd kettőt kibontott és a balkeze mellé rakta. Magdaléna kért tőle egyet, de nem adott. „Nem, ez az én zsákmányom! - felelte. Már lefekvéshez szólította az Édesanyja, amikor szinte kikapta a kezemből a kikapcsolt fényképezőgépet. „Én is fényképezek" felkiáltással bekapcsolta a gépet és csak rákérdezett a helyes gombra: „Ezt kell megnyomni?". Sorban lefotózta Apucit, Anyucit, Magdalénát, majd egy falrészletet és az egyik függönyt. Apuciról nem sok jobb kép készülhetett eddig.

Ismét szünetet kellett tartanom, megfájdult az alkarom. Kiderült azóta, hogy valószínűleg ez volt az utolsó „dugi" Karácsony. Hősünk ugyanis egy-két nappal Karácsony előtt megkérdezte Apuciját: „Oda *tesszük* a fát, ahol tavaly volt?" Úgyhogy a szülők számára nem volt igazi meglepetés a tavalyi fához hasonlítás.

Ügyeletek miatt az ünnepet követő két nappalt nálunk töltötte Nagyfiú. Karfájás miatt (is) csak szemelvényeket tudok írni. Az itteni szobájában (Magdaléna hálószobája) nézegeti a szőnyeget és megjegyzi: „Ez nagyon szép! Te festetted Magdaléna?" Pár óra múlva az ágy melletti faliszőnyegre mutat: „Ezt a képet nem szeretem, ezt a csíkosat. Beszélget Nagyival a közelgő tavaszról és Varázsot új becenéven említi: Varika.

Orvos, orvos! Nem bírom.

Megunja a játszást a nagyszobában és megkér: „Menjünk e-mailt (imélt) írni... a te számítógépedhez." Megyünk, és közös erővel komponálunk egy Nagyihoz szóló e-mailt, sikeresen el

is küldjük. Eltűnik, a nagyszobában találom, Magdaléna íróasztalánál ül és egy nagy borítékra „rajzol”, girbe-gurba vonalat húz. „Utat rajzolsz?” - kérdem. „Nem, ez csak egy *barangolós*, sétálok rajta.” - valahogy így fejezi ki, hogy ösvényt rajzol.

Mint felnőttel beszélgettünk vele telefonon, Hévízen szilvesztereznek. „Négy uszoda van, - meséli - a kék, abba mehetnek a gyerekek. És van egy kis meleg is, abba is mehetek. Van egy nagyon nagy, abba csak felnőttek mehetnek.” Átvette tőlem Magdaléna a telefont. Neki pedig - többek közt - előadta, hogy most éppen a szobában vannak. És heverészel az ágyon? - kérdi Magdaléna. „Nem, széken ülök.” És Anyuci is széken ül? „Igen, széken, és beszélgetünk.”

ÓRIÁSI NAP A MAI! Megtört a jég, Hősünk WC-re ülve kakilt. Reggel bejelentkezett telefonon: „Ma már WC-n kakiltam.” - újságolja lelkesen. Ujjongunk mind a ketten (Magdaléna kocsijában vagyunk, a beszélgetés ki van hangosítva.) Valamiért hozzáteszi: „Hatalmasat!” Most lettél igazi nagyfiú - dicsérem meg. Mikor jöttök haza? - kérdi tőle Magdaléna. „Nemsokára csomagolunk és megyünk.”

A hölgyek tisztázzák, hogy nálunk fognak ebédelni.

Itthon nagy örömmel fogadjuk, gratulálunk, nagyfiúként becézzük. Magdaléna magához emeli és mondja neki, hogy három napig nem látta és nagyon hiányzott. „De most már itt vagyok!” - nyugtatja az Öreganyját. Mesélget a szállodáról. A központ persze az uszodák. „Nem szeretem a sugarat, ami a nyakamba ment... de van ott Bikfic-buzgár (!), ami a falból jött, azt szerettem.” És meleg volt a víz? - kérdi Magdaléna. „Nem, hideg volt, de én a meleget szerettem.”

Fotókat mutatunk, a nekik készült nyári és karácsonyi sorozatot ő kapja kézhez, nézegeti őket egyenként és kommentálja. Kivétel nélkül tudja, melyik kiről, miről szól. Többször megáll bennem a légoszlop a csodálkozástól: úgy kommentál képeket, hogy egész sztorikat kerekít hozzá, sokszor úgy, hogy nekem már nem jelent többet a kép, mint amit ábrázol. „Vízibuszoztunk” - mondja. Ez még könnyen azonosítható, bár belső kép. „Nem ettem ebből a tányérból, mert ez felnőtt, meg kellett várnom az én tányérom.” „Ez szülinapi kép.” Honnan tudod? - Amira Őfelsége se érti, miből ismer rá az eseményre. Ja, itt a (akármi, ami utal a szülinapra, nem a torta, nem a három gyertya.) - ugrik be Amirának. Szinte felfoghatatlan, hogy ismer rá az „időjárás-jelentés” képre. Szultán ül a padlón nálunk, a kezében valami és egy ceruza vagy hasonló. Mellette térdel Nagyfiú és néz a fényképezőgépre, amivel lekapják. Ennyi a kép. Kommentálja: „Itt kérdeztük meg, milyen lesz az idő.” Nézek Szultánra, aki helybenhagyólag bólint: a mobilomról hívtuk le az időjárást. Most megnéztem: december 22-i kép.

Elég jól ebédelt, és a végén kéri Amirától az erre az esetre beígért csokit. Kiderül, hogy lent maradt a kocsiban. Sebaj, Kópé megoldja a gondot: Magdaléna nyakába csimpaszkodik, és huncut szemekkel, széles mosollyal kér tőle „fiíínomságot”. Ellenállhatatlan! Kap is valami csokoládés pudingot. Bejelenti, hogy pisilnie kell. Magdaléna ugrana, hogy segít, a szülők leintik. Tényleg elintéz mindent magától. Látjuk elvonulni a konyhaajtó előtt a bilivel a nagyszoba felé, aztán megjelenik az ajtóban és részletesen beszámol az adag színéről, méretéről...

Ma 3 és egynegyed éves. Érdemes ennyire odafigyelni a korára? Talán igen, mert most lép nagyokat: szobatiszta lett és holnaptól kindergarten-be fog járni!

Újabb siker! Kiválóan kezdett az kindergarten-ben. Amira Őfelsége ebéd utánig vele volt, aztán hazavitte és le akarta fektetni, fél háromkor el is aludt. De vissza a sikerhez! Bevezetik a 17 nebulót, 2 óvónőt és egy dadust tartalmazó szobába és bemutatják, felnőttesen: új gyerek jött, Nagy Herceg. Egy kislány azonnal odalép hozzá, és odaadja neki a nála lévő játékot. Remek! Következik a reggeli, beül a gyerekek közé, és szokatlanul nagy adagot fogyaszt el.

És következnek a foglalkozások, ami nagyon hiányzott a nurseryben. A reggelit egymásnak szolgálják fel, pincért játszva (kompletten berendezett konyha áll a rendelkezésükre), otthon és nálunk is jellemzi a segíteni akarás, ott se kellett bíztatni, azonnal beállt a pincérek közé. Az étkezéshez használt kellékeket maguk takarítják el, ebben is lelkesen vesz részt. Kimennek az udvarra is, bent pedig tornásznak. Azonnal integrálódik, mintha mindig velük gyakorolt volna, ugrálnak föl-le a torna-zsámolyra és hasonlók. Ebédkor ismét meglepi Anyucit, a második fogásból repetát kér. Hogy nem lesz gond, azt legjobban abból lehet tudni, hogy délután (átmentem megbeszélni vele, szerette-e a garten-t), amikor erről beszélgettünk, örömmel jelentette ki, hogy „holnap már ott is alszok". Kicsit fáradtnak tűnt, csak a „matricázás" érdekelte, azzal hosszasan foglalkoztunk. Kétszer-háromszor is odabújt hozzám, az egyik alkalommal váratlanul kijelentette: „Büdös vagy!" Na, törhetem a fejem, mi nem tetszett neki, kérdeztem, de nem tudta pontosabban körvonalazni a bűzöm. Min nem esik át az ember, ha ilyen kis őszinte nebulóval foglalkozik? Nagyinak megpróbálta kifejteni, hogy az kindergarten ebédje jobb volt, mint a nurseryben. A finom fokozásában botlott meg, de kis segítség után pontosan fogalmazott: „Finomabb volt az ebéd, mint a nurseryben." Megint felfigyeltem, hogy „felnőttes" szavakat tökéletes precizitással használ. Tegnap az *egyébként*-et használta többször, odavetve félvállról.

Heuréka! Totális győzelem! A Nagyfiú annyira az, hogy reggel elküldte az Édesanyját papucsostól dolgozni. Az óvónő álla is leesett, nemigen fordul elő, hogy egy nap alatt beszokjon a közösségbe egy ilyen pöttöm legény. Kezdődött tegnap, amikor megkérdezte Édesanyját, hogy „holnap már mész dolgozni?" Amikor pedig elindultak hazafelé, figyelmeztette Amirát, hogy „a papucsodat itt felejtetted". Nem baj, lehet, hogy még benézek hozzátok - leplezte a tettet Őfelsége. Tisztázták, hogy ma a macit viszik be „saját" játékként. Ma reggel mégis megkérdezte Amira, hogy melyik állatot vigyék be. „Hát a macit, nem megmondtam?" - adta a szidalomnak is beillő választ Nagyfiú. Megérkeztek az kindibe és Nagyfiú megjegyezte: „Akkor mész dolgozni?" Jó, megyek - felelte Őfelsége. „Akkor vidd először haza a papucsodat és csak aztán menjél dolgozni." - kérte. Igazi nagyfiú, aki már szégyelli a felesleges szülői felügyeletet. És persze tetszik neki a közösség. Heuréka! Nagy korszakváltás.

A délután érte menő Édesanyját is másként fogadta, mint a nurseryben szokott bennünket. Még az ágyán heverészett, onnan „rendelkezett": „Amíg nem szólnak, még fekszem, aztán uzsi. Te addig ülj le és várj kint!" A nurseryben nem maradt egy pillanatig sem, illetve csak rendkívül ritkán, pillanatokra.

Pár mondat erejéig találkoztam vele, Amira hozta haza Magdalénát közös cipővásárlásból, Bikfic Hercegnek vettek tornacipőt és kindergarten-szandált. Nem szállt ki a kocsiból, mert siettek haza. Kérdeztem, milyen volt ma az kindi? „Nagyon jó!" - felelte. És büszkén mutatták a kézimunkáját: papír-kivágást, harmonikát. Győzelem, győzelem! És simlis lett. Nagyitól tudom: megkérdezte, kivel játszott legtöbbet. Egy pillanatig gondolkodott, aztán azt mondta: Liával. És jót kacagott hozzá. Ugyanis nincs ilyen nevű gyerek az kindiben.

Elmentünk az kindergartenbe bemutatkozni. Őkelme még uzsonnázott, csak leskelődni tudtunk. Úgy tűnt, jó étvággyal eszik. Amikor végül kiszaladt, sugárzott belőle az öröm. Amira Őfelsége öltöztette, egyszercsak valami megzavarta az idillt. Mint lassan kiderült, ahhoz a családhoz mentek volna, akiknél éppen délelőtt, Amira felügyelete mellett született meg a harmadik gyermek. Hősünk nagyon készült, jókat szokott játszani a két már meglévő gyerekkel és nem értette, miért nem tartatik be az ígéret. Csapkodott, eltörött a mécses. Őfelsége felkapta és szokásos nyugalmával csitítgatta a gyereket. Amikor már azt hitte, megnyugodott, letette. A Nagyfiú viszont kétszer-háromszor is nagyot dobbantott a lábával és mindannyiszor kifakadt: „*Dühös vagyok!*" Miért írtam le ilyen részletesen? Mert nem tartom hétköznapi dolognak, hogy egy alig több mint hároméves gyerek ilyen világosan eligazodjon az érzelmeiben.

Amira Őfelsége meséli: „Jó veletek aludni.” - nyilatkozta a napokban a gyerek. Igen, mert én vagyok a Nagy Herceg, Apuci pedig az Trónörökös és te vagy a mi kicsi fiúnk - mondta erre ő. „És ha nagy leszek, már nem lesztek az én Anyum és Apum?” A nyugtató válasz után maradt a kérdésnél, mi lesz, ha felnő? „És ha nagy leszek én is fogok tudni autót vezetni?” Az igenlő válasz után rátért a részletekre: „Akkor én az Apuci kocsiját fogom vezetni. Egyszer Apuci fogja vezetni, egyszer Anyuci és egyszer én.”

Epizód az életükből. Amira Őfelsége ügyelet után lelépős, ebéd után megy pici fiáért, viszi haza, ilyenkor otthon alussza a délutáni alvást. Őfelsége nagyon fáradt. Zombi vagyok, lefekszem én is veled - mondja Nagyfiúnak. „Azt szeretem, ha zombi vagy.” - örömködik Bikfic Herceg.

Trónörökös vejem tegnap ügyeletes volt, Amirával megbeszéltük, hogy felmegyünk a Normafához, utána náluk ebédelünk, hogy Nagyfiú hamar le tudjon feküdni. Reggel viszont nem volt kedve a Normafához, kijelentette: „Én már nagyfiú vagyok, és nem szeretem a Normafát.” A tiltakozás nem segített rajta, felvittük őket és a huszonéves fa szánkót. Szánkózott már kis műanyag szánkón, talán erre is ráültettük már, de nem lehetett komoly emléke a szánkózásról. Rakosgatni kellett a lábát, hogy ne képezzen akadályt, amikor sikerrel megoldottuk a nagy feladatot, Amira elillant vele. Nagyfiú azonnal megérezte a szánkózás ízét: „Gyorsabban, gyorsabban!” - diktálta az iramot. Felkiáltott: „*Anyuci, ez jó sport neked!*” Dörzsölt fickó!

Bementünk vele erdei ösvényre, néha én is húztam Őkelmét. Megálltunk egy rövid lejtőnél és próbáltuk a lejtőn szánkázást. Félt. Én ültem mögötte, Amira és Magdaléna lent vártak rá. „Anyuci, kapj el, Anyuci, kapj el!” - kiáltozott, hiába mondtam neki, hogy meg tudunk állni. Egy padra rárajzoltuk a nevét, majd Amirát arra kérte, hogy Nagyit is rajzoljuk oda. Ő közben szép nyugodtan ette a havat. Tiszta felületről szedte, nem szóltunk rá, csak amikor már a megfázástól lehetett félni. Hamarosan észlelte, hogy átázott a kesztyűje. „Menjünk *hazafelé,* fázik a kezem. A kocsi közelében bejelentette, hogy „*most már* a lábam is fázik”.

Az ebéd körül kis cirkuszt rendezett, Amira szerint ez mindig megtörténik, ha nagyon fáradt vagy nagyon éhes vagy nagyon álmos. „Nem ebédelek ... kérek több levest ... hol a macis kanalam ...” és hasonló kifogások előzték meg a pillanatot, amikor végre - mikor már a három felnőtt csendben kanalazta a levest - valami dörzsölt indokkal („megkóstolom, milyen”?) fogta a kanalát és elkezdett lassan, komótosan, hogy ne „égjen le”, ebédelni. Meggyleves volt az első fogás, megjegyezte, „az a baj, hogy ez is hideg”, nyilván a hóra gondolva. Ebben viszont igaza volt, de ette tovább. Magdaléna megemlítette, hogy varázsi a meggy, ő is szedte, lehet, hogy ezek a szemek épp az ő zsákmánya. Visszatért azonnal a nagyfiúságra, kijelentette: „Ha nagy leszek, *felmászok a fa tetejére és onnan dobom le a cserkót.*”

Magdaléna az éjjel náluk aludt, mert Amirának korábban kellett ügyeletre indulnia, mint ahogy Szultán haza tudott térni. Többször elkezdte volna öltöztetni Hercegünket, de ő mindig hárított. Végül megszidta Öreganyját: „Apával öltözök, megmondtam már párszor!” Hasonlít rám, én is rettenetesen utálom, ha valamit többször kell mondani.

Csak ebédre ugrottak fel tegnap, Trónörökös és fia. Hercegünk jóízűen evett, csak a kukoricasalátánál bicsaklott meg. Evett egy kanállal és azonnal kijelentette: „Az a nagy baj, hogy *olaj van ezen,* nem szeretem!” Határozott egyéniség.

Tegnapelőtt nálunk parkolt délután. Én mentem érte, játszott, épp futott az egyik csoporttól a másikig. Nagyon otthonosan érezheti magát. Az óvónő megjegyezte: „Nagyon feltalálja magát.” Igen, okos gyerek - súgtam vissza, minél előbb észreveszik, annál jobb. Öltözködéskor voltak kisebb gondok, se a rekeszében, se a mellette lévő fogasokon nem találtuk a meleg nadrágját. Végül „megkeresem” felkiáltással otthagyott, elballagott a folyosóra és rövidesen

kiabált is onnan, hogy „megtaláltam”. A bejárati ajtót ő nyitotta ki, fel kellett emelnem a nyomógombig.

A garázs körül ismét nehézségek támadtak. Jóelőre elkérte a kapunyitó pityegőt és a garázsba állás előtt kijelentette, hogy a kocsiban akar maradni a tolatás alatt. OK, mondtam, majd előre kell másznod, mert a hátsó ajtót nem tudom eléggé kinyitni a garázsban. Megállapodtunk, elkezdtem a műveletet. Váratlanul koppant valami hátul. Megálltam, kiderült, hogy megnyomta a pityegőt és a garázsajtó elindult, annak tolattam. Nem láthattam még, mert a hátsó ablak teteje ütközött a lefelé ereszkedő kapu alsó élének. Na, gyorsan kikaptam Gézengúzt az üléséből, figyelmeztettem, hogy a kapuval nem szabad játszani. Kellően meg volt szeppenve, különösen, amikor nem sikerült kapásból elindítania újra a kaput. Nagy kő zuhanhatott le a szívéről, amikor sikerült életet lehelni a kapuba. Alig értünk fel, el is újságolta Nagyinak, hogy mit művelt.

Meglepetésként ért, hogy a kis dolgozómba nem mer egyedül bemenni, új fóbiája keletkezett: fél a keleti maszkoktól. „Gyere velem.” - szólt Nagyinak. Miért Nagyfiú? „Hát ott vannak a *szörnyűek*.” (Más alkalommal *rémeket* mondott.) Mikor fog feloldódni benne ez a félelem, ki tudja? Eddig szépen elszórakozott velük, kérdezgette, ez mi és ő is mondogatta, hogy maszk.

Lehet, hogy ismét huncutkodott a barátja megnevezésével. A kérdésre, hogy van-e már barátod, gondolkodott kicsit, aztán huncut mosollyal bökte ki: Dini. Nem tudjuk, van-e ilyen nevű gyerek a csoportban?

Csak apróság. Mondom neki, nemsokára megtanulsz úszni és síelni. „Egyedül fogok úszni?” - kérdezte, majd elgondolkodva új kérdést intézett hozzám? „Majd ha akkora leszek, mint te és Apuci?” Egy darabig fontolgatta, mikor következhet be a dolog és nem korhoz (nagyfiú, felnőtt), hanem mérethez igazgatta.

Nagyit elkapta „ragasszunk” felkiáltással. Fejlődött a kézügyessége, a kis gyerek-ollóval maga vágja ki a neki tetsző képet, ügyesen ragasztgat is. Ragaszkodik a kék szalaghoz és ahhoz, hogy a csomót a szalag végén csak akkor kössék meg, amikor kiválasztotta, hová akasszák a művet.

Nagyinak eszébe jutott, hogy jó ajándék lenne Trónörökös vejem születésnapjára a gyerek részéről, ha ilyen „kivágást” ajándékozna. Kiválasztottak egy mosolygó autó-képet, a mű készítése közben megkérdezte, mit írjanak a kép alá? Hercegünk gondolkodás nélkül (!) válaszolt: „***Apának adja ajándéknak szülinapjára szívesen kicsi fia.*** Nem túlzom el a dolgot!! Magdaléna javítani akart a szövegen: talán szeretettel, nem? Nagy Herceg, a kicsi fia ragaszkodott a szívesenhez, bizonyára a szívből járt az eszében. (Három és egynegyed éves!)

Trónörökös vejem jött érte, a figyelmeztetések ellenére azonnal elárulta, hogy „csináltunk neked meglepetést, de most nem adjuk oda”. Még gyerek, hál’istennek. Aztán megkérte Édesapját, mutassa meg neki a mobilján az időjárást. Nekihasaltak és nagyon értelmesen kapcsolódott bele az időjóslás tanulmányozásába. A nap hátralévő részében Nagyival játszott laptopon. Maga is fotózott, hamar megunta az arckép-fotózást, „a virágot is” felkiáltással készített képeket a szobában fellelhető tárgyakról is.

Búcsúzáskor megkértem, jegyezze meg, hová kerül reggel a nadrágja, hogy ne kelljen keresgélni (úgy volt, én megyek érte). Figyelmesen hallgatta, de nem nyilatkozott, nem fogom soha megtudni, megértette-e a „jegyezd meg”-et.

Tegnap átmentünk Amiráékhoz, Szultánt köszönteni születésnapja alkalmából.

Hercegünk határtalan izgalommal készült, segített ajándékot csomagolni, a saját meglepetését is arany papírba csomagolta Édesanyja közreműködésével. Többször rászólt, hogy a képpel felfelé kerüljön a csomagba az ajándék. Előszedett csillagszóró hengert is, és ki nem engedte

a kezéből. „Én fogom a tortába szúrni!” - ismételgette. Édesapjának elmondott egy köszöntő rigmust, igaz, a saját harmadik születésnapját keverte a szövegbe. „Sok boldog születésnapot!” - tette hozzá, érezve, hogy a rigmus nem illik tökéletesen a pillanathoz.

Se a szülőknek, se nekünk nem árul el sokat az kindiről. Kérdezgettem, van-e már barátja? „Titok!” - volt a felelet. Szultán a füle hallatára panaszkodott, hogy nem mesél az ottani életről. Megkérdeztem, mit játszottak ma? Ismét „titok”-kal válaszolt. Kizárólag a kosztról nyilatkozik: „Sokkal fiínomabb mint a nurseryben.” Ráfér a jó kaja, nyúlik és soványkának tűnik.

Magdaléna náluk aludt, mert a szülők elmentek ünnepi vacsorára. Egyértelművé vált, hogy Nagyfiú még mindig fél, hogy egyedül marad. „Őfelsége, nagy ölelés!” - kérte, Őfelsége magához vette, a gyerek a vállára hajtotta a fejét és átkarolta a nyakát. Egy-két percig így búcsúztak egymástól. Megható pillanat volt. Amikor lefeküdt, majdnem két órahosszat éber maradt. Ha Magdaléna elmozdult mellőle, azonnal felkapta a fejét: „Hová mész?” - kérdezte. Még lefekvés előtt elmesélte, hogyan alszanak az Trónörökösi szülőknél: „Ott nincs ilyen hármas ágy, csak két ágy van, az egyiken alszunk Őfelsége meg én, a másikon Trónörökös, és *nem fél*.” Kiemelte, hogy nem fél, bevallva ezzel, hogy ő fél egyedül. Búcsúzás előtt elmagyaráztam, hogy egy hétig nem látjuk egymást, mert megint síelni megyek. „Miért síelsz?” - tette fel a nem logikátlan kérdést. Elfogadta a válaszom, miszerint hogy izmos legyek. Ezúttal hosszasan búcsúzott, a pá-pák után elkísért a bejárati ajtóig és utánam szólt: „*Érezd jól magad!*” Tünemény ez a gyerek!

Hát megjöttem, megmaradtam. A síelés ragyogóan ment, a karom viszont ugyanolyan rossz mint tavaly tavasszal volt. Felhívtam Hercegéket az érkezés napján. Már nem lepett meg, hogy a beszéde mekkorát javult: a hangja kristálytiszta, selypítés és hasonlók (mint betűhanghibák) eltűntek, felnőttel beszélgettem. Elmeséltem, hogy szép idő volt, sokat síeltem. Ő is mesélt, - kérdésekre válaszolva - hogy jól van, az kindiben minden rendben. Váratlanul megkérdezte, hogy „jól síeltél”? Bizonyára súgásra tette, hiszen már tudta. Tegnap átjöttek testületileg ebédelni. Na, itt aztán ördög és pokol volt, erőszakoskodott, engedetlenkedett, nagyokat toppantott, amikor követelőzött. A szülők szigorúak voltak, súgták, hogy mindig ilyen, amikor fáradt és éhes. Kiderült, hogy nosztalgia-vonatozni voltak az Úttörő- (bocs Gyermek) vasúton, ettől a fáradtság. Maga a gőzmozdony húzta a kocsikat Erről se számolt be, természetesen, pedig a szülők bíztatták, meséljen. Járt-kelt ide-oda, fogta a használaton kívül helyezett lépcső-székét, odatolta a konyhaszekrényhez, mászott fel rá. Magdaléna tudta, hogy barna kockacukorra fáj a foga, lekapta, kitört a sírás is. Többször elhangzott az ebéd körüli perpatvar során a toppantással kísért „de én akarom!”, pedig először kapott felnőtt terítéket.

Három pozitív esemény is tarkította azonban az elszomorító képet. Első: Alig jöttek meg, maga kezdeményezte a kézmosást. Felállt a kis dobogójára, fogta a szappanom és kommentálta: „Beszappanozom a (bal) kezem és megmosom.” Apja kérdésére, hogy és a jobb, elgondolkodott kicsit, majd előadta: „Beszappanozom a jobb kezem is, és megmosom azt is.” Második: Kézmosás közben elmagyarázta magának, hogy „megcsinálták a bojlert és van meleg víz!” Tényleg volt gond a bojlerrel. A harmadikat külön kezelem, mert rendkívül érdekes volt. Ebéd közben szóba került, hogy holnap, azaz hétfőn újra kindibe megy és én megyek érte. Nem értette a holnap-hétfőn összefüggést, és alaposan magyarázott valamit, amit senki sem értett, de a lényege valami „*összecsatoló nap*” volt, amit igyekeztünk tisztázni vele, de nem sikerült, valószínűleg a vasárnapot keresztelte el így.

Magdalénától síelés közben értesültem, hogy matematikai ismeretei is fejlődtek. Játszotta a „feladatosdit”, az egyik feladványban két kérdés szerepelt: (1) kinek van több akármije, a Micimackónak vagy a Nyuszinak, rávágta, hogy a Micimackónak, mert neki öt van, a Nyuszi-

nak csak három; (2) mennyivel van kevesebbje Nyuszinak?, gondolkodás nélkül válaszolt, hogy kettővel. Hm!

Tegnap újra a régi, okos, kedves, vidám Kópéval töltöttünk néhány órát. Megyek érte az kindibe, figyelmeztettek, hogy ne menjek korán, mert imád délután játszani. Fél 4-kor érkezem, látom, hogy tényleg eleven élet zajlik még, legalább 10 gyerkőccel játszik egy ifjú óvónő, körbe járnak valami dalt énekelve, tapsikolnak, ingatják a fejüket és le-leguggolnak közben. Benyitok, ki is jön. Megtanácskozzuk az öltözködést, neki is látunk a szandál-cipő cserének, amikor meghallja, hogy újra tapsolnak. Látom, nyújtogatja a nyakát és indulna vissza, bíztatom, hogy játsszon még egy kicsit, leülök és megvárom. Vissza is szalad, bekéredzkedik a körbe. Győzelem! Nagyon időszerű volt otthagyni a nurseryt.

A kocsiba ültetéskor kis lelkigyakorlatot tartok, elmondom neki, hogy a vasárnapi ebédkor nagyon szomorú voltam, azt vártam, hogy okos nagyfiú vár itthon, helyette rakoncátlan, erőszakoskodó, toporzékoló, sírós gyerek várt. A *toporzékolást* nem értette, csak nézett rám. Megmutattam a dobbantást, nem reagált rá. Remélem, valamit értékelt a lelki masszázsból.

Indulás előtt azt kérte, hogy „menjünk a Fogas felett, tudod, ahol látni a síneket...". Nem ismertem ilyen útvonalat. Mondom, én arra megyek, amerre ismerem az utat, aztán meglátjuk, merre tudunk átmenni a síneken. Alig indultunk el, kanyarodnék jobbra, rám kiált: „Ne arra menjünk, egyenesen!" Bikfic, az nem jó, mert akkor a Normafához, a víztoronyhoz jutunk. „Akkor inkább menjünk balra." Igaza lett, pillanatok alatt odaértünk egy hídhoz, ami átvezetett a fogaskerekű felett. Még egy ponton ő igazított el: „Itt balra kell menni." A baj csak az volt, hogy az út hozzájuk vezetett és nem hozzánk, de ezt a kalamajkát rezzenéstelenül elfogadta, mármint azt, hogy tovább kell mennünk. A garázsajtót természetesen ő nyitotta ki, és megint bent maradt a kocsiban. Eszébe jutott, hogy legutóbb rossz időben indította el a kaput, ami a kocsira csukódott, most maga jelentette ki, hogy „akkor most nem használom a nyitót". Néhány érdekesség:

Fogja a zsámolyát, ami a mosdókagylóhoz van készítve, kézmosáshoz, odaviszi a hálószoba-szekrényükhöz és kinyitja a vitrin üvegajtaját. Mit tehet az ember? Megdicsértem, hogy milyen ügyes és magyaráztam, hogy az alkalmatosság nem létra, hanem zsámoly. A létrának fokai vannak - ismertetem a kritériumot. „Ez is létra, *egy foka van*." - feleli. Zseniális! A szekrényben felfedezi Magdaléna piros mézes-szívét és meg akarja enni. Nagy nehezen elfogadja, hogy Magdaléna engedélyét kell kérni, amit később meg is tesz, meg is kap azzal, hogy kemény lesz. Gyorsan teszteli és közli, hogy nem is olyan kemény. Szólnak, menjek a szobájukba és a szekrényből szedjem ki a lábmasszázs dobozát. Nagy élvezkedés kezdődik, először feltűrt szárú nadrággal, majd anélkül használja az alkalmatosságot, tágra nyílt szemekkel, néha félve az erősebb fokozatoktól. Magdaléna is beszáll és edzi a lábát a rég elfeledett eszközzel. Hercegünk nem engedi visszarakni a dobozba, legközelebb is használni akarja. Este unszolásra előadja Édesapjának, hogyan került sor a készülék felfedezésére: „Benéztem a szekrénybe és - *hoppá*! - ott volt a doboz..."

Magdaléna is élt az alkalommal és lábmasszást vett. Megkérte Bikfic Herceget, hozzon a szobájukból sötét zoknit. Futólépésben elindult. „Tudod, az ágy melletti kis szekrényben..." - szólt utána Magdaléna, én pedig utána mentem és magyaráztam, hogy a sötét az vagy fekete, vagy kék..., de ő már felmutatta az egyik fekete ruhadarabot: „Ez harisnya." - mondta panaszosan. Megnéztem a fiókot és ott csak harisnyák voltak. Igen, itt csak harisnyák vannak, keressünk zoknit. A következő fiókban találtunk is. Szaladt vele vissza. Meg tudta különböztetni a harisnyát a zoknitól. Ajánlottam neki a feladatos játékot. Elő is vett egy lapot, „ezt megcsináltuk, ezt is megcsináltuk" lapozgatta, majd olyan kettős oldalhoz ért, ami dobókockát, figurákat igényelt volna. „Inkább matricázzunk." - váltott. Ügyesen szedegette le a matricákat az egyik oldalról, de amikor nehézzé vált az oldalt úgy meggyűrni, hogy könnyen

fejtődjön le a matrica, fogta és egy mozdulattal kitépte a lapot, úgy folytatta. Határozottság, találékonyság! Ja, amikor a feladatoshoz készülődtünk, úgy akart átjönni hozzám a pamlagra, hogy felmászott a karfára és onnan akart átcsusszanni. Hiba csúszott a számításába, a karfáról a padlóra csúszott és közben beverte kicsit a fejét az asztallapba. Nem nyikkant, csak fogta a kobakját. Fáj? - kérdem. „Igen, fáj!" Na, gyere, megmasszírozom. Megtettem. Fáj még? „Nem, már nem fáj." - felelte, de tovább tapogatta a fejét. Magyarázgattam neki, mennyire kell figyelni, le ne essen az ember valamiről. Helyeselt. Kevéssel a távozása előtt megkért: „Gyere, mérj meg az ajtófélfánál." Könyv, collstock, vigyázzállás: 100,2 cm! Megvan a méter! Ráállt a mérlegre is. Nadrágban 13,5 kg. Mondtam, jegyezze meg ezt a két adatot és este mondja meg Apucinak. Elismételte helyesen.

Fantasztikus! Amira Őfelsége ment érte az kindibe, sírva fakadt, amikor meglátta. Kiderült, hogy Magdaléna úgy tudta, ő fog érte menni, ezt mondta is neki, és a „buzgárnak" elkeresztelt lábmasszázst annyira várta, hogy az Édesanyjának se tudott örülni. Őfelsége el is hozta hozzánk, és Hercegünk újra, a teljes újdonság varázsával élvezte a lábfürdőzést. Csöpögtetett „illatot" a fürdővízbe. Elsőre nem sikerült, visszaadtam neki a kis üvegcsét ismétlésre. Ezúttal sikerült. „Csak jól meg kellett nyomni!" - kommentálta. Magdaléna ráragasztotta gyorsan a Buzgár Mátyás nevet, mire ő felkiáltott: „Buzgár *Mátyás király*!" Hallania kellett valahol Mátyás királyról! Fotóztam, lekéstem egy jóízű kacagását. Megkértem, ismételje meg. „Csak akkor nevetek, amikor bekapcsolom." - jelentette ki. Úgy is tett: bekapcsolta a masinát és harsányan kacagott hozzá.

Az attrakció befejezése után sakkozni akart. Nem szívesen kezdtem hozzá, mert indulóban voltak haza. Erőszakosan felmászott a székre, kinyitotta a laptopot és csak a játék elővarázslását kérte, az egeret azonnal birtokába vette. Gyakorlott egerezőként kezelte, egy darabig eltűrte, hogy megmondjam neki, melyik figurával mit lépjen, aztán elkezdte a saját feje szerint mozgatni a bábukat. A technika tehát megvan, most már csak nálam hozzáértőbbnek meg kellene tanítania sakkozni.

Buzgár Mátyás király ismét rohammal vette be a lábmasszőrt. Megérkezett Magdaléna kíséretében, odalépett a WC ajtajához, kinyitotta, bedugta a fejét és örvendezve felkiáltott: „Megvan!" Vetkőzés után rendezkedett, sőt rendelkezett is. Megragadta a kelléket és vitte a nagyszobába, hárítva a felajánlott segítséget: „Nem, én viszem! Te hozd a fehér törülközőt, hogy arra lépjek ki." Ajánlottam az előző napok elrendezését: a lila kád-kilépő a lábmasszázs mellé és a fehér törülköző a fotelre előkészítve. „Nem, a barna ma nem kell, hozd a fehér törülközőt." Hiába, hercegnek született! Már harmadik alkalommal kínlódott (Nagyival együtt) két kiegészítő rögzítésével. Egy görgő és egy kefeszerű valami, talpmasszőrök az istennek se maradtak a hüvelyben, amibe csappal csatlakoztathatók. Nézegetem, elsőre nem találom a gondot. „Talán mert víz van benne." (mármint a hüvelyben) - feltételezi, jó műszaki megérzéssel. Rájövök azonban, hogy lejtős a felső lap és a bütykök csak akkor illeszthetők pontosan, ha a kisebb válluk van felül. Bemutatom, megmagyarázom, megkérdem, megértette-e? „Értem." - mondja, de két cserénél még megkérdezi, helyesen tartva a kellékeket, hogy jól illeszti-e, aztán csinálja szemrebbenés nélkül. „Nálunk is van ilyen, csak kicsit *másmilyen*." - jegyzi meg váratlanul. Kiderül, hogy a palotában is felfedezték az ott is rég elfeledett lábmasszőr masinát. Ha már a műszaki érzéknél tartunk, megjegyzem, hogy új kis kávé-keverő pörgettyű van a konyhában, azt is meg kellett mutatni. Én két kézzel kezelem, mert nem zseniális a kapcsoló elhelyezése, ő fél percen belül kitalálta, miként lehet egy kézzel használni. A kezeit váltogatva addig kavargatta az e célból odatett pohár vizet, amíg bele nem fáradt.

Komoly örömhír, hogy az kindiben teljes a siker. Három napja Amirát kapta el az egyik óvónő és agyondicsérte Hercegecskénket, azzal fejezve be, hogy neki kifejezetten a kedvence, és bár sok ilyen gyereket kapnának. Két napja pedig Nagyinak nyilatkozott a napos óvónő:

aranyos, udvarias gyerek, mindent megköszön, ő eszik legszebben a társaságban. Közvetítette, hogy mindegyik kolleganője oda-vissza van tőle. Mi pedig tudjuk, hogy örömmel megy reggelente és nehezen szakad el onnan. Milyen fontos lépés is volt Hercegünk életében ez a csere!

Napok óta készült a tegnapi szórakozásra. „Ennyit alszok (mutat hármat az ujjain, amikor már csak kettő maradt hátra), és megyünk a kuplerába." - magyarázza nekem. Hová Bikfic? - akad el a lélegzetem. Ismételgeti. Magdaléna magyarázza el másnap, hogy kupolára emlékezhetett a gyerkőc, mert a Megyeri híd melletti Aquapark volt műsorra tűzve, ahol kupola alatt vannak a medencék, csúszdák. OK, Nagyfiúnak pedig addig mondogatta, hogy Aquapark, amíg tisztán ki nem mondta. Ott volt tegnap, amikor visszaértek a műsorról, messziről újságolta, hogy „úsztam, Magdaléna".

Tegnapelőtt estig volt nálunk, Magdaléna vitte át, mesélt neki és elkezdte a fürdetést. A mese végén megkérdezte: „Magdaléna, mikor kicsi voltam, akkor is ezt a mesét mondtad?" Valahogy szó volt róla, mikor kivel és hová megy, ki van vele éjszaka? Megkérdi: „Magdaléna, az *embernek* mindig *hárman* kell lenni?"

Igen, legalább kettesben mindig vagyunk, de igyekszünk hármasban lenni veled!

Átmentünk foglakozni vele, három felvésnivaló maradt, a sok egyéb játék (építőkockák, autó, mese, rohangálás, gyömöszködés) mellett.

Önállóan telefonál! Maga kezdeményez, fogja a kagylót, mondja, hogy kit akar felhívni, Amira csak annyit segít, hogy megmondja neki, hányszor kell a címjegyzék gombot megnyomni, és hogy mikor nyomhatja meg a hívás gombot. Bejelentkezik a keresztnevén. Valószínűleg nem értette a hívott vagy leejtette a kagylót, mert bővített, bemondta a teljes nevét!" Aztán figyelmesen hallgat, válaszolgat, de maga is mesél rövid mondatokkal. Hihetetlen!

Leült a zongorához, kért kottát, majd kifogásolta a kapottat, elmagyarázta Amirának, hogy melyik füzetet kéri. Beljebb tolatta magát, aztán elkezdett játszani. Persze, hogy csak ütögette a klaviatúrát, de - úgy tűnt - elég helyes kéztartással. Aztán befűzött 5-6 kottalapot a kinyitott fedél támaszába, eltérő keménységgel „játszott" néhány másodpercig, majd az adott lapot kirántotta a helyéről, és nagy ívben ledobta, végzett vele. Nagyon komolyan nézi a kottát, mintha tudná olvasni. Amira mindeközben csak Mesternek szólította, amit őkelme komoly képpel fogadott. Mi lesz ebből a gyerekből? Csak szájtátva bámultam.

Vacsorához készülődés közben Amira Őfelsége megkérdezte Magdalénát: „Kérsz szörpöt?" Magdaléna válasza: „Nem ehetek édeset." A Mester feddőleg néz rá és helyesbít: „Azt mondtad, nem ehetsz, pedig azt *kellett volna mondan**od**, hogy nem ihatsz*." Nyelvőr?

Felmentünk hozzájuk, hogy elbúcsúzzak a Mestertől, megyek síelni. Ugrándozik, mit egy szöcske. Vittem egy szem szőlőcukrot. „Majd ha ezt megettem, kérem a citromost." Pár nappal előtte ismertettük vele a készletet: sima, citromos, mentolos. Mint a borotva, olyan az agya, ezt is megjegyezte kapásból.

Amira Őfelsége telefonon beszél egy szülés előtt álló nővel, mondja, hogy nem tud vele foglalkozni. Ahogy leteszi a telefont, megszólal Benedictus: „És akkor most felvágják a fejét?" A fejét? - csodálkozik Őfelsége. „A pocakját?" - kérdez újra a Nagyfiú. „Azt se, kijön a bébi magától." - felel Őfelsége. Nem firtatta tovább...

Ma minden játékból kizárt. Nem lehetsz ház, csak Apuci... nem focizok veled, csak Anyucival, Apucival és Nagyival... Nem is búcsúzott el tőlem. Határozott jellem.

Megjöttem, pár óra múlva átugrottunk hozzájuk, hogy üdvözöljem a Nebulót.

Rendkívül kedves, amikor fogadja az embert. Csengetünk, nyílik az ajtó és ott áll. Áll és sugárzó mosollyal néz az emberre. „Szia!” - köszön és teret ad, hogy beléphessünk. Mintha az egy hét alatt is nőtt volna, nyúlánk. Mutatom neki, hogy áfonya-lekvárt hoztam és magyarázom: nagyon egészséges, csupa C-vitamin. „Köszönöm szépen!” - mondja kétszer is. Először hallom így, együtt a két szót. Ezt emlegethetik az óvónők, tényleg nagyon udvariasan hangzik. Nyúlna az üvegért, hogy átvegye, nem merem odaadni, súlya van, nehogy kicsússzon a kezéből. Beleegyezik, hogy tegyük a konyhaasztalra, a széke elé.

Az első meglepetés, hogy teljesen önállóan felhívja a Keresztanyját. Nézem, ahogy kezeli a címlistát, megnyomja a gombot és ránéz a készülékre, mintha el tudná olvasni. Magyarázza és mutatja, hogy melyik a hívó gomb (másként hívja: meghívó vagy hasonló), melyik a kikapcsoló. Megnyom egy gombot, a füléhez emeli a készüléket és figyelmesen hallgat. Valami nem stimmel, kezdi újra. A szemén látom, hogy kicsöng a készülék. „Szia!” - szól bele, majd kis szünet után: „Épp téged akartalak hívni.” Majd hosszasan cseveg, kérdésekre válaszolva elmeséli, hogy én is megérkeztem, hogy nem nálunk van, hanem otthon, hogy a hölgyek a konyhában vannak és főznek... Aztán siet a konyha felé és átadja a készüléket Amirának, aki most vette észre, hogy pöttöm fia önállóan telefonál.

Nagyot hancúrozunk. Ezúttal a kanapé mögé bújik és kéri, hogy a konyhából indulva keressem. Elárulja, hogy minden fordulóban ugyanott bújik el, de azért keresni kell a kanapé mögött. Nagyokat kacag, amikor elkapom. Kezénél-lábánál fogva átpördítem a háttámlán, sikongat örömében és követeli, hogy hinta-palintával folytassam. Megunja, kéri, hogy menjek fel vele az emeletre. Kis székről ő száll bele a hintába, csak meg kell tartani a hintát. Olyan nagyot lendíttet, hogy csuda, el akarná érni a lámpaburát a lábával. Hamar elegünk lesz belőle, nekilát festeni. Előszed egy kis edényt, hoz vizet a fürdőszobából. Két ecsetje is van és 12 színt tartalmazó festékes doboz. Eddig hétköznapi a dolog, de ismét meglep: tudja, hogy új színeket lehet keverni a meglévőkből. Kéket festek, mondja, aztán sárgát és nézd, milyen zöld lesz. Pirosra ráfest sárgát, és tőlem kérdezi, milyen szín adódik. Feljönnek a hölgyek vagy félóra múlva, nem értik a nagy csendet. Kiderül, Nagyitól tanulta a színkeverést. „A kindiben is szeret festeni - jegyzi meg Őfelsége - ki is van állítva az egyik festménye, nézd majd meg.”

Mielőtt visszamennénk a földszintre, bemutatja új tudományát: állva pisil a kagylóba. Magyarázza is: „Állva jobb pisilni, mint ülve.” Messze jutottunk a pisi-kaki kínlódásoktól, röpke pár hét alatt.

A vacsorát sürgeti, megy az asztalhoz és kéri, hogy vacsorázzunk. Eszik, mint egy nagy, szemmel láthatólag éhes. Csirkeszárnyak, kukorica. A szárnyakat jól lerágja, a kukoricát meg nagykanállal eszi. Hál’isten, úgy tűnik, vége az étvágytalanságnak.

A vacsora után Trónörökös vejem vinné fürdeni, mert el akar menni társaságba, de még kötelességének érzi, hogy segítsen berakodni a mosogatógépbe. Kommentálja is, hogy miket hoz: egy tányér, tessék... villa, kanál...

Még halljuk, hogy megkérdezi Apjától: „És mikor jössz haza?” Éjjel, és lehet, hogy énekelni fogok - kapja a választ. Meglepődik: miért fogsz énekelni?

Ma jönnek hozzánk ebédelni.

Elég sokat haszontalankodott az ebéd körül, erőszakos. Visított, mert valamit nem úgy kapott, ahogy kérte, nem akarta elhagyni a laptopot, amikor indulni kellett volna és lecsapott a garázskapu-pityegőre, erőszakkal kellett Szultánnak elvennie tőle, ami heves sírást eredményezett.

Két érdemleges pozitívum:

Kért most is a szőlőcukorból. Először simát akart, aztán meggondolta és citromost kért, majd megkérdezte, hogy a mentolos erős-e, azt is kért. Ismétlem, egyszer, most már hetekkel ezelőtt soroltuk fel neki a három féleséget, mindháromra emlékszik azóta is.

A laptopot maga indította be, a sakkot is keresgélte. Kikerestem neki, újra önállóságot követelt és lépegetett, rosszul, de önállóan a bábukkal. Valamit keresett a készüléken, ami minden bizonnyal az apai gépen van. Megjegyezte, hogy „a laptopon itt szokott lenni...", nem tudta megnevezni, de a készülék bal széléhez nyúlkált. Féléven belül - főként, ha megtanul olvasni, ami Amira szerint mostanában ismét érdekli - önállóan fogja kezelni a számítógépeket!

Órákat töltöttünk vele tegnapelőtt. Mi mentünk érte az kindibe, ahol éppen művészi kézimunkázás folyt, csak kiintett nekünk az ajtóba, hogy befejezi a művét, aztán jön. Szép kollázst készített óvónői segédlettel: kék kartonra sárga papírcsíkokkal helikoptert „rajzolt". Az óvó néni ráírta fehér filccel a nevét. Büszkén mutatta, nem akarta kiengedni a kezéből az öltözködés alatt se. Végül hozzájárult, hogy Magdaléna tegye el a táskájába, mert odakint szépen havazott és ráadásul az „állatkeresőbe" vittük, a Campona Tropikáliumába. Mi a Camponáról beszéltünk egymás közt, az útvonalat formáltuk, ő ránk szólt, hogy nem úgy hívják, Tropikálium a neve. Csendben volt az úton, non-stop evett valami kekszet, már mentünk be a parkolóba, amikor hozzájárult, hogy elvegyük tőle a zacskót. Amit beszélgettünk vele, az viszont teljesen felnőtt formát öltött csevegés volt.

A Tropikálium megtekintése birkózás jelleget öltött. No, nem került sor fizikai erőszakra, de összesen három ponton volt hajlandó időzni, ott viszont tartósan lecövekelt, és két helyen könyörgőre kellett fognunk a dolgot, mire el sikerült szakítani onnan. Az első megálló, ameddig futólépésben haladt, a vízesés - trópusi eső-bemutató volt. Belekapaszkodott a drótháló-kerítésbe, és le nem vette a szemét az orra előtt zubogó kis vízesésről. Nagy figyelemmel nézte-hallgatta a vízesés leálltát nyomban követő trópusi esőt (inkább zivatart), ami négy-öt zuhanyrózsából eredt a tető alól, és amit mennydörgés kísért. Hosszasan várta a következő szeánszot, de valahogy csak sikerült továbbhaladásra bírni, ment egyenest a tengeri malacokhoz. Meg akart volna simogatni egyet, nehéz volt lebeszélni róla. Nehezen hagyta el őket is és ismét megállás nélkül szaladt a halakhoz. Fel-felállt egy-egy odakészített zsámolyra és örömködött. Ettől a cápa-medencétől hamar átment a rája-medencéhez, amibe egy plexi-burkolattal ellátott csőbe bújva be tudott mászni. Na, ezt az attrakciót nagyon élvezte, többször ismételt. A hazamenetelre ő adta ki a parancsot. Kint változatlanul havazott, így nem is tudtuk házhoz hazavinni, párszáz méterre kellett leparkolnunk és bokáig érő hóban gyalogolni a palotáig. Kalapot le előtte, nem nyafogott, katonásan taposta a havat. Kétszer is hógolyó-gyártáshoz akart látni, de nem engedtük, mert kesztyűt viszont nem volt hajlandó húzni, nem akartuk, hogy vizes kézzel bandukoljon a hidegben.

Magdaléna megkérdezte tőle, voltak-e az udvaron. Kiderült, hogy voltak, de neki ez nem tetszik. A miért kérdésre megadta a szabatos választ: mert fázok. Mid fázik - kérdezett rá Magdaléna - a kezed vagy a lábad? *„Nem, az egész Bikfic fázik!"* - felelte. Rendkívül érdekes. Pontosan így fogalmazott Amira cca. az ő korában. A különbség mindössze annyi, hogy ő nem nevezte néven magát, hanem így felelt azonos kérdésre: „Az egész gyerek fázik." Öltöztetési reformokra van szükség!

Egy délutáni-esti „parkolás" nálunk:

Vitába bocsátkozik Nagyival, aki magyarázza neki, hogyan kell levest főzni (víz, zöldségek, só...). Közbevág: *„Ez nem úgy van,* ***gondolom****! Butaságot beszélsz. Simán kell megfőzni az ételt és aztán kell megsózni."* Komoly szóváltás alakul ki, a Mester ragaszkodik az utólagos sózáshoz.

Valahogy a vitából eredően váratlanul megkérdezi: *„Mitől sós a tenger vize?*” Én pötyögtem olyasmit, hogy a kőzetekből mossa ki, mire Magdaléna letorkolt: és a Tengerünk akkor miért édes? Bevallottuk a gyereknek, hogy a két tudós nagyszülője nem tudja, majd jön érte Apucija, ő tudni fogja. (Hát ő se tudta, a teremtés legendát adaptálta az esetre: valaki nagyon régen megsózta a tengereket, mint amikor Anyuci és Magdaléna a levest főzik.) Nézett rá Gézengúz Herceg, hosszasan gondolkodva a hallottakon. Gézengúz, mert közben produkálta magát: nem akarta abbahagyni a DVD-nézést, Trónörökös vejem határozott fellépése se segített, fogta a TV-távirányítót és nyargalt vele körbe a szobában.

(A csoda-internet Copernic mega-keresőjének feltettem így, magyarul a kérdést: „mitől sós a tenger?”. Számtalan site-ot dobott ki, közülük három-négy pontos megfogalmazással örvendeztetett meg és engem igazolt. Hosszú, de a lényeg, hogy kőzetekből mossa ki, plusz a tengereket tápláló édesvizek sótartalmát sűríti az állandó párolgással.)

Még a sózás-vita közben tüsszentett egy furcsát. Magdaléna rákérdezett: „Mi az, megfáztál, köhögsz?” Mit válaszol egy gyorsagyú kópé? *„Csak az orrom köhögött.”*

Távozás előtt Trónörökös vejem örömmel újságolta, hogy az kindiben is megmérték Hősünket és ott 102 cm-eresnek találták. Hm, igen gyors növés, de észleltem is legutóbb, amikor egy hét távollét után láttam viszont, hogy megnyúlt. Nosza, megmértük mi is gyorsan (már amennyire egy gézengúzt gyorsan lehet mérni!). 102,5 cm! Közben Őkelme hajtogatta a collstockot, halandzsázott értékeket, magyarázta, hogy majd ő megméri magát... Oda-vissza élveztük az eseményt.

Amira Őfelsége és Magdaléna megbeszélték, hogy ma délelőtt Hercegünkkel együtt meglátogatják Dédit. Reggel csöng a telefon és Gézengúz úr személyesen jelentkezik. Hosszasan értekeznek Nagyival. Nagyfiú elmeséli, hogy még pizsamában van, nem tudja, mikor indulnak. Magdaléna tájékoztatja, hogy mit főz ebédre, amit hallok: finom leves lesz és piros „noka” (nokedli és egyeztetik a színt, ő dönt), a levesben husi is lesz, főz kukoricát és krumplit, meg lesz káposzta. A Nagyfiú elégedett az összeállítással: „Nagyon *finom így együtt*.” Majd kérésre se adja Édesanyját, hanem közvetítve ő egyeztet időpontot: „Körülbelül egy óra múlva indulunk.” A Dédi-látogatás után nálunk ebédel Amira és fia. Ha valami rendkívül érdekes történne, ideírom. Úgy látszik, nem történt!

Íme:

- Szinte percre egy időben érkeztek a kiváló villanyszerelővel, aki a WC-ben kicserélte a lámpát. Csempét fúrt, majd tipli-helyet, pergett le a csempe-téglapor. Bikfic azonnal seprűt és lapátot kért. Elkezdte a söprést kifelé az előszobába, a szőnyegre. A mester elkérte tőle az eszközöket és kisöpörte a szemetet. Volt benne annyi pedagógiai érzék, hogy eltávozása előtt megköszönte Benedictusnak a szorgalmas segítséget. Söprű helyett Gézengúz fogta a WC-ben tárolt buzgárt, becipelte a nagyszobába, elrendezte, bedugta a dugóját a konnektorba, hozott ülőkét, csak meleg vizet kért tőlem. Szó nélkül vette tudomásul, hogy három percig szórakozhat ebéd előtt. Fel is mutatta három ujját: „Ennyit?”

- Nagyon jól evett és az ebéd végén „köszönöm szépen a vacsorát”-tal megköszönte az ebédet. Sebaj, fontos, hogy udvarias volt. Magdaléna felajánlott „valami fiínomságot, ha kérsz”. Felcsillant a szeme: „Azt bizony nagyon szeretném!”

- Magdaléna napokkal ezelőtt náluk aludt és este könyvet olvasott. Nagyfiú akkor megkérdezte, miről szól. „Három néniről, akik nagyon szeretik a csokoládét.” - ismertette Magdaléna a lényeget. Most meglátta a könyvet a nagyszobai asztalon és megkérdezte: „Magdaléna, még mindig azt a könyvet olvasod, hogy három néni szereti a csokoládét?” Sokadszor mondom, borotva-esze van.

Két eset a közelmúltból (Magdaléna hírei):

- Magyaráz Kópé Hercegnek valami felnőttes dolgot. A pöttöm gyerek figyelmesen hallgatja, majd megállítja: „Magdaléna, én *ezt nem értem*!” Komoly, felnőttes megállapítás.

- Magdaléna és Amira beszélgetnek a Nagyfiú társaságában arról, hogy a gáztűzhely régi, azért nem működik a sütője. Közbekérdez: „Őfelsége, amikor *felújítjuk a lakást* (készülőben van), *ezt is kicseréljük*?” Még nincs három és fél éves!

Nagyon változékony hangulatú a mi kis Nagy Hercegünk. Megyünk érte (tegnap) az kindibe, először Magdaléna kukucskál be hozzá, úgy tűnik, nagy örömmel fogadja, de nem indul el kifelé. Kérdezhette, hogy én is ott vagyok-e, mert Magdaléna valami olyasmit mondott, hogy persze, itt. Benézek, szinte indián-üvöltéssel üdvözöl, de egy pamlagon hever, és nem mozdul, illetve pördül egyet a hossztengelye körül. Bíztatjuk az óvó nénikével együtt, hogy induljon, de megmakacsolja magát: nem és nem. Az óvónő nagyon kedvesen cirógatja a hátát, a tarkóját és közben bocsánatkérően néz ránk. Gondoljuk, ha előrukkolunk a nagy tervvel, hogy felvisszük a Normafához szánkózni, biztos pattan és öltözködik. Ellenkező a hatás! „Nem akarok menni sehová! Menjünk haza Anyucihoz.” Nagy nehezen kiimádkozzuk az előtérbe, ott azonban végleg rosszcsonttá varázsolja valami rossz lélek. Toppant a lábával (magyarul: toporzékol), és kiabálva tiltakozik: „Anyucihoz akarok menni!”

Feladjuk a küzdelmet, beülünk a kocsiba. Ott Magdalénának eszébe jut, hogy a Decathlonnál lehet korcsolyázni, meg gumiágyon ugrándozni. Megemlíti a gondolatot Benedictusnak, aki azonnal beadja a derekát. „*Na, nem bánom, oda mehetünk*.” És attól kezdve lelkesen beszél a korcsolyázásról, néha hibásan ejtve a szót. „Nagyon szeretnék korcsolyázni... jó lesz csúszkálni.” - és hasonlók. Van fogalma arról is, hogy merre van ez az áruház. Ott még lelkesen indul a pályához, és buzgón veszi fel a kölcsönzőben kapott kis korcsolyát. Amint meglátja azonban, hogy én gyakorlatilag elfelejtettem korcsolyázni és bizonytalanul vergődök a jégen, Magdaléna pedig folyamatosan mondja a félelemgerjesztésre alkalmas figyelmeztetéseket, megretten. Rááll ugyan a jégre, de két kézzel kapaszkodik a palánk tetejébe és semmi áron nem engedi azt el. Egy fiatalember unszolására tesz ugyan pár előre-hátra mozdulatot a lábával, de aztán levonulunk. Ezúttal vereséget szenvedtünk. Bent, az épületben aztán újra magára talál. Kiválóan, szinte technikásan ugrál a gumiakármin, alig lehet lekönyörögni onnan, majd pingpongozni kezd Nagyival. Jól fogja az ütőt, de hozzászorítja a labdát és úgy lendít egyet rajta. Így is jó kísérlet.

Hazafelé menet nekilát a Magdaléna kocsijában mindig rendelkezésére álló keksznek. Rá akarom beszélni, hogy hagyja abba, mert otthon várja a Magdaléna-sütötte palacsinta, de lesöpör: „Addig eszek, amíg éhes vagyok... már úgyis csak egy van.” Ő az úr. Megjegyzi egy lejtős útszakaszon, hogy már a vidéki kastélynál vagyunk. Először nem értjük, aztán rájövünk, hogy tényleg olyan a környék, mint a vidéki keresztszülők kastélyának utcája. Jól asszociál. Nem is nagyon magyarázzuk a tévedését. Elkezdünk beszélgetni arról, hogy már csak ez a hét tél, a jövő héttől tavasz van, nemsokára megyünk Varázsra, ráengedni a vizet a üdülőnkre. Kérdezget, hogy ez mit jelent, magyarázom, hogy ősszel leengedjük a vizet... „Min engeditek le?” - teszi fel a kérdést, és figyelmesen hallgatja a magyarázatom a két csapról (a szelep szót is használom, még nem érti), arról, hogy az egyik elzárja a víznyomást, a másikat kinyitva pedig leengedi a vizet. Figyelmesen hallgat. Tavasszal pedig fordítva csináljuk... és felszereljük Apucival a csapokat a házban... „Majd segíthetek?” - ajánlkozik. Nagyon segítőkész!

Megérkezünk, becsengetek a lányomhoz. Rám kiált: „Ne csengess, nem kell csengetni!” - majd lemondóan: „*Most már mindegy, de máskor ne csengess!”*

Ott áll a hólapát a bejárat mellett. Kapja és megy a palota mögötti teraszra. „Lapátolom a havat.” - és belemegy a mély hóba, komoly mennyiségeket emel meg a felnőtt lapáttal. Persze minden lapát hó csak centikkel kerül arrébb, de a szorgalom figyelemreméltó. Próbálom

kikönyörögni a hómentes felületre, hogy onnan lapátolja fel a hó szélét, de makacsul ragaszkodik a mély hóhoz. Többször teszek utalást arra, hogy bent várja a palacsinta, de csak mordul egyet, nem figyel rám. Aztán váratlanul leejti a lapátot: „Mehetünk." - közli. Morgok, hogy ilyenkor el szokás rakni, amivel foglalkozott az ember, de már a lépcsőkön érem csak utol, én viszem a méltóságos úr után a lapátot. Bent egymás után tekeri fel a palacsintákat, a harmadikat a felénél abbahagyja: „Eszek még egy simát." - közli, és gyúrja, gyömöszöli a pofikájába az üres palacsintát. Közben megkérdi, hogy „*és a párizsit miért tekerjük fel*?" (Tényleg, miért is? Én is szoktam, pedig üres.) Amira mond valamit, hogy mert úgy kényelmesebb. Kacarászik.

Utóirat:

Magdaléna említi, hogy amikor a gumiugrálóra várt, egy Anyuka úgy szólította fel kislányait a távozásra, hogy mondta: a kisfiú is szeretne ugrálni. Hercegünk jó hangosan bemutatkozott, teljes nevén! (Mármint, hogy nem kisfiú ám.) A hölgy meglepődött és megkérdezte a korát. Mondta és mutatta is, hogy három. Nekem meg eszembe jutott, hogy büszkélkedett: előző nap hajmosás volt. „Szagold meg, milyen illatos." - és odatartotta a haját. „És nem volt sírás." - dicsekedtek Nagyival együtt.

Tegnap délután átmentem elbúcsúzni a Nagyfiútól, és alávetni magam birkanyírásnak.

Hercegünk az előszobában dolgozott éppen, nagy felmosó-szerszámmal törülgette a padlót. Teljesen korrekt, felnőttes fogása és mozdulatai voltak. És közölte - üdvözlés helyett - hogy „felmosok" és figyelmeztetett: „Vigyázz, mert a konyha csúszós, és itt is vizes a padló."

Vittem neki banános túrókrémet. Pattant fel a székére és kezdte majszolni, de a negyedét se ette meg. Nem éhes délutánonként, egyértelmű, hogy a kindiben jól érzi magát és jól eszik.

Amira szerint tőle is zokon veszi mostanság a becézést, nem nagyon kifogásolja, csak időnként megjegyzi, hogy nem az, amivel éppen becézi, hanem megköveteli a teljes nevét.

Nem értettem, hogy miért, de hívott fel az emeletre. Valami olyasmit magyarázott, a mutatóujját felemelve, hogy azzal fog foglalkozni, ami *neki fontos*. Őfelsége követi az Trónörökösi íróasztalhoz, felkapaszkodik a székre, onnan pedig feláll az asztallapra. Műszaki tornyok között odanyúl a számítógéphez, megnyom egy gombot. Kinyílik a DVD-lejátszó, ránéz és megjegyzi, hogy „*éppen benne van*". Újra gomb, a készülék becsuk. Szájtátva bámulom a produkciót, de még mindig nem értem, mivel akar foglalkozni. Letérdel a székre, fogja az egeret és várja, hogy kibontakozzon a beindult DVD. Elég hosszú bevezető képsor után megjelenik *egy rakás ikon*. Mindegyik feladatot rejt magában: üres madár-körvonal és hulló színes hópelyhek, rá kell kattintani a helyes színt képviselőkre, amik így a madarat töltik; hóember alkotórészei és a térfogat-csökkenés helyes sorrendjében rájuk kell kattintani, így szépen felrepülnek az alap hóoszlopra és így tovább, egymásra; kerítés-sor, hó takar el egyes felületeket, alul megjelennek kerítés-darabok, a takart részt ábrázolóra kattintva helyreáll a teljes kép... és így tovább. Olyan magabiztossággal dolgozik technikailag is és a rejtvények megfejtésében is, hogy hihetetlen. Amirával azon tanakodunk, hogy egy vagy két év kell-e ahhoz, hogy jobban értsen a számítástechnikához, mint mi? Hamarosan megtudjuk!

Közben elkezdődött a birkanyírás, odajött megnézni. Őfelsége megemlítette, hogy a hétvégén ő is sorra fog kerülni, Apucival együtt. „Jó, - vélekedik - de nem kell megmosni, most szép tiszta." Kicsit beszélgettünk arról, hogy sűrűbben kell hajat mosni. Nem jutottunk egyetértésre.

„Mikor lesz szombat?" - kérdezte, amikor elmondtam, hogy elmegyek síelni. Illetve először arra kérdezett rá, mikor érkezem vissza, majd a jövő szombatot nem tudta még a helyére rakni. Ez közös családi síelés lett volna eredetileg, de nem jött össze. Nagyon sajnálom, biztos rá lehetett volna állítani sítalpakra.

Pont akkor érkeztem haza, amikor Nagyfiút Magdaléna hozta a kindergartenből, mert Amira tanul, készül a szakvizsgájára, amiben zavarná. Aranyos volt, kevésbé erőszakos, mint az utóbbi időben szokott lenni. Puszit is hajlandó volt küldeni, először csak cuppantással, aztán kézzel. Pillanatokon belül sakkozni szeretett volna a laptopon, de azt még nem szedtem elő a csomagjaimból. Nem vette zokon, áttért DVD-nézésre. Tom és Jerry volt a lejátszóban, megnézett vagy öt szakaszt úgy, hogy minden szakasz végén kikönyörgött „csak egyet".

Közben valami uzsonnát evett, odaültem mellé és érdeklődtem, mivel töltötte az idejét az kindiben. Magdaléna emlékeztette, hogy előző nap jártak a tűzoltóknál. „Olyan magasra ment a kosár, hogy csak húúú!" - mesélte és mutatott a mennyezetre. Aztán bemutatta, miként ereszti ki a tűzoltóautó a tappancsait, a mesét két kézzel kísérte, bemutatta, hogy először széltében, a kocsitól kifelé mozogtak, majd függőlegesen lefelé. „És akkor hirtelen eső jött, és akkor emelték fel gyorsan a kosarat." Nagy élmény lehetett!

Ma tartjuk a kedden esedékes szülinapom, Trónörökös névnapját és a Nőnapot (bocs, a fordított sorrend lenne helyes).

Benedictus választott virágokat Anyucinak és Nagyinak, nagyon aranyos kis cserépvirágok. Apró súgások mellett örömmel nyújtotta át, boldog Nőnapot kívánva. Én egy nagy zöld plüss békát kaptam tőle ajándékba. Trónörökös szerint egyetlen másodperc hezitálás nélkül választotta a boltban. Úgy adta át, hogy elénekelte a „Sok boldog születésnapot" négysorost, hibátlanul. Amira segíteni akart neki az első szavaknál, megállt és rászólt: „Senki se énekeljen!", valahogy így.

Ebéd előtt Szultánnal a Karácsonykor kapott mezőgazdasági gépekkel játszottak. Szultán feladatul adta, hogy az elindított jármű épp egy adott pontban álljon meg. A kis Nagyfiúnk elég jól teljesített.

Ebéd közben kis vihar támadt, a levest nem fejezte be, leszállt a felnőtt székéről és ki-be viharzott, a szülői kérésekre határozott nemmel válaszolt. Nagyon szófogadatlannak bizonyult, csak büntetéssel (kizárás a konyhából) sikerült békét teremteni. Könnyek után, persze.

Jóelőre kikötötte, hogy a torta tetején díszelgő marcipán az övé. Alig lehetett lebeszélni az azonnali akcióról. Türelmetlenül várta, hogy felkerüljön a két szám-gyertya. Rákérdezett, mennyi az a hetven? (Tizenötig számol hibátlanul. A lábát is beleveszi.) Magyarázgattuk: az ő keze-lába + Nagyié + az enyém + Anyuci kézujjai. Nagyon járt a motolla a fejecskéjében. Ő fújta el a gyertyákat, nagy szemekkel nézte a csillagszóró-csóvát, aztán lekapta a marcipánt és nekilátott.

Hosszú idő óta először vette észre a (számára) hatalmas furulyát. Lelkesen fújta, igyekezett a lépéseivel ritmusban muzsikálni. Percekig rótta a köröket a nappaliban.

Ebéd után sakkoztunk. Önállóskodott, de amikor kiütött a számítógép egy-egy bábút, megjegyzést tett: „Nem jót mondtál." Töröm a fejem, miként tudnám továbbfejleszteni a sakktudását.

A segítőkészsége határtalan. Kuktaként segített Nagyinak mindhárom nap, amiről ez a kis, szemelvényekből álló beszámoló szól. Az első nap palacsintát sütöttek, kettőt rögtön megevett, a harmadikhoz is hozzálátott, de aztán lecsapta és egy szemvillanás alatt eltűnt DVD-t nézni. Este otthon az átvitt adagból megevett újabb kettőt. Másnap puningot készített, tegnap bundáskenyeret. A pudingba csak belekóstolt, nem ízlett neki, de a bundás kenyérből egy jó karéjt meg is evett, lassan, komótosan. Aztán ajánlotta otthon is, hogy „sütök magamnak bundást".

Érdekesen javul a szeretetnyilvánítása. Puszit általában első kérésre küld. Kétszer is megölelte Nagyit és bújt hozzá, a vállára hajtotta a fejét. Ettől még persze perceken belül rákiabál, hogy „buta vagy", ha valami nem tetszik neki.

Focizott az udvaron, kétszer is „elesett". Azaz először az egyik autó alá gurult labdát akarta kiszedni seprűvel, és ahogy mélyen lehajolt, hogy lássa a labdát, arcra bukott a nedves-sáros betonra. Másodszor a füves részben rosszul rúgta el a labdát, rálépett és hanyatt esett. Mindkét esést nyikkanás nélkül viselte el.

Lehozták az alattunk lakó szomszédok a másfél éves unokát, aki magához ölelte a labdát és nagy köröket járt vele, boldogan. Bikficünk nyugodtan nézte, nem vette el tőle a labdát.

Nem írtam eddig mást a virágokkal kapcsolatban, mint hogy szorgalmasan öntözi azokat. Tegnap azonban teljes extázisba esett, alig érkeztek meg, bement a nappaliba, meglátott egy szép virágot és kiabálva hívta Magdalénát: „Magdaléna, Magdaléna, gyere, nézd milyen szépen kinyílt a virág!"

Sűrűn tiltakozik: nem vagyok ez vagy az, a teljes nevét ismétli. De megengedő: a Bikficet például elfogadja. Mind valószínűbbnek tűnik, hogy - helyesen - a nagyon lekicsinylő címek/nevek ellen tiltakozik.

Megemlítettük, hogy lent voltunk Varázson, minden szép, minden rendben van és beindítottuk a kutat. Nem értette. „Amit dézsával szoktunk letakarni." - magyaráztam. „Ami spriccel?" - jött rá, hogy miről van szó. Magdaléna elmondta, hogy kedden újra lemegyünk, rányitjuk a vizet a házra. Méltatlankodott: „Segíteni akarok, megbeszéltük." Bajban vagyunk, tényleg megígértük, amikor először került szóba a tavaszi Varázs. Azonnal felajánlotta a részvételét, és ígéretet is kapott, hogy részt vehet az akcióban.

Ma leutazott Szultánnal az ő szüleihez. Nagyon készült rá: „Kétszer alszom ott!" - lelkendezett. Megmagyarázták neki, hogy egy délutáni és egy éjszakai alvásra kerül csak sor. Azonnal rávágta: „Egy délutáni és egy esti, *az kettő."* Magyarázgatta, hogy nagyon szereti KinTseuBorostyánt (így) és a Lizus cicát. Húzogatja a farkát meg a bajszát, a cica meg békésen tűri, ez a nagy imádat titka Amira szerint.

Magdaléna többször megkérte, viselkedjék rendesen, ne visítson és ne toporzékoljon, nehogy azt higgye a Nagypapa, hogy rossz gyerek. Megígérte.

Rosszul kezdődött a Bikfic-délután. Magdaléna ment érte, vita támadt köztük öltözködés okán, a Nagyfiú elkezdett visítani, mint akit nyúznak, és toporzékolt: „Nem veszem fel, nem veszem fel!" Magdaléna a kocsiban nem szólt hozzá. Kis idő múltán halkan megszólalt: „Ne haragudj, Magdaléna." Tudja, mikor tesz rossz fát a tűzre! Játszótérre mentek, de hamar kiderült, hogy amit hajlandó volt felvenni, abban fázott. Hazajöttek a kastélyba, úgy volt, hogy lemegyek és játszunk az udvaron. Őkelme azonban nagyon fázhatott, mert egyenest feljött a melegbe. Keze, lába jégcsap volt, a radiátorhoz vittem melegedni. Sokáig elfoglalta magát: újra megcsodálta a virágokat, kifestőzött, kicsit feladatmegoldásokkal szórakozott. Pár percig bújócskázott Nagyival, és kergetőzött velem.

Pisilt, majd kis szünet után kakilt is, majdnem mindent önállóan csinált, kivéve az eredmények eltávolítását. Ezt nagyurasan hanyagolta. Kakilás után még kikönyörgött egy szakasz DVD-t és szófogadóan abbahagyta, ezúttal nem kért ráadást.

Valahogy a távozás előtt mégis kitört rajta az erőszakosság. Tiltakozott, kiabált, toppantott egyet. Megemelt hangon kértem meg, hogy azonnal hagyja abba. Hatott. Kicsit meglepődött, de rövid nyafizás után megbékélt, és teljes nyugalommal öltözködött és távozott. Puszikat is cuppantott felém.

Öltözködés közben rákérdezett a naptári hét fogalmára, magyarázgattuk, hogy azért hét, mert 7 napból áll. Mondogattuk vele együtt a napok nevét és ő az ujjain számolta, hány nap is ez összesen. Haladás, ha valamit is megjegyzett belőle.

Csuda pofa! Széles skálán viselkedik.

Megérkeznek, azonnal feljön, nem óhajt a szabadban mozogni. Vetkőzés nélkül megy a nappaliba, a konyhába, felderítő akció vagy micsoda? Lekönyörögjük róla a meleg holmit, irány a TV-DVD. Bekapcsolja a DVD-lejátszót, megnézi, hogy mi van benne, le-OK-zza, kényelembe helyezi magát a fotelben. Odaadom neki a TV-távvezérlőt, bekapcsolja, majd a DVD-távvezérlőt, azon is elindítja a lejátszást. Otthagyom, negyedóra múlva a konyhában találkozunk, már kukta minőségében tolja a konyhaszekrényhez a lépcső-székét, és elfoglalja a trónszékét a gáztűzhely szomszédságában. Segít a palacsinta-tészta készítésében, együtt szorgoskodunk a túró-tölteték kotyvasztásában, a mazsolák mennyisége körül vita támad, de hamar megérti, hogy túl sokat akar... Rendkívüli szorgalom és segítőkészség. Még az összes palacsinta kisütése előtt elutasítja, hogy nálunk vacsorázzon, közli, hogy „meg kell csinálni a feladatot”. Pattan, szalad a nappaliba, kikeres egy „kivágós” blokkot. Én kapom a képek kivágásának komoly feladatát, Magdaléna érkezik, és lyukasztja a figurákat, Nagyfiú fűzi fel a csapatot egy piros szalagra (közben megunja és elrohan vele a szobámig, letekerve a fél spulnit, de hamar vissza lehet terelni).

Én viszem haza, kis zacskóban hozza a művet, rácsodálkozik, hogy miért a Magdaléna kocsijával megyünk. Menet közben figyelmeztet, hogy „eltévedtél, itt nem lehet reflektorozni”. Valami igazsága van, kicsit kerülő és girbegurba úton haladunk. Elérek az egyeneshez, diktálja, mikor reflektorozzak, mikor kapcsoljam le (szembejövő kocsik). A művet lent felejti a kocsiban, vissza kell mennem érte.

Csak hazaérve tudom meg, hogy mind a palacsinta, mind a kézimunka ígéret volt. Nem feledte, ezért választotta vacsora helyett inkább a kézimunkát. Fegyelmezett? Mindenesetre nem felejt. Mondom: csuda-pofa.

Tegnap is aranyos volt. Én mentem érte az kindibe, az óvónő kihozta három munkáját (ő is így nevezi), papír kivágásokat. Megjegyezte, hogy „Nagyon ügyesen dolgozik az ollóval”. Ő viszont megkérdezte, csinálunk-e otthon is „feladatokat”? Az öltözködéskor megint húzta-vonta magát egy kicsit, de különösebb veszekedés és cirkusz nélkül felvette végül a meleg holmikat. Hózápor dúlt ugyanis, március 18-án délután, amikor zsákból kellene ömlenie a melegnek. A kocsiban kérdeztem, mit csináltak ma az kindiben? „Nem mondom meg.” - felelte. Sűrűn zárkózik el az élmények előadásától.

Itthon nyitotta-csukta a garázst, de nem érdekelte semmi, amit mozgás-lehetőségként felajánlottam, igyekezett a lakásba (én is, meg kell, hogy mondjam). Azonnal a feladatokkal kezdett foglalkozni, papírból békatestet vágtak ki Nagyival, és beszínezték spenót-zöldre. Rám maradt a lábak méréthelyes előrajzolása. No, a végeredmény, egy nagy papírbéka elég jól sikerült. Négy „munkát” vitt haza, gondolom Amiráék örültek a sikernek. Érdekes, hogy mostanában viszonylag hamar megunja a DVD-ket. Három szakaszt kötött ki a „Thomas a gőzmozdony”-ból, majd kikönyörögte a negyediket is, de azt már nem nézte. Táncolt a DVD zenéjére, majd fogócskába kezdett. Mindenféle kikötése volt: „arra szaladj, amerre én... csinálj sorompót... pörgess... most Magdaléna legyen az elfogó...”. Pár percig tartott a fogócska, aztán mennie kellett haza. Viszonylag simán vettük az öltözködés akadályát is, csak megjegyzéseket tett, nem visított-toporzékolt.

Mint egy felnőtt! Időnként elképedve állapítjuk meg Magdalénával, hogy a vele töltött idő jelentős részében úgy lehet vele társalogni, foglalkozni, mintha felnőtt lenne. Azt hiszem, nem túlozzuk el.

Névnapja volt tegnap. Magdaléna kitalálta, hogy névnapi ajándékként vigyük el a cirkuszba. Trónörökös ügyelni fog, Amira felszabadult a vizsgastressz alól, menjünk el négyesben. Magdaléna hosszasan magyarázta Hercegünknek, mi mindent fog látni. Többnyire figyelmesen hallgatta, ritkán kérdezett bele az előadásba. Nem nagyon érthette, TV-ben sem igen láthatott eddig cirkuszt. Féltünk, hogy nem fogja bírni a két és félórás előadást. Indulás előtt - az időtartam miatt - meg kellett pisiltetni. Akkor ébredt, még félálomban volt, nem akaródzott neki pisilni, Amira könyörgőre fogta, sikerrel.

Az úton meg-megjegyezte, merre járunk: „Alagút, Lánchíd!" - kiáltott fel. Magdaléna sokadszor elmondta, hogy az oroszlános híd. Tudta. Elmeséltem neki az idős paraszt regét, hogy megcsodálta a Lánchidat, de megjegyezte, hogy hibás, mert az oroszlánoknak nincs nyelvük. Lecsapott a kérdésre: „Miért nincs?" Fogas kérdés. Mert a szobrász bácsi elfeledkezett róla. Elfogadta.

A cirkuszban egy pillanatra sem lankadt a figyelme. Sőt: kérdezősködött, mikor kezd a zenekar, megjegyzéseket tett a légtornászokra. Amira ölében ült, oldalról figyeltem. Az ajkait csücsörítette, rágó mozdulatokat tett velük, a szemöldökét összevonta, maga volt az odaadó érdeklődés. Valamelyik ritmikus számnál leszállt Amira öléből és táncmozdulatokat tett!

A bohóc valószínűleg külföldi lehetett, mert némajátékkal szórakoztatta a közönséget. Az egyik jelenetében egy hölgyet szolgált ki, mint pincér, és váratlanul elkezdett spagetti-csomókat dobálni a közönség közé. Az egyik adag Amira mellé esett, aki reflexszerűen visszadobta. A hazaúton beszélgettünk a műsorról, a spagettinél szomorkásan megjegyezte: „Én *szerettem volna* visszadobni." Mint többször említettem, a nyelvhelyesség az egyik erőssége, mégis meglepődtem a tömör és szabatos megfogalmazáson. Kifelé menet felfedezett egy dobogót a folyosón. Felkapaszkodott és ugrált róla, először az ugyancsak elég magas ablakmélyedésbe. Mondom neki, gyere, segítek a folyosóra ugrani (közel méteres szintkülönbség!). Hárítani akarta a segítséget, végül a kezét engedte megfogni és úgy ugrott le: ő is Cirkusz-mester. Vettem neki egy műsorfüzetet, hadd mutassa meg Apucijának, és egy vörös bohóc-orrt! Magdaléna náluk aludt, meséli, hogy egész este lapozgatta a füzetet.

Óriási élmény volt számára. De még Amira is többször megemlítette, hogy jó volt a műsor. Az orrhoz kicsinek bizonyult az ő nózija, pár perc után elkértem tőle és magam raktam fel, a sétáló közönség soraiból többen megmosolyogtak. (Hát, ha tudták volna, hogy királlyal van dolguk, mit csináltak volna?) Már menet felfedezte, hogy töménytelen lufit árusítanak. Választhatott. Gondolkodás nélkül mutatott rá egy vörös-tarka autóra, amit rögtön a csuklójára kötött az eladó. Hazafelé megemlítettük, hogy ez volt a névnapi ajándék, bár nem hoztál zsákban meleget: „Azért egy kis meleget hoztam." - jegyezte meg. Igazsága volt, mert sütött a Nap és 2-3 fokkal melegebb volt, mint előző nap. Azt hiszem, odafelé is, de hazafelé biztos biztatgatta Nagyit: „Hajts gyorsabban, Magdaléna." Magdaléna magyarázkodott, hogy sok autó megy előtte. „De *zöld hullám* van!" - felelte a Cirkusz-mester. Ezt is tudja! Magdaléna elmagyarázta, hogy előző nap felfedeztük, miért váltja a színét a MüPa, amit ő szinte minden este megnéz? A színváltást az útmenti oszlopokon lévő reflektorok produkálják. Csak kék és zöld színről csevegtek. Megkérdeztem, hogy és a sárga? „Nem, sárga nincs." - mondta határozottan.

Megkérdezte Magdalénát, ott alszik-e. „Én akarlak felébreszteni!" - kötötte ki. „És főzöl nekem kávét?" - kérdezte - szinte feltételként Magdaléna. „Milyet, habosat?" És ha Magdaléna capuccino-t kér, azt is tudsz csinálni? - avatkoztam közbe. „Mit mondott a Pipusz?" Olyan, mint a habos kávé, csak másként készül. Olasz kávé, próbáltam magyarázni. Tudod, kik az olaszok? Igen - válaszolta, de tovább nem részleteztük a kérdést. Este felhívta Napam Őfensége és gratulált neki. Büszkén mesélt a cirkuszról. Vajon mi marad meg benne ebből a komoly élményből?

Magdaléna meséli:

Az ébresztés problémásra sikeredett. Korán ébredt és elkezdett olvasni. Nem hallotta meg, hogy Hercege bement hozzá, mert mezítlábasan topogott oda. „Én akartalak ébreszteni!" - panaszolta. Magdaléna gyorsan visszaalvást tettetett. Kiment és csak néhány perc múlva óvatoskodott vissza. Halkan szólítgatta: „Nagyi, Nagyi... megfőzöm a kávét, hányast akarsz?" - kérdezte. Kiderült, hogy nem csupán a sima és habos fokozatok között tud különbséget tenni, hanem a kávéfőzőn számokkal jelölt erősség között is: gyenge, közepes, erős.

Délután felugrottunk hozzájuk, „hivatalosan", apai részvétellel megünnepelni a névnapot. Vittünk kis eper-tortát. Alig érkeztünk meg, kérdezősködni kezdett: „Pipusz, hoztatok nekem ajándékot?"

Az ajándékozás előtt azonban a torta felvágásával kezdtük az ünneplést, hangosan követelte magának a marcipán díszt és pár harapással el is tüntette. Tőlünk is szép ajándékot kapott, egy festő-színező készletet, de a szülői ajándékot mi is meglepetten bámultuk: komoly, felnőttes kétkerekű bicikli, lámpákkal és sisakkal. A Cirkusz-mester felült rá és perceken belül úgy kerekezett vele, mintha rászületett volna. Agyba-főbe dicsértük, láthatólag dagadt a keble.

Az emeletre 16 lépcsőfok vezet. Onnan tudom, hogy Őkelme hangosan megszámolta a lépéseit. Csak ezért ment fel, hogy ezt a szélesedő tudományát bemutassa.

Aztán ugrándozott a nagyszoba egyik foteljéről, amelyik bizony nem magasabb, mint a cirkuszi dobogó. Nyugodtan ugrálhatott volna arról is. Az első ugrásoknál tízig számolt, majd valamelyikünk nevét kiáltotta ugrás közben. Belemelegedett, sokáig ugrándozott és szám-halandzsába kezdett. Számolt tizenvalahányig, megkeverte a tíz feletti számokat, végül tízes számokkal zárta a sort: ötven, kilencven. Csudapók!

Amira Őfelsége három hónapos terhes. A továbbiakban párhuzamos naplót vezetek!

Ezt a vonalat a francba! Nem tudom törölni!!!!!!!!!!

Az aktuális sítúrámról visszatérve Nagyfiú az egyik első közlendőjeként előadta a konyhaasz-talnál ülve és valamit majszolva, hogy „Anyuci pocijában baba van." Csak néztem, hiszen nekem tilos volt erről beszélnem, ő miért tudhatja? Hamar kiderült, hogy maga jött rá. Nézegette Amira lassan gömbölyödő hasát és rákérdezett: „Anyuci, baba van a pocidban?" Annyira ismerős már a témakörben, hogy nem volt értelme tovább titkolózni előtte, elhang-zott az igen. Kérdezgettem a Nagyfiút, hogy érinti ez őt: „És szeretni fogod? ... Segítesz majd Anyucinak? ... Segítesz majd pelenkázni?" Mindenre nagyon pozitív választ kaptam. „És fiú lesz-e vagy lány?" Nagy határozottsággal lányt mondott, bizonyára Apjától befolyásoltan, aki lányt szeretne.

Tegnap nálunk volt ünnepi ebéd: 74. születésnap, Trónörökös vejem névnapja és a Nőnap egybe sűrítve. Amira Őfelsége meséli, hogy pöttöm fiacskája sokat fantáziál a téma körül, tudja, hogy szoptatással táplálják eleinte a bébiket. Fél füllel elkapva, hogy miről van szó, kidülleszti a hasát és bejelenti: „Az én hasamban is van baba!"

Minden OK: Amira megvizsgáltatta magát az Apáénál nagyobb felbontóképességű ultrahang-műszerrel, és a most három hónapos bébit a legnagyobb rendben találták. 57 mm hosszú és mindene rendben fejlődik. A neme még nem fedezhető fel. A kezdetekben zavaró szövet majd-nem teljesen felszívódott. Ritkán látni-hallani boldogabb embert, mint ahogy Amira közölte a hírt telefonon, majd személyesen. Sugárzott róla a boldogság, amikor belépett az ajtón.

Hősünk is nyugodt örömmel kezeli a témát. Már megsimogatta Anyuci hasát. A kérdésre, mi lesz a neve, ha fiú lesz, kis gondolkodás után azt felelte: „Német csoportos Bikfic." (Ő angol csoportos ugyanis, bár az angol tanításnak egyelőre nyoma sincs.) Ha lány lesz, szerinte Eminek fogják hívni.

Többször beszélgetnek a leendő hugiról, Nagyfiú és Magdaléna. Szóba került például a pelenkázás, bátran kijelentette, hogy vállalja.

Néhány napja került sor a félidős felülvizsgálatra és minden a legnagyobb rendben találtatott: Mazsolának mindene megvan, valamivel több 26 dkg-nál és hosszabb 20 cm-nél. A vizsgálatot végző orvos megjegyezte, hogy *jó agya van*! Hogy lehet ezt egy embriónál megállapítani vagy egyáltalán feltételezni, sejtelmem sincs. De remek, ha így lesz, egy olyan okos testvér mellett, amilyen Hercegünk, nem árt a kellő mennyiségű és minőségű agyacska!

Talán már két hete, hogy Amira először érzett mozgást a pocakjában. Mazsolácska még nem rugdalózik, de rendszeresen ad életjelt magáról. És Édesanyja pocakja szépen kerekedik, már nehéz lenne tagadnia, hogy újabb emberke formálódik benne.

Ritkán ugyan, de Bátyóka is foglalkozik jövendő testvérkéjével. Újabb fogas kérdést tett fel Anyucijának a napokban, arról csevegve, hogy a pociban nő, fejlődik a húga: „És hogy bújik ki onnan?" Őfelsége egyelőre megkerülte a korrekt választ.

Azt hiszem május 26-án esett át Amira az újabb „kötelező" kontrollon. Minden OK, a kislány egészségesen fejlődik, és túllépett a fél kiló testsúlyon, konkrétabban 550 gramm. Fotók is készültek, jól látható, hogy nincs fütyije és a fején jól látható a szeme, orra...

Itt Amira Őfelsége letiltotta a publikálást. Szóban lehet róla beszélni, de publikálni tilos. Talonba teszem, lehet, hogy egyszer még felkerülhet, kiegészítve a szülésig történőkkel.

Lassan egy hete nem láttam, hiányzik.

Magdaléna időnként kacarászva megemlíti, hogy tojásból csinált valamit Őkelmének, aki rászólt: „Jól mosd meg a tojást, mert a tyúkanyó popsijából jön ki!" - és huncut mosollyal nézett rá.

Távol voltak egy hétig. Az első kindinap után Őfelsége beugrott vele hozzánk, épp csak megmutatni az egy hete nem látott Nagyfiút.

Kicsit furcsa volt. Eléje mentem a lépcső-csarnokba, ahol zsebre dugott kézzel jött felfelé, akár egy felnőtt. Sápadtnak láttam, de igazán meglepő az volt, hogy egy másodpercre állt csak meg, sziával köszönt, aztán elment mellettem, be az előszobába. Ott pedig Magdaléna üdvözölte pár lépés távolságból, mire az Édesanyjához bújt, mintha vadidegent látott volna. Le sem akart vetkőzni, csak akkor hagyta levetni a szép új dzsekijét és a cipőit, amikor Őfelsége megnyugtatta, hogy ő is nálunk marad.

Magdaléna megkérdezte, focizott-e a kindiben? Ugyanis befogadták foci-különórára, és az első oktatói nyilatkozat úgy hangzott, hogy jól megy neki. „Nem fociztunk, csak tornásztunk."

A hétvégéről nem nagyon mesélt, csak konkrét kérdésekre felelt, és unszolásra nyilatkozott valahogy ilyetén módon:

- Úszkáltál az uszodában? „Nem, egyedül nem úsztam." Aztán lassan tisztázódott, hogy felváltva, hol Anyucival, hol Apucival úszkált, karmantyúval a karján. Elmondta, hogy Édesapja a gőzbe is szokott menni.

- És hallottam, hogy csúszdáztál. „Nem, csúszdázni nem csúszdáztam." És hintáztál? „Nem, nem hintáztam."

- Amira Őfelsége: Meséld el, kivel barátkoztál össze? Végre széles mosollyal reagált és valami félretáncoló mozdulatot tett: „Mercivel". És elmagyarázta, hogy a legszebb, 16 éves, jó alakú szőke kislánnyal lettek jó barátok, aki a játszótérben felügyelt a gyerekekre, és sokat játszott vele. Csillogott a szeme, amikor Merciről beszélt. Nagy nőcsábász lesz belőle. Lassan

rájöttek a hölgyek, hogy valami nem stimmel vele. Először alig észrevehető hőemelkedést gyanítottak nála, aztán egyértelművé vált, hogy belázasodott. Megnézett két szakaszt Thomasból, evett pár apró kocka csokit és néhány szem szőlőt, aztán hazamentek. 38,5 fokos láza lett estére. Remélem, gyorsan meggyógyul, mert a jövő hétvégén nálunk lesz péntek délutántól vasárnap estig.

Ha egy beteg gyerek aranyos lehet, hát a mi kis Hercegünk tündi-bündi. Már nálunk, amikor felfedeztük a lázát, érdekes mozdulatot fedeztem fel nála. Tiltakozott, „nincs lázam, nem mérem meg", de aztán szinte lopva ő is a homlokára tette a tenyerét, és egy pillanatra figyelt, mit érez.

Tegnap Szultán otthon tudott maradni (mint később kiderült, így „sikerült" lekésnie egy szülést), azt beszéltük meg, hogy én felviszek 11-re valami könnyű ételt, hogy Amira, aki akkorra tudott hazaérni, meg tudja etetni. Együtt értünk oda, Őfelsége a kerekedő pocakja ellenére futólépésben vette a lépcsőket. Nyugalomra próbáltam inteni, mire idegesen jegyezte meg, hogy 40 fokos láza van a gyereknek. Azonnal felrohant az emeletre, ahol Hercegünk a hálószobájukban feküdt, mire letettem a cuccom, levetettem a zakóm és felmentem, Őfelsége már kúp beadására készült. Nagyfiú azt kérte tőle, hogy fogja meg az egyik kezét. Megfogom én, mondtam neki és hagyta, majd nekem elmagyarázta: „Már nem félek a kúptól." Anyucijával minden mozzanatot megbeszélt, szép, nyugodt hangon igazolta vissza, hogy akkor most kicsit így kell várni, nem szabad nyomizni és így tovább. Amint túl volt a stresszen, ridegen rám szólt: „Ne fogd a kezem!" Hideg? - kérdeztem. „Igen, nagyon hideg." - felelte. Őfelsége kikérdezte, mit evett reggel óta? Kiderült, hogy semmit, csak vizet ivott. Megbeszéltük, hogy most akkor eszik valamit, aztán alszik, mert az nagyon jó orvosság. Nagyon békésen ugyan, de tiltakozott: „Nem fogok aludni, nem vagyok álmos." Amira megkérdezte, szívesen enne-e tejbegrízt? Rábólintott. Kettesben maradtunk, próbáltam beszélgetni vele, de hamarosan elfordult tőlem, láthatólag alvásra készülve. Próbáltam tartani benne a lelket, most már ne aludjon el, rögtön jön a tejbegríz. „Csak addig alszom, míg Anyuci nem jön vissza." - magyarázta halkan. Hagytam. Amritának 4-5 kiskanálnyi tejbegrízt sikerült megetetnie vele, eltolta magától a tányért: „Elég volt." Gondolkodott kicsit, aztán felajánlotta a maradékot Édesanyjának: „Anyuci, majd edd meg te a többit." Őfelsége megkért, szaladjak el a gyógyszertárba, mert lejárt szavatosságú kúpokat adtak neki. Nagyfiú szeme kerekre nyílt: „Te is elmész, Anyuci?" Megnyugtattuk, az oldalára feküdt, mint aki alváshoz készül. Az eredeti gyógyszertárban nem volt friss kúp, tovább kellett mennem, a másodikban kaptam jókat. Mire visszaértem, a TV-vel szemben pamlagon heverészett és fekve DVD-t nézett. Odamentem hozzá, elbúcsúztam egy homlok-puszival. Tüzelt szegény, csak 39 fokra nyomta le a lázát a kúp. Ma reggel már csak hőemelkedése volt. Tőle tudtuk meg, telefonált Nagyinak, beszélgettek részletesen: „Magdaléna már csak hőemelkedésem van... Nem tudtam kávét főzni, nincs kávé... Anyuci csak forralt kávét ivott... Apuci elment dolgozni..."

Olvasgattam, csöngött a telefon. „Én vagyok... Hánytam... (kérdésre) Most itt vagyok... A fürdőszobában hánytam... Pipusszal telefonálok." Ez már Amirának szólt, aki átvette a telefont és elmondta, hogy ezúttal kicsi fia teljesen önállóan hívott. Ő a hálószobában készítette az ágyat neki, és csak azért rohant le a Nagyfiúhoz, mert a hányás szót hallotta, azt hitte, megint hányingere van. Délre lement a láz, valami ropit evett és jobb a közérzete is.

Délután Magdalénának is telefonált, elmesélte, hogy ropit evett, majd hozzátette: „Az ember, ha egészséges nem ehet ropit." Amira Őfelsége szerint majdnem biztos, hogy felismeri a telefon kijelzőjén megjelenő szóképet: Kastély. Ha így van, ismét igazolja, hogy egy lépésnyire van az olvasástól.

Ma délelőtt fel kellett ugranom hozzájuk, mert a szülők elmentek kindergarten-nézőbe. Két gyerekkel sok lenne a maszek intézmények díja. Nem látszott már rajta a betegség, bár az éjjel még belázasodott.

Megpróbáltam kiszedni belőle, hogy tud hozzánk telefonálni? „Nem mondom meg!" - zárkózott el a téma megtárgyalása elől.

Először „feladatokkal" akartam elfoglalni, emlékezett, hogy „Magdaléna kettő (mutatta az ujjain is) feladatokat hozott", de nem találtuk. Három dologgal sikerült játszanunk (bár kikérte magának, hogy játszik, munkának aposztrofálta a matricázást például): DVD, amit elég hamar megunt, matricázás és számítógépezés. A matricázást a szőnyegen kezdte, ami nekem volt kényelmetlen, felvettem a füzetet és állva folytatta, ez meg őt fárasztotta, „felülhetek ide?"- kérdezte, és az ölembe ült. Neki jutott eszébe a számítógépezés és sokadszor csak ámultam-bámultam, mert vad ismeretlen szülői DVD-vel is tudott egy szakaszig foglalkozni. Nálam nem volt szemüveg, nem is sikerült folytatnom. Kicserélte a DVD-t a „Tél" című feladat-DVD-re, amit zavartalanul kezelt. A hang nem jelent meg azonnal, keresgéltük, mi a gond, végül ő mutatott rá, hogy a hangszórók ki vannak kapcsolva. Bámulatos.

Megjöttek a szülők, leszaladt hozzájuk, megnézte őket, de kérésre se szólt egy szót se, visszabaktatott a számítógéphez. Csudapók!

Velünk tölti a hétvégét, a szülők valami orvos-kongresszusra mentek és mivel Nagyfiú második nap volt láztalan, itt merték hagyni.

Már tegnap (péntek) délelőtt vonultak be Amirával, a gyerek a hagyományos sugárzó mosolyával igazolta, hogy egészséges. Második nap délután van, és máris regényt lehetne írni róla, nagyon aranyosan viselkedik. Segített az ebédet főzni, Magdaléna állítása szerint önállóan keverte meg a palacsinta-tésztát. Az ebédet fordított sorrendben fogyasztotta, megevett két és fél kakaós palacsintát és csak utána volt hajlandó levest is enni. Mi is palacsintáztunk, de meggy-dzsemmel töltöttük a palacsintákat. Az egyik meggyben magot találtam, megjegyezte: „Nem baj, *az ember* úgyis kiköpi a magot." Pénteken velem maradt a „délutáni alvásra", mert Magdaléna lerohant Varázsra átvenni két kertész-mindenes munkáját. Határozottan az én ágyamat választotta, én is melléje feküdtem a szokásos ebéd utáni alvásra. Megbeszéltük, hogy én biztos előbb fogok ébredni, ne ijedjen meg, amikor felébred, és nem talál ott, vagy a számítógépnél vagy a nappaliban talál, ahol olvasni fogok. Azt hiszem én aludtam el előbb, ő elfoglalta magát a faliszőnyeg mintáinak számlálásával, kezének, lábának nyújtogatásával. Suttogva kísérte valami szöveggel az utóbbi műveletet: „becsukom... kinyitom..." A számítógéppel foglalkoztam és épp indultam megnézni, be van-e takarva, amikor két lépéssel az ajtótól szembetalálkoztunk. Mintha csak álldogált volna. És úgy tett, mintha nem létezne. Szemrehányó hangon jegyezte meg: „Nem vagyok itt...(kérdésre: hát hol vagy?) sehol se vagyok... nem kellett volna még... (ezt nem értettem; elindult a nappali felé) ne gyere velem..." És elvonult a nagyszobába, hátra se nézve. A teljesen rejtélyes pillanatokon azóta is többször elgondolkodtam és nem értem. Valószínűleg láthatatlan szeretett volna maradni. Két-három perc morfondírozás után azért benéztem, mit csinál? Ott ült közvetlenül az előcsarnoki bejárat mellett és a mezőgazdasági gépeit tologatta. „Ne gyere ide!" - tanácsolt el változatlanul merengő arckifejezéssel. Később ajánlottam neki, hogy menjünk el valahová, legalább le, a parkba, de nem volt hajlandó. Kérdeztem, holnap, szombaton hová menjünk, sorban elutasította a javaslataimat, még a Normafa-sárkányozásra is határozott nemet mondott: „Csak itt legyünk a lakásban." Számítógépezett, sakkozott és méltatlankodott, hogy „az a buta mindig kiüti az enyémet". Mondom neki, hogy felhívom Nagyit és megkérdezem, mikor jön haza. Leintett: „Ne hívd, én tudom, mikor jön haza a Magdaléna!"

Magdaléna megérkezése előtt még két memória-bravúrral káprázтatott el: Odament a hónapok óta nem használt kazetta-lejátszóhoz, elkezdte piszkálni, közölve, hogy „a baglyost szeretném

nézni”. Meglepő emlékezőtehetség! Később megkérdeztem (tánc került szóba vagy táncmozdulatokat tett?), nem akarja-e a táncolókat nézni? „Igen, kérem - felelte -, de nem a Diótörőt, hanem a Hattyúk tavát.” Ezzel a két DVD-vel se foglalkozott hetek óta! Nem egyszerűen emlékezett a két előadás címére, de határozott preferenciával rendelkezik.

Valahogy Nagyinak sikerült rábeszélnie, hogy menjen le a kertbe, virágot szedni. Talán negyedórát tartózkodtunk lent, mert szedtünk pár szál ibolyát és indult vissza a kastélyba.

A délután jórészt azzal telt, hogy húsvéti „meglepetéseket” készített Nagyival. Valami gyurmaszerű készítményből tojásformákat készítettek, ugyanabból az anyagból díszeket ragasztottak rájuk, gemkapocsból készült akasztó-horgot gyúrtak a felső végükbe és szárították radiátoron. Nagy szorgalommal dolgozott. Engem elhajtottak.

Lefekvéshez készülődve kihúztuk a nappali háromszemélyes kanapéját, és ott ágyaztunk meg kettejüknek a Nagyival. Magdaléna tudta, hogy otthon nagy ugrabugrálás előzi meg az alvást a szülői ágyon, itt is sor került a hancúrozásra. Bekapcsoltatta ismét a Hattyúk tavát, az ágy előtti teret szó nélkül tánctérré varázsolta: Magdaléna olvasólámpáját reflektorként használva megvilágította a „színpadot” és utánozta a balett-táncosokat. A mozdulatai nagyrészt még bakugrások voltak, de elég sűrűn sikerült elfogadható mozdulatokkal lejtenie. Néhány karmozdulata pedig jó utánzásnak tűnt. A lényeg, hogy nagy odaadással táncol.

A táncolás időnként vad ugrándozássá fajult, egyik ugrása a dohányzóasztalról majdnem balesetté vált. Amikor ellökte magát az asztalról, a terítő hátracsúszott és ő lendület nélkül négykézláb fogott talajt. Valamennyiünk szerencséjére épp az összetekert szőnyegre esett és csak egy meglepetés-nyikkanás hagyta el a Nagyfiút. Igaz, egy-két percig csak állt, simogatta magát, aztán bevallotta, hogy „csak megijedtem kicsit”.

Magdaléna előkerestette velem Arany János verseit, mert pár napja elkezdte altató-meseként a Családi kört szavalni és pár sor után belesült. Bikfic Herceg megdorgálta: „Tanuld meg jól.”

Én kezdtem el olvasni, Magdaléna le akarta inteni a dolgot, mondván, hogy untatni fogja. Hát nem! Nagy figyelemmel hallgatta végig a hosszú és számára sok tekintetben érthetetlen verset, majd megkért: „Olvass még.” Nyilván a versek dallama köti le a figyelmét.

Érdekes, hogy az ibolyát az egyéb virágoktól elkülönített növényként kezeli. „Szedek ibolyát és virágot.” - jelentette ki. Sőt hozzátette: „És fehéret.” Újabb virág, amelyet nem virágként kezel. (Nem nagy trükk egyébként, de jobban ismeri a virágokat, mint én. Rábök számomra névtelen virágra és mondja a nevét.)

Szombatra virradólag jót alszik. Reggel fél 8 körül felébred ugyan, de pislákolva közli a vele alvó Nagyival, hogy „alszom még egy kicsit”. Reggeli közben meséljük neki, hogy ma három és fél éves, meg hogy egy hét múlva megyünk le Varira nyuszizni. Ismét előkerül a hét, mint naptári szakasz, mutatom neki a falinaptáron, hogy egy sor egy hét, számoljuk a napokat és magyarázom azt is, hogy egy lap pedig egy hónap. Nem tudni, mi marad meg benne, de nagyon figyel és kérdezget.

Alig végzett a reggelivel, rögtön a Hattyúk tavához ült, illetve táncolt a látottakat utánozva.

Furcsa mód változatlanul tiltakozott a kastély elhagyása ellen. Végül a szedünk virágot jelszó segített és jó darabig ragaszkodott hozzá, hogy csak az legyen a program. Erélyesen rám szólt, amikor elindultam a garázshoz, hogy kihozzam onnan a labdáit. Kicsit fociztunk, a lelkesedés teljes hiányával, annak ellenére, hogy jókat, szép egyeneseket rúg. A golflabdák se érdekelték, csak az egyik gumilabdával volt hajlandó a körerkélyről a kosárlabda-kosárba dobálni. Nem voltunk egy óránál többet levegőn.

Az ebéd alatt - helyesen - kioktatott. Valami rághatatlan dolgokat a kezembe ejtettem a számból. Megszólalt: „Az ember nem a kezébe köpi, kanállal kell...” Igazad van, Kópé, nagyon igazad!

A délutáni alvásra megint nálam tett kísérletet, ezúttal azonban nem igen lehetett álmos, kínszenvedés volt az egész: vagy négyszer mászott a TV-asztalhoz, ahol a vizespohara állt, hangoskodott. Próbáltam alvásra bíztatni. „Akkor a Nagyinál fogok aludni.” - jelentette ki sértődötten, fogta a kispárnáját és átment a „szobájukba”. Ott is vergődött vagy félórát. Viszont nagyot aludt aztán, 5 előtt valamivel ébredt csak fel. Már nem volt érdemes kirándulásra gondolni.

Többször került sor hisztizésre. Sajnos én teljesen kimerültem tőle, nem találtam meg a helyes pedagógiai lépést, hogy csillapítsam a kitöréseit, ami egyszer odáig fajult, hogy megütötte Nagyit. Az volt a bűne, hogy ránézett a Hattyúk tavára, ahelyett, hogy az éppen megoldásra váró feladattal foglalkozott volna. Nem lehet könnyű az ő dolga se, mert uzsonna közben rákiáltott Nagyira, a szidalmaimra viszont azzal reagált, hogy „nem kiabálok, csak Magdaléna nem hall”.

A déli óráktól kezdve szorgosan foglalkozott egy patak- és tórendszer kialakításával. Fogta az általa igen kedvelt kék díszszalagot, ráragasztotta az egyik végét az ajtófélfára, onnan egy szék megkerülésével bevezette a „dolgozó” közepére, ott összegubancolta. A szalag volt a patak, a gubanc és a környéke a tó. Vigyázva kellett közlekednünk, nehogy vízbe lépjünk. Este aztán az egészet áthelyezte a nappaliba és rendkívül fantáziadús mesét kreált hozzá: a tóban (lassan tavakká bővítette a terepet) „dagonyák” vannak, rajtuk hab. Jó az ízük. Aki eszik egyet... nem, ehet kettőt is. Nem betegségre jó, hanem könnyebb lesz kakilni és pisilni. Nem aranyos? És lelkesen táncolt megint az újra kialakított és megvilágított „színpadon”.

Fürdés közben csinált magának szakállt a fürdőhabból. Pózolt a fotózáshoz. A haját is odatartotta, mert Magdaléna azt találta mondani, hogy sötétedik és nagyon szép!

A mai nap is elég nyögvenyelősen telt. Egy órával korábban ébredt, keveset evett, fájlalta az alhasát. Lefeküdt az ágyamra, és a TV mese-csatornáit nézte. Megnyomkodtam kicsit a pocakját, de nem reagált rá, nem lehet komoly baj.

Játszotta megint a tó-dagonya-hab mesét, aztán szinte erőszakkal felvittük a Gellérthegyre. Már a kocsiban normálisan viselkedett, és amikor odaértünk az általa Nagyival egyszer már látott II. világháborúban használt ágyukhoz, újra a régi, kíváncsi, okos gyerek mászott fel a légvédelmi ágyúra. (Gyerekkorunkban csak boforc-nak hívtuk, nem is tudva, hogy a név az első ilyen ágyukat gyártó cégről ragadt rá, a SAAB-hoz tartozó Bofors cégről.) Nekem olyan ismereteket kellett volna átadnom (Magdaléna unszolt), amiket egyrészt magam se tudtam pontosan, másrészt a Nagyfiú úgysem értette meg. Mit jelenthet számára, hogy másodpercenként lőtt ki több kg-os lövedékeket, amelyek 8-9 km magasan robbantak. Nem is nagyon figyelt rám, itt is kitalált meséket és nem is rosszakat. „Itt elakadt (kiszedett egy kavicsot), bekapcsolom, és fúúú repül a lövedék (ezt azonnal megjegyezte).” - és hasonlókat. Élt, virult, nyüzsgött. Annyira, hogy szép kínai hölgyek kis csoportja megállt, felváltva mellé álltak, és fotózták egymást a mi kis Benedictusunkkal. Megadtam az e-mail címemet, lehet, hogy küldenek párat a fotóikból. Azóta is küldik.

Délután viráglocsolásra került sor, amiben aktívan vett rész. Újabb memória-bravúrral lepte meg Nagyit. Három virágládát locsolgatnak, az egyik új, mert az elődje az ősszel öngyilkosként levetette magát a helyéről. „Ebben hol van a lyuk?” - mutat rá Hercegünk az újra. Lám, tényleg hiányzik belőle a másik kettőben lévő műanyag cső, amin keresztül mély locsolást lehet produkálni. Éles szemmel és még élesebb memóriával észrevette.

A délutáni alvás rendkívül hosszúra sikerült, majdnem öt óra volt, amikor felébredt. A hátralévő idő alapvetően szülő-várással telt el. Megkérdezte például Nagyit: „Szerettek, amikor itt vagyok?” A határozott igen válaszra szomorúan reagált: „Pedig elmegyek, mert ez nem az én házam.”

Nem volt váratlan, mégis megható volt Amira és fia találkozása. Fel akart kapaszkodni Anyucira, aki gyorsan leült melléje és úgy ölelkeztek össze. Sokáig nem engedett a négy kar szorítása. Amira vállára hajtotta a fejét és úgy szorította a nyakát. Csodálatos szeretet!

És a hétvége mégis rosszul zárt. Elmondtam a távozásra készülő szülőknek, hogy milyen remek memóriával tudta, hogy a kazetta-lejátszóban a Bagoly van, Őkelme azonnal követelte, hogy nézhesse újra. Visítozni, sírni, toporzékolni kezdett, amikor a szülők nemet mondtak, csak akkor nyugodott meg, amikor odaadtuk neki a kazettát, vigye haza és nézze ott.

Nagyon szomorú és ideges voltam a nap hátralévő részén: lúzernek éreztem magam, egyéb lúzerségeimhez hozzáadva ezt a pedagógiai csődömet majdnem sírva fakadtam. Bántott, hogy lazulni látszik a kapcsolatom ezzel az okos gyerekkel. Lehet, hogy ő az okosabb?

A szokásos készülődés előzte meg a Húsvétot. Amira Őfelsége gyerekkora óta Varázson tartjuk, mert ott a már zöldellő növényzet aljára lehet eldugni az ajándékokat szerte a kertben, és óriási az örömködés mind a megajándékozott, mind az ajándékozók részéről. Idén fokozta a hangulatot, hogy a felnőttek nem ajándékoztak egymásnak, így a teljes figyelem Nagyfiúra koncentrálódott.

Mi már pénteken lementünk, Magdaléna sütött-főzött, takarított, csomagolt, én a mobil Internet beindításán fáradoztam reggeltől kora délutánig. A témát körülvevő sötétségről külön (rém)novellát lehetne írni, de nem borzolom fel vele ismét az idegeimet.

Amiráék szombaton érkeztek valamivel dél előtt. Bikfic Herceg mindenre emlékezett: ... menjünk a patakhoz... a Tengerünkhöz... sorolta a programokat.

Ebédre jól megéhezhetett, mert közölte, hogy négy palacsintát kér. Megmosolyogtuk, én pedig megígértem neki, hogy megtapsolom, ha tényleg elfogyasztja az igényelt mennyiséget. Nagy tányér bablevest evett meg bevezetőül, aztán pillanatok alatt bekapta a négy palacsintát. Talán több is fért volna bele, mert a negyediket ugyanolyan tempósan gyömöszölte magába, mint az elsőt. Megtapsoltam, hosszan, hadd dagadjon a keble.

Lent járt a szülőkkel kétszer is a Tengeren, nem sokat mesélt róla. „Csak egy hattyú van.” - bökte ki, amikor rákérdeztem, mit csinálnak ezek a kecses madarak?

Szombat délután sokat voltunk együtt. Kimentünk focizni, de a labdák csak pár rúgás erejéig érdekelték, inkább hosszasan nyírta a füvet a kis masinájával. Fel-alá járt vele, állított is rajta valami általam fel nem foghatót, de nem kérdezgettem, hagytam, hadd szórakoztassa magát. Nekiláttam a kert locsolásának, azonnal abbahagyott mindent, és amíg ő maga jól meg nem ázott, addig locsolt. Nézem, vonszolja a tömlőt fel, a pinceablakok előtti pergolához. Jaj, Bikfic, ez a cső nem is ér el a hátsó kertig - szóltam rá, mert azt hittem, oda cipekszik. Nem is válaszolt, bevonszolta a tömlőt a pergola alatti betonteknőbe és annak a lefolyójába lőtt vizet a pisztollyal. Nem értettem az erőfeszítés célját, míg le nem csapta a pisztolyt és nem kezdte el keresni a lefolyócső alsó végét. Először a tető-csatorna lefolyójára talált rá és nem értette, miért nem folyik onnan semmi. Mutattam, hogy a pince elől kicsit arrébb bukkan elő a cső. Nézte-nézte, aztán megjegyezte: „Jaj, elhibáztam!” Visszament és megismételte a műveletet.

Másnap focizgatás közben felkapta az egyik teniszlabdát és odaszaladt vele a betonteknőhöz, bedugta a csőbe és elkezdte „locsolni”. Valami víz, levelek, egyebek bújtak elő a csőből, a labda sehol. Szultán is odajött, és leste a cső végén a labdát, de hiába. Ő megunta és elkezdte

a közeli virágokat locsolni. Elkönyörögtem tőle a pisztolyt, a legkoncentráltabb sugárra állítottam, az lassan kilökte a labdát. Örült, szaladt vele egy kört.

Átázott a nadrágja, zoknija, vita nélkül elfogadta, hogy abba kell hagyni a locsolást. A memóriája azonnal működésbe lépett. Emlékezett, hogy a kúttól két tömlő vezet locsoló-szerkentyűhöz, amikor mondtam neki, hogy akkor most kikapcsolom a pisztolyt, rákérdezett: „És akkor fent (a másik tömlőnél) is eláll?"

Az első vacsoránál ismét memória-bravúrra került sor, még Trónörökös vejem szája is tátva maradt. Elfoglalta a helyét és Amira ismertetését követve szemlét tartott a teli asztalon: sonka, tojás, zöldek, mifene... Ránéz az Édesanyjára és megkérdezi: „És hol a kalács?" Egy év távlatából emlékezett, hogy a húsvéti asztalon kalácsnak is illik lennie (kivételesen nem volt).

Vasárnap reggel kivittük a sok ajándékot a kertbe és eldugtuk őket bokrokba, az óriás-cseresznyefa ágai közé, a fűnyírója tetejére. Érdekes volt nézni, ahogy keresgélt. Tudta, hogy elég sok ajándék „jár" neki, valószínűleg ezért nem tűnt viharosnak az öröme. Fotóztuk, a képeken jól követhető, amint néhány játékkal ismerkedik.

Az apai nagyszülők rollerjét rögtön - és helyesen - kipróbálta. A törülközőről (kérésre) leolvasta a nevét. Vagy tudta, hogy más nemigen lehet, vagy szóképként ismerte fel.

Én először hallottam tőle, hogy bejelentette: „Fázom, felveszem a dzsekit." A kutatómunkát télies öltözékben folytatta.

Még három megjegyzésre futja az erőmből.

Okos. Rámutat az álló-ventillátorra és mutatja nekem: „Nézd, Pipusz, a „*forgólapát*" (!) be van dugva." Igen - mondom, akkor csak meg kell nyomni a kapcsolót, de azonnal korrigálok: De ne most, nincs még annyira meleg... Nyikkanás nélkül megérti.

Csapot szerelek, közbeszólás miatt megemelem a hangom. Hallgat egy darabig, megvárja, míg elmegyek, és megjegyzi: „A Pipusz ma *lila hajat* kapott!" (Előző nap beszélgettünk a lila hajról, mint a düh által kiváltott jelenségről.)

Jó nagyokat alszik a saját ágyában, volt, hogy maga jelentette be: „Megyek lefeküdni."

A hazajövetel óta történtekről röviden:

Magdaléna a szülők programjai alatt valamelyik este náluk aludt.

Teljesen egyértelműen lekövette, hogyan telefonál hozzánk a gyerkőc. Fogja a telefont és lapozza a címlistát: „Ez még nem az... ez sem az... ez a Kastély!" Felismeri a szóképet és megnyomja a „hívás" gombot. Önállóan kommunikál. Altatás közben Magdaléna csúnyán köhögött. Hercege rászólt: „Vedd elő a zsebkendődet és abba köhögj, úgy kell. Te ilyen nagyot köhögsz? Én csak kicsit." Nem tudta úgy elaltatni, hogy az ágy mellett maradt, a kis Gézengúz hozzá búj t, meg-megölelte, beszélt magában. Amint közölte, hogy megy a másik ágyba, azonnal elaludt.

Szerdán Amira Őfelsége átjött a gyerekkel. Felmentünk a bolt melletti játszótérre, mert pár alap-élelmiszert kellett vennie. Hercegünk hintázott egy kicsit, kettőt csusszant a csúszdán, aztán észrevette, hogy két nagyobbacska gézengúz az út melletti kerítéshez lejtő meredélyen csúszkál lefelé. Naná, hogy követte őket. Mondom, ez nagyon meredek, hogy fogsz visszajönni? „Majd te felviszel." - közölte rezzenéstelen hangon.

Felmentünk a kastélyba. Előadta a régi önmagát. Élt, eleven volt, szaladgált, hintáztatást és „fejjel lefelét" követelt. Azzal se törődött, hogy fejjel lefelé beütötte a fejét a WC-ajtóba. Megsimogatta a saját buksiját, aztán továbbot parancsolt.

Tegnap Magdaléna felszaladt hozzájuk, csak hogy lássa őkelmét. Vitt neki hatalmas epreket. Ötöt gyömöszölt magába percek alatt. Volt úgy, hogy mindkét kezében tartott egyet, hol az egyikből harapott, hol a másikból. Hálából felajánlotta, hogy főz kávét. „Milyet kérsz, habosat?” Igen. „És egyest vagy kettest?” Én nem tudom, melyik milyen, ne legyen erős. Megfőzi és felkiált: „Jaj, erőset csináltam!”

Új becenév: Ördögfia

Amira Őfelség 32. szülinapja, náluk tartjuk az ünnepi vacsorát. Indiait, sokadszor nagy élvezettel.

Aranyosan, élvezettel játszik Nagyival a szőnyegen. Építőkockákat személyekként kezelve történéseket, szerepeket játszanak, fagyizást, sárkányeregetést a mezőn és hasonlókat. Egyetlen részlet a jó félórás játékból: elmennek az építőkockák - Nagy Herceg, Amira, Trónörökös vejem fagyizni. Magdaléna megkérdi ki hány fagyit eszik, Bikfic határozottan sorolja: „A gyerek egy gombócot, Amira kettőt, Szultán pedig hármat!”

A vacsora elejét együtt tölti velünk, mangó-lasszit iszik, hús-étkeket és rizst eszik, aztán nyugodtan elvonul, DVD-t néz. A tortához jött vissza, Anyucival együtt fújta el a gyertyákat, tág szemmel nézte a dupla tűzijátékot, megette egy hatalmas tortaszelet felét. Közben haszontalankodott, dióhéjat ejtett Apja poharába, de ezúttal - számomra először - a dorgálás (menj ki gondolkodni) hatott, kis hezitálás után bocsánatot kért, és „inkább kiszedem a diót” felkiáltással visszatért az asztalhoz. Lehet, hogy megszűnőben vannak a hisztizések?

Anda 50. szülinapját ünnepeljük náluk:

Odafelé rákérdezett, hogy a motorosoknak szabad-e behajtani a pirosba, majd alaposan kérdezgetett, hogy mi a gond a motorosokkal, miket csinálnak, ami „tilos nekik”?

A ház ura, a nagy, sötétszürke szőrű macska lustálkodik, Bikfic Herceg a vacsoráról szalad hozzá és simizi. Rendkívüli módon vonzódik a cicákhoz. Az ünnepi események után, és megunva a macskát, nagyot hancúrozik, először Apjával és velem, aztán - jóval nagyobbat - Mihaillel, aki emelgeti a magasba, és a lábánál fogva huzigálja a szőnyegen. Bikfic Herceg parancsolgat: „Magasabbra... engedj el... húzzál vissza...” Hazafelé aztán fájlalja a könyökét, lehorzsolódott.

Hazafelé dugóba kerülünk, végig nyugodtan filozofálgat a közlekedési lámpákról, táblákról.

Messziről látni egy sárga lámpasort. „Ez biztos a gyalogosoknak van... azért sárga, mert sárga konnektorba dugták... ha nem gyalogosoknak van, úgy szokott lenni, hogy fent piros és lent zöld.” - magyarázza, hihetetlenül megközelítve az igazságot. Többször figyelmeztette a kocsit vezető Édesapját, hogy piros a lámpa, hogy jobbra behajtani tilos. Csupa okos, értelmes meglátás, tudás.

Búcsúzáskor viszont fáradt. Búcsúzkodás helyett egyszerűen elzavar: „Menj innen, buta vagy!”

Másnap ovi után hármasban elmennek cipőt venni neki, Amira, Magdaléna és ő. Durcás, utálja a vásárlásokat (vajon kitől örökölte?). Kocsival jönnek Magdaléna ért, lemegyek üdvözölni. Keményen fogja a kocsiajtót, nem engedi kinyitni. Kinyitom az első ajtót és behajolva próbálok beszélgetni vele. Tegnap rosszul bántál velem, végig dicsértelek az okosságodért, te meg elküldtél, és azt mondtad, hogy buta vagyok - mondom, a sértődöttet játszva. „Most is!” - zárja rövidre a beszélgetést.

Két nap Varin (négyesben, Trónörökös ügyelt).

Lefelé menet kicsit nyűgös. Először azt kifogásolja, hogy a szemébe süt a nap. Nem vagyok felszerelkezve napellenzővel, kap egy simlis sapkát Amirától és megnyugszik. Aztán többször nyafog, hogy fáj a háta. Ilyen még sose volt. Megállunk, az asszonyok igazítanak az ülésén, a pántokon. Közben segítek neki figyelni, miként gyűjti be a szemetet a kuka-kocsi az egyik

nagy tárolóból. Daruval emelik ki a textil-tartályt, a kocsi fölé emelik, ott megnyitják az alsó száját, majd újra elkötik, beemelik a helyére és távoznak. Egy pillanatra sem emeli le a szemét az eseményről. Arra azért fut a figyelméből, hogy megbeszéljük a hátfájást. Pontos magyarázatot ad: megizzadt a háta és azt érezte fájásnak. Szabatos magyarázat. Végül a hátralévő úton többször megkérdezi, mikor érünk már oda? Nagyon unja az autózást. Próbálunk félórákat, majd perceket mondani, és figyeljük, mit ért meg belőle, egyelőre azonban nem derül ki.

Odalent mindent azonnal birtokba vesz. Tudja, mit hol talál, hol tudja jól elfoglalni magát. Kis DVD-nézés után kimegy homokozni a még tavalyról ottmaradt műanyag homokozóban, amikről első ottlétünk alkalmával lekanalaztam a vizet, megtisztítottam a beléhullott növényzettől. Élvezettel dolgozik a még nedves homokkal.

A kert szörnyű állapotban volt. Hol 30 cm magas a fű, hol száraz, mint a kő, körben tele volt pitypanggal. Megkértem a hölgyeket, menjenek le a Tengerünkre a Nagyfiúval, és - mielőtt elindultak volna - nekiláttam a füvet nyírni. Hercegem azonnal jött segíteni a kis játékfűnyírójával. Nagyon aranyos ilyenkor, teli van jóindulatú akarással.

Visszajövet találkoztak a fenti szomszéd nejével és Marci nevű fiúkkal (neves vitorlás a papa és a fiát is annak neveli), még ebéd előtt Amirával fel is bandukolt hozzájuk. (Sajnos nem számoltak be az ott töltött félóráról.)

Jól ebédelt, gyűjtögette a virsli-karikákat a kelkáposzta-főzelékben. „Pipusz, adjál virslit.” - kért meg engem is. „Mennyit, Bikfic?” „Tízet!” - vágta rá, aztán megnyugodott, hogy az én tányéromban összesen sincs annyi, de a fazékból sokat kaphat még. A parton töltött időről csak annyit árult el, hogy „most két hattyú volt és egy kacsa”. Mélyen hallgatott arról, hogy a parton is balettozott. Nagyon szeret táncolni! A mozdulatai még nem harmonikusak, de a lelkesedése határtalan. Belibeg valahonnan a látókörünkbe, pózba vágja magát és bejelenti: „Megjött a művész, tapsoljatok.” Táncol egy sort, ismét pózba merevedik, és nem mozdul, amíg meg nem tapsoljuk.

Nem hosszan, de egészségeset aludt, vidáman ébredt. Egész délután önállóan mozgott a kertben.

Amira Őfelsége megpróbált focizni vele, de két-három rúgás után közölte, hogy ő most mással akar foglalkozni. Őfelsége lógó orral vonult vissza a házba: „Önálló lett, segítség és társ nélkül foglalkozik valamivel, tesz-vesz, dolgozik.” - nehéz volt eldönteni, panaszkodik-e vagy dicséri a kis-Nagyfiát? Megmutatta, hogy egy kis sárga virág kettétépett szára sárgabarna pöttyöket hagy a bőrén, ajánlotta nekem is és nem nagyon értette, hogyan lehet ilyen nagylelkű ajánlatot elutasítani. Furcsa dolgot is művelt, nem értettem. Fogta a kis bütyökben végződő botját, lement a fedél nélküli kocsibeállóhoz, és hosszasan magyarázta, hogy valami nincs rendben a nem tudom én mivel, és most kénytelen kalapáccsal rendbe rakni. Talán fél órát is foglalatoskodott a rendberakással, püfölt virágokat, pitypangokat.

A délutáni alvás után nekiláttam locsolni a vizet hetek óta nem látott, vergődő kertet. Ilyet még nem is láttam: a fű alól is porzott, néha alig láttam. Nagyszerű segítségem volt Hercegünk személyében: húzkodta a tömlőket, igazgatta a kúthoz vezető kábelt, a végén pedig, amikor a szórófejek egyikét szórópisztolyra cseréltem, sokáig ő kezelte a pisztolyt és nem is rosszul. Ezúttal még csak nem is lett nyakig vizes, mint korábban szokott. Ha jól emlékszem, locsolás közben került sor egy eszmecserére a virágokról. Magdaléna néhány virágbokor kiemelt kezelését kérte Nagyfiú közvetítésével, aki valahogy arról kezdett el filozofálni, hogy mindenkinek van virága. „Melyik a tied?” - kérdeztem. „Az a sárga ott!” - és rámutatott a kocsibeálló sarkára, ahol korábban püfölgetett.

Vacsorához nélkülem ültek, be akartam fejezni a munkát. Bikfic és Amira kilépett, hogy invitáljanak, egyek én is palacsintát. A Nagyfiú büszkén jelentette ki, hogy ő négy palacsintát

fog megenni. Mondtam, akkor megint megtapsollak. Akár kezdheted is, mert a negyediknél tart - mosolygott boldogan az Édesanyja. Magdaléna ma, visszaemlékezve öt befalt palacsintát emlegetett. Ez azonban nem bizonyult elégnek, amikor én kezdtem vacsorázni, visszaült és sonkát evett retekkel, amiről többször elmondta a közismert mondókát: reggel méreg, délben étek, este orvosság. (Erről jut eszembe, tud ám őkelme furcsa strófákat is. Néha - főként autózás közben - elénekli az „A Baross téren megy a villamos, az oldalára írva, hogy padlóra köpni tilos, de én ezen csak röhögök, és az előttem ülő fülébe köpök." És jókat kacarászik.)

Lefekvés előtt megdicsértem, hogy aranyos, jó fiú volt. Megkérdeztem: „Jó, ha szeretgetnek?" Ráhümmögött, pedig nem nagyon imádja. Csak Anyucihoz bújik oda szívesen, szinte bármikor. Rég nem láttam, hogyan fekszik le? Fellopóztam, látom, hogy az ő ágyán fekszik, de még játszanak, Amira Őfelsége épp azt ajánlja neki, hogy beszéljék meg a nap történéseit. Meglát, bedugja a fejét az óriásmaci alá. Keresgélem, tapogatom a kis piros pizsamát: mi van itt?... mintha hús lenne... jé, és két láb lóg ki belőle... mi a csuda lehet?... jé, és ujjacskák vannak itt, de csak öt... egy-kettő.... pedig tíz szokott lenni! Felkacag, kibújik a maci alól és mutatja a másik kezét. Ötször-hatszor ismétlünk. Megtudtam, hogy ilyenkor még egyszer, és csak egyszer lejöhet az emeletről, éspedig pisilni. Ő maga súgta meg a titkot. Jön le, kérdem, mit csinál? „Majd megsúgom neked." - közli és tényleg csak súgva mondja el, hogy „egyszer jöhetek le, pisilésre". Na de ilyet?

Éjjel négykor kidob az ágy. Vaksötét van, de úgy döntök, locsolok. Csak tréninget húzok a pizsamára és nekilátok. Fél nyolckor fejeztem be, közben megreggeliztem, elkezdtem írni az előző napot.

Reggel kiderül, hogy az éjszaka kellős közepén átmászott - hálózsákban - az Édesanyjához. Így aztán felébredt, amikor Őfelsége el próbált szakadni tőle. Morcos volt egész reggel, nem aludta ki magát. Hazafelé az autóban elbeszélgettek a témáról. Csodálkozott, hogy a járását nem lehetett hallani. Nem tudta elmagyarázni, hogy miként közlekedett a hálózsákban.

A délelőttöt a Tengerünk partján töltöttük, ádáz kacsaetetéssel és egy szökőkút körbejárásával.

Az ebéd utáni alvást követően újra szoros együttműködésben dolgoztunk, rálocsoltunk a legszárazabb területekre, hogy kibírja a kert a meteorológusok által jelzett további száraz meleget.

Délután valahogy kifakadt: „Most nagyon mérges vagyok *rátok*!" Sajnos nem emlékszem az apropójára.

Én viszont megkérdeztem, tudja-e mit nem szeretek nála? Egy szóval válaszolt, nem értettem. Magam soroltam: ha ordítozol, toppantasz a lábaddal. Megemelte a lábát és puhán tette vissza a földre, és egy szóval válaszolt megint: orrpiszkálás. Mutatta is, beledugta a mutatóujját az orrlikába. Jobban tudja, mint én.

Távozás előtt kiderült, hogy egy fontos tömlő-darabot beledugott a lefolyóba. Valami mást is jól eldugott. Megvan: az egyik cipőjét betette a mélyhűtőbe, Magdaléna a hazaindulás előtt talált rá, pakolás közben.

Az autóban többször megkérdezte: „Miért megyünk haza?" Akármilyen magyarázatot kapott, nem elégítette ki. Nagyon szeret Varin lenni, szabadon mozogni, futkározni. Mondta is valahol a parton: „Most futkározok egy kicsit." - és szaladt cél nélkül, csak élvezni a mozgást. Elkezdett számolni. Tízig ismételgette a számokat. Hátraszóltam: és tovább? Szemrebbenés nélkül folytatta tizenhatig.

„Éhes vagyok, nagyon éhes!" - kezdte mondogatni pár perccel hazaérkezés előtt. Nem mondom, rendes étvágya lett, hiszen a második ebéd alatt is emberesen fogyasztott.

Ma tudtam meg Magdalénától, hogy előadta, mit fog csinálni a testvérével? Hogy elalvás előtt lejöhet az emeletről pisilni, de csak egyszer! Készül a báty szerepére.

Mára virradóra nálunk aludt.

Zűrös körülmények között érkezett. Magdaléna délután le akart szaladni az autómmal vásárolni vacsorára valót Bikfic Hercegnek, amikor kiderült, hogy dél óta égve hagytam a városi égőket (jeleznie kellett volna a kocsinak, nem értem!), és lemerült az akku. Ő elrohant gyalog, én pedig nekiláttam az akku feltöltésének. Ekkor toppantak be. Amira Őfelsége elment felszedni Magdalénát, én pedig lementem a gyerekkel, levegőzni akart.

Itt is megtalálta a kis sárga virágot és ajánlotta, díszítsem ki magam. Ezúttal már a nevét is tudta: „Véradó(akármi)fű". Elfelejtettem.

Megmutattam neki a garázst, a felnyitott motortetős kocsival, a motorházba rakott töltővel, a töltő drótjaival. Elárasztott kérdésekkel: „melyik az akku ... mit csinál az akku ... mi tölti az akkut ... és miért nem csukod le a tetőt ... hogyan rongálja meg a töltőt ... a kapu nem rontja el a tetőt (ha csukja-nyitja az ember)?" Csupa okos és felnőtt kérdés.

Pár perc múlva visszavedlett gyerekké. Hívtam focizni, kinevezte a garázs oldalát kapufának, az ott heverő két betontömböt kapunak, párat rúgtunk is. Felfedezte azonban a locsolótömlőt és mindenáron locsolni akart. Hamar sikerült lebeszélnem róla, de „akkor legalább folyjon egy kicsit". Kinyitotta, nézte, hogyan képződik egy vizes sáv a betonon, mutatta a visszaérkező Amirának és Nagyinak: „Nézzétek, milyen patak folyik!" A képzelete szült rá hidat is, azon kellett átkelniük, de úgy, hogy a vízre is lépjenek. „Hát ott van híd." - magyarázta.

A hölgyek elmentek, ki-ki a dolgára, mi még maradtunk. Erőltettem volna a focit, de csak az érdekelte, hogy a labda a patakon guruljon át. Gyerek.

Tépett egy pici virágot Nagyinak. Nagyon kedves mosollyal nyújtotta át, amikor néhány perc múlva mi is felmentünk. A bejáratnál megkérdezte: „Van nálad kulcs? Jó, akkor nem kell csengetnünk."

Fent segített Nagyinak locsolni, a nappali ablakához is felkapaszkodott és irányította-segítette az ott lévő három láda virág csöveinek „feltöltését". Érdekes: ő fedezte fel nemrég, hogy az egyik ládából hiányzik a cső, most mégis kereste. Engem meg kilel a hideg ilyenkor: beleizzadok, ha lezuhanás veszélyében látok akárkit, különösen gyereket. Ő pedig a legtündéribb unoka, aki valaha is létezhetett a világon.

Meglepő fordulat: Nagyit elkezdte Magdinak szólítani.

Felmászott a konyhabútorra, teljesen otthonosan érzi magát odafent. Segített túrógombócokat gyúrni, rácsodálkozott, hogy miért kell a vizet felforralni, fel kellett emelni, hogy lássa, miként buzog a forrásban lévő víz. Keveset evett a gombócokból, pedig jól meg is szórta porcukorral. Ilyenkor gondolkodás nélkül otthagyja az asztalt, szólítgathatja az ember, szaladhat utána, ő csak megy a következő, saját elgondolása szerinti elfoglaltságot abszolválni. Csuda figura.

Este, amíg Magdaléna fürdette Őkelmét, leszaladtam megnézni, jól töltődik-e a kocsi akkuja. Túl volt a nehezén, a motor első pöccenésre indult, de leállítás után az akku állapotát jelző lámpa még pirosan virított. Folytattam a töltést, és a helyzetjelentésemet Hercegünk füle hallatára tettem meg Magdalénának. Nebulónk figyelemmel hallgatott, majd feltette okos kérdését: „Mit csinál az a lámpa, ha piros?" Újra elmagyaráztam, elgondolkodva hallgatott és nem firtatta tovább. Akkor tudhatjuk meg, mit értett meg, ha valamelyik felnőttnek előadja a nap történéseit.

A nap legaranyosabb eseménye: vacsora közben elkezdett meséket költeni. Daloknak hívta az előadott meséket, néha versikéknek tűnő mondókákat, amiket dalokból, mesékből és kis élete történéseiből rakott össze. Minden volt bennük: mesefigurák, sisakos vitézek, mindenféle „bugák" (csokoládé-buga, banán-buga...). Magdaléna időnként - tiszta jószándékkal - közbejavított, de Nagyfiú is és én is határozottan leintettük. Én a gyermeki fantázia működését szerettem volna minél teljesebben érzékelni. Utánozhatatlanul remek élmény volt.

Matematika! Újabb lépcsőhöz érkeztünk. A Varázsról hazafelé úton feltett kérdést, hogy mennyi 2x2, újra feltettem neki, miután lelkesen számolt az ujjain, a konyhabútoron trónolva. Először csak az eddigi határtól, a 16-tól folytattuk húszig a számolást, aztán elkezdtem összeadás feladatokat adni, a kettő + kettővel kezdve. Vette az adást. Mutattam a két kezemen két-két ujjat, megszámoltattam vele. Gond nélkül kiszámolta a négyet, aztán ő maga, a kis ujjait nyitogatva adogatott össze 3+2-t, 3+5-öt. Egyelőre nem tudom, mi maradt meg benne, de biztos, hogy a feladat lényegét megértette. Ma reggel is láttam, hogy az kindibe készülődés közben elmélyülten számolt az ujjain. Pár nap múlva lesz 3 éves és 7 hónapos!

Szépen aludt el, vidáman ébredt. Reggeli közben nagyon megdicsértem, hogy milyen aranyos fiú volt tegnap is, ma is. Távozóban puszikat küldött.

Reggel egyébként fontos napra ébredtünk: aznap rendezték az kindiben az Anyák napját.

Hívott engem is: „Az Apucik mehetnek, biztos jöhetsz te is, Pipusz." - állította. Kiderült, hogy összesen két felnőtt férfi vehetett részt az ünnepségen, fotóztak, videóztak. Trónörökös vejem volt az egyik, Hercegünk ebből következtetett helyesen, hogy engem is beengednek. Kis aranyos. Az ünnepségen egy-egy rózsát és általa készített kézimunkát (kinyitható virágszirmok közepén kis kép róla - ezt kapta Magdaléna) nyújtott át Édesanyjának és Nagymamájának. A gyerekek szerepeltek is, szavaltak, körbejárva énekeltek és hasonlók. Hercegünk is elszavalta az „Én még kicsi gyerek vagyok..." kezdetű versikét. Távozás előtt Szultán leguggolt hozzá, megsimogatta és megdicsérte: „Nagyon büszke vagyok rád, kisfiam!" Puszit is kért, de nem kapott.

Hazaérve a palotához ujjongva csatlakozott az épület előtt rohangászó gyerekekhez. Lent maradt és harsány üvöltözéssel kergetőztek a barátaival. Egy csöppség is totyogott mögöttük.

Amira Őfelsége mesélte Nagyinak, hogy amikor hozzánk készült tegnapelőtt, emlékezett (hetek múltán), hogy a nálunk lévő fogkrémjét nem szereti, ezért csomagoltatott magának újat.

Most Varázson írom ezeket a sorokat, a kis család az apai rokonoknál van. Hiányzik a kis okos unoka. Ott hál'isten remekül érezte magát: unokabátyja, becenevén Boka ballagott, azt ünnepelte a család. Bikfic Herceg Bokának puszit adott (nagy szó!), KinTseuBorostyánékkal pedig délutáni alvás helyett elvonultak és játszottak.

Magdaléna megtalálta a tavaly augusztusban eltűnt kulcscsomót, amiről akkoriban a kis dugdosó nem tudott korrekt információt adni. Megmutatom - volt az első reakciója -, de nem találta. Aztán meg a szomszéd fiú azt állította, azzal fenyegetőzött, hogy kidobja az ablakon. A bejárat melletti virágládába volt rejtve, egy öntözőkanna-rózsával takarta le. Ügyes!

Váratlan fordulatként megkaptuk a Nagyfiút egy éjszakára. Vita folyt egy darabig, őt hozzák-e át vagy Magdaléna aludjon-e ott, ő döntötte el: „Nagyiéknál akarok aludni!"

Magdaléna ment érte, valamiért leragadt pár percre a lépcső-csarnok alján, Ördögfióka egyedül jött föl a lépcsőkön nagy léptekkel és élénken gesztikulálva. Egyik karja fönt, a másik vízszintes helyzet alatt, az ujjai széttárva. Úgy óvatoskodott, lassan változtatva a két kéz helyzetét, mintha valami húr lenne kifeszítve köztük. Kérdem, mi van a kezedben,? Hadarva

magyaráz valamit, nem tudom követni. Valami ajtót nyitott - magyarázza -, ami most *összegabalyodott* (!)... és tovább magyaráz, magyaráz... Fantáziál!

Leült DVD-t nézni és csak vacsora-hívásra hagyta abba. Vacsorára bundás kenyeret kapott, elkezdte enni, majd kirohant a nagyszobába, valószínűleg ellenőrzi, hogy a helyén áll-e a DVD, Visszajön, eszik két harapást, iszik egy korty tejet, nyitva az ablak, fülel, hall valami gyerekzajt, kérdezi, kik ezek ilyen késő este, nincs ilyenkor iskola. Nem hallunk semmit, illetve csak madárcsicsergést, pedig fordítva kellene lennie. Végül lelegyinti a vacsorát, beül a trónszékébe és újraindítja a DVD-t. Átvisszük neki a tányérját, ott elfogyasztja a maradékokat.

Hatalmas viháncolást csaptunk lefekvés előtt. Szörnyet játszok, elmegyek tőle két lépést, hirtelen megfordulok és felemelt karokkal ijesztő hangokat hallatok, elkapom és csiklandozom, gyömöszölöm. Rettenetesen élvezi, harsányan kacag, összekunkorodik, próbál védekezni. Átveszi a vezénylést: „Ha azt mondom tilos, bújj a szék mögé, ha azt mondom piros, maradj ott, ha azt mondom zöld, akkor gyere elő.” Változtatja a színeket, csak a tilos marad stabilan a helyén. Felcseréli a szerepeket: ő a szörny, én vagyok a megijesztett. Új vezényszavakat talál ki, követhetetlen a logikája. Újra ő az üldözött, de előkapja az elalváshoz még mindig elengedhetetlen pelust és azt feszíti maga elé, elég nehézzé válik a támadás, ügyesen védekezik. Abba akarom hagyni, nehogy az elalvásban zavarja a felhevült állapot, mondom, ha sokáig így nevetsz, be fogsz pisilni. Öt perc és tényleg pisilnie kell. Kér vizet és folytatjuk.

Fürdés közben ismét vezényel, ezúttal Nagyit: „Akkor csikizz a szivaccsal, amikor zöldet mondok.” Kerekített szájjal elkezdi mondani, Magdaléna szemébe nézve: piros, sárga, semmi, semmi, semmi, sárga, piros... zöld! És kacag, kacag, különösen, ha Magdaléna késik egy másodpercet. Újra vezényel, de más tárgyakat is belekever a színekbe: sárga, piros, semmi, alma, semmi...

Nincs vele a fürdőköpenye, Magdaléna a sajátjába bugyolálva viszi a kibontott nagyszobai ágyhoz. Dumál közben: „A *patám* olyan nagy, hogy még Magdaléna köpenyéből is kilóg.” Igaz, ami igaz, éppen kilóg.

Nagy nehezen lefekszik, Magdaléna készül a mesemondáshoz. Megkérem, mondjon ő mesét, mint legutóbb a konyhaasztalnál tette. Néz rám kerek szemekkel, aztán kapcsol: „Melyik bugát meséljem?” Nem jut eszembe, milyen bugák is voltak, mondom: a mandarin-bugát. Kacag! „Mandarin-buga nincs.” Mondok még kettőt, újra kikacag, majd elárulja: banán-buga és csokoládé-buga van. Akkor meséld el a banán-bugát - kérem. Halandzsázik egy sort, nem olyan koherens a szöveg, mint volt. Sebaj, megköszönöm, és megbeszéljük, hogy reggel elmondja a csokoládé-bugát.

Nagyon vidám estje volt, hál’isten!

Aranyosan ébredt, bújócskázott: a fejére húzta a takarót és keresgélni kellett. Jól reggelizett, aztán leült a TV elé és megint megnézte a primitív TeleTubbies DVD-t. Közben elszámoltunk húszig. Tizenöt és húsz között még el-elhibázza, de napokon belül simán fog menni. Az összeadásban is halad, a tízes körben szinte hibátlanul dolgozik, de a 3x5-öt is megértette. A DVD-ben három háromkéményes hajó úszik, javasoltam, hogy adja össze, a három hajón összesen hány kémény van. Ki kellett raknom fogpiszkálókból, hogy sikerüljön a művelet. Hamar menni fog! Egy-két hónap és áttérünk a kivonásra.

Holnap lesz 3 éves és 7 hónapos!

Következett az Anyák napja. Amira Őfelsége hozott virágot a saját nevében, de Hercegünknek is adott. Először láttam, hogy egészséges csókot ad valakinek: Magdaléna a virág mellé kapott jobbról is balról is egy-egy cuppanós puszit.

Autóba ültünk és kihajtottunk Erzsébetre a Dédmamájához. Őt is egy csokor virággal köszöntötte, de a versiképét sokáig nem adta elő. Elkapott engem, hogy kísérjem ki és virágról virágra vándorolt, mintha méhecske lenne. A legnagyobbakat rögtön le akarta tépni, de szót fogadott, hogy ilyen szép virágokat csak a házigazda (Magdaléna nővére, Mara) engedélyével szabad. Ott is hagyott azonnal, kivonszolta Marát és persze meg is kapta a hozzájárulást.

Magdaléna felfigyelt, hogy kint áll a kertben és hangosan mondja a versiképét. Gyakorolt, mint a jó színészek. És következett a köszöntés, egyben az utóbbi hetek fénypontja. A tíz szál virággal, amit maga szedett, odaállt a szoba ajtajába, Dédivel szemben és a virágokat lengetve üdvözölte. Súgtuk, hogy a köszöntőt is el kellene mondani. Jó, mondta és „*feltöltöm magam”* felkiáltással kilépett a teraszra. Egy percen belül visszajött és határozottan, hibátlanul elszavalta a köszöntőt. Kértük, adja elő Dédinek a Baross téri villamos tárgyú verset is. Bólintott, és bejelentve, hogy „*benzint tankolok*”, elindult a kertbe. Hamar visszajött megint, és azt is előadta. Hihetetlen, nem? Tán humor, de inkább áttételt alkalmazott annak kifejezésére, hogy fel kell készülnie az előadásra.

Hazafelé megbeszélte Amirával, hogy otthon foglalkozhat a számítógépen az egyik DVD-jével. Őfelsége először nem értette, melyikkel? „Tudod, nem azokkal, amiket Szofi hozott (a kedves székely takarítónő több „feladat-DVD”-vel látta el), hanem amelyiken mindig más muzsika jön.” Mire hazaértünk, elfáradt. Morcosan fogadta a búcsúzási kísérletemet: „Ne nyisd ki mindig az ajtót.” „Durci-murci.” - köszöntem el tőle. Vágott egy fintort.

Ránéztem a fotókra és sietek kiegészíteni a fentieket. Bemutatnék (ha szabadna) egy fotót arról, miként számol az ujjain. Amira Őfelsége sokadszor helyteleníti, hogy ilyesmire „oktatom” a gyerkőcöt, pedig csak játszunk, és mindig kiderül, hogy nem sietek, hanem kések az agyához képest!

Egy másik képen locsolásra készül, kint, a „Dédi házban”. Mindig szívesen segít, a locsolást különösen nagy kedvvel gyakorolja. A csoportképen pedig éppen korrigál. Valaki felkiáltott: „Csoportkép a lányokról!” „És a fiúkról! - hajolt oda Hercegünk.

(Szegény Dédi, nyáron lesz 93 éves! Kb. fél éve kezdett romlani a memóriája, ma már ott tart, hogy vagy meg sem ismeri a legközelebbi hozzátartozóit sem vagy megismeri, aztán percek múlva rákérdez: „Ki is vagy?” Bikficnek repdesve örült, egy óra múlva megkérdezte: „Ez a kisfiú kinek a gyereke?” Talán két hete látta őt és beszélgetett vele, amikor ott se volt. Istenem, így jelennek meg az angyalok?)

Velem „parkolt” tegnap. Rég üdvözölt a kindiben olyan lelkesen, mint most. Kint játszott a játszó-udvarukban, vagy meglátott, vagy szóltak neki, rohant hozzám, mint a villám!

Az utcasarkon megálltam egy pillanatra, és megkérdeztem, hová érkeztünk, olvassa el az utcatáblát. Tudta, persze, hogy hol vagyunk, de úgy olvasta el, lassan, szótagolva-betűzve, hogy hihetőnek tűnt: olvas! Váratlan kísérletet tettem még kétszer, nem járt sikerrel, „csak” az utca szóval birkózott meg mindkét alkalommal, lehet, hogy a szóképet ismeri már. Gyorsan közeledik a pillanat, amikor *olvasni kezd*. Lehet, az fog történni, amit Őfelsége produkált anno, ő is még óvodás korában: Magdalénával ballagtak valahol, és váratlanul megszólalt: „tűzcsap”. Az volt tőlük pár lépésre, és rá vagy mellé volt írva a neve. Azóta is emlegetjük, amikor az első elolvasott szóról elmélkedünk.

Próbáltam az udvaron tartani, nem sok sikerrel. Előszedtük ugyan a labdákat a garázsból, de kettőt rúgott, aztán felfedezte a locsoló-tömlőt. Addig erőszakoskodott, míg meg nem

engedtem a locsolást a kerti csapról, ami pedig veszélyes dolog, a házban lakik egy vadállat, aki minden csepp locsolást megbocsáthatatlan bűnként kezel. Ezúttal nem ő, hanem a természet győzött: elzáratta velem a csapot, nem értettem, kiderült, hogy egy szép sárga csigaházat vett észre, és arra a kincsre csapott le. Hiába kérleltem (tisztán pedagógiai szándékkal), hogy segítsen feltekerni a tömlőt, ezúttal nyoma se volt a szokásos segítő szándéknak, hogy a kötelességtudatról már ne is beszéljek. Előhozta még a kis motorosát, de talán tíz métert ment vele, aztán közölte, menjünk fel. Az alkalmatosságot tisztességesen visszavitte a helyére! Tegnap ez nagy szó volt. A lakásban ugyanis szinte demonstratíve szétdobálta a holmiját, mind a cipőit, mind a kis könnyű felsőjét nagy ívben hajította el. Fittyet hányt minden szidalmamra. Mérgemben rákérdeztem megint, hogy mit nem szeretek nála? Rezzenéstelen arccal sorolta: kiabálás, topogás, orrpiszka. A széthajigálást még nem vette fel a listára.

Uzsonnára - fura mód - zsemlyét kért. Adom neki, közli, hogy vajasat kértem. Mondom, akkor kettévágom és megvajazom, vagy vágjam kisebb darabokra? „Nem, jó kettévágva, de csak az egyiket kérem." Tényleg csak a felét ette meg, a másik fele helyett „sima" zsemlyét kért. Elmagyarázta, hogy a vajas nem volt jó. Rendben, adtam neki kettévágott simát, de csak a szélét majszolta. Na, gondoltam, adok neki valami fíínomságot. Fogtam egy kis ivólevet (Probiotic Yogurt Drink) és egy sima kefirt, kanállal együtt a hátam mögé dugtam és úgy vittem oda hozzá: „Mi van a kezemben?" Fíínomságot sejtve pattant le a székről és ugrott a hátam mögé. Nem viharos lelkesedéssel, de mindkettőt kivette a kezemből. Az ivólébe ugyan beleivott, majd ránézett, és közölte, hogy „finom eper", de félbehagyta. A kefirből evett két kanállal, de nem találta igazinak. „Nézzük meg, van-e gyümölcsös." - kérte, hogy emeljem fel a frigóhoz. Gyümölcsöst nem talált, de csokoládét igen.

Jött a DVD, aztán rohangászás, fogócska, bújócska. Olyan tempóban fut, olyan éles kanyarokat tud venni, hogy már igazi, fárasztó küzdelem elkapni. Mondta is a szüleinek, miután hazavittem, hogy „a Pipusz csak háromszor tudott elkapni."

DVD-zés közben felbukkant a három hajó. Kértem, számolja meg, hány kéményük van. Szépen megszámolta, mert látható volt mind a három hajó. Ő maga vetette fel, hogy meg tudná számolni a háromszor hármat *„ha három kezem lenne"*. Gyorsan felajánlottam az én kettőmet, ő is szabaddá tette az egyiket és szépen megszámolta. Na, mondom, akkor számolj el tíztől húszig. Megtette. Húsznál rákérdeztem: és tovább? Azonnal folytatta, és azt is tudta (a csuda tudja, honnan?), hogy harminc a vége. Természetesen újra kértem, hogy folytassa. A negyvenet is maga mondta ki. Negyven után akadt el valahol. Két-három perc játék volt az egész. Egyértelmű, hogy a rendszert megértette és ezzel a *százas számkört* gyakorlatilag birtokba vette!

Jött a telefon, hogy vihetem haza. Ő is kérte, hogy beszélhessen Anyucival. Azt kérdezte meg, hogy én is ott maradhatok-e náluk? A kis aranyos! A kis csigáját úgy mutatta meg, mint én a fíínomságokat. „Találjátok ki, mi van a kezemben?" - és a háta mögé dugta.

Vasárnap délelőtt velünk volt, és a teljes időt non-stop mozgással töltötte. Lementünk vele a „MOM-játszóba", a közvetlenül a régi MOM-művelődési központ mellé épült játszótérre, ahol megcsodáltuk önálló hintázás-tudományát. Először láttuk Magdalénával, hogy segítség nélkül hintázik: szépen hajtja magát a lábikói előre-hátra mozgatásával, és a felsőtestének erőteljes hátradöntésével. „Én magam tanultam meg." - állította. Hihető, nyilván elleste, hogy másoknál hogyan működik a dolog. Meglepően sokáig játszott a homokozóban. Az ember azt hinné, kinőtte már, de nem: a porszáraz homokot lapátolta jobbról-balra, majd egy kis lapátkerekes tölcséres játékba töltögette. Ha elakadt a tölcsér alján, kipiszkálta a kavicsot vagy egyebet és lapátolta belé változatlan szorgalommal. Váratlanul elöntötte a játszót egy ünneplő kisdiák-sereg, átsétáltunk a viszonylag új „Gesztenyés" játszótérre, ahol lelkesen felült a fura körhintára. Egy függőleges oszlopról négy ferde gerenda ágazik le, azokon

nyeregszerű ülőkék, az egészet kézi erővel hajtják a szülők-nagyszülők. Erről átrohant a nap legbonyolultabb alkalmatosságához: egy kis csúszdához rövid alagúton keresztül lehet eljutni a központi plató-rendszer alsó régiójáról, egy magasabb és hullámos csúszdához pedig a plató magasabb felületéről egy ingó-bingó, drótkötelek hálóján és azokon felfüggesztett lépcsőkön keresztül vezet az út. Komoly bátorságról tanúságot téve kis segítséggel abszolválta a hálón mászást is, két-három szülő is elismeréssel figyelte az attrakciót. Megdicsértem, ahogy illik.

Nálunk Szofi dolgozott a kertben, a férjével és gyerekeivel együtt, Bikfic Herceget se lehetett felparancsolni a lakásba, még ott is szaladgált, locsolt velük vagy fél órát. Hullafáradt volt, amikor érte mentem, a vállamon lovagoltatva vittem fel, nagy örömére.

Kétszer is én hoztam el az kintiből. Vezényli a hazautat, pontosan ismeri az elég komplikált, sokfordulós útvonalat.

Beül a trónszékébe, elmondja, hogy kettő meg kettő, az négy, aztán még összead két-három számpárt, majd rámutat a sebváltó mögötti aprópénz-sorra: „Kérek pénzt.” Akarok adni egy húszast, „nem azt, a másikat!” - mutat az egyik százasra, aztán elkéri a másikat is. „Vigyázz rá, ezekért már fagylaltot lehet kapni.” - figyelmeztetem. „Igen, fagylaltot?” Elfeledkezem róla. Másnap vagy harmadnap megkérdem, hová tette. Elmeséli, otthon, vacsorázgatás közben, hogy „itt le kell menni, a másik lépcsőn fel és Bence (szomszéd-birodalmi barátja) ajtaja előtt van egy szőnyeg, arra tettem le” (nyilván, hogy megehesse a fél palacsintát, amit Bence édesanyjától kapott).

A második alkalommal húznám az időt, mert tudom, hogy Amira elfoglalt, megállok a Széchenyi kilátónál, ajánlom neki így, ajánlom úgy, hogy menjünk fel, de az istennek sem áll kötélnek. Határozottság, akarat van benne bőven.

Hál’isten meglát pár pipacsot az út mellett és azonnal úgy dönt, vinnie kell Anyucinak. Kiszállunk, megyek a legközelebbihez, nem tetszik neki. „Volt sárga is, azt vigyük.” Sárga? Nem látok semmi értelmesen kinéző sárga virágot, mondom is neki. Erősködik: „De igen, menjünk vissza.” Ballagunk, sehol semmi sárga. „Ott van, ni!” - szalad két pipacshoz. Az egyik sápadtabb, az a sárga! Nem színvak, az rég kiderült volna! Letépjük, azonnal észleli a szárból folyó tejet és számolja, hány bimbó van a virág mellett. „Egy-kettő-három és mind ki fog nyílni.” Határozott örömmel fedezi fel őket.

Voltak a Bábszínházban, nem sokat lehetett kiszedni belőle. Már az utazás körül zavarok támadtak, valami olyat adott elő, hogy a fogassal mentek kettőt. De a továbbiak ködbe burkolóztak. Magáról az előadásról ilyenek hangoztak el: Székben ültetek? - kérdi Őfelsége. „Nem, abban a felnőttek ültek.” És ti? „Mi szőnyegen.” Lépcső? „Nem volt lépcső.” Hintó? „Nem volt hintó.” Szünet, és következett az egyetlen kiemelkedő dolog: „Egy bohóc is volt!” - és kicsit kuncogott hozzá.

Gyorsan nagyfiúsodik. A palota környékén több hozzá hasonló korú gyerek lakik, kis csapat alakulgat. Viszem haza, kimászik a kocsiból és már el is tűnik. Kiabálok, loholok utána, már kint van az utca szélén. Szerencsére elég fegyelmezett, megáll, mielőtt kilépne az aszfaltra. Visszacsalogatom az autóhoz, szedem össze a cókmókját, már a másik oldalon, a lépcsőn igyekszik lefelé. Megint elkapom, méltatlankodik: „Hallom a hangjukat.” És elkiáltja magát: „Hahó, van itt valaki?” Nincs visszhang.

Harmadszor is érte kell mennem. Szalad az udvari rész kis kertkapujához, ott fogad. Kérdem, mikor vett észre? Mutat be a játszóba: „A csúszdán.” Bemegyünk elbúcsúzni az óvó nénitől, menet lelkes bosszankodással mutatja a kis csúszdát, csodálkozik, hogy nem méltatom megjegyzésre az alkalmatosságot. Megtaláljuk a vezető óvónőt, cuppanós puszival búcsúzik tőle. Hiába, nőnemű lény.

Össze kell szednem a meleg holmiját, kalauzol. Sok az egyforma ajtó, de pontosan eligazodik.

Kérdi, most hová megyünk? Magyarázom, hogy hozzánk, mert a szülei dolgoznak. Nem kommentálja, de megkér, hogy „menjünk a hídon át”, ami a hozzájuk vezető út kezdete. OK, arra veszem az irányt, megállunk a Fogaskerekű felett átvezető híd közepén és látunk is egy szerelvényt, amint elhagyja a közeli állomást. Odaérünk a kilátóra, megint nem érdekli. Innen viszont már el kell majdnem a palotájukig menni, nincs hozzánk vezető rövidebb út. Megállunk még pipacsokat szedni, az egyikről azonnal leperegnek a szirmok, a másikról csak estefelé, amikor hazaviszem Gézengúz urat. Amikor párszáz méterre a lakásuktól változtatok az útvonalon, vitába keveredünk, ő a hozzájuk vezető úthoz ragaszkodna. Lassan belenyugszik és elkezdjük az utcaneveket gyakorolni. Ismét az az érzésem, hogy olvassa az utcatáblákat, de lassan kiderül, hogy a szóképeket ismeri fel, „olvassa” sorban az utcatáblákat. Nagyon érdekes! Úgy látszik, van az olvasás-tanulásnak ilyen módszere: szóképeket tanulva jutni el az olvasás képességéhez. Régóta nem is érdeklik a betű-játékok.

Nálunk sokadszor hiába kísérletezek focival vagy az általa korábban annyira imádott golflabdás játékkal, csak a locsolás érdekli. Újabban erős vízsugárral is közel megy a kiválasztott (kiégett) felülethez és úgy locsolja, hiába mondom neki, hogy így csak kimossa a földet. Sikerül hamar abbahagyatnom a „parki víz” pazarlását, leguggol egy piciny sárga virágokból álló csokorhoz és kéri, hogy tépjem le én a szálakat Anyucijának. Hányat, hármat? - kérdem tőle. „Nem, ötöt.” - adja ki az utasítást, majd tép ő maga hozzá egy hatodikat. Már indul is fel a lakásba, de megtorpan a feljáró út melletti szép fehér rózsabokornál: „Vigyünk rózsát is Anyucinak!” Hm, ez meg a kedves lakótárs néni tulajdona! Próbáljuk felcsengetni, hogy engedélyt kérjünk, de nem nyit ajtót. Bikfic uraság beleegyezik, hogy majd hazafelé próbáljuk meg újra. A lakásban azonnal elindítja a fiínomság-vadászatot. Fel kell emelni a frigóhoz, lecsap a Túró Rudikra, illetőleg kivesz egyet a hatból álló készletből. Leül vele az asztalhoz és ragaszkodik hozzá, hogy ő maga bonthassa ki. Pillanatok alatt befalja és kijelenti, hogy összesen hatot fog megenni (egy pillanat alatt megszámolta, hogy annyi a készlet!). OK, kapsz még egyet - lágyul meg a szívem. Az is üstökös sebességgel tűnik el. „Még kettőt kérek.” - erőltetné. Jó - mondom, taktikát változtatva - kapsz még egyet, és aztán elmeséljük Anyucinak, hogy hármat ettél. A taktika hatékony, a harmadikkal eltűnik a Rudi-étvágya. Előttem megy be azonban a nappaliba, és mire én is beérek, már bekap egy kávés cukorkát, büszkén mutatja a kb. 1x1 cm méretű édességet. Odamegy az ablakhoz és a látványt kezdi ismertetni: „Az ott a Gellérthegy és a szobor, amelyik a pálmát tartja.” Hirtelen a rémülettől kerekre nyílt szemmel hozzám fordul. Nem értem a rémület okát. Mi baj? - kérdem idegesen. „Lenyeltem.” - feleli változatlanul rémült arccal. Most én ijedek meg: a cukorka nem lehetett sokkal kisebb, mint amikor megmutatta nekem. Igyál gyorsan vizet - kérem és rohanok a konyhába vízért. Csak a fejét rázza. És hol lehet most a cukorka? - próbálom tisztázni a helyzetet. Mutatja a pociját. És fáj valami? „Nem, csak megnyomta kicsit a torkom.” Kezdek megnyugodni és bár nem vagyok benne biztos, szabad-e ilyenkor egyáltalán inni, újra erőltetném. Bemenekül előlem az ágyamhoz, a felső testével ráhasal, és a tenyerébe temeti az arcát. „Buta vagy!” - tolja el végül a poharat... „Azért vagyok így, mert nem akarok inni.” Lassan megbékélek a helyzettel, úgy látszik, tényleg nincs nagy baj. Türelemmel várom, hogy ő is kilábaljon a pánikból.

Pár perc múlva előjön, egyeztetjük a további programot. „Feladatokat akarok.” - jelenti ki határozottan. Előszedem a feladatok-szatyrot, kiválasztja az egyik füzetet és lapozgatja: ezt már megcsináltam, ezt is... ezt csináljuk meg! A feladat virágok kiszínezése, kivágása és fonalra fűzése. Elkezdi, előszedi a színeseit, ki is színezi az egyik virág közepét, aztán megkér, folytassam én. Nem hagyja el azonban a terepet, sőt, nagy érdeklődést tanúsítva felmászik az asztalra és kommentálja a művemet: „Nem is léped túl a vonalakat. Viszonzásul elmagyarázom a módszerem, a virágszirom-színezés tudományát: belül kezdem, a magnál,

majd körbehúzom a szirom körvonalát és csak aztán töltöm ki a köztes térséget. Talán másfél órát is eltöltünk a színezéssel, kivágással, néha ő is átvesz részfeladatot, de a lényeg, hogy szép nyugodtan elbeszélgetünk. Ő az asztal tetején négykézláb helyzetben, én a színezéssel, kivágással bíbelődve. Soha még ennyit nem beszéltünk meg egymással. A virágok kivágására utalva megjegyzem, hogy elég zűrzavaros lesz. Szabatosan kérdez, ma nem először: „Mit *jelent* az, hogy zűrzavaros?" Már a bejárati úton lefelé jövet valamire azt mondtam, hogy alacsonyabb. Arra is így kérdezett vissza: „Mit *jelent* az, hogy alacsonyabb?" Most a zűrzavarosra azt mondtam, hogy hát olyan kacifántos, girbegurba. Felkacagott: „Az olyan vicces, hogy girbegurba." Persze tisztáznom kellett, hogy az összes szinonima ugyanazt fejezi ki: bonyolult a formájuk, nehéz ollóval kivágni. Közben kérdezgettem: mit reggeliztetek ma, mi volt az ebéd az kindiben? Az első kérdésre nézett a levegőbe, gondolkodott, majd közölte: „Nem emlékszem." A másodikra ugyanolyan elgondolkodva felelt: „Először paradicsom, másodszor fasírt... és lencse.

Hol aludtál délután, kint vagy bent? „Itt nincs kint ágy, csak bent."

Hogy hívják az óvó nénit, akitől puszival búcsúztál? És nem óvó néninek hívjátok, hanem a nevén? Megmondta a nevét és határozottan közölte, hogy a nevén szólítják. Ki a legjobb barátod? „Hát Lara." És többször morzsolgatta a nevét: Ra-la, La-ra. Kislány és mindig vele játszol? Szép szőke (már hallottam az újabb szerelemről)? „Igen, szép kislány, szőke, igen, mindig együtt játszunk." Én azt hittem, hogy a fekete kisfiú a barátod, hogy is hívják? (Van egy aranyos, göndör, majdnem fekete kisfiú az kindiben.) „Fábió! Fá-bi-ó."

Jó darabig a színekkel foglalkoztunk. Nem volt a készletében az ábrákon jelölt színekből vagy kettő. Különösen a piros árnyalatai foglalkoztatták. Az egyik színre azt mondtam, az majdnem téglaszín. Részletesen kellett magyaráznom, mi az összefüggés az építőelem és a színek között. „Most már értem." - bólintott komolyan. Meglökte a kezem kivágás közben. Rászóltam, vigyázzon, mert megszalad az olló. „Mi az, hogy *megszalad az olló*? Hol szaladt meg?" Nagyon izgatta a dolog. Alig lettünk kész a feladattal, felfedezte, hogy nem kiszínezés, hanem kifestés lett volna a feladat. „Akkor most ki kell még festeni." - jegyezte meg lehangoltan. Alig tudtam megvigasztalni. A nagy munka után visszatértünk az ablakhoz. Újra elmondta, hogy ott a Gellérthegy és a szobor, és tüskék a szobornál. Antennák - magyaráztam. „Tüskék, és mi van, ha megszúrják az embert?" Párhuzamot állítottam a gellérthegyi antennák és a palotájukhoz közeli nagy antenna közé. Ugye az se szúr meg senkit. Végül azzal zártuk, hogy a repülőgépekre veszélyesek, nem az emberekre, azért világítják ki az antennákat.

Többször bejelentette, hogy nálunk pisilni fog, de a kakit haza fogja vinni, „mert itt nincs *olyan* ülőke". Végül mindkettőt hazavitte.

Megjött Magdaléna. Azonnal áttért hozzá. Újra elmagyaráztatta az „alacsonyabb"-at. Magdaléna a közelállók magassági sorrendjével fogta meg a dolgot. Egyszer-kétszer bakizott, aztán kijelentette megint: „Most már értem." Több fordulóban locsolták a virágokat. Először fordult elő, hogy ő kérte, fogjuk meg, amikor az ablakon túlra függesztett ládákra került a sor: „Pipusz fogjon meg, amikor locsolok." Úgy látszik megjelent nála a mélységtől való félelem.

Nagyival indulás előtt fűzték fel egy aranyfonalra a kivágott virágokat. Amíg Magdaléna dolgozott, ő legombolyított a fonalat, körbe a nappaliban, közölve, hogy „ez egy folyó". Magdaléna felfújt egy lufit, hogy majd az ablakban nyitott szájjal elengedve „rakéta" lesz belőle. Hát lett is, elszállt a bokrok közé.

Távozás előtt még kikérdezett minket, hogy ha ide látogatnak, mi is itt leszünk-e? „Mert ti tudjátok, hogy kell az ágyat megcsinálni." Nehezen indultunk el, mert először be kellett tekerni az addig vízben tartott hat szál pirinyó sárga virágot, majd keresgéltük a rakéta-lufit a bokrok között, aztán eszébe jutott a rózsa: „Jaj, a rózsa! Anyucinak kell egy szál. Itt tépd le."

A kocsiban még azon filozofált, hogy Apuci még nem lesz otthon.

A szombatot a szüleivel töltötte, amíg mi Varázsot takaríttattuk, illetve én ismét lenyírtam a füvet, és agyon locsoltam a kertet, annak ellenére, hogy Kari szomszédunk is locsolta pár nappal előbb, és jó áztató eső is volt távollétünk alatt. Ijesztő ugyanis a korai kánikula, ami pár napig már volt, és amivel ismét fenyegetnek a meteorológusok. Este, épp amikor Magdaléna vitte haza a takarítónőket, Bikficke Őkelme személyesen akart volna beszámolni a nap nagy élményéről. Teljesen véletlenül ugyanis akkor mentek a Gesztenyésbe Amirával, amikor az önkormányzat szervezésében a védelmi szervezetek, a rendőrség, beleértve a lovasrendőrséget, a tűzoltóság és még csoda tudja kik gyermeknapot tartottak. Valahogy úgy kezdte a beszámolót, hogy „láttam tűzoltókat és nagy-nagy ló is volt, fel is ültem rá". Magdaléna itt félbeszakította, mondván, hogy az autóban nem tud vele beszélgetni. Úgy megsértődött szegény, hogy amikor Magdaléna visszahívta Amira Őfelsége telefonján, se vele, se velem nem volt hajlandó szót váltani.

Tegnap, Varázsról jövet beugrottunk érte, hogy elvigyük egy délelőtti kirándulásra. Mire összepakolták a gyereket, szinte semmi értelme nem volt a tervezett „valahová elvinni Őkelmét" programnak. Fél 11-kor mégis beszálltunk az autómba és elvittük a Margitszigetre, mert élő állatokat akart látni, az Állatkertre gondolva. Indulás előtt az előszobaszekrényre tett három virágszirmot és kihirdette, hogy „az vihet belőle, aki akar". Akkor én kérek egyet - jelentkeztem. „Csak lányok vihetnek." - egészítette ki a döntését.

A Margitszigeten komoly fizikai teljesítményt mutatott be. Vittük a kis „motorosát", rápattant és rohant vele előre, alig győztük utolérni. Megcsodálta az artézi kútból táplálkozó kis tavacskát, a halakat, teknőcöket, vízesést és a trópusi tavirózsákat, majd új lendülettel hajtott a játék-réten át a kis állatkert (kisállat-kert?) felé, ami persze nem volt kitáblázva, tán háromszor is kérdeznünk kellett, merre visz oda az út. Olyan tempót diktált, hogy az egyik kanyarban eltűnt a szemünk elől, Magdaléna futva érte csak utol. Mintegy száz méterre az Állatkerttől aztán elfáradt (mint később kiderült, inkább megunta a motorozást), és felkéredzkedett. A vállamra ültettem, nem engedte, hogy fogjam a kezét, a lábát kellett tartanom, ő pedig a fejemre tette a kezét. Közben persze megbeszéltük, mit fog látni. „Engem az oroszlánok érdekelnek!" - jelentette ki határozottan. Nem okoztak azonban csalódást neki a kisállatok sem. Nyolc-tíz gólya tipegett alig tíz méter sugarú füves körben. Középen, egy kivágott fa rönkjén fészket is raktak. A fészken álló gólya kerepelni kezdett, egyik társa követte a példát, hátradobva a fejét és függőlegesen tartott csőrökkel adta ki a fura, keményen csattanó hangokat. Magdaléna felhívta a figyelmét arra, hogy az egyik gólya féllábon áll. Ki is próbálta azonnal, hogy lehet úgy állni? Több póniló keringett egy karámban, azokra csak rápillantottunk. Ügyetlen szervezés miatt ki kellett menni az Állatkertből és kerítésen kívülről nézni a pávákat, ölyvöket, az egy szál sast és az őzikéket. Újra a vállamra kéredzkedett. Gondoltam, jó alkalom a számtan gyakorlására. Mondom a gyereknek, hogy 200 lépésre viszem, nem többre, és elkezdtem hangosan számolni a lépteimet. Pont száznál értünk az őzekhez. „Nem százat akartam - szólal meg a fejem felett -, hanem száznyolcvanat." Honnan veszi ezt a számot, a csuda tudja. Az őzikéktől elbúcsúzva újra fel kell vennem és kezdem a számolást. Észleli, hogy korlátot állítok a kétszázzal, rám szól: „Most ne számolj, jó?" Sapkát akarunk ráadni, tűz a Nap, de az istennek sem engedi. El is veszítjük a sapkát. Megállapodunk, meddig viszem, kis alkudozások után hajlandó leszállni. Leteszem, felül ismét a paripájára, és mintha újjászületett volna, száguld a kényelmes-kellemes futópályán, majd a játszó-mezőn át. Ott megjegyzi, hogy játszani szeretne, de se időnk, se kellékünk nincs hozzá, megyünk tovább. Majdnem elfelejtettem: közben meglep bennünket, a futóktól kedvet kapva elkezd ő is futni. Sohasem láttam még ilyen hosszú távokat futni. Enyhén kacsázva szedi a lábait, és száz métereket fut megállás nélkül. Kitűz magának célokat: addig a bokorig futok, addig a kukáig (fém szemétkosarak) futok és megvárlak benneteket. Pontosan betart mindent.

Hogyan kerül szóba, már nem emlékszem, valahogy egyeztetik Nagyival, hogy hány napig lesznek még nálunk. Magdaléna sorolja a napokat, a szerdánál megszólal: „Szerdán fütyi-mosás, vasárnap hajmosás!” A kocsihoz érve Magdaléna rácsodálkozik, hogy a térd-ragtapasz szélén keletkezett csíkok még mindig csúfítják a lábát. Ígéri, hogy otthon lemossa. „Csak *acetonnal* lehet lemosni.” - tájékoztatja Nagyit. Nyilván a szüleitől értesült a nehézségről. Kis eszmecsere után megállapodnak, hogy jó lesz a sebbenzin is.

Megérkezve hozzánk, még a kocsiban szólt, hogy „nagyon izzadt a hátam”. Magdaléna azonnal rá akart adni valami melegebb hacukát, de határozottan hárított: „Nem kell! Vegyük le ezt, töröld meg a hátam, aztán vegyünk fel másikat.” A lehető legjobb megoldás.

Elég jól ebédelt, de a második fogásként felszolgált „noká”-val már birkózott, kiütközött rajta a fáradtság. Versenyre keltünk, ki győz, ki végez előbb az ebéddel? Rájátszottunk, ő győzött, természetesen. Bár tudta, hogy még fagylalt következik, leszállt a székéről, mélyen, japánosan meghajolt (mint győztes), és bement magától, unszolás nélkül a szobájába, aludni. Magdalénának sikerült visszahívnia a fagylaltozásra, ahol ismét győzedelmeskedett, de ezúttal már provokált: „Tapsoljatok meg!” - adta ki az ukázt, és ugyanúgy hajolt meg, mint pár perccel előbb. Majdnem ötig aludt, kb. fél kettőtől.

A délután a fáradtság és a szülőkre várakozás jegyében telt el, TV-meséket nézett, az ágyamon heverészve. Talán egy tréfálkozás érdemel említést. Magdaléna frissen mosott fehérneműt teregetett és megjegyezte: „Itt szárad a Pipusz bugyija.” Jót nevetett rajta. „Pipusz, neked bugyid van?” - kérdezte, amikor beléptem én is a szobába. „Nem, nekem gatyám van.” - feleltem. Nagyon élvezte a tréfálkozást.

Reggel csöngött a telefon, felvette és bejelentkezett: „Szia!” Szépen elbeszélgetett az ismeretlennel. Kiderült, hogy Magdaléna legjobb barátnőjével társalgott komolyan, felnőttesen.

Aznap este előadást jelentett be vacsora előtt. A felnőttek vacsora utánra halasztást kértek tőle, erre eltörött a mécses, sőt kisebb hiszti következett. Ki tudja, mi a helyesebb eljárás ilyenkor? Szerintem le kellett volna ülnünk és megnézni azt a 10-15 perces előadást, ami akkora örömet okoz a kis művésznek. Nehezen nyugodott meg, kijött hozzánk vacsorázni, de többször beszaladt a nagyszobába rendezkedni. Nálam elszakadt a kemény szív húrja, és bementem hozzá, amikor már talán harmadszor is bejelentette, hogy kezdődik az előadás. Bent nem volt igazi a hangulat, közölte is, hogy most csak rövid előadásra kerül sor. Előzetesként tett néhány mozdulatot, széttárta a karjait, és a kézfejeivel próbált kifejezni valamit, ökölbe szorította az egyiket, elforgatta a másikat. Amikor a többiek is csatlakoztak, többet foglalkozott „tereprendezéssel”, mint tényleges előadással. Pár ugrás következett, az egyik félfordulat végén elesett, ez valószínűleg végképp lehangolta, egy újabb táncmozdulattal zárta is a műsort. Nem kért (kapott) tapsot, nem hajolt meg, elromlott az egész estje (szerintem).

Az első éjszaka Nagyfiú egy ágyban aludt a szülőkkel. Az akció nem volt túl sikeres, mert a Nagyfiú ahhoz szokott, hogy abban az ágyban Nagyival kettesben kényelmesen aludtak, Magdaléna az ágy egyik szélén, ő az éjszaka folyamán keresztbefordulva az ágy kétharmadán. Valószínű ez a rutin okozta, hogy ütközésekre került sor, ami mindhármukat megviselte. Most nem kellett sok magyarázat, szinte automatikusan fogadta el a javaslatot, hogy aludjon Nagyival az ő szobájukban. Jól aludtak, csak hajnali 5 körül szaladt át a szüleihez.

Tegnap reggel esős, borongós időre ébredtünk. Megjegyezte: „Most jó sok vizet kapnak a virágok.” Nem is kell locsolni, elég lesz ez az eső a mai napra - mondtam és ő is egyetértett.

Én mentem érte az kindibe és a terv az volt, hogy elmegyünk valamelyik játszótérre és csak aztán haza. Nem fogadta el a tervet, határozottan kérte, hogy egyenesen menjünk haza. Sőt, az autóban még azon a véleményen volt, hogy nem is motorozik, nem locsol, hanem rögtön

megy fel a lakásba. Kiszállás után nem érdekelte a kocsi garázsba-állításának procedúrája, ami pedig a garázskapu nyitása-csukása miatt izgalomba szokta hozni. Elkérte az utolsó százforintost a kocsiból, és minden könyörgésem ellenére áthajította a szomszédhoz, a drótkerítésen keresztül. Mint aki jól végezte a dolgát, kereste a motorost, amit végül a kocsi csomagtartójában találtunk meg, ráült, elhajtott a kert túlsó sarkáig, feldöntötte, és csak álldogált, nézelődött, az egyik fa száraz ágát próbálta letörni. Elkezdtem kergetni, és jó félórát szaladgáltunk. Bizony, öt-hat elfogás után - amit nagy gyömöszködés-kacarászás követett - nem tudtam teljes erőbedobással üldözni, mondtam is neki, mire kegyesen lelassított, bevárt, csak hogy az elfogás kacarászós pillanatát élvezhesse. Közben Bikficnek mertem szólítani, amit ezúttal sértődötten elutasított. Ma reggel elmeséltem Amirának, aki néha Ördögfiának szólítja, meg is jegyezte rögtön, hogy az Ördögfia jó.

A délután nagy pillanatai a locsolás (amit reggeli véleménye ellenére kezdeményezett) és a magasból leugrálás voltak. A locsolás már rutin, a magasból leugrás azonban 15-20 cm emelkedést jelentett az eddigiekhez képest. Felmászott az egyik pamlag karfájára, alaposan bemérte, szemrevételezte, hová ugorjon, gyűjtögette a bátorságot, majd lendületesen leugrott. Megtapsoltam, és este mondtam is az Édesapjának, hogy nem csak fizikai teljesítménynek volt jó, hanem bátorság-próbának is. Újabb komoly előrelépés.

Este nagyjából megismétlődött az előző napi esemény-sorozat. Most sem alakultak szinkronban a gyermeki szándék, és a felnőttek fogadókészsége, ismét én adtam fel elsőnek a felnőttes erőt, és kimentem hozzá a nappaliba. Talált Varázsra előkészített drót-tekercset, aminek a végeit sikerült felfedeznie és azoknál fogva addig rázta a tekercset, amíg az kibogozhatatlan gomolyaggá nem vált. Sikerült azonban megőriznie a két drótvéget, kinevezte azokat mikrofonoknak, és amint megjelentek a többiek, kinevezte az egyiket magyar, a másikat angol mikrofonnak. Micsoda remek ötlet a három és fél éves gyerkőctől! Még meglepőbb volt, hogy megkérdezte a nézőket, ki beszél angolul, majd a jelentkezők közül színpadra invitálta az Édesapját, átadta neki az egyik mikrofont, és szereplésre bíztatta. Én csak ámultam-bámultam. Nagyon okos a mi Nagyfiúnk!

Az utóbbi napok eseményeiből ismét le lehetett szűrni a fontos következtetést: minél többet dicsérni és minél kevesebbet szidni! Kicsit el is szégyelltem magam, mert néha erőteljesen fakadok ki, amikor makacskodik.

Megjegyzésre érdemes még két mozzanat, Magdaléna mesélte:

Nézi este az egyik csillárt és megjegyzi: „Hát ezt az *égőt* valamikor kicserélhetnéd, mert nem ég.”

Reggel pedig vallatóra fogta: „Te is *megszomjazol* éjjel?” Így: megszomjazol!

Reggel Magdaléna is, én is tudtuk vinni az kindibe. Nagy meglepetésemre engem választott. A rózsabokornál, jó harminc méterre a garázstól lecövekelt, odáig fel kellett mennem a kocsival a bevezető úton és csak ott volt hajlandó beszállni. Még be se csatoltam, elkezdett énekelni valami, számomra eddig ismeretlen dalt. Lassan megértettem: Anyák napi angol dalocska. Még nem tudom, tanítják-e angolra vagy csak ez a dalocska az eddigi eredmény?

Órákig írhatnám az elmúlt két és fél nap vele kapcsolatos élményeit, ehhez azonban nincs elég energiám. Ezúttal csupán néhány mozzanatot és észrevételt rögzítek.

Kezdem a kellemetlennel. Talán egy hete az égvilágon mindenre azt mondja: kaki vagy pisi, esetleg kaki-pisi. Őfelsége épp a héten vett részt szülői megbeszélésen, ahol szülői hozzászólásokból kiderült, hogy pestisként terjedő ragályról van szó. Mit lehet ilyenkor tenni? Eltérő véleményen vagyunk, Trónörökös vejem és én rá-rászólunk, volt, hogy a vejem elküldte az asztaltól, amiből sírás-rívás, és Amirához könyörgés lett, de a kakizás arra az alkalomra

megszűnt, Magdaléna szerint viszont nem kellene észrevenni, ő elterelő hadműveletekkel igyekszik megoldani a kérdést. Egyelőre nem lehet látni a fényt az alagút végén. Jócskán benne vagyunk a kakiban.

Felfigyeltem viszont arra, hogy mind több érzelem kifejezésére képes. A szeretlek - nem szeretlek, buta vagy mellé szépen felsorakoznak a mérges vagyok, haragszom rád, szomorú vagyok. És az utóbbit azzal is kifejezi, hogy a tenyerével eltakarja az arcát és lehajtja a fejét valamire, mint tette akkor, amikor a cukorka váratlan, fájdalmas lenyelése miatt idegesked-tünk. Az érzelmi fejlődés csúcsának érzékelem, hogy a halál gondolata is foglalkoztatja. Nagyinak mondta, lefekvésre készülődve: „Ha öreg leszek, én is meghalok? Nagyon szomorú leszek, mert nem láthatom majd Anyucit."

Csütörtök este ismét előadást rendezett. Nagy izgalommal készült, ki-be járkált a konyha és a nappali között, rendezgetett. És ezúttal a hetek óta nem látott igazi nagy műsorát adta elő. Feltetette a Hattyúk Tava DVD-t, és időnként a TV-re pillantva igyekezett utánozni a balett-táncosokat. Szerintem komoly sikerrel. Természetesen szó sincs ugrásokról, piruettekről, de számtalan alkalommal lendületes fordulatokat végzett, és a karjaival, kézfejeivel igyekezett bájos mozdulatokat tenni. A műsor vége felé kétszer is mélyen meghajolt a TV felé, majd kérésünkre felénk is. Magdaléna gyorsan elővette egyik kedvenc csokoládéját és átadta a művésznek, mondván, hogy ez a díja, megérdemli. Nem értette, mi a díj, alaposan el kellett neki magyarázni.

Ma ebéd után mondott valamit Szultánnak. Az én fülemet csak egyetlen szó ütötte meg: „*...néhány...*"

Egész nap cseresznyézett. A földig lógó ágakról szedegette a még apró és éppen csak pirosodni kezdő szemeket. Többször behozta a zsákmányát, mutogatta, magyarázgatott, de a magot kiköpni mindig kiment a kertbe. Hiába óvtuk a várható hasmenést emlegetve, makacsul ragaszkodott a friss gyümölcshöz és a cseresznyeszedés élményéhez.

Miután a kakizás is állandósult, azzal fenyegettem meg, hogy „Kaki-Maki"-nak fogom hívni mindaddig, amíg fel nem hagy ezzel a butasággal. Nem tetszett neki, de talán elszégyelli magát. Keményen válaszolt: „Én meg pisinek foglak hívni." Itt tartunk.

Délután szétváltak az útjaink. Hercegünk, a szülők és Magdaléna elkocsiztak a Koloska étteremig, és onnan gyalog elmentek a forrásig. Ördögfióka a kb. 2 km-es út nagyobb részét futva tette meg. „Fussunk el tőlük!" - felkiáltással Nagyit buzdította közös futásra... el is fáradtak katonásan mindketten.

Visszafelé Őkelme az Édesapja vállán utazott.

Én a kikötőbe mentem le, csodálatos volt a Tengerünk. A kikötőben majdnem néma csend honolt, gyenge szél fújt, a Tenger vizén apró fodrok sorjáztak. Béke és nyugalom világa. Üldögéltem egy órácskát, és nagyon régóta először fájdult meg a szívem, kegyetlenül hiány-zott a vitorlázás.

Hazatérve Hercegünk pazar beszámolót tartott a kirándulásukról. Felnőtt szavak sorakoztak a mondókájában, meg akartam jegyezni az egyiket, nem vagyok teljesen biztos, hogy ez hangzott el, de mindenképpen ilyesmi: „*Feledhetetlenül* szép ott a természet, nagyon szép virágok vannak." Hozott is nekem három szálat. És aranyosan invitált: „Máskor te is gyere velünk, nagyon szép ott minden, csodálatos!"

Kertészkedtünk is egy kicsit. Pár négyzetméter gyomot irtottam ki kapálással, majd néhány tő sövényt kezdtem metszeni, amikor odajött és kivette a kezemből a metszőollót. Nehéznek bizonyult számára az olló kezelése, a gyermeki kéz számára túl nagy erőt kellett kifejteni, de nem adta fel. Csupán a száraz ágak elvágásával nem tudott megbirkózni, azokat átengedte

nekem. (Sajnos a jobb karom nem bírja a legkisebb fizikai munkát se, fel kell adnom a kertészkedést is.)

Délután bágyadtan ébredt, bújt az Édesanyjához. Már ekkor gyanús volt, hamarosan panaszkodott is, hogy fáj a gyomra. Apró öklendezések után kézen fogta Anyát, és átment vele a fürdőszobába hányni, ami nem sikerült azonnal, csak mintegy húsz perces további nyüglődés után. Gyomorrontás! Érdekes, hogy nagy valószínűséggel nem a félérett cseresznyével rontotta el, hanem a strandon vásárolt, majd ebéd közben hidegen is fogyasztott lángostól. Az eredeti terv szerint ébredés után indultunk volna haza, de Szultán sétálgatott a nagyon elkámpicsorodott gyerekkel a kertben. Mindezt, sőt a kocsiba szállás előtt az utcán ismétlődő kisebb hányásokat is vitézül viselte, meg is jegyezte, hogy „most nem sírtam”! Haza más emberként érkezett, félig kipihente a sokkot. Enni csak ropikat kért és kapott, no meg vizet, természetesen.

Este Amira Őfelsége mesét olvasott neki egy űrhajóról. Kiderült, hogy több bolygó nevét tudja, sőt a Marsról úgy beszél, mint vörös bolygóról. A Plútót eredeti nevén is ismeri, de átkeresztelte saját névre is, Rongának hívja. Elképesztő!

Jól aludt, reggel jókedvűen ébredt. Nem akart enni, valami kevés „gabonát” kapott. Öltözködés közben meglátta, hogy én a trutymómmal ülök le mellé az ágyra, lecsapott rá, és a felét megette. OK, nincs komoly baj!

Most jut csak eszembe, hogy a napokban ádáz levelezésbe kezdett. Kettétépett több, korábban általa kinyomtatott lapot, kért borítékokat, azokra firkált valamit, egy-egy fél lapot betett a borítékokba, majd fel kellett emelni a postaládáknál, megkérdezte, melyek a közeli ismerősöké, és bedobta a leveleit. Újabban kikeres egy-egy könyvet az esti órákban, kijelenti, hogy most olvasni fog és félrevonul. Alakulnak a dolgok.

Ó, jaj, nem egyszerű gyomorrontás volt a vasárnapi rosszulléte. A tegnapi ovit még jól viselte el, Őfelsége hozta haza normális állapotban, le is ment önállóan a kertben ezen a hétvégén született homokozóhoz játszani. Amikor azonban - két perccel később - utána mentem, kivenni Magdaléna kocsijából a homokozó-játékait, és felügyelni rá, odajött a kocsihoz és halkan panaszkodott: „Pipusz, fázom.” Én azonnal éreztem hőemelkedést a homlokán, felvettem, és vittem fel a lakásba. A lépcsőn mintha vacogott volna a foga, meg is erősítette a panaszát: „Nagyon fázom.” Érdekes, hogy Amira láztalannak érezte. Magdaléna hozott egy takarót, de elutasította: „Nem kell. *Szívesen* (!) bebújok ide (az ágyukon lévő paplanra mutatott)”. Úgy, rövidnadrágosan, trikóban befeküdt az ágyba, és pillanatokon belül érzékelhetően szökött fel a láza. „Ez láz.” - fogadta el végül a kellemetlen tényt. Rettenetes dolog beteg gyerek szenvedését látni! Ettől a pillanattól kezdve, amíg le nem feküdtem, csak idegeskedni tudtam. Pedig nagyon felnőttesen viselte a váratlan betegséget. Elfehéredett, keze lába jégcsappá, minden egyéb testrésze tűzzé változott, összehúzta magát, a kis lábfejeit egymásra rakta. Az embernek az volt az érzése, hogy megy össze. „Nagyon rosszul érzem magam.” - ismételte többször. Megkérdeztem, fáj-e a gyomra? „Nem, a hátam fáj.” - panaszolta, majd kérdésemre kiegészítette: „Az egész hátam fáj.” Amira Őfelsége először elolvasta neki az űrhajós mesét, aztán elszaladt gyógyszerekért. Távolléte alatt szinte percenként szólítgatta Édesanyját, majd engem kérdezett, mikor jön már vissza. Megsaccoltam és az állóóra nagymutatójának helyzetét értékelve magyaráztam, hogy amikor az lefelé fog mutatni, Anyucinak meg kell érkeznie. Tőlem is az űrhajós mesét kérte, közbevetette, hogy veszélyes dolog, majd jóval a vége előtt leállított: „Most hagyd abba!” Maga kezdett gyerekdalokat énekelni, halkan, szinte a párnájának. Elmesélte - kis ujjaival egy centinyi rést mutatva az „Icuri-picuri kis Bencét...”, kommentálva, hogy ezt tanulják Anyák napjára, nem, helyesbített, az évzáróra. Közben el-eltakarta az arcát a tenyerével, forgolódott. Őfelsége a jelzett idő előtt megérkezett, Pici Nagyfia az öröm ellenére heves tiltakozásba kezdett: „Ne adjatok

gyógyszereket! ... Ne a popsiban mérd a lázat ... a fülemben ... Ne adj be kúpot, az fáj.” Amira megmérte a fülében: 40,3 fok! Kikötötte, hogy akkor lehet beadni neki a kúpot, ha előbb elszámol 15-ig, aztán pedig megfogom a kezét. Így történt, Őfelsége pedig olyan ügyesen adta be a kúpot, hogy észre se vette. Ezt ő is elismerte, de kérte, hogy tornásztassa a lábait.

Közben egyszer pisilt, kétszer kakilt („rotyogós volt” - mondta később), kérésre többször ivott kevés vizet.

Félrevonultam, mert Amira láthatólag egyedül akart lenni vele. Apát is hiányolta, és örült neki, amikor megérkezett, de rövidesen azt kérte, hogy „csak Anyuci legyen itt”. Nehéz, nagyon nehéz.

A láza csökkent, korán elaludt, mi vacsorához ültünk. A rövid vacsora közben kétszer riadt fel és hangosan szólította „Anyucit”.

Most hajnali fél hat van, alszanak a többiek, remélem nincs nagy baj!

Fél nyolc körül ébredt, nem gyógyultan. A tegnapi heveny lázból sok maradt (mérés: 39,0 fok), és nem volt étvágya, Trónörökös vejem beadott neki egy lázcsökkentő szirupot, és együtt kértük, hogy legalább egy, egyetlenegy kekszet egyen meg, de nem sikerült meggyőzni. Vizet is csak módjával fogyasztott.

Elmesélte az álmát: „*Varázsoltam egy pocsolyát az égbe* és oda dobáltak labdát. Úgy hívták, hogy „labda-kiíró”. Sok labdát dobáltak.” És fröcsögött, mondtam én. „Nem, nem fröcsögött, *mondom*, az égben volt.”

Elmondta, hogy „Anyuci szerint a beteg nem mehet kindibe.” Felolvastatta az űrhajót. Üveggömb helyett üveggolyót olvastam tévedésből, azonnal kijavított. Áthelyeztük az én ágyamra, mert ott lényegesen hűvösebb van. Talán félórányit nézett meséket, elsősorban a bebeTV-t, aztán visszament a nagy ágyra, „ahol Anyucival és Apucival szoktam lenni”.

Ekkorra le is ment a láza, gyakorlatilag megszűnt. Mindjárt kedve is kerekedett játszásra, szórakozásra. Hosszasan írt a számítógépen, ami régóta nem érdekelte. Mintha felejtett volna is betűket, de aztán belelendült: azt játszottuk, hogy felállt a gép előtti székre, kinézett az ablakon és „kitalált” egy szót, amit aztán közös erővel legépeltünk, és természetesen 2-3 szó után kötelezően kinyomtattuk az addig írtakat. Az ablakon kitekintésnek többnyire semmi köze sem volt a kitalált szóhoz, például babhoz, harangvirághoz. Legalább egy órahosszat dolgoztunk, de lassan elunta és „feladatot” kért. Ki kellett vágni állatfigurákat, a Napot színes papírból és felragasztani más színű lapra. Szép montázs sikeredett. A déli harangszó előtt - amit együtt néztünk meg a szobámban - evett egy kevés rántott húst. Miért éppen azt kívánta meg a felkínált számtalan „száraz” ennivaló helyett, ki tudja? Viszont nem ebédelt, mellénk ült ugyan, de csak pár falat húst evett krumplival. A gyomra még nem volt rendben, szagokról lehetett következtetni rá.

Délután jól aludt, de ébredés után Amira ismét 38 fokos lázat mért nála. Panaszkodott hasfájásra is, és cipeltette magát, megkért, hogy sétáljak vele a lakásban. Rövidesen javult az állapota, „feladatozott”, levitt vizet a madaraknak (akik persze nem használták a kertbe kitett tálat).

Megkérdeztem, nagyon unatkozik-e az kindi nélkül? Szemrebbenés nélkül igent mondott. Őszinte. Nem is tiltakozott senki, amikor DVD-zni kezdett. A Diótörőt nézte vagy félórát és kicsit táncolt is, aztán áttért a muzsikus tücskökről szóló cseh rajzfilmre. „Tízet fogok nézni.” - jelentette ki nekem és tudta, hogy a hetedik epizódnál tart. Estére virgonc lett, haszontalankodott. „Megrúglak.” - fenyegette meg Nagyit. Meggyógyult. Az étvágya is megjelent, majdnem szokásos mennyiséget vacsorázott. „Zombi vagy?” - kérdezte meg Nagyit. Nem, miért? - kapta a csodálkozó választ. „Mert ha nem, akkor veled alszom.” - jelentette ki.

Elvonultak kettesben, de perceken belül megjelent a színen, és rövid vita után bemászott a nagy ágyba, ahol hamar el is aludt.

A következő nap lábadozással és ketrec-hangulattal telt, bár igyekeztünk foglalkoztatni. Újra érdekelte a betűvetés, játszottuk a „kinézek az ablakon és mondok egy szót” gépelést, kezd a kétbetűs hangokkal is ismerkedni. Önállóan használta a nyomtatómat, éppen el voltam foglalva, amikor kedvet kapott hozzá. Kis hezitálás után azt mondtam neki, csinálhatja egyedül is, hiszen érti. Meg is oldott mindent, amikor odamentem, talán a hatodik oldalt nyomtatta.

Elég jól ebédelt, jót aludt. Délután buzgározott egyet, meg azon kaptam, hogy számolgat az ujjain. Mit számolsz, Benedictus? - kérdeztem. „Húszat.” - felelte és megismételte nekem tíztől kezdve. Tetszik neki, nem kell unszolni, nagyon fogja érdekelni a matek. Késő délutánra annyira jól érezte magát, hogy keményen haszontalankodni kezdett. Amira morgott is, hogy akkor holnap kindibe adja, mert nem bírja a fiacskája a négy falat.

Megkapta az első „intőt”. A kindiben valami csúnyát mondott ebéd közben (nemigen lehetett más, mint a kaki) és félreültették. Nevezetes nap, pontosnak kell lennem: csakis május 28-án, csütörtökön történhetett ez a történelmi esemény!

Ma velünk töltötte fél napját. Vallott: „Nem ebédnél ültettek félre, hanem tízórainál.” Miért? „Azt mondtam, hogy kaki, pisi.” - nem látszott rajta, hogy megrendült, pedig hírek szerint akkor elsírta magát. Majdcsak elkopnak egyszer ezek a szavak...

Locsolt, furulyázott (a lépcsőházban és az udvaron is), motorozni nem tudott, mert nem találtam meg a kis motorját. Fent DVD-zett, írt a számítógéppel, sakkozott. Az utóbbit nagyon erőszakosan művelte, erőltetett lépéseket, „hadd üssék ki”, mondta flegmán, „mattot kapunk” (többes számban, természetesen). Keveset aludt, bebeTV-zett, amíg nem jöttek érte a szülei.

Közben azért történtek dolgok, amiknél érdemes megállni:

A nappali alacsony asztaláról átugrott az egyik pamlagra, majd készülődött, méricskélte, hogy onnan meg visszaugrik. Figyelmeztettem, hogy vigyáznia kell, mert ha a kis terítőn landol, az megcsúszhat, és akkor hanyatt leesik az asztalról. Nem tiltottam semmit, csak levettem a terítőt. Megértette, nem ugrott. Helyette kicsit táncolt. Tovább javult a mozgása: a lábfejét leszorítva lendületeseket lépett, annyira jól csinálta, hogy megtapsoltam.

A számítógépes betűvetésnek az vetett véget, hogy pisilnie kellett. Segítsek? - ajánlkoztam. Elutasított. Pár perc múlva kiáltozni kezdett, az Édesanyját hívta. Szaladok, ott áll a WC-ajtóban. Nem volt bekapcsolva a villany. Bekapcsoltam és látom, tiszta a bili. Ki is öntötted? - dicsértem. „Nem, állva pisiltem!” El vagyok maradva egy brosúrával!

Hetek óta űz egy érdekes játékot vagy annál komolyabb ügyet. Ragasztócsíkos cetlikre firkál valamit, és kiragasztja a bútorra. Ma tett valami megjegyzést „... emlékezni...” Valószínűleg a felnőttek „tennivalók” feljegyzéseit utánozza.

Magdaléna új gyurma-csomagot és feladatos füzetet vásárolt neki, és előkészítette, hogy vigye magával. Amira adta a kezébe a holmijait, örömmel kiáltott fel: „Ez is ajándék Ákosnak! - a pajtásnak, akihez délutáni zsúrra indultak. Kis aranyos.

„Én a N-A-A-Gy állatkertbe akarok menni.” - nyilatkozott, amikor elmenőben a holnapi program-lehetőségről váltottak szót a szülők Nagyival. Hangosan és elnyújtva hangsúlyozta a nagyot, mindenképp oroszlánt szeretne látni, aminek a hangját - riogatásként - kedvvel utánozza.

Lementünk Varázsra a hétvégére. Eső ide, eső oda, le kellett nyírni a füvet, körülnézni, mifene.

Lemenet is, feljövet is megálltunk pár percre Amiráéknál. Hogy odafele miért, már nem emlékszem, visszafelé beadtunk pár szem cseresznyét, pontosan három szem málnát (annyi érett volt), amiket Benedictusnak szedtünk és Magdaléna sütötte süteményt. Azt vártuk, hogy nekiesik a cseresznyének, de nem az érdekelte, hanem a málna és a sütemény. A három málna pillanatok alatt eltűnt, és két kocka süteményt is bekapott gyorsan. Aztán csak rángatta az Édesapját, hogy rajzoljon neki tigrist.

Voltak az Állatkertben, de nem sokat lehetett kihúzni belőle. Láttad az oroszlánokat? „Igen, de éppen aludtak." És zsiráfot? „Ilyen nagy volt!" - mutatta mindkét kezével, az egyik ujjait teljesen szétnyitva, a másikét csak félig. Hogy mit akart kifejezni, titok maradt. Kérdezgettem még, de gyorsan lepergett róla minden, zavartam a rajzolás nemes művészetének gyakorlásában.

Ajánlottam Amiráéknak, hogy jöjjenek le a következő hétvégére Varázsra, mert a cseresznye már nagyon szép lesz, és a málnásban is több lesz a piros szem. Elsőnek Ördögfia nyilatkozott: „Szeretnék, de még nem tudjuk." - és a szülők felé tárta szét a karját.

Magdaléna indulás előtt elvett egy csoki-gombócot. Ördögfia ijedten figyelmeztette: „Vigyázz Magdaléna, alkovolos!" Kiderült, hogy Őkópésága megkóstolta a napokban. És milyen volt? - kérdezte Magdaléna. Lebiggyesztette a száját: „Rossz."

Magdaléna búcsúpuszit kért tőle: „Nem adok, mert nem szeretlek." - volt a reakciója. Elege volt a zavarórepülésből.

Ma 3 éves és 8 hónapos! Igazi nagyfiú!

Percekig láttam csak, mert ugyan nálunk parkolt, de én orvosi vizsgálatról nagyon későn érkeztem haza.

Beléptem, a nagyszobából kiszaladt hozzám, üdvözölt, de hárította a kísérletem, hogy felkapjam, sőt, a puszimat se fogadta, a feje búbjára se sikerült adnom. Konstatáltam, hogy frissen nyírt a haja. Megjegyeztem, hogy nagyon jó a feje, később pedig együtt dicsértük meg, hogy milyen csinos. A hatás meglepő volt: először láttam, hogy mennyire örül a megjelenését ért dicséretnek. Ledobta magát a plüss kutyájára, beletúrta a fejét, és ilyen helyzetben kacarászott.

Kérésre-e vagy magától, többször elénekelt egy dalt, amit az évzáróra tanult az kindiben. Először egyszeri előadásra vállalkozott, aztán alkudozásba kezdett. Kettőt énekelek, majd felszaporította a fellépései számát négyig. Hamar kiderült a turpisság: előre meg kellett négyszer tapsolni. Kicsit bajban volt a sorszámokkal, az elsőt és másodikat nem tudja még. Sorban bejelentette, hányadik előadás következik: egyediket mondott első helyett, kettediket a második helyett. Minden előadás után újra besöpörte a tapsot!

Varázsról hoztunk neki cseresznyét és málnát, Amirának-Szultánnak tökfőzeléket és lecsót.

Amira Őfelsége a második vasárnapi zsúrról (!) felszaladt a kincsekért Bikfic Herceggel, aki már a lépcsők aljáról kiáltozott valamit, amit nem értettem. Eléjük mentem, és egy félelmetes boszorkával találtam magam szembe, aki ráadásul erőteljes huhogással fokozta a hatást. Rémüldöztünk is rendesen a gyorsan csatlakozó Nagyival együtt, amin rendkívül jól mulatott. Végig üldözött bennünket, fel a lépcsőkön, be az előszobába. Ott megnézte magát a tükörben, úgy tűnt, meg volt elégedve magával. Készült is összesen három fotó, mert a lábacskái teljesen el voltak ázva, meg késő is volt, Amira rohant vele haza. Lekísértem őket a kocsihoz, vittem a cseresznyét, és újra eljátszottam a rémüldözőt: előttük mentem, vissza-visszafordultam, rémülten összehúztam magam, és jaj-jaj kiáltással adtam értésére, mennyire félek tőle. Még tőle is ritkán hallhatóan gyöngyöző kacagással jutalmazta az attrakciót. Boldog napja lehetett, vidám volt, élvezte a szerepét.

Ismét ordítva jelzi az érkezését és a tegnapi pingálás nyomai még a fején vannak. Ijesztget, mintha a tegnapi boszorka még élne benne. Magdaléna puszit kér tőle, elsétál mellette és szinte csak magának megjegyzi: „Csak Anyuci puszija jó!"

Ír (össze-vissza) a számítógépen, minden sor után nyomtatni akar. Megunja, átmegy a nappaliba, feladatokat old meg. Ezúttal is, mint legutóbb, színez, főként az asztalon hasalva-könyökölve. Befog engem is, mégpedig nagy dicséret kíséretében: „A Pipusz ügyesebb nálunk, nem megy vonalon kívülre". - mondja Nagyinak. Váratlan fordulatként fogja a világosbarna színest, és minden tiltakozásunk ellenére kipingálja az arcát, orrát. Komolyan, mint aki fontos feladatot hajt végre. Lefotóztam.

Valami apró bajról teszek említést... Elgondolkodik rajta és megjegyzi (az asztalon hasalva): „*Előfordul az ilyesmi*." Akár a felnőttek.

Segít bundás kenyeret készíteni. Komoly segítség, csak ha elakad, kéri Magdaléna be-avatkozását. Odaül az asztalhoz és kijelenti: „Húszat eszek meg." Mennyi az a húsz? - kérdem. Helyesen mutatja, kétszer kilökve előre a tíz ujját.

Vacsora közben megbeszélem vele, hogy majd ha tartósan leszünk Varázson (faggat, mit jelent a tartósan?), elviszem egy vitorláshajó műhelybe. Kérdésre határozott „*érdekel*"-lel válaszol. Megkérem, szóljon majd, figyelmeztessen az ígéretemre. Kíváncsi vagyok, eszébe jut-e?

Elmenet minden lépcsőt két lábbal vesz. Magdaléna nem bátorítja, félti, mindenáron kézen akarja fogni. Nem engedi. Jobb is így, rossz korlátozás lenne!

Hazaérve megjegyzi Nagyinak: „Jó ez a dzseki, most nem izzadtam bele, *hál'istennek*."

Tegnap volt az évzáró az kindiben. Nem tudtam elmenni, kértem Magdalénát, hogy fotózzon, de nem sikerült felrakásra alkalmasat készítenie. A műsorról se sokat tudtam meg: énekeltek, körbejárós játékot mutattak be és más szokásos. Ami viszont rendkívül aranyos lehetett: ő és Lara, a legkisebbek, egymás mellett ültek, amikor az egyik éneket adták elő, Lara mást vagy rosszul énekelt, Ördögfia a tenyerével „befogta a száját", és azonnal, bocsánatkérően puszit adott neki. Kész gavallér!

Itthon feladatozás, színezés, hason fekve az asztalon. Újra felkért segítségre. Kiprovokáltam, hogy ismételje meg „a Pipusz a legügyesebb színező" dicséretét. Hamar megunta és elkezdett egy játék-kilövővel játszani. Mi az egyszerűség kedvéért elkereszteltük a játékot parittyának, ő ping-pongnak emlegette, bár tárcsákat kell kilőni egy rugalmas lemez segítségével. Négy-öt próbálkozás után remekül ment neki, célozni is megtanult, ami pedig nekem se ment, amikor legutóbb rájöttem a használat trükkjére. Boldog volt, ugrándozott, szaladt a kis tárcsák után, újságolta a kis késéssel csatlakozó Amirának, mekkora távolságra és milyen magasba tud lőni. Meg kell ilyenkor enni. Következett az újabban kötelező kergetőzés. Magát a kergetőzést is nagyon élvezi, kinevez valakit háznak és sikoltozva örül, ha sikerül bemenekülnie oda. Töredelmesen bevallom, hogy sokszor tényleg el tud menekülni előlem, mert a kis termetével, fürge lábaival ügyesebben tud kanyarokat venni a bútorok között. Amikor el sikerül kapnom, akkor pedig megpörgetem, fejjel lefelé viszem, a padlóra teszem le, minden kegyetlenke-désem hangos kacagással élvezi. Legjobban azt szereti, ha nem kergetem, csak hosszú léptekkel sétálok úgy, hogy nem nézek rá, majd hirtelen rávillantom a szemem, „kiengedem a karmaim" és riasztót kiáltok. Ez a csúcs, csilingelő kacagással ugrik ilyenkor a házhoz.

Nem akart hazamenni. Huzakodott Amirával, nem is tudom, hogy sikerült levenni a lábáról, hogy végül békésen hagyja felhúzni a cipőjét. Ezt is a nagyon boldog napjai közé sorolhatjuk!

Érte kellett mennem és nálunk parkolt. Egy órányit egyedül voltam vele. Szépen búcsúzott az ovitól. A homokozóban játszott Larával (természetesen!), de a nagy szerelem mellett éppen

egy kis lapát homokot próbált rászórni. Szaladt fel hozzám a homokozó melletti lépcsősoron, a lapátkát ledobta a földre, letépett egy levelet a fölénk hajló fáról és Lara felé dobta. Az óvó néni halkan megszidta érte, én pedig megkértem, hogy a lapátot szedje föl és ejtse le a homokozóba. Szó nélkül megtette. Úgy tűnik, az kindiben nagyobb a fegyelem, mint családi körben. Ami a búcsú szépségét illeti, először csak Larának mondott szia-sziát, az óvónő sértődöttet játszva megkérdezte: „És tőlem nem is búcsúzol?", mire olyan lelkes és előkelő (a test síkjában, előre néző tenyérrel) integetésbe kezdett, hogy minden jelenlévő széles mosollyal fogadta.

Már a kocsiba szálláskor kérlelni kezdett, hogy „nálatok fogj majd meg". Egyértelmű felszólítás volt a kergetőzésre. Nem töltött el nagy örömmel, mert meleg volt és az öreg csontjaim se bírják sokáig a rohangászást. Nem részletezem: a játék már az udvaron is az előző kétnapihoz hasonlóan zajlott. Rohangásztunk, ha utolértem, felkaptam, forgattam, nagyokat fújtam a pocakjára (ez új manőver volt, fent, a kastélyban is követelte). Amikor kegyelemért folyamodtam, mondtam, hogy nincs tovább, öreg vagyok, nem bírom, mindig engedményt tett: „Akkor sétálva fogj meg!" És időnként egyszerűen összehúzta magát és bevárt. Ravaszdi kis róka.

Párszor figyelmeztetett, hogy emeljem fel, amikor elfogom és fújjam a pociját.

Eszembe jutott egy menekülési lehetőség. Tanuljunk meg talicskázni - javasoltam. Nem értette, de hamar megtanulta, nem bukott orra, amint az elő szokott fordulni kezdő gyerekekkel. Sőt, fűszerezte a dolgot: „Tegyünk virágot a talicskába."

Épp készülődtünk felmenni, amikor megérkezett Magdaléna, aki aztán rögtön feladatozni kezdett volna vele, de ma is színezést választott, és engem is befogott. Épp egyedül maradt pár pillanatra a nagy munkával, amikor kiáltozni kezdett. Mi a baj? - siettem vissza. „Nézd, fehér marad!" - és mutatta az egyik kört, amit éppen zölddel akart beszínezni. Megpróbáltam én is, de tényleg rosszul fogott a színes. Mondom, elzsírosodott a hegye, megkaparom. Sikerrel jártam, de perceken belül újra panaszkodott, mutatta a barna Szines hegyét, és egy pontra mutatott: „Látod, itt van a *zsírréteg*." Honnan a „réteg", nem tudom, de jól látta, újra le kellett vakarnom az elzsírosodott felületet. Következett a fogócskázás, kimerülésig. Mármint az én kimerülésemig. Akkor kegyeskedett engedélyezni a „sétálva elfogást". Nagy-nagy kacarászás!

Kuktáskodott a vacsora készítéséhez. Öntözgette a tejet a palacsintatészta kezdeményhez, próbálta a keverést is. Ezúttal nem kért húszat, mindössze kettőt evett meg, aztán visszament feladatozni.

Megkérdeztem, hová fogom elvinni Varázson? Kapásból rávágta, hogy „hajóműhelybe". Emlékszik, számon fogja kérni.

Szombaton délelőtt felhívott telefonon. Épp kocsiztam a budaörsi reptérre, az Átkos-szülte Repülőgépes Növényvédő Állomás 50. szülinapjára. Félreálltam, és kérdezősködtem, hogy van, mikor jönnek le Varázsra? Nem volt nagyon beszédes, de a rövid válaszai ültek, így is beszélgetésként működött a kapcsolat. Varázzsal kapcsolatban megkérdezte Édesanyját, és úgy válaszolta, hogy este mennek le.

Tényleg este lett, mire leértek. Meztélláb jelent meg a cseresznyefa alatt és rögtön közölte, hogy megy hátra legelni a málnát. Egy cseresznyét volt hajlandó leszakítani, megdicsérte, hogy finom és indult is - a házon keresztül - a kert végébe. Az üdvözlések miatt pár perccel később értem oda, nagyban lakmározott Amira segítségével. Fantasztikusan szép és finom idén a málna, cseresznyényi vérvörös és mézédes szemek gyönyörködtetik a szemet és az ízlelőszerveket. Ott, a málnásban elkezdett bújócskázni (nem volt nehéz dolga, mert nem látszott ki, csak megfelelő bátorságra volt szüksége), ami aztán átcsapott hancúrozásba:

„Kergess, fogjál meg.” Jól fut, amikor Nagyival bújócskázott, figyeltem a futását. Mind hibátlanabb, nem igen lehet már kacsázást látni, és az önmaga diktálta iram is jó. El is fárasztott mindenkit, nem akarta abbahagyni. A vacsorámat - finom névnapi vacsorát kaptam, vodka, kaviár, pácolt balti hal, meg ilyesmi - is megszakította, szokás szerint hamar végzett és addig könyörgött, hogy kergessem, míg be nem adtam a derekam, kis alkudozás után: én egy, majd két futamot ajánlottam, ő azonnal - az ujjaival is megerősítve - négyet követelt. Aztán még csalni is akart, az egyik futamot nem akarta számolni. A második futam közben orra bukott, a szó legszorosabb értelmében: a pofikáján landolt. Felkaptam, felállítottam a kerti asztalra, hogy jól lássam az arcát. Nem tört el a mécses, csak pislogott nagyokat, először az ajkait tapogatta, aztán az orrát. Megjegyezte, az orrát fogva, hogy az fáj. Mondom, akkor beviszlek és leülsz. Nem - közölte, letetette magát a fűre, és rohant tovább, mintha semmi se történt volna. Vacsora közben megkérdezte: „Mi az, hogy eltörött a mécses?” Magyaráztam, valószínűleg megértette, kacarászott egyet rajta. Bújócskázás közben megállt a meggyfánál. Mondom, ez még savanyú, meg a meggy egyébként se édes. „Nem baj, egyet megeszek.” - felelte és tényleg fanyalgás nélkül bekapott egy szemet. Nem jutottam vissza a vacsorához. Befelé jövet meglátta a laptopot, egyedül kinyitotta. „Kattints ide.” - kérte, a Windows indító ikonra mutatva. És mit csináljunk? „Sakkozzunk.” - nyilatkozta. Ezúttal követte az instrukcióimat. A király egyik léptetésénél, feddőleg jegyezte meg, amikor kértem, hogy egyet lépjen vele: „Nem is lehet többet, csak egyet léphet.” Még nem Polgár-lány szint, de halad. Amikor már csak 2-3 fekete figura maradt, megunta: „Most játssz te.” - adta át az egeret. Sikerült mattot adni a programnak. Ő azonnal át akart térni betűvetésre. Menj be (a teraszon működtünk) és mondd el, hogy mattot adtunk. Beszaladt és izgatott hangon jelentette: „Képzeljétek, a fekete király egyedül maradt és mattot adtunk neki.”

A betűvetésben is haladást érzékeltem. Hamarabb és pontosabban találja meg az adott szó hangjainak megfelelő betűket. Személyneveket írtunk, kifogytunk a családból, mondom, írd azt, hogy cica. „Nem, most embereket írok, nem állatokat.” - hárította az ötletet.

Nagyon elfáradt. Ebéd után nem, csak lefelé jövet a kocsiban aludt félórát. Első szóra ment fürdeni és Amiráék szerint belezuhant az ágyba, pillanatok alatt elaludt. Reggel azt mondta Anyucinak: „Mire este feljöttél, én már *mélyen* aludtam.”

Reggel kicsit morcosan ébredt, aztán hamar magára talált. Rajzolt és rajzoltatott, Trónörökös vejem csatlakozott hozzá. Tíz napsugarat rendelt a Naphoz, ellenőrizte, megszámolta. Átöltözött pizsamáról rövidnadrágos, pólós hacukába, és kiment az Édesapjával cseresznyét szedni. Átvette a kis vödröt a létrán álló Szultántól, és beöntötte a soros rekeszbe, majd letépte a szárakat, kidobta a beteg példányokat. És mindezt örömmel csinálta.

Elunta, és odahívott a kerti csaphoz, hogy segítsek neki locsolni. Kis csökött tömlőket szereltem tavasszal a kétágú csapra, hogy öntözőkannákba lehessen vizet adagolni, ő azonban szerteszét locsolásra használta őket, pillanatok alatt pocsolyákat produkálva. Sajnos az istennek sem értette meg, hogy ezt tartósan nem lehet csinálni, de a cseresznyeszedés miatt a kútról se lehet locsolni, állandóan foglalkozni kellene vele. Vitába, és részéről kiabálásba torkollott a dolog, nagyon erőszakos korszakát éli!

A szüleivel lementek a Tengerünkhöz, és a kikötőben a terep-sakkal játszottak pár lépést. Az ő testmagasságával majdnem azonos méretű bábukkal is boldogult, tudta, hogy a ló L-alakban lép.

Derékig bement a hűvös vízbe, aztán meghátrált.

Hatalmasat ebédelt, rántott húsból felnőtt adagot tüntetett el.

Én hallottam meg, hogy felébredt a délutáni alvásból és Anyucit kiabál. Lehoztam az emeletről, és indultam vele hátra a málnásba, ahol a hölgyek szorgoskodtak. „Erre menjünk.”

- mutatott az első ajtó bezárt rácsára. Hagyjuk, mondtam, be van zárva, és nem tudom, melyik kulcs nyitja. (Magdaléna kulcscsomója volt csak kéznél.) „A rózsaszínű kulcs.” - vágta rá, gondolkodás nélkül. Később ellenőriztem, igaza volt. Ha nekem ilyen memóriám lenne... (8 kulcsból áll a kulcscsomó)!

Titokzatos arccal hívott magához, amikor (péntek este) megérkeztek Varira. Megállt a kocsibeállótól induló pár lépcsőfok közepén, és szinte súgva kért, menjek oda hozzá, és értesített, hogy megint nagyon megizzadt a háta. Gyorsan lehúztam róla a csupa víz pólót, megdörgöltem vele a hátát. Felvettem, hogy ki tudjuk kerülni a lepotyogott cseresznyéket.

Indult azonnal hátra, a málnásba, legelni, de nem annyira a málna érdekelte, mint a legutóbb Nagyival a málnás közepén felfedezett ribizke. Nem ment be szüretelni, engem kért meg, hogy szedjek neki a gyümölcsből. Megtanítottam, hogy kell ribizkét enni: nem szedegetni a szárról a szemeket, hanem bekapni az egész mini-fürtöt, összezárni a fogakat és kihúzni a szárat. Lelkendezve mutogatta mindenkinek a szüretelésem eredményét és az új tudományát, még a házba is bement az ott ragadt Szultánnál, hogy elbüszkélkedjen vele. Később kérte, hogy írjunk a laptopon. Fogott egy színest, és azzal akart működni. Hirtelen azt hittem, hogy a monitorán akar firkálni, de okosabb nálam, megmagyarázta, hogy a lekupakolt íróeszközzel akarja nyomkodni a betűket a klaviatúrán. OK, előkerestem a „Bikficlapot”, már azzal meglepett, hogy ő mutatott rá a file-ok között. Szókép - gondoltam magamban, de próbaképp rámutattam az egyik szóra a megnyíló lapon és kértem, olvassa el. Kriszta volt, az első két betűt akadozva vette, de aztán elolvasta. Mi a csuda! Lássuk csak? Csupa ismerős szó volt, nem vitás, de azonnal elolvasta mind. Nem tréfa, ez a gyerkőc három és fél éves korában elérkezett az olvasás tudományához! Hetek kérdése, és megtanul olvasni. Felmentek az emeletre aludni. Olyan gyöngyöző kacagásra lettünk figyelmesek, hogy nem álltam meg, felmentem megnézni, mi az öröm oka? Trónörökös vejem állt az ágy mellett és kicsi fiát - arccal tőle - dobálta a levegőbe. Amikor a gyerkőc felkiáltott:, „ugrass!”, nem felfelé dobta, hanem kicsit el magától, és Ördögfia úgy landolt, mintha magasból ugrott volna. Határtalan élvezet! Délelőtt csupa segítőkészség volt: Apjával és velem szüretelte a meggyet. Mi a legalsó régióban dolgoztunk serényen, közben magyarázott, hordta be a kis vödröket a leszedett szemekkel. El-elcsavargott, például vízbomba-készítéshez hozott lufit, de mindig újra visszatért, és szorgoskodott körülöttünk. Mondtam is neki, hogy isten tartsa meg a jó szokását, mert 3-4 év múlva Magdaléna és én nem sok vizet tudunk zavarni a ház körül. És csevegett a 35-40 méterre lévő szemközti szomszédasszonnyal is, aki kedveli őkelmét, és akikhez át szokott menni a kis halastavukat csodálni. Átkiabált: „Majd megyek halakat etetni, de most meggyet szüretelek.” Az asszony az utcára néző ablakukat tisztogatta. Erre is volt megjegyzése: „Látom, hogy takarítasz.”

Lekívánkozott a Tengerre, Nagyit ebédfőzés céljából hátrahagytuk, és a süvítő szél ellenére lementünk. Sírással kezdődött a program, mert valami Hófehérkével is foglalkozó papírt bedobott a Tengerbe, amiért Trónörökös vejem jól megszidta (szemetelés a természet ölén!), de talán hirtelen meg is sajnálta az elvesztett színes akármit. Hosszas fejmosás után kapott engedélyt versenyfutásra a frissen épített játszóig. Érdekes látványt nyújtott a majdnem kétméteres Trónörökös és jó méteres fia, amint futnak az üres strandon. A játszón maga hintázott, amiből számomra már csak az volt az újság, hogy 0 pontról is lendületbe tudta hozni magát. Futóséta következett a másik játszóig, ahol Trónörökös vejem úgy libikókázott vele, hogy meg-megugratta, amit a Nagyfiú hangos kacagással díjazott. Engem azzal kötött le, hogy következő szórakozásul ketreces bébi-hintát választott, és nem volt hajlandó hajtani magát. Lökdöstem és közben mókáztam vele: oda-odakaptam a pocijához, egy-egy lökés után futottam egy kis kört előtte, a lábánál elkapva hirtelen megállítottam. Fura módon legjobban a köreimen szórakozott, de majdnem szünet nélkül kacagott. Visszafelé az autóig versenyeztek Édesapjával, beültek a kocsiba és zenét hallgattak, úgy várták be a lusta párost (Amirát és engem).

Hatalmas ebéd és rövid alvás után Amirával vitába keveredett, minőségi kifogást kreálva nem volt hajlandó megenni a csokis pudingot. (Utólag értesültem: újabban nem szereti a csokis pudingot, csak a vaníliást kedveli. Ilyenkor nem segít az erőltetés.) A mind hangosabb és népesebb vitakört bontandó közbeszóltam, hogy jöjjön hozzám. Válaszként elküldött melegebb éghajlatra: „Te ne szólj többé!" - kiáltott rám. Sorban a többiek is megkapták a maguk „ne szólj"-ját, végül felment a párnájáért, hogy megmutassa: olyan mélyen aludt, hogy vizes lett tőle a párna. A lépcsőről visszaszólt: „Ne szóljon közben senki semmit!" Megkaptuk: pofa be, magyarul.

Újra felfedezte magának a laptopot és ellenőriztem: kikeresi a „Bikficlap" fájlt egy hosszú oszlopból. Újra elolvasott kapásból mindent, de írni már nem volt türelme.

Indultak Fonyódra, Szultán távoli rokonának esküvőjére. Készülődés közben felfedezte, hogy a viharjelzés tovább működik: „Pipusz, nézd, a viharjelzés újra működik." Magdaléna a kezébe nyomta a távcsövünket, sikerrel használta: „Látom a vitorlást...(majd)... látom a viharjelzést."

Éjjel érkeztek haza, nem tűnt nagyon fáradtnak. Érdeklődött: „Aludtatok már?"

Reggel (ma, vasárnap) pihentnek látszott ébredéskor, de hamar nyűgös lett megint, nem is tudom miért „bújt belé az ördög", kiabált, toporzékolt, sőt csapkodott. Érthetetlen, mindjárt kiderül, miért?

Én ugyanis korán reggel elkezdtem összegereblyézni a cseresznyefa alatt a lepotyogott és rohadó szemeket. Miután kidühöngte magát, felajánlotta a segítségét. Kikerestem a játékai közül a gyerek-gereblyét, megmutattam, hogy kell fogni és dolgozni vele. Jó félórát szorgoskodott velem. Kapásból jól kezelte a szerszámot, és vicc nélkül tisztességes segítségnek bizonyult. Gyarapította a kupacaimat, meg csinált magának egy Bikfic-kupacot. Közben folyamatosan kérdezett, mit hogyan, meg magyarázta is, hol maradt el valami. Amikor befejeztük a gereblyézést, jött Szultán, hogy behordja a kupacokat a kukába és a komposztálóba, beállt mellé segítségnek, és újabb jó félórát dolgozott vele. Idáig is meglepő a szorgalma és ügyessége, de amikor újított a lapátra húzás technológiáján, szájtátva bámultam. Azt találta ki, teljesen önállóan, hogy amikor már kevés kaparnivaló maradt, megfordította a gereblyét és a lapos fokával húzta rá a maradékot a lapátra. Elképesztő újítási készség! Leírom újra: 3 éves és 8 hónapos. Az se megvetendő, hogy nem mutatott fáradtságot, úgy kellett elvonni a munkától, Amira hozott neki dinnyét, leültette, együtt fogyasztottuk az édes gyümölcsöt. Lehet, hogy találok jó fotót a melós unokámról?

Most lent vannak a Tengernél, de távozás előtt meghagyta, hogy a hátralévő négy kupacot ne bántsuk, majd befejezik Apucival.

Ez az aranyos, készséges, okos gyerek miért jut el a hisztiig? És közben elkezdte üldözni az ördögöt, amelyik megszállja, amikor dühöng. „Menj innen ördög!" - kiabálta, majd elmagyarázta, hogy bezavarta az ördögöt az esőcsatorna lefolyójába, aztán meg már a sövénybe. „Ma már nem jön vissza az ördög." - biztosította a felnőtteket. Tévedett maga is, aki elhitte, az is: a Tengerről visszaérkező Herceg minden eddiginél hisztisebb gyerekként viselkedett. Nem is részletezem, jobb elfelejteni. Szinte semmit sem evett, de hamar elaludt. Valószínűnek tartom, hogy a felnőttnek is elég munka fárasztotta ki annyira, hogy nem bírt magával.

A délután kellemesen telt, locsolt is pár percig, csevegni is lehetett vele, nyugodtan búcsúzkodott. Fél füllel hallottam még, hogy számon kéri, miért tűnt el nélküle az utolsó négy kupac. Magdaléna megmagyarázta, hogy mert locsolni kellett, úgy tűnt, nyugodtan fogadta az ígéret megszegését. És micsoda szorgalom!

Tegnap Magdaléna hozta el az kindiből. Nekem éppen leletért kellett mennem, és nyitva felejtettem a garázskaput. Megérkeznek, és - látva a nyitott kaput - Magdaléna örömmel közli a gyerekkel, hogy itthon van a Pipusz. Ő rögtön kontráz: „Nem áll bent a kocsi, nem lehet itthon." Magdaléna második lépésben rátapint a lényegre, mondván, akkor biztos csak elfelejtette becsukni a kaput. „Na, *ezt megoldottuk.*" - zárta le a kérdést bölcsen Hercegünk.

Engem ezzel a hírrel fogad, az udvaron ácsorogva: „Pipusz, nyitva felejtetted a garázst." Elismertem, hogy nagyon ügyetlen vagyok.

Kergetőztünk vagy félórát, állandóan azt követelte, hogy fejjel lefelé hintáztassam. Nagyon élvezte, amikor be tudott előlem menekülni a hatalmas hársfa alá, amit háznak nevezett ki, meg amikor valamelyik felnőtthöz sikerült menekülnie, akik szintén háznak lettek nyilvánítva.

Valamiért elkezdte a dobbantásokkal kísért engedetlenséget, nagyon megszidtam. Használt.

Nem akart hazamenni: szabad levegő, szaladgálás.

Valamelyik éjjel felébredt, megérintette Amirát és odasúgta: „Nagyon szeretlek, Anyuci." És aludt tovább. A napokban ébren is megható nyilatkozatot tett: „Te vagy a legjobb barátom." - mondta Édesanyjának.

Tegnap volt utoljára kindiben, megkezdődött a nyári szünet. A vakáció!

Ma délelőtt együtt voltunk Őkelmével és Amirával (Trónörökös ügyelt), elvittük a gyerkőcöt a veresegyházi Medveotthonba. Semmi különös nem történt tulajdonképpen, de annyira okosan, szabatosan, nagy szókinccsel beszélgetett, énekelt, annyira talpraesetten élvezte az életet, hogy fantasztikus.

Odamenet beszélgettem vele, kifejtette, hogy nem attól szomorú, hogy nem kell kindibe menni, attól volt szomorú, hogy kellett menni. Ezzel kicsit meglepett, mert sokszor fordult elő, hogy unatkozott velünk, és élénken érdeklődött, mikor lesz legközelebb kindi?

Hanyagoltuk őt pár percre, elkezdett dudorászni, aztán énekelni. Elénekelt 2-3 gyerekdalt, aztán rendelést kért: „Mondjátok, mit énekeljek." - szólította fel a felnőtt társaságot. Kiderült, hogy jelentős dal-tárházzal, repertoárral rendelkezik, tucatnyi magyar és két angol dalocskát adott elő.

Nagyon élvezte a medvék mézzel etetését. Kapott üst-keverő fakanalat, mézet, rányomott a tubusból (segítséggel) egy kis mézet, és benyújtotta a dróthálón keresztül a fakanalat, amiről a hatalmas, nagyon szelíd állatok pár nyelvcsapással lelefetyelték a mézet. Körbemotorozta a kerítést, elértünk a farkasokhoz, de azok nem jöttek közel, egyszer állt csak meg pár pillanatra megnézni őket, amikor egy cca. 20 fős csordát lehetett - jó messze - látni.

Megörült viszont a kis őzikéknek, tépett gyorsan két levelet, hogy megetesse őket, de azok rá se hederítettek.

Elindult önállóan az állatok kerítésétől pár lépésre nyíló erdőbe, először mindhárman vele mentünk. Örült a virágoknak, ismer bonyolult virágneveket (*vérehulló fecskefű*), tudta, hogy a túloldalon elterülő füves-bokros terület *mező*. Jó kis séta után visszatértünk az állatokhoz, de pillanatokon belül került-fordult, lelépett a motorosáról és visszatért az erdőbe, ezúttal csak én baktattam utána, nehogy eltévedjen. Félelem nélkül bevette magát az úttalan bozótosba, hajtogatta félre az ágakat, csak könyörgésre, hogy Amira és Magdaléna megijednek, volt hajlandó visszatérni a járdára. Egészségeset pisilt az erdőcske közepén.

Volt ott egy teljesen leépült pici gőzmozdony két kocsival, azokon meg mászott össze-vissza, támlás üléseken is átkapaszkodva, majd lassan átvette a parancsnokságot: bejelentett megállót, leszállást parancsolt, aztán mondta, hogy most meg kell javítani a mozdonyt, össze

kellene kötni a légcsöveket. A javításhoz, sorompó-nyitáshoz (játék közben is) kialakított valami furcsa hangot: nem sziszegés, nem gurgulázás, valami kombináció. Megérinti vagy megnyomja a javítandó-nyitandó-indítandó eszközt, kiadja ezt a hangot és a láb-sorompónak fel kell nyílnia, a többi meg meggyógyult, mehet tovább az adott foglalatosság. Az idegen szülők közül többen mosolyra derülve figyelték.

Ott ebédeltünk a büfé-étkezdében, hamar végzett vele, rohant vissza az állatokhoz, csodálkozva bámulta a kis tó közepén fürdőző medvét, aki derékig állt a vízben és valami gerendával játszott.

Ebéd után hatalmas csúszda-várra kéredzkedett fel, én tudtam, hogy nem lesz gondja vele, a hölgyek közül Amira csak kicsit nyugtalankodott, Magdaléna nagyon. Mondtam nekik, hogy úgy fog felmászni a széles, műanyag gerendákkal járhatóvá tett sávon, mint a gyík. A csöppség engem igazolt, mert mit tesz? Harmadik menetre kialakítja a saját felfelé mászás „technológiáját", azt, hogy a kis kereszt-gerendákra nem igyekszik mindkét lábbal fellépni, hanem bal térddel indul neki, majd jobb talppal lép rá, a negyedik menetben pedig már ő utasítgatja a nála nagyobbakat is, hogy melyik mikor induljon neki a meredek lejtőnek. A lejtő alján először véletlenül nagyot pörgött a hossztengelye körül, aztán tudatosan igyekezett úgy érkezni, hogy vagy ilyen pörgéssel, vagy bukfenccel landoljon. Integetett is fentről, szuper-élvezet volt számára a vár. Amikor végre sikerült a tulaj segítségével leparancsolni (már én is féltem, hogy halálra fárasztja magát), eldicsekedett azzal, hogy „volt, hogy a fejemet is beütöttem". Nem félős fickó.

Kocsiba szállás előtt megbeszélte Amirával, hogy ha a kocsiban alszik, akkor otthon nem lesz délutáni alvás, ha a kocsiban nem alszik el, akkor lesz. „Úgy fog aludni, mint a kő." - mondtam a hölgyeknek, amikor Őkelme nem hallhatta. Az autó szinte el sem indult, száz méteren belül félrebillent a feje és aludt.

Ők elmentek Dédihez, vittek neki málnát, amit közösen fogyasztottak el Benedictusszal. Én lefeküdtem aludni-pihenni.

Ébredés után focit néztem a TV-n. Hallom ám, hogy erőteljes dörömböléssel kér bebocsáttatást valaki. Nagyot kacagtunk egymásra, mert leguggolva nyitottam neki ajtót. Újra telítve volt energiával: „Fogjál meg... lógass fejjel lefelé!" - kaptam az utasításokat.

Elfáradtam, leültem és magamhoz szólítottam: „Beszédem van veled." Odalépett, láthatólag szidást várt. Nagyon megdicsértem, hogy a három toppantást leszámítva, amiket akkor produkált, amikor a vonatról akartuk leparancsolni, nagyon aranyosan viselkedett, mindig ilyen legyen. Csak mosolygott, nem szólt semmit. Két percen belül folytatásra szólított fel. Hancúrozás közben visított egyet, leálltam és mondtam neki, hogy épp hogy megdicsértem, mi ez? Miért is dicsértelek meg? „Hogy legyek szófogadó" - felelte, majd nyilvánvalóan tréfásan a kezemre legyintett. Tréfa ide, tréfa oda, úgy teszek, mint aki sír és panaszkodok: „Megvert a Nagyfiú, pedig nem is bántottam." Hallgatva les, sejti, hogy tettetésről van szó, és gyöngyöző kacagással fogadja, amikor villámgyorsan újra nekilátok gyömöszölni. Igazi felszabaduló kacagás! Végig kacagta a kb. egy órát, amit nálunk töltött. Boldog napja volt.

Elsején nálunk töltötte a napot reggel kilenctől este hétig. Tulajdonképpen semmi különös nem történt, mégis úgy summáztuk a napot Magdalénával, hogy nagyon aranyos volt a mi kicsi fiúnk.

Játszott: DVD-vel kezdte, majd kigöngyölítette a rajzpapírját, lelkesen magyarázta nekem, hogy ez a patak. Sétált rajta oda-vissza, a múltkoriban rárajzolt kék csíkra állva boldogan „konstatálta" és tájékoztatott, hogy ott langyos a víz, míg a többi felület hideg. Feladatok következtek, de ezúttal nem lelkesítette a dolog, belekezdett egy-egy feladatba, félbehagyta, közben most már szemrebbenés nélkül számolgatott, össze is adott. Három figura, meg három

az... kinyitott három ujjat a jobb kezén, hármat a balon, megszámolta: az hat. Átballagott a számítógépet „írjunk” felkiáltással, de össze-vissza csapkodott, nem volt hozzá türelme, csak a betűk színesből feketére varázsoláshoz lett volna kedve, ami viszont nekem nem ment. Hamar feladtunk mindent.

Jól evett, nem akart azonnal lefeküdni, hezitált a nagyszoba és a „mi szobánk” között, aztán beugrott a „mi szobánk” ágyába és hamar elaludt, aludt két órát.

Délután uzsonnára megevett három fél cső kukoricát, jókedvűen játszadozott Nagyival. Ajánlkozásomat, hogy menjünk le az udvarra, óriási lelkesedéssel fogadta, de nem nagyon tudott mit kezdeni magával: „Mit csináljunk?” - kérdezte. A focizást javasoltam, de inkább a fogócskát választotta, ezt is szokatlanul visszafogottan művelte. Inkább állandó házba menekülés volt, csak kicsit fogócska. Pár perces locsolást sikerült kikönyörögnie, nekem pedig aztán sikerült rábeszélnem, hogy dobáljunk labdát a kosárlabda-kosárba, én lentről, ő a körerkélyről. Egyikünk se tündökölt. Szinte jól jött a futó eső, ami elől fel kellett menekülnünk a kastélyba. Ott hamarosan kezdte nagyon várni Amirát, tán kétszer is kinézett a lépcsőcsarnokba. A szülők nélküli napszakot DVD-nézéssel zárta. Szívmelengető volt a határtalan örömködése, amikor megérkezett Amira, pár perc múlva visítozva örült Édesapjának.

Megpróbáltam megdicsérni, de nem igen működött a dolog. Oldalazott, kerülgetett, belekapott valamibe. Szinte futtában mondtam el, hogy nagyon jó fiú volt, mindig ilyen legyen. Rám se hederített, bólintott egyet némán.

Elmenet jó hangosan kiabált, és énekelt a lépcső-csarnokban, valami érthetetlen zagyvaságokat, vígan távozott.

Megérkezem Varira, ahová ők szerda este vonultak le, péntek óta egy Nagyfiúnknál pár hónappal fiatalabb gyerkőccel rendelkező baráti házaspár is ott vendégeskedik, őket váltjuk. Délután négy van, a vendégek épp ébredeznek, előkerül a kisfiú is, aki nem hajlandó üdvözölni, szinte dühödten rázza némán a fejét mind a szülői, mind az én kérésemre. Pár perc alatt felmelegszik annyira, hogy súgva közli velem: „Szégyenlős vagyok.” - és ráhasal a karszékemre. Aranyos, próbálom vigasztalni.

Ördögfia ugyan nem szégyellős, de ő is csak percekkel az álommanó távozása után dob nekem egy „sziát”. Valahogy asztalhoz varázsolják a két gyerkőcöt, ahol ez a szégyenlős gyerkőc, és a mi jámborként kezelt kisunokánk azonnal heves összetűzésbe kerül. A szégyenlős vendég óriásira tátott szájjal Nagyfiú szemébe kacag, akit ez rendkívüli módon irritál. „Ne nevess! ... *Ne kelljen* még egyszer mondanom! (ezt többször ismétli és odacsap a karjára) ... *Ne kelljen* leszállnom! (és leszáll a székéről, úgy bokszol egyet a fiúcska karjára)”. Trónörökös vejem pár lépésre tőlük áll és mosolyog, én és a vendég anyuka igyekszünk békét teremteni. Viharosan telhettek a napok, mert Őkelme arca, nyaka tele van karmolásokkal.

A vendégek távoznak, Nagyfiú kikíséri őket az autóhoz, és lelkes kézfej-lengetéssel búcsúzik tőlük. Amint visszaér a házba, titokzatos arccal fordul hozzám: „Gyere Pipusz, mutatok valami fontosat.” Felkísérteti magát az emeletre, és rámutat a biztonsági rendszer egyik mozgásérzékelőjére: „*Ott van egy szörny, arról álmodtam!*” Gyors magyarázatba, tisztázásba kezdek, szörnyek nem léteznek, és egyéb nyugtatások, de lassan megvilágítja, hogy nem más szörnyről beszél, maga a mozgásérzékelő jelent meg álmában szörnyként. Egyszerű gyerekfantázia? Ki tudja? Mi tud gyermekekre és akár felnőttekre is rémisztő hatással lenni!? Az is tisztázódik, hogy nem friss fantáziáról van szó, a szülőknek ébredés után azonnal elmesélte, hogy ez volt az álma.

Szultán fűnyírásba kezd, Őkelme a kis fűnyírójával csatlakozik, és végig kitart mellette. Amira porszívózik, Nagyfiú szerszámokat vált. A földszinten át-átveszi a felnőtt porszívót, az emeletre felviszi a kis partvist és lapátot. Teljes szorgalommal, és csevegve dolgozik. Munka

után felfedez egy bontatlan „feladat-CD-t”, erőszakosan követeli, hogy azt azonnal vegyük használatba. Ott kínlódunk kettesben a laptopnál, ami neki nem megy, nekem is ritkán, sőt, van feladat, amelyiknek az elvi megoldását én keresgélem, ő azonnal tudja, igaz, a kivitel a zseniális kettősnek se sikerül. Az elvi megoldást azért megmutatjuk Amirának, külön anyai dicséretet is bezsebeltetek vele.

Vacsorára a kertben kerül sor, jó darabig egyedül marad az asztalnál, mert teszünk-veszünk. Végül elsőnek csatlakoznék hozzá, látom ám, hogy tenyerébe hajtott fejjel üldögél. Kérdésemre, hogy mi a baj, felnéz, és huncut mosollyal közli: „Itt hagytak a szülők.”

Este mókás bújócska következik Ördögfia és Magdaléna közreműködésével, aztán fürdetés, lefekvés. Az utóbbi az istennek sem akar sikerülni, Amirát meglepi, mert napok óta nem volt gond. Az emeleten fekvő Nagyfiú és a földszinti nagyszobában sugdosva beszélgető Amira között szakaszos eszmecsere folyik, amiből a süket fülemmel csak az anyai intelmeket értem. A szóváltás lényege, mint kiderült, az volt, hogy a gyermek a beszélgetés beszüntetését kérte. Szétszéledtünk, én a laptophoz ültem, perceken belül megjelent Őkelme, helyes kis pizsamájában és panaszkodott: „Valami felébresztett, valami, ami *zümmögött*, légy vagy szúnyog.” Talán ez volt eddig is a fő kórokozó.

Két nap telt el együtt Varázson.

Leírhatatlan a kedvessége, pajkossága, szorgalma, okossága és hisztijei.

Töltjük fel a kis medencéjét, tartja a tömlőt, nézi, mérlegeli a feltöltődés szintjét. Váratlanul elkezd számolni az ujjain. Jobb kéz: egytől ötig. Átteszi a tömlőt a jobb kezébe, folytatja a számolást tízig. Újabb csere, jobb kézen 10-15... és így tovább. Már harmincnál nagyon figyelek, de halad tovább. Harminckilencnél megáll. Segítek: négy... negy... Rávágja: negyven és halad tovább, váltogat. Ötvennél ismét megakad, de elég segítség az öt... Hatvannál is lökést kell adni: hat... Hatvanhatnál unja meg. Sok, mondja és örül a tapsomnak.

Tegnap locsolnak Nagyival, amíg Amirával születésnapi ajándékért mentünk Veszprémbe. Magdaléna megdicséri. „A Pipusz meg fog tapsolni.” - bizakodik. Reggel kikérdezem, mivel foglalkozott, amíg távol voltunk? Sorol egy-két dolgot, aztán széles mosoly jelenik meg az arcán: „Locsoltunk. A málnát is meglocsoltuk.” Meg is kapja a megérdemelt tapsot.

A Veszprémbe indulás nehezen ment, mindenáron velünk akart jönni. Magdaléna meséli, hogy annyira sírt és kiabált, hogy bevitte a házba és becsukott ajtót-ablakot, nehogy szó érje a ház elejét a szomszédok részéről.

Előző nap felnőtt módra segített összegereblyézni a sok lehullott - hál’isten jórészt már száraz - cseresznyét. Jól és erőteljesen kezeli a szerszámot, és közben karattyolva magyarázza, mit miért csinálunk.

Estefelé meggyömöszöltem és homlokkoccintást játszottam vele. „Jaj, ez a *duccanás* fáj, ne csináld!” - tiltakozott. Saját kitaláció lehet a szó, soha eddig nem hallottam.

Vacsora helyett viháncolás következett, a két nebuló egymáson tett túl a haszontalankodásban. Alig ettek valamit, rohantak DVD-t nézni, amit nem voltak hajlandók abbahagyni... Hiszti zárta a fürdés előtti perceket.

A tegnapi nap - változatlanul „változékony” időjárás mellett - kirándulásokkal telt. Délelőtt a veszprémi „nagy” állatkertbe mentek, délután a füredi sétányra, kacsákat etetni és fagylaltozni. Az este tűrhetően telt, hisztik nélkül, megalkuvásokkal. Ugrálós estét rendezett a két fiatalúr: vacsora előtt a kertben ugráltak a felfújt váron, a röpvacsorájuk után viszont a nagyszoba pamlagjának támlájáról a mellette lévő fotelre ugráltak, rendkívül ügyesen, ezért

nem korlátoztuk őket a mozgásban, csak figyelmeztettük őket a balesetek lehetőségére. Megúszták, megúsztuk.

Szombaton, 11-én reggel arra intem, hogy jobb lenne, ha az autós matricákat nem szerteszét ragasztgatná, hanem az autókra. Trónörökös vejem ugyanis hozott neki egy autók-pályák kittet, ami számtalan matricát tartalmazott. Ezeknek Ördögfia, nevéhez méltón gondolkodás nélkül nekiesett, és ragasztotta őket bútorra, ablakra, még padlóra is. Az intelemre tömören és bosszúsan válaszolt: „Már korán reggel kezditek ezt a butaságot." Hm, bosszankodjon az ember, hogy a csöppség helyrerakja vagy örüljön, hogy ennyi ész van benne? Az utóbbi mellett kell döntenem, mert két órával később Trónörökös rakja össze vele az autópályát, benzinkutat. Rámutat egy-egy felületre, és mondja Őkelmének, hogy (pl.) ide olyan hosszúkás, kockás matrica kellene. Fordul, átmegy a konyhába, és leszedi a tegnap a frigóra felragasztott matricát és viszi Apjának. Ezt többször megismétlik, vita nem lehet: pontosan emlékszik, hogy melyik matricát hová tüntette el. Az ügyködése során egyébként egy sebességkorlátozó táblát ábrázoló matricát ragasztott mellém, a nagyszoba bútorra és megnevezte: „Ez 80 km, 8 és nulla." Megnéztem, felismeri a nyolcvanat! Hihetetlen képességek!

Szultánnak vasárnap reggel távoznia kellett. Nagyfiú is felébredt és óriási hisztit csapott, azt üvöltözte, hogy Amira, aki kikísérte Apucit a kocsihoz, azonnal menjen fel hozzá az emeletre. Ott állt a lépcső felett és bőgött, toporzékolt, visított. Végül nagy nehezen rá lehetett venni, hogy jöjjön le a ház bejáratához, és onnan hívogassa az Édesanyját. Megfejthetetlen, mi vált ki nála ilyen rohamokat, attól már nem félhet, hogy Amira is elmegy. „Az a *szabály*, hogy az anya ilyenkor a gyerekhez jön." - valami ilyesmit magyarázott, amikor kissé megnyugodott és ezt ismételte az Amirával tartott szertartásos „megbeszéljük" visszaemlékezésen, amikor a nap fontosabb eseményeit szokták áttekinteni. Anyával mindketten magyaráztuk neki, hogy a szabály azt követeli meg, hogy a távozót kikísérjék a kapuig, különösen, ha Édesapa az illető, neki is ezt kellett volna tennie. Sőt, meg kellett volna ölelnie és puszit adni neki. Talán megértette.

Lementem én is a két hölggyel és Nagyfiúval a Tengerhez. A kikötőnél megálltunk a sakktáblánál és nekiláttunk játszani. Felajánlottam neki a világossal kezdést, magyaráztam, hogy ez a kedvezőbb, én leszek a sötét. (A laptopon mindig világos a nyitó és egyszemélyes a játék.) Bátran lép egyet a vezér-gyaloggal. Én nyitom a bal huszár előtti gyalogot, ő kettőt lép a király-gyaloggal (többet akart, de azonnal fogta, hogy csak kettőt lehet, mondta is). A szomszéd asztalnál ülő ismerős férfi nagy szemekkel figyelte, mi történik, Nagyfiú háta mögött pedig gyűltek a népek, három-négy férfi, két hölgy. Kilépek a futóval a szélre és mondom neki, hogy most ezt kiütheti a futójával. Nem érti meg azonnal, a háta mögül segítenek neki, megmutatják az útvonalat. Fogja a bábut, és rá akarja rakni (üreges) az én futómra. Kacarászás a hátsó nézők között. Kiteszem helyette a tábla mellé a futómat, és segítek a helyére rakni az övét. Lépek valamit, ő fogja a sorban következő gyalogot, és nagyot akar lépni vele. A felnőttek felnevetnek, ő visszateszi a gyalogot, és sietve távozik. Azt hittem, megunta, de az esti „megbeszélésen" kiderül: megsértődött. Többször megismétli: kinevettek! „Nem tudtam a futóval, hogy tudom kiütni a Pipusz futóját. ... *Amikor a gyaloggal akartam lépni, kinevettek*." Rettenetesen kell vigyázni, hasonlít valakire, ami az érzékenységet illeti.

A szorgalma változatlan. A házat borító vadszőlő pergeti a mákszemnyi nemtudommilyét, amint kilép az ajtón vagy hazaérkezik és látja a zöld szemetet, fogja a kis partvisát és összesöpri. Többnyire engem kér meg, hogy tartsam neki a szemétlapátot.

Újra felmelegedett a víz a kis medencéjében, sokat lubickol benne, illetve inkább játszik a vízi-játékaival. Hintázik a hintaágyon, amit Magdaléna a szülinapjára kapott, Amira segítségével festeget, ebben változatlanul nem tündököl. Egy vele közös művét, amin ő már nagyobbacska

fiú, és mellette ott a kistestvére, 3-4 éves korúnak ábrázolva, büszkén mutatja és magyarázza. Csinálunk róla másolatot, ráíratja, hogy „*Én nyomtattam*”, majd kis gondolkodás után hozzáíratja, hogy „utána”. Hogy mit ért alatta, nem sikerült kideríteni.

„*Hogy építették meg ezt az égboltot?*” - kérdezte váratlanul a hátsó kertben, vacsora közben és felmutatott a felhőtlen égre. Lehet, hogy eget mondott, de az agyamban égbolt szerepel. Néztünk egymásra, három diplomás, aztán Hercegünkre. A csodálkozástól elakadt a szavunk. „Nagyon nehezet kérdeztél.” - nyögte ki valamelyikünk. Elkezdtem magyarázni a Nagy Robbanást, meg azt, hogy az égbolt tulajdonképpen vastag levegő, ami vékonyan nem látható, de nagyon vastagon kék. Nem reagált rá, nem is egyszerű megérteni felnőtt számára se. De csodálatos, hogy ez a kérdés felmerül benne.

Kétszer is elbeszélgettem Ördögfiával arról, hogy az akaratoskodása nem szép dolog. Használjon szinonimákat (így!) az „akarom” helyett. Mondja azt, hogy kérem szépen, vagy csak kérem, vagy szeretném. Nézett, nézett... Elmeséltem, hogy Anyucija is hisztizett egyszer, amikor ekkora gyerek volt, ki is kapott, a popsijára ütöttem, de meg is bántam, ő nem kap ki, csak szomorúvá tesz. Nagyon érdekelte a dolog, faggatott a részletekről. Elmeséltem. Jó, mondta, mint aki megfogadja, nem fog többé hisztizni. Öngólt rúgtam. Pár óra múlva odaült a laptophoz, hogy „*klikkelgessek az egérrel*”, mint mondta. Mindjárt az első mozdulatai veszélyesek voltak, nem engedtem, hogy folytassa. *„Kérlek szépen!” - könyörgött és sírva fakadt.* Felkaptam, és babusgatva cipeltem el a géptől. Kinek a készülékében van a hiba?

Százig ugrált a Tengerparton, és *végig maga számolta az ugrásokat*, meséli Magdaléna. Az egyszerű számtanból kitűnő. Csak megjegyzem, hogy még majdnem három hónapja van a negyedik szülinapig.

Majdnem egy hete nem láttam, hétfő este fel kellett jönnöm Pestre. Magdaléna szerdáig maradt velük és mesélte, hogy Nagyfiú újra élvezi a Tengert, mert jócskán felmelegedett a víz. Hancúroztak vele mindkét nap, karmantyúkkal a kezén, és úszódeszkával szórakozott, kicsit dobálták is, visítozott, hogy „Magdaléna ne! Magdaléna ne!”, de közben hangosan kacarászott, nagy-nagy örömöt okozott neki.

Más érdemleges hír azóta sem érkezett, jól vannak, vendég gyerekkel játszik, minden nap lemennek a kikötőbe és a vízbe.

Az előbb viszont felhívott bennünket, Magdaléna telefonján. Én vettem fel, és sokadszor lepődtem meg, mennyit fejlődött a pár nap alatt. Eddig ugyanis alapvetően rövidek voltak a mondatai, most viszont hosszasan lehetett vele beszélgetni, akárha felnőtt lenne. Mivel tegnap nagy vihar söpört végig az országon, és a hőmérséklet 15-16 fokot zuhant, mindjárt azt kérdeztem, ugye ma nem mentek le a Tengerhez. „Nem, ma erdőbe megyünk.” - felelte. És szedtek gesztenyét? - kérdeztem elég ostobán. „Nem, nem emlékszem, hogy gesztenyét láttam volna ott.” Akkor virágot fogsz szedni? „Nem, virágot se, az sincs benne.” És merre van az az erdő? „Nem tudom, autóval megyünk.” - és így tovább. Kérte Nagyit is, vele a tengeri lubickolásról beszélgettek: „Akkora hullám jött, hogy belement a fülembe.” És sírtál? „Nem, nem sírtam, nevettem.” Biztos Apuci volt veled, ő erős és nem kell semmitől se megijedni - mondta Magdaléna. Jóváhagyta. Elmondatta, mikor megyünk le? Kis aranyos!

Megérkezem Varázsra, azt hittem, korán érkezem és a délutáni alvást zavarom meg. Meglepő látvány fogad, lázas munka folyik (ilyesmi királyi családban? legalábbis meglepő): Amira Őfelsége és természetesen körülötte nyüzsögve Nagyfiú nagytakarítanak, Hercegünk kezében nem a kis partvis van, hanem padlófeltörlő szerszám, minden vizes helyiséget ő nyal fel, és Őfelsége szerint nagyon ügyesen. Nem is aludt! Ajándékokkal árasztják el a szülők, ki hallott ilyet? Kap két Túró Rudit, pillanatok alatt be is habzsolja.

Trónörökös vejem kiadja a vezényszót: visszajött a nyár, süt a Nap, menjünk le a strandra.

Megyünk, Bikfic úr vezényel: „Ne arra menjünk, itt akarok bemenni a strandra.” Határozott elképzelései vannak.

Invitálom sakkozni, ahogy ballagunk a tábla mellett. „Nem sakkozunk, mert közönség van.” - megy tovább, emelt fejjel. (Hogy kell vigyázni a gyermeki lélekre!)

Nem megy be a vízbe, a vihar jól lehűtötte, de Szultán beviszi karon, visszafelé jövet be-bemártja a vízbe. „Ne csináld, Apuci!” - kiabál, de szemmel láthatóan élvezi.

Váratlan meglepetés: visító hanggal riogatja a verebeket, futkos utánuk.

Szóba hozom Brucknert, a hajóépítőt. „Ilyeneket csinál?” - kérdi, a vitorlások sorára mutatva. Igen, de fából, ezek mind műanyagból készültek. „Ott elől van olyan, megmutatom.” - ajánlkozik. És tényleg, jól látja a különbséget.

Újabb kényeztetés: kap Amirától egy hatalmas jégkrémet. A hölgyek is vettek maguknak, játszik velük, hol ebbe nyal bele, hol abba.

Felmegyünk, jön a vacsora, nem eszik szinte semmit (jégkrém-hatás). Közben megkérdem: mi leszel, ha nagy leszel? „Hajóépítő!” - vágja rá. Később arra is igent mond, hogy esetleg orvosnak megy.

Fürdés, hajmosás, körömvágás a napirend következő pontjai. Nézem a TV-t, jön le, és súgva mondja nekem: „Nem vacsoráztam, éhes vagyok.” Nagyinak nincs szíve elutasítani, kap egy epres joghurtot, a felét meg is eszi.

Mesébe illő, ahogy Amira Őfelsége és fiacskája búcsúznak a naptól: meseolvasás, megbeszélés, három ének. Bámulom a nagy szeretetet és békét. Megkér, feküdjek mellé... Megteszem, és vele együtt alszom el, egy óra múlva ébredek.

Hétfőn délelőtt lementünk a kikötőbe és onnan a strandra. Elsétált a sakktábla mellett, „közönség van”, mondta és szinte elfordította a fejét. A vízben is csak pillanatokat töltött, úgy kellett bevinnem, ahogy Szultán szokta, karba kellett venni. Rövidesen kijelentette, hogy hideg a víz, menjünk ki. Felajánlottam, hogy együtt lemerülünk a vízbe, de erőteljesen tiltakozott!

Visszamentünk a kikötőbe, ahol azonnal felfedezett egy kóbor macskát, és sokáig vele foglalkozott, ballagott utána, mellé ült, beszélt hozzá. Az meg - Amira nagy „örömére” - megnyalta a kezét.

Sakkoztunk. Figyelmeztettük a „közönséget”, hogy nem szabad nevetgélni, mert Hercegünk még kezdő, nem tudhat minden lépést. Elódalogtak. Úgy a 15. lépésig tartott a türelme, először csak leült minden lépés után, aztán elsétált a táborhelyre.

A kikötő a „Kalóz nemzeti bajnokság” színhelye. Érdekes, hogy kérésemre bátran odament a nevezési asztalhoz és megkérdezte, mikor lesz a start? 2 óra, jött vissza a hírrel.

Figyelmesen meghallgatta a megnyitó beszédeket, végignézte a zászlófelvonást, nyugodtan állt a himnusz alatt. Számomra most derült ki, hogy kezd eligazodni a nemzeti zászlók között. Sorolja: ez a lengyel, ez a magyar.

Nagy alvás után átkocsiztunk Magdaléna-napi fagyizásra Tihanyba. Szép kelyhet kapott, el is fogyasztotta, az üres fagylaltozóban kergetőzni akart, sikerült lebeszélni róla. Helyette kapott egy menetet az ügető elefánton. A templom mellett középkorú bácsi citerázott. Annyira tetszett neki, hogy leült mellé és több számot végighallgatott, alig akart eljönni.

Visszafelé vita köztünk Magdalénával, hogy nyugodtan előzhetné a városnéző kisvonatot. Ránk szól: „Hagyjátok abba!... Hagyjátok abba, ne kelljen kiabálni veletek.” Majd otthon: „Magdaléna azt mondta, nem előz, és akkor annyi!”

Este ismét aranyos megbeszélés, éneklés, vita csak arról volt, hány éneket énekeljenek.

Hajóépítő mesteréknél, a Bruchner családnál. Talpraesett, bemutatkozik, mondja a korát. Bíztatom, kérdezzen... Ez itt micsoda? Borda. Megmutatom a tőkesúlyt, megmutatják neki a 22-es Schaerenkreuzer kis rajzát, tudja, hogy a vitorlák az árbocon vannak, rámutat a fokra, a groszra.

Elkezdem mesélni a sztorimat, hogy míg mi a 8mOD-vel talpon maradtunk az egyik Csillagtúrán, amikor 117 km/óra széllel csapott le a vihar, addig egy 22-es pár km-re tőlünk azonnal elsüllyedt. Udvariasan közbeszólt, hogy amikor befejeztem, ő is szeretne valamit mondani. Jó, mondtam, de inkább szünetet tartok, ő mondja el, amit akar. „Babot csíráztattunk reggel." - meséli. És még mit csináltunk? - kérdem. Locsoltunk. És még? Gazoltunk.

Búcsúzáskor kezet rázott a Bruckner család mindhárom jelenlévő tagjával. Bal kézzel kezdte, de azonnal helyesbített, amikor szóltam, hogy jobb kézzel, mint a felnőttek.

Nem mentünk már le a Tengerhez, segített Nagyinak ebédet főzni. Jó keményre gyúrta a csipetke-tésztát, kedvenc csemegéjét.

Nagy jégkrémet kapott a Tengerünknél, ahol lubickolt - kimenekült - lubickolt. Este ennek megfelelően nem vacsorázott rendesen... „Amíg nem látom, hogy nincs összekeverve, addig nem eszem." - mondta el ötször a cukrozott, túró nélküli csuszára (újabban így szereti), és tényleg nem volt hajlandó asztalhoz ülni.

Az éjjel Amira gyomorégésre ébredt és lejött, hogy kekszet eszegessen. Nagyfiú is felébredt, leült mellé és szolidárisan ropogtatta a kekszet.

Reggel megtisztított öt fej nagy gombát, mind komolyabb segítség a ház körül. Kicsit nyűgösködik közben, valószínűleg nem aludta ki magát.

Lementünk, ott azonnal jégkrémet követelt, és sokáig hisztizett. A felajánlott Túró Rudit hajigálta, de amikor Őfelsége megfenyegette, hogy megeszi ő, eldugta. Sokáig nem fogadott el dinnyét se. „Megmondtam már sokszor, hogy jégkrémet kérek." - ismételgette.

A vízbe nem ment be, csak kóstolgatta. Hidegnek találta.

A kikötőben fogócskáztam vele egy kicsit, mindjárt kitüntetett a figyelmével: a homokozóból hozott nekem egy formát, kinevezte valamilyen krémnek és közölte: „Csak az kap, aki elfogó volt."

Jól ebédelt és harmadik órája alszik.

Átmentek Akarattyára, Amira barátnőjéhez és gyermekeihez. Későn és fáradtan érkeztek vissza, meg is volt az eredménye: Ördögfia olyan hisztit vágott ki DVD-nézés témában, amilyet régen nem.

Sokáig aludt, én hallottam meg, hogy Anyucit kiált, de velem nem volt hajlandó lejönni, ragaszkodott Édesanyához. Kétszer is megpróbáltam megállapodást kötni vele, miszerint csak akkor megyek le velük a Tengerre, ha megígéri, nem fog hisztizni. kategorikusan elzárkózott az alku megkötése elől. „Rosszalkodni fogok!" - jelentette ki visszavonhatatlan határozottsággal. Valami olyat is hozzátett, hogy „csak a jégkrém miatt hisztiztem". Így igaz.

Őfelsége sikeresebb alkut kötött vele: ehet délelőtt is egy jégkrémet, de csak gyerek-méretűt, mondjuk a nevető arcút. Olyan persze nem volt, kapott más elfogadható méretűt.

Nagy viháncolást csaptunk végre a vízben. Levittük a gumi-cetjét, amibe bele tud ülni úgy, hogy a lába a vízbe lóg. Vita ezúttal is akadt, a közel 40 fokban nem volt hajlandó se sapkát felvenni, se bevizezni a haját. Az utóbbit szinte lopva megtettem, épphogy vizes kézzel megsimogatva a fejét. Amira azzal szórakoztatta, hogy lebukott a víz alá, és többnyire úgy

merült fel, hogy a hatalmas hajzata eltakarta az arcát. Elnevezte magát „moszat-szörnynek". Fokozta az élvezetet azzal, hogy a cet alá úszott és lökött egyet a lábán, majd átúszott alatta. Tökéletes örömet okozott hiszti-úrnak. Én meg cápát játszottam, elkaptam, pörgettem, felemeltem a víz fölé és úgy forogtam vele. Nem volt teljesen elégedett a teljesítményemmel, Apucit emlegette, aki magasabbra emelte, meg egyebek. Azért sikongatott, kacagott, élvezte a 26 fok körüli vizet és a mozgást.

Ebéd után viszont nem volt hajlandó aludni, festegettek Anyucival, majd lementek újra a vízhez. Nem mentem velük, mert szédelegtem. Megmértem, alacsony volt a vérnyomásom. Ezúttal Magdaléna cápázott, nem kisebb örömködést okozva. Visszatértük után segített locsolni, hatékonyan, szorgalmasan. Igaz, engem kétszer, Magdalénát egyszer telibe locsolt a pisztollyal, a kis Gézengúz.

Vacsora alatt megtapsoltam és megdicsértem, hogy egész nap jól viselkedett, nem hisztizett. Elsiettem, lefektetés közben újra visítozott, enni kért, le akart jönni. Magamra csuktam a hátsó szoba párnázott ajtaját: elég volt a rosszalkodásából.

Vihar (hiszti) nélküli nap.

Segítség nélkül gyalogol a vízben! Egyszer az orrába csap a víz, azonnal kimegy, másik alkalommal én pörgetem rosszul és hörpint egy kortyot, nagy a riadalom, azonnal ki kell vinni. Cá*l*pát játszani visszamegy.

Kilenc napozó-ágyat talál sorba rakva, hozzátetet még egyet és százat ugrik, egyikről a másikra. Időnként téved, akkor visszamegy az elsőre (amelyiken csak felugrik, hogy azt is számolhassa), újra kezdi. A tízesekre többnyire nem emlékszik, kinéz ránk, segítséget kérve. Száz után folytatni akarja, de nem engedjük. Erre megkérdi, ki hajlandó versenyt futni vele? Fel kell mennem az első ágyra, vagy egy-kettő-háromot vezényel vagy startot, és nem kell nagyon törnöm magam, hogy lehagyjon, gyors. Hogy a csudába nem fárad el a fürdőzés és jó száz ugrás alatt?

Este mondom neki, most aztán lefekvéskor angyal fog mosakodni, és aludni menni. „*Repkedni fogok?*" - vágja rá széles mosollyal.

Zavarban vagyok! Ez a minden egyéb szempontból aranyos, kedves és rendkívül okos Hercegünk nem tud leszokni a hisztizésről. Borzasztó akarnokság alakult ki benne, még az egyetlen napra érkezett Szultánnal is szembeszáll. Történik, hogy a reggeliző asztaltól korábban távozik, mint a felnőttek, odabilincselni nem lehet, és egyébként is teljesen értelmetlen felnőtt-erőszak lenne. Játszik, ki-be szaladgál, odamegy a tegnapi szél által a kert sarkába sodort és felborított várához, megmássza a fenekét, ami így másfél méter magasan tornyosul. Rohanok oda, nehogy baleset érje, a rég felszámolt padot vizionálom, nehogy arra essen. Hál'isten a fedett homokozó tetején akadt meg a vár és arra terül a vár egyik korlátja, nyugodtan asszisztálok, amikor a vár fenekéről kilép a homokozó tetejére, majd vissza. OK, mondom, gyere, visszavisszük a várat a helyére és ott nyugodtan ugrálhatsz. Lelkesen segít, felállítjuk a várat, és innen kezdve sokáig annak kell történnie, amit ő talál ki. Felborítja a neki nem könnyű várat, mászik megint felfelé a ferde síkot képező fenekén, rohanok, mert most biztosan tudom, hogy űr fölé érkezik, ráadásul köves talaj van alatta. Ezt elsimítjuk, de következik az akarnokság. Töltsük tovább a kis medencéjét, kéri. Ezt még kéri, aztán jobb mutatóujját ránk emelve figyelmeztet: „A cső itteni végét más nem foghatja meg, *csak én!*" Megismétli. Helybenhagyjuk, és megyek vele bekapcsolni az öntöző-rendszert, aminek része ez a tömlő. „Arrébb raktam a másik locsolót, most *áthelyezem*." Csinálja. „*Most beindítom a rakétát!*" - tolja oda a széket a kapcsolóhoz és beindítja a rendszert. Szalad a medencéjéhez, felkapja a tömlőt és nagy ívben ereszti a vizet a medencébe. Szultán mintegy 10 perc múlva szól, hogy elég volt, még hűvös van, nem melegszik fel a víz, ha sok lesz a medencében.

Akarat-falba ütközik. „Csak most kezdtük, nem hagyom abba.” - száll szembe a szülői akarattal. Többszöri szóváltás után hozzám fordul, amikor már - idegesen - visszavonultam a vita színteréről. „Pipusz, kapcsold be, légyszi.” Kérdem, Apuci megengedte-e? „Igen, szabad.” - füllenti teljes nyugalommal. Megjelenik Szultán, és tisztázódik, hogy ellenkezőleg, szigorú tilalom lépett életbe.

Nem folytatom. Zavarban vagyok. Kicsi neki a családi élettér (hogy jut az ember eszébe ez a fasiszta fogalom?), jó-e letörni az akaratot, amikor a legközelebbi évtizedekben vagy örökre ez biztosíthat neki előrehaladást az életben? Szomorúvá tesz a sok konfliktus, békére vágyom.

Kellemes nap.

Elmaradt a reggeli morcosság, a délelőttöt a kikötőben/strandon töltöttük. Sakkozással kezdtük, nehezen sikerült bemattoltatnom magamat, elszaladt az agyam, váratlanul nagy előnyre tettem szert, pedig az első pillanattól kezdve neki akartam kedvezni. Nem ez a lényeg, hanem az, hogy a Nagyfiú fejlődik: mind határozottabban ismeri fel a bábukat, és azok lépési lehetőségeit. És kedve is van hozzá, alig tudtuk lebeszélni az ismétlésről, amikor indultunk haza. Közben persze nagyot lubickolt a Tengerben, sikerült is lencsevégre kapnom. Fogócskáztunk is egy keveset (az én képességeim jelentenek korlátot), majd számára vadidegen hölggyel és egy pár napja baráttá vált kislánnyal búvócskázott.

Rendkívül jó étvággyal ebédelt, és a délutáni alvás után a kertben szorgoskodott. Először nekem segített locsolni, és ezt olyan hévvel csinálta, hogy szinte nehéz volt követni, meghatározta a locsolandó területeket, azt, hogy hová kell leszúrni a locsoló-fejeket: „Ide kell tenni, ahol a nagy lábujjam van!” Aztán átpártolt Nagyihoz, akivel öntözőkannával az ő kedvenc virágait itatták meg.

Lefekvés előtt megtapsoltam, nem hisztizett, nem kiabált, jó gyerek volt egész nap, dicsértem. Egy percen belül rákiáltott Nagyira, visszavontam a tapsot, és megkértem, hogy kérjen bocsánatot tőle. Kerek-perec elutasította a javaslatom. Kemény dió!

A lefekvés körül viszont ezúttal nem volt semmi gond, lassan javul a helyzet.

Bocsánatot kért! Ez a nap legszebb és legfontosabb eseménye. Valami miatt kitört a hiszti, Nagyira rávágott valami törülközővel, kiabált, toporzékolt, megütötte Amira kezét, majd, amikor meg akartam fogni, hogy úgy beszéljek a lelkére, az enyémet is. Rendkívül nehéz volt lecsillapítani. Könyörgésre se volt hajlandó bocsánatot kérni, elvonultam. Odajött hozzám valami indokkal, morcos képet öltöttem, mondtam, hogy addig nem foglalkozom vele, amíg nem kér bocsánatot Nagyitól. „Már bocsánatot kértem!” - jelentette ki. Nem nagyon hittem, de adtam neki egy puszit a feje búbjára (rosszul tűrte). És Anyucitól is kértél bocsánatot? - faggattam. Nem felelt, hanem tőlem kért szabatosan, szépen bocsánatot. Újabb puszit kapott, mosolyogva indult a kertbe. Megtört a jég!

„*Lesz-e kuckóm a palotában?*” - érdeklődött valamelyik étkezés közben. Amira hosszasan magyarázta, hogy neki korlát nélküli ágya lesz, a kistestvérének pedig korlátos gyerekágya. Kiderült, hogy az izgatja, aludhat-e továbbra is a szüleivel, az az ő mostani kuckója.

Délután megyek a laptophoz, hogy dolgozzak egy kicsit, Ördögfia működött rajta, csekély anyai segédlettel. Rajzoltak a „Paint” szoftverrel, már ott tartottak, hogy Anyucinak csak a szoftverig kellett lapoznia, ott Nagyfiú már otthonosan mozgott: színeket választott, vonalakat húzott, majd a keletkezett zárt területeket kiszínezte, sőt, ha valamit elrontott, vissza tudta szívni az adott lépést. No comment.

A lefekvés gond nélkül ment, az elalvás sehogy. Véletlenül pont arra mentem, amikor leért a lépcsőről. Miért jöttél le, kérdeztem. „Mert Anyucit várom, hogy jöjjön fel aludni.”

Kiderült, hogy oda-odamegy a lépcsőhöz, és ha nem látja Amirát lent, azt hiszi, elment, lejön ellenőrizni, hol van? Megmagyaráztam, hogy kiment telefonálni, mindjárt jön. Megkérdeztem, miért nem tud elaludni? „Nem tudom." - válaszolta elég letörten. Felvettem, átölelte a nyakam, búját hozzám. Felvittem, betakartam, megfogta az ujjam. Látszott rajta, hogy nem a szándékán múlik, szeretne elaludni. Forgolódott, elengedte az ujjam, megfogta a mellette fekvő baba lábát, azt sokáig szorongatta, még akkor is, amikor a baba a párnája alá keveredett. Azt hittem, elaludt, kászálódni kezdtem, azonnal felpattant a szeme: „Mit csinálsz?" - máris fent volt. Végül szép álmokat kívántam neki és lejöttem. Negyedórán belül újra a lépcsőnél állt, és halkan Anyucit hívta. Benne van az egyedül maradás *réme*, ennyi idő alatt se tudta megszokni az új helyet. Valószínűleg csak az „álomba mesélés" vagy a mellette lét oldhatja fel ezt a kíméletlen félelmet.

Szereti a sakkot. Nem tudtam lemenni velük a partra, hiányolt, mert nem tudott sakkozni.

Nagyon ügyesen segít a locsolásban: húzza a tömlőt, a lábujjával mutatja, hová kell helyezni a locsolófejet, maga állítja be a fejeket.

A szorgalmának újabb bizonyítéka: anélkül, hogy bárki kérte volna, fogott egy vizes törlőrongyot, és törölgette a asztalterítőt.

Régóta figyelem, mennyire nyitott és talpraesett. Bátran odamegy vadidegen nagyobb gyerekekhez vagy akár felnőttekhez is és társalog velük: „Ki vagy? .. Hogy hívnak? ... Mit csinálsz?" És folytatja, a kapott választól függően. Gyerekeknél hamar vezérré válik, irányítja az adott játék menetét, anélkül, hogy az irányítottak ezt sérelmeznék.

Hogy mennyire szabatosan és pontosan fejezi ki magát, arra jellemző példa a fütyimosás kérdése. Szóba került, ő maga említette meg, hogy holnap fütyimosás napja lesz. Amira megjegyezte, hogy nem lesz itt Szultán. „Nem baj, a fütyim megmosom magam, ahhoz nem kell segítség. Csak a hajmosáshoz kell, ezt megcsinálom magam."

Amira és Nagyfiú a délelőttöt másik partszakaszon töltötték, egyik barátnője társaságával. Kis baleset történt, amit kerek szemekkel mesélt el: „Megcsúsztam a lépcsőn, és a fejem a vízbe merült. Nem láttam és sírtam is. ... Amira azt mondta, *nincs fia*, és a lábammal húzott ki." Jó lehetett, szerencsére a karmantyúk (karúszók) már rajta voltak, nagy baj nem történhetett.

Estefelé átjöttek a szomszéd bácsiék, felköszönteni Mártát. Nagyfiú büszkén mutatta meg nekik a már cca. 10 cm-re megnőtt babokat, és a segítségemmel el is mesélte, hogy ő csíráztatta. Aztán mutatta, hogy hány vakondok-túrást kezeltünk le együtt a „bombákkal" (füstpatronokkal). Tényleg segítség: ő szedi le a földet és rakja vödörbe a kis kapájával. Felnőtt módra kezeli a szerszámát. Szomszéd úr viccelődött vele, kért egy harapást a Túró Rudijából, amit Nagyitól sikerült kikönyörögnie. „Csak viccelsz." - legyintette le a 83 éves öregurat.

Amira délután egy napra felszaladt Pestre, ránk maradt a lefektetés. Jó félórát egyedül töltöttem vele fürdetés után. Már az ágyat uralta. Elképesztően virgonc volt, ezer ördög három négyzetméteren. „Bemutatok egy új trükköt." - tájékoztatott, és nagy lendülettel, csukott szemmel a terasz-ajtó előtti lépcsőről rávetődött a szülői ágyra. Mint egy focikapus, magyaráztam neki, mert tényleg robinzonád jellege volt az ugrásainak. Mikor én már sokalltam (féltettem) ezt a bravúr-sorozatot, elkezdett bukfenceket hányni. Pár napja próbálkozott vele, és nem ment, elfelejtette a régvolt tudományát, most viszont profi módra csinálta, a fejét nem is igen tette le, hanem lendületből, mélyen behúzott nyakkal mindjárt a vállára pördült. Ha ötvenszer nem bukfencezett, egyszer sem. Következett valami furcsa forgómozgás, vízszintes testtel, a lábaival elrugdosva magát az ágytól forgott, mint a motolla. Elszédülsz, fordulj a másik irányba is - figyelmeztettem. Bevallotta, hogy sikerült is elszédülnie. Amikor Magdaléna feljött mesét olvasni és elaltatni, neki is bemutatta a bukfenc-tudását. Igyekeztünk

csökkenteni a mennyiséget, de ő felfelé alkudozott. Honnan ez a szédületes energia? És a tudomány? Úgy tűnik, maga jött rá (újra) a trükkre, mi nem okítottuk.

Nehezen aludt el és egész éjszaka forgolódott, mesélte Magdaléna reggel.

Hercegünk irányításra született, biz'isten! Kertészek dolgoznak, először kitett egy karszéket a meggyfa árnyékába, és nézegette, „felügyelte", hogy mit csinálnak, aztán becsatlakozott: segített összeszedni, és zsákokba gyömöszölni a levágott zöldet. Közben beszélget a felnőttekkel, megbeszéli, hogy melyik kupac következik, meg hasonlók. Megkérdeztem a fiatalabb kertészt, nem zavarja-e őket, csak a fejét rázta.

Azt hiszem, nem írtam még meg, és nem tévesztek napot, amikor most visszatérek a „király van születőben" témára. Történt ugyanis, hogy megkértem, fogja meg a sárga tömlőt egy bokorsor egyik oldalán, én megfogom a másikon és úgy emeljük át új helyzetbe. OK, mondta, meg is fogta egy pillanatra, de azonnal le is dobta: „De ez koszos!" - felkiáltással többé nem volt hajlandó részt venni a feladatban. Kék vér, nem vitás!

Lementünk a partra. Új szerelem szövődik: a homokozóban pár napja összebarátkozott az egyik vitorlázó-család nála kicsit nagyobb kislányával. Ma a kislány odajött, amikor elkezdtünk sakkozni, de elhívták a szülők reggelizni vagy mi a csuda. Nagyfiú perceken belül abbahagyta a sakkozást, odament a kislányhoz, amikor az eltávozott az asztaluktól, és megölelte. Sokáig bámulták együtt a tábortűz tető alatt halakat letaglózó, majd feldolgozó férfit, majd együtt homokoztak.

Ma ismét megsértődött, ezúttal az Édesanyjára. Átmentünk a strandra, nem volt gond a vízbe menetellel. Kicsit szórakoztunk vele, de aztán meglepve látom, hogy megy ki a partra. Az első tájékoztatás úgy szólt, hogy meg akarja nézni a homok-szobrokat. Látom ám, hogy ballag el a lépcsőktől a kikötő felé, Magdaléna pedig integet nekem, hogy menjek utána. Megáll a kacsáknál, utolérem, és kérdezem, hogy mi a terve? „Anyuci miatt." - feleli, és lehajtott fejjel ballag a helyünk felé, maga elé mormogva a folytatást. Nem értem, nem hallom, de nem faggatom, amíg a helyünkre nem érünk. Ott kiböki: „Azért jöttem vissza, mert Anyuci nem mondta, hogy úszni megy." Lassan kiderül, hogy a gyerkőcnek igaza van, Amira csak Nagyival üzent neki, hogy beúszik. A visszatérő Amirát sírós hangon oktatgatja: „Máskor ne hagyj ott engem, és ne ússzál be messze. Nem láttalak." Nagyon kell vigyázni a kistestvérét váró Nagyfiú lelkivilágára.

Délután 3 körül megérkezett Szultán. Nem ment fel hozzá, mert azt hitte, hogy alszik. Kicsiny fia azonban, amint meghallotta a hangját „Apuci, Apuci!" csatakiáltásokkal szaladt le hozzá a lépcsőn. Kicipelte a kertbe, megmutatta a tényleg gyorsan növő babokat.

Lementek a kikötőbe, és vidám Nagyfiú tért vissza. Azonnal emlékeztetett, hogy esti locsolást ígértem, és már este van. Nem is tudtam soká halogatni, elkezdtük a locsolófejek beállítását, ki-bekapcsolást. Meglocsoltuk a kert cca. felét, közben meg is vacsoráztunk, vita, hiszti nélkül. Csodavilág! Vacsora közben Szultán elmondta neki, hogy ma ő fogja lefektetni, ő fog mesélni. Hamar el fogunk aludni, ígérte. „Zombi vagy?" - kérdezett vissza kicsiny fia. Agya mint a borotva. Mielőtt elvonultak volna, megdicsértem, amiért ilyen aranyos fél napot ajándékozott nekünk, adtam egy puszit a feje búbjára. *„Inkább tapsolj meg!"* - kérte. Megtettem. Mosolyogva vonult el a szüleivel.

Tegnap írt le először kézzel betűket. Ma szkenneltem le a „Boribon és a 7 lufi" című könyvecskéről másolt címszöveget, ezért véletlenül a mai dátumot írtam a lapocskára. Lényegtelen, ez az első kézírása.

Társasjátékok! Napok óta játszunk, kétféle memória-társasjátékkal. Az egyik három forma és szín, meg ábrák kombinációján, a másik ábra-párok keresésén alapszik. Remek memóriával komoly játszótárs. Hagyjuk is győzni, de nem kell nagyon erőlködni, mert villámgyorsan működik az agya. Egyszer megvertem, kíváncsi voltam, hogy viseli el. Nem szenvedett, elviselte.

Apucival töltött nap.

A délelőtt úszkálással telt, ezúttal elég tartósan evickélt a vízben a cetjében ülve, amit a szülők egymáshoz lökögettek.

Ebédet alig evett, amit nem nagyon lehet csodálni, árnyékban 34-35 fok volt és állt a levegő dunsztosan, Indiára „hajazva" (hinnye, de utálom ezt a kifejezést!). Viszont jót aludt, 5 után valamivel ébredt fel.

A szülőkkel újra lementek a partra délután. Távoztában megígértette, hogy nem fogok locsolni, amíg vissza nem ér.

Amint megérkeztek, rohant fel a házhoz. „Megtanultam úszni!" - kiáltotta és négykézlábra állva magyarázta a konyhában, hogy a lába így volt, de a keze nem ért le a fenékre. Annyi igaz a hírből, hogy lebegett: a karúszói fenntartották, ő pedig felhúzta a lábacskáit. Remek: tényleg elindult az úszás felé. Sokat gyalogolt is a vízben.

A locsolással nem tudott betelni, szaladt az egyik eszköztől a másikig, a kapcsolóhoz, és magyarázott, magyarázott, mit hová és milyen beállítással tegyünk. Vacsora közben is csak kis szünetet tartottunk, utána pedig Apucitól engedélyt kért még egy pici locsolásra lefekvés előtt. A picit két ujjával is mutatta, eltartva azokat egymástól mintegy két centire.

Sakk: „Csak a lóval lehet átlépni másikat... *Én jöttem rá magam.*" - jelenti ki határozottan. Véletlenül ráejtette a dög nehéz királyt a lábára, jajgatott keveset, hamar túltette magát rajta. Először játszott végig partit.

Úszás... gyalogol vidáman, úgy eteti a kacsákat. Az első sorozatot balkézzel dobta.

Locsolás: szinte transzba jön, annyira élvezi, szaladgál, intézkedik.

Nyugodt lefekvés, igaz, a készülő vihar miatt Amira is vele feküdt le. Még lefekvés előtt megtapsoltam, hiszti nélkül telt a nap.

Alváshoz bevezetődött a piros pipa. Őfelsége rajzolt táblázatot, napokkal, dátumokkal. Ha X pipa születik, kap egy könyvet.

Ma sírt egy rövid sort, mert Amira nélkül ébredt. Fel kellett mennie Pestre, indulás előtt rajzolt egy szívet, mellé írta Herceget és magát, és alá tett egy tasak matricát, amit Hercegünk ébredés után azon nyomban szétragasztgatott a bútorokon, frigón.

Magdaléna felajánlott neki több kirándulási lehetőséget: a veszprémi állatkertet, a közeli strucc-farmot. Nem érdekelte egyik sem, a házban akart maradni.

Segített vakondokot kifüstölni, mindenben szót fogadott, azonnal kezet mosott a füstpatronok elhelyezése után (ő rakta be azokat a vakondok-járatokba), maga találta ki, hogy az orrához se nyúl, csak a karjával törli meg az orrát kézmosás előtt, a bombák meggyújtását pedig tisztes távolból, a hintaágyról kísérte figyelemmel.

Újra rajzolt betűket, egyéb karikák és vonalháló tetejébe, egyik-másik kezd formás lenni.

Megalkudtunk vele, hogy reggeli előtt kinyomtatunk két fotót, amelyek a születéséről szólnak, reggeli után pedig két későbbi róla készült felvételt. Bemutatta, hogy a Copernic keresőt a tálcáról meg tudja nyitni és bele tud írni a megnyíló csíkba.

Délelőtt is, majd valamikor délután „feladatosdit" játszottunk, állatfigurákat kellett úgy megalkotni, hogy kijelölt és megszámozott pontokat kellett ceruzával összekötni. Délutánra 30-ig felismerte a számokat! Délután besztrájkolt, közölte, hogy elfáradt a szája (keresni és olvasni a soron következőket). A számok világához tartozik, hogy időnként feldob óriás számokat, például az ezret. Ritkán onnan is elkezd tovább számolni, de sűrűbben kérdezi,

hogy az nagyon meleg-e? Mondom neki, annyira, hogy még a vas is elolvad. „*Én is elolvadnék?*” - csapott le a poénra, utalva arra, hogy ő is vas, ami az akaratát illeti.

Szinte semmit sem evett, de jól aludt, vidáman ébredt. Én mentem fel hozzá, rövid nyügdölőzés után kiprovokálta, hogy gyömöszöljem, keressem a bal fülét, amit fenyegetően kellett szájba venni. Szinte hahotázott, amikor közöltem, hogy a jobb füle nem ízletes, csak a bal fülét fogadom el leharapásra. Előtapsot kapott az addigi jó viselkedéséért, és a dicsérgetés lefekvésig jól működött. Kapott piros pipát is a jó alvásért, örömmel fogadta.

Délutánra több kirándulást ajánlottunk fel neki, újra a strucc-farmot, és ráadásnak az Udvari előtti vízimalmot. Nemet mondott. Magdaléna munkához látott, takarított, én elkezdtem a füvet nyírni. Végig segített! Velem kezdte, jött mellettem a kis fűnyírójával, no meg vezényelte, hogy hol, milyen sorrendben nyírjak. Elég jól bírta, aztán feladta, elfáradt, mondta. Egyértelművé vált, hogy csak megunta, mert javaslatomra, hogy nézze, amint Magdaléna takarít, felment hozzá az emeletre, de nézelődés helyett beállt takarítani, porszívózott és felmosott. Az utóbbit olyan szakszerűen csinálta, hogy Nagyinak nem is kellett utána igazítania.

A vacsora körül kis vita támadt, de ez is elsimult, és a DVD-től elszakadás is simán ment. Elég volt megemlíteni, hogy visszaszívom az előtapsot (bevezettem a kézfejek külső felületének összeütögetését, mint visszaszívást), máris gördülékennyé vált minden.

Fordulóponthoz érkeztünk: megtaláltuk az állandósuló szóbeli, meg elvonásokkal járó fenyítés helyett a dicséret megfelelő formáit: piros jel és taps. Hamar túljutunk az akaratoskodás-krízisen. A legédesebb, hogy előfordul: magát igazítja ki, összevont szemöldökkel: „Az akarom nem jó szó, inkább legyen szeretném.” (Vagy légy szíves).

Fürdetés után öt bukfencet kértem tőle, kivételesen lefelé alkudta, négyre. Kicsit még gyömöszöltem, és fejjel lefelét játszottam (a könyököm bánja), aztán végső elismerő tapsban részesítettem, boldogan ment aludni.

Válogatás az utolsó pár nap eseményeiből:

Lefektetéshez készülődik a család, Amira Őfelsége előkészítésként szellemi masszázst alkalmaz: ma jó fiú leszel, ugye, elalszol egyedül... és hasonlók. Ördögfia megrázza a fejét: „Nem, *zsiványkodni* fogok!” Aztán békésen lefekszik és alszik.

Magdaléna kinyomtat valami dokumentumot, a művelet indításakor elhangzik, hogy összesen 24 oldal lesz. Ő is hallja. Felügyeli, minden oldal rendben jön-e ki a gépből. A 21. oldalnál megkérdezem tőle, mennyi lesz még? Egyetlen másodperc gondolkodás után mondja: három. Nem hiszi senki a környezetben - rajtam kívül - hogy kiszámolta. Ezért megkérdem, hogy találta ki. Előveszi a praclját: „Egy (és nem nyit ki ujjat), kettő (egy ujj), három (kinyitja a másodikat), négy (jön a harmadik). Ez három.” A húszat bölcsen hanyagolja! Őfelsége is elámul: „Ennyire okos vagy, fiacskám?” - bukik ki belőle. Nem vitás, rendkívül okos gyerek. Meg is tapsoljuk!

Kitalálta a gondolatomat, miszerint hazautazás előtt elviszem újra a hajóépítő Brucknerékhoz, lássa, hogy változott, fejlődött a munkába fogott hajó pár hét alatt. Maga veti fel, minden előzmény nélkül, hogy menjünk el megint a hajóépítőkhöz. Meg is beszéljük, hogy búcsúlátogatást fogunk tenni náluk.

Vendégek érkeznek, két felnőtt és egy nyolcéves kislány. Percek alatt szoros barátság szövődik köztük, mi már csak mosolygunk, amikor határozottan kéri, fotózzuk le őket együtt. Őfelsége elő is veszi a masinát, Hercegünk odadugja a fejét a kislányéhoz, átöleli a vállát és mosolyog a kamerába.

Agyonlocsolják a kert egy pontját, kísérletet teszek, hogy telepítsük át a locsolófejet. Dühös lesz, úgy toporzékol, hogy egyszerre ugrik fel a lábaival (magyar nyelv: egy láb, félláb?) és veszekszik: „Ahol én le tudom szúrni (a locsolófejet), ott kell locsolni!”

Visszavonulnak a házba. Megjelenik a kislány egy ákom-bákom rajzzal. Ilyent festett a hasára, - tájékoztatja a felnőtteket. Már ott is Ördögfia a nyomában egy zöld filctollal, és rajzolgat mindenfélét a hasára, arcára, orrára, homlokára. Ő a *rémisztő harcos*.

Rosszul alszik el aznap este, lefektetés után Amira lejön a nappaliba olvasni. Ördögfia félóra múlva megjelenik a lépcsősor tetején, leül a legfelső lépcsőfokra, mint József Attila Duna-parti szobra. Hosszú eszmecsere alakul ki közte és Anyucija között: Menj szépen az ágyikóba és aludjál. „Gyere fel és akkor megyek.” Tudod, megbeszéltük, fel fogok menni, de te addigra aludjál. „Gyere most fel, mért nem alszol most?” Mert olvasni szeretnék egy kicsit. „De késő van már, ne olvass, hanem aludjál velem.” Gyereknek késő van, de felnőttnek még nem, olvasok egy kicsit, te feküdj vissza... és így tovább. Otthagytam őket, reggel tudtam meg, hogy végül Őkelme adta fel a küzdelmet, visszament és elaludt.

Másnap reggel fél nyolc körül kel, leül a TV-fotelbe, és filozofálgat, én néha közbekérdezek: Esett az eső éjjel, most mit fogsz csinálni? „Majd, amit akarok.” „Milyen nap van ma? Vasárnap? Akkor ma fejmosás lesz. Elég büdi már a hajam. (Végigsimít a kobakján, megszagolja a kezét.) Hű, de büdi. Majd a délutáni alvás után mossuk meg.” Amira: addigra megjön Apuci, ő mossa meg. „Nem, Te mosd meg, Apuci meg fogja majd a kezem.”

Megérkezik Szultán, nagy örömmel üdvözli, de megy is vissza a konyhaszekrényhez, ahol éppen kuktaként működik, és csak ott mondja, lehajtott fejjel: „Nagyon vártalak már, Apuci.”

Rövidesen átveszi tőle a játékokat, színes homok, ami rajzoló, világító festék. A színes homokok zacskóit apai segédlettel kiüríti, és egy lendülettel össze is keveri, csak a pirosat és a sárgát menti meg Szultán. Így is szép virágot és lepkét hoznak össze a mellékelt lapocskákon. A világító festékekből a pirosból készül valami, este meglátjuk, lesz-e fénye? Előveszi Amiráék fényképezőgépét, bajlódik vele, aztán panaszt tesz: „Nem jön ki (az objektív).” Biztos nézésre van kapcsolva, van felül egy gomb, azt állítsd át Pipusz-betűre - instruálja Szultán. Ránéz a gépre felülről, fordít egyet az egyik gombon. Már rendben is van minden. Gondolom, felesleges kommentálni.

A vacsorát szokás szerint hamar otthagyja és szerepel: a kanapén ülve énekli a Pörög a, forog a szoknyát, az általa fokozatosan gyorsított ütemet a combján veri. Feláll, és egy másik dalt énekelve táncra perdül. Még a tapsunk előtt mélyen, japánosan meghajol.

Szultán részt vesz a fürdetésben, de utána lejön, mert Magdalénával megrágnak egy szerződést. Fél 11-kor lejön Hercegünk is, és panaszos hangon hívja Apját, hiszen ígérete volt, hogy vele alszik. Visszamegy, de megvárja, és csak fél 12-kor alszik el.

Hétkor ébredt, és - mint Amira meséli - meg volt sértve, hogy Szultán már elutazott. Azt hitte, hogy együtt reggelizhet vele és csak utána megy el.

Délelőtt kirándultak a hölgyekkel, meg akarták nézni a közeli vízimalmot, de (hétfő) zárva találták, csak a pataknak tudott örülni.

A délutáni alvás nem sikerült, Amirát se hagyta aludni, ő pedig délután. négyig kínlódott, fél 3 körültől már csak járkált, tőlem akciókat (locsolás, vakondok-irtás) követelt, amiket viszont Őfelsége nem engedélyezett. Odáig elment, hogy füllentett, megjelent előttem, és mosolyogva közölte, hogy most már szabad vakondokot bombázni, kiderült, hogy szó sincs róla. Nagyon megszidtam, nem tudom, mennyire érzékeli, mit jelent a hazugság.

Négykor végre tényleg szabadult, és lelkesen láttunk hozzá a művelethez. Zavart okozott egy döglött madár, amelyiket a ház sarkánál fedeztünk fel, ő akarta eltávolítani, de megmutattam neki, hogy döglött állatokat nem szabad megfogni, papírral felemelve műanyag zacskóba raktam és úgy dobtam ki.

Lementünk a partra, ahol sakkoztunk egyet. Zavart okozott egy ostoba anya, aki bíztatta nem zseninek látszó gyermekét, hogy rakosgassa csak ő is a bábukat. Nagyfiú megpróbálta feloldani a feszültséget, felajánlva a bábuk között botladozó gyereknek, hogy ő legyen a „kiütő" (aki akkor kezeli a bábukat, amikor kiütésre kerül sor), de nem működött a dolog.

A parton, vízbe menet, majd a homokozóban újabb, számomra ismeretlen barátnőnek udvarolt.

Előkerült a kikötő volt alkalmazottja és gyereke, szépen bemutatkozott, és megkérdezte: „És titeket hogy hívnak?" Kergetőztem vele, a kisfiú is szaladgált körülöttünk. Találtak egy kis labdát, és Nagyfiú versenyt provokált: el-eldobta a labdát, szaladtak utána. Mindig ő ért oda elsőnek, próbáltam megértetni vele, hogy ennek az egyoldalú játéknak nincs értelme, csak bántja vele a másikat, de nem változtatott a módszerén. Hazafelé újra kísérletet tettem, hogy meggyőzzem, de leintett: „Én vagyok a *gyorsabb és a gyorsabb győz. A labdajátékokban így van ez.*" Ráhagytam, végül is igaza van, ez lesz a felnőtt életben is: az erősebb kutya...

Este Amira a kezébe adta a telefonját, hogy hívja fel Szultánt. Kis segítséggel fel is „tárcsázta" (megnyomogatta a szükséges gombokat), és fel-alá sétálgatva beszélgetett. (Korábban Nagyinak mondta, hogy csak sétálva tud telefonálni, mint Amira.) Elmondta, hogy a délutáni alvással gond volt, hogy a parton most csak kacsák voltak, hattyúk nem, és így tovább. Trónörökös vejem megkérdezte, világít-e a festék? „Mindjárt megnézem, minden lámpát *le* kell gyújtani, visszahívlak." - felelte. Végrehajtotta a kontrollt, újra hívta Apát és szomorúan tájékoztatta, hogy bizony, nem világít.

Emlékezetes napként tekinthet majd vissza a tegnapira.

Délelőtt újra ellátogatott a hölgyek társaságában az örvényesi vízimalomhoz, amely ezúttal nyitva volt, működött és egy idős úriember kalauzolta a társaságot. Elmagyarázta, hogyan hajtja meg az őrlőkerekeket a forrás (nem máshonnan eredő patak, mint hitték) számtalan szíjáttétellel. „Sajnálhatod, Pipusz, hogy nem jöttél velünk, olyan sok szíj volt. Majd elmegyünk egyszer újra, veled." - és mondogatta tovább a látottakat. Mindenkit meglepett, hogy a malom 1056-ban már működött, szerepel valamelyik tihanyi dokumentumban. A sokadszor nehézre sikeredett délutáni alvásból ébredve elvitték Magdaléna kocsiját gépi mosásra. Bent maradt Amirával a kocsiban, remek élménnyel gazdagabban jött vissza. „És voltak ott hengerek, meg habos víz... Vigyük el a te kocsidat is... Holnap reggel, mindjárt az esti alvás után." Izgalommal várja az élmény ismétlődését.

Vacsora után - annak ellenére, hogy míg kocsimosáson voltak, itt esett egy kis eső - locsolnunk kellett. Ezt a munkát is rendkívüli izgalommal végezte, percenként kellett a locsoló-pisztolyon állítani, a „függőleges zuhany" nevű beállításnál lekapcsolta a rendszert, alaposan megszemlélte, olyankor melyik lyukakból jön a víz. A hátsó kertben szórófejeket cseréltünk, háromszor is áthelyeztünk, sötétedett, mire rá lehetett beszélni a lefekvésre.

Végignéztem a mesélést, megbeszélést, az éneklésre készülődést. Megváltozott a fiatalúr viselkedése, mióta nem vettem részt a lefektetésben. Vitustáncot járt, hol bele akart bújni Amirába, hol pörgött a hossztengelye körül, hol rugdosott a lábacskáival a levegőbe, hol meg a kis párnáját gyűrte a lábaival. Csupa energia és túlfűtöttség. A mese-sorozat épp a „Kocsimosás" című mesénél ért véget, nagyot kacagott: „Mi már jártunk ilyenben!" Az éneklésbe nem kezdett bele Magdaléna nélkül, leszaladt a földszintre, megkereste és felhívta.

A sör habjáról beszélgetünk vacsora közben. Közbeszól: „Az olyan savanyú!” Nem is savanyú, Benedictus. „Nem a hab, *maga a sör* savanyú!” (Citromos sörről van szó!)

Egyedül próbál sakkozni. Nagyon erőszakosan lépegetett, állandóvá vált a visszalépés (ezt is megtanulta kezelni) amikor együtt sakkoztunk, nem fogadta el a tanácsaimat. Otthagytam. Lépegetett tovább. Megyek vissza megnézni, látom, hogy új játszmát nyitott. Önállóan kikereste a „Chess Titans” programot, amihez 4 lépésben jut el: start, programok, játékok, sakk. A memóriája fantasztikus, hiszen nem tud olvasni, főként nem angolul. Megjegyzi a műveleti sorrendet, a szóképeket, helyeket, a bábuk lépéslehetőségeit...

Jártunk a kocsimosóban is, ahol két-három napja Magdaléna kocsiját mosatták le úgy, hogy Őkelme és Őfelsége bent maradtak a kocsiban. Akkor kicsit megszeppent, mondja Magdaléna. Most nagy izgalomban volt, már menet mesélte, hogy meg kell venni a víz-kártyát, és akkor jön a sampon, a víz, a kefefélék, aztán szárítás. Megvettem a legtöbb lépésben mosó programot, én is bent maradtam a kocsiban, és bizony elcsodálkoztam a lurkó bátorságán: a sampon mindent elsötétít, a kefék dübörögnek, a szerkentyűk mozgása miatt sűrűn az az érzése az embernek, hogy a kocsi mozdul el ellenkező irányba. Legalább tudjuk, hogy nem klausztrofóbiás és nem pánikozó a Kisunokánk.

Este egyrészt elmesélte a hölgyeknek, hogy „a Pipusz ma rosszul játszott”, az Édesapjának pedig telefonált és részletesen előadta a kocsimosást: „Képzeld, a Pipusz bedugta a kártyát és nem indult el a mosó, jött egy bácsi, az megnyomott egy gombot és elindult, jött a sampon, a víz, a kefék...” Rossz érdemjegyet kaptam volna, ha iskolás vagyok, ő pedig pedagógus.

Péntekre virradólag esett egy kis eső, ami nagyon jót tett a füvünknek, meg az idegeimnek, mert nem kellett locsolni. Viszont a felhős idő kitartott egész délutánig, így beszorultunk a házba. Igaz, Nagyfiú szokatlanul sokáig, 9 óráig aludt. Amint kisütött a Nap, Amira leszaladt vele a kikötőbe, ahol egy félmagyar-félnémet kisfiú személyében talált sakkpartnerre. A fiúcska mindent értett magyarul, de csak németül volt hajlandó megszólalni. Jól szórakoztak így is, Nagyfiú magyarul magyarázott, a kisfiú németül, különösebb gond nélkül megértették egymást, sakkozgattak.

Este vendégek jöttek, Hercegünk már itt találta őket, amikor visszatértek. Szépen bemutatkozott, én pedig úgy dicsekedtem vele, hogy kérdezgettem, miket csinált az utóbbi napokban. Részletesen előadta a sakkozást. És hol sakkozol? - kérdezte az egyik hölgyvendég. „Itthon a számítógépen és a kikötőben.” Részletesen előadta a kocsimosást is, természetesen az én bakijaimat hangsúlyozva. Kártya, víz, kefék... „És képzeld, a Pipusz olyan *buta volt*, hogy mosás közben kinyitotta az ablakot, és akkor Anyuci rászólt, hogy Pipusz, visszajön még (a kefe), és akkor Pipusz becsukta az ablakot. Az egész társaságot odavezényelte a szépen növő babjaihoz, megmutatta az általa a cserépedénybe szúrt kis cövekeket, amikre már tekerednek a babok. Evett pár falatot, aztán elvonult a házba. Kérdem Amirát, mit csinál a fia? Sakkozik, feleli. Hogy-hogy? Úgy, kinyitotta a laptopot, kikereste a Chess Titans-t és játszik. Mattot kap, vagy megunja, nyit újabb partit. Bementem, és ámuldoztam, csatlakozott hozzánk Magdaléna és a kedvenc hölgyvendég. Legalább egy órát szórakoztatta így magát, aztán a hölgy kihozta a kerti asztalhoz, ahol a társaság iszogatott, beült a hölgy ölébe, és Magdaléna kérésére elénekelte a „Pörög a, forog a szoknyám” dalt és még egy pattogós gyerek-éneket. Élvezte, hogy lencsevégre is kapták.

Amirával elvonultak lefeküdni, vita nélkül ment. Még ébren volt, amikor megérkezett Szultán. Jóformán csak beköszönt hozzájuk, lejött a társasághoz és vacsorázni, pár perc múlva Amira is követte Nem hisztizett, nem is nyikkant. Úgy látszik, Apjára jobban hallgat, mint hármunk közül akárkire.

Reggel korán keltek, Nagyfiú vidáman ébredt, az egyik kezéből tölcsért formált, és trombitálva jött le a lépcsőn. Indultak az apai nagyszülőkhöz. Nagy volt az izgalom, mert életében először kel át komppal a Tengeren. Ez volt a főtéma, de megkérte Szultánt arra is, menjenek a kocsimosó felé, hogy megmutathassa a nagy élmények színhelyét. Szóba került, hogy az új mesekönyvében is szerepel kocsimosó. „Abban kékek és rózsaszínűek a kefék." - újságolta. És ahol mi mostuk a kocsikat? - kérdezte valaki. „Tarkák." - mondtam. Szigorúan intett: „Ne áruljuk el neki." Kíváncsi vagyok, hogy számol be a történtekről, amikor holnap visszatérnek.

SMS-en jött a hír: „Mini vidámparkban vagyunk, Szultán Ördögfiával dodzsemezik, mint Pipusz szokott velem." (Negyedszázaddal ezelőtt el-elvittem Amritát a Vidám Parkba, két dolog hozta szinte transzba, a Hullámvasút, le nem lehetett szedni róla, és a dodzsem, amivel brutális ütközésekbe vittem.) Micsoda szenzációs élmény lehet Bikfic Hercegünk számára ez az első dodzsemezés, akiben tombol az energia, és még technikai érdeklődés is párosul hozzá! Kíváncsian várom a beszámolóját.

Megérkezett, a beszámoló azzal kezdődött, hogy miért van sebtapasz a térdén? „Mert elestem, a második lépésnél." (Hogy miért második, nem derült ki, megbotlott egy aszfalt-repedésben.) És ugye nem is sírtál? - tettem fel az elég lökött kérdést. „De, sírtam, csak egy kicsit." Következett a dodzsem: „Apuci vezetett, nem én, mert ütköztünk és az veszélyes." Elmondtam neki, hogy Amirával sokat dodzsemeztünk, és direkt nagyokat ütköztünk, igyekeztem szembeütközni, BUMM!" Tetszett Bikfic Hercegnek. Kiderült, hogy sok egyéb alkalmatosságon is élvezkedtek, például olyan hullámvasúton, amelyik körbe járt, de a pálya hullámos is volt. „Nagyon hangos volt." - mesélte Trónörökös vejem és fia egyszerre. Óriáskeréken is utaztak (Szultán a tériszonyát hősiesen leküzdve), mivel csak még egy család ült fel, amikor azok kiszálltak, az ő fülkéjük a csúcson állt meg, ez nagyon nem ízlett. Az ő kiszállásuk pedig kacifántosra sikerült, túlvitték őket a mélyponton, onnan vissza kellett ereszkedniük. Úgy tűnt, hogy Szultánnak tényleg volt mit leküzdenie. Hoztak is egy rajzot, Trónörökös vejem művét a vidámparkról, amin szerepelt még repülőgép is. És ott látható Benedictus négykézláb, az egyik térdén piros folt jelzi, hogy vérzett is a bibi. A komphajózásról szűkszavúra sikerült a beszámoló: „És leeresztették, amin fel kell menni... Kötelező volt kiszállni... Felmentünk, és nagyon szép volt a Tenger."

A kocsimosót is megnézték. „De nem mostuk meg Apuci kocsiját, csak benéztünk... A kefék fehérek és kékek voltak."

Az este megint kellemetlenre sikeredett. Amira lefektette, lejött a nappaliba olvasni. Ördögfia rövidesen megjelent a lépcső felső fokán, leült arra, és hosszas beszélgetésbe fogott: „Gyere fel Anyuci, addig nem fekszem le... (nem kapott választ) ...Nem hallasz?.. (hangosabban) ... Nem hallasz? ... Választhatsz: vagy feljössz most és lefekszel velem, vagy (nem emlékszem) vagy lemegyek én. Válassz!" Lejött. Nem vártam meg a vita végét, lefeküdtem. Mindenesetre megállapítottam, hogy elég felnőttesen folytatta a vitát.

A tegnapi nap elég sablonosan telt: Tenger, ebéd sakk miatti megszakításokkal, sikertelen délutáni alváskísérlet, de hiszti nélkül, délután újra Tenger és sakk, meg udvarlás, este sakk és hiszti nélküli lefekvés. Kapott is egy kis tapsot tőlem reggel. Nem véletlenül lóg ki a fenti másfél sorból a sakk, olyan érdeklődéssel űzi, ami az ő korában egyszerűen elképesztő. Önállóan teszi üzemképessé a laptopot, keresi ki a sakk-programot és játszik. Többnyire ugyan hív, hogy segítsek a lépések kiokoskodásában, de tízből 6-7 esetben türelmetlenül mást lép. Nehéz eset. Nagyon érdekli a sáncolás, és hogy mielőbb eljusson annak lehetőségéhez, kilép mindennel, ami akadályt képez. Az akaratossága sakkban is dominál. A sakk mellett felfedezett újabb játékot is, a „Golyóstollat", megyek hozzá, azt hittem, még sakkozik, látom, hogy valami vadidegen dolgon kattintgat. Megállt bennem az ütő, de megnyugtatott, hogy ez is csak játék. Kezd laptop-veszélyes lenni picinyke Gézengúzunk.

Jaj, majdnem elfelejtettem: másik életveszély, komolyan az. Játszott két gyerekkel, az egyik Anyukája elvezette őket, mire észbe kaptunk, a hajójukhoz. Futok utánuk, Ördögfia kis segítséggel már fent van a hajón, bemászik a szellőző-ablakon a kabintérbe. Ott azonnal rendezkedni kezd, és - matróz lesz belőle - két kötelet azonnal össze akar csomózni. Beleizzadtam, mire le tudtam vezényelni a hajóról. Üstökös módra meg kell tanítani úszni, mert ez a kaland megtetszett neki, máskor is elkalandozhat!

A sakk-szenvedély napról-napra erősödik. Amint lemegyünk a kikötőbe, azonnal a sakktáblához szalad vagy motorozik, lecövekel, akár szabad a terep, akár nem. Újabban gondot okoz azonban, hogy sakkban is önálló egyéniségként jelenik meg, a saját elképzeléseit erőlteti, akárha azok szabálytalanok is. És a sáncolás uralja a gondolkodását, a játékot azzal kezdi, hogy a király és bástya közötti sort a rövid oldalon felszabadítja (idáig szabályos lépésekkel), és boldogan sáncol.

A laptopot önállóan kezeli, tanulja. Újabb és újabb játékot fedez fel, megértette az „Admirális" nevű pasziánszszerű-játékot is (úgy tűnik), amihez számismeret kell!

Új játék-csokor: az áram. Szemüveget hajtogat: „Nem működik, mert a kezem, a jobb kezem nem vezeti az áramot... a bal kezemmel működik, mert az vezeti." Spárgát, drótot, kábelt feszít ki tárgyak között és magyarázza, hogy abban megy az áram és mi célból. „Vigyázzatok, mert ebben áram van!" - szól rá a gyanútlanul közlekedőkre.

Amira Őfelsége elment egy vitorlázó barátnőjével ötyézni, Magdaléna mosdatta/fektette le Őkelmét. Minden simán ment, már majdnem aludt, amikor váratlanul felpattant, leszaladt a lépcsőn, kinézett az ablakon. Mit csinálsz? „Megnézem, Anyuci jön-e?... Hol a kulcs?... Melyik nyitja az ajtót?... Eltaláltam!... És a rácsot?..." (Átveszem tőle a kulcscsomót és nyitom a zárat, még mindig nem értve, mi hozta ilyen izgalomba?) ... „És ha a felső zár kinyílik, kinyílik az egész?... És melyik nyitja a (külső) ajtót?" Kinyitom, kilép, és kiabál az autóból épp kiszálló Amirának: „Szia, szia, Anyuci! Jó, hogy megjöttél." Félálomban meghallotta a motor hangját és felismerte, hogy Amira érkezett meg.

Lementünk a kikötőbe, de az dugig volt, ezért Magdaléna a strand parkolójában hagyta a kocsit. Indultunk volna a házhoz, amikor kiderült, hogy rajt felejtette a városit a kocsiján, nem indult. Bikfic Herceg azonnal elkezdett kérdezősködni: „Mi az, amiből elfogyott az áram? ... Hogy kell feltölteni?" Mással vagyunk elfoglalva, megígérjük, hogy majd részt vehet a „bikázáson", de ahhoz le kell hozni az én kocsimat. Magdaléna leszólít egy fiatal társaságot, kedvesen megteszik, hogy hazavisz a pilóta, visszamegyek a kocsimmal és benne a „bikával". A társaság úgy dönt, hogy most nem foglalkozunk a bikázással, hazamegyünk, és estefelé megyünk vissza, megbikázni a kocsit. Ördögfia megerősíti, hogy ő is jelen akar lenni, mert látni akarja, mi adja az áramot, és segíteni akar a művelet végrehajtásában. Nem volt rá szükség, mire leértem, a nagy meleg egy picuri életet lehelt az akkuba, beindult a motor.

Este végignéztük a tűzijátékokat, a budapestit TV-ről, a varázsit és füredit a teraszról. Az utóbbiakból nem sokat lehetett látni, a környező fák és épületek takartak, Magdaléna karba vette őkelmét, aki így is lelkesen kommentálta a szebb tűzcsokrokat.

Reggel vízcsapot kell szerelnem, bosszankodom, amint kilépek a konyhába, ahol reggelizget, megkérdi: „Megint lement a tőzsde?" Nagyot kacag a társaság, ő elcsodálkozik: „Rosszul mondtam?" Megállt bennem a légoszlop a meglepetéstől, hápogva magyarázom, hogy dehogy, épp azért kacagunk, mert nagyon jól mondta ezt a felnőtt dolgot!

Ismét nagy fizikai teljesítményt mutatott be: a strandon befizettette magát az ugráló-hálóra (gumiszőnyegre). Kb. 10 percig ugrált, mint a veszett fene, cifrázta is: hol terpeszre váltott, hol felrántotta a lábacskáit a popsijához. Elfáradhatott, mert amint le kellett jönnie, azonnal vizet kért.

Itthon ismét rosszalkodott, ráütött Nagyira, beváltottam a strandon tett ígéretemet, hogy ha ráüt valakire, egész nap megtiltom neki a laptop használatát. Többszöri könyörgés után megesett a szívem rajta, de csak az után engedtem használni, hogy bocsánatot kért Nagyitól az itthoni ütésért, Amirától a kikötőben elkövetett karmolásért. Megkövette őket, játszhatott egy kicsit a gépen, de amint végzett, ő kérte, hogy dugjam el a laptopot, mielőtt Szultán megérkezne (!). Van esze a lurkónak, tudta, hogy Édesapja nem feltétlenül fogadja örömmel a laptop-mániát. Örültem: egyértelmű, hogy tekintély veszi át a felügyeletét.

Szultánra várva délután már nem mentünk le a partra, hanem Tenger körüli hajóverseny társasjátékot játszottunk, élvezte, és úgy számolta a dobásokat és lépéseket, hogy csuda.

Játék közben érkezett meg Szultán. Megható pillanat volt, amikor belépett a házba, kicsi fia odarohant hozzá és átölelte a lábát. (Ejnye, magyar nyelv: mindkettőt, természetesen.) Szinte lélegzetvétel nélkül mesélte el, mi történt két hajókapitánnyal is a játék egyik mezején: „Rosszalkodott, kövek között ment a vízbe és kagylóra lépett, az megvágta a lábát, vérzett, ezért pihennie kellett.” Az első pillanatokban hol Pipusznak, hol Nagyinak szólította, hetekig alig látta. Perceken belül helyreállt a dolog, nem tévesztett. Pillanatokon belül lementek a partra. „Apuci hátán mentem a vízbe.” - mesélte boldogan.

Tegnap alig láttuk, délelőtt nélkülünk mentek le a strandra, a délutáni alvás után pedig elmentek egy ismerőshöz, pacalt vacsorázni. Öt kisgyerek is részt vett a parádén, Bikfic úr örömére, aki így nem unatkozott. A délutáni alvásra egyébként veszekedés nélkül került sor. Trónörökös vejem (és így a többiek se) nem erőltetett semmit, a gyerek egy kicsit hancúrozott, szaladgált, mittudomén, aztán maga ment fel a szüleihez, és aludt el hang nélkül.

Hazatelepedtünk, a tegnapi nap ennek a jegyében telt. Reggel megbeszéltük, hogy az ebédet még Varin költjük el, aztán pihenünk egy kicsit start előtt. Nagyfiú nagy izgalommal segített a csomagolásban, a készülődésben, nagyon aranyosan. A kis játék-laptopjánál hiányolt valami készüléket, főként annak drótja miatt: „Ez adja az áramot.” - magyarázta.

Három kocsival voltunk (nem proccból, hanem hogy Amira külön tudjon mozogni), három útvonalon tértünk haza. Magdaléna volt a leggyorsabb, ő az M8-ast választotta. Itthon hamar jelentkezett Ördögfiánál a mozgáshiány, felmentek Apjával a Pipuszénak nevezett kis játszóba, nem nagyon tudott vele mit kezdeni, hamar visszatértek.

A vacsora-asztaltól hamar elment, majd bedugta az orrát az ajtón, és bejelentette, hogy kezdődik az előadás. Feltett egy lemezt az ősi lemezjátszóra és arra táncolt, kicsit talán továbbfejlesztve az ugrásait. Élénk tapssal kísértük, amit ő mély meghajlással köszönt meg. Csuda aranyos ilyenkor, igazi művészként igényli az elismerést.

Reggel újabb meglepetés: ő kezeli Amiráék nagy kávéfőzőjét, két hónap után is tudta, hogy öblítéssel kell kezdeni a műveletet, majd több adag kávét főzött le nagy komolysággal.

Délelőtt Amira elvitte bevásárolni, vettek mindenféle ágyneműt neki, mert a Kishúga miatt új ágyba vándorol. Élvezhette, mert az esti „megbeszélésen” kétszer is elsorolta, mi mindent kapott, és hogy néztek ki a holmik.

Délután sakkozott és az általa felfedezett többi játék-programmal szórakozott. Figyeltem, hébe-hóba oda is hívott. A sakktudását önállóan fejleszti, sorra szenvedi el a mattokat, de látom, hogy tanul a vereségekből, jobban eligazodik azon, hogy melyik bábut milyen támadás érheti a sötét részéről. Kedveli a párosító kártyajátékot is, villámgyorsan, ragyogó memóriával oldja meg a feladatokat, és örül, amikor rátalál a „bohócra” (a minden figurának megfelelő lapra). Magdaléna kb. két órát töltött vele, egy egész füzet feladatot oldottak meg. Szinte kivétel nélkül pillanatok alatt talál rá a megoldásra. Nagyot lépett előre az óra megismerésében is, a feladatok között volt egy sorozat, amelyben megadott időpontot jelölő helyre

kellett felrajzolnia a kismutatót. Teljesítette, és örömmel mutatta meg nekem, hogy vissza tudja olvasni: „Ez itt 4 óra, ez 9...”

Vacsora előtt labdáztunk. Amira mellé ült az ágyba, én odafejeltem a labdát, ő visszadobta. Amirának is feltűnt, hogy szép ívű és pontosan célzott dobásokat adott elő.

Megható „megbeszélést” lestem végig: ő elmesélte az élményeit, őszintén bevallotta például, hogy „a délutáni alvás rosszul sikerült”. A beszámolót éneklés követte: először Anyuci, majd Apuci énekelt neki altatódalokat, végül rá került a sor. Előkészületként kereste a helyét, forgolódott, majd fekve énekelt valami hosszú dalt. Nem értettem belőle semmit, gondolom saját maga kreálta halandzsa volt, de úgy adta elő, mint valami fontos altatót.

(Fontos! Megkérdeztem a szülőket, mindig így énekel-e az esti program alatt. Igen, kaptam a választ, valami hollandos-skandinávos halandzsát szokott előadni és mindig jó hosszan. Kérdem Benedictust, ő érti-e, hogy mit énekel olyankor? „*Igen, én tudom, csak ti nem tudjátok!*” - feleli. Pszichológusoknak ajánlom megfejtésre.)

Három napról szedek össze néhány kiemelkedő mozzanatot.

Tegnapelőtt Magdaléna elvitte, hogy megmutassa neki Hunyadi János szobrát, akitől egész a közelmúltig félt, amikor megjelent a déli harangszó első figurájaként. Régi ígéretet váltott be, sikerrel. Mindenkinek elmesélte, akivel aznap találkozott, hogy látta a vitézt, és le is van fényképezve vele. Benéztek a Mátyás templomba is, emlegette, hogy sok zászlót látott, de muzsika éppen nem volt, mert vége volt valami programnak. Elsétáltak, illetve motoroztak a Honvédelmi (vagy akárhogy hívják) Múzeumhoz, ahol az épület előtti ágyúkkal ismerkedett.

Egész nap kellemesen viselkedett, nem cirkuszolt.

Este leült mellém a focit nézni (Debrecen - bolgárok, évek óta az első komoly foci magyar csapattól), hogy mennyire élvezte, nem lehet tudni, de sokat foglalkoztunk az idő kijelzésével: „Mik azok a számok, két szám, aztán két pont és megint két szám?” Elmagyaráztam, több újrakérdezés mellett, hogy az első kettő percet, a másik kettő pedig másodpercet jelent. A másodperc megértéséhez elszámoltam neki tízet, hogy 10 mp ennyi idő, nem tudom, mit fogott belőle?

Tegnap főként itthon voltunk, és elég változatos programokkal szórakozott.

Segített Magdalénának vasalni a mángorlóval: a nagyobb ágyneműket átemelték Magdaléna feje felett, és sátorként kezelve eregették be a mángorlóba, segített összehajtogatni és oszlopokba rakni is.

Szorgoskodott a nagyszoba ablakába való virágok ládáit visszahelyezni a helyükre. Én vittem fel a földszinti gangról, ő pedig Magdalénának segített a helyükre rakni a ládákat, és főként ott lelket lehelni a nyári forróságtól megviselt virágokba. Ő távolította el a száraz vagy nagyon hervatag szárakat, kelyheket. Idegesített a dolog, mert felügyeltük ugyan, de két emelet mélység van a ládák alatt.

Nem ült túl sokat a technikai eszközök előtt. DVD-t nézett, de román vagy cseh nyelvre kapcsolást kért (amiket persze hamar megunt). Ideje lesz angol mese-DVD-ket beszerezni. Sokat sakkozott, néha hívott csak segíteni, amikor elkapta a vágy, hogy „adjunk mattot a feketének” (leszokott a világos-sötét megnevezésekről). Odament Nagyihoz, amikor Mahdzsongot játszott, végighallgatta a magyarázatokat, és félóra múlva odaült egyedül a géphez, kikereste és játszogatott. A saját felfedezettjeivel is foglalkozott (torta-gyártás, kártyák párosítása).

Kivételesen sokat játszottam magam is vele: gyömöszöltem (újabban imádja, ha jó magasról, 70-80 centiről dobom az ágyra), foglalkoztunk feladatozással, a kifestéseket kitüntetésként rám hagyta, a fejtörő, megoldás-kereső feladatokat hamarabb oldja meg, mint akár Magdaléna, akár jómagam.

Volt egy furcsa mozzanat: indultak a hölgyekkel boltba, mindenkit kiküldött a szobából, amikor „utcai” ruhába öltözött át. Magdaléna szerint az egyedüli öltözködés eredményével lepi meg a környezetét.

Minden reggel ő a nagymester kávéfőző. Ma észrevette, hogy a gép hibakijelzést ad, nevén is nevezte a világító ikont, szólt, hogy a készülék vizet kér (másik ikon), és megkérdezte, ki kér kávét és hányas erősségűt akar?

Reggel kikeres a laptopon egy újabb játékot, az „Aknakeresőt”, én nehéznek találom, ő nekimegy egyedül, és csak azután kérdez, miután telibe talál egy-két aknát. Magyarázom, majdnem sikerül az adott játékot megoldani, csak a vége felé hibázunk. Meglátjuk, biztos érdekelni fogja.

A délutáni alvás körül ismét gondok voltak, ugrált, szaladgált, vissza-visszament Amirához, aki szeretett volna pihenni-aludni, de nem tudott. Hiába invitáltam az én szobámba, mereven elutasította.

Délután unatkozott idebent, DVDzett, bebeTVzett, sakkozott, Mahdzsongot játszott, időnként megjegyezte, hogy „hallom a sárkány hangját”. Átment Magdaléna kis gépéhez, és le akarta játszani a 3-4 éves karácsonyi klipet, de nem volt hang. Rájöttem, hogy a hangszórók ki vannak kapcsolva, bekapcsoltam, de változatlanul néma maradt a rendszer. Keresgéltem, hogy a hangszóró-kábelek be vannak-e dugva egyáltalán, leguggoltam, amikor a fejem felett megszólalt Kisügyes: „Megtaláltam! Ha ezt a gombot elforgatod, lesz hang!” Nézem, a Kisokos felfedezte, hogy a hangerő gomb nullára van állítva. Nem mondom, jó hibakereső. A laptopon keresni akartam neki valami játékot, a Games könyvtár helyett a Kellékekre kattintottam. „Nem ez kell, hanem a géjmsz!” - szólt rám. Még csak a nagyon ismert szavakat tudja elolvasni, elsősorban a családtagok nevét, de ezt már tudja angolul.

Este hihetetlen megható módon örült Apjának, elölről hozzábújt, aztán, amikor tett pár lépést tőle, utánament és hátulról átkarolta. Vacsoránál mesélt a nap eseményeiről, sajnálkozott, hogy nem járt Hunyadi Jánosnál. Nem tegnapelőttet mondott, amikor el akarta magyarázni, hogy mikor látta a szobrot, hanem valami olyat, hogy az elmúlt nap és azelőtti nap. Filozofált arról is, hogy „nem mászhatsz fel a szoborra, csak gyerek-szoborra lehet felmászni”.

Pár napja figyelem: úgy megy az előszobából nyíló WC-re pisilni, hogy az előszoba szekrénysorának alsó, keskeny sorára felmászik és az előszoba villanykapcsolóját kapcsolja be (a WC kapcsolóját nem éri el). Maga találta ki a módszert. Ez idáig egyszerűnek hangzik, de a neki mellig érő szekrényre úgy mászik fel, hogy ráteszi a tenyerét és kinyomja magát, majd felhúzza a lábacskáit. Nem semmi, tisztességes tornamutatvány. Visszafelé ugyan le tud óvatosan ereszkedni, de ha felnőtt van a közelében, megkéri, hogy emelje le.

A két utolsó nap, amikor nálunk lakott. Csak egy-két érdekesebb momentum:

Tegnapelőtt Magdaléna elvitte levegőre, jókedvűen érkezett vissza. Ebéd után nem ment neki az alvás, hullámokat vetettek a hölgyek idegei. Rohangászott. Hogy legalább ezzel ne zavarjon, leültettem a laptophoz, és otthagytam, játsszon. Visszanéztem hozzá pár perc múlva, látom ám, hogy nem a játékaival foglalkozik, hanem kutat a gép titkaiban. Épp a fotó-szoftver egyik al-szoftverét, a Photoslate-et böngészte, nem ügyetlenül. Megszidtam és rászóltam, hogy zárja be. „Jó, kiXelem, *úgy látom, ez téged nem érdekel*.” - zárta le a vitát.

Tegnap is laptopozott, természetesen. Nézem, valami új játékot talált, a tortagyár játék egyik oldalágát. Mi ez, kérdem. „Elize (?), *hallgasd, megint csilingelni fog*.” És tényleg, bábukat kell összerakni alkatrészeik tárházából, és a sikeres megvalósítást csengőhangok jelzik.

Délután elterelő hadműveletek sorába fogtunk, megpróbáltam a laptoptól elrabolni és a „bebeTV” mellett elaltatni. Mint mindig, most is örömmel nézte a bebét, de nem aludt el.

Próbáltam feladatozásra fogni, de kivételesen nem érdekelte. A TV-monitor betegség elkerülése érdekében elkezdtem labdázni vele a nagyszobában (kint 33 fokon tűzött a Nap), telitalálat volt, sikongatásig örült a mozgásnak, és akármelyikünk sikeres dobásának, fejelésének. Elővonszolta a lavórt a fürdőszobából, abba kellett beletalálni. Újra felfigyeltem arra, hogy kétkezes, bal kézzel kezdte a célbadobálást, aztán minden további nélkül áttért a jobbkezes játékra. Nem rossz!

Jöttek a szülők, hogy elvigyék, búcsúzóul gyorsan leült a laptophoz, hagytuk egyedül szórakozni. Megyek hozzá, mert rám nagyjából hallgat, ha abba kell hagyni, látom, hogy megint új témát vakart elő a gépből: sárga irónnal rajzolgat valami csíkos mezőn. Windows Jegyzetfüzettel dolgozik, derült ki, a kiemelésre szolgáló sárgát működtette. Ezt kitől tanultad? - csodálkozom. *„Magamtól találtam ki.”* Meglepő, de hihető. Ennyire ügyes-okos gyerek!

Telefonon értesülünk, hogy az új „kuckójában” nyugodtan aludt el mindjárt az első éjjel. Kérdezgetett, rácsodálkozott az új mesefigurás lámpájára, egyszer kérte csak Amirát, hogy menjen vissza hozzá. Újra igazolja, hogy nem érezte igazi kuckójának a Varázsi ágyat, ez zavarhatta.

Átmentünk a palotába, megnéztük Herceg őfelsége új birodalmát.

Már a lakásba lépéskor is érezni lehetett, hogy visszatért lelkébe a nyugalom: egyedül játszott a nappali közepén, fa építőelemeket rakosgatott össze, minket sziával üdvözölt és folytatta.

Megkértük, mutassa meg a kuckóját. Saját szobát kapott, benne elegáns, felnőttes ágyat, szép új ágyneművel (sárga lepedő, kék paplan- és párnahuzat), az ágy felett három kis repülőgépből álló lámpa, az ágy alatt dobozokban a játékai. Külön szekrény-szakasza is van, amibe ő maga rakta be a ruhaneműit. Könyvespolcon sorakoznak a mesekönyvei. Boldogan mutatott meg mindent, az ágyra rávetődve azt is, hogyan szokott bemászni, amikor eljön az alvás ideje. Önállóan kezelheti a légkondicionálót, csak jelen kell lennie felnőttnek is, amikor kapcsolgatja.

Többnyire a komoly-okos oldaláról írok, de hát gyerek. Ezúttal is, amikor megdicsértük a kilátást, odalépett az ablakhoz és lázasan mesélte: „Látni a tengert is. Ott, messze, nagyon messze van egy kis ház, látod? Ott van a tenger.” Amira Őfelsége is csak a nyakát behúzva jelezte, hogy nem érti. Milyen emlékképet hordozhat magában, amit most a szobájából kivetítve a tengert véli látni?

Újra otthonra, kuckóra talált, megnyugodott, boldog. Közben persze feszítette az energia, ami most csak abban nyilvánult meg, hogy nem járt, hanem ugrabugrált, tempós futólépésben, néha szinte tánclépésben közlekedett.

Ma kezdődik a kindergarten, új helyre íratták be a szülők. Első nap, néhány órás ismerkedés. Egyelőre örül, mert lesz druszája.

Úgy tűnik, feleslegesen aggódtunk, szülők, nagyszülők, hogy Hercegünk életében zökkenőt jelenthet az óvoda-váltás. Ismerkedési órákat töltöttek a felújítás utolsó napjait élő óvodában, és széles mosollyal tértek be onnan hozzánk ebédelni. Ördögfióka a kérdésemre, hogy na, milyen az ovi, csak rámutatott a nyakában lógó függőre. Ez a jele, árulta el Amira. Omega? - kérdeztem. „Nem, perec.” - válaszolta a nagykindis Nagyfiú és rohant a laptophoz. Egy játszmát engedélyeztem, súgta Amira, és elmondta, hogy a kindi belül rendben van, szépek a bútorok, de kívül még folynak munkák és az udvart/kertet nem is lehet még használni, ezért egyelőre ebéd után el kell vinni a gyerekeket. De nem ez a lényeg, hanem az, hogy az óvónők helyesek, kedvesek, és a leendő pajtásokkal is azonnal barátságot kötött.

Újabb győzelem, már csak a kistestvér születésének zökkenőjén kell sérülés nélkül túljutnia. Biztosak lehetünk a sikerben. (Szeptember 1. - vége a nyárnak!)

Ördögfia ismét nálunk töltötte a délutánt: ebéd után nem tudott (Őfelsége szerint nem akart - és ezért sírva fakadt) elaludni, Apjának munkába kellett mennie, áthozta hozzánk, hogy Amira Őfelsége pihenhessen. Na, a mi tudományunk is csődöt mondott, hál'isten kisebb izgalmat kiváltva. Magdaléna el akarta vinni autózni, az biztos álomba ringatta volna, de nem volt hajlandó elhagyni a kastélyt. Én megpróbáltam a bebeTV-vel elaltatni, az se járt sikerrel. Hagytam, hogy áttelepedjen a laptophoz, még segítettem is sakkozni neki, nagy örömére kétszer is bemattoltuk a szoftvert. Áttért az általa felfedezett játékokra, alig látott ki a szemén, pislogott nagyokat, sőt dörgölte a szemét, de semmiféle rábeszélésre se volt hajlandó lefeküdni. Végül Amira érte jött, és Magdalénával együtt elvitték a gyerekdoki nénihez, hogy állítson ki igazolást az kindi részére, a kocsiban el is aludt. Kb. negyedórát aludt, ennyi sikeredett. Majd az kindi megoldja a gondot, a jövő héttől ott maradhat délután is.

Annyi mindenesetre kiderült, hogy a sakk-tudománya gyorsan fejlődik: az általam javasolt lépéseknél felismeri, miért lépjük. „És akkor megtámadjuk a futót (vagy az éppen aktuális bábut)." - kommentálja.

Ott ebédelt (először) a kindiben, és jó étvággyal tette. Magdaléna is megfordult az új kindiben és nagyon tetszett neki: belül befejezték a felújítást, szép és tágas minden helyiség, a bútorzat is vadonásúj. Az udvarban telepítik a mászókákat, csúszdákat, napokon belül a szabadteret is birtokukba veszik a nebulók. A gyerekek közt Hercegünk már nagyobbacska, Magdaléna nagykindisnek hívja, ami tetszik neki. A gyerekekkel azonnal megbarátkozott, a változás egy pillanatra sem okozott zökkenőt a lelkivilágában.

A palota-környéki gyerekek is üdvrivalgásokkal fogadták vissza Hercegünket, sőt meghívást is kapott az egyik szomszéd családtól. Zsúr, szülői részvétellel. Ismét boldog gyermek jelenik meg az ajtóban, amikor hozzánk látogat. Nem mond többet az kindiről, csak hogy jó, de azt mosolyogva adja elő. Azonnal elfoglalja magát a laptoppal.

Röphírek az otthon élő Nagyfiúról:

A kindibe érkezéskor rendszeresen eltörik a mécses, de hamar abbahagyja. Az óvónők karba veszik, és úgy viszik be, mire beérnek vele a közös térbe, már csak hüppög.

Telefon: Lehet már az udvaron is játszani? „Igen." És mik vannak ott, csúszda, hinta? „Mindenfélék vannak." Jól érzi magát.

Előkerül a kis mágnes-sakk, amit cca. egy éve kapott tőlünk. Beteszik a játékai közé, félóra múlva benéznek hozzá, ül a padlón és sakkozik. Hm!

Már említettem fentebb a kávéfőző-masinájukat, amin Hercegünk kiváló kávékat főz, rendelt minőségben. Egy ideje a gép hibát jelez. Most előkerültek a patronok, amik segítenek a bajon. Amira gondban volt, mert a gép leírása nélkül nem tudta, mit és hogyan is kell a patronokkal csinálni? Nagyfiú nézi, nézi: „Hát meg kell nyomni ezt a gombot, kinyílik itt, be kell tenni..." Csinálják is Anyucival. Ördögfia csatakiáltásokkal rohan ki a konyhából: „Magdaléna, nézd, nézd, megcsináltuk! Már ö*m*lít (=öblít)." Jöhet hozzánk is javító-mesternek.

Magdaléna népszerű volt aznap. Hercegünk kihívta a teraszra, de rászólt, hogy csukott szemmel menjen. „Most nyisd ki a szemed! Nézd, négy hüvely is van a babon." Tényleg, a Varázsról hazavitt babjai már termésnek indultak, nagyon büszke rájuk, hiszen ő csíráztatta, ápolta őket.

Csak apró eseményekről kapok hírt, azokból is összeáll: Visszazökkent a szokott környezetbe, családba, elfoglaltságba.

Délutáni alvás. Nem akar aludni, valami zenét (CD, kazetta?) szed elő, és kéri a szülőket, hogy azt hallgassák vele. A szülők megkérik, hogy a saját kis lejátszóján hallgassa. Teszi egyedül, önállóan. Benéznek hozzá: bebújt az ágyába és alszik.

Kindergarten: először van ott teljes „munkarendben”, ott is kell aludnia. Az égvilágon semmi gond, a többi gyerekkel együtt elalszik.

Magdaléna, aki rendszeresen átjár segíteni, tapasztalja, hogy Hercegünk teljesen boldog a szobájával, otthon érzi magát, sokat játszik ott egyedül. Nem véletlenül kérdezte Varázson: „És lesz nekem ott kuckóm?” Van!

Ma kétszer is telefonált Nagyinak, mesélt neki a kindergartenről. Másodszorra elmesélte, hogy születésnapot ünnepeltek, a druszája születésnapját. „Volt torta, gyertyák, tűzijáték. Az óvó nénik először nem találtak gyufát, de aztán megtalálták és akkor volt tűzijáték. Vigyázz, leteszem.” - búcsúzott.

Boldog.

Lassan egy hete, hogy csak pillanatokra láttam.

A hiányérzetemet csillapítandó, átszaladtam Magdalénával, segítettem az általa frissen vasalt függönyöket felvinni. Nagyfiú Édesapjával a dolgozójukban laptopozott. Új játék DVD-t kapott (biciklis gyerek közlekedik, akadályokat kerülget, díjakat szed össze), azt gyakorolták. Ránk se hederített. Többszörös beköszönésre jövet szia, szia, távozóban pá, pá, ránk se nézve ismételte meg ezeket az üdvözléseket. Sebaj, otthon van, gyökeret vert ismét. A pár pillanat is elég volt annak megállapítására, hogy az elmúlt pár nap alatt sokat férfiasodott, már legalábbis ami a pofikáját illeti. Komolyabb, felnőttesebb az arca.

Két hír az kindiből:

Amirának mondja, öltözködés közben: „Most azt a kislányt szeretem.” - és rámutat egy hosszú barnahajú kislányra. Hogy hívják? - kérdi Amira. Nem tudom, feleli. De már szereti.

Melyik óvó nénit szereted legjobban? - kérdi tőle Magdaléna. „Kati nénit.” - nevezi meg azt az óvónőt, akit az óvodával ismerkedés szakaszában őrmesternek nézték a szülők. Biztos neki van igaza, eltelt két hét.

Picit megijedtünk, pénteken otthon maradt, mert erősen benáthásodott. Azóta rendbejött, láza nem volt, hétfőn (holnap) biztos megy megint.

Most telefonált a kis aranyos. Hogy vagy? - kérdem. „Most egy kicsit köhögök” És a nózi, a nátha? „Az már lejjebb ment.” És mivel szórakozol ilyen betegen? „Megtaláltuk az „egy japán kislány dalát”, azt fogjuk hallgatni.” Biztos érdekes, hisz különlegesség!

Újabb két hívást kaptunk, az első a városi vonalon, a második Magdaléna mobilján érkezett.

Az elsőben arról adott hírt, hogy leszedték az első hüvelyt a babjáról. „Leszedtük az egyik hüvelyt a babról, de kicsi volt a bab.” Próbáltam folytatni a témát, megkérdeztem, hogy hány szem volt a hüvelyben? Nem kaptam választ, mert Amirával próbálta egyeztetni, csak az ő beszélgetésük morzsáit hallottam, aztán letette. Magdalénának azt újságolta el, hogy „hajvágás volt, Magdaléna. Apuci négyest kért.” És te? „Én egyest.” Csak gondoljuk, hogy az utóbbi szinte kopaszra nyírást jelent, hiszen a kopaszt nullásnak hívják. Kár, sokkal aranyosabb, ha hosszabb a haja.

Két hír Benedictusunkról:

A kindergartenben minden délután alszik, otthon soha.

Játszik a Kishúgával: Amira ment érte, Nagyfiú nem vette rögtön észre. Mutatja az óvónő, játszik szép csendben, magában. A játék mosógépen kimosott egy takarót, azzal bebugyolált egy kis játék babát és rakta el aludni. Az óvónőnek mondta, hogy ez a hugija. Hát nem aranyos?

Úgy hallom, holnapra várható a Kishúgi születése.

Hercegkisasszony megérkezett 16-án este. Herceg bátyja nálunk töltötte a kindergarten utáni órákat, és itt is aludt. Az esemény is foglalkoztatta.

Magdaléna előbb érkezett vele haza, mint én az őszi infúzió-sorozatom első szeánszáról, de még a kocsiban ültek, mert Őkelme lemezt hallgatott és közben játszott a légkondival. Bekopogtattam az ablakon, az arcán széles mosoly jelent meg, megnyomta az ablaklehúzó gombot, és köszönés helyett arra kért, hogy nézzem meg, hogyan fújja a levegőt a kondi középső befúvó nyílása.

Felmentem, rövidesen ő is dörömbölt az ajtón. Leguggolva nyitottam ki, de ezúttal már nem leptem meg vele, a kacagás elmaradt, besétált.

Vidám, kedves, szófogadó gyerek volt egész délután, este. Kicsit DVD-zett, a Hattyúk tavát kérte, aztán sakkozott, de látva, hogy kikap (nem tudtam épp foglalkozni vele), feladta, keresett magának a gépen másik játékot. Ez is becsülendő, tudja értékelni a helyzetet.

Megkért, hogy keressem ki a laptopon a „Bikficlapot", és óriás betűket csináltatott velem. Segítséggel a következő szavakat írta le: Bikfic, Magdaléna, Hugica, Hercegkisasszony. Ő választotta, nagyon foglalkoztatta a hugica várható megjelenése. Ki akarta nyomtatni, a laptop, amin írt, mindenféle bolond jelzést adott: üresek a kazetták, meg ilyesmit. Bosszankodtunk vele egy darabig, aztán a fejemre ütöttem: „Bikfic, mindketten buták vagyunk, hát nem ide van csatlakoztatva a nyomtató, hanem a nagy gépre. Csupa jó kérdés következett: „Hogy kell csatlakoztatni?" Elmagyaráztam, de mondtam, hogy egyszerűbb, ha a Pendrive-omra (kütyüt mondtam) áttesszük a szöveget, úgy visszük át a nagy gépre, és arról nyomtatjuk ki. „És akkor átmennek a betűk a kütyüre?" Nem betűk, hanem jelek. „És a jelek ki fognak bújni a kütyüből?" Nem, egy lapocskára mennek, és onnan hívjuk elő őket. Megnyugodott, de meg is unta, elment egyszerűbb játékra vadászni. (Később kinyomtattam és elvitte magával reggel az kindibe, azzal, hogy majd odaadja Anyucinak, egyelőre nem tudom, megtörtént-e?)

Feladatozást választott, amikor Magdaléna átvette a foglalkoztatását, de az első feladatok-füzetből olyan munkát választott - két állat-bohóc fej kivágása és gumiszalaggal ellátása - aminél alig tudott segíteni. Tulajdonképpen csak az alátét-kartonokat tudta felragasztani, a kivágáshoz és gumiszalag felkötéshez csak asszisztálni tudott. Szorgosan és komolyan segített viszont vacsora-készítéskor. Bundáskenyereket sütöttek Nagyival, ő ütötte fel és keverte meg a tojásokat, és mártogatta a kenyereket. Úgy rendelkezett, hogy a nappali nagy ágyban (kihúztuk neki) akar aludni Nagyival. Nagy ugrándozást rendezett az ágyon, aztán segítségül hívott. Odaszaladt hozzám az ágy túlsó végéről, és a nyakamba ugrott, megölelt. Ennek fejében fel kellett döntenem, a lábánál fogva emelnem, forgatnom, visítva örült a hempergésnek. A fürdés körül is minden a legnagyobb rendben zajlott, az esedékes kukimosást is bemutatta.

Este több olyan eseményre került sor, ami a hugi-várással függ össze.

Kezdődött azzal, hogy három gyertyát gyűjtött össze az asztalon, meggyújtatta, szólt, hogy üljünk mellé, és úgy nézzük együtt, mert „ezek hugica-gyertyák". Nagyon megható volt. Ezúttal háttérbe szorult a tény, hogy a koppantót, amivel hónapok óta nem foglalkozott, nem kellett keresgélnie, azonnal tudta, hol van. Aztán hosszú telefonbeszélgetést folytatott Magdaléna barátnőjével, Magdival, aki már Kishúga iránt érdeklődött. Nem értettem ponto-

san, miről volt szó, mert Nagyfiú csak egy-két mondatot mondott, inkább felelgetett feltett kérdésekre, de a téma lényege a Hugica volt. Lefekvéskor három babát, illetve babát és plüss-állatot maga mellé gyűjtött és mesélte nekik, hogy „nemsokára lesz húgunk”.

Este 9 körül Amira maga hívott bennünket, bejelentette, hogy fél 9-kor megszületett Herceg-kisasszony. Halkan beszéltem vele, de mivel megkérdezte, Nagyfiú fenn van-e még, mentem az ágy felé, ahol aludtak Nagyival. A félhomályban láttam, hogy Magdaléna, meghallva a beszélgetést, feltápászkodóban van, ezért odamentem és átadtam neki a telefont. Hercegünk is felébredt azonnal, és átvette a telefont, beszélt Amirával. Csak félmondatokat kaptam el, mert közben Mara csörgött a vonalas telefonon, érdeklődött. „Hallom a hangját!” - mondta Nagyfiú Amirának és mindenkinek. A beszélgetést követően szomorkás hangulatban heverészett egy darabig. Találgattuk: talán az álomból ébredés, talán Amira távollétének tudata zavarta meg. Pár mondatot váltottunk még vele, mielőtt visszaaludt volna. „Majd Apuci bevisz hozzá.” - jelentette ki. Magdaléna további örömként megemlítette: „Képzeld, Anyucinak nem lesz pocakja, szép lesz megint.” (Mintha nem lett volna szép várandós anyának is.) „És fel tud emelni.” - tette hozzá Hercegünk. Mi Magdalénával beszaladtunk, és ámulva bámultuk az új csodát. Azt is persze, hogy a lányunk mennyire szépen vészelte át a nem könnyű szülést, és mennyire sugárzik róla az újabb boldogság!

Nagy Herceg reggel vidáman ébredt, nyoma se volt az esti szomorúságnak.

Délután Szultán ment érte az kindibe, és bevitte a Klinikára, meglátogatta Hugicát. Szerettem volna látni az arcát, amikor meglátta Hercegkisasszonyt. Őfelsége szerint aranyos volt: megsimogatta, megcirógatta az arcát, csodálkozva élvezte, amikor csuklani kezdett. Meg akarta itatni valami csőrös eszközzel, kedveskedni akart.

Tegnap Szultán ebéd után hozta el az kindiből, bevitte ismét Hugica-nézőbe, aztán elhozta hozzánk, mert baráti köre gyülekezett nála, koccintani a nagy örömre.

Próbáltuk beszámoltatni, de nem sokat mesélt. A kérdésre, hogy milyen a Hugica, azt mondta, hogy jó. Inkább arról számolt be, hogy otthon próbált aludni, de „nem sikerült”. Nálunk nagyon aranyos volt, sokat játszott, játszottunk, viháncoltunk. Magdaléna kiötlötte, hogy bölcs dolog lenne, ha Szultán úgy menne Amiráért (akit és a babát már ki is engedik), hogy vinné magával Hercegünket is, hadd érezze azonnal az együvé tartozást. Ezt meg is beszélte a szülőkkel, akik egyetértettek.

Reggel Nagyfiú rossz hangulatban ébredt, gyorsan felhívta Anyucit is és Apucit is, aztán pityergett egy kicsit, hogy mikor jönnek már érte. Ilyen ezer éve nem volt, majdnem biztos, hogy a Hugica megjelenése okozott zavart. Türelmetlenül várta Szultánt, alig evett valamit. Játszani is csak két óra elteltével lehetett vele, addigra engedett fel benne a feszültség.

Nagyon reméljük, hogy a hazaköltözést követően hamar összekovácsolódik a most már négyfős család.

Gondolkodtam egy darabig, hogy nyissak-e külön naplót Hercegkisasszonynak, de végül úgy döntöttem, innen *közös naplóként* folytatom. Együtt élik kis életüket, szeretni fogják egymást, én meg nem fogom a terhelést sokáig bírni. Jobb lesz így. Tehát:

Szombaton, a harmadik napon haza is mentek, mindenki nagy örömére. Nagyfiú szereti cirógatni, ha megjelenünk, felmegy velünk az ágyhoz, fellép a rács aljára, hogy felülről lássa Hugicát, és magyaráz, magyaráz, közvetíti, hogy éppen mit csinál, kéri, hogy cirógassuk. Aztán lemegy a lépcső közepéig és Anyucinak magyarázza, hogy ébredezik a baba. Addig erőszakoskodott, hogy levitette a járókába, így könnyebben látja, majd megkérte Amirát, hogy vegye ölbe, úgy mindenki láthatja.

Trónörökös vejem a karjára-vállára vette (vasárnap), a pöttöm bébi emelgette a fejét, Szultán pedig kijelentette, hogy gyönyörű.

Közben Herceg Őkelme újra erőszakoskodik időnként, nem akart ebédelni, vakuval akarta fotózni Hugicát és hasonlók. Jó lenne, ha kinőné ezt az erőszakosságát.

Csak pillanatokra voltam náluk, Hugica aludt, a fél pofikáját láttam csupán. Jól néz ki.

Magdaléna közvetít híreket, főz rájuk, és amikor ő viszi át az ebédet, el is tölt pár percet velük, sőt tegnap délután is felszaladt, hogy a Nagyfiút is lássa, aki kellemes meglepetésben részesítette. Magdaléna azzal üdvözölte, hogy nem ad puszit, mert náthás, köhögős, erre odament hozzá: „Akkor hadd adjak én." - és adott egy igazi puszit az arcára. Nagyon örült, hogy láthatja a Nagyanyját.

A szülőktől nyert értesülések szerint Hercegünk otthon teljesen jól fogadja a kistestvér megjelenését, szeretgeti, simogatja, és egyébként is békésebb, mióta új lény költözött a családba. Az kindi körül viszont gondok vannak: nem szeret oda járni. Reggelenként szomorú, nem érti, hogy ha egyszer Amira és Hugica otthon vannak, neki miért kell távoznia. Volt eset, hogy el is pityeregte magát, amikor Szultán átadta az óvónőnek, tegnap (szerda) pedig örömmel újságolta az átvevőnek, hogy „már csak hármat kell itt aludnom". Számolgatja. A szülői kérdésre, hogy mi a gond, elég jól körvonalazta: elmondta, hogy nem szereti az őrmester-óvónőt (miért? „mert nem simogat"), a másik kettőt igen, de „nincs barátom". Nem igen értjük, mert kifejezetten barátkozó, sőt vezér-típus, pillanatok alatt szokott beszélgetésbe fogni új gyerekekkel, és még nála jóval nagyobbaknak is kiosztja a teendőket. Igaz, új óvoda, talán egy-két hónap alatt összemelegszik a társasággal.

Rég nem láttam Nagyfiút, és az kindi nemszeretetéről szóló hírek is nyugtalanítottak, felszaladtam Amiráékhoz délután, amikor a „fiúk" már hazaértek az kindiből.

Csupa szívderítő hírem van!

Mondom Nagyfiúnak, hogy én is kérek puszit, mint ahogy Nagyinak adott. Valamit félreértett, mert közölte komoly pofikával, hogy „Magdaléna nem adhatott puszit, mert náthás volt". Én nem vagyok náthás, de nem is én akarok puszit adni, hanem tőled kérek, mondtam, és odatartottam az arcom. Adott egy majdnem cuppanós puszit, az elsőt közös életünk során. Nagyon jóleső érzés!

Jó félóra lett a pár percből, mert Hercegünk nem akart elengedni. Mondtam vagy háromszor is, hogy na, akkor én megyek, mindannyiszor kérlelt: „Ne menj el, Pipusz." Szultán csak mosolygott. Na, ez is jólesett. Foglalkoztatott szinte non-stop. Éppen gyurmázott, kiosztott nekem is feladatokat: kígyót kellett sodornom, ki tudja miért, fej nélkül. Aztán egy pici kis golyót kaptam feladatul és így tovább.

Amira Őfelsége közben foglalkozott a 8. napos Theával, aki nagyot rottyantott közben, felvitte az emeletre pelenkázni. Két-három perc múlva Nagyfiú felszólított, hogy menjek fel vele Őfelsége után. Mint kiderült, szokott sündörögni a pelenkázások körül, most a mérleget kapcsolta ki. Húgocskája rugdalózóban 3340 gramm, a kérdésemre, hogy elkezdett-e már visszahízni a csöppség, azt a választ kaptam, hogy talán ma már egy kicsit. Amira betette a lenti járókába, nyitott szemmel forgolódott. Csodálkozva állapítottam meg, hogy lát ez a gyerek. Annyira nézelődik, hogy ezt támpontok nélkül nem igen tenné. Úgy tűnt - és Amira megerősítette -, hogy Bátyót nézi például, amikor közel hajol hozzá, és mintha követte volna az arcától 30-40 cm-re mozgatott kézfejemet. (Eszembe jutott, hogy Herceg őkelme mennyire nyugtalanított ebben a korban, nem érzékeltem, lát-e?) Leültem, de Nagyfiú ismét odahívott: „Cuki, ugye?" - kérdezte.

Amira Őfelsége a kezembe, illetve vállamra adta a bébit, mozgolódott, megható pillanatnak éreztem testkontaktusban lenni az új unokával.

Meséltettem Nagyfiút az kindiről, meg hogy miért tartott sokáig a hazaút? Sokat játszik, - mondta, és sokat van levegőn, de barátja változatlanul nincs. Emlékeztettem, hogy van egy hosszú barnahajú kislány, akit már barátjaként emlegetett (utaltam Nagyira, mint hírforrásra), és akit Izabelle-nek hívnak. Őfelsége is, ő is csak néztek a levegőbe, aztán Nagyfiú korrigált: „Nem, azt Bertának hívják." Nem tűnt friss szerelemnek. Hazafelé pedig tankoltak, Szultán emlékeztette a csőben forgó pörgettyűre, átvettem a szót, és magyaráztam, hogy azonos elven működik, mint a játék szélforgók. Két meglepetés következett. Egyrészt felsorolt 4-5 szinonimát erre a játékra: szélforgó, szélpörgő... Másrészt memória-bravúr következett: elkezdte, először akadozva, majd teljes lendülettel magyarázni, hogy „amikor síelni mentünk... messze, nagyon messze... akkor sok szélpörgőt láttunk... sok-sok szélpörgőt." Azonnal megértettük Apjával, hogy az osztrák határ környékén, főként a túloldalon működő szél-áramfejlesztők jutottak az eszébe. Fantasztikus: két éves és 5 hónapos volt akkor és másfél év telt el azóta. És jól emlékszik, magyarázta tovább is: „Nagy szélpörgők voltak, az autóból láttuk... nagyon messze mentünk... mikor megyünk megint?" Szultán rávágta, hogy egy év múlva, de akkor már tudsz majd síelni is. És inkább hozzám szólva emlékeztette a Nagyfiút, hogy szombaton elkezdődik a síoktatás egy közeli műfüves pályán. Kezet rázva gratuláltam Hercegünknek a fontos előrelépéshez.

Távozás előtt pár szót váltottunk arról, hogy Nagyfiú nyugodtabbnak tűnik. „Jól veszi az akadályt." - mondta. „Ha akadály egyáltalán." - feleltem. Nyugodt, békés légkört hagytam ott, rólam is legördült egy kis kövecske.

Hallom, Őfelsége elment a családdal babakocsit vásárolni. Ő és Hugica a 10. napnál tartanak és tisztességes kirándulást tettek: elautóztak a szakboltig, ott bevásároltak és vissza. Brávó. Hogy még nagyobbat lépjenek, tervbe vették, hogy ebéd után - az új babakocsit kipróbálandó - elmennek sétálni.

Én vittem fel hozzájuk ebédet (szombaton), azt hittem, hogy az első sport-tréningjéről hazatérő fiatalembert meg tudom interjúvolni, tetszett-e neki a sí-torna. Nem voltak még otthon, nem vártam meg őket, mert Őfelsége szerette volna megetetni Hercegkisasszonyt, aki lusta disznónak bizonyult, nem volt hajlandó felébredni.

Ma viszont együtt ebédeltünk. A hercegi család tett egy kirándulást a Normafánál, Hercegkisasszonyostul, Amirástul, mindenestül. Csak gratulálni lehet. Mikor felszaladtunk, Őfelsége szoptatta Hugicát, bátyja mászkált körülöttük az ágyon. Magdaléna ügyesen elterelte onnan, dicsérve az egér-alátétet, amit a számítógép előtt felfedezett.

Az ebéd Amira Őfelsége és az újszülött nélkül indult, Hercegünk fegyelmezett volt és jó étvággyal evett. Megbeszéltem vele, hogy csütörtökön, a következő síoktatáson megnézem. Szultán elmesélte, hogy bár a nagyobbak csoportjában teljesítette az első akciót, ügyesebb volt az átlagnál, valamelyik feladatnál döntőbe is került. Ott azonban vereséget szenvedett Danitól, aki fürgébbnek bizonyult. Csütörtökön már a kisebbek csoportjába kerül, és sífelszerelést is kap! Az ebéd végére megjelent Amira és a kisded, Szultán büszke apaként vette át a miniatűr emberkét, Nagyfiú lelkes szeretettel sürgölődött körülöttük, fotóztam, talán visszaadnak valamit a jó hangulatból.

Hugica ma két hetes. A hozzám eljutó hírek szerint elkezdett visszahízni, jól szopik, de tápszer-utánpótlást is kap. Aranyos, keveset sír, mind valószínűbb, hogy csak akkor, ha éhes. Kerek, rózsás a pofikája, nézdegél, emelgeti a fejét. Még nem mosolyog, tehát a személyazonosításig nem jutott el. Nagyfiú is nyugodt, sokat és boldogan foglalkozik a Kishúgival. Ma lesz a síoktatás második menete.

A kindiben jobban érzi magát, tegnap elaludtak, és lekésték volna a szigorú reggeli zárórát, inkább otthon tartották. Ma vidáman ébredt, kis segítséggel maga öltözködött, és kijelentette, hogy jól fog aludni, mert ma Márta (a simogatós) az altató. Nagyon kérte, hogy „szóljatok nekik, hogy jöjjenek értem”.

Én megyek érte, majd megírom.

Nagyon készül a vasárnapi szülinapjára, kérte, hogy „reggel, ha felébredek, tíz perc múlva legyenek itt az ünneplők”, és sorolta az apai rokonok második és harmadik generációját (tudta, hogy a nagyszülők nem tudnak jönni, a Napam Őfensége lábával gond van).

Hát nagyon aranyos volt Őkelme. Öltöztetni nem kellett, mert a kérdésemre, hogy mit kell felvennie, illetve mit kell vinnünk, azt válaszolta, hogy a hátizsákot. Közben azonban a hátizsák mellett lógó szatyorból teletömte a zsebeit gesztenyékkel, és a hátizsákról elfeledkeztünk, ami miatt mindketten kikaptunk Amirától (nem nagyon). Ahogy kötöztem be az ülésébe, elkezdett bosszankodni: „Én összeszedtem a sok gesztenyét, te meg kiszórod mind.” Kipotyogtak a zsebéből, de bent maradtak az ülésben. Nyugtatgattam, hogy amikor kiszállunk, mind meglesz, de sokáig morgott még útközben.

Otthon, a palotában már kész volt az új kapu, de nem volt hozzá pityegőm. „Nem baj, a másiknál (személybejáró) be tudunk menni.” Hiába mondtam, hogy ő talán át tud mászni a vízszintes lécek között, de én nem, odamentünk. Ő se vállalta a mászást, felhívtuk Amirát, aki végül a teraszról kinyitotta a kocsibejárót. Bent elkezdett valamivel foglalkozni. Mondom, hát csak megmutatod nekem az unokámat? „Nem is a te unokád, az én húgom, és alszik. A te unokád én vagyok.” Igen, te vagy az első unokám, de ő pedig a második. Makacskodott: „Nem szabad felmenni! Nem mehetsz fel!” Hm, mi a teendő ilyenkor? Mesélni kezdtem, hogy most már kettős naplót írok, róla is és Hugicáról is. Azt akarod, hogy azt írjam: hazaértünk és Nagyfiú nem engedte, hogy megnézzem a Kishúgát, és ettől nagyon szomorú lettem. Nem szólt semmit, csak nézett rám. Folytattam: én jobb szeretném azt írni, hogy „hazaértünk, és mindjárt megmutatta a Kishúgát. Mindketten nagyon örültünk.” Egy pillanatra elgondolkodott, aztán azt mondta: jó, menj és nézd meg. Elindultam, de jött ő is, megelőzött, előre ment, közben közölte: jó, nézzük meg együtt. Felmászott a rácsos ágy szélére, és megcirógatta az alvó baba arcát.

Hugica mélyen aludt, de ezúttal felénk fordulva. Tiszta, kerekded, szép arca van. Őfelsége szerint hízik is.

Visszamentünk a földszintre, Nagyfiú foglalatoskodott a konyhában: kávét főzött Amirának, gyümölcsteát magának, majd nekem is. Sokáig tiltotta (kicsit heveskedve is), hogy igyam, mert forró. Közben megbeszéltük, hogy napokon belül ünnepeljük a szülinapját. Szépen sorolta a napokat: csütörtök, péntek, szombat, vasárnap és utána szülinap. Helyesbítettük, hogy már vasárnap szülinap lesz. „Telefonálni kell KinTseunek és a keresztmamának, hogy jöjjenek. És Nagyinak is.” Végül a tea elfogyasztása után elbúcsúztam. Ő nyitott kaput a távvezérlővel.

Tegnap volt a második síoktatás, ezúttal teljes szerelésben, sícipő, sítalpak, botok. Elfogulatlan Apja szerint jól ment a Nagyfiúnak, többször lesiklott a kis műfüves lejtőn, ügyesen mozgott, és egyetlen egyszer sem esett el.

Ma Magdaléna kindi után cipővásárlásra vitte (maga jelezte pár napja, hogy szorít a cipője), mégpedig buszozva, nem kockáztatta a hídon átkelést, és parkolóhely keresését a belvárosban. Meg-megcsodálták a járókelők, mert tájékoztatta a Nagyanyját a buszokról. Odafelé: „Magdaléna, ez 12-es!” Nem az volt, hanem 112-es, megbeszélték, hogy van még egy egyes. Visszafelé: „Magdaléna, ez 8-as, Magdaléna, ez 5-ös.” Stimmeltek. A népek pedig csak néztek. A buszon csevegett is Nagyival, mint a felnőttek.

A vásárlás az ő részéről kellő férfiassággal zajlott. Csak megmutattak neki két mintadarabot, rámutatott az egyikre: „Ez jó lesz, menjünk.” Mondták neki, hogy ez nem neki való méret, fel kell próbálni a jó méretet. Megtörtént, jóváhagyta azon nyomban: „Ez nagyon is jó lesz, mehetünk.” Magdaléna próbálta terelgetni, nézzék meg ezt, meg azt. Nem volt hajlandó kalandozni: „Nem, menjünk egyenesen haza.” - jelentette ki. Otthon elsőnek lépett be és rögtön a Kishúgát kereste: „Hol a baba?”

Tegnap korán reggel telefonált. Én vettem fel, de közölte, hogy ő Nagyit akarta hívni. Nekem csak annyit volt hajlandó elmesélni, hogy tényleg jól síelt csütörtökön. Nagyit aztán megkérte, hogy „holnap reggel tíz perccel azután, hogy felébredtem, legyetek itt, mert szülinapom lesz”.

A síelésre az egész család, Amira a babával is elkísérte. A harmadik lecsusszanáskor kicsit megbillent. Valószínű megijedt, mert abbahagyta, félidőben. Egyébként egész délelőtt hisztis volt, meséli Őfelsége. Nem alszik el kellő időben, és ilyenkor másnap nem viselkedik jó fiú módjára. Ki fogja nőni.

Ma megünnepeltük a 4. születésnapját. Nyugodt, fegyelmezett, aranyos Nagyfiú fogadott bennünket. Előtte persze telefonon is köszöntöttük. A hívásunkat ő vette fel, de sietős hangon közölte, hogy „mindjárt, csak most megmérjük a fülemet, mert lázas vagyok”. Őfelsége átvette a telefont: tényleg belázasodott tegnap délután, 38 feletti láza volt. Talán ez is oka lehetett a rossz viselkedésnek. Őfelsége visszahívott, Nagyfiú átvette, és részletesen elmondta: „Szirupot kaptam délután és este is, mert lázas voltam, de most már lejjebb ment.”

Mire felmentünk, már nem volt érzékelhető baja. Vittünk pár felfújt és pár felfújásra váró lufit, azokkal rettenetes élvezettel játszott, segített elkötni a frissen felfújtakat, dobálta őket, kettő-három lassan leeresztett, próbálta siettetni a folyamatot. Öröm volt nézni a lelkesedését.

Fegyelmezetten megvárta az ajándékozás pillanatát, bár majdnem minden ajándék a szeme előtt volt. A köszöntés után sokáig egyetlen játékkal foglalkozott, a feladatossal, pillanatok alatt oldott meg mindent. A következő fotón követhető, milyen örömmel töltik el az ajándékok. Kapott könnyen kapcsolható asztali lámpát, gumi-arcot formázó, nyomásra bekapcsolódó éjjeliszekrény-lámpát, kulcstartók készítésére alkalmas játékot, arcfestő-készletet, festőállványt.

Az ebéd alatt is Nagyfiúhoz illően viselkedett. Megpróbálta ugyan a tortát leves utánra előrehozni, de aztán evett „másodikat” is, igaz, csak nokát. A torta végül inkább játék volt a számára, mint étek, csillogó szemekkel nézte a „tűzijátékot” (ő kereste ki a közepest, mert a felnőttek csak kicsit és nagyot adtak elő), két fújásra elfújta a négy gyertyát...

Én nem láttam: az ölébe kérte a húgocskáját és cirógatta. Kár, hogy nem készült a testvéri szeretet megnyilvánulásáról fénykép.

Csütörtökön végre láttam síelni. Szultán nem ért rá érte menni az kindibe, és a sí-tréningre csak elvinni tudta, onnan hazavinni nem. Én mentem érte az kindibe, majd ügyeltem rá a síelés közben, végül hazavittem. Vegyes élményben részesültem.

Nagyon aranyos volt az kindiből hazamenet, majd otthon. Elmesélte, hogy van már barátja, Janka, aki természetesen szőke. Otthon meg kifogásolta, hogy amint hazaérünk vele (Magdaléna is jelen volt), rögtön a baba iránt érdeklődünk. Nagyival egy darabig nem is társalgott, aki viszont felírta a szülinapi táblára, hogy „Magdaléna szomorú, mert Ördögfia nem beszél vele.” Először úgy tett, mintha nem érdekelné a felirat, aztán csak megkérdezte: „Mi van a táblára írva?” Hamar barátságot kötöttek újra.

A síelése viszont negatív meglepetésként hatott rám. A zokni cseréje, cipő felvétele alatt nagyon rendesen viselkedett, a tetthelyen (15-20 méteres műanyag pálya) viszont nem volt lelkes. A sítalpakba lépést követően bemelegítő tornát kellett végezni, amiben egyrészt

nagyon zavarta egy nála nagyobb tolakodó fiúcska, másrészt volt fontos gyakorlat, amit elszabotált: nem volt hajlandó a sítalpai csőréhez lehajolni és megfogni azokat. A torna után átcsúszkáltak a szemközti oldalra, ahol fel kellett lépdelni/lapolni vagy tíz métert a lejtőn. Rögtön szólt az egyik oktatónak, hogy segítsen, a lecsusszanáskor pedig elbizonytalanodott, kicsit megbillent. A második lecsusszanás előtt mondogatta, hogy már csak kétszer kell lecsúszni, majd zsepit kért tőlem, átkiabálva a túloldalra. Start előtt pár másodpercig pityergett, újra zsepit kért, ezúttal oktatótól. Láthatólag nehezen indult neki a második menetnek, hosszasan magyaráztatta magának, hogy és hol kell rátámaszkodni a combjára. A lejtő alján újra elkezdte mondogatni, hogy már csak egy csúszás maradt. Elindulás előtt a „fogadót" kereste, azt az oktatót, aki lent várta a lejtőről érkezőket. Ahogy leért, feladta, sem az oktatók kérésére, sem az én bíztatásomra nem volt hajlandó további lecsúszásokra vállalkozni, elment a mezőre bóklászni. Meg akarta várni a csatakiáltást, de nekem nem volt türelmem így várakozni, meg őt is sajnáltam. Elindultunk fel, a kis öltöző-kalyibába.

Kiderült, hogy az autómat „befalazták", ez, meg az, hogy az ülésébe kötözés után egy lépéssel eltávolodtam a kocsitól, hogy megkérjek valakit, felügyelje a tolatásom, nehogy gyerek kerüljön a kocsi mögé, páni félelmet ébresztett benne, kiabált, hogy ne csukjam be az ajtót, majd, hogy „akkor köss ki". Pillanatokig nem tudtam, miként csillapítsam, vigasztaljam, akármivel nyugtatgattam, csak kiabált, sírt tovább. Hazafelé ő akarta mutatni az utat. Kétszer is rossz irányba terelt volna, ezt észlelve elhallgatott, majd nagyon aranyosan bevallotta, hogy hibázott: „Most én voltam buta, nem tudtam a jó utat." Hosszasan kellett magyaráznom, hogy az ilyen tévedés nem butaság, bárkivel előfordulhat. Majd jövünk még együtt, megtanuljuk.

Istenem, mennyi félelem tud megkapaszkodni - mint a bogáncs - egy ilyen kis emberkében?!

Magdaléna tegnapra virradólag náluk aludt, aztán mesélt mindkét gyerekekről. Hugicáról csak annyit, hogy sokat alszik, tápszerrel kiegészítve táplálkozik, és szépen hízik. Nagyfiúról csupa jó hírt hozott. Reggel, amint felébredt, ott termett az ágyánál, és megkérdezte: „Segítsek? Magdaléna?" És igazi gavallérként segített felállni, majd megtenni az első lépéseket (nem, mintha szükség lett volna rá, de aranyos, nem?). Meg is beszélték, hogy akkor kell majd igazán segítenie, ha Magdaléna megöregszik.

Felmentem ebédelni. Tett-vett maga körül, egy darabig rám se fütyült. Aztán felhívott az emeletre, ráült a plüss pacijára, és húznom kellett a kötőféknél fogva. Le-lefordult a lóról, és nagyokat kacagott. Egy meghatározott helyet kinevezett víznek és ott leesve jajgatott: „Jaj, víz, vízbe estem, megfulladok!" Na, mondtam, ezért kell hamar megtanulni úszni, hogy ha vízbe esel, ki tudj úszni. Jó, felelte. Ebéd után pedig emelgetnem kellett volna, nem mertem a karom miatt, mondtam neki, hogy ezzel a karral nem tudom csinálni. Nem erőszakoskodott. „Jó, mondta, akkor menjél arrébb és fogj meg, Apuci lesz a ház." Jókat kergetőztünk, fut, mint a villám!

Nagyon szereti már a Kishúgocskát, Amira az ölében tartotta, odament, és egy puszit adott az orrára és többet az arcocskájára!

Hugica egyébként becézgető hangok hallatán mosolyog!

Amira Őfelsége megemlítette Nagyinak, hogy Őkelmében újabban valami önértékelési zavar jelentkezik, kisebbségi érzés vagy micsoda. Sűrűn hibáztatja magát, „buta vagyok" mondogatja (mint síelésről hazafelé nekem is mondta). Szombaton este felhívott, és csak azt mesélte el az aznapi síelésről, hogy négyszer siklott le, de a negyedik végén elesett, az oktató fiú segítette fel. Vigyázat, többet kell dicsérni!

Ma én mentem érte a kindibe, mert elvittem az EduSí-be, bérelni sícipőt és sítalpakat. Csupa öröm volt vele lenni.

Kezdődött azzal, hogy alig kellett veszkelődni vele, majdnem mindent maga csinált. Fel akartam adni rá a már nála lévő sízoknit, kicsit tiltakozott, aztán beleegyezett. Kiderült, hogy nagy neki, vissza kellett adni rá az eredeti zoknit. Nyugodtan vette az akadályt. Meleg holmik voltak előkészítve (mindössze 5 fok volt, esett és fújt a szél), azokkal se volt gondunk, kivéve, hogy kicsit szoros lett így a gyerekülés-heveder, de megállapodtunk, hogy most elviseli, majd kiengedem.

A kocsiban kivételesen jól tudtunk beszélgetni. „*Megszaladt* a kocsi." - jegyezte meg rögtön indulás után. Valószínű, hogy arra a megjegyzésemre reagált, hogy ilyen esős időben nagyon kell vigyázni. Megkérdeztem, kivel játszott ma? Meglepett: „Egyedül játszottam." - felelte. Janka se játszott veled? „Nem, ő sem." Hm, kellemetlen hír, mi lehet a gond az kindi-pajtásokkal? „Jól aludtam, 3/4 3-ig." - válaszolta a kérdésemre. Az egész úton együtt figyeltük a lámpákat, figyelmeztetett a sárgára váltásra, majd „sárga, mehetünk" vezényszóval segített.

Teljesen elbűvölte F. Gyurit, az EduSí gazdáját: férfiasan bemutatkozott, kezet rázott (balkézzel akart - van valami balkezesség benne), nyugodtan álldogált, nézte a kötések felrakását, pontos feleleteket adott. Maga volt a férfias nyugalom!

Kimehettem a kocsival jó helyre beállni, addig elvolt Gyurival. Meg is dicsértem, megköszöntem, hogy ezúttal nem riadozott.

„Ott egy térkép" - mutatott a műhely-szektor ajtaja mögé. Igen, és kitalálod, hogy milyen térkép? Hallgatott. Mi az a széles kék csík? „Az egy széles út." - felelte. Megmagyaráztam, hogy a térképeken általában a folyókat és tavakat jelölik kékkel, az ott a Duna, a térkép pedig Budapestet ábrázolja. Csendben nézegette, szerintem fogta a dolgot.

Na, hogy tetszik, Vitéz úr? - kérdezte végül Gyuri. „Nagyon jó minden." - bólintott és lépett kettőt-hármat a talpakkal. Bemutatta, milyen testtartással kell lesiklani. Gyuri elégedetten hagyta jóvá.

Büszke voltam rá.

Beszálláskor elmagyarázta a kocsiajtók csukásának rendjét: Apucival úgy szoktuk csinálni, hogy mindkét ajtó nyitva van, aztán csukjuk csak be az enyémet, és csak akkor száll be ő a kocsiba. Ez a nyugalom titka? Mindenesetre most nagy nyugalommal viselte a beszállás nehézségeit. Visszafelé valamit dúdolgatott. Lezárt útba ütköztünk, megpróbált eligazítani, merre kell kerülőt tenni. Tévedett, de nem szidta magát.

Otthon kicsit hepciáskodott, nem akart átöltözni. Azonnal játszani szeretett volna.

Közben odament Amirához, aki az ölében dédelgette Hugicát. „Adhatok én is puszit a babának?" - kérte, és puszilgatta.

Holnap nekem kell vinnem a sí-tréningre. Körben havazik Európában, nálunk csak havas eső esik, és 3 fok van este. Mi lesz itt?

Hercegünkkel töltött pillanatok, róla kapott hírek:

A síelésből nem lett semmi. Pocsék időnk volt, +3 fok körüli hőmérséklet, csöpörgő eső, havas eső, erős szél. Azzal fogadott a kindiben, hogy „ilyen időben nem megyünk". Erőltetni nem volt értelme, ha átázik, örökre elmehet a kedve a síeléstől. Szombaton tudtuk meg, hogy csak 2-3 nebuló adta fel, a többi megjelent és elkezdték a „háztető"-t (hóeke) gyakorolni. Vigyázni kell, gyorsan haladnak.

Az kindiben erőszakoskodott: nem akarta levetni a bent hordott könnyű tréning felső részét. Akárhogy magyaráztam, hogy muszáj, csak a nem-nemet ismételgette. A vita tovább bonyolódott (elég meleg ez ... vegyük rá a meleget), majdnem feladtam. Végül az győzött, hogy kijelentettem, vagy itt maradunk, és hívunk valakit, akinek engedelmeskedik, illetve a

vegyük fölé a meleget ötletre azt mondtam, hogy akkor nem tudom rendesen bekötni az ülésébe. Erre az utóbbira elkezdte levetni a rajta lévőt.

Pénteken Magdaléna ment érte, és aranyos volt, szófogadó, kellemesen csevegő. (Nem értjük. Talán az idő, talán az óvónő, talán éhség miatt kezelhetetlen, amikor az?)

Szombaton Szultán vitte el síelni, náluk voltam, amikor hazaérkeztek. Az első pillanatban vidám volt, szinte berobbant a lakásba. Én nyitottam ajtót, elszáguldott mellettem. Az egyik sícipőt ő hozta, letette az emeletre vezető lépcsőre és szaladt Anyucihoz, aki éppen Hercegkisasszonyt etette. Furcsán nyilatkozott. Megkérdeztem, hányszor siklott le? (Ötöt ígért Apának.) Ötször! - mondta és mutatta. Megtapsoltam, megdicsértem. Kiderült, hogy hatszor, és lassan az is, hogy jól tudja: túlteljesítette az ígéretét. Tartalékolt? Hogy újra dicsekedhessen, amikor velem lesz, és akkor is hatszor siklik le?

Hugica pedig betöltötte az első hónapot, szépen fejlődik. Először hallottam hosszasabban nyivákolni, Őfelsége mesélte később, hogy aznap egész délután, sőt este is sírdogált, csak éjfél felé aludt el.

Szomorúan fogadott a kindiben, amikor érte mentem. Így, egyszerűen, szomorkás volt. Épp, amikor az ajtóhoz értem, szólt neki K. néni, az óvónő, hogy még hagyott az asztalon valamit. Kiitta a fél pohár vizet, és kidobott valamit a szemetesbe. És jött, szomorú pofikával. Nem volt gond vele, szépen öltözködött, segített összehajtogatni a levetett dzsekit, nadrágot. Visszament az ajtóhoz elköszönni.

Kifelé menet próbáltam beszélgetni vele, szépen válaszolgatott: voltak a levegőn, jól játszott, amit kidobott, az szalámis kenyér volt, ő kérte a szalámit, de aztán nem volt éhes (ezért kicsit megszidtam). Az út fel van túrva, gázcsövet fektetnek, mondta, hogy az árkon nem tud átmenni, fogta a kezem, mert az úttesten kellett mennünk. Minden OK volt, csak kedvetlen maradt, a válaszaiból is az sugárzott. Kijelentette: „Egyenesen haza megyünk!” Fél, hogy egyedül marad a kocsiban: elismételte, hogy az ő ajtaját tartsam nyitva, amíg az enyémet ki nem nyitom, és csak akkor csukjam be, ha már ülök be a volán mögé. A kocsiban rákérdeztem, hogy hívják az óvó nénit, aki ügyelt rájuk. Megmondta. És most már szereted? - kérdeztem. „Nem annyira szeretem.” - felelte. És miért nem? Nem játszik veled? „Nem annyira játszik.” És a többi óvó néni, ők játszanak veled? „Ők se játszanak.” Akkor miért szereted őket jobban, szeretgetnek? „Nem szeretgetnek, csak az ölükbe vesznek. Ha kérem őket, akkor az ölükbe vesznek.” Hm, nem vidámította fel se magát, sem engem.

Otthon is teljesen normálisan viselkedett. Kapott valami fíííínomságot Anyucitól, azzal az asztalhoz ült, és örömmel a hangjában közölte: „Már csak háromszor kell menni az kindibe, aztán jön a hétvége, aztán az őszi szünet.” Nagyon megsajnáltam szegényt.

Ja, viszont élénken emlegette, hogy „csütörtökön megyünk síelni”. És hogy „a felvonós pályára megyünk át. Megtanultam a háztetőt. Hogy hívják a negyedik oktatót?” Néztünk Amirával, milyen negyedik? „Hát, aki a felvonós pályán oktat!” Nem tudtunk segíteni, majd kiderül. A lényeg, hogy elkapta a sí-gépszíj. Meg fog tanulni síelni. Lehet, hogy már ebben a szezonban elmegyünk a Mátrába, ha lesz jó hó.

Jesszusom, most tudtam meg, hogy Hercegecske iszonyatos félelme a kocsiban egyedül maradástól teljesen indokolt. Előfordult, hogy nem akart kimászni egy kocsiból, és néhány percre rázárták az ajtót. Nem történt volna valószínűleg baj, ha nem lett volna belső mozgást érzékelő is a kocsi riasztó rendszerében. Forgolódott, a riasztó beindult, és mire visszaértek hozzá, üvöltve sírt a páni rémülettől. Borzasztó! Szinte klausztrofóbiás félelem maradt szegény gyerekben. Csak remélni lehet, hogy lassan ki fogja heverni!

Hercegünk új becenevei: Medvebocs, Zebulon
Hercegkisasszony: Dagadt, Pufi-Pofi

Amirának szülői értekezletre kellett mennie tegnap, Szultán pedig épp csak hazarohant átöltözni, aztán szaladt valami fogadásra. Felmentünk a palotába mindketten, hogy győzzük a két gyereket.

Hercegünk csuda aranyosan játszott velem, néha egyedül is, meg kuktáskodott Magdalénával. Sorolom a játékokat:

- Kiszínezéssel foglalatoskodott, amikor megérkeztem. Csatlakoztam, és nagyon hamar egyedül maradtam, feladatokat osztogatott, mint egy főúr: ezt színezd sárgára, ezt az egészet zöldre, és így tovább.

- Aztán ott is hagyott, majd megkért, hogy kergessem. Magdaléna lett házzá kinevezve. Majd, mivel Magdaléna a Kisunokát böfögtetni/lefektetni felvitte az emeletre, ő is áttette oda a kergetőzés színterét. A szülői ágy is házzá avanzsált, így az ágy és a fürdőszobában álldogáló Magdaléna között futkostunk, csilingelő kacagások közepette.

- Viszonylag hamar megunta, közölte, hogy gyümölcsöt fog árusítani. Előszedte a játékai közül a gyümölcs-zöldség kosarat, leült a kis játék pénztárgépe mellé, nekem adott egy pénztárcát. Meg kellett neveznem a kívánt gyümölcsöt, ő ütögette a pénztárgép gombjait, a tetején lévő „riasztóval" együtt („Ezt akkor kell használni, ha betörő jön." - mondta), majd közölte az árat: „072-100, 072-101, 072, 068". Én fizettem a pénztárcából, ő visszaadott a kasszából, nyitogatva-csukogatva annak a fiókját. Közben kiderült, hogy felismeri a 100-at, illetve a 200-at az érméken.

- Következett a számítógép, írni akart. Mondtam, hogy Apuci megharagszik, de ő nyugodtan bekapcsolta a gépet, és megnyitotta a neki rezervált szektort. (Bölcs dolog, nálam is meg kéne csinálni!), kikereste az írólapot, hatalmasra felnagyította a betűméretet és írogatta a családtagok neveit. Kettőnél is be kellett csuknom a szemem, úgy írta le: Magdaléna és talán Apuci voltak. Javasoltam, hogy térjünk át számok írására, én mondtam a számot, ő írta. Nyugodtan nekiláthattunk, mert bemutatta, hogy egytől kilencig ismeri a számok billentyűit, kis okoskodás után a 10-et is leírta. Felbátorodva emeltem a szintet, először a tizeneket írattam, majd léptünk feljebb, 99-ig. Innen csak a százasokat diktáltam, kicsit segíteni kellett, a 100-nál és 200-nál az érmékre utalva, 300-nál pedig a logikáját igénybe véve: ha száz után *két*száz következik, akkor hogy kellhet írni a *három*százat? Azonnal ment. Amikor Szultán megjött, büszkén el is dicsekedett a tudományával.

Megéhezett, Nagyival sütöttek bundás kenyereket, ő volt a kukta.

Vacsora után DVD-zett, engem kért meg, hogy kapcsoljam be a ketyeréket. Miután nem vállaltam, szépen, sorban mindent elintézett maga.

Én itt távoztam, Magdaléna segített még megfürdetni, későn feküdt le (mármint Őkelme).

Már délután feltűnő volt, hogy gyulladt a szeme, estére már annyira vörös volt, hogy ma, október 22-én nem vitték kindibe.

Fantasztikus ennek a gyereknek a hangulathullámzása. A szeme másnapra nem volt annyira gyulladt, hogy ne mehetett volna síelni, így negyed ötre érte mentem. Azt hittem, fel lesz készülve a távozásra, öltözködni fog, hát nem ám! DVD-t nézett, és nem volt hajlandó abbahagyni, Amirának kellett kikapcsolnia a készüléket. Az igen egyszerű öltözködés veszekedéssel vegyesen zajlott, ideges lettem, nem szeretek semmire késve érkezni.

Indulástól kezdve aztán tüneményesen aranyos volt, ha keveset is, de beszélgettünk a kocsiban, a cipőváltásnál segítőkész volt, és a síelést vidáman, mosolygósan kezdte, végig úgy mozgott, hogy a legcsekélyebb rossz érzést se váltotta ki az emberből. Két hete még három lesiklás után abbahagyta, és közben is pityergett egyet, most meg zokszó és segítségkérés nélkül lapogatott felfelé, beszélgetett a társaival, oda-odaszólt Csabának (mint kérdésemre a kocsiban hazafelé elmondta, azt mondogatta neki, hányszor csúszik még le), a lesikláshoz beállást fegyelmezetten csinálta, és - segítséggel bár - teljesen nyugodtan csúszott le, összesen kilencszer! Óriási fejlődés és hangulatváltozás. Igaz, az idő is kellemes volt. A végén meg is jegyezte az egyik oktató (Dóri), hogy máskor is ilyen vidám fiú jöjjön, nekem meg kifejtette: óriási dolog, hogy leálláskor nem akart szabadulni a lécektől. Hercegünk gyakorlatilag megtanult síelni.

Ma reggel Szultánnal és vele együtt indultunk Varira, vízteleníteni a házat. Korán kellett kelnie, morci volt, de elment (és érthető volt) a dolog. A kocsiban csak hébe-hóba kérdezett valamit, meg egyszer megpiszkálta a nyakamat, úgy üdvözölt. Odalent szorgalmasan tett-vett, a szokott kedves formáját adta. Gyorsan végeztünk, hazaindulás előtt leszaladtunk a partra. Reggel induláskor köd ült mindenen, csak a Tenger előtt valamivel kezdett tisztulni az ég. Munka közben azonban kisütött a nap, és igazi tavaszi hangulatot varázsolt a vidékre. Szomorúan hagytuk ott a Tengerünket. Varázslatos módon Tihany előtt még köd feküdte meg a vizet, amiből egyszercsak kivitorlázott egy hajó. Szinte ugyanakkor a part felől is megjelent egy vitorlás. Október 23-án. Ritkán történhet meg ilyen csuda.

A kocsiban elaludt, és csak az érkezés utáni mozgolódásra ébredt fel. Ennek tudható-e be, vagy akármi másnak (éhség, fáradtság), de őkelme félórát hisztizett, a legrosszabb arcát felmutatva. Nem értem, és nem értem!

Mindössze annyit tudok az elmúlt két napról, hogy felhívta Magdalénát (épp úton voltunk Debrecenbe): „Anyuci hurkát akar sütni és nem tudja, hogyan kell." Átadta a telefont Amirának, megbeszélték, majd visszakérte: „*Hallom*, Debrecenbe mentek?" Elénekelték Nagyival együtt a „Debrecenbe kéne menni..." kezdetű dalocskát. Elkezdtük faggatni, milyen volt a síelés? „Jó." - felelte és megszakította a beszélgetést. Amira aztán délután - amikor a fiúk cirkuszban voltak - elmesélte, hogy jól ment neki, jó kedvvel csinálta ismét. Még nem került sor felvonózásra, de lassan eljutnak odáig. A nap gyakorlata a test függőleges mozgása (előgyakorlat fordulózáshoz) síelés közben és hóekés fékezés a lejtőcske alján.

A cirkuszról és a mai tavaszi napról (húszon fokon süt a Nap) nincs hír.

Valamivel többet mesélt személyesen (együtt ebédeltünk tegnap) a cirkuszról: a bohóc egy néni fejére tett spagettit, és több állat volt, mint amikor mi voltunk együtt vele, valamikor tavasszal. Volt például kétpúpú teve, aminek a púpjai között átugrott egy láma vagy akármi.

Kicsit hancúroztam vele, bemutatta az ágyára szerelt sátrat, egy műanyag félcső keresztmetszetű alagutat, amin ablakok is vannak. Először csak bemászott, és az ablakokon kukucskált ki, aztán megkért: „Te nézz az egyik oldalon, én a másikon, jó?" Így tettünk, váltogatva a végeket, nagyokat kacagott, amikor megláttuk egymást.

Délután egy napra feljöttek az apai keresztszülők az iker-lányokkal, nagyon várta őket. Magdaléna ott volt érkezéskor és meséli, hogy attól kezdve nem lehetett látni Ördögfiát.

Először adott hangot annak, hogy „hátrányosan megkülönböztetett helyzetben" érzi magát. Változatlanul szereti puszilgatni a Húgocskáját, de Anyucinak egy napon belül többször panaszkodott: „Tudom, hogy már nem is kellek neked.... Már nem is szeretsz engem... Nem szeretlek, mert csak a babát szereted." Nem biztos, hogy szó szerint idézem a mondatait, de elég pontosan adom vissza. Nehéz időket élhet, mert ténylegesen eltolódott arányokról van

szó: Hugica többet van ébren, többet eszik, többet kénytelenek vele foglalkozni a környezetében lévők, Hercegünk sokat veszített az őt körülvevő határtalan szeretetből.

Egyébként sokat foglalkozunk vele, különösen Magdaléna, aki majdnem miden délutánját ott tölti, próbálja elaltatni ebéd után, játszik vele, többször részt vesz a két gyerek fürdetésében. Most, hogy „őszi szünet" van az kindiben, délelőttönként is csinál, csinálunk vele programot, ma a Vajdahunyad várába visszük egy kiállításra (Az esőerdők élővilága vagy hasonló), délután pedig síelni megyek vele.

Csak remélni lehet, hogy hamar megbékél a világ ilyetén változásával. Majd ha már játszani tud Hugicivel (aki most 6 hetes)...

Síeltünk. Furcsa hangulattal indult neki. Amikor érte mentem, Őfelsége és Magdaléna beszélgettek/vitatkoztak vele, mert kijelentette, hogy ő ma nem fog síelni. Kimegy ugyan velem a terepre, de nem fog síelni. Mit fogsz csinálni? Állni fogok. Integettem, hogy ne foglalkozzanak vele. Lassan sikerült felöltöztetni, és elindultunk. Útközben is mondogatta a fejébe vett maflaságot, sőt, a sícipő felvétele közben hangosan be is jelentette az oktatóknak, hogy „megbeszéltem, hogy...". Itt el is akadt, nem mert füllenteni. „Ma nem fogok egyszer se lesiklani." - változtatott a bejelentésén. Lebaktattunk a pálya aljára, letettem elé a talpakat. „Nem fogok belelépni." - mondta. Intettem Dórinak, a neki legkedvesebb oktatónak, és rámutattam a lécekre. Azonnal tudta, miről van szó, odajött, és felcsatolta Ördögfiára a talpakat. „Előbb beszélgessünk." - kérte a Nagyfiú, és Dóri ismét jól reagált: Persze, majd beszélgetünk - mondta. Innen kezdve ment minden, mint a karikacsapás, nem sugárzott ugyan róla azonnal a jókedv, mint egy héttel előbb, de lassan belemelegedett, és ismét 9 fordulót tett meg. A felfelé oldalazás remekül megy, a háztetőzés (hóekézés), még nem annyira, párhuzamba mennek vissza a talpai a beállított hóekéből. Egyszer azért elengedték teljesen egyedül, betalpalt középre, az utasításokat követve beállt starthelyzetbe és nyugodtan lesiklott. Többször tapsikolt is siklás közben, azt hittem, örömében, kiderült, hogy gyakorolták korábban. A többi nebuló nem csinálta. A csíkos sapkás barátja, akire legutóbb rámutatott, mondván, hogy „van már barátom, az a csíkos sapkás", természetesen kislány, Liza (ha jól emlékszem).

Holnap is én viszem síelni, Szultán vidékre utazik.

Huh, majdnem elfelejtettem, pedig aranyos sztori! Síelés után ott ragadtam Amiráéknál, beszélgettünk, bekapott valami elővacsorát. A síelés és a dáthája apropóján Magdaléna elmondta az egyik túránk ide illő részét, azt, hogy Őfelsége, alig nagyobb gyerkőcként, mint ő most, részt vett egy szlovákiai túránkon. Dédi is velünk volt. A Tátrába mentünk, megrendeltük Poprádon a szállást, de az indulás előtti napon belázasodott, náthás lett. Megkérdeztük Katarina nénit, aki akkor Amira gyerekorvosa volt (nagy szemekkel hallgatta, mert ugyanaz a Katarina néni most az ő és Hugica gyerekorvosa), hogy elmenjünk-e a túrára. Azt válaszolta, hogy nyugodtan, mert a jó levegő, különösen a hideg levegő csak jót tehet. Autón mentünk, nagyon rossz idő volt, sűrű hó esett, és erős szél fújt, alig lehetett látni. Pipusz vezetett, azt mondta, hogy nem szabad leállni, mert akkor belénk jöhet a mögöttünk lévő autó, hiszen az se lát. Közbevetettem, hogy kétoldalt olyan magas hó volt, hogy nem is lehetett az úton túlra látni. Kérdezett valamit a hó magasságáról, nem emlékszem, mit is. Magdaléna folytatta: megérkeztünk, emeleti szobát kaptunk, az ajtaja szabad térre nyílt, és csak úgy fütyült be a szél a résein, hideg volt a szobában. El kellett mennünk, vacsorázni, elég messzire, mínusz 15 fok volt, és változatlanul fújt a szél. Azt hittük, baj lesz, még jobban megbetegszik, de nem, másnap reggel Anyuci láztalanul, gyógyultan ébredt. Ezért jó friss levegőn mozogni.

Nézte, nézte Nagyit, aztán megszólalt: „Magdaléna, mondd el újra ezt a *mesét*!" Számára mesének tűnt az igaz történet!

A mai síelés remekül ment, különösen a felvonó, amit először próbált ki a 8 fős csapat.. Ördögfia odaállt, segítettek neki irányba állni és elkapni a futó kötelet, amit a legtöbb gyerek azonnal el is engedett, vagy bukdácsolt. A mi Nagyfiúnk viszont leguggolt és zökkenőmentesen csúszott egészen a kilépés helye előtti méterekig. Ott először elesett, és besegítették a kispályához vezető rövid lejtőre, a második menetben már maga lépett ki. Nagyon elfáradt viszont! Alig ért le, és látta, hogy vége a tréningnek, indult a kuckó felé, „fáradt vagyok!" felkiáltással. Alig lehetett visszakönyörögni a búcsú-csatakiáltáshoz. Annak elhangzása után megkért, hogy vigyem fel a kuckóhoz. Otthon agyba-főbe dicsértem. Magdaléna megkérdezte: „Hogy tudtad azonnal jól csinálni (a felvonózást)? Megmagyarázták?" „Láttam a másik pályán." - felelte, és az én érzésem szerint is figyelhette a nagypályán komolyan síelő, és a liftet használó gyerekeket, magyarázatok alapján nem lett volna könnyű úgy elsajátítani a műveletet, ahogy ő tette.

Otthon viszont ismét kisebb hisztizésre került sor, alsónadrágban és zokniban (felül tisztességes pólóban) akart kimenni Amirához, aki a babát altatta a babakocsit tologatva. Max. 6 fok volt, nem engedtük, csapkodott, veszekedett. Nehezen múlik az akaratoskodás. Később úgy vallott, hogy éhes volt (és mint tudjuk, fáradt is).

Ott maradtam ebédre, amit Magdaléna főzött, főként, hogy elfoglaljam a gyerkőcöt. Mini LEGO-val építkezett, szépen, majd sakkoztunk, ezúttal úgy, hogy semmi köze nem volt a sakkhoz. Javasoltam, hogy számítógépezzünk. Elmagyarázta, megmutatta, hogy kell bekapcsolni, de rám hagyta a művelet végrehajtását. Kis lelki beszédet tartottam, nagyon halkan, hogy nem okos a viselkedése. Lesütött fejjel hallgatta, bólintott is egyet, ki tudja, mi maradt meg benne? Hatalmas betűméretekkel krikszkrakszokat írt, majd valami rajzot vitt fel különféle méretekben. Áttértünk számok írására, kis bizonytalankodásokkal minden diktált számot leírt a százas körön belül. „Megkeresem a rajz-oldalt." - jelentette ki és rajzolgatott vonalas rajzokat, a kifestésükkel is megpróbálkozott, sikertelenül; nem tudtam a megoldást. Felpattant, és a kikapcsolást rám bízta: „Menj a startra, aztán a pirosra, aztán megint a pirosra." - és otthagyott.

Azt hittem, farkasként fog ebédelni, de alig evett valamit. Alig látott az álmosságtól, de nem ment aludni, visszatért a LEGO-jához, amikor eljöttem. (Félóra múlva lefeküdt, és fél 5-ig aludt, mint a bunda, mondják a szülők. Mégiscsak győzött a fáradtság!)

Az utolsó őszi hónap első napján náluk ebédeltünk, Amira először főzött ebédet (legalábbis vendéglátáshoz) Hugica születése óta. Finom volt. Hercegünk örömmel újságolta Nagyinak, alighogy beléptünk: „Ajándékot csomagoltunk neked, de nem árulom el." Ebéd előtt LEGO-val építkezett, komoly kompozíciókat alkot. Nem csoda, hogy a napokban az egyik óvónő is azzal fogadta Magdalénát: „Jöjjön be, nézze meg, mit épített, érdemes!" Komoly várkastély volt a mű.

„Magdaléna, te ülj mellém." - kérte aranyosan, amikor asztalhoz ültünk. Amira át is adta a helyét. Kísérletet tett arra is, hogy Apuciját ültesse magával szembe, de ő nem adta fel a gyermeke melletti pozíciót. Jól evett, aztán kergetőztünk, először lent, aztán az emeleten. Irányítja a fogócskát, meghatároz útvonalakat, hogy nehéz legyen elkapni.

Magdaléna hírei:

„Na, menjünk, Ursula mama!" - adta ki az utasítást az kindiben. Mostanában medve-családost játszik: ő a medvebocs, (ezek szerint) Magdaléna a mamám, engem pedig a napokban papának szólított. Amikor rácsodálkoztam, megmagyarázta: „Hát te vagy a medve-apám." A kindiből kifelé menet egy nagymama téblábolt a kijáratnál, nem tudta kinyitni. „Meg kell nyomni a gombot." - segített Nagyfiú: Milyen gombot? „Hát ott, fent a falon." - és megmutatta a csak felnőttek által elérhető kapcsolót.

Teljesen önállóan panírozott húst, amikor hazaértek. Felkötötte a kis kötényét, előszedte a kellékeket, felverte a tojásokat... Nagyon szeret segíteni, imád szakácskodni.

És a baba egyértelműen felismeri a barátságos arcokat és rájuk mosolyog (nem különösebb csoda, holnap lesz 7 hetes).

Lemaradtam a beszámolókkal.

Azt hiszem, csak a csütörtöki síelés volt közös program. Megint hisztizéssel kezdte, hírek szerint már reggel bejelentette, hogy „ma nem fogok síelni", majd amikor Magdaléna érte ment az kindibe, vele is közölte az elhatározását. Megyek érte, hentereg a nappaliban a pamlagon, és vitatkozik Amirával, mondván hogy fel se öltözik, mert nem fog síelni. Magdaléna már fel is menekült addigra Hugicához, az emeletre. Nagyon felidegesített, fenyegettem, hogy otthagyom, majd, hogy többet nem viszem síelni, csütörtökönként is Apucival mehet. Ez persze ne hatotta meg. Végül - nem emlékszem, milyen hatásra - gyorsan felöltözött.

Induláskor szólt, hogy a síléceket otthon hagyhatjuk. A síiskolában folytatta. A síléceket a kocsiban akarta hagyatni, a bódéban nem akart cipőt cserélni, a síléceket ott akarta hagyatni. A bódé mellett összefutottunk Dórival, megkértem az okos Nagyfiút, mesélje el neki is, hogy nem fog síelni. Megtette, hozzátéve, hogy ezentúl csütörtökön is Apuci fogja hozni. Lent, a lejtő alján rám szólt, hogy ne tegyem a léceket a műanyag pályára, mert nem fog belelépni. Elment csatangolni, van ott egy mini focipálya, annak az egyik kapuját járta körbe, belekapaszkodott a hálójába. Tán öt perc múlva visszaódalgott a közelembe, de tisztes távolságot tartott a lécektől. Végül ismét kénytelen voltam a megjelenő Dóri beavatkozását kérni, aki egy pillanat alatt lehengerelte Ördögfiát: „Odáig - mutatott a pálya túlsó szélére - csak el kell valahogy menned." És már csatolták is fel a léceket. A második-harmadik fordulóra már felengedett, vidáman beszélgetett, loholt, siklott. A harmadik fordulóra már a felvonó-kötéllel mentek, ez megy legjobban Benedictusnak, no meg a kötéltől besiklás a rövidke bekötő lejtőn. A tényleges lesiklással kicsit bajban van, mert hóekéből 2-3 méteren belül párhuzamba állnak a lécei, begyorsul, ami nem lenne baj, ha a végén lefékezne, újra hóekét alkalmazva. Majd belejön, hóra lenne szükség, ott hamarabb megtanulná, hogyan kell fékezni.

A végére jókedve kerekedett, a léc levétele után, a csatakiáltásra várva körbejárt a terepen, kis, meredek lejtőkön is, attól féltem már, hogy ott összetöri magát.

Hazafelé kérdezgettem, hogy ilyen okos nagyfiú létére miért csinálja indulás előtt a cirkuszokat, amikor ennyire kedveli a síelést. Lakonikus választ adott: „Nem tudom."

Otthon berobbant a lakásba, pisilnie kellett, de első dolga nem az volt. Leült az emeletre vivő lépcső aljára, és ujjait széttárva harsogta: „Tízszer felvonóztam... (egyik ujját becsukta)... kilencszer felvonóztam!" Büszkélkedett.

Az asztalhoz telepedtünk, ő is, én is éhesek, szomjasak voltunk. Rövidesen előhozakodott egy mesével, amit az kindiben hallott. A mese címe: „Hisztis manó." Elmesélte szépen, milyen rosszul viselkedik a kis hisztis manó. Aranyos, nem? Megértette végre, hogy amit csinál, az hiszti. Azzal búcsúztam tőle, hogy akkor mégis jövök én csütörtökönként, de kézrázással meg kell fogadnia, hogy többé nem cirkuszol induláskor. „Jó." - mondta, nyújtotta a kis kezét, és férfiasan kezet ráztunk.

Ma Szultánnal megy, kíváncsi vagyok, nyugodt hangulatban tudnak-e indulni? (Kinézve az ablakon lógó eget, gyenge ködszitálást lehet látni, nem tudom, elmennek-e egyáltalán?)

Elmentek, bár egy kicsit még mindig hisztizett. Ott aztán élvezte, és jól ment neki.

Utólag tudtam meg, hogy csütörtökön, távozásom után betette a „Röpül a, forog a szoknya” című dalt is tartalmazó CD-t, és táncolt, majd a szokásos japán meghajlást is bemutatta. Felmerült, hogy beíratják a szülők egy közeli táncházba, ahol egyéb szórakozási lehetőségek is vannak minden hétfő délután, kíváncsian várom, érdekelni fogja-e?

Szombaton kis baleset érte Szultánt, ezért hétfőn nekem kellett kindibe vinnem. Nem akart elindulni. Többszöri felszólításra is makacskodott: „Nem megyek, építek, nem hallottátok?” - fakadt ki felnőttesen. Végül felkapott egy LEGO épület-homlokzatot, amin éppen dolgozott. „Majd beteszem a fiókomba!” - mondta. A kindi bejáratánál megkérdeztem, mi a bejárati ajtó kódja (úgy tudtam, hogy X számkombináció)? „Nem, a mi kódunk Y (több számjegyes).” Ő tudta jól. Odament azonnal Kati nénihez, és elmesélte neki, hogy azért nem Apuci hozta, mert megsérült a szeme. Egyébként tőlem nem kért szoros ölelést búcsúzóul. Úgy tudtam pedig, hogy ragaszkodik hozzá: hosszabb öleléssel búcsúzzanak tőle a szülők is, Magdaléna is. Most rághatom magam.

Meg kell követnem Herceg őkelmét. Tegnap érte kellett mennem. Kis gondok soroltak: nem volt hajlandó elbúcsúzni az óvónőtől, kitámasztotta az épület bejárati ajtaját, vissza kellett mennünk, becsukni. Onnan előresietett a kerítés-kapuig, és annak ellenére, hogy külön figyelmeztettem, amíg én megnyomtam az épület sarkán lévő nyitó-gombot, kiment előttem, és jó pár kocsinyira előresietett, rákiabáltam, hogy azonnal jöjjön vissza, nem lehet az utcán viccelődni, mert baleset érheti. Lecövekelt, utána kellett sietnem, és emelt hangon követelni, hogy menjen vissza a kapu mellett álló kocsinkhoz. „Nem viccelek... jó, visszamegyek, ha te is jössz.” - és együtt visszaballagtunk. Nekem nem mondta, hogy egyszerűen kocsit tévesztett, csak Nagyinak mondta el, aki ugyancsak átjött hozzájuk, Amirának segíteni. „*Szabálytalanul közlekedtem* ma - mesélte -, eltévesztettem a Pipusz autóját és messze elmentem.” Muszáj bocsánatot kérnem tőle!

Otthon is vegyes viselkedést adott elő. Nem akart nadrágot cserélni (aztán „csukjátok be a szemeteket”, kérte, és úgy átvedlett), kezet mosni (aztán valahogy, mindkettőnket elküldve a mosdótól, megtette), az orrát kifújni (aztán - miután Őfelsége azt mondta neki, hogy taknyosan nem mehet a babához - megtette).

És ekkor nagyon aranyos jelenet következett: négykézláb odamászott az alacsony hordülésben hintázgató Hugicához, puszilgatta, amit a baba mosollyal fogadott, sőt, amikor Hercegünk visszahúzódott, utánakapott, mint egy kismacska. Békével a szívemben hagytam ott őket.

Magdaléna mesélte, hogy nagy békében építkezett Amirával, kérte, hogy a még nálunk lévő általa használt LEGO-t vigyük át. Fürdéskor a műanyag betűket mind, kivétel nélkül megnevezte! Mikor kezd már el komolyan olvasni?

Amirának boltba kellett mennie, áthozta a babát. Nagyon jól viselkedett, hatalmasat aludt, csak az éhség ébresztette fel. Már szépen figyel és mosolyog.

Síelés:

Sokadszor azzal kezdődött, hogy nem akart elindulni. Szerencsére épp átvittem az utolsó itt maradt Amira-féle (ő használta anno) LEGO-készletet, fogtam a szatyrot, amiben vittem, és közöltem, hogy akkor én hazamegyek, és visszaviszem a LEGO-kat. Ez használt, kezdett öltözködni, leült a lépcsőre. Miközben Őfelsége ráadta az utcai cipőt, odamentem, és bocsánatot kértem, amiért legutóbb megemeltem a hangom. Annak ellenére megtettem, hogy nekem most azt mondta: csak elszaladtam (nem kapott azon, hogy emlékeztettem: azt mondta tegnap a hölgyeknek, hogy csak eltévesztette az autót). Na, mindegy, lehetett úgy is, túlestem rajta.

Attól kezdve, hogy beült a kocsiba, minden rendben ment. A kuckóban ott találtuk a két hölgy-oktatót, megkérdezte tőlük: „Hányat fogunk ma csúszni, 25-öt?” Annyit nem - felelték, de többet, mint legutóbb. Visszakérdezett, nem értettem pontosan, mit? Azt felelték, hogy mert már jobban tudtok síelni, és felvonóztok. Katonásan síelt, remekül megy neki a felvonózás, már csak biztonság okáért kísérgetik, viszont képtelen a hóekézést megtanulni. Beállítják „háztető pózba, öt métert siklik úgy, aztán párhuzamba állnak a talpai és a lejtő alján se fékez, úgy kapják el.

Otthon büszkén kivágta: „Hússzor felvonóztam.” A cipőjét le se vetve kiöntötte a LEGO-kat a padlóra, és keresgélt, majd örömmel mutatta Amirának, hogy talált olyat, ami miatt kérte, vigyük át neki. Megdicsértem, mondtam, hogy barátok vagyunk, adjon kezet rá, rázzunk kezet, mint felnőtt felnőttel. Nem volt hajlandó.

Tegnap délelőtt mindkét unoka oltásban részesült. Hugica az első kötelező oltáson esett át, a Nagyfiú pedig egyik karjába a hagyományos-, a másikba a H1N1 influenza elleni oltást kapta.

Átmentünk ebédelni, főként, hogy megnézzük, minden rendben van-e velük. Amira örömmel újságolta, hogy kisfia okos és vitéz fiúként viselkedett, meg se nyikkant. Kapott is ráadás cukrot Katarina nénitől (egy-egy jár minden oltás után). Mi is jól megdicsértük a hason fekve LEGOzó fiatalurat, aki vidámnak tűnt, válaszolgatott a kérdéseinkre. Kisebb zökkenőt okozott a kézmosás, de viszonylag hamar átestünk rajta, sorban megmostuk a kezünk, ő is csatlakozott. Ettől a pillanattól kezdve aztán olyan Herceget láttunk-hallottunk, amilyenre tavasz óta nem emlékszem. Mindent vita és ellenkezés nélkül csinálta, amire kértük, jól ebédelt, vidáman beszélgetett. Megbeszéltük, hogy jövő csütörtökön nem én megyek vele síelni, de a rákövetkező héten megint megyek, és akkor újra ilyen szófogadóan jön velem, mert barátok vagyunk. „Nem vagyunk barátok.” - rázta meg a fejét. Én pedig azt hittem, hogy nem egyszerűen barátok, hanem jóbarátok vagyunk - sajnálkoztam. Egy pillanatra elgondolkodott, aztán az asztalon keresztül, mosolyogva nyújtotta a balkezét (sokadszor mondom, hogy kétkezes gyerek!), és férfiasan kezet ráztunk. Kis szünetekkel aztán - minden bevezetés nélkül - kezet nyújtott Nagyinak, majd Amirának is. Leparolázott mindenkivel. „Apucival nem tudok kezet rázni, mert nincs itt.” - jegyezte meg. Én búcsúzkodtam, mire faggatni kezdte Nagyit: „Magdaléna, ugye te nem mész el? Itt maradsz aludni is?” Persze, hogy maradt. Este mesélte, hogy Hercegünk felvonult a szobájába, feltette a nemrég ajándékba kapott gyerekmese CD-t a kis lejátszójára, és azt hallgatva aludt el, Őfelsége nagy örömére. Pár hete megszűnt az alvások miatti vita, de még mindig tud örülni a pozitív változásnak. Ébredés után bonyolult építményt rakott össze, képről másolva. Kétszer is megállt, először oda is ment a pamlaghoz, és fejét a támlára hajtva panaszkodott, hogy „jaj, de nagyon elfáradtam” (oltás?), de nem volt hajlandó abbahagyni, fáradtan is folytatta, amíg be nem fejezte.

Tündi-bündi, aranyos Hercegünk van megint, reméljük, ilyen is marad!

Utólag vallom be, hogy csütörtökön a bocsánatkérésen kívül odamenet is, visszamenet is azt mondtam neki, hogy néha haszontalankodik ugyan, de nagyon szeretem. És puszit adtam neki, ami ellen ezúttal nem tiltakozott, hanem boldogan elmosolyodott.

Este belázasodott, korán lefeküdt és el is aludt.

Reggel előadta: „Este elfelejtettem a „*készítgetést*”. Így hívja a gyanúsan a lefekvés halogatására szolgáló alkotó munkát: kivágások, rajzok készítését.

Reggelre semmi baja se volt, kialudta az oltást. Kis huzavona után elment Szultánnal síelni.

Szülői program miatt délután-este vele voltunk. Persze, hogy egyik első kérdésünk a síelés volt. „Jó volt.” - szólt az első nyilatkozata. És hányszor csúsztál le? „Nem tudom. Végig az egy órát, amíg síeltünk.”

Hugica etetés után volt, sírdogált. Magdaléna felvonult vele, el akarta altatni, nem sikerült. Nekem ezalatt nem volt dolgom, Ördögfia DVD-t nézett. Megunta, kicsit kergetőztünk, hamar mentegette magát házba (ezúttal a szülői ágyba). Olyan hangosan visított, kacarászott, hogy le lettünk tiltva, illetve csak eltanácsolva Hugica körzetéből. Menjünk számítógépezni, javasoltam. „Apuci haragudni fog." - válaszolta, de azonnal indult. Bekapcsolta a gépet kikereste a neki rezervált szektort. „Írni fogok." - jelentette ki. Komolyabb szavakat kértem tőle, de „neveket fogok írni"-vel hárított, aztán a rajzoló lapját firkálta csak tele, azt nyomtatta ki. „Hol itt a nyomtatni?" - kérdezte. Jó helyen kapizsgált az egérrel, de segíteni kellett. A számok se érdekelték, levonult Nagyival építeni, rám hagyva Hugicát, aki azonnal bömbölni kezdett. Próbáltam a hátát simogatva elaltatni, nem ment. Miután éreztem, hogy a sok sírástól melege lett, felvettem és dajkáltam, mindenféle marhaságot dúdolgatva. Hamar elcsendesedett a vállamon, aztán mélyen elaludt: egyenletesen lélegzett. Letettem az ágyába, olyan volt közben, mint egy zsák.

Lementem az építő-brigádhoz, nem törődtek velem, olvastam, bekapcsoltam a TV-t. Erre felkapta a fejét: „Miért nézed a TV-t?"

Eljött a vacsoraidő, bundás kenyeret sütöttek Nagyival. Egy tojás elég lett volna, de ő kettőt követelt, mert maga akarta felverni. Úgy látszik, nála egy tojás nem tojás.

Vacsora közben megérkezett Amira. Nem szaladt hozzá, mint régebben szokott, csak a székéből üdvözölte. Valami apró vita kerekedett, mondtam, hogy szüneteltetni fogom a jóbarátságot. Nem értette, visszakérdezett: „Akkor nem leszel a barátom?" Megnyugtattam, hogy csak egy darabig, ha jól viselkedik, újra jóbaráttá fogadom. Távozás előtt rendeztük is a dolgot, jóbarátokként váltunk el.

Ma nálunk ebédelnek, majd megírom!

Hercegkisasszony reagál a felnőttek gügyögéseire: odanéz, el-elmosolyodik, és hangokat is formáz. Ma két hónapos. Több fotó készült róla ebből az alkalomból.

Hercegünk tündi-bündi volt, harmadik együttlétünk alkalmával egyhuzamban. Az utóbbi idők rekordja. Nem kellett vitatkozni vele, maga kezdeményezte az ebédet. Éhes lehetett, nagyon jól evett.

Ismét egy memória - technikai tudás bravúr. Két hónapja nem volt nálunk, de ebéd után azonnal felfedezte, azonosította, a megfelelő lejátszóba berakta az „UHU..." kazettát. Magdaléna szólt nekem, hogy Benedictusnak segíteni kellene, mert egy DVD-t akar lejátszani, korrigált: „Nem DVD-t, hanem kazettát!" Csupán a TV-t kellett megfelelő csatornára kapcsolnom. Emlékezett a mese szakaszaira is: mi után mi következik. Hihetetlen memória és ügyesség.

Búcsúzóul dicséretként megemlítettem, hogy most is jóbarátok vagyunk. Rezzenéstelenül fogadta a kezem, paroláztunk rá.

Két alkalommal töltöttem annyi időt Hercegünkkel, amennyit az kindiből hazaszállítása nyújt. Mindkét alkalommal kedves, szófogadó társaságot élvezhettem. Nem üdvözöl rajongással, nem csapja le azt, amivel éppen foglalkozik, de segít (magának) öltözködni, szó nélkül előresiet a kapuhoz, nem csatangol el. A második alkalommal nekem WC-re kellett sietnem, megkérdeztem tőle, hol itt a WC? „Itt nincs felnőtt-WC, csak gyerek-WC." - nyilatkozta. „Kakilni vagy pisilni kell?" - tisztáztatta a helyzetet, már teljesen feleslegesen. A kocsiban általában hallgatag.

Tegnap kindi-szünet volt, Amira Őfelsége és Magdaléna elvitték a két unokát Dédi-Marához, majd nálunk ebédeltek, és itt maradtak estig. Csupa arany mindkettő.

Hugica mind élénkebben emeli a fejét, ha háton vagy karon van, figyel körbe, ha beszélnek hozzá, visszagügyög. Már azt várja az ember, hogy megszólaljon.

Nagyfiú jól, veszekedés nélkül ebédelt, nem aludt, de heverészett, ebéd előtt kazettát, eltávozás előtt „JimJam" TV-meseműsort nézett. Közben játszott, kicsit bújócskázott, majd feladatozott Nagyival, szeretgette, puszilgatta a Kishúgát. Beszélgetés közben megkérdezte Amirát: „Aludhatok itt akkor is, ha nem mentek el?" És hol aludnál? - kérdeztem. „Itt, a nagy ágyban, ahol ugrálni lehet." Szeret nálunk lenni, hál'isten.

Rajzolgatott: „Ez itt az űrállomás..." - és magyarázgatott tovább, hogy annak épp melyik része. Nyomtatott „A" betűkkel tűzdelte tele, majd váratlanul beleírta tükörírással a saját nevét. Mondom, leszkennelem, felrakom a weblapomra. Csudára meglepődtem, hogy nem mondana semmit a világnak, hiszen olyan, mintha rendesen írta volna, csak annak fantasztikus, aki látta az alkotás folyamatát. Elkereszteltük Herceg da Vinci-nek. (Leonardo da Vinci írt tükörírással! Igaz, nála rögzült az írás helyzete, nem lehetett forgatni, mint kis Hercegünk rajzát.)

Ma viszont én vittem síelni. Úgy volt, hogy Szultánnak dolgoznia kell, így rám hárult a feladat. Végül is szabad maradt, ezért ketten vittük. Ő kérte. Nem azt mondta, hogy akkor Apuci vigyen, hanem azt, hogy ő is jöjjön. Remekül mozgott. A háztetős (hóekés) fékezés körül még vannak gondok, de a felvonózást önállóan is tudja csinálni. Segítség nélkül elkapja a futó kötelet, leguggol, szinte a sarkára ül, és csak a célnál száll ki.

Az eredeti terv szerint síelés után el kellett mennünk az EduSíbe, mert az egyik cipő sarka letörött. A kocsihoz menet meg is jegyezte: „Apuci, akkor otthon találkozunk."

Nem tudta, hogy ő is jönni akar. A boltban teljesen felnőtt módjára viselkedett. Közölte, miért jöttünk. Kérdést kapott, hogy miként történt a dolog. Előmondtam, hogy „mert olyan lendületesen síeltem." Elmondta az először hallott lendületesemmel együtt. Kapott cserecipőt, meg a jó síelés jutalmául egy „EduSí" matricát. Ki fogja ragasztani a szobájában.

Napok óta nem látom Hercegünket, csak hírek jutnak el hozzám. Csupa jó hír! Nem hisztizik, mosolygós, jókedvű.

Hugicát viszont ebédidőben látom majdnem minden nap. Még így is feltűnik a gyors fejlődése. Reagál, ha beszélnek, gügyögnek hozzá, visszamosolyog, és próbál beszélni. Amira Őfelsége mondja, hogy ők már majdnem beszélgetnek, mond neki valamit, a baba válaszol. Gügyögve, utánozva a kapott hangokat, szavakat, de válaszol. A nézése is növekvő értelmet sugároz! Védőnő járt náluk. Hercegkisasszony 5 kg és 60 cm.

Ma én vittem haza Hercegünket a kindiből, de mindjárt el is jöttem. Rendesen viselkedett, nem volt azonban nagyon beszédes. Hosszú hallgatás után a kocsiban elmondta, hogy „vendégségben voltunk a zöldeknél (szín-jelek különböztetik meg a csoportokat), és a rádió bemondta, hogy holnap rossz idő lesz, eső is lehet, meg szél is fújhat". Ez a mai vadászzsákmányom.

„Karácsonyi vásár" volt az kindiben. Az óvónők felhasználták az eseményt, hogy beszélgessenek a szülőkkel. Amira dermesztő hírekkel tért haza. Most elmondták neki, hogy Hercegünkkel annyira komoly gondok voltak az első hetekben, hogy nem tudták, meg fogja-e szokni az új környezetét. Teljesen visszavonult, magába zárkózott, a legkisebb gondra sírással reagált. Sejteni lehetett, de így hallva elkeserítő. Sajnos szerintem most sem oldódott fel teljesen. Időnként - ha én megyek érte - megkérdezem, kivel játszott (tudva, hogy egy kislányt és két fiút barátként emleget), majdnem mindig azt feleli, hogy „egyedül játszottam". És mit, építettél? Többnyire igenlő a válasz, néha valami kézimunka hangzik el. Nem igazán élvezheti ezt a kindit.

Tegnap én vittem síelni. Minden ragyogóan ment! Teljesen elmaradt az indulás körüli hiszti, valamit beszélgetni is tudtunk az úton, a cipőváltásnál is segített. A síelés pedig remekül megy! Két-három menetet az eddigi kis pályán csúszkáltak, aztán váratlanul átvitték őket a nagyobb és meredekebb szomszédos pályára, csak középmagasságig kellett „felvonózniuk” és onnan lesiklani, de két akadályt is jól kellett venni: másik kézre esett a felvonó-kötél, és a fél szakasz is, meredekebb lévén, nagyobb gyorsulást eredményezett. Hercegünk a felvonózást profi szinten abszolválja, már rá se néznek induláskor, megkérdi, mehet-e, elkapja a kötelet, leguggol, és rezzenéstelenül megy a kilépésig, ott még igényli a segítséget. A fékezés eleinte nem ment jól, bár sokkal fontosabbá vált, de az utolsó két menetre azt is megtanulta. Többször úgy tettem, mint aki megtapsolja, figyelte is a reakcióimat, a kocsi felé menet pedig agyondicsértem, ahogy illik. Bíztattam, hogy otthon dicsekedjen (nálunk ebédeltünk, a szülőkkel együtt), de nem tette, úgy kellett előmondani, milyen remekül fejlődik.

Ebéd körül voltak gondok, maga is mondta, hogy fáradt és mindjárt elalszik. Kis erőltetés után távozott az asztaltól.

A baba miatt nem tudtak rögtön indulni, jót játszott Nagyival. Feladatosdit játszottak, ismét villámgyorsan oldotta meg a feladatokat. Így is okozott meglepetést. Az egyik feladat egy kép volt, rajta ember-figurák, alatta öt vagy hat arckép. Ki kellett találni, melyik nem szerepel a képen. Hihetetlen, de nem tartott öt másodpercig, ránézett a képre, az arcokra, és már rá is mutatott a „hiányzóra”.

Délután zsúrra ment, ahhoz a kislányhoz, aki az előző kindiben volt a barátja (szerelme). Kíváncsian várom, mi történt a fél éve nem látott kislánnyal találkozáskor?

Hír az kindiből (Nagyinak mesélte az egyik óvónő): „Nagyfiútól ma tanultunk valami fontosat! Retek volt az uzsonnához, és előadta, hogy ‘reggel méreg, délben étek, este orvosság’”.

Tegnapra virradó éjjel négyszer ébredt fel hasfájásra panaszkodva, és (úgy emlékszem) mindegyik alkalommal pisilt is. Reggel 38 fokos lázzal ébredt, ami 11 órára 38,6-ra emelkedett. És náthás, hetek óta az. Átmentünk megnézni, mit tudunk segíteni, és ott ebédeltünk. Bágyadt volt, csak feküdt, majd Amirán lógott, fejét a vállára ejtve. Ebédre egy túrógombócot evett, a másodikat épphogy elkezdte. Kapott lázcsillapító szirupot, és elment aludni, de félóra múlva megjelent, vidáman játszani kezdett. Eljöttünk, Magdaléna délután visszament, és estig maradt, Hercegünk végig bágyatag volt.

Ma korán reggel csöng a telefon, Nagy Herceg jelentkezik, csilingelő hangon. Úgy beszélgetünk vele, először én, aztán Magdaléna, mintha felnőtt lenne. Csak az ő mondókáját próbálom rekonstruálni: „Jól vagyok... már nem fáj (a hasa)... nem megyek kindibe, Apuci már elment... jól aludtam, csak egyszer ébredtem fel... gyertek át ebédelni... Anyuci most eteti a babát, én meg építek... délután elmegyünk Apuci kórházába (rendelőintézetbe, ahol ő is rendel), ahol egy doktor bácsi megnézi az orromat és az orrmandulámat... gyertek át ebédelni...” és így tovább. Csuda okos gyerek!

Velük ebédeltünk, Hercegünk gyógyult gyerekként viselkedett. Csupán az keltett bennem gyanút, hogy amikor kergetni akartam, azonnal Magdaléna-házba kapaszkodott, és nem indult neki újabb kergetőzésnek. A doki bácsinál aztán kiderült, hogy komoly mandulagyulladása van. Annyira komoly, hogy az orrmandulát nem is tudta értékelni az orvos. Ott 38,7 fokos lázat mértek. Nem panaszkodott, nem nyafogott, igazi hősként viselkedett. Többnapos gyógykezelést jelent. Kindinek, és különösen sínek egy darabig annyi.

A baba se akárki: Amira lerakta a padlón lévő kis rugdalózóba, azonnal elkezdte öklözni a feje felett lógó plüss állatfigurákat. És gügyögött hozzá. Meséli, hogy tegnap lefekvéskor nem kellett ügyelni rá. Nézegette a köré rakott figurákat és mosolygott rájuk.

Nem lesz baj a két gyerekkel, egyik okosabb lesz, mint a másik.

A kis betegünk otthon maradt, de jól viseli a bajt. Láza nincs, vagy legalábbis nem volt, amikor Amiráéknál ebédeltem. Az étvágya pocsék, bár kérdésemre válaszolva határozottan közölte, hogy nem fáj a torka. Játszadozik, még fogócskát is provokált, szaladgált, mint a nyúl, nehéz volt elfogni. Végül én adtam fel, nehogy az ordítozással zavarjuk a babát, aki aludni készült. Aranyosan foglalkozott a babával, aki a konyhában, a konyhaszekrényen, kis hordszékbe kötve figyelte a világot, Hercegünk felállt egy zsámolyra és simogatta. Mikor én is odahajoltam, elzavart. Délután hatalmasat aludt.

A síelés gyógyulásig fel van függesztve.

- Visszakaptuk a mi régi Hercegünket! - mondta Magdaléna a tegnapi közös ebédelés után. Igaza van. Betegként is nyugodtabb, nem hisztizik, tud kedveskedni. Néha odamegy egyszerűen Amirához, átöleli a lábát, „szeretlek, Anyuci", mondja. Nagyit pedig minden alkalommal tartóztatja: „Ne menj el, Nagyi... ugye maradsz, Nagyi... gyere vissza alvás után, Nagyi". Megtudtuk, hogy egész délelőtt segített Anyucinak, felmosta a konyhát, kamrát, porszívózott, kuktáskodott. Változatlanul nagyon segítőkész, szorgalmas.

Ebéd előtt Magdaléna is segítséget kért: Nagyfiú, adj nekem négy krumplit. Azonnal sietett érte. „Épp négy van, csak előbb le kell szedni a *csírát*." - és tisztítva adta át mind a négyet. (Előző nap Amirával egyeztettek valamit. „Öt van összesen, ez három, maradt még kettő." - sorolta.) A kis számok világában otthonosan mozog!

Nagyon várta az ebédet, mert tudta, hogy palacsintát viszünk. Nem is volt hajlandó levessel kezdeni, mindjárt palacsintát kért, meg is evett kettőt, csak aztán volt hajlandó kevéske gulyáslevest is enni. Magdaléna újra ajánlotta a palacsintát, de már az asztaltól távozóban nemet mondott: „Azt mondtad, kettőt egyek, annyit is ettem." - jelentette ki.

Kicsit fogócskáztunk, egyikünk se lelkesedett sokáig.

Távozás előtt szóba került, hogy Amirának hétfőn lesz névnapja, de mi vasárnap délután megyünk át köszönteni. „Énekeljük majd, hogy sok boldog szülinapot... nem szülinapot fogunk énekelni, hanem névnapot." - örömködött. Megtudta, hogy nem lesz torta. „Mert a névnap nem olyan fontos, mint a szülinap." - magyarázta ő is a társaságnak. Már öltözködtünk, amikor elővett pár LEGO-kockát, és 2-3 perc alatt összerakott egy szabályos golyószórót. Nem arra való kockákból, a golyótár például valami ernyő, vagy lokátor-tányér volt, rajz, vagy ábra se volt hozzá. Odajött hozzánk, megmutatta és magyarázta is: „Ha itt megnyomjuk (hátul), akkor itt (elől, felénk fordítva) szikrázni fog." Lángszóró? - kérdezte Magdaléna. „Igen, lángszóró." - hagyta jóvá.

Átmentünk, köszöntöttük Amirát, és átadtunk egy kis Mikulás-csomagot Hercegünknek, benne egy pár ötujjas kesztyű, síeléshez.

Ritkán láttuk ennyire felszabadultan boldognak. Meggyógyult, két napja nem volt láza, voltak levegőzni is Apucival, minden elképzelhető rokontól kapott Mikulást. Repesett.

Elmesélte, Szultán közreműködésével, hogy a Siklót mentek megnézni, de az Elnöki Palota erkélyén déli ceremóniát is láttak. Díszegyenruhába öltözött katonák és tiszt (díszőrök! - mondta) jelentek meg, trombitával rövid dallamot játszottak, aztán pár díszlépést tettek kivont karddal, végül újra trombitaszó zárta a parádét. Nagy élmény lehetett!

Nagy bemutatót tartottak az Apuci-Anyuci Mikulás-ajándékkal, az ő közreműködésével összerakott autókkal. Nevet is adott nekik, a pirosas Borostyán lett, a barna pedig Levél. Különleges járművek, a tetejükön léggömbök vannak, azokat egy fúvókán keresztül fel kell fújni, majd elengedni a járművet. A levegő a fúvókán keresztül kiáramolva hajtja meg az

autókat. Fütyülő hangot is hallatva száguldanak. Célkeresztet is kirakott, néha sikerült el is találni a furcsa-érdekes járművekkel.

Szultán elmondta, hogy Benedictus részvételével gyerekek azt beszélték meg, hány Mikulás lehet a világon. Volt, aki egyre szavazott, volt, aki sokra. Hercegünk szerint van *angol, orosz, lengyel,* országonként egy! Egyértelmű elképzelés országok és nyelvek létéről!

Apucival áttértek számolásra. A két kezén, meg néha Trónörökös vejem kölcsönkért kezén is számolva a húszas számkörben vettek számba testrészeket, egyéb sorozatokat. Ezen már rég nem lepődünk meg. Azon viszont egyszerre hördült fel az összes jelenlévő felnőtt, hogy miután összeszámolták hat fej füleit, és Trónörökös megkérdezte, hány szemük van, nem kezdte újra a számolást: „*Ha tizenkét fülük van, akkor tizenkét szemük is*." - közölte flegmán. Ez már tiszta, szép *logika*! Néztünk egymásra felvont szemöldökökkel.

A kicsit ugyan még sápadt, de vidám, kisimult arcú gyerekkel együtt költöttük el az Amira által főzött vacsorát: magokkal megtűzdelt kusz-kuszon gombás hús, igazi arab étel. És finom! Aki az arab konyhát szidja, jöjjön el egy ilyen vacsorára.

Pár napja minden nap látom ugyan, de többnyire csak annyi időt töltök vele, amennyi az kindibe vitelével vagy onnan hazaszállításával telik el. Többnyire aranyos, bár nem nagyon beszédes. Valamelyik nap bekukkantottam, miért nem indul kifelé első szóra, hát fa építő-kockákból épített gyönyörű várkastélyon dolgozott, két nebulóval együtt. Hazafelé kérdeztem az autóban (provokáltam), hogy egyedül építette-e a várat? Becsülettel elmagyarázta, hogy többen működtek a művön. Úgy látszik, mégiscsak vannak barátai!

Csütörtökön én vittem síelni, nagy léptekkel haladnak, az utolsó két lesiklást a teljes (45-50 m) nagy pályán teljesítették. A felvonót tökéletesen használta a teljes hosszban, a lesiklással viszont most meg az a baj, hogy túl szélesre vett terpeszre oktatják, amitől el se tud indulni vagy két-három méter után lefekeződik. Majd csak belejön, az biztos, hogy szépen fejlődik.

Tegnap elbúcsúztam tőle, mondtam, hogy egy hétre síelni megyek. elgondolkodott: „*És hol lesz ágyad* (v. *az* ágyad)?" A lakhatás nála szorosan az ágyhoz kötődik, ez is magyarázatul szolgálhat a nyári gondokra. Elmagyaráztam, hogy szállóban lesz szobám, és abban lesz az ágyam, mint nekik szokott lenni, ha mennek valahová pihenni. Nem kért további magyarázatot.

Ötszáz km távolságból váltunk híreket.

A két gyerkőcöt érintők közül kettő lényeges.

Először Amirától kaptam hírt: Leesett pár szem hó, és Nagyfiú azonnal azt kérte, hogy síelhessen a garázsuk előtt. Arra nem volt elég a hó, de bíztató, hogy megnövekedett a lelkesedése, érdekli a havon síelés. Remélem, rövidesen lesz része benne. A másik Magdalénától származik, aki hetek óta tervezi, hogy elviszi Őkelmét a Parlament előtt épített karácsonyi gyerekbirodalomhoz, mégpedig metróval. Hercegünket régóta izgatta a Duna alatti átkelés. Maradandó élmény lesz számára ez az esemény, amit Magdaléna e-mailjéből idézek: „Ma itthon is csípős hideg volt, Hercegünket sínadrágban vittem a Parlament előtti mesefaluba. Láttad volna a csodálkozását, amikor meglátta az Országházat, álmélkodott, „mennyi tornya van!", meg mekkora hatalmas karácsonyfa, szóval minden tetszett neki, leginkább a metró, a mozgólépcső, meg a városi nyüzsgés, ami neki ismeretlen és szokatlan. Álmélkodott rendesen."

És a héten még két zenei élményre is sor kerül: csütörtökön a Diótörőt nézi meg Amirával, szombaton pedig Kakaókoncertre megy. Az elsőre, kis életében.

Újra havazott otthon, ennélfogva már nem maradhatott el a síelés. Először Amira síeltette volna a házuk előtti zsákutca lejtőjén, de vele csak szánkózott. Szultánnal viszont lelkesen ment síelni, az összes ismerős szomszéd (főként gyerek) bíztatása közben. Amira Őfelsége szerint jól bűvölte a havat! Újabb sikeres előrehaladás, élmény.

Tegnap karácsony volt az kindiben, arról csak annyit tudok, hogy nagyon tetszett neki.

Este viszont az Operaházba vitte Amira, a Diótörőre. Nagy érdeklődéssel nézte végig mindhárom felvonást, aztán érdeklődött, mesélt, nyilatkozott. Megkérdezte: „Ez csütörtökön szokott lenni, mert akkor menjünk minden csütörtökön. ... Hol lehet ilyet tanulni?" Végül nyilatkozott: „Táncos akarok lenni." Amikor este Magdaléna fogadta (aki a babára vigyázott), megkérte, hogy vegyen jegyet a következő előadásra, adott rá pénzt: „Itt van négy pénz (érmék), három nagy és egy kicsi, ezen vegyél jegyet a következőre." Hihetetlenül nagyszerű dolog, hogy ennyire izgalomba tudja hozni a zene, tánc. Kíváncsian várom a szombati Kakaókoncertet.

Hát, azt hiába vártam. Nagy havazás kezdődött vagy két órával az esemény előtt, azt beszéltük meg, hogy Szultán viszi Hercegünket, értem jönnek a mi utcasarkunkra és úgy megyünk a hangversenyre. El is indultak, de a palotához vezető utcában rögtön egy keresztbe fordult autó állta el az útjukat, visszafordultak. Rettenetesen sajnálom, alig vártam, hogy lássam a gyerek örömét, lelkesedését. Otthon megkérdezte: „És holnap lesz?" Ő is nagyon várhatta.

Pozitív élményben is részesültünk. Tegnap volt az idei utolsó sí-tréning, Amira Őfelsége vitte oda a gyereket, és én is odaszaladtam a közepe körülre. Összesen három nebuló vett részt a zárórán, sokszor tudott lesiklani, és komolyan meglepődtem, hogy Hercegünk mekkorát fejlődött megint: a felvonó használatában szuper, ő messze a legjobb (azt tudom, hogy az összes többinél is jobb), de ezúttal már a hóekézést is jól csinálja, sőt úgy siklik le a nagy pályán, hogy szlalomozik is. Igen lassú tempót enged meg magának (helyesen), jól fékez, és kanyarog a kitűzött póznák (mi is a hivatalos nevük?) között. És a lesiklást részben természetes havon tették meg, a bodegától a kis pályáig vezető ösvényen. Láthatólag élvezte, többször megtapsoltam, a végén pedig gratuláltam, kezet ráztam, és puszit is adtam neki. Sem a kezét nem rántotta el, sem az arcát. Úgy látszik, ezúttal érezte, hogy kiérdemelt köszöntésekről van szó! Amirán is látszott az öröm. Győzelem!

És az igazi győzelem híre ma jutott el hozzám. Tegnap a fiúk havat lapátoltak, és a munka végeztével Hercegünk megkérte Szultánt, hogy menjenek fel a sífelszerelésért, és síeljenek az utca haván. Volt mersze eldönteni, hogy nem fékezi magát túlzottan háztetővel, hanem normálisan, párhuzamos lécekkel siklik le a kis lejtőn (talán 80 m). Dicsekedett is Amirának, hogy mennyivel jobb ez így. Teljes győzelem, megszerette ezt a fontos, sok élvezetet, természet-szeretetet, és komoly izomzatot, bátorságot igénylő sportot. Sok örömet fog okozni neki élete során.

Én mentem érte az kindibe. Aranyos volt. Befejezett valami csoport-játékot, kijött, leült a helyére. Sorolnám neki az Amirától kapott instrukciókat: „Fel kell venni a kék harisnya-nadrágot,..." Közbeszól: „Nem harisnyanadrágot, jégert!" OK, a jégert látom. Akkor vegyük le a szandált. Nem segít, leveszem, felhúzzuk a jégert. „Akkor most a kék meleg nadrágot kell felvenni, hol van?" „Nem nadrágot, sínadrágot kell felvenni!" - mondja ő. Hol van? Rámutat a fogas-sorra, majd zokniban odaszalad a csupa víz, köves padlón, és megfog egy sínadrágot. Leveszem, elbizonytalanodik: „Nem az enyém, az enyémen nincs cipzár." Kopogtatunk az ajtón, kérdezzük az óvónőt, hát ő nem tudhatja. Hívom Amirát, közben Nagyfiú észbe kap: „Nyisd ki az ajtót (lengőajtó a lépcsőházba), ki kell menni." Nyitom, várj, ne menj, tiszta víz lesz a zoknid, meg hideg van, de már szalad is a lépcsőház túlsó végén lévő fogasokhoz. Közben Őfelsége mondja, hogy nem sí-, csak meleg nadrág, a címkéjén jelölve: perec. Ördögfia le akarja inteni a beszélgetést, hozzuk a nadrágot, megtaláljuk a jelölést. OK,

felhúzzuk. „Hol a meleg cipő?” „Nem meleg cipő, hanem hótaposó!” OK, és hol van? Nem tudja, keressük a rekeszében, a fogasok alatt, nincs. Bekopogunk. Ott állnak a hócipők sorban a fal mellett, megtalálja a sajátját. Felhúzzuk a hócipőt, jöhet a dzseki. „Melyik a tied?” „Hát az, tudod, amelyikből lóg a kesztyű.” (Mindegyikből lóg.) Odamegy, megrángatja, leveszem a fogasról, keressük a kesztyűt, a sapkát. A kesztyű előbújik az egyik ujjból, de a sapka sehol. Bekopogunk, az óvó néni kérdez: „Melyik sapkádat keressük?” Egyeztetnek, közben észreveszem, hogy a szekrénysor tetején két kupac is van, az egyik alján felfedezem a sapkát. Közben az óvó nénit megkérjük, adja ki az ágyneműt, megteszi, lerakja a szekrénysor tetejére. Ottfelejtjük. Amikor becsatoltam már Őkelmét a kocsiba, és ülnék be én is, eszembe jut: „Vissza kell mennünk az ágyneműért.” Kicsit lusta, mentené a helyzetet: „Majd Anyucival eljövünk...” Nincs Anyucival... - mondom. Szó nélkül száll ki, trappol vissza, majd újra kocsi, szorosak az övek, de csak megjegyzi békésen. Miért aranyos? Mert mindezt nagy nyugalommal csinálta végig, csodálkozott, hogy én mitől kezdek ideges lenni. Nehéz dolog nagypapának lenni!

Nem sokat beszélgetünk. Megdicsérem a tegnapi jó síelésért, flegmán fogadja.

Mondom neki, hogy idén már nem kell kindibe jönni. „Mi az idén?” Körbeírom az idént... „Karácsony után már kell jönni.” - mondja, majd helyesbít: „Amíg nem lesz síelés, addig nem kell jönni.” Kicsit tisztázatlanok az idő-fogalmak. Mondom, hogy ma fontos nap van, ma a legrövidebbek a nappalok, mostantól először lassan, aztán mind gyorsabban nőni fognak. Ezen kicsit elgondolkodik, majd hozzáteszi: „És a leghidegebb nap.” Bár igaza lenne!

A Karácsony előtti nap délelőttjén sütés-főzés miatt Amira és a két unoka átjött hozzánk. Nem tudtak még lejönni a házhoz, mert bár erőteljesen olvadt, a mi lejtős utunkon még vastagon állt a hó-latyak. Hercegünk nagyon fegyelmezetten ballagott lefelé a hóban, próbáltam a Diótörőről faggatni, de csak annyit árult el, hogy nagyon tetszett, jobban tetszett neki a tánc, mint a zene, és hogy tudta követni, miről szól.

Hugica kicsit nyűgös volt, feladatul kaptam az elaltatást, nyűgösködött egy darabig, de erőteljes ringatásra végül csak elaludt.

Hercegünk az egész idő alatt aranyos volt:

DVD-zéssel kezdte, de hamar megunta, maga abbahagyta, és jelentkezett munkára a konyhában szorgoskodó asszonyoknál. Felállt a konyhai létrára és szorgalmasan kuktáskodott: gyúrta a sütemény tésztáját, kevert valamit. Amint elfogytak a kukta-feladatok, megjelent a kis „dolgozómban”, és azonnal kérdőre vont: „Hol a laptop?” Pihen - magyaráztam. „Akkor vegyük elő.” - adta ki az ukázt, de egyáltalán nem tőlem várta, hogy beüzemeljem a masinát, a legkisebb mozdulatokat is magának kérte. Csak a dugaljtól tartózkodott: „Ezt csak felnőttek csinálhatják, mert *a gyereket megrázhatja* az áram.” - hárított. Aztán maga nyitotta ki, kapcsolta be. Közben elmagyaráztam neki, hogy legutóbb azért nem volt hangja, mert vagy ő, vagy én (biztos ő, de hát pedagógia is van a világon..) megnyomta az indító gomb melletti „hang ki” gombot. „Ismered a hangszóró-ikont, ugye?” - kérdeztem, és csak bólintott. Aztán megkérdezte, miért az egyik nyíllal jelölt ikon a halkító, a másik meg erősítő? Elmagyaráztam, hogy a nyilak iránya a meghatározó, szó nélkül bólintott. Az a meglátásom, hogy ha nem kérdez tovább, fogta a dolgot.

Hamar megtalálta a sakkot, de hamar ki is kaptunk! Hiába mondtam, hogy én hibáztam sokat (tényleg úgy volt), nem akart visszatérni, rázta a fejét. „Majd mást fogok játszani.”

Megkereste a kedvenc tortagyártó játékot, ezúttal már nem nagyon érdekelte. Áttért a nem tudom, hogy is hívják, ja, valami toll, golyóstoll játékra, aminek a lényege, hogy kétféle színű golyók gördülnek elő, az azonos színű lyukba kell bekergetni őket egy irón használatával. Ha rossz irányba gurulnak, vonalat kell rajzolni eléjük, és annak nekiütközve visszapattannak.

Nagyon nem ment neki, átadta, de nagyon örömködött, ha nekem jól sikerült: „Ez nagyon gyorsan sikerült!” - és hasonló felkiáltásokkal lelkendezett. Keresgélt a kártyajátékok között, de egyik se tetszett neki, tőlem várt volna segítséget, de csak egyet ismertem, az meg végül neki nem tetszett. Tovább keresgélt, megállapodott a Mahdzsong-nál. Hamarosan hívta Nagyit (én valahogy nem szeretem), akivel aztán sokáig bűvölték ezt a felnőttnek se könnyű játékot!

bebeTV-t nézett egy kicsit (nagyon kedveli), közepesen ebédelt, és morgás nélkül öltözött távozáskor.

Az idei Karácsonyt nem fogja tudni semmi kitörölni az emlékezetünkből, hihetetlen örömnek voltunk szemtanúi. Zebulon nálunk aludt, ebéd után Szultán áthozta, hogy elkészíthessék a fát. Nyugodtan aludt két órát, majd zokszó nélkül DVD-zett, nem látszott rajta, hogy izgatott lett volna. Őfelsége telefonját követően gyorsan öltözködött, ez volt talán az első jel. Az autóban Magdaléna megjegyezte, hogy már nagyon izgatott. Ekkor adta először jelét a komoly izgalomnak: „Én izgatottabb vagyok. Én vagyok a legizgatottabb, aztán jön a Magdaléna, és csak aztán a Pipusz.” - jegyezte meg. Amint megérkezünk a palotához, igyekezett felfelé, gyorsan szedte a lépcsőket, bekukucskált a nappali ablakán: „Én már látom a karácsonyfát!” - kiáltott fel, szinte remegő hangon. Beléptünk a lakásba, de mintha félt volna a fához lépni, kicsit kitartott, hagyta vetkőztetni magát. Aztán odalépett a nappali teréhez, ránézett a fára és - hihetetlen látvány! - elkezdett két lábon ugrálni és visítozni örömében. Megható volt nézni, az öröme csak lassan csillapodott annyira, hogy elkezdjen az ajándékaival foglalkozni. Apucival megbeszélték, melyik csillagszórót gyújtsák meg, szinte szájtátva, mozdulatlanul bámulta. A játékok közül lecövekelt az általam a síelésből hozott LEGO-nál. Elképesztő az esze és ügyessége: 7-12 éveseknek való LEGO-t sikerült vennem (figyelmetlenség!), ő azonban apai segítséggel még az este összerakta a hernyótalpas, állítható lapáttal rendelkező scraper-t. Valamennyiünket megvizsgált sztetoszkóppal. „Mélyet lélegezzen!” - mondogatta. Be is oltott minket, többnyire a karunkon. „Csak két milligramm.” - közölte Magdalénával. Doktor bácsinak hívtuk, azt hiszem hitte is, hogy az.

Szultán a gyerek figyelése közben megemlítette, hogy Zebulon ma „megmagyarázta” neki , hogy a 3+3 ugyanannyi, mint a 2+2+2. Ez eszembe juttatta, hogy előző nap Amirával együtt segítettünk neki megérteni, hogy a 3+3+3 ugyanannyi, mint 3x3, fogta. Játék közben megmegállt, nézegette a fát: „Szép a karácsonyfa, és jók az ajándékok!” - mondogatta.

Húgocska - akit Édesanyja újabban Fehér Asszonynak becézget - nyugodtan szemlélgette a kavalkádot. Bennünket Amira karján fogadott, majd nézegetett a kis hordszékéből, aki odament hozzá gügyögni vele, arra nagyon odafigyelt, Amirával, Magdalénával „beszélget”, visszagügyög valamit. A kezével elérhető, vagy ölébe adott játékokkal foglalkozik, megfogja vagy ütögeti őket.

Hercegünk az izgalmához képest elfogadhatóan evett, bár a hagyományos, és finom borlevest hanyagolnia kellett. Megkérdezte, „miért fehér a borleves?” Halból szépen fogyasztott, de aztán rohant vissza az ajándékai közé. Megállapodott a szüleivel, hogy ma nem kell korán lefeküdnie. Rakosgatta össze a mi Jézuskánktól kapott nagy LEGO-t, egy benzinkutat. Először Magdaléna segített neki, elfáradt, engem hívott, én is elfáradtam mellette. Olyanokat produkál, hogy az ábrát, amiről olvassa a következő lépést, tükörhelyzetben tartja, de az elemeket helyesen rakja fel. Tökéletes rajzolvasás, ilyesmivel kezdik a műegyetemeken a műszaki rajzot. Aztán ránéz az egyik elemre: „Ez hatos.” - állapítja meg helyesen. Szedegetek össze neki azonos elemeket. „Hány sárga kell?” - kérdem. Szinte rá se néz az ábrára és már mondja is: „Négy.”

Kilenckor jöttünk el, még javában építkezett. „Kérek egy jóbarát jobbot.” - nyújtom a kezem. Felnéz és nyújtja. Haladunk.

Tegnap egész délelőtt játszott, főként LEGO-zott, mesélte Amira Őfelsége telefonon. A benzinkutast teljesen összerakta. Őfelsége szerint legalább tízszer elmondta, hogy nagyon szép a karácsonyfa, és jók az ajándékok.

Okos is, és nagyon ügyes is. Az okosságát mind általánosabb elismerés övezi. Őfelsége sokáig leintett bennünket, mondván, hogy mi nagyszülői túlzásokba esünk, most viszont már ő is sűrűn meglepődik, és velünk együtt ismeri el gyorsan fejlődő gyermeke agybeli képességeit.

Magdalénát pedig az óvodában kétszer is elkapták. Azt hiszem, már írtam, hogy először behívták a gyerekek szobájába, és megmutatták, milyen szép várat épített (akkor egyedül). A napokban pedig az eszét dicsérték meg: ritka, hogy az ő korában valaki dobókockás játékot tudjon játszani, felismerve a számokat. „Ő tud! Okos gyerek!" - mondták.

Memória! „Jé, itt a katicabogár! Hogy kerestem." - kiált fel valamelyik nap, belépve nálunk a konyhába. Nem értettem. Amira tudta, mit talált meg Zebulon. Egy hetekkel ezelőtt nekünk ajándékozott, és a hátam mögé akasztott házimunkáján van egy cca. másfél mm átmérőjű ezüst matrica, annak a közepe katicabogár. Ezt fedezte fel cca. 3 m távolságból.

A Nagyfiú és a Csöpp Fehér Asszony nálunk töltött pár órát. Zebulonnal és a szülőkkel pár percig fociztunk a kertben, szép nagyokat és jól célzottan rúg. Azért fejlődnivaló még akad, messziről lendíti a lábát és csak csőrrel rúg, sebaj.

A baba kis ringatásra még lent elaludt, és aludt egy jó órát. Ébredés után evett és attól kezdve elég sokat nyűgösködött, bár sokat gügyögtünk körülötte, Magdaléna ringatta is. Nagyon figyel, mosolyog, visszagügyög, van jól fogható játéka, azt meg is fogja. Lehet, hogy előző nap otthon megfordult, mert leesett a pamlagról, pedig a szokásos módon, a hátán fekve hagyta ott pillanatokra Anyja Őfelsége.

Hercegünk azonnal az asztalhoz rohant, amint felértünk, a kezét is magától mosta meg, szinte felnőtt adagokat fogyasztott el, rég láttam ilyen jó étvágyúnak. Az ágyukba (Magdaléna hálószobája) nem sietett, puzzle-kat rakott össze, egy egész album összerakását tűzte ki célul, mielőtt lefeküdt volna. Előbb elunta, ugrálni kezdett a pamlag karfájáról. Végül magától, szó nélkül elvonult, és két mesekönyvet is magával vitt. Bekukucskáltam, úgy lapozgatta-nézegette őket, mintha olvasna. Úgy is emlegeti ezt az ágyban mesekönyvezést, hogy „olvasok egy mesét".

Két és fél óra alvás után bebeTV-re adta a fejét, majd épp DVD-zni akart, amikor megérkeztek a szülők. Ebből kis szóváltás kerekedett („*De akarom* ezt a DVD-t!), aztán megegyeztünk, hogy elviszi magával. Nem adott jóbarát jobbot búcsúzáskor.

Amit nem láttam, nem hallottam:

Amikor belépett nálunk a nagyszobába, ránézett a karácsonyfánkra, és megjegyezte: „Ez kisebb karácsonyfa, mint a mienk." Igaz, ami igaz, bár - éppen rá figyelemmel - a mienk se utolsó. Folytatta: „És mikor hozta a Jézuska?" Amikor visszajöttünk tőletek, itt volt - felelte Magdaléna. „És ajándék volt alatta?" Hogy lett volna, a Jézuska mindent hozzátok vitt, tudta, hogy nálunk már nincs gyerek.

Asztalos dolgozgatott Amiráéknál, lecövekelt mellette, és nézte, mit csinál. Megfogott egy aranyozott fogantyút és megkérdezte: „Ez arany?" Majd valami másról: „Ezt is felrakod?"

Magdaléna unszolására megkínálta a mestert csokoládéval. Az eltette a hasonló korú kisfiának. Magdaléna újra bíztatta: Adj akkor a bácsinak is. „Nem, elrakta, nem adok neki többet."

Bemattolta az Édesapját, aki tagadja, hogy engedett volna neki. „Csak néztem, egyszercsak be voltam mattolva." - mondta.

Amira ma elviszi gyerek-gégészetre, mert változatlanul - gyógyszerek ellenére - köhög, prüszköl, taknyos. Sajnos!

Felszaladtunk segíteni. Benedictus hatalmas építkezések - út, vasút, magasépület - közepén szorgoskodott, Nagyit sikerült bevonnia. Engem kihívott táblán lejátszandó sakkpartira. Tényleg nagyon sokat fejlődött: itt nem jelöli ki szoftver a megtehető lépéseket, kitalálja maga. Túlzás lenne azt mondani, hogy többnyire jól, be kell neki segíteni, de - komoly segítségemmel - sikerült bemattolnia. Fél év, és segítség nélkül is megver. Hosszasan labdáztunk, ezt-azt levertük (nagyobb bajt nem okoztunk), kergetőztünk, először Nagyival, aztán én kerültem sorra.

Rosszul evett, és ugatva-hörögve köhög, nagyon itt volna az ideje, hogy kigyógyuljon belőle. A tegnapi akció - tömegtől félve - elmaradt.

A baba nagyon kommunikatív, sokat gügyögtünk vele. Mindkét gyerkőc fürdését lefotóztuk. Zebulon utána lekísért bennünket a kijárati ajtóhoz.

A Szilveszter késő délutánt együtt töltöttük Amiráékkal, ott is vacsoráztunk (finom, gesztenyével töltött hús-tekercsek).

Úgy értesültünk, hogy hat körül tűzijáték lesz a kétgyerekes szemközti szomszéd Miklós szervezésében, fél után valamivel érkeztünk, a csapat még az utcán volt, élénk trombitálás zajlott, de a tűzijátékot - sajnos - lekéstük. Magdaléna szétosztotta a trükkös trombitáit, nagy örömet és buzgalmat okozva. Volt köztük nyelvet nyújtogató, meg léggömböt fújó, ami leeresztés közben adta a hangot. Együtt mentünk fel. Hercegünk tudta, hogy kölyök-pezsgőt viszünk, pattant is azonnal az asztalhoz, és várta, mikor koccinthat. Magdaléna kirakodta az asztalra a gyerek-kincseket: négylevelű lóherét, patkón ülő szerencse-malacot... Elfelejtettünk fényképezőgépet vinni, dokumentálni akkor fogom tudni az eseményeket, amikor Amiráék küldenek képeket. Egyébként szorgalmasan játszott, néha odament kishúgához, adott neki puszit. Fehér Asszony nyugodtan figyelte az eseményeket, ha ismerős arc hajolt hozzá, szélesen mosolygott, vissza-visszagügyögött.

A nap igazi eseménye, hogy leírtam egy szót, és kértem Hercegünket, olvassa el. Harmadik kísérletre sikerült. Emlékezzünk: az első önállóan elolvasott szava: SAPKA. További kísérleteket tettünk, a fele elfogadhatóan ment, még olyat is elolvasott, ami ismeretlen volt számára: házikó. Elolvasta, majd megkérdezte, mi az, hogy házikó? A baj pillanatnyilag, hogy szeret találgatni. Ránéz a szóra, és rávág valami kitalációt. Minden második alkalommal EduSível kezdi, ami azért nem baj, mert jelzi, hogy a síelés a keblébe költözött.

Dorothea új beceneve: Fehér Asszony

Új év, új fejezet. Az előzőt dagadtra írtam.

Ma meg ők ebédeltek nálunk. Vidáman érkezett, a nagyszobában hagyta csak levetkőztetni magát, mert meghallotta, hogy a TV-ből zene áramlik. A Bécsi Szimfonikusok szilveszteri hangversenyét hallgattam. Nézte, nézte. „Mi ez?"- kérdezte. Elmagyaráztam, csak hümmögött valamit, leült a heverőre, indiai módra keresztbe tett lábakkal (gyerekeknek még megy!), és figyelmesen hallgatta ebédig. Magyaráztam neki a hangszereket, a csodálatosan szép, csupavirág hangversenytermet.

Az ebédhez alapos előkészítést kapott már tegnap este is, meg közvetlenül ebéd előtt Nagyitól, aki elmagyarázta, hogy a lencseleves szerencsét, sok pénzt hoz annak, aki azt eszik Újévkor. Próbált hasonlóságot megállapítani a lencseszemek és a pénzérmék között, nem sok sikerrel. Mindenesetre Zebulon jó étvággyal megevett egy felnőtt adagot. A második fogást a felénél feladta, elment DVD-zni, ott ette meg az almásrétesét. Sakkozott, tortacsináló játékot játszott a laptopon, aztán csatlakozott Amirához, aki nálunk nézte meg a karácsonyi, meg 30-i fotókat, mert a saját gépük pillanatnyilag halott.

Hercegünk élénken búcsúzott. „Akkor sok pénzem lesz idén?" - kérdezte Nagyitól. „Sok lencsét ettem." Kénytelenek leszünk egy csomó érmét adni neki, nehogy elveszítsük a bizalmát!

Tegnap átszaladtam Amiráékhoz hajnyírásra, és a könyököm meglövetésére (erős vízsugárral).

Amint beléptem, halottam a Fehér Asszony hangját, ami meglepett. Őfelsége szerint panaszkodott, de a 2-3 nappal ezelőtti hangjához és „kifejezéseihez" képest sokat változott: erőteljesebb volt, és mintha beszélt volna valakihez. Aztán, amikor közel hajoltam, és gügyögtem hozzá, megismert, és széles mosollyal fogadott.

Hercegünkkel sakkozni akartam, legalábbis Amira is, én is ajánlottuk neki, de nemleges választ adott. Játsszunk! - mondta, pakolt nagyon vegyes keveréket, aminek a 90%-a LEGO volt, de nem került sor rá, nem fértem hozzá.

A műveletek után melléjük ültem a vacsoraasztalhoz, kicsit beszélgettünk. Ördögfia hallotta, hogy gondom van az alsó protkómmal, megkért, hogy nyissam ki a szám. Gondterhelt arccal vizsgált egy pillanatra, majd „igen, látom, hiányzik" megjegyzést tett. Megdicsértem, hogy okos. Őfelsége elkezdte mondani, hogy az orvos bácsinál is okosakat kérdezett, de aztán valami megakasztotta a részletes magyarázatban. Én elmagyaráztam, hogy a nálam is idősebbek közül sokan kénytelenek pépes ételeket enni, mert elvesztik összes fogukat. Nem értette a pépest, mindketten hosszasan magyaráztuk. Jó étvággyal evett, sonkás, párizsis szendvicset.

Vacsora után a golyó-eregető tornyával játszott, összerakta, eregetett golyókat, szétszedte, új variációban rakta össze. Most favorit ez a játék. Közben megkértem egy-két szó elolvasására, a LEGOLAND-ből a LEGO-t azonnal, a LAND-et lassú menetben elolvasta.

Ja, és valahogy a játszása közben elbeszélgettünk arról, hogy amikor a Kishúga négy hónapos lesz (jan. 16), akkor már kifelé indulunk a télből. Az évszakokkal kapcsolatos ismeretei széles tárházára derült fény, tudta, mondta, hogy már most is hosszabbodnak a napok, hogy nemsokára nagyon hosszúak lesznek, hogy nyáron szinte csak nappal lesz, aztán - sokára - jön az ősz! Kis tudós.

Tegnap is, ma is voltam náluk.

Tegnap ott ebédeltem. Ebéd előtt levittem Hercegünket az utcára, síelni. Az orrunk előtt takarította el egy hókotró a havat. Még így is, a maradványokon szépen síelgetett. Amikor figyelmeztettem, hogy háztetőzzön (fékezzen), tiltakozott: „Nem kell, én gyorsan szeretek síelni." Lesz belőle valami.

Délután pedig az újra elkezdődött oktatásra vittem. A tavalyi rossz hagyományt akarta követni, elkezdte mondogatni (egyébként már a déli síelés végén is), hogy nem megy, nem szeret síelni. Aztán meg azt hangoztatta, hogy beteg, kindibe se mehetett. Megállapodtunk vele és a hölgyekkel, hogy addig fog síelni, amíg el nem fárad. És hogy ezt ő elmondja Dórinak. A pályához érve először segített: a léceket ő vitte. Nem lehetett túl könnyű neki, húzogatta, igazgatta, de vitte. A bodegában aztán előadta Dórinak, aki bíztatta, jó lesz síelni. Egy kisfiúnak elmagyarázta, hogy most havon fognak síelni, a műanyagot felszedték, nem kell, mert jobb a hó. Kimentünk, találkozott Csabival (oktató), neki is előadta, hogy csak addig... Aztán egy órahosszat úgy síelt, mint egy kisangyal. A felvonóból első kísérletre úgy lépett ki, mintha ő oktatta volna a műveletet. Lesiklláskor sorban mentek lefelé, 5-6 m távolságot tartva. A nebulók fele potyogott, volt kislány, aki sírva is fakadt. Ördögfia fogta, és egyszerűen kikerülte azt, aki elesett. Tempósan. Alig győztem mutatni neki, hogy tapsolok. Az autóhoz menet megkértem, vigye a kis hátizsákot. Hogy könnyebb legyen nekem, vinnem kell a sítalpakat is, meg a cipőket is. „Jó, akkor viszem." - vállalta segítőkészen. Otthon vidáman büszkélkedett.

Amirával egyébként napközben rendet raktak a játék-szekrényeiben. Este bemutatta Apjának. Odahívta az egyik szekrényhez: „Apuci, nézd csak! Egy-kettő-három!" És úgy nyitotta ki az ajtaját. „Látod, milyen szép rend van?"

Ma reggel Amira riadtan telefonált. Nagyfiú éjjel megint belázasodott, 39-ig ment fel a láza. Rohantam, féltem, hogy tegnap fázott meg, de nem úgy tűnt, már láztalan volt és nem hervadozott, csak nagyon sápadt volt. Kérdezgettem. „Nem rázott a hideg, csak éjjel fázott a lábam, és tüzelt a fejem." Amira elvitte orvoshoz, én ügyeltem Fehér Asszonyra. Hamar visszajöttek: vírusos torokgyulladás. Elkezd komolyabb antibiotikumot szedni. Pontosan elmondta, mi történt a doki bácsinál. Jó lenne túl lenni ezen a cca. egy hónapja tartó tortúrán!

A szombat délutánt Amirával és a gyerekekkel töltöttük, Szultán valami konferenciára ment.

Hercegünk szemmel láthatólag jobban volt, sokat játszottak Nagyival, velem is sakkozott egyet, előre kihirdetve, hogy be fog mattolni. Meg kellett adnom magam. Neki se nagyon ment, nekem se, a végén már unta cefetül, a lépések között elment futni egy kört a szobában, vagy felmászni a fotel tetejére. Őfelsége rendszeretetre próbálja nevelni, több mint fél sikerrel: a játékai több mint felét elrakja, a többit könyörgések, szidalmak ellenére is hanyagolja.

Sokat sürgött a konyha körül, Amirával a másnapi vendégfogadásra sütöttek valamit. Még kitart a kuktáskodás mellett. Mondott is valami olyasmit a napokban, hogy az ő feladata *segíteni*, segíteni főzni, takarítani...

Velem gyümölcs-zöldség árusítást is játszott, keveri a pénzeket, de kis segítséggel újra el tudta mondani, miért százas a százas és miért kétszázas a kétszázas. Az utóbbit tartja a legértékesebb pénznek.

Fehér Asszony azzal lepett meg, hogy a fejét percekig emelten tartja, úgy nézi a körülötte zajló életet. Változatlanul, illetve talán többet, mint eddig, beszélget. Gügyög, karattyol, tényleg érzékelni a beszéd-szándékot.

Ennyi. Ha vasárnap (ma) tovább javul, hétfőn elkezdi az kindit. Egy napot tudott ott tölteni. Tegnap jött a BKV-sztrájk, az kindiben kérték, hogy aki meg tudja oldani az otthoni felügyeletet, az ne vigye be a gyerekét, így Nagyfiú otthon, illetve - mivel Amirának pedig intéznivalói voltak - nálunk maradt, Hugicával együtt.

Hercegünk egy darabig játszott, például lerajzoltatott velem egy képet a bélyegzőinek a dobozáról, ki is színeztette, aztán jól letolt, hogy a madarakat, háziállatokat (párat) is belerajzoltam, mert azokat a bélyegzőkkel kell beleütni a képbe. Sértődött pofát vágtam, végül elrakta azzal, hogy hazaviszi.

Kereste a laptopot, ami most Szultánnál van, sakkozni szeretett volna. Beült Magdaléna gépéhez, és írt, ami ezúttal csak annyit jelentett, hogy a betűk színét váltogatta, de a klaviatúrán a betűket össze-vissza ütögette le. Ajánlottunk neki sétát, játszóteret, de nem akart sehová menni, az udvart is csak akkor vállalta, amikor meglátta a napokban tőlük visszakerült négy golflabdát. „Jó, menjünk, golfozni fogunk.” - jelentette ki. A golf a következőkből állt: párat beléjük rúgott, aztán kesztyűt húzatott, és dobáltuk egymásnak a labdákat, aztán ütőt kért, és párszor eltalálta az egyik labdát. „Inkább kapának használom.” - jelentette ki. Szólt, hogy magamnak is hozzak ütőt, jövök az ütővel, mit látok? Tényleg kapál az ütővel, mindenáron el akarja temetni a kiválasztott labdáját. Kis szidalom, segítek elföldelni az áldozatot, aztán csak kikaparom. Lehajol egy másikért és beledobja a PVC csőbe, amelyik a kerti főcsaphoz enged hozzáférést. Jó arasznyi mélységben áll meg a csőben, pont betöltve a csövet. Lesz gond kioperálni tavasszal. OK, ezzel a golfnak vége, következett a motorozás. Felvitte 10-12 méterre a kis motorost (rég kinőtte), eleresztette magát, csak az utolsó 2-3 méteren fékezett a talpával. Jól ment neki, feljebb és feljebb vitte a startot. Úgy unta meg az udvart, mint a villám. Letette a motorost és szólt, hogy menjünk fel. Kb. egy órát töltött levegőn, az is valami.

Közeledett az ebéd, nem kezdtünk új játékokba, betetette az „UHU, a bölcs bagoly” kazettáját, majd a „Jim & James” TV csatornát nézegette. Jól evett, versenyt hirdetett, ki eszik meg több palacsintát. Hármat bekapott, és - bár a többiek még ettek, felállt az asztaltól és kijelentette, hogy akkor ő a győztes. Jól is aludt. Alvás előtt vitt egy mesekönyvet az ágyba, és „olvasta”. Hallgatóztam egy kicsit, „felolvas” magának valami kitalált történetet. Rend-kívül érdekes!

Délután Magdaléna kivitte a Camponába, ahol van valami játékváros. Este tért haza, mert haza is vitte Nagy Herceget. Fáradt volt, csak annyit mondott a programjukról, hogy „nagyon ügyes gyerek, úgy mászik, mint a mókus”. Na!

Közben persze a Fehér Asszony is napirenden volt. Egy darabig aludt, aztán nyekergett, foglalkoztatott mindenkit maga körül. Nagyon érdeklődve néz az arcokba, meg a nagyvilágba. Levittük őt is, a gyerekkocsiban pillanatok alatt elaludt újra. Fent kapott 200 gr tápot, öt csöppet hagyott belőle. Magdaléna nagyon várja, mikor adhat neki komoly kaját. Napok vannak hátra, szigorúan ragaszkodnak a hölgyek a 4. hónap végéhez.

Utóirat: most mondja Magdaléna, hogy hazafelé jövet egyszer csak megszólal Hercegünk: „Magdaléna, nézd, mozog egy autóbusz.” Igen, mért ne mozogna? „Mert ha mozog, akkor nincs is sztájk.” (Így: sztájk)

Annyi időt töltöttem vele, amennyit egy kindiből hazaszállítás alatt tölthet az ember, és mennyi érdekes momentum!

Beül a kocsiba: „Ezt az ülést lassan kinövöm. Az Apuciét már kinőttem.” Megbeszéljük, hogy még lehet lazítani az öveken...

Kérdem, hányan voltak az kindiben? Megvolt-e a négyek bandája (az ő baráti köre)? „Nem, csak hármak bandája volt!” Aztán helyesbít: „Nem, nem, csak *kettők bandája*, csak X volt és én.” (A négyek és hármak bandáját Nagyival alakították ki, de a kettők bandája az ő logikájának a szüleménye.) Útközben átment mellettünk egy piros autó a piroson. Morogtam. Ő is társult a szidalmazáshoz: „Nagy butaság volt, *szabálytalan*!”

Élénken elkezdi mesélni, még a kocsiban: „Ha Apuci nem jön későn, *megcsináljuk vele a TV-n a szülinapom filmjét*!” Otthon elismétli Amirának is.

Meg akarom beszélni vele, hogy holnap viszem síelni. „Nem, holnap csak szerda van.”

És keveri a hét napjait: hétfő, szerda, kedd, csütörtök... Megdicsérem: majdnem tökéletes. Elfordul, el is ballag tőlem, szinte a válla fölött szól vissza: „Tökéletes, buta vagy, Pipusz.” Visszajön, kérdem, hogy holnapután milyen nap lesz? Azt várom, hogy emlékezni fog, említettem már neki, hogy a tél közepe, aznaptól már kifelé megyünk a télből. De ő kiszámolja az ujjain: „Péntek.” Pár perccel később újra elkezdi sorolni a napokat, ezúttal jól: hétfő, kedd, szerda... Na, látod? - mondom. Nem szól semmit.

Valamit számolgat az ujjain. Kérdem, mit számol? „Azt, hogy egy-kettő, meg egy-kettő, az négy. És egy, meg egy, meg egy, meg egy is négy.” Megfogta a számok varázsa?

Játsszunk! - kéri többször Amirát, elbúcsúzok tőlük.

Síelni vittem tegnap. Megint akaratoskodott. Először be akart fejezni egy mese-DVD-t, aztán mindenáron azt követelte, hogy Amira Őfelsége menjen vele. Végül megállapodtak, hogy a jövő héten ő viszi.

Indulunk, megjegyzi: „Holnaptól megyünk a tavasz felé.” Emlékszik. Valószínűleg a sztrájk miatt összesen három nebuló gyűlt össze, úgyhogy rettenetes mennyiséget síeltek. Nagyon megy Benedictusnak. Egyszer megkérdezte: „Ugye jó a csúszás is, meg a felvonó is?” Megtapsoltam, megérdemli. Az autóhoz menet meglepett, a házikónál felvette a sítalpakat, és magához ölelve vitte a kocsiig. Nagyon megdicsértem.

Magdaléna által közvetített hírek a Kisunokákról:

A Fehér Asszony: csilingelőn kacag, ha Magdaléna gügyög neki!! Egyébként ma 4 hónapos!

Az Ördögfia:

- Megint *előre* hepciáskodik sí-ügyben: nem megyek, nem szeretek síelni, ami annál is döbbenetesebb, mert attól a pillanattól kezdve, hogy beül a kocsiba, élvezi az egészet: már a házikóban beszélget, nyilatkozik, nagyfiúskodik, aztán remekül és élvezettel síel, odalépeget az emberhez, és megkérdezi: „Ugye jól csúsztam és felvonóztam?”;

- A „buta vagy” szidalmat újabban kiegészíti a következőképpen: „Te butát mondasz, én mondom a jót!”;

- Magdaléna viszi haza, a kapu nyitva. Magdaléna megjegyzi, hogy itt volna az ideje, hogy megszüntessék a „kiakasztást”, hogy működtetni lehessen. Hercegünk magyarázatot ad: „Amikor hó volt, kiakasztották, mert nem működött, de a havat elmosta az eső (Csabi oktatótól hallotta a pályára vonatkozólag), és nem akasztották vissza, ez most a probléma!” Okos fickó!

Két nap. Hugicával sokat voltunk együtt, ki is fárasztott mindkettőnket.

Az első nap Szultán és az ő Édesapja (Ipam) szülinapi ünnepi családi összejövetele, és a díszebéd körül forgott. Ördögfia el is bliccelte a síelést.

Ő ment a felnőttekkel az ebédre, Fehér Asszonyt megkaptuk ügyeletre. Elég rosszul tűrte, sokat sírt, ennek megfelelően sokat volt kézben. Fél 11 körültől közel 6-ig tartott a szeánsz. Kétszer kapott tápot, Magdaléna kétszer cserélt rajta pelenkát, olyankor kedvesen mosolygott ránk.

Vasárnap (tegnap) mi mentünk át ebéddel összekötött köszöntésre. Mindkét gyerek aranyos volt, Fehér Asszony vidámkodott, Ördögfia rohangászott, keveset segített. Délután Kakaó-koncertre mentek a szülők Hercegünkkel. Ördögfia megint nem akart menni, aztán viszont nagyon tetszett neki a muzsika és körítése.

Hugica Magdalénának megtette a szívességet, átfordult hasról hátra. Hason ébredt, kitámasztotta magát, majd átpördült. Nagy, kerek szemekkel csodálkozott. Magdaléna visszafordította, megismételte. Brávó, Fehér Asszony. Hasról hátra rendszeresen átfordul. És tegnap megkapta az első nem anyatej, nem tápszer ételt, alma-pépet. Először nem tudta, mit kezdjen vele, kiköpte, de harmadik próbálkozásra lenyelte. Akkor meg nem óhajtott anyatejet fogadni. Majd csak belejön.

Hercegünk pedig örül a friss hónak, tegnap Őfelsége ment érte az kindibe, és mindjárt lent is maradtak, szánkóztak, havat takarítottak. Jó szokásához híven lelkesen segített. Kipirultan érkezett fel, a palotába.

Megbeszéltük a szülőkkel, hogy e hét szombatján elmegyünk hármasban, ő, Szultán és én Mátraszentistvánra, hogy megkóstoltassuk vele az igazi síelést. Nagyon várom, biztos katonásan és élvezettel fogja venni az akadályt.

Tegnap nekem kellett hazavinnem az kindiből.

Szólt az óvónő, hogy Ördögfia elharapta a nyelvét, annyira, hogy vérzett is. Mutatta, kis piros foltot lehetett látni, semmi vész. „Uzsonnázáskor haraptam rá.” - magyarázta. Otthon megmutatta Anyucinak is, és maga is megnézte a tükörben. Egyébként nem nyavalygott vele. A kocsiba beszálláskor, a korábbiaktól eltérőleg rám szólt, hogy csukjam be az ajtómat, amikor ő beült a székébe, és vele foglalkoztam. Megkérdeztem, hogy tényleg úgy legyen-e, mert eddig kifejezetten arra kért, hogy az egyik ajtó mindig legyen nyitva. „Igen, mert már nem félek.” - mondta. Hál’isten, nem lett klausztrofóbiás. Az úton elbeszélgettünk arról, hogy abba ne hagyja a síelést. Magyaráztam, hogy a jövőre tervezett ausztriai síeléshez nagyon meg kell tanulnia. Jóváhagyta. Az is kiderült, hogy részben már jól eligazodik az időben, részben nem biztos. Azt tudta követni, hogy még két hónap, és vége az oktatásnak, de azt nem, hogy jövőre valószínűleg újra megy tanfolyamra. „Még két hónap, és vége!” - ismételte meg.

Hugica két vagy három napja almát is eszik, tegnap nálunk, a konyhaasztalon „tartott bemutatót” Amira, talán megtalálom a fotót.

Ma felavattuk Ördögfiókát, mint komoly síelőt. Szultán elfuvarozott minket Mátraszentistvánra, az első komoly magyarországi síterepre: Doppelmayer felvonók (tányéros és csákányos), jól elrendezett pályák, kis gyerekpálya, nagyobb gyerekpálya, kezdő pálya felnőtteknek, amit gyerekek is használhatnak önállóan, több hosszabb piros- és egy fekete pálya. A beléptető rendszerek a legmodernebb módon működnek, zsebből nyitnak. Bátor, vagy nagyon gazdag emberek szüleménye, csak gratulálni lehet hozzá. Volt is tömeg, munkaszüneti nap.

Nagyfiú odafelé türelmetlen volt. Egy darabig szórakozott azzal, hogy figyelmeztette Apját, milyen sebességkorlátozó táblákat lát, a 100-as táblát is felismerte, csak a 110-nél kellett segíteni. Az „előzni tilos” táblákat is felismeri, azt még magyarázni kellett, hogy van, amelyik csak a teherautóknak tiltja az előzést. Elunta, és attól kezdve csak az érdekelte, mennyi idő van még, hány perc kell még, milyen messze van még? Már az autópálya (ezt is észlelte, honnan kezdve M3-as) szakaszon megette gyors egymásutánban a három szendvicsét! Én

valamire azt találtam mondani, hogy *baromság*! Lecsapott rá: „Mi az a baromság?” Apával együtt magyaráztuk, hogy olyan, mint a butaság, csak erősebb kifejezés. Rávágta: „Akkor te baromság vagy!” (Nekem címezve, persze.) Szultán magyarázta, hogy emberre ez így nem is alkalmazható. Nem foglalkozott vele tovább.

A dombok között, kanyargós úton elénekelte háromszor is az egyik karácsonyi dalt. Bizonyára a havas, deres táj emlékeztette az ünnepre. Előszámolt: egy, kettő, három, és úgy kezdett bele. Ahogy odaérkeztünk a tetthelyre, nagy izgalom lett úrrá rajta: „Hol a csúszda? Látjátok a csúszdát?”, majd felkiáltott: „Én már látom! Ott vannak!” És mutatta. Siettette a felöltözést, a sícipő felvételét. Mivel Szultán öltöztette. és közben én is elkészültem, Ördögfióka el is indult arra, sietett, alig értem utol.

A kis gyerekpályán kezdtünk, rövidebb, mint a nagyobbik oktatópálya Budán, a lejtése is enyhébb, ugyanolyan egyszerű kötél a felvonó, nem jelentett újdonságot a számára, látszott, hogy unja. Szultán felfedezte a kicsit nagyobbat, ott meg nem ment a felvonózás. Láttam, hogy magasabban és gyorsabban fut a kötél, segítettem elstartolni, lejjebb nyomtam a kötelet. Elkapni elkapta, meg vagy kétszer sikerült is felvontatnia magát, de aztán feladta, mert nem voltak egyenesek a nyomok, kidobták, nem tudta jól megvezetni a sítalpait. Többször kérte és mutatta, hogy menjünk át a komolyabb pályára, a kezdők lejtőjére. Végül feladta a kötelezést, Szultán felvontatta a lejtőn úgy, hogy a botjába kapaszkodott. Nem volt más mód a folytatásra, megbeszéltük, hogy vejem maga előtt felvontatja a tányéros felvonón, én pedig előttük megyek fel, segítek, ha a kiszállásnál gond lenne. Lecsatolva vártam őket négyszer-ötször, de megoldották maguk a kiszállást, ügyesek.

Hercegünk az első egy-két menetnél még túlfékezte magát, meg-megállt, de úgy belejött, hogy aztán simán lecsúszott egy menetben. Úgy vette az akadályt, mint akinek mindig sítalpak voltak a lábán. A Nap is kisütött, élvezte, magyarázott is nekem valamit, hogy menjek le teljesen, és nézzem meg, hogyan csúszik, „mert az előbb elrontottam...” Nem értettem, hogy mit, mert jól ment neki minden.

Édesapja hallott is megjegyzéseket: „Nézd, az a pöttöm milyen jól síel!” Közben büfébe akart menni, palacsintát enni. Mivel azonban a büfé a pálya alján volt, és a kártyáink lejáróban voltak, Szultán még egy csusszanást, és a kocsiban szendvicselést javasolt. Amint beült a kocsiba, Hercegünk tisztázta, hogy szendvics nem kell neki, ragaszkodik a palacsintához. Szultán elment terepszemlére, miként juthat ki a mezőről az útra, ezalatt be is csukódtak a szemei. Mielőtt elaludt volna, figyelmeztetett: „Ébresszetek fel a boltnál, ha találtok boltot!” Nem csoda, alig múlt 4 éves és 2 órát töltött síeléssel! Mátrafürednél találtunk egy parkolót, több büfével. A „Lángos palacsinta” címűnél bevágott két palacsintát, mi meg Apával egy-egy lángost és capuccinot. Itt ütközött ki a fáradtsága, felvétette magát, és fázott.

Indulás után ismét úgy tűnt, mintha újra elaludt volna. Váratlanul elkezdett énekelni: „Süss fel Nap...” Azt hittem azzal altatja magát, de csak üdvözölte a fényes Napot. Ébren maradt hazáig, és nagyon türelmetlen volt, kérdezgette az időt, a táblákkal alig törődött. Apjával valamit beszélgettünk, tökéletesen odaillő pillanatban közbeszólt: „Baromság!” Annyira tökéletesen illett a témához, hogy Szultán meg is jegyezte: „Egyszer hallottad, és jól alkalmazod, ez igen!” Éles agya van, milliomodszor bizonyította.

Budapesttől cca. 50 km-re szólt, hogy rosszul érzi magát. Megálltunk, Apja tett vele néhány lépést, vizet ivott. Kiderült, hogy émelyeg a gyomra. Szultán szerint - és ezen elmélkedett - a kanyargós út válthatta ki. „Igen, a kanyargós út miatt émelyeg a gyomrom.” - hagyta helyben. Elmagyaráztam, hogy ilyenkor ki kell nézni az ablakon, az segít. Nagyon fáradt lehetett, mert szinte percenként érdeklődött, mikor érünk haza.

Nagyon sajnálom, hogy bár vittem fényképezőgépet, az állandó odafigyelés miatt nem fotóztam.

Reggel SMS-ben érdeklődtem Ördögfia hogyléte iránt. Idegesített a tegnapi rosszulléte.

Ő reagált: telefonált. Hosszasan, felnőtt módjára beszélgetett először Nagyival, majd velem. Elmondta, hogy jól van, mert tegnap, hazaérkezés után „gőzölt". Csak a sok kacskaringós út miatt volt rossz a gyomra. Újra megdicsértem, mondtam, hogy úgy síelt, akár egy felnőtt. „Köszönöm szépen!" Így válaszolt, nagyon illedelmesen. A beszélgetés végén pedig azzal lepett meg, hogy „sok-sok puszit küldök neked is és Nagyinak is!" Napról napra aranyosabb.

Őfelsége is boldogan mesélte, hogy kicsiny fiát nagyon feldobta a tegnapi nap, és valószínűleg nem lesz gond a további oktatás körül se, mert lelkesen emlegeti.

Kétszer is láttam őket rövid ideig.

Fehér Asszony szépen kerekedik, sokat mosolyog és gügyög. Úgy is megemelte a fejét tegnap, hason fekve, hogy mindkét kezét is felemelte. Készül a Bikfic-féle produkcióra, aki úgy kéredzkedett fel, hogy hason fekve propellerezett a kezével. Meglátjuk! Hercegünk alapvetően rendes, meglepő tudásról tesz tanúbizonyságot, amikor beszélget vele az ember. Tudja, hogy a tegnap előtti nap a tegnapelőtt, követi a nappalok hosszabbodását, számon tartja, hogy Amira kocsijának eladása után hány kocsi maradt, szépen elköszön az óvónőktől, pontosan tudja, mit hol tart az kindiben. Megbeszéltük, hogy holnap síelni megyünk, lelkes volt!

A síelés - reményeimmel ellentétben - megint ugrott. Együtt mentünk érte Magdalénával a kindibe, én kopogtattam be, azonnal jött, de mellettem elsétálva Nagyihoz ment, és azzal kezdte, hogy „nem megyek síelni, mert rosszul érzem magam". Elmondta azt is, hogy ebédkor „éhes voltam, de csak az elsőből ettem, mert fájt a hasam". A óvónő pedig elmondta, hogy keveset aludt, és sírva ébredt (amit nekünk tagadott). Rögtön megnéztem a homlokát, én hőemelkedést gyanítottam, de a továbbiakban, mintegy óra hosszat nem látszott betegnek, csak kedvetlennek.

Otthon megerősítette, hogy nem érzi jól magát, és miután Amira megmérte a lázát, és hőemelkedést tapasztalt, lemondtunk a síelésről. Valami nincs rendben vagy a gyomrával, vagy a síoktatással (attól félhet?), lehet, hogy sose fog kiderülni. TV-zett, DVD-zett, majd egy óra múlva „megyek aludni" felkiáltással elvonult. Amira emelkedő lázat „tapintott", és fázott a gyerek, de esti telefonja szerint csak a hőemelkedése maradt, láza nem volt, és nem aludt (akkor).

Lelkiismeret-furdalásom van, mert elég mérgesen azt mondtam Nagyfiúnak - amikor még nem bizonyosodott be, hogy nincs rendben -, hogy abbahagyjuk ezt az egész síelést, nem megyünk se oda, ahol szombaton voltunk, se Ausztriába. Kis gondolkodás után azt felelte, hogy „akkor hagyjuk abba". Bocsánatot kell kérnem tőle!

Ma reggeli telefonhír: nagyot aludt, és láztalanul ébredt. Lehet, hogy a síoktatás a kórokozó?

Be volt ígérve neki a Campona „játékháza". Nem vitte el senki (nem is tudta, zűrös napunk volt!), de Amira csak a rosszullétére hivatkozott: a tegnapi hasfájás miatt nem tehet ekkora kirándulást. Kifakadt: „Dühös vagyok rád, nagyon dühös, Anyuci!

Jó, hát elég rapszodikusan változó hangulat és megnyilvánulások jellemzik. Megyek érte az kindibe, azonnal jön ki. Kérem, hogy segítsen öltözködni: vegye le a szandálját, vegye fel a nadrágját. Nem. Segítsen felvenni az utcai csizmácskáját. Nem. Megkérdezem, amikor kimennek az udvarra, akkor nem neki kell öltözködnie? Nem nyilatkozik egyértelműen, morog valamit. Megkeresem a dzsekijét, jóváhagyja, hogy ez az övé, de nehezen bújik bele, és nyitott cipzárral indulna elfele. Háromszor kell megkérnem, hogy engedje felhúzni,

harmadszorra megkapom, hogy „buta vagy”. Pedig öltözködés közben megkérdezte: „Akkor megyünk hozzátok!” Kocsiba szállás közben elutasította, hogy beemeljem egy hóbuckán keresztül az ülésébe. „Majd én!” - és tényleg betornászta magát. Útközben normálisan lehetett vele beszélni, elmondta, hogy azért szeretne már Varázsra menni (többször emlegette Magdalénának), mert öntözni akar. Otthon azonnal DVD-zésbe kezdett, és nagyon morcin reagált minden azt megzavaró kísérletre.

Eljöttem. Magdalénától hallottam, hogy percekkel azután segített vacsorát készíteni, evett, és attól kezdve tündi-bündi volt. Olyankor undok, amikor éhes!

Lelkesen síelt csütörtökön. Ezúttal Szultán vitte, ráért.

Délelőtt áthoztam Anyát Pufi-Pofival, aki nagyon rendesen viselkedett. Sírt, amikor elfáradt, meg étkezések után, egyébként jó kedéllyel nézegette a világot. Nagy, kövér és erős, úgy támasztja ki magát, hogy az már majdnem négykézláb, vagy úgy, hogy fejét és mindkét kezét megemeli. Olyan, ahogy Ördögfióka „propellerezett” anno, lehet, hogy a kézpörgetés is meg fog jelenni. Hasonló kézpörgetést másnál nem láttunk. Ja, és megeszik egy teljes krumplit, egész almát.

Délután fel kellett szaladnom hozzájuk, Nagyfiút faggattam, hogy mi újat tanult tegnap a síelésen. A csúszást, mondta. De mi volt benne az új, nagyobb íveket kellett húzni? „Nem, csak olyan hosszú botokat kellett kerülni.” Szépen halad.

Síelni voltam egy hétig. Távollétemben a következő hírek értek utol:

Ördögfióka:

- Nagyon jó, írta Amira, nagyon szereti Pufi-Pofit. Hazaéréskor első dolga puszit adni neki.

- Síelés-tudománya jelentősen bővült, megtanult ugratókon ugrani, ami nem kis művelet!

Pufi-Pofi:

- Vidám, kacarászik, nagyon szereti Ördögfiókát.

Hazaérkeztem, átvittem hozzájuk az Obertauern-ben vett - rendelésre *kék* - popsitepsit, meg egy kis LEGO-készletet. Bikfic Herceg flegmán fogadta, de a popsitepsit kipróbálta. Ráült és közölte, hogy jó, a kindiben is ilyen van. A LEGO-t pedig velem akarta összeszerelni, de nem vállaltam, Apjára hagytam. Magdaléna küldött neki egy tükrös tollat, az lett a favorit, rögtön rajzolt vele. Közben bátorkodtam megdicsérni az ugrások miatt, kérdeztem, milyen magas az ugró. „Kettő is van.” - közölte és kb. arasznyi magasságra bólintott rá. Nem semmi!

Hugica éppen kakilt egy hatalmas adagot, meg is kellett fürdetni. Aranyos, élénken figyel, és érzékelhetően beszélgetni szeretne. Kinőtt a második foga is.

Kicsit hanyagoltam a naplót, nem is voltam sokat a gyerekekkel. Mindkettő megfázott a hétvégén, taknyosak voltak, Ördögfia kicsit köhigcsélt is hozzá, de nem lett belőle komolyabb baj.

Fehér Asszony annyit változott, hogy hangosabban kacarászik, ha „bök”-öt mondva megbököm a mellét vagy pocakját, elfúl a kacagástól. A hét közepén lépte át az 5. hónapot.

Ördögfióka körül ismét voltak gondok, sokszor emlegette a „buta vagy”-ot, odaragadt a TV-hez, szerencsére egyelőre csak gyerek-programokhoz, a szülők próbálják elterelni onnan, társasjátékot ajánlva. Percekre van csak türelme hozzá.

Tegnap én mentem érte az kindibe, majd vittem sí-tanfolyamra, nagyon aranyos volt. Az kindinél, kocsiba szállás közben megkérdezte, van-e nálam „abból, tudod, amelyik táplálja az embert”. Szőlőcukor. Persze, hogy volt, két pirula ilyenkor a fejadagja. Két színeset adtam

neki, igencsak tetszett neki, hogy színesek. Csöpörgött az eső, kétségeim voltak, hogy van-e értelme elmenni, de indulásra elállt, és őkelme lelkesen öltözködött, készülődött. Kicsit korán érkeztünk, 8 perccel start előtt elkészültünk a cipő-cserével. Mondtam neki, maradjunk még a házikóban, de ő azonnal indult, a bódé ajtajában felcsatolta (teljesen önállóan) a léceit, és ide-oda csúszkált a lejtő tetejénél. A bemelegítéskor vidám pofikával és nagy lelkesedéssel végezte a gyakorlatokat, magyarázott a két gyerkőcnek, akik rajta kívül megjelentek, abból a kettőből is az egyik régebben kezdte a síelést, csak Bátor (ez a neve!) és ő tartoztak egy csoportba. Bemelegítés után úgy indultak neki a lejtőnek, mintha sítalppal születtek volna. Csak ámultam! A bójának nevezett rudakat úgy kerülgették, hogy közben mindenféle gyakorlatot kellett csinálniuk: a bójáknál tapsolni a fejük felett, vagy előttük kiegyenesedve csúszni, ott pedig összenyomni magukat (fejre tett kézzel), végig a popsijuk alatt összekulcsolt kézzel csúszni és hasonlók. Aztán két kört tettek a ház körül (már csak a csoporttagok), erdei ösvényen, pillanatok alatt megtették a 150-200 m-t. Mindezt végig enyhe ködben, félidőtől már sötétben, illetve reflektorfényben, és úgy, hogy az oktatók fentről dirigáltak, ha elestek se mentek oda, csak utasításokat adtak: „Bogozd szét a lábad és csak aztán akarj felállni!" A körútra is csak egy szinttel magasabbról, és félútig kísérték őket. A liftet is úgy használták, hogy nem látszott a korábbi erőfeszítés, igyekezet, teljesen begyakorolt mozdulatokkal, testtartással csinálták. Következett három ugratás: egy kanyar után egyenesbe kellett fordulniuk, a talpakat összezárni és egy dupla ugratón átugratni. Ördögfia a harmadik után esett el, akkor kapta az idézett utasítást. Végül macska-egér játékot játszott a két csoporttag, Amikor ő volt az egér, levágott egy bóját, egyenesen ment a kanyar helyett. Van esze!

Cipőcsere közben szóba elegyedett a házikóban ügyelő idős nénikével, aki korábban kutyát sétáltatott. Ilyenek hangzottak el: „Hol a kutyus? ... Kocsival vitted haza? ... *Hol van az otthonod?*" Erre felkaptam a fejem: választékos kis mondat, nem? Útközben is agyondicsértem, otthon is, az otthon lévő Anyucinak és az éppen érkező Apucinak. Kiváló síelő lesz Hercegünkből, nem vitás!

Két aranyos gyerekünk volt ma. Amira régóta ígérgeti Ördögfiókának, hogy elviszi a Campona Játékházába („Tudod, ahol az Állatkereső van." - magyarázta nekem.), most került rá sor. Amíg ott töltötték a délelőttöt, Hugicát megkaptuk ügyeletre, aki maga volt a bűbáj. „Átadáskor" felébredt, de nem igen nyafogott, kicsit ijedten nézett körül, de amint meglátta Magdalénát, mosolyogni kezdett. Nem akart visszaaludni, játszottam vele egy darabig, aztán Magdaléna megetette. Böfiztetés céljából sétáltam vele tíz percet, majd letettem, és szinte azonnal elaludt, és aludt, amíg Amiráék meg nem érkeztek. Ördögfióka beviharzott, rohant kezet mosni, majd az asztalhoz. Levest nem evett, ezt a szándékát előre jelezte Anyucinak. Négy palacsintát vágott be, meg pár szem epret. Aludni elindult ugyan, de nem lett belőle semmi. Lefeküdt az ágyamra és bebeTV-t nézett (közben megevett 2-3 szem epret, majd amikor Hugica etetése folyt, megnézte a „Kockásfülű" DVD-t. Távozás előtt megevett még két palacsintát és a doboz eper maradékát (összesen tehát 6 csinta és egy doboz eper). A délelőttről tőle csak annyit hallottunk, hogy lecsúszott a csőben, és „nem is volt annyira *félelmetes*". Amira elmesélte még, hogy nekiugrott, összeverekedett egy nála fél fejjel nagyobb és masszívabb felépítésű fiúnak, aki megzavarta a játékát. Győzött, aztán összebarátkoztak, alig akartak elválni a végén.

Fehér Asszonyról készítettem pár képet, ezúttal nem nagy sikerrel. A kacagását akartam elkapni, de vakuval rendre lekéstem, a nélkül meg életlenek lettek a képek. Nagyfiú búcsúzáskor megkérdezte: „És holnapután is eljöhetek hozzátok, aludni?"

Szultán végre ma sikeresen lefotózta síbajnokunkat úgy, hogy a siklást lehessen érzékelni. Sajnos tilos kategória.

Ezt is fel kell jegyezi: Délután hívást kaptunk a Nagyfiútól, igazi felnőtt telefonbeszélgetést folytattunk. Én vettem fel a kagylót, vidáman csengő hangon közölte, hogy „tulajdonképpen a Nagyival akartam beszélni ... Közbeszóltam, hogy mindjárt adom neked, de elmondom, hogy láttam a fényképeket (síelése), nem engedte befejezni ... de te is megmondhatod neki, hogy nagyon finom volt (félrekérdezett: Anyuci, mi is volt az?, majd folytatta) a tejbegríz.” Jó, megmondom neki, de nagyon jók a képek... Valamivel ismét félbeszakított, átadtam a készüléket Magdalénának, előtte „sok puszi”-val búcsúzott. Magdalénának megköszönte a tejbegrízt, majd közölte: „akkor szerdán nálatok alszok!”. Magdaléna nem hagyta jóvá, mondta, hogy neki színháza van. Megint kiszólt: „Anyuci, hallod? Színházba megy.” Egyeztetett Amirával és visszatért: „akkor kedden, jó?” Magdaléna jóváhagyta és hozzátette: „Amilyen hamar csak tudsz, minél előbb gyere.” Valamit még beszélgettek, és tőle is „sok puszit neked is és Pipusznak is”-sel búcsúzott. Ez az igazi Nagy Herceg!

Tündi-bündi és rendkívül okos gyereket kaptunk, egyelőre egy estére-éjszakára, de lehet, hogy tovább. Reggel bejelentkezett telefonon. Ismét azzal kezdte, hogy „Nagyival akarok beszélni, meg akarom mondani, hogy nem mentem kindibe, de hozzátok megyek. A K. néni azt mondta, hogy aki így köhög, az ne menjen kindibe.” (És köhögött, nagyon csúnyán. Hogy éppen rájött, vagy demonstrálta, nem tudni.) Magdalénának is előadta ugyanezt.

Délután hiába vártuk, nem jelentkeztek. Telefonálni nem mertünk, nehogy ébresszük őket, ha alszanak. Végül Magdaléna nekiindult kis vásárlásokat intézni, majd felszaladt hozzájuk. Kiderült, hogy Hercegünk fél kettőtől fél hatig aludt. A kocsiból telefonáltak: „Már jövünk, a hátizsákot magam viszem.” Kérdésemre: „Gyere le, sok a holmi.” Kiszállt, és tényleg kérte, hogy a hátizsákot adjam fel neki. Induláskor - mondja Magdaléna - segítségként ajánlotta fel ezt a megoldást.

Hamar nekiláttunk a sakkozásnak, többször rossz lépéseket ajánlottam, fel is adtuk a játékot. Közben minden alkalommal meg is jegyezte: „Te léptél rosszat.” Mondom, akkor kezdjük újra. „Nem, most olyat akarok játszani, amit egyedül is tudok.” Le lettem sajnálva.

Jól vacsorázott, megevett egy felnőttes adag gombás nokát, meg egy doboz epret több részletben, tejszínben áztatva. A fehéres végeket mindig nekem adta, porcukorba mártogatva el is fogyasztottam. „Kérek vizet, nehogy a tejszínes eperrel elrontsam a gyomrom.”

Kértem, mérjük meg, azonnal ugrott. Keverte a kilót a centivel. Odaállt az ajtófélfához és megjegyezte: „Megtudjuk, hány kiló vagyok.” 109 cm, november óta 3 cm-t nőtt. A mérleget is előszedette, valami kis ruházattal 15,8 kg-ot nyom. Az igazi okosság most következik: kérte, hogy nyomtassunk fotókat. Először két Fehér Asszony fotót keresett ki, „ezek nagyon tetszenek” felkiáltással, aztán két sajátot. A nyomtató színhiányos képeket készített, elkezdtem keresni, hogy is lehet a patronokat kiszedni, hogy a beragadt tinta-kiadó furatokat megtisztítsam. Nem ment, megismételte a gombok emlékezete szerint is *helyes* sorrendben megnyomását, semmi. Előszedtem a tömör ábrás leírást, keresgéltem, van-e olyan, hogy „fúvókák tisztítása”. Nem tud olvasni, nem printer-tudós (még), de azonnal, vidám felkiáltással lecsapott - 15 közül - a helyes ábrára: „Megvan, egyszerre kell ezt a két gombot nyomni!” Hogy hogyan csinálja, nem értem, tátogtam. Úgy se működött a dolog, keresgéltem tovább, kiderült, hogy a fekete patront teljesen kiürültnek deklarálta a gép, és leblokkolt. „Na, akkor nem tudunk másolni.” - mondta, és elindult kifelé. Az ajtóban megfordult, és megállapította: „Akkor ezzel *megoldottuk a problémát*.” És elhagyta a terepet.

Közben megpróbálta kitalálni, hányadika van: a naptáramra nézett, 26-a, mondta. Segítettem: milyen nap van ma? „Kedd.” És hogy kezdődik a hét? „Hétfő, kedd... akkor 23-a van!” Logika, számolvasó képesség, a hét ismerete! Nem akármi. És kipróbálta a fejhallgatóm. Klasszikust játszattam a laptoppal. Először abba akarta hagyni: „Nem tetszik.” - mondta, aztán visszatette a fülére és áhítattal hallgatta. A további rutinból annyit érdemes kiemelni,

hogy sokáig nézegetett ki a város fényeire, maga fürdött meg a kádban, csak a hátát kellett Magdalénának megmosnia, maga választotta ki a mesekönyvet, odakészíttetett egy pohár vizet maga mellé. Többször csúnyán köhögött. Ja, és átjött hozzám, amikor végeztek a beszámolóval, mesével, bekopogott: „Pipusz, mi alszunk." OK, mondtam, akkor adok egy puszit a fejedre. Ezúttal engedte, majd „én is adok" felkiáltással adott egy puszit az arcomra.

Hajnali hétkor ébredt, mintha kindibe kellett volna mennie. Reggelire csak egy fél kiflit evett és kevés kakaót ivott. Játszottunk, feladatosba kezdtünk, aztán bebeTV következett. Induláskor becsöngetett a kedves lakótárs nénihez, hogy engedélyt kérjen 2 szál hóvirág leszedésére. Megállt az ajtó előtt, „én akarom kérni", kötötte ki, kihúzott derékkel kérte a hozzájárulást. Amira nagyon örült a kedveskedésnek.

Szaladt volna az emeletre, Apjához. Amira szólt, hogy nincs itthon, dolgozik. Szomorúan vette tudomásul, de aztán felment Hugicához. Komolyan megörültek egymásnak. Puszilgatta Hugicát, aki kacarászott és gügyögött hozzá, mintha beszélgetne. Nagy öröm látni őket együtt.

Remek, fantasztikus hír: Hercegünk elkezdett írni, mégpedig teljes mondattal köszönt a világra, egyedül, segítség nélkül, délutáni szeánsza alatt (tegnap v. tegnapelőtt).

Síelés előtt felszaladtam egyeztetni a jövő évi közös síelést. Ördögfióka kicsit elvonta a figyelmet azzal, hogy írogatott, és ahhoz segítséget kért: „Hogy kell írni, hogy Fehér Asszony ... hogy kell írni, hogy ceruzák... hogy kell írni, hogy ceruza?" Megírta. Közben Szultán mesélte, hogy az anno tőlünk kapott táblára a következőket írta fel, egyedül, körbecifrázva: 3128 (ezt külön bekeretezte), majd eleinte nagyon szépen, majd szó közepén is sort váltva, mind kisebb betűmérettel, de követhetően „Én írtam ezeket a számokat". Nyomtatott nagybetűkkel, természetesen. Hihetetlen, nem? Több mint egy éve kacérkodik az írás-olvasással, leír szavakat, ha betűzi neki valaki, aztán magányos farkasként egyszerre egy ilyen komplett, szép mondatot ír le! Gratuláltam neki, nem nagyon érdekelte. Inkább azzal foglalkozott, hogy Apuci-Anyuci mutassák be nekem a gyerekeik párhuzamos levegőbe dobálását. Megállnak egymás mellett, Szultán felveszi őt, Amira pedig Hugicát, és feldobálják őket. Mindnégyüknek nagy élvezet. Jegyezzük meg azonban valamelyik napot, mondjuk 2010. február 24-ét: Hercegünk búcsúzik az analfabetizmustól! (2010.02.26 - és én holnaptól egy hétre Obertauernbe megyek)

Egy hét Hercegünk nélkül: sokat gondoltam rá!

Magdaléna elmondott egy-két sztorit, amint hazaértem:

Csütörtökön nálunk aludt. Lefekvéskor elpanaszolta: „Nehéz nap volt a mai, nagyon elfáradtam." Sínap volt, régóta hárman-négyen jelennek meg, tényleg fárasztó lehet. De már bottal is gyakorolnak, Szultán szerint nagyon ügyesen csinálja.

Este Magdaléna az „Ablak-zsiráf" című mesét olvasta neki. Megkérdezte Hercegünket: És Te boldog vagy? „Néha." - felelte. Miért néha? És máskor? „Máskor félek." Mitől? - kérdezte Magdaléna. „Hogy bántanak." Ki bántana? „Hát nem bántanak, *csak itt belül félek.*" - és a mellére mutatott. Szorong? Arra utal, hogy hetek óta rágja a körmét is. Megpróbálják kideríteni a szülők, mi okozhatja?

Vettem neki Ausztriában egy kis LEGO-t, felvittem ma délelőtt. Nagyon aranyos volt. Szultánnal régi LEGO-t „szereltek" a szőnyegen, valami benzinkutat. Megjegyezte, hogy ott (mutatta, hol) a rendelő, majd meggyógyít, de most még alszik a doktor... Amira mesélte, majd mutatta is, hogy recepteket ír, kis segítséggel: dátum a helyén, a beteg neve a helyén, a recept pedig úgy szól, hogy „EPER 3 SZIRUP" és hasonlók, aláírás a nevével, nagybetűkkel. Kettőt-hármat megír, és egyelőre még belefárad. Átadtam a LEGO-t, befejezte a munka alatt

állót, majd azonnal nekilátott az újnak. Távozás előtt megkérdeztem, felébredt-e a doktor. Azt mondta, hogy „nem, mert még szerelni kell”.

Magdaléna újabb meséi:

Hazavitt az kindiből „műveket”: papírhajtogatós figurát, rajzokat. Otthon elkezdte ajándékba adni a dolgait. Előkereste a neki leginkább tetszőt, és közölte: „Ezt annak adom, akit a legeslegjobban szeretek, Anyucinak.” Magdaléna is kapott hármat. Őt is nagyon szereti, és ezt most már mind sűrűbben kifejezi. Meséltet. Amira felolvas neki egy mesét, lefekszik, ilyenkor szól Magdalénának: „Magdaléna, most te mesélj nekem, de fejből.” Magdaléna elkezdi: „Hol volt, hol nem volt, volt egyszer két nagyszülő.” Felkiált: „Tudom, kiről szól!” Kiről? „Rólam!”

Nálunk aludt hétfőn. Lefekvés után az ágyban is beszélgettek. Aztán úgy aludt el, hogy odabújt hozzá, és átölelte a nyakát.

Hétfőn Szultán névnapját ünnepeltük, náluk. Hercegünk egyszerűen tüneményes volt, amikor megajándékozta Apját. A háta mögött tartott ajándékkal jött elő, szégyenlős mosollyal magyarázta, hogy nem tudja „a három ajándékot egyszerre vinni”. Bíztatni kellett, hogy elmondja a rövid köszöntőt: „Sok boldog névnapot!” Kapott egy puszit, majd fordult, visszament a függöny mögé, átvenni Amirától a következő ajándékot, köszöntés, puszi, újabb forduló.

A keddi program: kirándulás, nálunk alvás.

Magdaléna megbeszélte vele, hogy a Várba megyünk. Kocsiba szálláskor megkérdeztük, hová üljek, hátra, melléje vagy előre. Ülj Magdaléna mellé, Magdaléna vezessen. Adódott, megkérdeztem: Jobban szereted, ha Magdaléna vezet? „Igen, jobban szeretem Nagyit!” Költői kérdés részemről: Az egész Nagyit jobban szereted, mint az egész Pipuszt? „Igen, téged is szeretlek, de az egész Nagyit jobban szeretem.” Menet közben módosított a célon: menjünk inkább a Gellértre, a pálmaleveleshez. Magdaléna megpróbált tiltakozni, hogy ott nagyon hideg van, de ragaszkodott az ötletéhez.

Nézegettük a várost, aztán kijelentette: „Magdaléna, vegyünk valami ajándékot, tudod, ahogy szoktuk. Határozottan választott ezúttal is: egy kék busz mágneses frigó-díszt, nem lehetett rádumálni mást. Következtek az ágyúk, és ismét teljese elbűvölt ez a csöppség: felült minden kezelői ülésre, kapcsolgatott, tekergetett, és minden műveletét hangosan kommentálta. nem mindig lehetett pontosan követni, hogy képzeli a mechanizmusok működését, de nagy csacsiságokat nem mondott: „Akkor ezzel emelem, az óra mutatja, ki kell kapcsolni, ha ezt bekapcsolom, megjelenik egy nyíl” - és hasonlók. Érdeklődött: milyen messze lőnek ezzel az ágyúval (légvédelmi)? Mondom: 8 km magasra. „Egészen az égig?” Csudabogár, mit lehet erre válaszolni, mondom: majdnem. Megmutattam, hol töltik az „ágyúgolyókat”. A következő ágyúnál újra ezek a kérdések: meddig lő, hol töltik? Átlövik vele a várost. Csak nézett. Az egyik ágyú talpát meg akarta emelni. Nehezen tudtuk elvonszolni az ágyúktól. A pálmalevelesnél diktálta az iramot, szinte rohant a fáklyás mellékfigurához, megcsiklandozta a talpát. A másik mellékfigura (sárkányölő) melletti mellvédről sokáig nézte a várost, majd fázni kezdett, rohantunk vissza. A kocsi előtt 100 m-re annyira elfáradt, hogy felkéredzkedett.

Otthon sokat JimJam-ezik (sajnos), orvosi rendeléssel sikerül kizökkenteni belőle. Engem kezelt, majd elkezdett receptet írni: ide a dátum (elhibázta a kilencest), ide a beteg (elhibázta a Pipuszban az S-t), aztán kigondolta, hogy „fekete ribizke szirup” lesz a gyógyszer, de az elkövetett hibák elkedvetlenítették, abbahagyta. Inkább eszegetett, mint vacsorázott: kakaó, bundás kenyér... Egyedül fürdött. Kérdem, mikor lesz hajmosás. Vasárnap... És mikor lesz kukimosás? Szerdán. És mikor lesz szerda? Holnap. És mikor megyünk síelni? Csütörtökön. És mikor lesz csütörtök? Holnapután. Tökéletesen ismeri a napokat.

Áttérek a hónapokra. Még nem megy. Melyik hónappal kezdődik az év? Január. És utána melyik következik? Március... súgom: február. És aztán? Március.. És március után? Gondolkodik, majd súgva megkér: súgjál. Majd megnézem a *kalendáriumomban*! - jelenti ki végül.

Este átjön hozzám, épp állatmentéseket nézek. Nagy izgalommal figyeli, kérdezget. Aztán megkér: „Tekerd vissza oda, ahol a jegesmedve bocs csapdába esik... majd: „Legközelebb is kapcsold be ezt a csatornát... hányas csatorna? ...jó, akkor a 24-est." Elalvás előtt még beszélgettek Nagyival az ágyban.

Ma reggel tovább aludhatott, mint szokott. Vidáman szaladgált, kevés trutymót (kefir alapon magvak) evett, játszottak Nagyival a helikopterrel, amire tegnap tanítottam meg őket. Játék közben csengett a telefon, Amira hívott, gratulált a háromnegyed évszázadhoz. Hercegünk is hajlandónak mutatkozott beszélni vele, és csodálkozva hallgattuk hosszú, teljesen felnőtt telefon-beszélgetését. Fel-alá járkált, és elmerülten, majdnem egyoldalúan mesélt, okoskodott, valahogy így: „Igen? Átjönnek hozzánk? Kik, X és Y (két gyerek neve)? Még soha nem voltak nálunk. Nagyinak azt mondtam, hogy ma is itt fogok aludni, de akkor haza kell mennem! Meg kell mutatnom a szobámat. Szeretem őket. (rövid szünet) Én is szeretlek Anyuci! Puszi ... Újra mondom: nagyon szeretlek, Anyuci! Sok puszi!"

Búcsú előtt felült az ágyamra, mint aki a TV-t akarja nézni. Megkérdeztem, emlékszik-e, melyik csatornát kell bekapcsolni, hol van állat-műsor? Hosszasan gondolkodott, aztán azt mondta, „talán a 21-es". Elfogadható mellélövés. A számok „lapozgatásával" eljutott a 24-ig. Biztos megjegyezte. (75 éves vagyok)

Síelni vittem, előtte persze az kindiből haza.

Flegmán fogadott, befejezte, amit éppen rakosgatott össze.

Szívesen fogadta a 2 szem citromos szőlőcukrot, mint fííínomságot. Megjegyeztem, hogy nehéz lesz feljutni hozzájuk, a meredeken, a nagy hó miatt. „Lendületből kell!" - adta a tanácsot.

A sítalpak a garázsban voltak, kinyitotta. Megkérdeztem, mik vannak az autóra írva? Gondolkodás nélkül olvasta le először a rendszám betűit, most már nem a becenevükön, majd a márkanevet: KIA.

A síelés úgy megy, mint a karikacsapás. Hazafelé megkérdeztem, milyen volt a tegnapi látogatás? „Hát...a végén kis verekedésbe *ment át* - magyarázta, valami jót is hozzáfűzve. Magdaléna mesélte este, hogy Amira szerint megint Ördögfióka volt a kezdeményező fél, nekiment a másfél évvel idősebb és robusztusabb barátnak, akit annyira szeret. Ettől eltekintve jól elvoltak, sokat játszottak.

Azzal búcsúzott, hogy „akkor csütörtökön találkozunk". Megbeszéltük, hogy majdnem minden nap fogunk találkozni keddig.

Együtt töltöttük a napot Amirával és gyermekeivel (Szultán külföldi útja miatt).

Nagyfiú délelőtt síelt, semmi különös nem történt: úgy síel, mintha sítalpakkal született volna.

A nap hátralévő részét éhezéssel, és különféle játszásokkal töltötte. Sovány, most már szerintem is, és elég engedetlen. Az igazán elkeserítő az volt, amikor az ablaknak, miközben a várost nézte, valami olyat suttogott, hogy „nem szeretek enni". Kiderült, hogy Magdaléna füle hallatára tett olyan megjegyzést is, hogy „nem szeretek enni és aludni". Nem is aludt ebéd után, így aztán fél 5 - 5 körültől nehezen kezelhető gyermekké vált.

Váratlanul felkapta a szemüvegem, felrakta, és kacarászva ismételgette: „Én vagyok a Pipusz!"

Pufi-Pofinak jön a felső két metszőfoga, sokat nyűgösködött. Meglepett, hogy Amira számára örömhír volt, hogy a hátáról a hasára fordult. Egy gyors sikeres és több be nem fejezett kísérlete

volt. Mászni is próbál, egyelőre csak maga alá húzza a lábait, amik aztán lökés helyett kicsúsznak, közben a kezével húzni próbálja magát, de csak a pokrócot húzza magára, alig haladgat előre. Lassan menni fog. Közben minduntalan Hercegünk „propeller" pózát utánozza, azzal a különbséggel, hogy még nem forgatja a karjait, csak kihomorít felemelt fejjel és karokkal.

Nehéz nap volt.

Tegnap Amiráéknál ünnepeltük háromnegyed-százados szülinapom.

Ajándékba Hercegünk által díszített borítóban négy napos Barcelonát kaptam. „Fantastico!" - nyögtem ki. „Ugye fantasztikus?" - jegyezte meg Nagy Herceg. Meglepetésemben és meghatottságomban nem köszöntem meg neki a különleges címlapot, ezért itt köszönöm meg neki a szép alkotást. Amirának bevallotta, hogy belefáradt. Az érdemel még említést, hogy előételként garnéla-rák volt, megevett belőle vagy tízet! Meg az, hogy újra vállaltam a „fejjel lefelét", nagyon élvezte.

Kinditől kindiig velünk volt. A kindiből a Decathlonba mentünk, Magdaléna tavaszi dzsekit keresett neki. Hozzám hasonlóan nem volt hajlandó bemenni az eladó-térbe, egyenest az ugrálóvárhoz szaladt, és kis szünetekkel addig ugrált, amíg Magdaléna vissza nem érkezett (nem talált semmi jót). Az egyik szünet oka a jobb térdének megbicsaklása volt, legalábbis leült, majd gyors tempóban kiszállt az ugrálóból. Letelepedett mellém a padra, és békésen pihent pár percig. Aztán folytatta, nincs baj, de ideje lenne, hogy izmosodjon. Közben, talán az ugrálás előtt kicsikart Nagyitól egy sport-szeletet, miután a kocsiban már elfogyasztott pár kekszet.

Következett a MOM, és fagylalt-vadászat. Nehezen találtunk működő fagylaltozót, szépen megevett egy csokis gombócot. Egyébként nagyon kell figyelni, mert vadóckodik, el-elszalad, nehéz követni. A fagyival is elrohant, mert a térség túloldalán szép, áttetsző zöld székeket vett észre. Lifteztünk is egyet. Végül a CundA-ban keresgéltünk dzsekit, mielőtt ráakadtam volna valami megfelelőre, ő kiválasztott magának egy pólót, amin az előző nap látott mesefilm egyik figurája díszlett, meg egy kék, kockás inget. A kék szín nagyon fontos volt számára. Sokat bohóckodott a tükrök előtt, ugrabugrált, fintorgott. Jut eszembe: leparkoláskor megkértük, jegyezze meg a helyet: sárga 253. Tagolva jegyezte meg: 2-5-3, teljesen mindegy, a lényeg, hogy menet ő találta meg a kocsit, a számokat követve.

Mielőtt felmentünk volna a kastélyba, odaszaladt a hóvirág-lelőhelyhez, leszakított két szálat, és örömködve közölte: „Az egyiket Nagyinak szedtem, a másikat neked." Szépen be is rakták Nagyival egy-egy pohárkába.

Nálunk alvás nap volt, este nem került sok játszásra: fél hét körül értünk haza. A menetközben tervezett ültetést megcsinálták: érdemes volt nézni, ahogy ez a pöttöm gyerek kis lapátkával rakosgatta a földet üres tejfölös dobozokba, ültette bele a „ladyfinger" magokat. Szorgalom és érdeklődés sugárzott a mozdulataiból. Utána TV-t nézett (JimJam), maga kapcsolt be mindent, és kattintott rá az 50-es csatornára. A keksz, csoki-szelet, csokifagylalt ellenére jó étvággyal evett gombás nokát. „Kivételesen" nem mosott fogat (vagy talán mese után mégis?). Meseolvasás előtt felhívta Amirát és - Magdaléna segítségével - előadta a közös programot. „Sok puszi!"-val köszönt el.

Reggel korán ébredt, vidáman. Bőven volt idő az oviig, ezért Magdaléna egy egész mesekönyvet (egy mese illusztrációkkal) felolvasott neki. Én bátorkodtam felajánlani, hogy kiprintelünk egy-egy szülinapi képet róla, illetve Hugicáról, ebből viták támadtak. Patront is kellett cserélni, ő ültette be az újat a helyére. Azt hittem nagy örömöt okozok ezzel a felnőtt feladattal, kiderült, hogy fontosabb lett volna számára a Magdaléna gyógyszereinek összeállítása, amit így lekésett. Nemrég felvett szokása szerint búcsúzott: „Akkor most nem látlak szombatig. Minden hétfőn (helyesen kedden, ez a nálunk alvás napja) és csütörtökön találkozunk! Pá-pá!"

Hugica is velünk volt kora délutánig, változatlanul nyugodt, mosolygós gyermek. Kicsit nehezen aludt el (felső fogak), de aztán majdnem két órát aludt. Amira szerint jelentősen csökkent az alvás-igénye.

Szombaton síelés helyett lejött Varázsra, „kinyitni" a házat. Kint jóval melegebb volt, mint a házban, és sütött a nap. A kertben töltötte minden idejét. Ültetett Nagyival, közvetített a vízaknába leereszkedett Apuci és köztem, amikor Szultán kinyitotta a főcsapot. Eredetileg ez izgatta legjobban, de amikor hívtam, hogy segítsen, hárítani próbált: „Most nem érek rá, ültetünk Nagyival." - mondta. „Szólj Nagyinak, hogy kis türelmet kérsz." - javasoltam. Megtette. Focizott is pár percet Nagyival. Hazamenetel előtt lementünk a Tengerpartra kacsázni, a strandot felforgatva találtuk, átépítik. Azért lementünk a parthoz, egy ágacskával játszott, mintha horgászna. Lefelé menet közvetítette a sebességkorlátozásokat, és azt, hogy melyik autópályán vagy úton közlekedünk. Egy tábláról leolvasta, hogy *Tenger*.

Vasárnap névnapja volt. Reggel kikövetelte a szülőktől az ajándékait, aztán elmentek bábszínházba. Mi 5-re mentünk át, apai unokabátyja is ott volt. Ördögfióka hamarosan felszólította a vendégeket, hogy adják át az ajándékait, amiért Szultán megmosta a fejét. Az ajándékosztást vacsora utánra halasztottuk, az ő határozott kérésére torta is volt tűzijátékkal, érdeklődött, hogy miért nincsenek számok a tortán. Vacsi után unokabátyó átadta a filctollkészlet és kifestőkönyv ajándékát, Hercegünk azonnal nekihasalt. Magdaléna is adta volna az ajándékunk (dzseki és nadrág), de fel se nézve kijelentette: „Most nem érek rá, rajzolok!" Néha nem sikerült neki valami, vagy nehéznek látta, mérgelődött, volt, hogy a tollat is odavágta: „Ez felnőttnek való, felnőtt rajzolja meg." Melyik felnőtt? - kérdeztem vissza egyik alkalommal. Az unokabátyát választotta.

Most jut eszembe! A napokban többször kért valamit Apjától. Kifakadt: „Légy szíves add ide (valamit), *amíg szépen kérem.*"

Ma (kedd) lemennek az apai rokonokhoz, ezért a nálunk alvásra mára virradóra került sor. Én mentem érte a kindibe, csöpörgő esőben. Mire hazaértünk, elállt. Elmondta, hogy ma a Hattyúk tavát fogja nézni. Kiszállt, megnézte kedvenc szomszéd néni hóvirágait, majd úgy döntött, hogy lent marad az udvaron. Előszedte a neki már nagyon kis „motorost", motorozott a kicsit nedves füvön. Lehívta Nagyit is, aki golflabdákat hozott, előszedetett két ütőt, de csak pár próbálkozása volt, inkább azt ajánlotta Nagyinak, hogy három labdát dugjon el, ő majd megkeresi. Felváltva csinálták kb. félórát. Amikor megunta, Magdaléna előszedte a labdáját és fociztak. Istenemre, ezt is jól csinálja, hatalmasakat rúg, néha a földbe is sikerül. Érdeklődtem, hol tanulta, a kindiben? Elmagyarázta, hogy ott egyik gyerek se focizik, és nem is tanítja senki, magától tanulta meg.

Felmenetel előtt még - minden szidalom ellenére - „pocsolyázott" a motorossal, direkt áthajtott többször is a beton közepén összegyűlt vízen. Fent tényleg előszedette a Hattyúk tavát, de talán tíz percig volt türelme hozzá, inkább átment „feladatos"-ba. Szokás szerint pillanatok alatt talált ki mindent.

Jól vacsorázott, félórányit JimJam-ezett, következett az önálló fürdőzés. Mellé ültem, csak vigyázni kellett rá. Elkápráztatott. Fogta az eredeti gömbszivacsát, és azt megszemélyesítve hosszú percekig mesét mondott. Saját kreációjú mesét. Lehetetlen visszaadni, részben a rossz hallásom miatt, talán csak kétszer kérdeztem rá, amikor nem értettem tisztán, mit mond. Ilyen részletek maradtak meg bennem: „Megy körbe a tónál (és vitte körbe a kád szélén), odaér az *Aranyvölgyhöz*, lecsíp egy *gyöngyöt az aranydugóról*, viszi tovább. Odaér az *Ezüstvölgyhöz*, lecsíp egy *szemet* az ezüstdugó láncáról... (többször odavitte a csaptelephez, alá szorította:) Csap, légy szíves adjál egy kis hideg vizet..., nem, meleget... Az Anyukája azt kéri tőle, menjen (nem értettem, hová), és hozzon *piszkot*, hogy megehesse (itt megkérdeztem, mit? elmagyarázta, hogy hát *ez szivacs, megeszi a koszt*, és úgy tisztít). Körbeugrálja a tavat..."

Valahogy arra is sor került, hogy a szivacsból varázsló lett, az valamit átvarázsolt. Fantasztikus, nem? Nincs még négy és fél éves!

Az ágyban újra mesélni kezdett. Előtte beharangozta, hogy angol mesét fog mondani. Elővette Benedek Elek egyik mesekönyvét, mondta, hogy ezt a könyvet Gábor Áron, Gábo-Ráron angol író írta, ebből olvas fel meséket. Három mesét mondott el: a „Lepke és róká”-t, a „Gólya és róká”-t és még valamit. Az ujjával mutatta, hol tart, és összekarattyolt valami mássalhangzó-torlódástól szenvedő nyelvet. Nagy lelkesedéssel „olvasott”, és tökéletesen intonált hozzá. Hihetetlen!

Mese előtt telefonált haza, elmesélt valamit az udvari játékokból, és azt, hogy most angol meséket fog mondani.

Reggel sokáig tett-vett. Nem kellett kindibe mennie, csak haza. Hosszasan játszott a laptop-játékokkal. Félhangosan ismételgette a játékokhoz jutás lépéseit: start - programok, géjmsz...

Megdicsértem a szép mesékért, mosolygott és azt felelte: „Semmi, csak vicceltem!”

Újra rácsodálkoztam, mennyire választékos, szabatos a beszéde. „...olyan, mintha a *tiétek* lenne.” - mondta például.

Egy ideig mással foglalkoztam. Ezalatt a nagyszoba dohányzóasztalán „ünnepeljük Nagyit” kétszemélyes terítéket alkotott: csipke terítőcskék, kistányérok, porcelán pohárkák, orosz fadoboz és fakanál. Amint megjelentem, megkérdezte: „Te is fogsz ünnepelni?” Fordult, és hozta a harmadik terítéket. A fadobozból levest mert, a poharakba tejkiöntőből ünnepi italt öntött. Koccintottunk, köszöntöttük Nagyit. Aranyos.

Magdaléna meséli: Megjelentek a konyhaablakok környékén a szokásos tavaszi hangyák. Irtotta őket. Hercegünk megjegyezte: „Amikor a levesemet kitettük hűlni az ablakba, biztos berepültek a *szárnyas hangyák*.”

Bajnokot avattunk: Hercegünk a kiscsoportos síelő fiúk között az igen előkelő második helyet nyerte el. Főként azért előkelő, mert ő volt a legkisebb csöppség. Viszont ő volt a három legszorgalmasabb egyike. Szóltak telefonon, hogy feltétlenül jelenjen meg az utolsó napi oktatáson, mert díjkiosztás lesz. Rótta a köröket rendesen a +14 fokos melegben, de befejezés után kitört rajta az izgalom. Odament Csabához, aki az asztalt hozta ki a bódéból, és megkérdezte: „Mit csinálsz? Kapunk díjakat?” A halogató választ hallva arrébb ment, de figyelte, mi történik? Szedett vagy három sárga mezei virágot, azokkal ment vissza az asztalhoz, amikor megjelentek rajta az érmek és oklevelek. Letette az asztal szélére a virágokat, és nézte-nézte a díjakat. Beállt a díjra váró síelők közé, és megtapsolta a nagycsoportosokat. Szólították, odament, kissé zavartan vette át az oklevelet, tartotta a nyakát, hogy megkapja az érmet is. Felnőtt módra rázott kezet a díjat átnyújtó oktató-hölggyel. Elmenőben még a kezébe nyomtak két matricás lapot. Gratuláltunk neki, fogadta a szülői puszikat. Trónörökös vejem leguggolt hozzá, és együtt tanulmányozták az oklevelet. Elolvasta a nevét, Szultán elmagyarázta, hogy a következő sor a Klubot jelenti, és hogy a két függőleges vonal „másfajta” kettes, azaz ő lett a második. Megkérdezte, mi van legfelül. Együtt kibetűzték, hogy OKLEVÉL.

Nagy nap: életében először nyert el valami díjat. Sok ilyen élményben lesz része élete során.

Fehér Asszony a babakocsiban végigaludta az eseményt. Őfelsége meséli, hogy sokat fejlődött mozgásban. Megtanulta az átfordulás trükkjeit, forgolódik, és maga alá húzott lábakkal hátrafelé tud „négykézláb” mászni.

Hugica új beceneve: Süti

Herceg-napunk volt. Az kindiből a sífelszerelést leadni mentünk, eldicsekedtünk az ezüst-éremmel, amit már a kindiben a nyakába akasztott. Benedictus okosan beszélgetett a síbolt vezetőjével, elmondta, hogy vége az oktatásnak, azért hoztuk vissza a sítalpakat és a sícipőket. Elmondta, hogy nyáron megyünk le a Tengerre, és ... nem tudta mikor kezdi újra a síelést. Januárt és márciust találgatott, aztán rábólintott az októberre.

A kocsiban pár mondat erejéig beszélgettünk. Elárulta, hogy a kindiben már nincs négyek bandája, „mert már nem szeretjük annyira egymást". Hazafelé kérdezgettem, hogy mit fogunk csinálni? Kiderült, hogy velem semmit, mert „Nagyival fogok játszani, őt szeretem." De Magdaléna nem akar lemenni az udvarra, mondtam. „Akkor én se maradok az udvaron." A kastélyban azonban annyira nem „tenyerelt rá" Nagyira, jó darabig a laptopon játszott, kizárólag olyan játékokat, amiket egyedül tud játszani, azok közül is a legnehezebbeket választotta. Nagyival építkeztek, meg mezőgazdasági gépekkel foglalkoztak, végül jött JimJam. Úgy sikerült abbahagyatni, hogy elkaptam, és az ágyamba vittem, ahol dögönyöztem, forgattam, emelgettem. Nagyon élvezte, de a könyököm nem sokáig bírta. Magához rendelte Nagyit, pár percig vele gyúratta magát.

Elfogadhatóan vacsorázott (virsli, kakaó, almás tekercs), megállapítottuk Magdalénával, hogy valamennyire kerekedik a pofikája. Reggel megmértük: 15,7 kg. Vacsora közben ránézett a naptárra: „Harmincadika van." - jegyezte meg. Honnan tudod? „Hát ott van bekeretezve." Gyorsan barátkozik a naptárral! Reggel rákérdeztem, ma hányadika van? Ránézett a naptárra, és gondolkodás nélkül rávágta: harmincegyedike.

Fürdőzés közben - kértem rá - ismét kreált egy mesét a szivacs főszereplésével. Volt benne aranytó, arany- meg ezüst dugó, de varázslat is. Jól megpörgette a szivaccsal a vizet, és ilyesmit mondogatott hozzá: „Megpörgette, megpörgette a vizet, olyan nagyon megpörgette, hogy elszédült... megpörgette, annyira megszédült, hogy *honvágya lett*!" Rövidebbre sikeredett, mint legutóbb. Megkérdeztem, az ágyban mond-e angol mesét? „Nem, azt rég elfelejtettem."

Én meg majdnem elfelejtettem, pedig fontos. Az egyik szomszédasszony (ki hallott ilyet?) elmagyarázta neki, amikor megérkezéskor megnézte, mit kertészkedik, hogy a Húsvét Jézus feltámadásának ünnepe. Kereszttel megölték (!), de feltámadt. Na, persze, hogy élénken érdeklődött a gyerek, hogy mi ez az egész? Pillanatokra tanácstalanok voltunk, majd Magdaléna megmutatott neki egy „Szűz Mária - gyermek Jézus" képet, és egy elefántcsont corpus-t (korpusz). Nézte, nem értette. Rákérdezett, hogy tudja a kereszt megölni? Próbáltuk elterelni a figyelmét, nem sikerült. Végül azt mondtam, abba halt bele, hogy nem tudott mozdulni, halálosan elfáradt.

Lefekvéskor megkérte Nagyit: „Olvass mesét fejből." Azt nem tudok, olvasni csak könyvből lehet. „Akkor mesélj fejből." Hamar felfedezte: „Tudom, kiről szól a mese, rólam." - majd a mese végén megkérte Nagyit: „Most mesélj Theáról." Elalvás előtt odabújt Nagyihoz átölelte, és átöleltette magát: „*Védj meg!*" - súgta. Nesze neked kereszt!

Reggel jóízűen hancúroztak Nagyival, jól reggelizett, aztán odarendelt a laptophoz. „Mert most nagyon nehezet fogunk játszani!" - magyarázta. Az „Aknakeresőt" választotta, tényleg nem könnyű. Okítottam közben, máris sejti, mi a lényeg, a végén meg is próbálkozott vele, egyelőre nem sok eredménnyel.

Varázson töltöttük a Húsvétot. Elfelejtettük levinni a fényképezőgépet, és Amiráék is csak a videokamerát hozták: vagy egyáltalán nem lesz húsvéti fotóm, vagy csak nagyon sokára.

Mi csütörtökön lementünk, hogy felfűtsük a házat, Amiráék másnap délután érkeztek, és a nap hátralévő részét lakberendezéssel töltötték. Hercegünk régi ágyát kidobták, az újat Szultán az ő szorgos segítségével rakta össze, majd összerakták a régi rácsos ágyát Theának. Nagy Herceg a munkák alatt nem engedett senkit belépni, majd sorba kellett állni az ajtó előtt, amikor végül kegyesen bemutatta a művüket. Kiadós munka lehetett, és szép lett. Megtapsoltam, majd kezet is ráztam a Nagyfiúval. Szombat délelőtt lementek a Tengerhez, délután pedig öntöztünk a kertben, illetve Szultán elültette a „szép piros almafát". Csudamód emlékezett rá, hogy Nagyival valamikor régebben megbeszélte, hogy fát fognak ültetni, kikötötte, hogy szép piros almafa legyen. Mostanság emlegette Nagyinak, hogy „sok dolgunk lesz Varin, el kell ültetnünk a szép piros almafát és az eperfákat". Délelőtt szomszéd-Karcsi átjött, megmetszette a kis őszit, megtrimmelte a fügefát, én pedig az irányítása mellett a sárgabarack-fát. Adott az addig is fájó könyökömnek.

A normális étkezések alatt alig eszik valamit, piszkálja a tányérját, mert nem lehet elvonni tőle a halomban álló csokoládét.

Vasárnap reggel a hölgyek eldugták az ajándékokat, Benedictus ahogy felébredt, öltözött, és ment vadászni. Ránk szólt: „Ne kövessen senki, egyedül akarom megtalálni." Nekem egyszer megengedte, hogy bevigyem a házba az addig begyűjtötteket, aztán a hetedik-nyolcadik csomag után kegyesen beleegyezett, hogy társuljunk hozzá. A felnőttek persze összevitatkoztak, mi a helyes eljárás ilyenkor?

A szülők hívták a Koloska-forráshoz, nem volt hajlandó. „Olyankor sokat kell menni." - jelentette ki. Kérte, menjek inkább vele locsolni. Nagyon fegyelmezetten és szorgalmasan csinálja, ő állítja be a fejeket, sőt azokon a megfelelő sugárzási módot, szaladgál ki-be, ki-kapcsol, állít, bekapcsol. Párszor át is futott a vízsugár alatt. „Látod, milyen gyors vagyok?" - büszkélkedett. Még locsolás közben elindultam, hogy az utcafronton ültetett friss sövényt rövidebbre nyessem, azonnal csatlakozott, szedte össze a levágott szálakat és kidobta a kukába.

Játszottunk az egyik most kapott társasjátékkal.

Az ünnepi nagyebéd végképp szomorúra sikeredett, mármint Benedictus részére, először hisztizett, hogy csokit akar, aztán fél adag leves után beleturkált a fincsi húsba és elvonult.

Délután Szultán kivitte a szabadba, játszottak célbadobó karikákkal, majd jó nagyot sétáltak a környéken.

A locsoló-hétfő kedves locsolással kezdődött, elmondta a „Zöld erdőben jártam..." versikét Anyucinak és Nagyinak, és kellő óvatossággal megspriccelte őket kis parfümmel. Aranyos volt.

Aztán vitába bonyolódott Amirával, aki megígérte, hogy az ünnepi alkalomból elmegyünk cukrászdába, és ehet egy fagyit. Már nem tudom miért, nem csak a pocsék, esős-szeles idő miatt, le akarta fújni. „Gondolkodással" és bocsánatkéréssel végződött, végül elmentünk. Amellett, hogy elnyalogatott egy csokis fagyit, megette Magdaléna fél francia krémesét is, és érdekesen „bizonyította" az eladó hölgyeknek, hogy nem csak a karon ülve bemutatott Dorothea, hanem ő is figyelemre méltó. Odament a pulthoz, beszélgetett velük, majd a Theát tartó Amira körül keringett, végül vágtázni kezdett a pult előtti hosszú szőnyegen.

Nem sokat ártott az ebédnek.

Hazafelé néhány kilométeren keresztül előmondta a KRESZ-táblákat, majd megkérte a felnőtteket: „Most ne zavarjatok, hagyjatok aludni.” Hazáig aludt.

Dorothea hengergőzik, és négykézláb hátrafelé mászik. Benedictus vasárnap töltötte be a 4 és felet!

Most nálunk van, még alszik. Semmi különös, mert már nem számít annak, hogy a TV mese-programokat maga választja ki, hogy a laptopon egyedül navigál, hogy választékosan beszél. Hazahoztam Varázsról egy ősi, elromlott órát és szétszedtük. Tíz apró csavart ő csavarozott ki, és nagyon célszerű mozdulatokkal belezte ki a tartalmát. Jó megjegyzéseket is tett. És írt Magdaléna gépén, ő kezdeményezte, aztán kis segítséggel előhívta a „Bikficlapot”, és diktálásra írt. Keresgéli a hangok sorrendjét, a „H”-t nem igazán fogja szavak elején, ugyanakkor már a kettős betűkkel is barátkozik. Én a ty-t, sz-t, cs-t magyaráztam neki, ő az ny-t nekem: „Hát ott van az Anyuciban!” - mondta - „Nagyi betű és ipszilon.”

Mindezek előtt az udvaron töltöttünk jó félórát, bújócskáztunk, aztán eldugdosott két számozott lapocskát, kicsit motorozott. Hideg szél fújt, hamar feljöttünk.

Megint mesélt (kérésre) a kádban, ezúttal a szivacs aranyfüstté vált, és a füstoszlop vándorolt, valakinek a szemébe ment. A végén megjegyezte Nagyinak, hogy ez rövidebb volt, mint amit nekem mesélt.

Mondtam neki, hogy ma kimegyek golfozni. „Mi az a golf?” Mintha nem játszott volna már labdákkal, ütőkkel. Megígértük, hogy egyszer kivisszük.

Nem engedtünk a korai „fíííínomságot” könyörgéseknek, jól evett, és (viszonylag) korán elaludt.

Vallott Nagyinak: „Azért szeretek itt lenni, mert csintalankodhatok kicsit. *Valahol kell csintalankodni is.*” Milyen nagy igazság! A bölcsebb fajta pedagógusok szerint is!

Reggel későn, és azzal ébredt: „Hiányzik Anyuci.” Akkor minden OK!

Annyira imádja Anyucit, és újabban annyira ragaszkodik megint hozzá, hogy tegnap, amikor Dorothea náthás lett, és nekem kellett érte mennem a kindibe, láttomra sírva fakadt. Már ahogy indult bentről, észrevette az óvónő, és szólt, hogy valami baj van, őt megnyugtattam, hogy csak én lehetek a kórokozó, de az előtérben már zokogott. Nem sikerült megvigasztalni: nem volt hajlandó átöltözni, az orrát megtörölni vagy megtörölni, hagyni. „Nem beszélek veled!” - kiáltott rám. Vigasztaltam, hogy rögtön otthon leszünk, nem segített. A lépcsőkről vissza kellett mennem a dzsekijéért, addig egy anyuka ügyelt rá a földszinten, ahol lecsende-sedett. Mesekönyveket árusított egy fiatalember, az megtörölte az orrát, vagy adott neki zsepit, eltűnt a takony az orra alól, mire leértem. Vigasztalásként vettünk két mesekönyvet, ő választott. A bácsi kérdésére elmesélte, hogy jó vagyok én is, ha hozzánk jön, de most „Anyuci ígérte, hogy jön, és be vagyok csapva”. Érzékeny lélek, de hát ez az élet.

A kocsiban is duzzogott, megkérdeztem, hogy ha Magdaléna jött volna, akkor is sírt volna? „Igen, akkor is!” - felelte. Kért és kapott 100 forintot, lehet, hogy utoljára, mert mindig elva-rázsolja. Most otthon, az emeletre vivő lépcső korlátjának résébe dobta, először még elakadt, ki tudtam szedni, másodszorra nem hibázott. Kértem a kincsestárából egy százast, alkudozott, jó, adok, de csak akkor, ha a másikat (van a kocsiban) legközelebb odaadod.

Lassan nyugodott meg, üldögélt, nem akart átöltözni, kifogásai voltak.

Amira lehozta a lázas Theát, aki bágyadt volt, vörösek voltak a szemei, non-stop folyt az orra, 38 fölötti lázzal küszködött. Benedictus azonnal kijelentette, hogy öltözik, de előbb ad egy puszit a babának. Mintha végre megértette volna, hogy okkal nem Anyuci ment érte.

Keddi nálunk alvás:

Belépett a lakásba, és ment a laptophoz, sakkoztunk, rosszul, miattam. Hamar meg is unta: „Adjuk fel... feladom.” - ismételgette. Következett az aknakereső, az elsőt mindjárt megoldottuk, de az öröm mellett hosszúnak találta, áttért a golyó-elfogó játékra. Önállóan csinálta, én csak rémüldöztem, most tereld el, és hasonlókat kiabáltam. Jól szórakozott rajta, nagyokat kacagott. Fogócskáztunk. Valahogy két-három szóban elmagyarázta, hogy úgy járjak-keljek, mintha nem is látnám őt. Egy darabig bírtam, le-lecsaptam rá, nem is kacagott, hanem hahotázott. Aztán megfordítottuk a szereposztást, és remekül utánzott: kidugta a hasát, a plafont nézte, és dudorászott, majd ugrott egyet felém.

Nagyival feladatozott, ismét csak az derült ki, hogy nagyon okos. Kétszer kakilt, kacagtató, ahogy utána négykézláb-pózba vágja magát, hogy könnyen-jól lehessen kitörölni a popsiját.

Jól vacsorázott, megevett egy tányér gombás nokát.

Reggel a kindiben átölelte Nagyit: „Egy nagy ölelés, Magdaléna!” A szüleitől szokott így búcsúzni.

Este újra találkoztak Nagyival.

„Mi újság a kindiben?” Felcsillan a szeme: „Új gyerek jött!” „Igen? És hogy hívják?”

„Szofi. És angolul beszél!” „Nagyszerű. Akkor ő megtanul tőletek magyarul, ti pedig tőle angolul.” „Igen, Anyuci is ezt mondta.” „És szép kislány?” „Igen, nagyon.” - csillog megint a szeme. „Szőke?” „Nem! Fe-ke-te!” „És hova valósi?” „Angolországba.”

Érdeklődött: „Magdaléna, hogy nő a fű?” Úgy tűnik, elég szakszerű magyarázatot kapott, kivéve, hogy a mag mi. A fűvetésnél Varázs volt a nagyszülői példa. Rákérdezett: „És a kastélykertben se nő a fa alatt?” Igen, mert oda nem jut fény. Ezen eltűnődött. Ilyenkor emészti a hallottakat.

Közeli ismerősünk emlegette a napokban Benedictust: „Nagyon szeretem (összesen egyszer volt vele egy órácskát)! Azokat az okos szemeit, olyanok, mint Amiráé. És a szép arcát! Ez úr!”

Varázsra indulóban benéztünk Amirához, aki ma 33 éves.

Thea jobban van, kicsit lefogyott a náthás köhögéstől, még csak 7,7 kg szegényke! Vidáman mosolygott, Magdalénával nagyokat kacarászott. Neki is élénk a tekintete, mint Benedictusnak. Ő pedig ma 7 hónapos.

A szemközti szomszédasszony is emlegette Varázson. Legutóbb - hagyományos módon - betessékelte Benedictust a kertjükbe, ahol van egy kis halastó, és ott etette a halakat. Beszélgettek közben, Benedictus elmondta: „Ne etesd a halakat, minden héten lejövök, és majd én megetetem őket. A kishúgom csak akkor jön le, ha már meztelenül lehet.”

Jaj, több mint kéthetes lemaradásban vagyok! Megpróbálom összeszedni a fontosabb eseményeket.

Tizenhatodika körül Amirát köszöntöttük, náluk.

Thea nagyon OK, gömbölyödik megint, túl van a rendkívül sovány korszakon, amikor cca. két hétig nem igen gyarapodott. Most éppen utolérhette Amira egyéves paramétereit.

Benedictus egy autós játékot űzött, rendkívül ügyesen. Bonyolult helyzetekből, több autó csapdájából kellett kiszabadítania egy mentőautót, remekül csinálta. A hozatott indiai vacsorából ő csak apró rákot evett, azt imádja (nem fűszeres). A torta tűzijátéka körül élénken nyüzsgött, majd előénekelte a „Sok boldog szülinapot...” mondókát.

A következő keddet Benedictus szokás szerint nálunk töltötte.

Kirándultunk a Várba, a Siklón mentünk fel, élvezte a város panorámáját. Az alsó ablakhoz állt, és épp kilátott az alján. Fent rohant a köztársasági elnök palotájához, ahol egyszer már látta az őrségváltást. Az oldalbejárathoz szaladt, hiába vitatkoztunk, hogy nem ez a főbejárat, az őrségváltás biztos ott lesz. Kiderült, megint neki volt igaza, emlékezett a kapura. A baj csak annyi volt, hogy az őrségváltás délben történik, nem tudtuk kivárni. Visszafelé nagy sétát tettünk, megnéztük kedvencét, Hunyadi Jánost, a bim-bam csúcsfiguráját. Csupa izgalom volt, de szófogadó: az úttesten csak akkor ment át, amikor szóltunk, hogy mehet, és a szobor körül se rendetlenkedett, körbejárta, felállt valami mellvédre, de biztonságosan viselkedett.

Otthon sakkoztunk, szépen látja az összefüggéseket. Közeledik az idő, amikor elhagy (nem nehéz, nem vagyok sakk-zseni). Hamar áttért olyan játékokra, amiket egyedül is tud játszani. Sokat TV-zett.

Hamar elvonultam, mert a bal lábam felmondta a szolgálatot, erősen fájt.

Magdaléna vele volt szerda délután, szemtanúja volt, ahogy Szultán megérkezett, ugyanakkor, amikor ők is Amirával és a gyerekekkel. Trónörökös vejem sziával üdvözölte Benedictust a kocsi lehúzott ablakán keresztül. Ettől kezdve Hercegünk duzzogott, ki sem akart szállni a kocsiból. Jóval később árulta el Nagyinak, hogy „Apuci nem úgy köszönt, ahogy szokott! Úgy szokott, hogy széttárja a karját, akkor mondja, hogy szia Benedictus, és átölel. Most csak sziát mondott." Hogy kell vigyázni a gyermeki érzékenységre!

Az április 23-24. hétvégét a szüleivel töltötte, mi csak telefonon értesültünk az eseményekről.

Nagy Herceg újságolta például: „Szombaton a Vadasparkban voltak." És láttatok vaddisznót? - kérdeztem. Kiszólt: „Anyuci, láttunk vaddisznót?", majd visszatért: „Igen, láttunk, és medvét is! És volt állatsimogató, etettünk egy kecskét..."

Másnap ismét telefonon értekeztünk: „A Millenárison voltunk, a könyvkiállításon, és X.Y. (ő tudta, csak én nem emlékszem) mesélt a..., és felsorolta a mese három szereplőjét..."

Ugyancsak telefonon beszéltük meg, hogy nekem kell érte mennem hétfőn a kindibe, mert Amira vizsgálatra viszi Theát, Magdaléna pedig... „Magdaléna jöjjön!" - vágott közbe. Újra elmondtam, hogy nem lehet, rám kell számítania, és megkértem, hogy ne hisztizzen majd. Egy kis csend után rábólintott: „Na, jó!" A hangja sugározta, hogy csak megadta magát.

Megyek érte, nyugodtan fogad, ügyetlenül adom fel a cipőjét, rám szól: „Rosszul csinálod, jobban ki kell húzni (az egyik pántját). Felveszem én." És csinálja. Közben rám néz nagy szemekkel: „Látod? Nem is sírok. *Megígértem, hogy nem nyafogok, nem is teszem."* Csak néztem!

Másnap a miénk volt. Úgy emlékszem, esős idő miatt egyenest haza mentünk.

Otthon rögtön a laptophoz ment, sakk, aknakereső... Mindkét közös játék kudarcokkal végződött, miattam.

Inkább elment pudingot enni, Jim&Jam-et nézni.

Magdaléna is előjött a konyhából, Fekete Pétereztünk. A vesztes színes pöttyöket kapott az arcára. Gyorsan ki is kapott, kacarászott, miközben Magdaléna rúzzsal festegette. Előszedett valahonnan egy kis kerek tükröt is, nézegette magát. Még nagyobb élvezetet okozott neki, amikor én vesztettem, engem fekete szemfestékkel pöttyöztek ki, ő is nekilátott a festésnek.

Lassan szokássá válik, hogy vacsora és fürdés után újra nekiül az asztalnak és eszik valamit. Magdaléna hümmögött, hogy kikapunk, mert otthon ilyenre nem kerülhet sor. Nyugtázta: „Igen, rég megbeszéltük otthon, hogy tilos, vacsorakor azért nincs étvágyam, mert csokit eszek."

Rászóltunk, hogy ne mászkáljon a fotel karfáján, leesik. Rávágta azonnal: „Olyan ügyes vagyok, akkor se esek le, ha akarok!” Öntudatos fickó, nem vitás.

Pénteken és szombaton lementünk együtt Varázsra, Szultán nélkül, akinek hivatalos programja volt.

Két hét alatt nem is nagy fű, hanem fű-erdő nőtt, mindjárt nekiláttam a ház mögötti szakasznak. Jött velem, de határozottan azt kérte, addig ne kezdjek hozzá, amíg meg nem kapálja a kis almafáját. Nekilátott, de nem kapálás lett belőle, hanem ásás. Ásott a fa mellett egy kis gödröt, és a földet a fűre dobálta. Veszekedés. Mondom, akkor én elkezdem a nyírást, körülnyírom az ugyancsak friss őszibarackfát, és azt kapálja meg. Nosza, ment, és ott is gödröt ásott, azt a földet is a fűre dobálta. Hangos szóváltás se segített, arrébb löktem a játék fűnyíróját, megsértődött. De hogy?! Hátratette a kezét, a fal mellé állt, és közölte, addig nem csinál semmit, nem is szól hozzám, amíg vissza nem teszem a fűnyírót. Egyezkedtem: OK, de előbb megígéri, hogy nem dobál földet a fűre. Nem volt hajlandó, nekem kellett megtennem az első béke-lépést. Aztán viszont felhagyott a makacskodással.

Napok óta úgy emlegette Varázsot, hogy majd öntözni fog. A lelkesedés 10 percig tartott, a pisztollyal meglocsolta az idén ültetett sövényt.

A délutáni alvás előtt kért egy mesekönyvet és „abból” félhangosan „olvasva” mesélt magának.

Délután megsebesült. A füredi móló melletti utcai szökőkút egyik nyílására lépett, gondolva, hogy csak betakarja a lábával. A lábikó kicsinek bizonyult, belelépett a lyukba és felsértette a lábszára sípcsont előtti bőrét. Vitézül viselte, felhúzott nadrágszárral, komoly arccal érkezett haza.

A délutáni locsolásból ismét kihúzta magát, inkább laptopozott. Előjött, megkérdezte valaki, fáj-e még a seb? Emlékezetes választ adott: „Abban a nagy játszásban *el is felejtett fájni*!”

Visszament, és egyedül sakkozott. Megnéztem, és majd hanyatt dobtam magam: egyértelműen vezetett. Nem csak több bábút ütött le, mint a szoftver, de a pozíciója is szimpatikusabb volt. Végül kikapott, de először sakkozott jó eredménnyel egyedül. Próbálkozhatott az aknakeresővel is, mert megjegyezte, hogy az nehezebb, mint a sakk. Egyébként, amikor együtt játsszuk, mind jobban követi a helyzetet. Délután nem tudott aludni, mert Theának fájhatott a hasa, nagyon sírt mellette (aztán kakilt is egy nagyot). Alvás helyett (amíg én aludtam) segített az asszonyoknak a kertben. Egyedül felsöpörte a háztól a kapuig vezető betonutat.

Befejezésül, hazaindulás előtt megcsinálta a Mahdzsong játékot, tűzijátékkal ismerte el a gép a győzelmét.

Megjegyzem, hogy elfelejtettük levinni az UPC-beltérit, így nem tudott TV-zni. Addig zavarta, amíg egy pillanat alatt meg nem emésztette a nemleges választ szabatos kérdésére: „Lehoztuk a jupiszít?”

Sokáig foglalkozott a párhuzamosan futó vonattal, majd sínekkel, aztán átmenet nélkül elaludt.

Dorothea is jót aludt, és ébredés után nyikkanás nélkül, derűsen „utazott”, ivott egy kis vizet, majd játszott a cuclis üveggel.

Ma délután Benedictus Kakaókoncertre megy, utána együtt vacsorázunk náluk. Lehet, hogy még ma megírom.

Jaj, jaj! Dehogyis írtam meg, elmaradtam megint. Csak néhány mozzanat dereng, azokat gyorsan „papírra vetem”.

A Kakaókoncertről hazafelé menet felvettek. Kimentem, rájuk várva sétálgattam. Megáll az autó, Amira vezet, Szultán az anyósülésen, Benedictus mellett van hely hagyva nekem. Azért engedélyt kérek tisztességgel Nagy Hercegtől, hogy mellé ülhessek. „Persze, máshová úgy se tudsz ülni.” - adta meg a hozzájárulást, komoly, sőt flegmának mondható arccal. Úgy kell nekem, marha felnőttnek, még mindig gyereknek nézem ezt a komoly ifjút.

A koncertről csak annyit sikerült megtudni tőle, hogy jó volt, és hogy a végén kakaót lehetett inni.

A közös vacsora apropója az „Anyák napja” volt. Vacsora előtt sakkozni hívott, mágnestáblán játszottunk. Számomra már ellenfél, néha kell csak figyelmeztetnem, hogy nem jó az elgondolása. Nem tudtuk befejezni a partit, mert véletlenül lelökte a táblát az asztalról. Reméltem, hogy emlékezni fog az állásra, de ez azért még nem ment, se neki, se nekem.

Következett a köszöntés. Hercegünk tüneményes volt! Teljesen mellékes a sorrend, az a lényeg, hogy kis mondóka kíséretében, ami Édesanyával végződött, de kijavította „Édes Nagyi”-ra, egy kis csokor orgonát adott át Magdalénának, majd Amirát is köszöntötte, végül újra, nyilván Amira nevében újabb, szép cserepes virágot és egy szép kis kártyát nyújtott át Magdalénának, újabb versike kíséretében. A kék kártyára árvácskát ragasztott és mellé pirossal rajzolt is virágot, aranyos kézimunka.

Búcsúzáskor megkérdeztem, mehetek-e én érte a kindibe, nem fog-e hisztizni? Kicsit elgondolkodott, majd nyilatkozott: „Igen, most már azt hiszem, igen.”

Memória:

- Hetekkel ezelőtt megkérdezte Magdalénától: „Mondd, Magdaléna, hogyan nő a fű?” (Lehet, hogy már írtam.) Magdaléna akkor elmagyarázta, és megígérte, hogy Varázson együtt elvetnek füvet, és öntözik, meglátja, hogy nő ki. Most szóba került, hogy nálunk az ablakban el kell ültetni a virágokat. Megkérdezte: „És hol kopaszodik a fű?” Magdaléna hirtelen nem is értette, hogy a fűvetés jutott a zseniális memóriájú Nagyfiú eszébe.

A kindiben hétfőn volt Anyák napja, a szülők videóra vették: vezérként szavalt, énekelt a társai között. K. óvónő külön meg is dicsérte. Benedictus nagy segítség volt mindenben, különösen a versek tanulásában. Ő már rég fújta a verseket, amikor a többiek még tanulgatták, ő lendített a tanuláson, segített, ha elakadt valaki.

Kedden nálunk volt, bemattoltuk a laptopot, sokat játszott egyedül is a többi szoftverrel. Amúgy nem történt különösebb, legalábbis nem emlékszem. „Feladatozott”, ja, és megmutattam neki az izlandi vulkánról készült - ijesztő, dübörgő - videót. Nagyra nyílt szemekkel nézte, aztán megismételtette.

Eszembe jutott valami fontos: a laptopon elindítottam neki klasszikus zenét. Olyan, mint a Kakaókoncerten, mondtam. Szótlanul nemlegesen megrázta a fejét. Tetszik? Halkan nemet mondott, de elmélyülten hallgatta, legalább negyedórára lekötötte.

Este felnőttként telefonált Amirának, hosszasan ecsetelte a vulkánt: „Olyan magasba lövellt, mint itt a plafon!” - mondta, többek között.

Meg kellett neki mutatnom, hogyan rakom el éjszakára a protéziseimet. Csupa kellemetes élmény.

Reggel azzal búcsúzott, hogy „jövő kedden újra megnézzük a vulkánt”.

Ma Amira bemutatja Benedictust a közeli uszodában, ahová egyhetes úszótréningre fog járni június végén.

Nagy Herceg úszni tanul!

Átszaladtam Amirához, hogy konzultáljak vele egy egészségügyi gondomról.

Magdaléna ügyelt Theára, aki pörög, mint a motolla, kezd előre is mászni, és láthatólag fel szeretne állni. Lassan itt az ideje, egy jó hét múlva 8 hónapos lesz. Változatlanul derűs!

Megtudtam, hogy reggel Benedictus kivágta a sióktatás kezdetén bemutatott hisztijei egyikét: „Nem akarok úszni, nem is megyek oda!" - és hasonlók. Úgy tudtam, hogy csupán bemutatkozásról van szó, ezért meglepett, hogy majd egy órával később érkeztek, mint vártuk. Hercegünk rohant fel elsőnek, lekapkodta a cipőjét, közben örömteli hangon közölte, hogy uszodában volt, majd odarohant Theához, puszilgatta, Süti pedig ujjongva (kezét-lábát izgatottan mozgatta, kacarászott, gőgicsélt) fogadta Bátyuskáját. Öröm volt nézni.

Uzsonnához ültünk, ahol lelkendezve elmesélte, hogy Dia (az oktató) milyen játékos feladatokat adott, nehézségi fokozatokat is megnevezve: lépcsőre dobált gumi-játékok kiemelése, buborékok fúvása a vízbe, egy vízbe tett „karikába" bebújni, majd kibújni, úszódeszkára hason feküdni és evezni, úszódeszkára háton feküdve evezni, karmantyúkkal beugrani a vízbe és utolérni egy labdát. Óriási, első alkalommal megszerette az oktatót is, a tanulnivalót is. Amira mesélte, hogy amikor odaértek, Benedictus kijelentette, hogy nem fog úszni, mire Dia azt felelte, hogy nem is kell, csak játszani fognak. Jó kezekben van. Nagy Herceg Dia szerint is rendkívül intelligens, és a korához képest nagyon ügyes. Minden csütörtök délután folytatják, és június utolsó hetében lesz az úszóovi. Remek!

Kedd, Bene-nap. Egyszerűen zseniális, zseniális ez a fickó! Hihetetlen az érdeklődése, memóriája.

A vulkánnal kezdtük, négyszer nézte meg. Megkérdezte, hogy kell kikeresni, megnyitni.

A szokásos sakk (két patt), és egyéb laptop-játékok, viszonylag kevés TV után unatkozni kezdett, a „feladatos" se izgatta. A Fekete Péter ajánlatra ugrott, örült, hogy elvesztette, saját-kezűleg festette a pöttyöket az arcára. A fa órát kerestette még elő, azt tanulmányozta, nehezen ment még a perccel ismerkedés, beállítás.

Nagyinak eszébe jutott, hogy van egy Univerzum videó is a gépemben, beindítottam és magyaráztam neki, mondván, hogy egyszer kérdezte, miként építik az égboltot. „Igen, emlékszem, Varázson volt, és nagyon régen." - felelte. Tavaly nyáron történt, micsoda memória egy akkor 3 és fél éves gyerektől! Kétszer néztük meg ezt is, közben magyaráztam: ez a Föld, itt kering a Hold, ez a Napunk és körülötte a bolygók, ez a Tejút, másként galaxis, és így tovább. A második menetben észrevette, hogy a Föld egyik fele világos, a másik sötét, és hamar megértette, hogy a világos felén nappal van, a sötéten pedig éjszaka.

Vacsorázás közben beszélgettünk. Váratlanul megkérdezte (zivatar indult, kicsit dörgött, villámlott): „Hogy csinálják a villámot?" Alapos magyarázatot kapott a légáramokról, felhőképződésről, a felhők eltérő feltöltődéséről, és a kisülésről. Magdaléna azt is hozzátette, hogy a villám gyorsabban terjed, hamarabb látjuk, mint ahogy a dörgést halljuk. Rávágta: „*A villám villámsebesen látszik!"* Remek asszociáció.

Aztán szomorúan előadta, hogy „Szofi (az angolul beszélő kislány) nagyon megbántott minket, mert nem szeret senkit." Honnan tudjátok? „Iván mondja." Neki el tudta mondani? Hiszen nem beszél magyarul, ti meg angolul. Vagy Iván tud angolul? Elgondolkodott. „Nem, ő se tud. Akkor lehet, hogy engem azért szeret. Ha a többit nem is szereti, *legalább engem szeressen."*

Megdicsértük, hogy milyen okosakat kérdez. Magdaléna megkérdezte, mi leszel, ha nagy leszel, ennyi ésszel. *„Okoska!"* - válaszolta.

Következett a kényes kérdés: „Hol voltam, amikor még nem születtem meg?” Magdaléna azt felelte, hogy fent, a felhők között. *„És amikor zivatar volt, mi lett velem?”*- vágta rá azonnal. Tátogtunk! Ezt a mesét csuklóból lelőtte. Kezdtük magyarázni, hogy két sejtnek kell találkoznia, meg, ha egy férfi, meg egy nő szeretik egymást... Nem elégítette ki, mutatta, mekkora hasa volt Anyának, amikor Theát várta. No, az aktusra nem tértünk ki, meghagytuk a szülőknek.

Este még kiprovokálta, hogy részt vehessen a protkóim tisztításában. Nagy figyelemmel és ügyesen végezte el a feladatot. Megígértette, hogy ő nyomhatja bele a ragasztót reggel.

Lefekvéshez készülődött, amikor Amira telefonált. Élvezet volt nézni és hallgatni, ahogy teljesen felnőtt módra, fel-alá járkálva beszélget. Hosszasan magyarázta, hogy az óra számait rosszul rakta vissza. Elmondta, hogy melyik szám hová került: a kettes a tízes helyén van, és így tovább. Magyarázott a vulkánról és a Világ... Itt elakadt, megkérdezte tőlem, mit is látott, majd a Világmindenséget emlegetve folytatta: és láttam bolygókat, Tejutat, és nappalt, éjszakát. Amira megkérdezte tőle, hol lehet ezt a programot megtalálni. Közvetítette a válaszom: „Anda küldte Pipusznak a programot, ő majd átküldi neked.” Átcsapott a villámokra: „És tudod, Anyuci, hogy a villám gyorsabb, mint a dörgés?” Meg kellett ismételnie, hogy két pattot játszottunk: „Nem mattot, hanem pattot.” Lehet, Amira nem ismerős a sakk világában. „Mondják a kindiben is, meg itt is, hogy fújjam ki az orrom.” - magyarázta, biztos feddésre reagálva.

Reggel engedélyt kért, hogy újra megnézze a vulkánt. Kiderült, hogy ő akarja kikeresni a leveleim közül. És pontosan emlékezett, hol találja meg, és hogy a „Volcano” címre hallgat!

Ragaszkodott ahhoz, hogy ő nyomja rá az alsó protkómra a ragasztót. Nem felejtette el, és ügyes volt.

Távozása előtt nagyon megdicsértem, hogy milyen okos és rendes volt. „És egy zsiványkodás se volt?” - kérdezett vissza.

Megnéztem, mit csinál az uszodában. Eleven volt, sőt, több: hancúrozott, szeleburdiskodott. A feladatokat részben jól teljesítette, részben félénken. Amikor például karúszókkal be kellett ugrania a vízbe (többnyire valami után), mindig Dia karjaiba ugrott. A végeredmény a lényeg: karmantyúkkal egyedül is úszott, jó néhány méter távolságra is (az úszás egyelőre = lábakkal kalimpálás). Két-három alkalom, és ugyanezt meg fogja tenni karmantyúk nélkül is.

Szóba került a hétvégi program, amikor feljönnek Pestre az apai nagyszülők. Valami olyat kezdett el mondani, hogy majd én a Theával játszom, de gyorsan helyesbített: „Jobb lesz, ha Apuci vendégeivel foglalkozom.” Mint egy felnőtt.

Közben láttam Theát. Lendületesen mászik előre is. Odavittem az asztalhoz, ahol Benedictus szendvicset evett, rá akarta vetni magát a kajára.

Pár napig nem láttuk a Kisunokáinkat. Utaztunk, elbúcsúztunk Barcelonától és a sí nélküli utazásoktól.

Pünkösd hétfőn fél egy után érkeztünk haza, Amira kijött értünk a reptérre mindkettőjükkel, röpködött az egész csapat az örömtől.

Egy pillanatra térjünk vissza azonban az előző pár napra, a meg nem írt cetlimhez.

Azt olvasom, hogy Dorothea 8 hónapos (azaz 16-án, vasárnap, illetve hétfőn született a feljegyzés), kapkod kaja után, és Amira szerint Benedictust már próbálta megszólítani: „Be”-t mondott neki. És valamiért nálunk volt, „parkolt”. Meglepett: odamászott a CD-tárlónkhoz, és lendületesen szedte ki a CD-ket, hetet-nyolcat pillanatok alatt. Aztán, Magdaléna lábába

kapaszkodva - igen kis segítséggel - felállt, csodálkozva nézett körbe. Nincs messze az idő, amikor teljesen önállóan is megteszi.

Nagy Herceg pedig beteg, nem mehet kindibe. Reggel maga jelentette be a kindibe telefonon, hogy nem megy. Amira diktálta neki a számokat, ő tárcsázott, bemutatkozott a teljes nevén, és közölte, hogy köhög, ezért nem fog bemenni. Amira átvette a kagylót, hogy megerősítse a bejelentést, azt mondta az óvónő, hogy elég régi darab, de ilyent még nem hallott, hogy egy nebuló maga telefonáljon.

Minket is felhívott reggel, és amikor Magdaléna megkérdezte, hogy a többiek hogy vannak, tömör választ adott: „Anyuci teljesen jól van, a Picur pedig pontosan úgy, mint én."

Ebédmeghívásunk volt tőlük, aztán valamiért el akart maradni, kapta megint a telefont, és kérte, hogy csak menjünk. Kis aranyos! Jót ebédeltünk, és keveset játszottunk is együtt.

A kedd estét betegen is velünk töltötte. A laptopot már teljesen felnőttként kezeli. A nagy gépen pedig vulkánoztunk ismét. Teljes képernyőre nagyítja, visszaáll az induló kis képre, aztán rámutat az egérrel az egyik kezelő-ikonra, és megkérdezi: „Ha erre rákattintok, mi történik?"

Magdaléna provokálta. Elmondta, hogy mi annyira, de annyira szeretjük. „Én legjobban Theát és Anyucit szeretem!" - válaszolta.

Szerda reggel valamit ki akart nyitni, nem sikerült. Nézegette az ujjait, majd megjegyezte: „Reggel nem erősek az ujjaim... csak egy kicsit."

Amira Őfelsége mesélte hazafelé az autóban, hogy Benedictus a reptéren pontosan visszaemlékezett a görögországi útjukra (közel két éve volt!), és kijelentette, hogy nagyon szeretne újra repülni. Minket nagy örömmel üdvözölt, és mesélgetett a hétvégéről: voltak vonatozni, vendégeskedtek. Félúton ránk szólt: „Csend legyen, nem tudok aludni." És nyomban elaludt.

Amira nyomban hozzájuk vitt bennünket, együtt ebédeltünk. Hercegünk igen keveset evett, mindenféle fíínomsággal foglalatoskodott. Közben alkudozni kezdett a szüleivel. Magyarázta, nem adakozó kedvvel, alkudozva, mihez hajlandó hozzájárulni: „Ha nekem 3 csokim (körülírja) lesz, és eszem az egyiket, nem kéritek el a többit! Akkor most megeszem (az akármit)." Megkapta tőlünk az ajándékainkat, a földgömb-puzzle-t és a Toblero-ját, az előbbinek egyszerűen örült, az utóbbinak azonnal nekiesett.

Másnap (kedden) megtartottuk a szokásos Bene-napot. Nagyjából a szokásos mederben zajlott, csak a vacsora előtti ropi-fogyasztást nem sikerült megakadályozni, így a két ütemben elfogyasztott vacsora bizony gyenge produkció volt.

Ami figyelmet érdemel:

A laptopon játszadozik, felkiált: „Pipusz, gyere, figyeld csak, mit találtam!?" És bemutatja, miként tudja az adott játékot magasabb szintre léptetni. El nem tudom képzelni, hogy működik ez a rendkívül okos agyvelő. Nem tud még folyamatosan olvasni, és ha tudna is, hogy tudja értelmezni a 3-4 lépcső szalag-szövegeit, amikre kattintva jut el a megoldáshoz? De nem csak megtalálja a megoldást, hanem memorizálja is, és megismétli. Megtapsoltam. Mi mást tehet az ámuldozó nagyszülő?

Azért persze kezd komolyabban olvasni is: mind sűrűbben olvas össze kibetűzött szavakat, akár nyomtatott nagy-, akár kisbetűkről van szó, sőt tegnap megfejtette a tejes dobozon a „tej" folyóírásos szót is. Heuréka!

Nagy esemény volt a mindenkeddi vihar is, ami a csillapodás szakaszában teljes szivárványt rajzolt az égre. Épp örvendezve csodálta, amikor Amira is felhívta, hogy figyelmeztesse a nagy eseményre. Ott ült a radiátoron az ablak előtt, amíg el nem tűnt az égi csoda. Megjegyezte, hogy most csak három színt lát, pedig többből szokott állni a szivárvány.

Reggel nem tudtam megvárni az ébredését, Magdaléna mesélt két érdekességről:

Nézi a falinaptárt, és megjegyzi, hogy egy hónap múlva megy úszótanfolyamra, majd felkiált: „Rosszul írták a napokat, 30 után 22-t írtak." Magdaléna elmagyarázta, hogy a 22 csak a hetet jelenti, most lesz az év 22. hete. Elgondolkodva hallgatott, ilyenkor elraktározza a hallottakat.

A kindibe menet kétszer is megjegyezte, hogy „Magdaléna, ez rossz utca, egy sávban szembe is jönnek" (parkoló kocsik miatt volt szűkület), majd hogy „Magdaléna, ez is rossz utca, nem engednek be". Tényleg szemtelen sor okozott behajtási nehézséget. Fiú, nem vitás!

További hírek, Magdaléna közvetítésével, meg lemaradt fontosságok:

Dorothea magától, segítség nélkül feláll. Belekapaszkodik valamibe, főként a járóka rácsába és felhúzza magát. Erőlködik, mert nehéz gyerek, de mindig sikerrel jár.

Benedictus önállóan megoldja a Szimba-CD „Városi közlekedés" oldalának mind a 25 feladatát. Biciklisták kerekeznek, ahogy emelkedik a szám, úgy mind bonyolultabb szituációban. Ki kell rakni „kötelező haladási irány" és „behajtani tilos" táblákat, Eleinte Amira segített neki, mondhatja akárki, hogy megtanulta, memorizálta. Az se lenne semmi, de Benedictus kikövetkezteti, melyik kerékpáros, vagy csoportjuk honnan hová megy, milyen kereszteződésben mit lát, merre kell irányítani. Kommentálja is hangosan, hogy mit miért tesz. Óriási!

Csütörtökön ment úszni, nagyon élvezte. Kapott egy katicabogár-díjat, szerénykedve közölte Nagyival, hogy csak egyet, mert nem igazán jól teljesített (minden résztvevő kapott egyet). Az oktató közölte vele, hogy még 2-3 katicabogár, és úszni fog. Hihető: már karmantyú nélkül kellett popsi-ugrani a vízbe, ahol Dia elkapta.

Ma Anyucival színházban járt, Hamupipőke előadást láttak. Telefonon elmesélte Nagyinak a „csúnya részt", amikor Hamupipőkének lencsét kellett válogatnia. Szabatos, szép mondatokkal. Szultán nem volt otthon. Magdaléna megkérdezte: „Egyedül vagytok?" „Nem, itt van Dorothea is." - felelte. „És most megyünk „Zsigmondba" (szomszéd utca) bodzát szedni."

Benedictus memóriája: Magdaléna valahogy szóba hozta a Szilvesztert. Hercegünk azonnal reagált: „És akkor megint eljöttök hozzánk, és hoztok nekem alma-pezsgőt?" Pontosan emlékezett, hogy az elmúlt Szilveszterre vittünk neki „Kölyök pezsgőt".

Itt töltötte a szokásos kedd estét - szerda reggelt.

Beteg: nem lázas ugyan, de nagyon náthás, ritkán fújja ki - többnyire csak hosszas könyörgésre - az orrát, néha köhög, prüszköl. Megmértük, 15,7 kg, sokat fogyott az utóbbi időben.

Mindezzel ellentétben olyan virgonc volt, mint még soha. Ugrabugrált, futkosott, fintorgott, bohóckodott. A többi idejét a laptoppal töltötte. A Szimbát üti-vágja, már nem csak a közlekedési oldalt, hanem erdei útvonalakat is. Nagyit igyekezett tanítgatni, nagyon erélyes volt. Megunta, áttért egyéb játékokra, a „golyóst" ketten játszottuk, a nehezebb feladatok kezelését rám hagyta, a narancs-golyókat mindig ő vezette be a lyukba. Sakkoztunk is egyet, nagyon ügyetlen voltam. A TV eszébe se jutott!

Keveset evett, pedig édességet (fagylaltot) csak vacsora után kapott. Bizonyára a dáthássága miatt ezúttal a pótvacsora is elmaradt, nem kívánta. Segített az asztal áttelepítésében, az ágy kihúzásában, szorgalmas.

Reggel korán el kellett mennem varrat-szedésre. Még otthon találtam, természetesen a laptopot bűvölte (és az orrát szívta). Megint befogott a „golyózásba". Amíg Nagyival el nem indultak via Mammut haza, le nem lehetett vakarni a gépről. A Mammutban lehetőséget kapott, hogy pót-gyereknapi játékot válasszon magának. Körbejárta a boltot, és szappanbuborék-fújót választott. Érdekes.

Nagyon élvezte viszont a központi szökőkutat, amikor magasba lövellt, két lábon ugrált örömében!

Este újra látjuk, szülői program miatt átmegyünk vigyázni rájuk, és lefektetni őket.

Az este nem hozott különleges eseményeket, hacsak nem vesszük annak, hogy Hercegünk náluk is pótvacsorát kért. Halkan súgta Nagyinak: „Itt is lehet pótvacsora?" Az igenlő bólintás után leszáguldott, és vidáman rám ugrott. Fotelben ültem, beemeltem magamhoz, összegyűrtem, amennyire lehetett, és „te kis aranyos, szeretnivaló" felkiáltással szeretgettem. Kibontakozott, elugrált a konyháig, majd kacarászva visszarohant, és újra rám vetette magát. Felejthetetlen, ilyenkor maga a megtestesült szeretet!

Theával nem kellett foglalkozni, Amira és Magdaléna megfürdették, lefektették, nyomban el is aludt. Pufi.

Most várom őket, nálunk töltenek pár órát.

Felszaladtam Amirához receptért, épp etette a „sovánka" Theát, aki pár mosolyt eleresztett felém, de aztán teljes odaadással evett. Ha így megy, egyéves korára utoléri (súlyban) Benedictust.

Hercegünk velünk van. Kindiből hazafelé el akartam vinni játszótérre, nemet mondott. A kocsiból kiszállva nem állt be a megszokott pozícióba, hogy lássam tolatás közben, hanem rám szólt, hogy csak akkor induljak, ha ő szól. Felkaptatott a bevezető úton a vendégkocsi-beállóig, és onnan szólt vissza, hogy OK. A kastélyban a laptoppal kezdte, tortagyártás játékot játszott... ott kell ülni mellette, bár mindent tud. Aztán JimJam következett... Sikerült levinni az udvarra. Magdaléna hívta, hogy nézzék meg, virágzik-e a hársfa, mondtam, én is megyek, ha vagy motorozik, vagy focizik, vagy golflabdával játszunk. Jó, motorozok! - adta be a derekát. Lent aztán 3 perc motorozás után kérte a golflabdákat és egy ütőt és mindenféle játékot talált ki: a garázsfal az én kapum, a kerti fa az övé, három-három labdával rúgjunk (lassan szokott át az üssünkre), aki bejut a másik kapujába, az pontot kap. 112 meg 5 volt az indulás. Aztán bonyolította a rendszert 112+6-7-8, 200 annak, aki jól játszik (vagy hasonló), eljutott 1000-ig. Elpityeregte magát, amikor jobb fogásra bíztattam, az lehetett az érzése, hogy nem jól játszik. Megpuszilgattam, és ettől kezdve csak dicsértük. Az egyik ütése után, csak úgy, magának megjegyezte: „A jó ütést meg kell tapsolni." Megtapsoltuk. Filozofálgatott, hangosan magyarázta a semminek, hogy *a gyerek úgy üt, ahogy akar, a felnőtt meg úgy, ahogy kell*. A számrendszerét is hangosan variálta. Kb. egy óra játék után kijelentette, hogy most visszafelé kell számolni, mert befejezzük, és neki is látott, minden ütés után nagyot vágott a számokon, végül kihozta, hogy 8:4 arányban ő győzött.

Fent újra laptopozott, és a nehéz „hol vannak a virágok?" játékot favorizálta, elég jól érti már, miként kell megfejteni, segít, mert persze nekem kell még csinálnom.

Jött az igazi, ősi „esti mese" a TV-ben, először Magdaléna ült mellette a fotelben, aztán átvettem a helyét, amikor Magdaléna elment vacsorát készíteni. Nagyon aranyosan „bújt", nem igen csinálta eddig.

Vacsorára tojásrántottát kapott, két tojásból, katonásan megette. Közben megjegyezte: „Magdaléna, már én is tudok rántottát főzni!" A pótvacsora csokis süti volt, jól összekente vele magát, nem is szerette, inkább tejet ivott. Megkértem, olvassa el, mi van a dobozra írva. Magdaléna le akart inteni, nem tudja még, mondta. „Dehogynem, TOL-LE, egy liter tej." - olvasta el a vegyes betűméretű, formájú szöveget. Szinte akármit el tudna olvasni, ha kicsit is odafigyelne. Egyelőre nem nagyon érdekli. Az ágy előkészítésén feltétlenül segíteni akart, és tisztességesen segített is: cipelte az ágyneműt, emelte az asztalt, göngyölte a szőnyeget.

Az ágyból telefonált Anyucinak, beszámolt a napról. Megtudta, hogy skarlát-járvány miatt nem megy holnap (és valószínűleg ebben a szezonban) kindibe. Flegmán vette tudomásul. Megnevezte a pajtását, aki kezdte.

Hét óra van, még alszik, hason, keresztbe az ágyon.

Ja, este megmértük: 111 cm magas és 16,2 kg. Ismét jól fejlődik, egészséges!

A kindi hiánya miatt sokat van velünk. Tegnap a hátsó udvarban rejtőztünk a Nap elől, homokozott, még mindig meglepően lelkesen. Igaz, Magdaléna sokat lendített a hangulaton, segített várat építeni, ahhoz hidat „rakni" vesszőcskékből, zölddel díszíteni a várat. Fent a lakásban sokat laptopozott, a tortagyártáshoz már nem kér segítséget.

El-elolvas egy-egy szót, dicsérem. Öntudatosan reagál: „A négyéves gyerekek még nem tudnak olvasni!" Kiigazítom a sommás nyilatkozatot: azért vannak, akik tudnak. „Vannak, vannak, de kevesen." - adta be a derekát.

A délutáni alvás után elrohantam repülő-modellt keresni, megígértem ugyanis neki, hogy amikor lemegyünk tartósabban Varira, lesznek új repíthető modellek. Nem kaptam. Vettem helyette golf-baseball gyerek-készletet, sok társasjátékot egy dobozban, két mese-CD-t, Milne „Micimackó"-ját. Készülődött már az uszodába, nem nagyon lelkesedett. Tudomásul vette, hogy azt szeretném, ha a Micimackó lenne az első önálló olvasmány, és hogy a társasjátékokat csak Varin bontjuk ki. A többi mai préda lesz.

Uszodából érkezve titokzatos arccal közölte, hogy titka van, Magdaléna nem hallhatja. Nekem pár perccel később a fülembe súgta, hogy „22 fokos a Tenger, bele fogok menni".

Megfigyelőképesség (Magdaléna mesélte):

- Belép a WC-be, pisilni. Rámutat a kagyló szagtalanítójára: „Elfogyott a sárga?" (Igen, lecserélődött kékre.)

- Ránéz Magdaléna matrachuzatára és megjegyzi: „Magdaléna, a te huzatod nem csíkos, mint a Pipuszé." (Jól látja, ki van fordítva.)

Komplett hétvége Varin. Pénteken délután mentünk le Amirával és a gyerekekkel, Szultán este jött utánunk. Benedictus az úton többször elmondta, hogy egyenesen a Tengerhez akar menni, a vízbe, fürödni. Ha nem is egyenesen, de lementünk, a vizet azonban hidegnek találta, nem úszott, csak Amira karján ülve barátkozott a vízzel. A lényeg, hogy szereti a vizet, amint lehet, bemegy, mire hazajöttünk, már sétálgatott a sekélyben. A kikötőben sakkozott, udvarolt egy helyes kislánynak, és homokozott.

A házban segített öntözni, hamar ráunt. Laptopozott, megnézett egy új DVD-mesét, sok mindent elolvas. Új játékokkal ismerkedik, tanul például malmozni.

Köszöntöttek a névnapomon, Benedictus hozta elő az ajándékokat. Először a saját készítményeit, egy köszöntő lapot, és egy általa készített virágot, aztán a szülők ajándékait, egyenként: fürdőnadrág, golf-zoknik, majd Kipling novellák Indiáról. Nagyon aranyosan adta elő az egészet. És a saját készítésű ajándékok kedvesebbek, mint akármi más.

Dorothea rohamléptekben fejlődik: mászkál, rámol, fel-felkapaszkodik. Eleinte csak barátkozott a szobából a konyhába vivő két lépcsőfokkal, ma viszont már felfelé önállóan fel is mászott. Mindig mosolygós, gagyog. Rövidesen (egy-két hónap) járni és beszélni fog...

Bene-nap volt/van (korán ébredt és már itt pötyögteti a laptopot). Amira hozta át, Sütit (Theát) is felhozta pár percre, Sütit, aki ma 9 hónapos, csupa derű, élénkség, gagyogás.

Hercegünk az istennek nem akart lemenni az udvarra, a golf emlegetésére hevesen rázta a fejét, a baseball-ra először igent mondott, aztán mégse mozdult. Laptopozott, de hogyan! Hív:

„Pipusz, nézd, ha itt beállítom erre-meg-arra, akkor ez-meg-az történik.” Bár mind sűrűbben olvas, azért a játékok beállításait még „csak” szóképek megjegyzésével kezeli, így hirtelen nem is értem, mit akar? Megkérdem: És be tudod állítani? „Persze, nézd csak.” És több lépcsőn keresztül állítgat, tényleg teljesen megváltoztatva a játék menetét. Itt az ideje agykutatót hívni, mert én *nem értem, hogyan működik Nebuló úr koponyája*. Később JimJam-ezett, vacsora előtt kicsit kergetőzött, majd megnézte az ősi „Esti mesét”, aztán jót vacsorázott, illetve több lépcsőben először fíííínomságokat, majd tojásrántottát evett tejjel. Lefekvés előtt szorgalmasan segített Nagyinak ágyat vetni, majd fürdés után pótvacsorázott. Ezúttal elégedettek voltunk az elfogyasztott kaja mennyiségével.

Az ágyból telefonált Anyucinak, ezúttal inkább igen-nemmel folyt a beszélgetés, mígnem kioktatta: „Anyuci, jegyezd meg, hogy amikor telefonálok, mindig az ágyban vagyok már.”

Utólag írom be: Magdaléna délután mesélte el, hogy foglalkoztatja a halál gondolata. Elalvás előtt kérdezgette, ki, hogy, mikor hal meg, majd azzal zárta: „Azt akarom, hogy Anyuci csak akkor haljon meg, amikor én már meghaltam.”

Visszatérek az elejére: laptop, kis reggeli, aztán laptop. Nemsokára viszem haza, ott is be lesz zárva: esik az eső. Nehéz volt a hazaindulás, halogatta, a laptopról áttért JimJam-ezésre, és azt az istennek se akarta abbahagyni. Öltözködni se volt hajlandó önállóan, kis szidásra került sor.

Dorothea: csupa derű, mosoly, kacarászás. Tényleg mászik lépcsőre, többször előadta. Szereti az arca kendővel eltakarásával előadott „itt a Thea, nincs Thea” játékot. Ha azt mondják neki, fel, a két öklét a homloka elé emeli, „le” felszólításra leereszti. Régóta megkeresi a nevén emlegetettet, ránéz. Hazafelé elfáradt, elsírta magát, az utolsó 30 km-t végigbömbölte, nem segített semmi.

Benedictus a laptop bűvöletében élt. Felraktuk a masinámra a www.JimJam.tv -t, csupa játék, csupa feladat, olyan élvezettel és akarással adott össze húsz alatti számokat, hogy belesápadt a nagy igyekezetbe. Az ujjain számolt, szükség szerint az én ujjaimat is igénybe vette. Megjegyezte, hogy ha egy-egy kezünkön túli összeadandók vannak, akkor a két mancs (2x5) egyenlő tízzel, és csak a maradék ujjakat kell összeszámolni, azt is, hogy amit az egyikünk felmutat összeadandóként, azt ismertként nem kell megszámolni, csak a másik ujjait. Mondogatta, hogy „akkor tudom, hogy ez X”, és csak a többit számolta hozzá. Felfedezte az „autók garázsból kiszabadítása” játékot, és bár otthon kis makettekkel ragyogóan ment neki, a gépen megjelenő ábrákkal bajlódott, sokat segítettem. Magamon pedig azt figyeltem meg, hogy csak akkor találtam meg viszonylag könnyen a megoldást, ha én használtam az egeret. Délután kimentünk a kertbe focizni, ő irányította a játékot, nekem nagy kaput jelölt ki (bokor és slag), ő nem védett, csak rúgott, szaladgált, magyarázott, mégis hamar megunta (tán túl sokszor védtem ki a lövését). Észrevette, hogy az előző nap lenyírt fű kis csíkokban száradt, szaladt a kamrába a kis gereblyéért, majd engem is elküldött egyért és nem nyugodott, amíg össze nem gereblyéztük, kannába nem gyűjtöttük, és ki nem dobtam a kukába a füvet. Nyugodtan abbahagyhatta volna a kertészkedést, de nem, kicserélte a gereblyét kapára, és komolyan gazolta (ahogy ő mondja) az új sövényt. Aranyos és rendkívül okos!

Megnéztük az uszodában: karmantyúkkal úszik mellen is, háton is, az utóbbira különösen büszke. Bátran ugrik a vízbe, lubickol.

Hazafelé megálltunk a kis boltnál, Magdaléna még oda se ért az épülethez, ő már aludt. Félálomban rám szólt, amikor hátranéztem, mit csinál: „Hagyjál békén!” Felvittem a lépcsőkön, félig aludt a vállamra hajtott fejjel, de amint letettem az ágyamra, felült, és tágra nyitott szemmel kijelentette: „Akkor itt fogom nézni a JimJam-et.” És nézte is. Aztán jött a laptop, nem sokat tudtam segíteni neki, mert le voltam taglózva, 100/50 volt a vérnyomásom.

Távcsővel nézte a várost az ablakból, amikor váratlanul megjegyezte: „Ez nem is bolygó, mert nem kerek!” Megmagyaráztam neki, hogy csak mert keveset látunk itt, ahol éppen lapos, de ha belegondol, az „Univerzum” klipben jól látni: amint távolodunk a Himalájától, úgy mind kerekebb a Föld. Elgondolkodott, mintha biccentett volna a fejével. Miket tud! Hihetetlen megjegyzés egy 5 év alatti gyerektől.

Jól vacsorázott, segített tisztogatni a protkóimat (ő kéri, szívesen segít).

Lefekvés előtt rendezett egy kis tánc-előadást. Mint régen, csak beszűkítette a „színpadot”. Az előszoba függönye mögül bújt elő, á, dehogy bújt, szinte szaladt, ahogy illik a színpad szélére, és ott mély hajlással köszöntött bennünket, és fogadta a tapsot. Előadás közben többször nagyot ugrott, néha dupla fordulatot tett. Megtapsoltuk, ránk szólt, hogy csak a végén kell tapsolni. A befejezést ismét mély meghajlással jelezte, több fejhajtással köszönte meg a tapsot. Imád táncolni, szerepelni. Ugyanakkor néha szégyenlős idegenek előtt. Ritkán.

Az ágyból felhívta Anyucit. Beszámolt az uszodáról, majd szép nyugodtan előadta: „Zsivány-kodtam délben. Az X kislánnyal odamentünk megfogdosni Diát... négykézláb... mérges volt, mert aludni kellett volna... nem, a többi se tudott.” Nem lehet jámbor lélek!

Reggel szokatlan dolgot művelt. Én előbb indultam el, mint ők, nem búcsúztunk el rendesen egymástól. Még pakoltam a garázsnál, amikor ők is leértek. Hercegünk leszaladt hozzám a garázshoz, sziával elköszönt, majd hagyta (!), hogy pár puszit adjak neki. Aki nem tudja, mennyire nem szeret puszilkodni, annak furcsán hangozhat, ha azt mondom, hogy tüneményes volt!

Tegnap lejöttünk Varázsra, és kisebb megszakításokkal itt fogjuk tölteni a következő jó két hónapot. Sietek feljegyezni pár dolgot, mert gyorsan felejtődnek. Rossz idő fogadott bennünket, csöpörgött az eső és útközben 16, itt 18 fok volt. Be kellett fűtenünk, én tréninget vettem fel, a lábam - zokniban és papucsban - így is fázott. Mára kisütött a Nap, és 24-25 fokig melegedett fel a levegő. Talán lesz valami nyár is idén.

Rekord alvással kezdte a nyaralást, jó három órát aludt ebéd után.

Játszott a laptopra telepített JimJam.tv-vel, először fordult elő, hogy fejben (nem az ujjaink használatával) adott össze két számot, amelyek összege 10 feletti. Emellett pontosan (!) tudja, mely számok párosak, melyek páratlanok, úgyhogy nyugodt lélekkel kezdtem el az összeadás szabályaira tanítani (azonos „nemű” számok összege csak páros lehet, eltérőké csak páratlan), hamarosan tudni fogja.

Dorothea azzal lepett meg (csak engem, a többiek jobban ismerik), hogy úgy mozog, mint a villám, és mindenféle kellék segítségével feláll, többek között a konyhai székbe kapaszkodva.

A tegnapi nap fő eseménye a Skype beüzemelése és használatbavétele volt, Szultán ugyanis római konferencián van, vitt magával laptopot az összes szükséges kellékkel. Amirával együttműködve is nehezen üzemeltük be ezt a remek szoftvert, amivel video-beszélgetést folytattak aztán, Szultán az egyik oldalon, Amira és Benedictus itt. Látni kellett volna, ahogy társalgott az Apjával, az egyik első kérdésre „olyan borongós”-ként jellemezte az időjárást. Bemutattatta Szultánnal a szállodai szobája minden sarkát. Lefekvés előtt még átment a szemközti szomszédékhoz, halat etetni.

Ma füvet nyírtunk a hátsó kertben. Egyrészt segített a fűnyírójával, aminek a fokozatait állítgatta lelkesen, majd átvette a munkafelügyelő szerepét, ő osztotta be, hogy miként szakaszoljuk a nyírandó felületet. Kicsit gereblyézett is, kapált is. Felfedezte a vakondok túrásának a vájatát, segített előkészíteni a füstpatron használatához szükséges dolgokat, majd szófogadóan félrevonult, hogy ne lélegezzen be füstöt.

Délelőtt lementünk a füredi sétányra, mert Amira megígért neki egy sétavonatozást. Érdeklődéssel figyelte a szépen fejlődő város épületeit. Utána kacsaetetés és fagylaltozás következett. Visszafelé működött a „talaj-szökőkút", mezítláb bement és rá-rálépett egy-egy sugárra, nem lett nagyon vizes.

Jó ebéd és alvás után a kertben játszottak, kirakodták a felfújható várat, a körül szervezett valami versenyt, amiből persze - lévén, hogy egyedül volt gyerek - nem lett semmi.

Vacsora közben beszélgettünk Hercegünkkel, többek között a tegnapi Skype-ozásról. Amira megemlítette, hogy ma nem lesz, mert Szultán közvetlenül a kongresszusról megy vacsorázni, nem fér bele. Magdaléna arra kapta fel a fejét, hogy Benedictus szemrebbenés nélkül olyan kifejezéseket használt, mint „és akkor a munkatársaival együtt fog vacsorázni?"

Jó hét telt el az utolsó naplóbejegyzés óta, sietnem kell, mert felejtődnek az emlékek.

Először Theáról, aki napról napra fejlődik. Változatlanul szinte nonstop eszik, mosolyog, kacarászik, de többet mozog, négykézláb viharosan, mindenfélébe kapaszkodva feláll. A konyhaszéket váratlanul magára is rántotta, hanyatt esett, a szék rá, a homlokán két szép kék búb nőtt, két nap alatt fel is szívódtak. Szeret apróságokat felcsippenteni, veszélyes korszak, nem tudni, mit kapna be a felcsippentett fűből, koszból.

Mind élénkebben és bonyolultabban gagyog, néha hosszasan visít (kiabál talán), hamarosan beszélni fog.

Amira kétszer is bevitte már a Tengerbe, kézzel-lábbal örül neki, alig lehet kihozni.

Benedictus pedig naponta képeszti el az embert a tudásával, kíváncsiságával, érdeklődésével.

Az úszótábor eredménye óriási: bátran és határtalan örömmel „úszik", egyelőre még csak kutyatempóhoz hasonlóan, és főként lábát használva, karmantyúkkal, de az öröme leírhatatlan! Kacarászva, kiáltozva úszik, beugráshoz még kér segítséget, oda kell nyújtani a karom, amibe belekapaszkodva hagyja el a medence partját. Preferálja a medencét, ami nem is baj, mert tiszta a vize. Néha úgy is belecsobban a vízbe, hogy nem kap segítséget, olyankor jól előre nyújtja a karjait, és lendületesen ellöki magát a medence széléről. Hazafelé az öt perc út alatt majdnem elalszik, olyan fáradt.

Ma versenyre hívta Anyucit: „Aki hamarabb ér oda, vagy nem ér oda, az győz." Érdekes elgondolás.

A házban a laptop a kedvence, órákat képes játszani, napok óta kártyázik. Sorra veszi a gépben található kártyajátékokat, a pasziánszot, Fekete özvegyet, Fekete macskát, pillanatok alatt megtanulja a játékszabályokat, a négy színt, a figurák rangsorát, mikor kell színre színt tenni, olvassa a feliratokat: kelet, nyugat, tegyen treffet... Közben kiismeri magát a megjelenő értékelésekben, száz feletti számokat is elolvas.

Trónörökös vejem pénteken csatlakozott hozzánk, hozott egy világító helikoptert-játékot. Óriási volt Hercegünk öröme, egy-két fellövést végignézett, aztán magához ragadta a kezdeményezést: előadásokat szervezett. Kiállt a kert közepére, mélyen meghajolt, és megpróbálta ő fellőni az egyszerű, de több színben tündöklő kereket, nem túlzott sikerrel. Következett Szultán, be kellett állnia a bokrok közé, Benedictus pedig bemutatta a közönségnek: „Bemutatom Szultán művészt!" Szultán is hajlongva lépett a közönség elé, és a cseresznyefa csúcsa körüli magasságba repítette a játékot. Taps, hajlongás. Jöttem én, azt hiszem, Pipuszként mutatott be. Én őt vezettem a közönség elé, a bemutatómban a „kedves közönség"-et is használtam, innen kezdve ő is „kedves nézőinket", vagy „kedves közönségünket" is vegyített a mondókájába. Hamar elkezdte cifrázni a neveket, művészneveket talált ki. Először Ax

Szultán lett Apuciból, majd Aix-ek következtek. Vacsoránál azzal lepett meg bennünket, hogy ő kérdezte meg, mit jelent az Aix név. Honnan szedte, nem tudni.

Lassan folyékonyan olvas. Írok egy e-mailt, az egyik mondatot azzal fejezem be: „Mi a megoldás?" Mellettem figyeli a munkám. Folytatom, ő beleolvas, folyékonyan adja vissza a „mi a megoldás"-t.

Sűrűn filozofálgat, fantáziál. Három példa:

VB-mérkőzést nézünk, rákérdez, mi az a büntetőrúgás, szabadrúgás. Elmagyarázzuk, jó körülményesen. Elkezd a büntetést kiszabó bíró iránt érdeklődni, mit csinál, hogy csinál, hogy büntet? Alig pár perc múlva Magdaléna megemlíti, hogy tárgyalásra kell mennie, ott is elhangzik a bíró. Felkapja a fejét, és újra kérdez. Vizsgálja az összefüggést a különféle bíráskodások, bírók között.

Sok a szúnyog. Rákérdez, hogy lesz ennyi szúnyog, hogy születnek? Őfelsége szabatosan elmagyarázza: a szúnyog anya petéket rak, azokból születnek a szúnyogok... Újra kérdez: „És amikor még nincs szúnyog, *Anyuci, hogy születik először szúnyog?*" Kész! Őszintén bevallottuk, hogy több elmélet létezik, Marsig menően, de igazából nem tudja senki. Ezúttal is a lényeget kutatta.

Azt fantáziálta tegnap, hogy a „titok-út" (a kikötőben nyílt új terület) bejáratához sorompót telepít, jelszó kell a kinyitásához, aki nem tudja a jelszót és mégis be akar jutni, azt egy kinyúló markoló állítja meg, és lecsípi az orrát. Apucinak vigyáznia kell - tette hozzá - mert a nagy orrából lecsíp. Persze sokkal zamatosabban, fantáziadúsabban adta elő, jót kacagtunk rajta.

A medencét változatlanul élvezi, eddig Anyucival versenyzett, tegnap Apucit is kihívta keresztbe-úszási versenyre, aki megadóan vergődött gyorsúszó gyermeke mellett (egyetlen karcsapással tudná átúszni).

Egyedül megtanul JimJam.tv játékokat, olyanokat is, amelyeket angol útmutató szöveg magyaráz, ő azonban az eddigi ismereteit használva kitapogatja a nyitjukat. Mindezt pillanatok alatt. Néha az adott mező működtetéséhez jelszó kell, kétszer mondtam el neki a nagybetűt és számokat is tartalmazó varázsszót, harmadszorra emlékezetből alkalmazta. Másnap reggel az ágyból egyenest a laptophoz jött, és közölte: „Amíg aludtam, elfelejtettem a jelszót." Elég volt azonban emlékeztetnem, hogy nagybetűvel kezdődik, már tudta is az adott betűt és a folytatást is.

Műszaki érdeklődése is változatlan. Elromlott az egyik locsolófej, előszedtem egy régit, pofozással körbeforgó fejet. Nagy érdeklődéssel nézegette, magyaráztatta a működési elvet. Másnap elég jól előadta Apának, mit tud a masináról.

Hál'isten maradt benne valami a gyerekből is. Reggel vettem új, „legyezőnek" keresztelt locsolófejet, megkértem, kapcsolja be, amikor kész vagyok a tömlővégre csatlakoztatásával. Alig hajoltam le azonban, hogy a helyére igazítsam, amikor bekapcsolta, telibe, pofán locsolva engem. Kiállt az ajtóba és gurgulázva kacagott a sikeres csínyén. A haszontalan gézengúz!

Dorothea felcsapott hegymászónak! Ma kora reggel kétszer is megmászta az emeletre vivő 15 lépcsőfokot, amik pedig abnormálisan nagyméretűek. Van köztük (az első) 24 cm-es is, a többi 21-22 cm-es. Nem akartam hinni a szememnek, de Amira se. Ő is csak csodálkozott!

Benedictus pedig kisebb balesetet szenvedett. A „medencésből" visszajövet valahogy nekiment egy alacsony sövénynek, amelyiknek az alja betonperemmel rendelkezett. Ebbe belebotlott, és ráesett a betonra, ami mintegy arasznyi hosszon felkaristolta a sípcsontja feletti

bőrt. Nem láttam még így sírni, sántikálni és panaszkodni: „Fáj, nagyon fáj!” - mondogatta sírva-szipogva. Hál’isten ebéd után jól aludt, délutánra ki is heverte a bajt. Annyira, hogy amikor - vigaszként - bemutattam neki az új „legyezve” locsoló fejet, rohangált, az esőt kerülgetve. Aztán meg hosszasan baseballoztunk vele, elmerült a követhetetlen játékszabályok kitalálásában, majd a labdaütögetésben. A szabályai általa teljesíthetetlennek bizonyultak, ezúttal azonban nem próbálta módosítani, nyugodtan ismerte el a vereségét. Közben Nagyit, majd Anyucit is kinevezte bírónak, az ő bíztatása volt a feladatuk.

Szabatos szépeket is mondott nem egyszer, de ez annyira hétköznapivá vált, hogy nem jegyzi meg az ember.

Hercegünk óriásit aludt, minden tekintetben kiheverte a bibit. Úszni is próbált a medencében, de hamar kifagyott belőle, „csak” 26 fokos volt a víz. Átmentünk a titkosba, kacsákat etetni, azoknak azonban hűlt helyük volt. Így - Amira ötletét követve - vakondok-túrásból földgalacsinokat gyúrtak, és azokat dobálták a vízbe, halakat próbáltak a parthoz csalogatni, sikertelenül, persze.

Dorothea rám maradt, tologattam a kocsiban. Amikor szedtem ki a kocsiból, kérdezgettem tőle, ki akar-e szállni. Igen? - kérdeztem, amire „ig”-gel válaszolt. Furcsa lenne, ha igen lenne az első szava. Mindenesetre úgy látszik, időnként próbálkozik szavakkal.

Benedictus elsorolta, milyen sorrendben fog eljutni Hugica az első lépésekig. Az apropó az volt, hogy a nappali dohányzó-asztalába kapaszkodva állt, majd szépen leült. Bene: „Először ülni fog, aztán térdelni, aztán nem kapaszkodva állni, aztán menni.”

Elrepült megint egy hétvége, Dorothea élénk mozgásával, Bene számtalan okos megnyilvánulásával.

Thea eszik-eszik, de mozog is: szinte csak állva hajlandó az ébren időt tölteni, felkapaszkodik, araszol, körbejár bútorokat, ha Amira távozik a környezetéből, nyafog egy pillanatra, aztán négykézlábra ereszkedik és rohan utána. A Tengerbe is beviszik a szülők minden nap, rúgkapál, főként a lábaival, rendkívül élvezi. Lassan a gügyögése is formálódik, igyekszik visszamondani szavakat. Négy nap múlva lesz 10 hónapos!

Hercegünk is nagyon eleven, fizikailag is, agyilag is. A sebesülését másnapra elfeledte, nyugodtan fürdött, elsősorban a medencében. Tegnap én is belementem a medencébe, és bemutattam, hogy kell víz alatt úszni, el-elkaptam a lábát, kacagott, kacagott. Szultánnal is viháncolt, dobáltatta magát a magasba. A Tengerben is bátran mozog, elúszik egyedül (szülői kísérettel) a 120 cm-es bójáig, talán még idén megtanul karúszók nélkül úszni.

Szellemi fejlődését csak tőmondatokkal illusztrálom, annyi szép mondás hangzik el részéről, hogy nem lehet részletesen foglalkozni velük. Ilyeneket mond: „*Szinte* csak egy perc az egész.” Kérdem tőle, látott-e engem a víz alatt? „Igen, de *tükröződtél*!” - és mutatja, magyarázza, hogy a hasamat így, a fejemet amúgy látta. Honnan vesz egy ekkora gyerek ilyen kifejezést és tudást?

Egyik vacsoránál ismét feltette a szúnyog születésére vonatkozó kérdést, hangsúlyozva, hogy az első szúnyog születése érdekli. Újra elmondtuk neki, hogy senki se tudja pontosan, magyarázgattuk. Közbevágott: „*És amikor még nem volt ember, hogy született az első?*” Kezdtem Darwinnal, meg a nem darwini evolúciós elméletekkel, Szultán megjegyezte, hogy több teória van. A teremtés-elméletig nem jutottunk el. Mi maradhatott meg az okos kis fejében?

A számolást imádja, dobálódzik a pontosan nem ismert három-négyjegyű, meg néha még nagyobb számokkal. Helyesen old meg általa feltett kérdéseket, feladatokat: „Mennyi egymillió meg hatvan? Egymillió hatvan!” - és hasonlók.

Két napja vacsora előtt (néha alatt), után golfozik a kétütős játék-golffal, szabályokat alkot, és egész jól püfölgeti a labdát.

Dorothea rohamosan fejlődik! Fizikailag: közlekedik bútortárgyak között, átkapaszkodik egyikről a másikra. Innen már csak egy lépés a saját lábon, támasz nélküli mozgás. Szellemi: Mind több dolgot kezel, vesz kézbe, adja át, ha kérik tőle. Autónak, vonatnak integet, búcsúzáskor is megteszi. Mind jobban artikulál, de-de, mondja, egyértelműen „beszél" az emberhez... Pár lépésre van az első szótól. És örökké mosolyog, ilyet még nem is láttam! Igaz, Amira szinte állandóan játszik vele, kacagtatja. Csillogó szeme értelmet tükröz, mint az anyjáé tükrözött anno, és Hercegünké nem is olyan régen.

Benedictus vízimádóvá vált. Elsősorban a „medencést" kedveli, lassú szoktatással odáig jutottunk, hogy ő maga küld el több méterre a medence szélétől, majd lelkesen hadonászva beleveti magát a vízbe. „Hol vagy, hol vagy?" - kiáltoz, mert a szeme persze csukva, hang után kalimpál. Próbálom mellúszó tempóra szoktatni, nem igen megy, bár büszkén vallja, hogy ismeri. A lábtempója viszont néha tökéletes, különösen, ha a kezét fogom és oldalazva úszik körülöttem. Csintalankodik is, kitalálta, hogy akkor lökjem-dobjam el magamtól, amikor a fülembe súgja, hogy „hülye Pipusz" vagy „kaki Pipusz". A fülbe súgás már nagypapai nevelés eredménye, eleinte hangosan tette ugyanezt.

Rajta van egyébként mostanság megint a „hülye-buta-kaki" korszak, ami leginkább Nagyit bosszantja. Remélem, hamar vége szakad a krízisnek.

Feltűnően jó étvággyal eszik, formálódnak az izmai.

Dorothea tegnap múlt 10 hónapos. Veszettül integet, embereknek, autónak, vonatnak, és nagyon is tudatosan. És bájosan. A mozgása is gyorsan közeledik a járáshoz, alig hajlandó az álló testhelyzeten kívül bármi mást felvenni, kapaszkodva, de körbejár bútorokat.

Benedictus ebihal, hápogó kacsa. Ráragasztottam egy napra az utóbbi nevet, mert a medencében hancúrozás közben számtalanszor lemerül, és felbukkanva vaksin tátog. Ő meg hangosan kiabálja: „Gyilkos Pipusz! Gyilkos Pipusz!" A medence közönsége - hál'isten - mosolyogva szemléli ádáz küzdelmünket.

Két aranymondása volt. Tegnap nézi a TV-t, kiflit majszol közben, teleszórja a fotelt morzsákkal. Rászólok: Bene, ne morzsálj már annyit. Kerek szemekkel, komoly pofikával rám néz: „Nem én morzsálok, a kifli morzsál." Hát nincs igaza?

Ma, a kikötőből jövet, Magdaléna megjegyzi, hogy Szultán nem is fog ráismerni, olyan fekete. „Apuci azt fogja hinni, hogy másnyelvű vagyok. A *másnyelvűek között sok fekete*." Kis tudós.

Doktorosdit játszik. Először magának rakott fel egy ragtapaszt a kis karsérülésére (füstölő vége ért hozzá, kis égési foltot hagyott, és a medencésben felhólyagosodott, majd kipukkadt, ezt ragasztotta le), majd Nagyinak rakott fel hasonló tapaszt. Ettől kezdve Magdaléna doktor úrnak szólította, amit perceken belül elvárt megszólítási módnak sajátított ki. Azt játszottuk, hogy úgy tettünk, mintha felhívnánk, el kellett mondani a panaszt, és tanácsokat osztogatott. Én elmondtam, hogy a könyököm három éve fáj. „Ne tessék sokat hajlítgatni. És emelni. Ha nem javul, tessék újra felhívni. Addig tessék hívni, amíg nem múlik el." Igazi doki-hozzáállás, nem?

Tegnap este jó négy órát töltöttem együtt Hercegünkkel: a strand előtti térségen hetek óta vándorcirkusz-szórakoztató létesítmény kínlódik, láthatólag kevés látogatóval. Amira a napokban (kedden) elvitte, és több „játékot" kipróbálva kedvezményes cirkusz-belépőt kaptak. Ezek felhasználása volt az alapcél. Az este 6 órai előadásra mentünk, de rajtunk kívül csak négy néző érkezett, így nagyon udvariasan (és szomorúan) közölték, hogy elmarad az előadás, a

jegyek vagy a 8 órai előadásra érvényesek, vagy visszaválhatók. Hosszú tanakodás után úgy döntöttem, hogy visszamegyünk a késői előadásra, 9 előtt úgyse fekszik le mostanság. Nem volt nálam a mobilom, meg hát vacsoráznia is kellett, elindultunk hazafelé. Alig léptünk ki a sátorból és tettünk pár lépést a kocsi felé, amikor Bene megállt, mint akinek földbe gyökerezett a lába és megszólalt: „Van egy ötletem: maradjunk itt és játsszunk." (Szegény nagypapa - kommentálta az egyik közelben álló sátoros.) Az együléses, hagyományos körhintával kezdett, alig indult be a szerkezet, valami olyat mondott, hogy elég. Bátran végigcsinálta azonban, láthatólag legyőzte a félelmet és élvezte. Látom, hogy a szemközti dodzsemnél két kocsiba is szállnak be, futnék oda, megállít: „Ne, ne menjünk, hátrafelé indul." Én szeretek dodzsemezni, fizetem a borsos árat, és beszállunk a harmadik kocsiba. Előre indul, és mi vagyunk a leggyorsabbak, kap a kormányhoz, instruál, hová-merre. „Ne menjünk neki a szélének!" Párszor ütközünk, az egyik kocsiban fekete apa a gyermekével, sikerül úgy oldalba kapni a kocsijukat, hogy Bene is, az elemózsiás szatyrunk is előre csúszik. Hercegünk hajtogatja, hogy nem sérült meg, kiszálláskor látom, hogy ő sértetlen, az én lábamon viszont kis horzsolás van. (Otthon a doktor úr ezt is letapasztja.) Kiderül, azért félt dodzsemezni, mert szentül meg volt győződve arról, hogy én nem tudom vezetni, csak Amira. De hát Anyucit is én tanítottam meg vezetni, mondom, amin elcsodálkozik. Következik a repülőgépes, sárkányos hinta, kicsit maga is unja, én nézni is. Hazamenetelt vezényelnék, lecövekel: „Még egyet, Pipusz!" OK, belefér, a sárkányvasutat választja. Itt jól emlékezett, hogy hátrafelé indul. A szerelvény lendületesen veszi a kanyarokat, ugyancsak kapaszkodni kell. A végén bevallja: „Minden kanyarnál félek, hogy kirepül, és nagyon összetörik." Kiszállunk, a dagadt kezelő rákérdez, hány éves, és közli, hogy jövőre már egyedül is mehet. Bene megfogja a kezem: „Pipusz, súgok valamit." Lehajolok hozzá. „Maradjunk itt nyolcig és játsszunk." A kedves dagadt mosolyogva visszamondja, fülelt.

Hazamentünk, vacsorázott egy keveset, aztán számolta a perceket, mint a hat órai indulás előtt. Korábban megyünk, mert megígértem, hogy a cirkuszi előadás előtt mehet még egy „játékot". A kis vonatot választja, hallani a dodzsemet és sárkányvonatot elutasító hangján, hogy van benne félelem. Jót csilingel a mozdonyon lévő kis haranggal, elégedett.

A műsor késik, de végül összejön cca. 60 fő. Újabb ígéretet vált be, veszek százért egy nyalókát. Hamar abbahagyja, átveszem, majd felváltva nyalogatjuk. Izgatottan kérdezget, most lesz-e előadás, és hogy a háttérben látható sík felület-e a függöny? Én kétlem, mondom, fényfüggöny lesz, de neki van igaza. A 6-órás elvetélt előadás előtt is a bejáratnál várakozó magas, udvarias ember nyitja a parádét, kislánnyal jelenik meg a porondon. A kislány elénekli az „Az én apukám egy olyan híres bohóc volt..." régi (Bilicsy) dalt, a férfi trombitán ismétli. Lassan kiderül, hogy ő a műsor oszlopa: bűvészkedik, krokodilt kezel, kis rágcsálók idomáraként tűnik fel. Elég jól csinálja, de a taps-provokálásnak nem mestere, csak egy-egy fejbiccentéssel zárja a műsorszámait. Figyelem Benét, élvezi és érti, amit lát. Többször sürgetné a bohócot, de amikor végre megjelenik Muki, nem esik le egyikünknek se, hogy a bohócot látjuk-halljuk. Itáliai duettet ad elő, ráénekel (jól) a magnóról előadott dalra, a női hangra parókát kap elő. A szünetben egy sor játékot tesznek egy asztalra, jön a tombola. Nem érti, hogy nem vehetünk meg semmit, veszünk végül két számot, de nem nyerünk. A második rész fénypontja a késdobáló család. a végén égő kanócos késeket dobál a mester, ez tetszik Hercegünknek. Meg-megjegyzi, milyen veszélyes. Következik Muki, aki a közönség soraiból kér fel vállalkozót és elbohócozza a késdobálást. A mi fénypontunk az utolsó szám: Repülő karikák címmel ügyesen adja elő egy nem elhízott (mint az összes többi hölgy-szereplő, bocsánat, a háló-akrobata sem) hölgy a sok karika pörgetését a testével, amit táncmozdulatokkal is kísér. Bene egy ideje - a kutyatáncoltatástól kezdve - kijár az üres első sorokba. A karikástól táncolva jön vissza és odasúgja: „Amikor látom táncolni, én is akarok." Buzdítom, jó, akkor táncolj. Végigtáncolja, sztroboszkóp-villogás mellett az egész számot, remekül,

ugrálva-pörögve, mint szokott. Lassan 25-30 m hosszt táncol be a széksorok közötti füves sávban, vissza kell hívnom, zavarhatja az előadást, aminek pillanatokon belül vége is szakad.

A kocsi felé haladva észreveszi, hogy az egyik lakókocsi mellett tűz van egy autó alatt. Oda-sietünk, hogy szóljunk, kiderül, hogy az autó mellett láthatólag ellenőrzött tűz ég. Megdicsé-rem, hogy szólt.

Öröm volt vele lenni!

(Elgondolkodtam, mi mindenen múlhat a siker, illetve annak elmaradása. Hízás, szerénység... Ki tudja még mi? A vándorcirkusz jobb volt a vártnál, és a társaság csupa kedvesség.)

Ma, vacsora közben megszólal Hercegünk: „Nem is tudom, hogy történt, de most olyan boldog vagyok, hogy Apuci itt van!" No comment!

Öt nap, nagy idő, amikor az ember az unokáiról írogat. Valami azért megragadt a szűkülő agyamban:

Nagy kirándulást rendezett Amira családja Dorothea nélkül. Erdőben barangoltak, Bene remekül érezte magát. Kivételesen van fotó is róluk (tilos!).

Thea határozott „Be-Be" kiáltással szólt Benéhez a minap. Ezúttal nem lehet félreértés! Kezdi formálni a szavakat. Könnyen előfordulhat, hogy Bene lesz az első kerekded szava. Érdekes lenne, miután sokáig testvéri féltékenységtől féltek a szülők. Benedictus el fog olvadni, ha így lesz.

Hercegünk viszont Góliát-léptekkel halad előre az értelem útján. Hadarva számol hetvenig, összead, foglalkozik a percekkel, órákkal, mind többet és mind folyékonyabban olvas, ritkán, de rövid mondatokat ír nagybetűkkel és nehezen követhető tördeléssel. Olyanokat fitogtat, hogy két perc hány másodperc, majd tágra nyitott szemekkel, elgondolkodva hallgatja, hogy 120, de ő is ki tudja számítani, mert azt tudja, hogy 2x6 az 12, és csak hozzá kell tenni a 60 nulláját.

Az egyik vacsoránál - ha jól emlékszem - ismét rákérdezett az ember keletkezésére. Nem tudom pontosan idézni, ismét a szúnyogokkal indult, onnan, a szúnyog mamától jutott el az emberig. Valahogy így: „És az ember? *Hogyan épült az ember, amikor még nem volt?"* Hűha! - hördült fel a társaság, nagyon nehezet kérdezel. Aztán Szultán pár szóban kifejtette a teremtés-teóriát, becsülettel hozzátéve, hogy más elméletek is vannak. Nem nagyon erőltettük az evolúciós elméleteket, épphogy érintettük.

Folytattuk a doktorosdit, én kezdtem, mert el kellett terelni a figyelmét valami akaratosko-dásról. Brrrr-brrrr, rácsengettem vacsora közben. Azonnal elfelejtett minden mást, vette az adást. „Halló, Bene doktor, mi a baj?" Elpanaszoltam neki, hogy a könyököm változatlan, nem javul. „Mondtam, hogy ne hajtogassa. Menjen olyan doktorhoz, aki *gyógyszeresen gyógyít*." Na, ezt hamar elintézted, kommentálta Szultán. Brrrr-brrrr, telefonálok újra. „Tessék, mi a panasz?" Mutatom neki a lábfejem, amit feltört a gumipapucs. *„Tessék olyan papucsot venni, ami nem töri a lábát, és tessék zoknit húzni."* Orvos se mondhatna bölcsebbet, lepetézik az ember. Tátva maradt a szám, és szépen megköszöntem a tanácsot kis dokto-runknak.

Kedden elutaztak Zalakarosra, teljes ellátást kérve, hogy jobban tudjanak pihenni. Tegnap, csütörtökön szól a telefonom, Bene szól bele. „Szia, nem tudjuk Nagyit hívni, nem veszi fel." Mindjárt adom, de előbb mondd, hogy vagy? Jót lubickolsz? „Rosszul vagyok, és van egy rossz hírem." Jaj, Bene, mi a baj? „Hánytam is!" És lázad van? „Igen, van." Nagyinak részletesebben előadja, majd Amira is elmondja: amint megérkeztek, kitört rajta (és enyhébb változatban Szultánon is) valami fertőzés, Hercegünk és Amira két napja lefüggönyözött,

légkondis szobában élvezi a remek üdülőt. Határtalanul pechesek, nem tudnak úgy nyaralni, hogy valami fertőző nyavalya el ne kapná őket. Alig várjuk, hogy visszatérjenek. Igaz, csak egyetlen napig leszünk együtt, aztán mi, Magdalénával felmegyünk Pestre, hadd élvezzék zavartalanul Szultán két hét szabadságát.

Váratlan fordulat: tegnap délután Amira telefonált Nagyinak, hogy Pesten vannak, a 40 fokos láz miatt (nem volt világos, újabb magas láz miatt-e, de valószínű) és Bene tartós rosszulléte miatt hazamentek, onnan pedig egyenesen a gyerekorvos Katarinához, a kórházba. Katarina jóváhagyta a szülők által alkalmazott gyógymódot (antibiotikum), és elmondta, hogy Tenger-környéki vírus lehet a bűnös, sok az onnan eredő megbetegedés. (Úgy látszik, kánikulában minden víz csodás életteret biztosít az emésztőszerveket támadó vírusoknak.) Amritáék bezárkóztak a palotába, bekapcsolt minden légkondit, és gyógyítja Hercegünket. Én meg látom a lelki szemeim előtt a soványodó, elesett Benét, és megszakad a szívem.

Ma reggel fél 10 körül csöng Magdaléna mobilja és Herceg maga jelentkezik, felnőttként. Elmondja, hogy jobban van. „Mióta itthon vagyunk, nem hánytam, hatott a gyógyszer.” - mondja. És hogy érzed magad? „Hát, olyan... közepesen.” - definiálja a helyzetet. A kérdésre, hogy mikor jönnek Varira, azt feleli, hogy még nem tudják.

Magdaléna átadja nekem is a telefont. Nekem is elmagyarázza, hogy „mióta itthon vagyunk, nem hánytam, már csak egy kis lázam van, pont közepesen érzem magam”. A mikor jöttök kérdésre egyenes választ ad: „Majd, ha meggyógyultam.” Mondom, hogy mi holnap felmegyünk Pestre.” A kastélyba?” - kérdez rá.

Újra visszakapja Nagyit, és elmagyarázza, hogy már eszik háztartási kekszet és „száraz” gabonát. Nem sok, de volt már rosszabb is. Még nem tudok fellélegezni. Drukkolok, ússza meg ez az aranyos, szuper-értelmes gyerek minél kisebb károsodással ezt a rohadt fertőzést!

Dorothea: mind sűrűbben mondja Bátyónak, hogy „Ben-Ben”, ez lesz az első szó. Át-szaladtam hozzájuk ma, amint meglátott (a ketreckében állva), azonnal nyújtotta a karját. Üdvözlésnél több, amit csinál, úgy tűnik, kéredzkedik is az emberhez. És közben visongat is, szólni szeretne.

Bene normális gyerekként viselkedik, de nagyon sovány. Elvitték vérvételre, és egyben meg is vizsgálták szegényt. Nem találtak semmi különösebbet, leszámítva vérszegénységet és vas-hiányt, ezek rendezése megindult. Meg is mérték: 14 kg! Visítani volna kedve az embernek, néhány nap alatt több mint két kilót fogyott, szinte hihetetlen. Reggel még volt hőemelkedése, de napközben már láztalan volt. Próbáltunk sakkozni, hamar elfogyott a türelme, leütötte a királyomat. Elővette a „Lucky Ducky” társasjátékot, elég szabatosan elmagyarázta a szabá-lyokat, de 3-4 perc után azt is összeszedte. Próbált Anyucival építőkockákból csinálni valamit, az sem ízlett neki. Nem aludt ebéd után, fáradtnak, nyűttnek, türelmetlennek látszott. Végül leült a TV elé JimJam-et nézni („Nálunk a 104-es csatornán van!” - felkiáltással), elbúcsúz-tam, és nagyon szomorúan távoztam. Megbeszéltem vele távozóban, hogy ha az kindiig visszahízik 16 kilóra, kap valami komoly ajándékot tőlem. „Varázspálcát kérek.” Jó ideje ez az álma, meg fogja kapni, ha nem is éri el a 16 kg-ot.

Hercegünk tegnap végre láztalan volt, és többször jól evett. Talán vége ennek a borzasztó nyavalyának. Segített Apjának székeket festeni, és a szomszéd házba is átment pajtásokkal játszani, meg pizzát enni. Heuréka!

Tegnap, miután Bene két napja láztalan volt, a Amiráék délután lement Varázsra. Az esti telefonok szerint minden rendben zajlott, mindkét gyerek otthonosan érezte magát, és rendben bújtak ágyba.

Reggel csörög a mobilom, Bene szól bele: „Pipusz, nagy baj van!” Szerencsére egészséges, csilingelő hangon tette meg a vészjósló bejelentést, nem kaptam a szívemhez, hanem megkérdeztem, mi az a nagy baj? „Vakondok vannak, és nem találunk füstbombát. Már tegnap is voltak, de ma reggel egy nagyot találtam.” Hát, innen mit tudok csinálni? Keressétek a kamrában.” Ott már kerestük, nincs. Akkor én lelapátolom a földet a túrásokról.” - mondja a kisokos, én se tudnék jobbat kitalálni. Később Magdaléna és Amira beszélnek telefonon, megtudjuk, hogy az egészséges, szorgos fiatalúr már nem csak lelapátolta a földet, hanem meg is talált három vakondok-lyukat. OK, minden rendben! Ha ezzel így foglalkozik, nincs semmi baja.

Csak apró telefonhírek érkeznek Varázsról, és nagyon el vagyok foglalva a könyvkiadás körüli teendőkkel, ezért pár mondattal tudom csupán körvonalazni az unokák fejlődését.

Alig, hogy visszamentek Varira, Dorothea két napig lázas beteg volt. Nem annyira, mint Hercegünk, de ő is valami vírusos fertőzéssel kínlódott. Hamar kigyógyult, túlságosan is eleven, legalábbis erre utal Amira megjegyzése, hogy „nagyon erőszakos, hozzá képest Bene kismiska”. Nem beszél még, de Benét mind szaporább Be-Be-Bével hívogatja.

Hercegünk egészséges, de a rossz idő miatt alig volt a Tengernél, akkor is a „medencésbe” volt hajlandó menni, a tóba nem. Kirándulgatnak, elkíséri Anyucit bevásárlásokra. Az egyikről úgy számolt be telefonon Nagyinak, hogy „nem kaptunk húst, és Anyuci azt mondta, hogy ez nagyon bosszantó”. A beszélgetés egyébként eltartott vagy tíz percig, Magdaléna lelkendezve számolt be róla: „Mintha felnőttel beszélgetne az ember.”

Rövidesen váltjuk Szultánt, Magdaléna vasárnap, én hétfőn megyek le, mert hétfőn reggel veszem át az 50 db. új könyvem Szegeden.

Jesszusom, megint hányt reggel, és ahogy az óvatos (ne rémítsünk) megfogalmazásból kisejlik, nagyon. Szegény gyerek! És van valami baj a Tengernél is, mert úgy hírlik minden második gyerek kap valami vírusfertőzést a víztől.

Magdaléna délután lerohant, és a kertben már vígan szaladgáló Benét talált ott, fel is hívtak együtt. Hercegünk elújságolta, hogy: „Mindenki elment, Apuci is. Csak három hetet volt velünk.” - panaszolta. Vigasztaltam, váltott: „Vannak vakondok, és van füstpatron is!” Készül a nyomorult vakondok kifüstölésére. Elpanaszolta még, hogy az almafája levelein tetűk vannak, mit csináljunk?” Mikor elmagyaráztam, hogy majd Karcsi bácsi megmondja, mivel kell permetezni, kis permetezővel bepermetezzük a fát, közbevágott: „Én is ezt mondtam Anyucinak.” Hamar átadta a telefont Nagyinak, mert giliszta-fogással volt elfoglalva. Valamit vitatkoztak, hogy mit csinál aztán vele, úgy tűnt, eltemeti. 16,7 kg, mondta Amira, egész nap nem evett, de a súlya viszonylag jó. Alig várom, hogy lássam, holnap sietek hozzájuk.

Lassan egy hete vagyunk ismét együtt Varázson, de sok írnivaló nem jött össze.

Dorothea egyenletesen fejlődik, sokat mászkál, egyedül is eljátszogat a többnyire nem játéknak készült tárgyakkal, például vizes műanyag üvegekkel. A „szókincse” Ana-val bővült, Amira nagy örömére.

Érdekes újdonság, hogy Bene előadásait megtapsolja! Bátyó bemutatja a varázspálcáját valakinek, magyaráz vagy meghajol, Thea határozott tapssal jutalmazza.

És ha ehetőt lát, eszi.

Kis Nagy Hercegünket nagy csalódás érte. Teljesítettük az ígéretünket, vettünk neki egy varázspálcát. Én hoztam le, amikor Szegedre is mentem a könyveimért. Többször rám telefonált, faggatott, hogy tényleg viszem-e, hogy tényleg igazi-e, „mert vannak nem igazi varázspálcák is.” Mikor aztán megkapta, és rájött, hogy csak művirágot lehet elővarázsolni,

nagyon kikaptunk tőle: „Azt mondtátok, hogy igazi, csaltatok, becsaptatok." Órákig duzzogott, aztán kitalálta, hogy trombitálni is tud vele, az valamennyire megnyugtatta.

Nem megy vízbe (nem csoda a kétszeri fertőződés után), inkább homokozik, kergetőzik. Vezéregyéniség, bíróként lép fel, ha két gyerek versenyt biciklizik.

Sokszor mérgelődik, szid bennünket, én nagyon sajnálom olyankor, mert nálam összekapcsolódik a soványsága és a sűrű rosszkedve, nem tudom, nincs-e igazam.

Új memória-bravúr! Meglátogattuk Tónimariék rokonainkat, alig léptünk be a lakásba, megkérdezte: „Most is síkos az erkély?" Egy pillanatig nem értettük, meg is magyarázta, hogy „mint tavaly volt?" Kerek egy éve nem járt ott, de emlékezett, hogy eső miatt óvatoskodni kellett, kézen fogva mehetett csak ki.

Szultán tegnap megérkezett, nagy volt az öröm!

Dorothea ma 11 hónapos. Vidámsága, étvágya változatlan. Tegnap Szultán megmérte a súlyát, de nem közölte, gondolom, ma kiderül. Az eddig elég gyér (enyhén rózsaszínbe hajló szőke) haja két hete rohamosan nő, hátul göndörödik. Várjuk, mi lesz az első szava.

Bene hangulata változó, az étvágya rendeződni látszik, és tán tegnapelőtt megmérte magát, 16,3 kg, lassan összeszedi magát. Az már nem újság, hogy a súlyát szabatosan közli: „Tizenhat egész, három tized kiló vagyok."

Tegnapelőtt kiszemelt magának két fiúcskát, játszótársnak. Apai tanácsot követve bemutatkozott, és kérte, hogy játsszanak együtt. A vele nagyjából egykorú gyerek csak teljes nevén szólította (mert hát úgy mutatkozott be). Benedictus valószínűleg kimutatta vezéregyéniség voltát, mert az új barát megkérdezte: „Bene, te mindent tudsz?" Mit válaszol egy közel 5 éves gyerkőc: „Nem mindent. *Sokszor rosszalkodok, mert nem tudom, mi a jó."* Nagyon aranyos, nem?

Vendégekkel iszogattam tegnapelőtt este, kissé spiccesen hamar elaludtam. Az egész nap várt vihar elalvásom után tört ki, Benedictus még ébren volt és beszámolt róla: „Azt hittem, valaki dörömböl az ajtón, pedig csak a szél csapkodta. És képzeld, először jött a villámlás és a szél, aztán a dörgés és az eső."

Nem figyeltem, vacsora közben beszélgetett a család arról, hogy mennyire jobb lesz, ha Dorothea is megnő egy kicsit. Csak bátyó reakciójára kaptam fel a fejem: „Majd együtt zsiványkodunk Theával."

Valami szülő-szidás miatt Szultán magyarázott neki, hogy van olyan család, ahol ilyenért úgy kikapott a gyerek, hogy egész nap sírt. Sokáig kérdezgette, mi az a kikapás? „Mi az a kikapás? De mi az? Megütötte a gyereket?" Végül azonban nem izgatta nagyon a dolog, napirendre tért felette. Disznó módra arra bíztattam, hogy ha nagy szidást kap, jöjjön hozzám, én nagyon szeretem. Kapásból válaszolt: „De nem leszel mindig ott, amikor szidnak!"

Vettem neki egy mesekönyvet, „Kalóz-kaland" a címe. Annyira tetszik neki, hogy a szövegét elkezdte átírni a laptop „JimJam.tv" írás-tanulás ablakába. Betű-diktálást kért először Anyucitól, aztán - tegnap este - tőlem. Diktálgatok, aztán meglep: egész szavakat is leír hallás után. Megtapsolom, és örömmel mondom Anyucinak, mi történt. „Ó, már nekem is többször leírt rövidebb szavakat." Rettenetesen fog unatkozni a suliban, még két éve van addig. Meséket fog írni, az algebra lényegét tudni fogja. Ajaj!

Kalandpark volt a hétfői műsor, azzal kombinálva, hogy beugrottunk Magdaléna nálam pont egy évvel idősebb nagybácsikájához, Béla Őfenségéhez. Dorothea nyűglődés nélkül viselte a jó négyórás kalandot, ez csúcsteljesítmény az ő korában.

Bene nagyon sürgette az odaérkezést, Béláék elé akarta sorolni a Kalandparkot, Béláéktól viszont nehéz volt elvonszolni, fotóalbumtól kezdve macskakeresésen keresztül egy varázslatos műhelyig minden lekötötte a figyelmét, meg az eső is eleredt. Az eső elállta után végül elindultunk. Megjegyezte: „Jó lenne, ha volna kesztyű, mert a kötelek biztos megáztak, és ilyenkor csúszósak." Miért, Bene, csak nem kell kötelet mászni?" - kérdeztem én. „De igen, *a kalandparkok már csak ilyenek*!" - vágta rá.

Ott aztán kiélte magát, Amira segítségével, aki olyan kalandokba is belevitte, amilyenekbe én nem mertem volna. Ilyen volt például a révkomp, amire bátran felhozta, sőt amikor rákiáltottam Benére, hogy ne hajoljon a víz fölé, még le is intett. De jó is lenne, ha önállóan tudna úszni ez a gyerek! Oda-vissza megtettünk 50-60 métert, kötéllel húzva a vízi járművet. A vízi dodzsemre pedig felültette maga elé, úgy kergetőztünk egy kicsit, vigyázva, nehogy ütközzünk.

Bene favoritja a gumiszőnyeg volt, kétszer is visszatért oda, és remekül ugrált, féllábas gyakorlatokat is bemutatott. Nagyot viháncolt a kisebbik légváron, ugrált, el-elvetődött, hancúrozott. Két attrakció elől is meghátrált, a nagy légvárra ugyan - kötélhágcsón - felmászott, de a csúszda szakaszra kilépve meghátrált. „Félelmetes!" - kiabált le. Igaz, a kötélhágcsón aztán szépen visszamászott, ami nem kisebb feladat, mint lecsúszni. Közben azért odafent bemutatta vezér-hajlamait, a felmászó nagyobb fiúkat fogadta a tetőn és mutatta az utat a csúszdához. Az alig kéthetes bobpályán, gumiszalagon felutazott ugyan Amirával a pálya tetejére, de ott nem mert beleülni az elég primitív, nagy autóköpenyhez hasonlító bobba, inkább vállalta az egyedüllétet, mert Amira tett vagy három kört (és nagyon élvezte). Nekem kellett felmennem, és lesétálni vele a pálya mellett.

Jót ebédeltünk, Benedictus is. A napokban Amira megmérte, 16,5 kg volt. Lassan eléri a betegsége előtti súlyt, az izomzata is formálódik.

Tegnap látogatást tettünk kedves ismerősöknél. Benedictus jót játszott a nála pár évvel idősebb Petrussal, különösen a házi ugrálón, ami méretesebb, mint a kalandparkiak. Félt viszont a két aranyos kutyától, amikkel viszont Dorothea jól megvolt. Varira visszatérve Nagy Herceg még tele volt energiával. Lőttünk párat - kellő bemutatásokkal és hajlongással kísérve - a világító helikopterrel, aztán kierőszakolt belőlem egy kis kergetőzést, amiben már legyőzhetetlen (részemre sajnos, egyébként hál'isten), fürge, mint a nyúl.

Dorothea egyébként egy-két hete ül, és pár napja egyértelműen gá-gá-val jelzi, ha valamit akar, szeretne. Személyeken kívül tárgyakat is felismer, például ha labdát mond neki az ember, megy (mászik) érte, és elgurítja.

Bene aranyos játékot ajánlott: „Kérj 10 kívánságot, és megmondom, meglesz-e?" Elsőre azt kértem, hogy a könyvemből fogyjon el 300 példány. „Meglesz!" - felelte. Másodiknak azt kértem, hogy Benedictus legyen okos, bölcs és szófogadó gyerek. „Nem lesz meg!" - vágta rá gondolkodás nélkül. Kellő önismerettel rendelkezik.

Egy teljes nap nagyon jó fiú volt!

Összeállítottak Anyucival egy „Ötletek rosszalkodás ellen" listát. Az első kettőt ő találta ki, ide kellett volna írnom, annyira jók voltak. Talán meg tudom még szerezni. Az első valahogy úgy szólt, hogy „*ha az agyam rosszalkodást akar kezdeni, meg kell kérdezni a szívemet, és arra kell hallgatni*". Szultán aztán elmondta, hogy ez már korábban kialakult benne: az agy akarja a rosszalkodást, a szív leinti. Óriási, nem? És ezek a tanácsok hatottak rá, legalábbis aznap. Mert másnap este ismét rosszalkodott. Megkérdeztem, mit mond most a szíved? „Azt mondja, hogy buták a felnőttek!"

Viccelődök vele: ha borospohárba öntöm a sört, elszégyelli magát. Miértek sora következik, meg csodálkozás. Először megérti, hogy minden italhoz más pohár illik, aztán felkacag: *„Nem is tudja elszégyellni magát, nincs feje!”*

Az utolsó napokban már unja Varázst, csak az ismerős (és új) gyerekekkel érzi jól magát, sokat játszanak a homokozóban. Egyértelműen vezéregyéniség! Nála nagyobb gyerekek között is pillanatok alatt ő diktálja a programokat.

Szinte minden este tánc-produkciókat ad elő, volt úgy, hogy Amirát is bevonta az előadásba. Együtt szalagtáncot adtak elő, biz’isten jobb volt Anyucinál!

Tegnap valamennyien hazajöttünk, előre örült a sátras ágyának.

Változatlanul kedd az ő napja nálunk. Aranyosan játszott, laptopozott, segített az ágyat kinyitni, bevetni, állítgatta a kis játék-óráját.

Korán ébredt, nem pisilt, nem akart reggelizni se. Két-három kanál után letette a földre a „gabonás” tálkát, és csak rázta a fejét, nem kér enni. Felhívta Amirát, hogy jöjjön érte, aki nem ugrott azonnal, erre elkezdett pityeregni. Kiderült, rosszul van, el is sápadt. Fájt a hasa. Lehet, hogy szédült is. Legalábbis nehezen vette a lépcsőket a palotánál.

De hogy mennyi agya van! Megjegyezte Nagyinak: „Ez nem lehet vírus. Háromszor nem lehet ugyanaz a vírus!”

Elszaladt pár nap, a morzsákat szedegetem össze:

Hercegünk a szemközti szomszédjuknál aludt. Ott játszottak délután, majd felajánlották a fiatalúrnak, hogy aludjon ott, a két nála nagyobb fiúval egy ágyban. Örömmel maradt, Amira sokáig várt a riasztásra, hogy menjen át a hozzá mindig ragaszkodó gyermekéért, de nem történt semmi. Benedictus először aludt idegenben úgy, hogy nem volt előre elrendezve a dolog. Igazi nagyfiú! Reggel nem evett szinte semmit, de aztán fokozatosan megjött az étvágya, estig megette a szokásos napi adagját.

Két nap után átmentem hozzájuk, hogy rájuk nézzek, alibiként átvittem a frissen vasalt holmijukat.

Thea nagy szemekkel nézett rám, nagyon nehezen jelent meg valami mosoly az arcán. Át akartam venni Amirától, elfordult, és nemlegesen rázta a fejét, keményen, megalkuvást kizárva. Pár nap alatt elidegenedett tőlem. Amira szerint Édesapjával is művelt már hasonlót. Lassan barátságosabbá vált, de nem igazán kedvelte, ha foglalkoztam vele. Ez eszembe juttatja Indiát, ahol 8 napos dél-indiai egyszemélyes turné után hazatérve Amira lányom sivalkodva riadt meg tőlem, amikor fölé hajoltam. Ennyi elég az elidegenedéshez!

Benedictus a szomszéd Ádám gyerekével játszott, az ötödik köszönésemre volt hajlandó sziát kinyögni, de a fejét se emelte fel a játékból. Jól van, nem az én napom.

Megjelent a szomszéd kisebbik gyermeke, folytatták, mind viharosabban a játékot, aztán az Édesanyjuk is megjelent, elvitte őket. Valahogy Bene is besorolódott, átmehetett, amíg nem vándoroltak tovább a nagyszülőkhöz. Szinte ugrált az örömtől. Pajtás-hiánya van, nem vitás.

Magdalénával és Marával lementünk Varázsra péntek-szombatra, alig indultunk el, meg-szólalt Magdaléna mobilja. Bene érdeklődött, hol vagyunk, mit csinálunk. Mikor meghallotta, hogy Varira megyünk, rákérdezett: „És én mikor megyek?”

Pár órával később jelentette: „A vérvétel-lelet jó, nem vagyok már vérszegény.” (Reggel voltak kontrollon.) Rég várt jó hír, a baj csak az, hogy a gyomor-érzékenység oka még nem igazán világos.

Magdaléna megemlítette neki valamelyik nap, hogy felhozzuk Varázsról a lent maradt szobai játékait, például a „200 társasjáték”-ot. „Nem is 200, csak 8, megszámoltam.” - jelentette ki határozottan, amiből csak az érdekes, hogy mutatja, mennyire érzi már a számok nagyságrendjét.

Magdaléna emlékeiből:

- Írogat, nagybetűkkel, de jól tagolva a szavakat. Levelet írt például Amirának: „Mindig nagyon foglak szeretni, Anyuci! - Bene.” Borítékba tette, és úgy rakta az asztalra.

- Vendégek voltak, a szülők felnőtt lánygyermeke „szakadt” farmert viselt. Bene megjegyezte: „Nagyon rongyos a nadrágod, nálunk sok cérna van.”

Váratlanul szép, napsütéses időre ébredtünk, és kiderült az is, hogy hibásan szerepelt bajnokság a tatai pályán. Magdalénával és Nagy Herceggel kiszaladtunk, megkóstoltattuk vele a golfot.

Odafelé számtanozott, egyrészt az hátralévő idővel foglalkozott, másrészt a kilométereket számolta visszafelé. Hibátlanul.

Odakint hintázott egyet, amíg én pakoltam ki a kocsiból, aztán irány a „putting range”. Próbáltam a fogást magyarázni, mit szabad, és mit nem, elutasított. Ügyesen gurítgatott, és fölöttébb meg volt magával elégedve. Mutattam egy embert, mondtam, az az oktató (tévedtem). Rávágta: „Minek az oktató, amikor ilyen jól játszok.”

Az igazi pálya érdekelte, mentünk a gyakorló pályákhoz. Éles szemmel ő találta meg a drive-jaim labdáit. Maga nagy izgalommal sietett a green-ekhez, ahol befejezte az adott lyukat (begurította a labdát a lyukba).

Nagyon öntudatos, úgy gondolja, mindent kitalál. Arra sikerült rábeszélni, hogy az ütő síkját az ütés irányára merőlegesre fordítsa. Visszafelé nagy viháncot csaptak Nagyival a kocsiban.

Amira finom ebéddel várt bennünket, Bene éhes volt, annak ellenére, hogy egy szendvicset még Tata felé elfogyasztott, és kint is majszolt valamit.

Thea ezúttal régi barátsággal, széles mosollyal fogadott. Ül, sőt terpeszt ül. És magyaráz, magyaráz.

Benének tegnap volt az utolsó szabad napja, a kindi ma nyit. Amira és Magdaléna nagy programot állított össze.

Délelőtt Amira bevitte két gyermekét Szultán munkahelyére, bemutatkozó látogatásra. Hercegünket flegmán hagyta a dolog, annál többet, hogy szép volt, jó volt, nem lehetett kihúzni belőle. Az ebédet is házon kívül, a Rózsadomb bevásárló központban fogyasztották. A kérdésre, hogy mit evett ebédre, Bene határozott választ adott: „Leginkább semmit.” Jót kacagtunk, erre kiegészítette: „Csak egy kicsit.” Magdaléna jó félórát foglalkozott azzal, hogy délutánra mese-mozit szervezzen kettejüknek. Sikerrel. Telefonon egyeztetett Amirával, hogy mikor menjen Hercegünkért, aki váratlanul átvette a telefont Amirától. Lelkes hangon közölte: „Magdaléna, van egy remek ötletem! Ha Süti elalszik, te vele maradsz, én pedig elmegyek Anyucival a moziba.” Így is történt. Élete első nagy mozija sikert aratott nála.

Nálunk Bene-nappal folytatódott. Játszott autó-modellek tologatásával járó „kiszabadítás”-t, rendkívül ügyesen. Laptop-kártyázáshoz odarendelt, segítgettem neki, de erőszakosan a saját elgondolásait játszotta meg. A vacsoráját előbb fejezte be, mint mi, azonnal „előadást” (táncot) akart szervezni a nappaliban. Nem ugrottunk rögtön, erre eloltotta a villanyokat a konyhában, és ott tartotta meg a tánc-szeánszát, a szokott lelkesedéssel, először „angol” karattyal, majd magyar dallal kísérve.

A kádban mesélt. Én kértem meg. „Jó - mondta -, mindjárt lesz.” Gondolkodott egy kicsit, és elkezdte mesélni szivacs úr kalandjait, vándorlását aranyerdőbe, ahol valami fát ketté is tört. A kalandos útvonalat a szivacsot a kád szélén és a zuhanyzó csövén vezetve demonstrálta. Nincs messze az idő, amikor meg fogom kérni, írja le a meséit a laptopra. Fantáziadús, követhető meséket kreál.

Lefekvéskor telefonált a szüleinek. Amira átvette tőle, és beszélt Magdalénával a varázsi szomszédasszony váratlan, súlyos betegségéről. Benedictus közbekérdezett: „És hányt is a M.? ... A K. bácsi sírdogál?” Nála a hányás jelenti a legrosszabb betegséget.

Meg is beszéltem Hercegünkkel, hogy ha kitalál valami mesét esti fürdéskor, másnap írja le. „De akkor nem lesz laptopom.” - felelte. „Hát a ti gépeteken írd le.” Valami kifogása ismét volt, végül azonban rábólintott: „Jó, akkor kindi után leírom.” Nem holnap lesz, de bízik a gondolat megvalósíthatóságában.

Jaj, megint lemaradtam, eltelt öt nap, nem is tudom, mit szedjek össze?

Theával kezdem, aki újra a régi velem, ha látom, széles mosollyal fogad. Utoljára tegnap este láttam, éppen csúszdázott, Amira segítséggel, kacarászott, nagyon élvezte! Bene szerette volna, ha együtt csúsznak le, nem engedték neki.

Benéről három napon át vegyes hírek voltak. Szerdán, elsején tőlünk ment kindibe, Magdaléna vitte, és megbeszélte vele, hogy bemutatja a varázsvessző-tudományát. Vitt süveget is. Magdaléna megleste, mi történik. Az óvónő összekürtölte a gyerekeket, Benénk fejébe nyomta a süveget, aki bemutatta a varázspálca kivirágzását. Nagy sikert aratott, a gyerekek nem látták meg a titkot, csak az óvónő, aki persze nem árult el semmit. Jó kezdet.

Este valamiért átmentünk, mert Amiráék hangversenyre mentek. Játszogattunk Nagy Herceggel, aki nem volt hajlandó egy szót se szólni, milyen volt a kindi. Én félórás küzdelmet vívtam vele, hogy vegyen fel nadrágot, sikertelenül. Megtapogattam a lábát, nem éreztem hidegnek, ő pedig megjegyezte: „*Határeset*, ugye?”

Magdaléna lefektette Theát, aki a szokásos tápszerre csak rázta a fejét. Új jelenség nála: ragaszkodik Amirához, a társaságához is, és csak tőle akar elfogadni ételt. Végül valami joghurtot sikerült megetetni vele. Lefektette, mi jót játszottunk Benével, aztán hármasban megvacsoráztunk. Közben ismételten rákérdezett, mennyire lesz biztonságban. Engem kérlelt, hogy ne menjek el, majd látva hajthatatlanságom, Nagyit kérdezte meg kétszer is: „Magdaléna, te maradsz velem, amíg Anyuciék meg nem jönnek, ugye? Biztos?”, majd: „És feljössz velem a szobámba, megvárod, míg el nem alszom?”

Nagyinak aztán végül kibökte, hogy nem volt jó a kindiben, mert aludni kellett volna, nem tudott, két órahosszat „pihent”. Magdaléna rákérdezett, miért nem kért mesekönyvet, azt lapozgathatta volna. „Mert akkor más is kért volna, nem szabad.” Kutya élet lehet, én felrobbannék.

Másnap el is sírta magát, amikor Amira leadta a kindiben. Aznap valamit tudott aludni, úgy látszott, rendeződnek a dolgok.

Pénteken délelőtt Thea velünk volt, Amira Őfelsége szépítészeti szeánsza miatt. Rendkívül aranyos, nem nyafog, csupa mosoly. Mászik, ül, mind határozottabban hozza a felnőttek tudomására, hogy mit akar: nyúl az adott tárgy felé (vagy éppen személy felé), és e-e-e vagy gá-gá gagyogással kéri. Ezúttal jól evett, majd két órát aludt.

Délután lementünk Varázsra, még minden rendben volt itthon. Nem úgy Varázson, ahol a szomszédasszony meghalt, és K. bácsi összeomlott. Késő délután jó órát beszélgettünk vele és felnőtt lányukkal, már amennyire vele lehetett. Tegnap délelőtt jó három órát, délután újabb

több mint egy órát fűrészeltük a fűtésre ítélt régi bútorainkat, hogy eltereljük a figyelmét a fájdalomtól.

Este kaptuk aztán a hírt, hogy Hercegünk ismét rosszul érzi magát. Délután még játszott a szomszéd gyerekekkel, este belázasodott. Hazafelé felszaladtunk hozzájuk, még elfogadható állapotban találtuk, de alig evett valamit. Elvonult TV-t nézni, csendben volt. A vacsora végén odamentem hozzá, leültem mellé. „Ne gyere ide, menj innen!" - kiáltott rám. Nem véletlenül volt rosszkedvű, fázósan húzott magára egy pokrócot, és érzékelhető láza volt. Néztem pár percig, elfacsarodott a szívem: nagyon elesett kisgyereket láttam. Hihetetlen! Pár hónap óta folyton ugyanaz a betegség tör rá. Kicsit rendbe szedi magát, újra rátör ez a nyavalya.

Reggel, délben érdeklődtünk: láztalanul ébredt, de hányt, majd fél 11-ig szinte állandóan a WC-ben volt, hányingerrel küszködve. Akkor nagy adagot hányt, és valamit javult a hangulata. Várjuk az esti híreket, szorongva!

Megint majdnem egy hét ment el, alig láttuk a gyerekeket.

Thea: élénkül, összefüggő dumája van, változatlan arany-mosolya, és kapaszkodva, de jól araszol szék, meg egyebek mentén. Csupáncsak 9,3 kg, Amira szomorú, hogy nem görög a gyermeke. Boltban voltak vele, játékok között is, nyújtózkodott a babák felé, és Magdaléna szerint mondta is: baba, baba.

Hercegünk idén sokadszor betegedett meg, hányással és lázzal indult, ami két nap alatt lezajlott, de rögtön átment a dolog taknyosságba. Saját maga porszívózza ki az orrát, nem is kell különösebben bíztatni. Csak hétfőre gyógyult meg annyira, hogy kindibe mehetett. Kedvetlenül ment, de úgy hírlik, hamar megbarátkozott a helyzettel. Jókat játszik, bevihette (a kinditól kellett engedélyt kérni) az autó-kiszabadítás játékát, és négyen-öten játszanak vele. Benénk a bajnok, természetesen.

Közben mindenféle, elsősorban alváshoz kötődő alkudozásba kezdett. Kijátszotta a szüleit egymás ellen, mindegyiknek azt mondta, hogy a másik engedélyezte az ötletét. Ilyeneket: „Ha Apuci kedden megy kártyázni, akkor nem jövök ide (hozzánk), hanem Anyucival alszom otthon. (...) Ha megyek Varira (még a betegsége előtt terveztük, hogy lejön velünk szülők nélkül), lent alszom." Majd, Magdaléna kérdésére, lent hol? „Hát Pipusz és te közötted." Majd újabb terv: „Apuci megengedte, hogy Anyucival aludjak, ő meg a padláson fog aludni. (...) Anyuci megengedte, hogy Apucival aludjak, ő pedig a padláson fog aludni." Tovább, Nagyinak: „Ha elmennek vacsorázni (9. házassági évforduló jövő szerdán) veled fogok aludni, ők meg mennek a padlásra." A lényeg, hogy egy felnőttel aludjon, lehet, hogy erősödik benne valami rémtől félelem, néha nem mer egyedül belépni sötét szobába: *„Rém van ott!"*

Kedden Magdaléna hozta el a kindiből, de beugrottak a kis TESCO-ba. A vásárlás végén akart venni kekszet Benének a kocsiba, mert megszokta, hogy kindiból jövet, Magdaléna kocsijában mindig keksz várja. Ezúttal erőteljesen tiltakozott: „Ötévesen nem fogok kekszet enni az autóban!" Nagyfiú.

Itthon voltak már, amikor golfozásból hazaértem, először ugrott úgy a karjaimba, hogy egyértelműen dédelgetést várt! Meg is kapta, alaposan, puszikkal fűszerezve (és azt is tűrte.) Ekkor csodálkoztam rá, hogy pár nap alatt mekkorát változott: nem csak egészséges képe volt, de meg is nyúlt, és összeszedte megint az izomzata lényeges elemeit, magyarul visszanyerte nagyfiús formáit. Magdaléna is rácsodálkozott, amikor a kindiben találkoztak. Meg is mértük: 112 cm (picit több is) és 16,6 kg. OK, jól halad.

Honnan lehet tudni egy gyerekről, hogy egészséges? Rosszalkodik. Benedictus Herceg egész este, de még reggel is csintalankodott, sőt, nyugodtan mondhatom, hogy rosszcsont volt.

Valamit csináltam (10 percet kértem) a gépen, oda-odaszaladt, és nagyot csapott a klaviatúrára. Szidtam, el-elkaptam a kezét, ettől fogva lesbe állt az ajtónál, leste, mikor lankad a figyelmem, és akkor ugrott be. Elkereszteltem vacaknak, nem bánta. Abba kellett hagynom a műveletet.

Fogócskáztunk a szobában, mindenféle neki kedvező számolást talált ki...

Érkezésem előtt segített viszont Nagyinak tortát sütni, hogy Thea születésnapi köszöntésére (tegnap) tudjuk vinni.

Másnap (tegnap) reggel megsértődött. Nem akarta otthagyni a TV-t, duzzogva ment macskamosdásra és fogat mosni, és nem is volt hajlandó megmosni az arcát. Magdaléna megmosta gyorsan, erre kirohant a nagyszobába, és morogva ment fel-alá: „Vagy arcot mos az ember, vagy fogat. Ha az arcom meg van mosva, akkor nem mosok fogat." Lassan megnyugodott és visszasomfordált a fürdőszobába, és megmosta a fogát.

A szülinapi ünnepség előtt is felhúzta az orrát valamin, duzzogva-pityeregve szaladt fel a szobájába. Aztán aktívan részt vett a torta kezelésében, a gyertya elfújásába, játszott Theával, annak új játékaival, jól evett.

Mielőtt azonban elvonultunk volna vacsorázni, bank-játékba kezdett. És most tessék nyugodtan csodálkozni, zseniális dolgai voltak, én csak tátogtam!

Rajzoltatott csekkeket Anyucival (most jut eszembe, ez volt a sértődés oka: Magdaléna elrontotta az első csekket). Egymilliós tétellel indult, azt kellett valami figura alá rajzolt fekvő téglalapba beírni. Odament az UPC beltérihez, kihúzta a kártyát, bedugta a helyére a csekket, és jött vissza, üres tenyerén hordva a sok pénzt. A következő lépés az volt, hogy több egymilliós tételt rajzoltatott egymás alá, elmentek így tízmillióig. Idáig még nem jöttem lázba. Leült azonban Szultán is a csekkgyártókhoz, és kijelentette, hogy százmilliót kér. Benedictus tiltakozott, nem emlékszem, mivel indokolva, de határozottan: „Annyit nem lehet." És most jön a lényeg! Trónörökös vejem azt mondta, hogy akkor két ötvenmilliós csekket kér. Hercegünk kicsit elgondolkodott, és nemet mondott: „Az is százmillió!" Elájultam! Jó, mondta Trónörökös, akkor kérek tíz tízmilliós csekket. Bene most már nem is törte a fejét, gondolkodás nélkül rávágta: „Az is százmillió!" Ezt én is könnyebben nyeltem le, Bene pedig beleegyezett, de ragaszkodott hozzá, hogy a csekkeket Amira állítsa ki. Valami mással foglalkoztunk egy darabig, eltelt pár perc, mire én is próbára tettem: „Én öt húszmilliós csekket kérek." Ezen elgondolkodott, és mellettem állva törte a fejét, halkan morogva a gondolatmenetét. Értettem, hogy húszat, negyvenet, majd nyolcvanat (milliók nélkül!), morog, aztán elővette az ujjait, és azokon hatot, nyolcat számolt (tízesek nélkül!), majd kivágta: „Százmillió!" Agyondicsértem már a 2x50-nél, meg a 10x10-nél, meg is tapsoltam, de a gondolatmenetébe belelátva tökéletesen elképedtem! Anélkül, hogy bárki elmagyarázta volna ezt a lehetőséget, *egyszerűsített*, először elhagyta a 6 nullát, majd a hetediket is, és úgy számította ki a végeredményt!!

Csodálatos agyvelő! A vacsora-asztalnál újra megtapsoltam.

És ekkor vettem észre, hogy a hűtőszekrényen - mindenféle figurák és rajzok között - van egy hosszú szalag, rajta piros nyomtatott betűkkel: SZERETLEK. Megkérdeztem, ki írta? „Én - jelentkezett Bene -, és azt is, hogy *nyugodj meg Anyuci!*"

Október 4-én lesz 5 éves!

Thea eleinte fáradt volt, de egy hatalmas tortaszeletet azért elmajszolt. A játékoknak persze nagyon örült, felélénkült. Különösen a szülőktől kapott baba tetszett neki.

Szombaton az apai rokonság kastélyában tartott a család keresztelőt (Dorothea). Az alany majdnem végig békésen aludt, csak akkor ébredt fel, amikor Amira kiemelte a vízzel locsoláshoz a kocsijából, és felsírt, amikor háromszor is kapott a feje búbjára pár cseppet.

A szertartást fiatal szerzetes abszolválta, röviden, kellemesen, mindenkit felrendelt az oltár elé-mellé. A beszédéből (halk is volt) keveset értettem, annyit mindenesetre, hogy emberi volt, cikornyáktól, felesleges bűvöléstől mentes.

Jó háromórás ebéd következett, Hercegünk a felét végigjátszotta keresztmamájával, és Dorothea három keresztszülője közül a KinTseu-Borostyán ikerpárral. Bene minket le se tojt, meg is említettem neki, hogy akkor én nem is viszem haza, hozzánk, kedden. Kapásból válaszolt: „Majd csak eljutok oda valahogy."

Bene-kedd: rohanok haza golfból, hogy ne veszítsek sokat az unokázásból. Nincsenek sehol. Kiderül, hogy a szép napsütés örömére játszótereztek, majd tettek egy kört a busszal. Magdaléna szerint nagyon élvezte.

Laptop, Minimax, focizás a nagyszobában, halsütés. Kérdezgetjük a vidéki kastélyról, Dorothea keresztelőjéről, ami után a keresztszüleivel töltötte az egész délutánt-estét. Nem mesél. Faggatjuk a kindiról, kiböki: „Rossz nap volt, mert gonosz volt az óvó néni." Nehezen lehet rávenni a folytatásra, de lassan elmondja, hogy rosszul játszott, ezért K. kiállította, nem játszhatott.

Nem hallottam, Magdalénának mondta: „Minden nap jó, de legjobb a kedd. Mert tudom, hogy szeretitek, ha itt vagyok." Amira szerint is fontos Bene számára a kedd, mert akkor osztott szeretet helyett koncentráltat kap.

Kérdeztem számtant, a milliók ma nem mentek. Nem tudott összeadni egyszerű tízeseket sem, és minduntalan visszaugrott ezresekre. Lehet, hogy vannak ihletett órái és „nem megy" órái? Mindenesetre néhány baki után abbahagytam a feladatozást. Majd előjön újra a tudás.

Kezdtem magyarázni neki, hogy most van napéjegyenlőség, és ilyenkor hosszabbodnak leggyorsabban az éjszakák. „Mert lassul a Föld forgása?" - kérdezte. Nem jó ismeret, de kiváló asszociáció. Folytattam volna a tudományos magyarázatot, de tovább nem érdekelte, játszani kellett vele.

Reggel haszontalankodott. Már készülődnie kellett volna a kindibe, amikor három dolgot akart egyidejűleg csinálni: vulkánt nézni a nagy gépen, valamit játszani mellette a laptopon, és enni a reggeli sütit. Nem nagyon haragosan rászóltam, hogy egyszerre három dolgot nem lehet csinálni, és otthagytam. Pár perc múlva visszamentem, a laptop ki volt kapcsolva, és a nagy gépet se nagyon figyelte, evett. Nem kérdeztem semmit, ő viszont durcásan megjegyezte: „Megijedtem." Mitől, Bene, nincs itt semmi, amitől félni kellene - mondtam. „Tőled." - felelte. Mi a csuda, ilyen még nem volt! Vigyázni kell, nagyon harmatos lélek.

Aztán meg fel akartam neki adni a cipőjét. Kirúgta a kezemből. Néztem rá, tényleg megdöbbenve. Nem tudtam, mit tegyek. Számomra tovább nem vagy itt - mondtam végül, és csináltam a dolgom. Távozáskor - Magdaléna mondhatta neki - odaköszönt hozzám. Pár szót váltottunk, mondtam, hogy ez olyan volt, mintha én megrúgnám őt. „Nem is rúgtalak meg." - védekezett. Ha nem a cipőt találod el, akkor engem rúgtál volna meg. Na, valahogy aztán fenyegetőleg nézett rám: „*Megnézném, ha megrúgnál.*" Még ő sértődött meg. Nehéz gyermek-pszichológusnak és pedagógusnak lenni, ezúttal csődöt mondtam.

Kedd, a szokásos Bene-nap. Előre megbeszélve érte mentem, és onnan az EduSíbe, sítalpakért, cipőkért. (Évente adnak fix összegért, külföldre is ki lehet vinni a cuccot.) Békésen fogadott, megmutatta a pálcikára ragasztott papír-méhecskéjét, ami a nap műve volt, kellemes valami.

Menetközben megkérdeztem, tudja-e hová megyünk? Tudta: „F. Gyuri bácsihoz.” A kindiben viszont megint valami gond lehetett, mert kétszeri rákérdezésre is csak az derült ki, hogy „semmilyen volt, nem mondom meg”. És tartotta hozzá magát...

Gyuri bácsinak csak felkérésre köszönt, de felnőttesen kezet ráztak. Leolvasta (Gyuri) a cipőjéről a lábméretet, de a súlya körül vita támadt. Én mondtam a nálunk mért 16,3 - 16,6 kg-ot, ő határozottan helyesbített: „Otthon 15,6-et mértünk!” Gyuri bácsi nem csodálkozott a mértékegység és tizedesek ismeretén, tavalyról tudta, hogy nem butuli a gyerek.

Már menet érdeklődött, kap-e matricát, majd bent először csak nekem súgva, aztán hangosan is előterjesztette az igényét. Kisebb keresgélés után nemleges válasz hangzott el, erre besomfordált a pult mögé, meglátott egy cukorkát. „Akkor azt kérem.” - jelentette ki, bekapta, de a kocsinál megvált tőle. „Nem jó, neked adom!”

Választhatott két pár sítalp között, a próba-emelvényen ülve a lábával mutatott - kisebb hezitálás után - a neki tetszőre. Intelem, bólintás, jó.

Megvitattuk, Bene és én, kellenek-e botok. „Nem kellenek, ott kapunk majd, ha kell.” Majd kisebb szünet után: „Kérdezzük meg Gyuri bácsitól, fog-e kelleni?” Mondom, hogy van esze. Kapott két nagyon újnak látszó botot, biztos kelleni fog...

Itthon alig léptünk be a házba, nyílik Kati néni ajtaja, aki kis tányéron három palacsintával ajándékozza meg Hercegünket. A lakásban első dolga bevágni mind a hármat, mindegyiknél morfondírozva, mi lehet a töltet. Kicsit elszontyolodott, hogy egyen-lekvárosak.

Felnéz a bútorra ragasztott „triumvirátus” képre (nyári fotó, Füreden készült, Amira, rajta lógatósban csüngő Süti, mellettük ül Bene, a pólónak inkább a színe látszik, mint a mintája) és megjegyzi: „Abban a pólóban voltam, ami most van rajtam.”

Az idő a szokásos foglalatosságokkal telik. Újabban minden együttlét alkalmával kötelező kergetőzni vele, ami a bútorzat között és a korom miatt is nehéz (villámgyorsak az irányváltásai, fordulói). Ráadásul „csal”: megállapodunk valami célban, az számot kap (ezúttal nyolc elfogás volt a feladatom), ha úgy fogom el, hogy találhat valami kifogást (néha a nélkül is), nem fogadja el. Nem nagyon sértődhetek meg, mert gyerek, meg „válámi általában ván” a kifogásaiban (csak a fejét érintem, hasra esik és hasonlók). Vigasz: ha beleun, abbahagyja ott, ahol tartunk.

Annyira jól viselkedik, hogy Magdaléna megjegyzi: „Nagyon jó fiú vagy, Bene.” Gondolkodás nélkül válaszol: „Otthon sokszor dühöngök.” Miért, Bene? - kérdésre: „Mert nem csinálják azt, amit akarok.” Na, tessék! Népnevelés, láthatólag nem nagyon fogadja el az érveléseket. Mesélem másnap Amirának, amikor felviszem hozzájuk a felszerelést. Hogyne, mondja, nálunk is sokszor elmondja, hogy mert nem az történik, amit akar. Korszak, nehéz megtanulni az engedelmességet.

Reggel nagyot alszik, én indulóban vagyok golfozáshoz, amikor felébred. Kikerget a szobából, szeret meglepetést okozni a megjelenésével. Még látom, hogy vidáman hancúrozik Nagyival, odaköszönök, felel: „Hello, Pipusz!” Magdaléna meséli, hogy nagy békében vonultak el.

Kíváncsian vártuk, hogy a csütörtöki sí-szezonkezdés hogy sikerült. Amira vitte és számolt be. Az EduSí előtt napokon keresztül öckodott: „Nem fogom szeretni.” - mondogatta. Mi történik? Odamegy, üdvözli az általa beszervezett új barátait, úgy lép bele a kötésekbe, mintha tegnap lépett volna ki belőlük, és síel, mintha nem lett volna félév szünet. A végén megkérdi az oktatót: „Akkor szombaton is jövünk?” Pedig tudja, hogy idén csak csütörtökökként lesz oktatás.

Közben Amira és fia nagy izgalommal készül az ötödik születésnapra. Tegnap 16 pajtással megrendezett zsúrral kezdődött, Magdaléna is két napon át segített sütni-főzni. Délután megkaptuk a kicsit náthás Theát, akit pár napig nem láttam. Egyértelmű előrelépések: mind többet közlekedik állva-kapaszkodva; a gügyögése leírhatatlan sorokká változott, hol ezt, hol azt érezni ki belőle, többször a nem-et; és határtalan a kíváncsisága. Fotókon is érzékelhető: a csapot próbálja kezelni, nagy öröm a megjelenő víz, közben kihúzza, majd visszaigazgatja a lefolyó-szelepet, a konnektorból egy mozdulattal húzza ki az irányfényt, majd minden ujját bedugja (védett konnektor, hál'isten). Amit nem sikerült lefotózni: imádja az ajak-berregtetést utánozni, és a vízivás után (akár van víz a pohárban, akár nincs) a nyelvét kidugva sóhajt: hhaaaaa. A csőrös pohár fedelét is leszedeti, majd ő próbálja visszarakni. A szemüvegemet kiszedi a tokjából, csukogatja-nyitogatja a szárát, megpróbálja visszarakni (nem sikerül, leteszi). (Mintha Hercegünket látnám!) Ja, és - nálunk legalábbis - először próbált játszani a különféle formájú elemek azonosítására és dobozba bújtatására szolgáló játékkal. Kevés sikerrel, de már keresi a megoldásokat. Aranyos. Jól elfáradt, az utolsó percekben kicsit nyűgös volt. Előrementem vele a kocsihoz, vissza-visszafordult és mondogatott valamit, mutogatott visszafelé: Nagyit kereste.

SMS-ben értesültünk, hogy a zsúr szuper volt, várjuk a telefont. Mi hétfőn délután kerülünk sorra, akkor lesz a családi ünneplés. Csak tőlünk annyi ajándékot kap, hogy azzal ellehet egy darabig, a 16 gyerek is vitt valamit, a szülőktől és az apai rokonságtól is érkeznek majd ajándékok. Jesszus-pepi!

Jaj-jaj! Október 14. van és még nem írtam semmit másodika óta. Ilyenkor - sajnos - az emlékek tömege halványul el. Lássuk tehát, mi merül fel a habokból?

Október 4-én, hétfőn tartottuk Nagy Herceg 5. szülinapját. Elfelejtettük elvinni a fotó-masinánkat, várjuk Amiráék fotóit.

Kezdődik a második közös év!

Dorothea átvette a stafétabotot Benedictustól, ő volt beteg szinte azonos szimptómákkal, kivéve az étvágyat. Thea talán tőlem örökölte, hogy amikor beteg, akkor is eszik. Szinte rezzenéstelenül azonos adagokat, mint amikor egészséges.

Benedictust elözönlötték az ajándékok, pedig Amira többet visszavonatott Magdalénával.

Vacsora előtt egyedül játszadozott egy sárga, elemes és távvezérelt autóval. Nagy igyekezettel kormányozta, hívott, hogy nézzem, mit csinál. Valamelyik szomszéd barátjától kapta. Elunta, betársult Anyucihoz, együtt főztek, ő kezelte a mikrohullámú készüléket, kiismerte magát a beállítandó idő számain, a ki-bekapcsolás menetén, akárha felnőtt lenne. Idő előtt leült az asztalhoz. Éhes vagyok, mondta, majd danászott valami ide vonatkozó gyerekdalt. Kierőszakolta, hogy jóval a társaság előtt kapjon rákot, jóízűen bontogatta a páncélból a pici ehető részeket. Varázsló-ajándékokat kapott tőlünk is, a szüleitől is. Tőlünk varázsdobozt, amibe úgy lehetett berakni kendőt, hogy zárás-nyitás után eltűnt. Maga a kendő is elvarázsolt volt, ha ügyesen húzta át az ujjai közt, megváltozott a színe. A dobozt még Trónörökös vejem is élvezte. „Ez igazi varázsló!”- jelentette ki Hercegünk, amit az elismerés csúcsának lehetett tekinteni. A szülők varázs-játéka pedig 20 mutatványt rejtett magában. Kapott új műanyag golf-ütőket is, azonnal kipróbálta, és büszkén jelentette ki az ugyancsak jelenlévő Mara sógornőmnek: „Már tudok golfozni.”

Mikor kipróbált vagy húsz játékot, körülnézett és feltette a kérdést: „Van még *néhány* játék?”

Múlt csütörtökön síelni voltunk. A kindiben kedvetlenül fogadott. Kint voltak az udvaron, az óvó néni intett, hogy menjek a kijárat felőli sarokhoz, arra fog jönni. Meg is jelenik a hátsó saroknál, lassan cammog felém, majd a távolság felénél megáll, háttal nekitámaszkodik a falnak, és néz a levegőbe. Ejnye, ez meg mi? Odamegyek hozzá, megkérdezem, és tisztességgel felel: „Nem szeretem, ha te jössz értem.” Puff! Vígasztalom, odamegyek vele a legközelebbi játékhoz, a hintához, hintázgat és kisimul, már mosolyog is. Az úton szótlan, a holmijai közül semmit se hajlandó felvinni, de fent, a palotában rendes, békében uzsonnázik valamit, aztán megyünk.

Korán érkezünk, várni kell, de Bene azonnal felszerelkezik és kimegyünk a lejtő tetejére. Dóri a lejtő alján bajlódik valakivel, de felkiabál valamit. Bene megérti, hogy türelemre inti. Lassan megjelenik az oktató srác, és elkezdődik a munka. Remekül csinálja! Míg tavaly nem tartottam az első kettő közé tartozónak, most legjobbnak tűnik. Bátor, lendületes. Túl egyenes a tartása, mint nekem és Amirának.

Amira meséli, hogy biciklizni tanul a palota előtt, és nagyon kedveli azt is. Ja, nem tudom, írtam-e, hogy a síelésre kijelentette valamelyik nap, hogy „most már szeretek síelni”.

A keddi Bene-nap igen kellemesen telt, jókedvű, majdnem zavartalanul szófogadó Hercegünk volt. Magdaléna elvitte moziba, egy teknős filmet néztek meg, szemüveggel, 3D-s volt, mindketten elfáradtak.

Itthon először a TV elé ült egy pillanatra, aztán a laptopot kapcsolta be, de szokatlan módon egyik se kellett neki, „feladatosdit” követelt Nagyitól, és dühödten látott neki a megoldásoknak.

Az esti történések a szokásos mederben folytak, ezúttal hajlandó volt szivacs-mesét is mondani. Gurult a szivacs a mesében ide-oda, Benénk azonban halkan beszélt, alig értettem ennél többet, az aranyerdő csengett csak ki a szavaiból. Megint megbeszéltük, hogy lassan

leírja a meséket a laptopra! Szerda reggel mesélte Magdaléna, hogy most már sokadszor mond mesét magának az ágyban, a paplan alatt is. Ezúttal először beinvitálta őt is a paplan alá, de ő ugyanolyan „jól" hall, mint én, az „itt a vége, fuss el véle" volt a legvilágosabb, amit megértett a meséből.

Nagy örömömre értesültem, hogy hetente kétszer félóra angolt tanulnak a kindiben, korábban kell menni hétfőn és szerdán. Már tízig tud számolni, nem csak felsorolva a számokat, hanem ujjfelmutatásra mondja a helyes számot.

Reggel kicsit összezördültünk, korán ébredt. Örömködött: „Jó, hogy ilyen korán ébredtem, nézhetem a JimJam-et. Átment a laptophoz, engem is segítségül hívott, és valamiért rám kiáltott. Én is megemeltem a hangom. „Ne kiabálj!" - szólt rám. Elmagyaráztam, hogy mi csak akkor kiabálunk vele, ha ő kezdi. Pillanatnyi csend után kijelentette: „*Többet nem jövök hozzátok, ha így viselkedtek.*"

Ezzel kapcsolatban mondta el Magdaléna, hogy a kindiben is volt egy kis perpatvar: köpdösődtek a gyerekek, a mi aranyosunkkal az élen. Napra állították őket, melegük is lett, panaszolta. (Elég ostoba büntetés, óvónőktől!)

Ma síelés következik, kíváncsian várom, hogy fogad?

Thea pedig meggyógyult.

Rosszul fogadott, eddig csak egyszer volt rosszabb, amikor zokogott is.

Bekopogok, az óvónő a padlóról „szedi össze", ahol foglalatoskodik valamivel, és láthatólag nincs örömére, hogy ott vagyok érte. Elindul, nem néz rám, mellettem kiódalog úgy, hogy véletlenül se találkozzon a szemünk, majd megáll a szekrénysor közepénél (nem a saját helyénél), arccal a szekrényhez fordulva, és ácsorog. Bíztatom. Nem megyek sehová... veled nem megyek... nem szeretem, ha te jössz értem. Átmegy az ablakhoz, kifelé bámul. A „miért Bene?-re megkapom a megható választ: „Mert nem szeretlek." Akkor indult meg benne valami, amikor elejtettem halkan, hogy hoztam fiiínomságot. Lefelé is durci, morog: „És jó nagy legyen." Mi, Benedictus? „Hát a fiínomság."

Az autóban csend.

Otthon elég normálisan játszik, de elindulni vele nem volt egyszerű. A huzavona arra jó volt, hogy kiderüljön: úgy számol, mintha fejszámoló-művész lenne. Kér még 5 percet. Mondom: most 28 van, 31 perckor indulunk. Azonnal rávágja: „Ez csak 3, én 5 percet kértem."

Az autóban megint csend honol. Nem hajlandó semmit se vinni, még a hátizsákot vagy a botokat se... Viszont a terepen azonnal otthon érzi magát. Úgy síel, mint egy angyal, és dumál, dumál: jól csinálom... melyik lábam... figyelj, mondok valamit... hány perc van még...?

Többször megdicsérem, csend. A hazaúton is csend. A ház előtt szólal meg: „Minden lámpa *kiégett*, nem gyulladnak meg." Az utcai világításra gondol, mint kiderül. Mire a kapu kinyílik, éppen kigyulladnak.

Belépünk, felkiált: „Anyuci, kérem a csokit!" Síelés után kijár neki.

Rekord. 11 napja nem írtam a gyerkőcökről. Így sajnos sok érdekes momentum megy feledésbe.

Kezdem a nehéz oldallal. A kindiben is észrevételezték, hogy Benedictus megváltozott, zárkózottabb lett, kevesebbet játszik, és könnyen „kiborul". Na, Amira el is van keseredve, túl sokat engedünk meg neki (ők is, mi is), szigorúbbra kell fogni a gyeplőt. Lehet. De hogy én változatlanul a tízszer többet dicsérni, mint szidni alapállásban maradok, az bizti. Majd kinövi a „dühöngéseit".

Trónörökös vejem viszont valamelyik este leült hozzá, és beszélgetett vele. Jól csinálhatta, mert amikor be akarta fejezni - na, menjünk aludni - Bene váratlan kéréssel fordult hozzá: „Apuci, beszélgessünk még.”

Vasárnap leszaladtunk Varázsra, téliesíteni a házat. Szultán és Benedictus is jöttek. Bene az egész időt a kertben töltötte, gereblyézte a füvet, kiásott valami növényt, amit Magdaléna haza akart hozni. A szemközti szomszédokhoz is átszaladt, megnézte a halakat.

Hazafelé megkérdezte Apucit: „Hány perc még hazáig?” 61 - felelte Szultán. „Akkor az egy óra.” - határozta meg Bene, becsukta a szemét és aludt.

Ma - ígéret birtokában volt - a kindiből a Campona Játékházába vitte Magdaléna. Zárva találták, november 25-én nyit ki újra. A kis állatnézőbe mentek be, sokadszor. Este, amikor a kádban gyártotta a habot, megkértem, meséljen. „Nem, a mese is zárva van, majd akkor mesélek, amikor a Játékház kinyit.” - felelte. Az esti hazatelefonálás alatt is erről szólt a beszámolója. Megemlítette, hogy Magdaléna kipróbálta, ráz-e a rája? „Be kellett dugnia az ujját a farkához... igen, rázott, csak kicsit, de rázott.” - mesélte.

Kilenc előtt került ágyba, de fél tízkor még hallottam a hangját. Odalopóztam az ajtó helyetti függönyhöz, és hallom: „Nem, sssss, sapka-betű.” Valami vakon írást játszhattak.

Taknyos, ismét nagyon taknyos. Kérdésre elmesélte, hogy mások is náthásak a kindiben, de leginkább ő. Szendvics-orrporszívózást kellett csinálni. Kiderült, mi a szendvics benne: egy porszívózás, egy-egy csepp, újabb porszívózás. Maga kezeli a szippantyú orrba illesztendő csövecskéjét. A második menet közben leállt a porszívó. Lenge pizsamában kiszaladt velem a folyosóra, megnéztük, nem csapott-e le valamelyik biztosíték. Hát nem!

Thea úgy karattyol, mintha beszélne, mondandójának hangsúlyai vannak, és mutogat közben. A „nem”-et sűrűn kimondja, rázza hozzá a fejét. Imádja a „nemnem”-et, de valahogy könnyít a dolgon, azt hiszem nemmem-et mond. És lassan többet van álló helyzetben, mint négykézláb. Közeleg az elindulás és értelmes beszéd ideje! Ha lát valamit, akármit, ami ehetőnek tűnik, nyúl érte és karattyol hozzá. És a mosolya változatlanul elbűvölő.

Ismét egy hét, de fontos változások történtek, elsősorban Hercegünkben.

Egy pillanatra azonban visszalapozok a „ssss, sapka-betűhöz”. Másnap kiderült, hogy Bene nem tudott elaludni. „Hiába csukom be a szemem, nem tudok elaludni.” - jelentette ki, és kitalálta, hogy rajzol betűket a sötétben Magdaléna tenyerére, akinek ki kell találnia, mit rajzolt. Foglalkoztak vele vagy fél órát.

Csütörtök:

Jobban fogadott a szokásosnál a kindiben. Én mentem érte kedden, mert sportolás-nap volt, amin jól szerepelt, kapott - minden jól szereplő kapott - egy kis műanyag golyót-labdácskát és egy pókháló-ábrát (mert valami pókháló-ugrálás is folyt). Nem ez a lényeg, hanem az, hogy olyan ügyben is szót fogadott, amilyeneknél megátalkodott szokott lenni. A gang-lépcsőházba kilépve az egyik óvónővel találkoztunk, aki megkérte Benét, nézze meg a földszinten, ott van-e az egyik kislány legurult rózsaszín labdája. Keresgéltük, nem találtuk. megkértem, menjen azért vissza, és mondja meg, hogy mindent megnéztünk, de nem találtuk meg. Először nemet mondott, de második kérésemre (úgy illik, szegény K. néni nem tudhatja, hogy csak úgy elmentünk-e, vagy nem találtuk) visszament és megmondta. Kapott egy buksisimogatós dicséretet. Meg háromféle fiíínomságot. Mire hazaértünk, mind megette.

A síelésre először Amirával akart menni, de hamar megértette, hogy nem lehet átszervezni a dolgokat, és békésen ment velem. Ragyogóan síelt és közben sokat dumált.

Tegnap Amira áthozta (egy hétig nincs kindi), előtte azonban Bene telefonált Nagyinak: „Viszek egy DVD-t, ami... (mondta a témáját)..., amit a ...(a vidéki kastély)...-ban kaptam, tudod, kikről beszélek?” Félelmetesen felnőttesen beszélget.

Megérkezett, lehányta magáról a meleg ruhát és rohant a DVD-hez. Azonnal indította volna, de ragaszkodott Nagyihoz, többször, mind hangosabban sürgette. Egész este ragaszkodott hozzá, sokáig „feladatoskodtak”, békés nyugalomban. Kivételesen nem zavarta, hogy ritkán keltem fel a számítógépem mögül. Még azt is elviselte, hogy amikor megkérdezte Magdalénától „meddig tartott ez a film, egy és fél óráig?”, és Magdaléna azt felelte, körülbelül másfél óráig, ezzel megzavarva a buksi fejét, ezért visszakérdezett: „két és fél óráig?”, csak kiszóltam a gép mögül, hogy az egy és fél és a másfél ugyanaz, nem kellett kimennem hozzájuk, mint ahogy általában el szokta várni.

Kivéve, amikor fogócskát játszatott velem, minduntalan megkérdezve, merre fogom megkerülni az adott bútort. Ha meg elkaptam, fejjel lefelé kellett odavinnem a kihúzható ágyhoz, és mind magasabbról leejtenem oda. Nem érzékelt határt, nekem kellett megállnom a mintegy 50 cm-nél.

Meg amikor a kádban váratlanul közölte, hogy „kinyitom a mese-tárat”, de csak Pipusznak, Magdaléna menjen ki. Miért? Mert ez a mese csak Pipusznak szól. Hiába kértem, hogy hangosan mondja a „szivacs-mesét”, ismét csak szavakat értettem belőle, legközelebb előkapom a dugóimat (hallásjavítók).

És amikor laptop-kártyázáshoz hívott, amiből végül saját játszás lett, parkolóból szabadítást, meg táblán rajzolást játszott. Váratlanul megkért, hogy adjak neki mikrofont. Megtalált valamit, ami visszamondta a belé mondott szöveget, pillanatok alatt megtanulta a műveletet, majd percekig maga kezelte. Mind hangosabban beszélt, kiabált, örvendezett: „Azt mondja, amit én!” És az volt az egyetlen harag-pillanat, amikor abba kellett hagynia.

Szorgalmasan, aranyosan segédkezett a konyhában. Maga kezdeményezte, hogy megterít-hesse az asztalt a vacsorához, meg valami egyebet is kuktáskodott Magdaléna mellett.

Önállóan végezte a szendvics-orrszippantást is. Magdaléna megkérdezte, hogy is van ez a protokoll? Értette, és előadta, mutogatva a kellékekre: „Először szippantok, aztán befecskendezek ezzel, és gyorsan megtörlöm az orrom, mert megindul, aztán újra szippantok. De amikor ezt csöppentem be, akkor már nem kell szippantani, mert ez csak tisztít.” Majdnem teljesen önállóan végig is csinálta.

Este még táncikált egy sort Nagyival, vezényelve a parádét: „Ne egyhelyben ugrálj, mozogj úgy, mint én... ha nem adod azt a hangot, *kitiltlak*.” Tiszta parádé volt.

Lefekvéskor odaültem az ágyhoz, megtapsoltam, és nagyon megdicsértem. Ez hatott-e, nem tudom, de amikor azt hittem, már elaludtak, kirohant hozzám a géphez, és adott egy puszit. Egy komoly puszit az arcomra.

Reggel derült ki, hogy a Nagyival közösen választott rövid mesét se hallgatta végig. Megszólalt: „Elég volt, alukáljunk.” És már aludt is. És reggel folytatta a jó viselkedést: odaült a laptophoz, de egy pillanat alatt megértette, hogy nincs rá idő, aztán teljesen önállóan felöltözött, és vidáman távozott.

Tündi-bündi gyerek volt megint, újjászületett.

Megint hallani rossz híreket, a síelés után morci és haszontalan volt, Nagyira majdnem ráköpött...

És két nap egymás után órákat töltöttünk együtt. Pénteken kimentünk Tatára, a golfpályára, ahol kis műanyag ütőkkel és könnyű labdákkal ismerkedett a golffal. Haraggal kezdődött,

nem akart a „putting range”-en gurigálni, rögtön, erőszakosan pályára indult volna. Eldobott mindent, az ütőit, labdáit, odarohant a teniszpályák drótkerítéséhez, és nézett a semmibe. Lassan visszasomfordált, és szót fogadott. Aztán minden rendben haladt tovább: néhány egészen kiválót gurított, majd ütött a tréning pályán, de később felgyorsult, túlpörgette az ütési kísérleteit, ettől a siker-arány nagyon elromlott, és fáradtságra hivatkozva abbahagyta. Így én játéklehetőséghez jutottam, ő pedig kísért 7 pályaszakaszon. Nálunk ebédeltünk, majd TV-zett egy kicsit, nem volt semmi baj.

Tegnap viszont kimentünk a Városligetbe biciklizni, levegőzni (két kocsival). Mindkét gyerkőc elaludt a kocsiban. Theát át lehetett tenni a babakocsijába, és aludt tovább, de Bene ájultan aludt, miután megbeszélt valamit Nagyival, amin el akart gondolkodni. Azonnal elaludt, és megállás után aludt még vagy 20 percet. Kiderült, hogy hajnalok hajnalán ébredtek. Benedictus nehezen is tért magához. Amikor aztán meglátta a (kitámasztós kerekekkel ellátott) bicaját, hajtotta vagy másfél órát. Csak a „szánkó-dombnál” szállt le róla, felszaladt, mint a nyúl, körülnézett, és lefelé is futva jött. Végül csúszdázott, meg hintázott egy kicsit.

Idáig rendben ment minden, de röviddel a palotájukba érkezés után „eltört” valami Benedictusban. Először Magdaléna kiáltott rá, hogy „mit csináltál, Bene?” A gyerek félrerántotta a fejét és morcosan nézett a levegőbe, szinte görcsösen. Kiöntött valami palacsintasütéshez szükséges löttyöt. Megjegyezte később csendesen: „Mondtam, Magdaléna, hogy kiöntöm.” Indokolatlan sérelem érte tehát. Mérgesen vonult el, közben ráütött egy nagy zöld növény levelére, ami tőből letört. Rendesen bevallotta, hogy mérgében csapott rá, ettől kezdve egy kis dorgálással le lehetett volna zárni az ügyet. Nem ez történt, hanem fegyelmezés, bocsánatkérés erőltetése, általánossá vált a harag. Szomorúan távoztam.

Feljegyzésre érdemes: pénteken, november 6-án 22 fok, szombaton, 7-én 19-20 fok volt a nappali maximum, és hétágra sütött a nap.

Hírek és nálunk. Ismét hosszú szünet után.

Hírek:

Magdaléna, megjegyezte - csak úgy - hogy szép szobád van otthon. „Nem szeretem.” - felelte. Miért? „Mert egyedül alszom. A felnőttek együtt alszanak, de én gyerek vagyok, egyedül alszok *és félek*.” Thea is egyedül alszik - próbálta magyarázni a bizonyítványt Magdaléna. „Igen, de ő az Anyuciék melletti szobában.”

Este, elalvás előtt meg szokta kérni Magdalénát: „Fogd meg a kezem.” Később sokszor: „Karolj át.” Mára virradólag is kérte a kézfogást, de pár perc múlva zavarta: „Most már engedd el, mert izzad a kezem.”

A hétvége két nevezetes eseménye a szentendrei skanzen meglátogatása és egy zsúr volt. A Skanzenről én annyit tudtam meg, hogy nagyon kedvelte, főként mert kézimunkával foglalkozhatott.

A zsúr jó volt, ennyit volt hajlandó elárulni nekem.

Események:

Párszor megpróbált hangoskodni (ez egy héttel ezelőtt volt), de szép nyugodtan le lehetett beszélni róla.

Sündörgött a konyhában, halat sütött. Ő adogatta a hasábkákat a serpenyőbe.

Laptop - a gyerekjáték/oktató-programot egyedül beindította, aztán le is állította úgy, hogy az utóbbihoz szükséges nem egyszerű jelszót (betűk, számok kombinációja) egyedül beírta a gépbe, több hetes szünet után, emlékezetből. Mindenfélét olvas. Szavakat mond angolul is.

Mesélt a kádban. Azzal kezdte, hogy Nagyit megint kiküldte: „A mese csak Pipusznak szól.” Hagyományos mese volt, a szivacs kalandos vándorlásairól szólt, volt benne arany, ez-az.

Csütörtökön én mentem érte a kindibe, ezúttal normális menetben folytak a dolgok, igaz, nem volt hajlandó egyedül öltözködni. A fííínomságokat gyorsan magáévá tette az úton. Közben kérte, hogy hagyjam, ne kapcsoljam ki a klasszikus muzsikát. Pár pillanat múlva megszólalt: „Ez a Diótörő!” Az volt, van tehát zenei memóriája, és az se rossz, mint annyi más.

Lassan jobban síel, mint én.

Tegnapi érdekességek:

Printelni akart, nehezen jött össze, hogy mit. Mikor végül csináltuk, villant a kis agyacskája és megkérdezte: „Miért fogy ki mindig olyan gyorsan a fekete?” A „mert szinte csak azt használjuk” válasz kielégítette. Ekkor következett viszont a nagy kérdés: „És mondd, hogy csinálnak a patronok olyan színeket, mint a barna?” Hosszas előadásba kezdtem az alapszínekről, közbeszólt: „És a patronok keverik össze a színeket? *Honnan tudják, mit kell összekeverni?”* Hinnye, gondoltam, rögtön hívok nyomtató-szakértőt! Nem kellett, megelégedett azzal, hogy a képet követi egy sugár, az mondja meg nekik... meg ilyesmi. De újabb kérdéssel állt elő: „És a *fehéret is ők keverik* össze?” Lehet, hogy neki van igaza, de elütöttem azzal, hogy nem, azt nem nyomtatják (nem jó!). „Ja, tényleg.” - zárta le, de az átok a dologban, hogy emlékezni fog rá, és lebuktat.

Elmesélte, hogy volt a kindiben fogorvos néni, akitől kapott matricát, meg valami oklevelet is, mert minden foga rendben van. Sorolta azt is, hogy fííínomságokat mikor szabad és mikor tilos fogyasztani, illetve, hogy mikor kell azonnal fogat mosni fogyasztás után. Talán meg is jegyzi?

Megmértük a magasságát: 144 cm, + valami még a vonal felett. Jól érzékeltük, óriásit nőtt a legutóbbi mérés óta, és nem látszik soványabbnak, sőt, mintha a felsőteste izomzata ismét formálódna.

Esti fürdés közben, a kádban mesélt. Hiába „vettem fel” azonban a dugóimat, csak valamivel értettem meg többet, mint máskor. Most szakított a hagyománnyal, nem a szivacsról mesélt, hanem két kis lila merítőt vett elő, azoknak a vízzel vívott mesterkedéseivel indított, aztán rátért valami gonosz ember és jó király harcára. A gonosz embert egy kacsa betolta (bevitte?) a tóba, ott a gonosz elmerült és megfulladt. Aztán valahogy ismét előkerült, beszélgettek a jó királlyal, végül azonban csak meghótt, eltemették, és a sír fejfájára felírták: „Gonosz ember, *Törőcsik buta kaki Aladár*” Mit tetszik szólni hozzá?

Lefekvés előtt felhívta a szüleit és hosszasan csevegett velük. Előadta a fogorvos nénit, ajándékait és összes jótanácsait, azt, hogy keddenként szeretne a délutáni tornára járni („Be kell fizetni.” - szúrta közbe), azt, hogy vinni kell mézet, diót, meg ilyesmit. Ma megtanácskozta Amirával - miközben Magdalénával „kinyitottak” neki egy számlát -, hogy Nagyival mézet akarnak vinni, „vagy van valami más elképzelésed?”

Dorothea 14 hónapos (tegnap óta): gügyög, mutogat, elvesz tárgyakat, forgatja, visszaadja. És kis segítséggel szorgalmasan jár-kel. Papírmasé poharakat emel le az üvegajtós szekrény ajtaja mögül, rakosgatja. Benedictus kedvencei voltak valamikor, hordozgatta Magdaléna hálója és a nagyszoba között oda-vissza, hosszú hónapokig. Valami kis cserepes virágot szagolgatva hap-ccciztam a napokban - nagyokat kacagott.

Theával folytatom:

Egyetlen ujjamba kapaszkodva vidáman jár-kel, néha meginog, de nem kapkod, meg nem ül le miatta. És legalább 10 napja észleltük, hogy ha véletlenül elengedjük, akár 10-15 mp-ig is

áll magában, csak utána huppan le a földre. Nyitogatós gyerek lesz, amit elér, maga kinyitja és lendületesen pakol ki fiókból-polcból, sokszor felajánlva a rá vigyázónak a zsákmányt. Kedvencei lettek Benedictus színes poharai.

Határozott egyéniség, folyton eszik, de ha jóllakott, egy-egy mozdulattal hárítja a kínálást. Magdaléna vizet itatott vele, eltolta, letetette az asztalra (mutogatással) és rátette a kupakot. Én pedig banánnal etettem, a felénél megrázta a fejét, és többet nem harapott bele.

Nálunk aludt délután, Magdaléna kinyitotta a hordozható ágyikó cipzáras „bejáratát", tudta, mi a teendő, bemászott, és ülve ruganyozott, lendületesen „hintáztatva" függőlegesen az ágyat.

Amikor felébredt, én hallottam meg a hangját: karattyolt. Bementem, feküdt nyugodtan a hátán, és dumált a levegőbe, ahelyett, hogy - mint általában szokás - felsírt volna. És bájosan mosolygott rám, amikor kiemeltem az ágyból.

Benedictustól most hallom, hogy valamelyik nap meztelenül megmérte magát: 16,6 kg. Nem sok, de nem látszik soványnak.

Ma is közös programok lesznek, mert Apucinak konferenciára kell mennie. Az előbb telefonált, hosszasan egyeztette a programot: 9 - fél 10 körül érkeznek, és megyünk a Várba. Magdaléna is beszélgetett vele, de félreértés folytán letette a telefont. Bene újra csengetett, és elmagyarázta, hogy ő csak szünetet kért, hogy vizet ihasson. „Úgy látszik, Magdaléna egy kicsit süket."

Kedden ötre ment érte Magdaléna, mert most volt az első tornaóra. „Képzeld, Pipusz, ugyanaz a (nekem XY) az oktató, aki az úszást is tanítja." - újságolta Benénk. És mit csináltatok? „Semmit, nem mondom meg:" - volt a tömör válasz.

Sürgette Nagyit, hogy vasaljanak. Szorgosan segédkezett is tíz percig, adogatta a vasalnivalót, és rakosgatta a frissen vasalt holmit. Nézem, szó nélkül átballag a nappaliba: „Meguntam - közölte kérdésemre - csináljunk valami feladatost." Kiválasztott valami istentelenül sok, ollóval kivágandó elemből álló mozdonyt, Magdaléna kezdte el az ollózást, Benedictus Herceg csak sürgette. Hiába mondtuk, hogy ez óriási munka, ma nem készülhetünk el vele, ő csak erőltette: „De, ma meg fogjuk csinálni." Nosza, fogtam én is egy ollót, kapott ő is, negyedóra múlva felállt az asztalról (amin trónolt), és közölte: „Én is meguntam, menjünk vacsit csinálni." Megéhezett, nyilván.

Vacsi után következett a laptop, sakk mellett döntött. A parti első 6-7 lépését önállóan teszi meg, kötelezően sáncol, aztán segítem, megtanácskozzuk a lépéseket. Remekül ment, taroltunk és beszorítottuk a sötét királyt a sarokba: huszár, bástya és vezér a király ellenében. A lényeg azonban, hogy az utolsó lépést ő tette meg, beadta a mattot úgy, hogy szépen el is magyarázta, hogy azért teheti meg éppen azt a lépést, mert a huszár védi az adott mezőt. Rendkívül boldog volt, szaladt és elújságolta Nagyinak, esti telefon során pedig Amirának. Nem ismételt, kártyázásra tértünk át, azt is jól abszolválta. Érdekes módon ezt is világgá kürtölte.

A kádban úgy nyilatkozott, hogy nem lesz mese. Üldögéltem mellette, elkezdett filozofálni olvadásról, özönvízről, először három állatról, amik a völgyben rekedtek és megfulladtak, aztán sok állatról, akik között az előző három is megjelent újra, ezúttal nevesítve, egy oroszlán, egy teve és (talán) egy elefánt, ezúttal vágtak nyílást a völgy végén, a víz azon leszaladt és megmenekültek. „Ez volt a tavasz." - jelentette ki. „Most jön a nyár." A nyarat nagyon rövidre fogta, nem is maradt meg a szűkülő agyamban. „Az ősz legközelebb következik." - zárta le a nem várt mesét. Kíváncsian várom.

Lefekvés előtt állva írt egy levelet: „Anyuci, Apuci, Bene, Nagyi és Pipusz egy család” Csak a kettős betűkre kérdezett rá, innen tudom, hogy valamit kifelejtettem, mert „ty” is szerepelt a szövegben. A „ny” és „sz” ment, csak fordítva írta az „s”-t. Nagyon megdicsértem, de mondtam, hogy valamit kifelejtett. Nézett rám, nem kapcsolt. Mikor elárultam, hogy Dorothea maradt ki, gyorsan hozzá akarta írni, de kilukadt a papír. Mérgesen összegyűrte és újat írt, ezúttal mi kimaradtunk, csak a négytagú család szerepelt, és már csak a „gy”-re kérdezett rá. (Hol volt szükség „gy”-re, a csoda tudja!)

Nehezen aludt el, Magdaléna hamarabb elálmosodott, kérte, hogy most már alukáljanak, ő már nagyon álmos. Bölcs választ kapott: „Ha én is *bevettem volna altatót*, mint te, én is álmos lennék.”

Reggel kicsit nyűgösködött, nehezen hagyta ott a Minimax-ot, de végül elfogadható viselkedés mellett távozott. Gratuláltam neki, hogy jó volt, és kezet ráztunk rá.

Tegnap fél 3-tól ügyelnem kellett Theára, de váratlanul megváltozott a helyzet. Egy körül Amira telefonált, hogy balesetet szenvedett („és a gyerek itt van a kocsiban!”), menjek gyorsan oda. Mentem, a koccanásnál kicsit durvább ügyön nem tudtam segíteni, hazavittem Theát, aki békés nyugalommal viselte a megpróbáltatást. Néha karattyolt valamit hazafelé menet, aztán csend lett, azt hittem, elaludt. Kiszállás közben lecsapott a kocsi kulcsaira, de viszonylag könnyen visszaszereztem.

A palotában nyüzsgő életet élt. Talán fél órát is játszott a szemüvegemmel, megtanulta azt is, hogy kell visszarakni a tokjába, ezt a tudást megtapsoltam, ő is aranyosan tapsikolt.

Ekkor megérkezett Amira is, aki még mindig sírdogált, hezitált, hogy az eredeti programot - Benéért menni, és elvinni bőrgyógyászhoz -, amiért rám szükség volt, végigcsinálja-e. Összeszedte magát, és elindult, nem beszéltem le róla, tudva, hogy a félelmek kialakulásának legjobb ellenszere a folytatás (ejtőernyősökkel csinálják: akik lezuhant bajtárs balesetét látták, azonnal ugranak), csak arra kértem, hogy ne most, induláskor döntsön, csak ha jól abszolválta a kindibe hajtást. Megcsinálta.

Mi Theával vidáman elvoltunk, sétáltunk a nappaliban, többször fel-le mentünk az emeletre, szétszedtünk játékokat, összeraktuk, vadásztunk bútorok alá gurult játékokra. Többször megállt, eleresztve a kisujjamat, de aztán lehuppant, nem mert elindulni.

Megérkezett Trónörökös vejem, együtt foglalkoztunk Sütivel, aki a „nézzétek, egyedül állok” pózt gyakorolta, ezúttal úgy, hogy ő engedett el bútort, játékot, Apját, és a karjait az égnek emelve élvezte a helyzetet. Most már tényleg csak napok kérdése, és elindul.

Benéztem Bene szobájába, rég láttam. Sokat változott: tele van fotókkal, csillagokkal, képkivágatokkal. Igazi nagyfiús barlang!

Nem tudom, érdemes-e tovább is lefoglalnom magam a könyvkiadással, túlontúl sok energiát fogyaszt, és számtalan buktató tarkítja az utat (a megemésztődő pénzről nem is beszélve). Most is 8 nap telt el a legutolsó naplóbejegyzésem óta. Lássuk, mire emlékszem?

Dorothea 29-én, hétfőn megtette az első két lépést. Úgy látszik, készültek is rá a szülők, mert fel is sikerült venniük videóra. Trónörökös vejem a teraszon megvárta, amíg a kezét fogva nem stabilizálódik az állása, majd elengedte a kezét és egyet lépett hátra. Süti két lépéssel érte utol, nem igen bizonytalankodva. Ezzel együtt tegnap délutánig pihenőt tartott, nem vállalkozik gyaloglásra, inkább négykézláb vágtat.

Annyi mindent ért, hogy csuda, ha kérdezi az ember a testrészei felől, megmutatja. Pár napja érdeklődtem az orra, szája, füle, haja holléte iránt, az orrát azonnal, a száját kis késlekedéssel, a fülét sehogy, a haját villámgyorsan mutatta meg. Olyanokat jelzett Magdalénának, hogy le akarna feküdni, odamegy a kádhoz, mutatja, hogy be akarna mászni, és hasonlók.

Sok szempontból a bátyus követője lesz, tudja, hogy hol vannak a DVD-k, hogy azok mire valók, mert DVD-vel a kezében odakúszik a lejátszót rejtő fiókhoz, mutatja, hogy melyik kampót kell kinyitni. Amira mosolyogva mondta, hogy igen, és mivel nem boldogul a nyitással, becsúsztatja a résen a DVD-ket.

És non-stop mosolyog, nagyon bájosan, a gügyögése kezd konkrétabbá válni: Benedictus egyértelműen Be-Be, a babák ba-ba névre hallgatnak.

Nagy Hercegünk memóriája változatlan, éves távlatból emlékszik dolgokra. Felmentek például sétálni a Várba, Amirával és a húgával, Magdaléna elkezdte magyarázni, hogy a Zsolnay-kúton a turbán micsoda jelkép, lelegyintette: „Tudom, már elmesélted." (Valamikor nyáron.) A Honvédelmi Múzeum előtti ágyuk látványa először elkedvetlenítette, modernebbekre számított, de aztán elmagyarázta, hol kell tölteni, hogy kell elsütni, ki tudja, mikor ki mesélte el neki?

Lehet, hogy csak nyári emlék: tudta, melyik utcába kell befordulni, hogy a fiiínomságokat kínáló Ruszwurmhoz érjenek.

Pontosan egy évre visszamenőleg emlékezett viszont, hogy az adventi koszorúk közül, amit minden évben Amira barátnőivel és azok gyerekeivel, csapatmunkával készítenek, a számunkra készítettet mindig behozzák, hazafelé menet. Mivel a nagyon rossz időjárás miatt Amira ezúttal egyenest hazafelé vette az irányt, rákérdezett, hogy miért nem jönnek hozzánk?

A keddi Bene-nap számomra nagyon rövid volt, mert Magdaléna elvitte a kindi + torna után téli cipőt vásárolni (nem találtak megfelelőt), és csak valamikor fél 7 körül értek haza (hozzánk). A tornán valami gubanc történt, páran lusták és haszontalanok voltak, ezért senki se kapott díjat. Bosszankodva állította, hogy pedig ő, és még ketten-hárman (konkrét neveket említett), rendesen („Nem annyira, de csináltuk.") tornáztak, nem érti, őket miért büntette meg Dia.

Itthon aztán tündi-bündi volt, nagyon megdicsértem.

Nem Mikulás, hanem Dorothea nap van (12.06): Süti ma *önállóan járt*. Valahogy úgy zajlott a dolog, hogy Hercegünk és Amira között állva feltette magasba mindkét karját, majd lépett ide-oda egyet-kettőt köztük, végül állva *megölelte Bátyót*. Nagy nap! Most már csak azt lessük, mikor mond összefüggőbb dolgokat. A sok gügyögésből én azt következtetem, hogy hamar teljes mondatokat fog mondani. Egyébként neki is anya-hiánya van (mint Benedictusnak szokott lenni), amikor Magdaléna ügyel rá (Amira ultrahang vizsgára készül), el-elsírja magát.

Nagy Herceg ma (12.07) nagyon fáradtan érkezett a tornából, de ezúttal minden rendben lehetett, mert kapott mandarint és csokit is. Itthon két nagy csomag Mikulás várta, virgács is volt a tartalomban. Azt kapta ki, és élénken érdeklődött, mi az? Elmagyaráztuk. „Na, akkor ezt én most jól elrakom!" - jelentette ki, és tényleg eldugta valahová.

Vacsora közben megkérdeztem, kik most a legjobb barátai a kindiben? Mosolygott, és lassan, elgondolkodva mondta ki: „Hát... először is Bene..., tudod, a másik Bene... és ... Dóri." Majdnem felkacagott, aztán sokáig beszélgettünk hármasban, hogy Dórival megbeszélték: össze fognak házasodni, majd ha felnőnek, persze. És megbeszélték, hogy gyereket is szeretnének, de azt majd jól meg fogják tárgyalni. A kérdésre, hogy miért most szerette meg Dórit, amikor pedig már régóta együtt vannak, és eddig már kislányokat emlegetett, majdnem felnőtt választ adott: „Hát az úgy van, hogy *egyszercsak észrevesszük, hogy aranyos*." - vagy valahogy így. Beszélgettünk arról is, hogy mennyi teendő van ilyenkor, lefekvés előtt. Magdaléna megkérdezte, hogy otthon is ennyi dolog van? „Nem annyira, - mondta - de sok a mese, a megbeszélés és az ének." (Brávó, szülők!) És mit szoktatok énekelni? „Amiket

kisgyerek koromban szoktunk. De Apuci is írt egy éneket.” El tudod énekelni nekünk? „Nem, bonyolult. Nem tudom, melyik versszak jön melyik után.”

Különben aranyos volt egész este, az ő vezénylete mellett hóspray-jel havas képet festettek Magdalénával az ablakra.

Elalvás előtt közölte Nagyival, hogy még idén jön hozzánk, de jövőre már nem. Jobb szeret a családjával lenni, „leginkább Anyucival”. „Fel fogok azért jönni, de nem fogok itt aludni.” Így van ez rendjén.

Nemsokára felébred, és ma én viszem a kindibe.

Megérkezünk a kindihez, „takarítónő” - kiabál az egyik érkező gyereknek, és attól kezdve együtt huligánkodnak. Hál’isten igazi gyerek marad ez a nagyon okos lény.

A csütörtöki síelés elmaradt, Amira még kocsi nélkül volt, nekem telefonált, hogy rohanjak Benéért a kindibe, mert hányt. Szomorkás arccal fogadott, meg fehér volt az arca. Kiderült, hogy második hányásra is sor került, mire odaértem. Vitéz volt, nem engedte, hogy levigyem az autóhoz, maga ment, csak siettetett. Otthon is maga indult el a lépcsőkön, csak az utolsó 10-15 lépcsőnél kéredzkedett fel, és jegyezte meg, hogy „akkor tényleg nem lesz ma síelés”. Az ajtó előtt letetette magát, és a lábtörlőre hányt egy keveset. Náluk maradtam, amíg Amira le nem tette Sütit aludni. Bene egész este hányt, nem nyafogott, percekig térdelt a WC-kagyló előtt. Le-lefeküdt a kanapéra, csak azt kérte, hogy éles fény ne világítson rá, és Theát tartsuk távol tőle. Aki persze vele akart volna lenni.

Közben elmondta, hogy a sárga (kicsi) kindiseknél már 5 gyerek hányt, és az ő csoportjukban vele együtt kezdett hányni Tamás (azt hiszem). Két nap múlva be is záratta az ÁNTSZ a kindit. (Hány gyerek mehet tönkre egész életére?)

Thea viszont nagyon szépen halad, önállóan áll fel, olyankor felfelé fordítja a tenyereit, majd megindul. Volt, hogy 10-et lépett. Bájosan gügyög, mutogat, rámol.

Kevés személyes élményről tudok beszámolni, több közvetített élmény érdemes azonban arra, hogy rögzítsem.

Kedden síeltem, így Nagyival kettesben töltötték a délutánt, estét és szerda reggelt.

Benedictus komoly arccal a helyembe lépett, Tónit játszott. Úgy beszélgetett Magdalénával, mintha ő lenne én. Elfoglalta a helyem a konyhaasztalnál, Nagyit ezúttal Magdalénámnak szólítgatta. Magdaléna megemlítette: „Tónikám, ugye szomorúak leszünk, ha nem jön többet a Benedictusunk?” Egy pillanatra zavarba jött, aztán hümmögött: „Majd meglátjuk még.” Este befeküdt az ágyamba és úgy hallgatta a mesét. Magdaléna búcsúzkodni kezdett, hogy akkor megy a saját ágyába. „Jó, akkor a fejemre húzom a paplant, hogy ne *féljek!*” Magdaléna megsajnálta, és felajánlotta, hogy aludhatnak változatlanul a nagy ágyban. Mint a villám adta fel a Tóni pozíciót. Ez a félelem!

Nyitottam neki postafiókot Ausztriában, de Nagyival együtt nem tudták működésbe hozni. Lassan rájöttem, hogy Magdaléna nem veszi észre, hogy nincs még címlistája, csináltam ötöt, itthon aztán másnap szépen tudtunk levelezni, ő kis anyai segítséggel.

Csütörtökön mindkét szülő elkísérte a szezonzáró sínapra. Este lelkendezve hívott fel, eldicsekedett vele, hogy második lett és „kaptam még valamit a díjon kívül is” (oklevelet). És hogy nagyon fázott a keze, először csak csípte a szél, aztán fájt is. Előtte két gyerek szorosan vonszoltatta fel magát a kötél-lifttel, és elestek, neki nem sikerült kikerülnie őket, ő is elesett, és csupa hó lett a keze. Hogy miért nem segítenek ilyenkor az oktatók gyorsan szárazra törölni a balesetet szenvedettek kezét, rejtély.

Pénteken - most már rendszerré vált - mindhárman (vejem dolgozott) átjöttek, Amira elvitte Benedictust fülészetre, megvizsgáltatni, nem károsodott-e a sok náthás állapot miatt, hál'isten minden OK. Nekem meg új könyvvel kellett foglalkoznom, meg el kellett mennem a város túlsó végére a könyvhöz mellékelendő CD-kért, így nem nagyon figyeltem Benére (Dorothea aludt, amikor visszaérkeztem), „szereltem" a könyveket. Váratlanul megjelent a „dolgozómban", lógó orral nekitámaszkodott a szekrénynek és nézett ki az ablakon. Mi baj van, Bene? - kérdeztem. „Dühös vagyok!" Miért, kire? „Anyucira!" Benedictus, nem szabad rá haragudni, annyira szeret téged. Miért haragszol rá? „Nem enged fiínomságot enni." (Na tessék!) Írd meg neki e-mailen, hogy dühös vagy rá - ajánlottam, hátha levezetődik a sértődöttsége. „Nem írok, majd otthon kapok."

Magdaléna észleli, hogy - valószínűleg szülői intelmekre hallgatva - spórolós lett. Magdaléna ügyelt rájuk péntek este, a szülök elmentek a munkahelyi évzáró bulikra. Önti a habosítót a fürdővízbe, Benedictus rászól: „Ne pazarold, nem kell olyan sok." Magdaléna megemlítette, hogy nálunk három szert is használ. „De abból a háromból összesen nincs annyi, mint nálunk az egyből." - felelte.

A pótvacsorára otthon is igényt tartott, ahol ez nem szokás. Morfondírozgatott: „Bundás kenyeret már nem csinálunk, halacska nincs, mit egyek?" Végül vajas-lekváros kenyér mellett döntött, és jó étvággyal elfogyasztotta.

Dorothea mind többet sétál, mind kevesebb ingadozással. Lassan szaladni is fog, mert egyetlen újhegy segítséggel már meg is teszi, szalad, mint a nyúl. És az étvágya változatlan, akármi ehető felvillan a láthatáron, kap utána. A testén már nem látszik, megszűnt kövérkés lenni.

Bene nap van tegnap óta, most, szerda reggel még mélyen alszik. Aranyos volt onnan kezdve, hogy én mentem érte a kindibe. Velem együtt érkezett D.-nek, a legfrissebb szerelemnek az anyukája, a két gyerek jót hancúrozott egymással. Nekem inkább kakaskodás-játéknak tűnt, meg is említettem vacsora közben. Néz rám elcsodálkozva. „Ti nem is tudjátok, mit kell ilyenkor csinálni." - jegyezte meg lekicsinylőleg.

Hazafelé mesélt valamit a székletéről. „A kakim még mindig puffog (vagy ilyesmi), már nem nagyon híg..." Megérkezünk a kastélyhoz, épp telefonál Magdaléna, hogy ő is most érkezett, mint kiderült, pár kocsival lejjebb parkolt. Segítsek cipekedni. Bene nem fogta, miről van szó, elindult a kastély felé. Mondom: Nagyfiú, gyere vissza, nem látod Nagyit, most száll ki a kocsiból. Észreveszi, és nagy hótaposójában fut-rohan lefelé, Magdaléna rá is szól, hogy lassabban. Átölelkeznek boldogan. És ez a gyerek nem akar jövőre hozzánk járni?

Az egész délután „kaki-süti" sütéssel telt, Hercegünk magát a sütést leszámítva ott térdelt a konyhalétra tetején, és kuktáskodott, a főbb műveletekhez odahívott engem is. A liszt-akármi-púp tetején ő csinálta meg a krátert, odarohant hozzám: „Most gyere, a vulkán következik, ahogy folyik le a láva." (Tojás képében). Nagyon érdekli a főzőcske.

Vacsoránál megkérdeztem, ki volt az a kislány, akitől olyan harciasan búcsúzkodtak? „Hát D., tudod, a feleségem." (Itt tettem megjegyzést a harciasságra.) „Csókolóztunk!" - jelentette be, így, egyszerűen, kerekdeden. „Puszilkodtatok." - próbált puhítani a kemény valóságon Magdaléna. „Nem, csókolóztunk, ő akarta." (Hogy kell vigyázni a nőkkel, én nem tudtam. Mármint vigyázni...) „És hol csókolóztatok?" - Magdalénában győzött a női kíváncsiság. „Hát a kindiben, ahol az óvó nénik szoktak ülni, csak nem voltak ott." „És hogy csókolóztatok?" „Ahogy kell, mindenki tudja, hogy kell." „Mi nem tudjuk." - provokálta Magdaléna. Benedictusnek kerekre nyílt a szeme, úgy bámult Nagyira. Kénytelen voltam korrigálni: „Magdaléna is tud, csak viccel veled." Megnyugodott. A beszélgetést apró balesetek szakították félre:

Magdaléna kiborította az egész tepsi „kaki-sütit”, én meg - segítve összeszedni - feldöntöttem Benénk poharát.

Este Bene telefonált Anyucinak, esküszöm, mintha 20 éves felnőtt beszélgetett volna. Már csak olyan fordulatokra kapom fel a fejem, mint „*...olyan értelemben, hogy*...”. Hihetetlen ez a gyerek.

Pótvacsora előtt segédkezett a protkóim eltávolításában, éjszakára elraktározásában. A pótvacsoránál megkínált a fiínomságaiból, csak rámutattam a számra, bólintott: „Értettem!” Aztán ő magyarázta el Nagyinak, aki ugyancsak kínált, hogy „nincs foga, nem tud enni”. Elmondtam, hogy ínybetegségem volt, ezért veszítettem el viszonylag korán a fogaimat. Megkérdeztem, tudja-e mi az íny? Rámutatott az ajkára. „Nem, Benedictus, az íny beljebb van, az a rész, amibe a fogak be vannak ültetve.” - magyaráztam meg neki. „Ja, az *íny a fogak földje*!” - kiáltott fel örömmel. „Nem föld, mint a kertben, de olyan...” - magyarázta tovább. Zseniális megfogalmazás, nem?

Reggel jókedvűen ébredt, négykézláb jelent meg a konyhaajtóban, ahol Nagyival beszélgettünk. „Jaj, jön egy oroszlán!” - kiáltottam fel. „Nem, kiskutya vagyok.” Szegény kiskutya, négykézláb is megcsúszott a konyhakövön.

Karácsony!

Valamivel ebéd előtt Amira áthozta a két gyereket, együtt ebédeltünk, lefektette Theát, aztán rohant haza Jézuskát játszani.

Hercegünk - mint régóta - nem aludt, TV-meséket nézett, aztán megpróbáltam sakkozni vele, de ezúttal nem volt türelme végigjátszani a partit, illetve bezavart Amira telefonja, hogy gondok vannak az angyalokkal. Süketségünk mián a telefon ki van hangosítva, így Bene is hallotta, hogy az angyalokkal van valami, elrohant a szobából, majd elkérte a telefont és faggatta Amirát, aki azt találta ki hirtelen, hogy korán mentek le a nagyszobába, látták, hogy az angyalok kapkodva elrepültek. (Kiderült, hogy nem minden ajándékot tudtak azonosítani, és azt akarták tisztázni Nagyival.) Na, a lényeg, hogy Benedictus ettől kezdve nagyon türelmetlen lett, többször elmondta: „Sajnálom, hogy nem lehettem ott, nem láttam az angyalokat.”

Valahogy, talán ebéd közben előadta, hogy már írt levelet a feleségének is. Magdaléna kérdésére felvilágosított bennünket, hogy nincs meg a kislány címe, az anyukájának írt, ő majd átadja neki.

Hazafelé felkiáltott a kocsiban: „Nagyon izgi vagyok!” Utolsónak léptem be a lakásba, Benedictus már bámulta a hatalmas és nagyon ízlésesen feldíszített fát, majd nyomban nekilátott az ajándékok közötti csemegézésnek. Talán harmadik ajándékként talált rá a Jézuskától nagyon kért LEGO-ra. Azonnal otthagyta a Karácsonyfa-mesevilágot, kitelepedett a konyhaasztalhoz, és elkezdte összerakni az 1. sz. zacskó figuráit, egy négykerekű kis tűzoltó-mentőmotorost, és egy vízágyús motorcsónakot. Nem tudok mit tenni, milliomodszor írom le, mennyire okos és milyen rendkívül ügyes ez a fiatalúr. Kis atyai segítséggel (Trón-örökös vejem azonnal ment segíteni! Taps.), ami egy-egy súgásra, tanácsra korlátozódott, villámgyorsan rakta össze a számtalan elemből álló konstrukciókat. Volt olyan, hogy a segédkönyvben lapozott egyet és máris nyúlt a jelöléssel nem kitüntetett elemek után, szinte keresgélés nélkül emelte ki őket a nagy rakásból. Egy szempillantás alatt tudta, mely elemek nem szerepeltek az előző oldalon. A két masina között visszament a fához, örömködött, megmegpuszilta Theát.

Elrohant pisilésre is, miközben tolta le a nadrágját, elmormolta: „De jó, hogy ma Karácsony van!”

Majdnem elfelejtettem: a LEGO után - erősebb atyai segédlettel - Bene építőjátékkal foglalkozott. Karton elemekből felépítette a nevezetes Sydney-i hidat, meg egy holland szélmalmot. Ügyesen, nagyon ügyesen.

Ámulatba ejtett azzal is, hogy az ugyancsak nagyon várt „vulkán-DVD-t", egy komoly tudományos-ismeretterjesztő filmet - azt hiszem, nem túlzok - úgy bámulta, és néha úgy kommentálta, hogy egyértelmű volt: nagyon érdekli és követni is tudja. Leült a TV elé a szőnyegre, és nem érdekelte, hogy a felnőttek miként örülnek a saját ajándékaiknak.

Thea Benével együtt lépett (!) a fához, és feltétlenül el akarta érni a világító gömböcskéket, meg egy arany függőt. Kapott egy gyerek-nyakláncot, karkötőt, ezeket azonnal tudta használni, a karkötő feladását még az ujjai összezárásával is segítette. Hajcsatok is voltak az ajándékok között, azokat is „kezelte", felrakatta, leszedte. Igazi nő.

Eleinte még ingadozva járt, a fordulóknál vagy letoggyant, vagy bizonytalankodott, vacsora után már vagy tízszer körbejárta a konyhaasztalt, anélkül, hogy leült vagy négykézlábra ereszkedett volna. Lefekvés előtt már minden fordulót - akár 180-fokosat is - jól vett. Kijelenthető: Dorothea-Süti két lábra állt, megtanult járni-kelni ezen a Földön.

Ha ételt lát, nyúl érte, természetesen. Felnőttes vacsorát fogyasztott el, fürdés után még békésen elfogyasztott egy szokásos adag bébi-ételt.

Kapott egy kis játék-babakocsit, mindenáron bele akart ülni. Trónörökös vejem megjegyezte: „Gyerekem, a 10 kilódat nem bírja el ez a kocsi. Végül megértette, hogy csak tolni szabad. Beletettek két babát, és azokkal is nagy kört írt le.

Naponta észlelhető fejlődés!

A szellemi fejlődése is gyors: a körülötte lévő emberek nevét mondja, a saját testrészeit meg tudja mutatni, és újabban mások testrészeit is azonosítja. Magyarul: ha azt hallja, hol a hajam, az én fejemre mutat. Tegnap jelent meg az „ott". És annyi mindent megért, hogy csak na! Hosszú kéréseket is jól teljesít.

Nagy Herceg nagyon aranyosan még tartóztatott volna bennünket 9 óra körül. Nem tudom, mikor feküdt ágyba, reggel indulniuk kellett Ipam Őfensége kastélyába.

Ismét nagy a szünet, de most nem én vagyok a ludas. Alig láttuk őket, karácsonykor leutaztak vidékre, aztán valami wellness-üdülőbe. Ipamék kastélyában élvezték a vendégszeretetet, Benedictus a keresztszüleit, mint játszótársakat. A szállóban Hercegünk jókat úszkált (változatlanul karúszókkal), nagyon élvezte.

Percekre felszaladtam még Szilveszter előtt, de keveset láttam belőlük. Thea változatlanul széles mosollyal üdvözölt.

Szilveszterkor is csak percekre láttuk a két gyereket. Thea azzal lepett meg minket, hogy hátratett kézzel sétálgatott, mint egy őrgróf, a már népes vendégsereg mellett is hamar lefektették a hölgyek. Benedictus pedig 3-4 gyerekkel együtt a vulkán-DVD-jét nézte, aztán meg rohangásztak, mint az őrültek. A társasághoz öregek voltunk, hamar elbúcsúztunk, keresgéltünk a TV-n használható műsort, aztán Magdaléna hamarabb, én éjfélkor lefeküdtem, az ágyban átváltottam a Spektrum-környéki tudományos műsorokra, nehogy a szarházi Schmittel hozzon össze valamelyik magyar csatorna.

Kiderült közben, hogy Bene - saját kezdeményezésre, önállóan - e-mailt küldött Nagyinak, amiben végleg felmondta a keddeket. Érdemes idézni az alig több mint ötéves legény levélkéjét: „szia Magdaléna tényleg az új évben nem jövök hozzátok de most tényleg komolyan beszélek üdvözlettel Bene". Amira ott volt, amikor írt, de a fogalmazásban egy szót

sem segített, csak rákapcsolta a helyesírás-ellenőrző programot a szövegre és segített a hibákat kijavítani. A fogalmazás a fiatalemberé.

Tegnap nálunk ebédeltek, fáradtak voltak valamennyien, ezért ezúttal ők távoztak hamar. Ebéd közben Magdaléna szóba hozta a keddet, mondta, hogy ő amúgy sem érne rá, mert színházba megy. Én ajánlottam volna, hogy vele leszek, de végig se hagyta mondani, hárított. Aztán valamit sorolt, amit nem egészen értettem: egy, kettő, talán három... és még valamit pötyögött, mintha azt akarta volna kifejezni, hogy ennyiszer még jön, de azt hiszem, a rendszeres Bene-napoknak vége: kinőtt bennünket. Magdalénát nagyon letöri a szakítás, mondta délután, hogy szerelmi bánata van, elhagyta a fiúja, írt is egy „bekerítő" e-mailt: „Szia Benedictus! // Kialudtad magad? Jó lenne megbeszélni, hogy mikor megyünk a labirintusba. // Tudod, a Budai Várba, amerre sétáltunk legutóbb Anyucival meg Pipusszal és Sütivel. // Attól, hogy nem jössz hozzánk kedden, még csinálhatunk programot, nem igaz? // Azt is ígértem Neked, hogy elmegyünk az új játszóházba, ne felejtsd el! Puszil a Magdaléna."

Hát így állunk. Magdaléna csinált pár fotót, egyet bemutattunk anno.

A hűtlen fiatalúr válasza: „szia Magdaléna örökre nem fogom elfelejteni, hogy megyünk a labirintusba a játszóházat sem üdvözlettel Bene" (Nagy disznóság, hogy levelezési titkot teszek közzé, ezennel abba is hagyom!)

Mégis Bene-nap lett a tegnapi! Benedictus reggel telefonált, hogy jön, és megmutatja a Karácsonykor kapott „Vulkánok - Űrhajózás" DVD-t. Később kiderült, hogy rosszkedvre hivatkozással nem volt hajlandó a kindiben maradni, az öltöző-előtérből visszafordultak Anyucival. Előzmény is volt, hétfőn délben ebéd után hányingere volt, amit ugyan legyőzött, de elment a kedve az egésztől. Meg a tornától is, tegnap arra se ment vissza, és úgy tűnik, hanyagolni fogja.

Én mentem érte, a palotába. Jókedvűen jött, már a lépcsőn lefelé megbeszéltük, hogy nem akar ugyan jönni, majd így dönti el, mint most, hogy jön-e? Telefonál, megbeszéljük. „Lehet, hogy meggondolom." - zárta le a témát. A kocsiban áttértünk a labirintusra. Elsősorban az érdekelte, meddig fog tartani. Egy - másfél órát mondtam, rágódott egy darabig azon, hogy mennyi is a másfél, majd sokallta. Mondtam, lesznek ott emberek, megkérdezzük, hogy a labirintus melyik ágait jó kihagyni, hogy egy órán belül végezzünk. El kellett magyarázni, hogy ez esetben miért beszélnek ágakról, majd kijelentette: lehet másfél óra. Meg is magyarázta: „Meggondoltam, *nem az idő fontos, hanem hogy mindent megnézzünk*."

Tudta, hogy Magdaléna színházba megy, ezért igyekezett őt maga mellett tartani, amennyire csak tudta. Bekapcsoltuk a DVD-t, és érdekes módon nagyon figyelte, nézzük-e, főként én. Ha a figyelmet zavaró megjegyzést tettem vagy elfordultam, azonnal szólt, hogy nézzem. Már a vulkánoknál volt téma, ami nem ötéves gyerekre van szabva, az űrhajózásnál pedig csillagászati, rakétatechnikai, űrkutatási témák követték egymást. A végén meg is kérdeztem, értett-e mindent? Természetes egyszerűséggel igent mondott. Nem lényeges, mennyi és mennyire volt világos a számára, a lényeg, hogy teljesen lekötötte a figyelmét. A DVD után mindenféle megszokott szórakozást ajánlottunk neki, de csak a Minimax TV-csatorna érdekelte. Közben Magdaléna - miután megágyazott és megsütötte a halacskákat - eltávozott. Vita nélkül meg lehetett állapodni Benével, mikor kell abbahagyni a Minimaxot. Nem tudtam kikapcsolni a DVD-lejátszót, azonnal mondta, hogy biztos a távvezérlővel van a gond, mert lesodorta. Átmentünk a számítógéphez, jópárszor lejátszott egy lufi-eldurrantásokkal, süvítő petárdákkal teletűzdelt „Happy New Year" video-üdvözletet, majd írt egy e-mailt Nagyinak arról, hogy a labirintus-kirándulást meg kell beszélni. Az írás-technikáját egyértelművé tette, meg hát követhető is volt. Kifejezetten egybeírt szavakat, mert érdekes számára, hogy a helyesírás-ellenőrzéskor hogy tisztulnak a dolgok (amihez természetesen segítséget igényelt). Megörült, amikor üdvözlettel helyett puszit javasoltam írni. Nagy élvezettel írta a kisbetűs

szöveget, és jól olvasta a neki írt előző üzenetet is (lassan, szótagolva, el-elakadva, de visszavisszalépve mindig helyesen rakta egybe a szavakat). Vacsora közben maga, unszolás nélkül elolvasta a sószóró nagybetűs szövegét: „Jódozott görög tengeri só" A jódozottnál elsőre hibázott. Nyugodtan kijelenthetem, hogy Hercegünk klaviatúra-szinten ír és olvas. Következhet - sietség nélkül - a kézírás.

Nagy meglepetésemre tudta, legalábbis megközelítőleg, hogy mi a lepárlás. Kezdtem volna magyarázni, hogy születik a tengeri só, átvette a szót és a lényeget elmondta. (Korábbi beszélgetésükre is emlékezhetett, amikor a tenger sótartalmára kérdezett rá.)

Rutinszerűen ment a vacsorázás, a fürdés, a hazatelefonálás. Telefon után visszamentünk a számítógéphez puffogtatni egy sort, aztán következett a pótvacsora (kakaós tekercs), majd apróbb ügyintézések, végül a mese. Ő választotta ki a 12 oldalas „A rák, aki a tengerrel játszott" Rudyard Kipling mesét. Én se mindent értettem, ő is cefetül unta, bele-belezavart, piszkált, de végighallgatta. Már lefekvéshez készülődve is, mese közben is többször megkérdezte, mennyi idő van még hátra Magdaléna érkezéséig, és szó se lehetett elalvásról. Hiába igyekeztem úgy tenni, mintha én elaludtam volna, rugdalózott, forgolódott, néha előadott valamit. Ezúttal engem invitált a takarója alá, elmesélte, hogy ott egy utca van, házakkal, a B-ben lakik ő, ahol két szobája van. Reggel leállított, amikor Nagyinak elkezdtem mesélni.

Magdaléna lopódzkodva érkezett, Benedictus azonnal felült, majd kipattant az ágyból. Leírhatatlan volt az öröme. Nem mert (úgy tűnt) bemenni Magdaléna szobájába, bár nyitva volt az ajtó, hanem a nappali kihúzott ágya, és Magdaléna szobája között viharzott az előszobában, amikor pedig végül bemerészkedett Magdalénához, el nem szakadt tőle. Fél 11-kor aludt el - értesültem reggel.

Reggel persze úgy kellett kiverni az ágyból, amit viszonylag katonásan vett, de nem evett semmit, csak egy fél pohár vizet ivott. Magdaléna szomorúan mesélte, hogy a kis Benedictusunk a kindiben elsírta magát. A kérdésre, hogy miért, csak annyit mondott: „Anyuci, Anyuci!"

Este pedig határozottan kijelentette, hogy naponta egyszer megnézi a Vulkán - Űrhajózás DVD-t, vagy délelőtt, vagy délután, és idéz belőle szakvéleményeket, a tudós nevével együtt.

Nekem meg erről, késve eszembe jutottak a tegnapi memória-bravúrjai:

- Kérte, hogy ő nyithassa ki ezúttal a garázskaput. Figyelmeztettem, hogy melyik gombot kell megnyomni a sok közül. „Tudom, az egy bütyköst." - felelte. Ő tudja, emlékszik, én észre se vettem.

- Kivételesen nem a laptoppal, hanem a nagy géppel foglalkoztunk. Nézi, nézi, majd megsimogatja az egér-madzag leragasztását (hogy ne kelljen sokat rángatni), és megjegyzi: „Kicserélted, a régi más volt." Minimum másfél éve történt, emlékszik.

- Vacsoránál megemlítettem, hogy hiányzik a naptár. „A pirosat is kidobtad?" - kérdezi. Milyen pirosat? „Amivel a napot mutattátok." Emlékezett, hogy a kis keret piros volt.

Csütörtökön én voltam a soros, síelésre kellett vinnem. Mikor átmentem érte, még minden rendben volt, nyugodtan foglakoztak azzal, hogy Amira a tudományos DVD-vel kapott könyvből felolvasott neki (mese helyett). Ahogy közeledett a távozás pillanata, úgy romlott Benedictus hangulata. Panaszkodni kezdett Bátorra (az egyik sí-társ), hogy megint el fog esni előtte a felvonó-kötélnél, ezért ő is el fog esni, vizes lesz a keze, fájni fog, annyira fog fázni. Ezt még sikerült leszerelni azzal, hogy viszünk törölközőt, és szól, én pedig szárazra fogom törölni a kezét. Pár perc múlva következett, hogy hányni fog, attól nagyon fél. Magyaráztuk, hogy a jó levegőn biztos nem fog, inkább el fognak múlni a bizonytalan érzései. Ez a sorozat sírással végződött, ami induláskor bömbölésbe csapott át: egyértelműen hergelte magát.

Először veszítettem el a türelmemet úgy, hogy ordítottam vele (utólag: bocsánat, megengedhetetlen!), amíg a kocsihoz nem értünk. Ott lecsillapodott, mert nyithatta a kocsit, a garázskaput, és végül minden rendbejött, nagyot, és fokozódó élvezettel síelt. Egy biztos: a hányástól fél. Tíz perc síelés után megkérdeztem, minden OK-e, és valami olyat mondott, hogy igen, de nem ilyenkor szokott jönni (nyilván a hányinger), hanem a közepén. De félidőkor már el volt merülve a síelés izgalmában, élvezetében. Hazafelé és otthon nagyon megdicsértem (és kicsit szégyelltem magam az ordítozás miatt).

Pénteken megvettem Benedictusnak a következő tudományos-ismeretterjesztő DVD-t: Autók, repülőgépek és léghajók. Ő választotta ki legutóbb, amikor az interneten fellapoztuk neki a sorozat tagjait. Elkövettem a hibát, hogy telefonon el is árultam neki. Felszaladtam hozzájuk szombat délelőtt receptekért, ott állt Anyucival az ajtóban és megkérdezte csillogó szemekkel: „Elhoztad a DVD-t?" Bevallottam: „Haszontalan voltam, elfelejtettem." Elrontottam vele egy óráját. Magába borult, duzzogott, megkért, hogy menjek vissza érte. Hajlottam volna rá, de a szülők azonnal lebeszéltek róla, mire visszavonult a konyhába, sírt, megjegyzéseket tett. Trónörökös vejem felvitte az emeletre, a szobájába: „Gondolkodj kicsit, fiam!" Nem akartam a rossz hangulattal a zsebemben távozni, megvártam, míg meg nem jelent a lépcsőn, magamhoz hívtam. Nem hagyott szóhoz jutni, megkért, hogy menjek fel vele a számítógéphez, megmutatja a „farm-programot", amit Szofitól (az erdélyi takarítónő) kapott. Bemutatta, tényleg jó szórakozás, és ez is oktat! Ott beszéltem a fejével, megmondtam, hogy okosabb annál, mintsem hogy büntetéseket vívjon ki magának. Megkértem, hogy itthon is legyen jó, ne csak nálunk. Majd kedden együtt kibontjuk a DVD-t, és megnézzük. OKs, mondta. Felajánlottam azt is, hogy kedden (ami ma van) úgy megyünk érte, hogy onnan megyünk a labirintusba, és este nézzük meg a DVD-t. „Nem, inkább nézzük meg a DVD-t és másik kedden menjünk a labirintusba." Hál'isten a keddekről úgy beszél, mintha sohase tiltakozott volna ellene.

Magdaléna átment hozzájuk Theára ügyelni, mert „Kakaókoncertre" mentek. Végig aranyos volt mindkét gyermek, Benedictus örömmel készülődött és elmesélte, hogy nagyon élvezte a zenét.

Tegnap pedig Amira leadta nekünk Theát, mert nem tud vele vásárolni. „Benedictusszal nyugodtan lehetett akár órákig vásárolni, mert ült a kocsin és nézelődött, meg barátkozott a néppel, Dorothea viszont félóra után elveszti a türelmét." Taknyos volt, és kicsit bágyadt, úgy látszik, ő a családi betegség utolsó áldozata. Amúgy aranyosan közlekedett, 3-4 percig játszott valamit, aztán otthagyta, inkább sétált. Kezdődik nála is a kulcs- és pénzérme-mánia, amin Benedictus is átment. Utánozza a Bátyust, sok mozdulata is azonos. A nincs: mindkét tenyér felfelé fordítva, szétnyitott ujjakkal és nemleges fejrázás. Mintha Benét látnám.

Állandóan Nagyin lógott. Játszom vele, vagy rajzolunk, váratlanul lecsap mindent és megy, keresi Magdalénát: Magdaléna, Magdaléna, hajtogatja. Valószínű lesznek gondok a szülők eltávozásával is, mert oda-odamegy az ajtóhoz: Anyu-Anyu (ritkábban Apa), mondja. Ha az ember kinyitja az ajtót és megmutatja, hogy nincs még ott senki, de majd jön, akkor megnyugszik.

Hát a Nagyfiúnk nálunk töltötte a keddi Bene-napot.

Amira szerint szombat óta számolta, hányat kell még aludni az „Autók - Repülőgépek és léghajók" DVD-ig. Lecsapta a ruháit, leintette Nagyit, aki azt javasolta, hogy először foglalkozzanak a számítógépes farm-programmal, betáplálta a DVD-t a lejátszóba, leült a TV elé, és várta a csodát. Csendet is kért, összpontosítva figyelt, aztán cca. 20 perc után kikapcsolta és közölte: meguntam. Átballagott a géphez, utasított, hogy menjek vele. Beíratta az URL-t, három betű után felkiáltott, hogy itt van! Nem értettem, megmutatta, hogy a gép kidobta a teljes URL-t (Amira használta a napokban, hogy bemutassa Magdalénának), ezzel át is vette a

vezérlést. Mint említettem, tud olvasni, de olyan sebességgel csinálta a lépéseket, amelyek mellett még nem megy az olvasás. Ikonokon, meg a csuda tudja, miken igazodik el, hihetetlen. Magdaléna is mellé ült, csinált neki is egy farmot, kiderült, hogy Trónörökös vejem is a géphez ült otthon, és valami hármas játékot űztek egy darabig.

Én közben előszedtem egy „ünnepi alkalomra betárolt" DVD-t a Csendes óceánról, és búvárkodásról, átmentem a DVD-lejátszóhoz, belenéztem. Na, ez jobban fogja izgatni, gondoltam.

Megjelent a farmos kettős, de már be voltak programozva: feladatozni fognak. Azért belenézett az óceánba, az se bűvölte el, közölte, hogy most feladatozás következik, a két DVD-t pedig hazaviszi. A feladatozás cca. fél órát vett igénybe, mert „keresztbe lenyelt" egy Egmont-füzetecskét, villámgyorsan oldotta meg a megoldandókat.

Meg is beszéltük vele, hogy jövő kedden labirintusba visszük. (Nem lehet annyi feladattal ellátni, hogy kitöltse az időt.)

Keveset evett, a szokásos esti telefon során elmondta, hogy a kindiben se evett, és holnap se nagyon fog. Puff! Nekünk pár szóban elmagyarázta, hogy nincs étvágya, nem megy az evés. Sovánka is megint, és állandósult a taknyossága is. Amira Őfelsége ma viszi vizsgálatra, azzal a szándékkal, hogy megbeszéli: vegyék ki a garatmanduláját. Közben meg nő, mint a bolondgomba. Megmértük: 116 cm. Utol kell érni Apucit, aki 195 körüli.

Fürdés közben haszontalankodott, csapkodta, rugdosta a vizet, viháncolt. Korán lefeküdtek, mert reggel korán kell kelni, de fél 10-kor látom-hallom, hogy fény és mozgás van a tájékukon: kimentek a konyhába pót-pótvacsorázni, éhes volt. Evett valami süteményt, de eközben is bohóckodott: bemutatta például, hogy miként fogta be Magdaléna száját mese közben.

Délután ügyelnem kellett, mert Amira elvitte Benedictust gégészetre, nem kell-e kivetetni a garatmanduláját, hátha az okozza az állandó náthát. Komoly szakember nézte meg, és hál'isten nemet mondott. Nem is látom a garatmanduláját, annyira rendben van - jelentette ki.

Dorothea nagyot aludt, aztán első dolga volt ébredéskor, hogy fogta a hajkefét és megpróbált fésülködni. Igazi nő.

Játszottunk, kicsit hintáztattam, nem nagyon érdekelte. Kicsit bújócskáztunk, csúszdáztattam a babáit, adta sorban a kezembe a különféle méretű babákat, állatkákat, mind baba volt, mutatta, hol vannak: ott, ott. Egy-két baba után maga is lecsusszant.

Próbáltam etetni-itatni, ezúttal nem izgatta magát: vizet megivott egy pohárral, de a felajánlott Túró Rudira rázta a fejét, meg mondta, hogy nem, aztán csak beleharapott, mégpedig hatalmasakat. Közben szinte megfordult a kis székében és mutogatott az ablak felé: Apucit várta.

Benedictus amint megérkezett, rohant fel a számítógéphez, a farmjához, türelmetlenül hívta Amirát is, neki is akart farmot nyitni.

Theára ügyeltem, amíg Amira Benével sí-tréningen volt. Nyílik az agyacskája, szinte mindent meg lehet beszélni vele, többek között olyat is, hogy „most a hátad mögött esett le a tehénke, szedd fel". Fordult, lehuppant a földre az asztalkáról, amin éppen volt, és a kezembe adta a kis tehén-figurát. A teszt sikerrel zárult.

A heverő sarkánál vannak villanykapcsolók, odahasal, ki-be kapcsolja, és minden alkalommal megfordul, megnézi, hogy eredménnyel járt-e az akciója. Rámutat a lámpára és fel is kiált.

Kétszer-háromszor is kimondta, hogy *kutya*, nem tökéletesen, de foghatóan.

Valami mással is próbálkozott: KÁ - mondta, nézett rám, értem-e? Megismételtem, megrázta a fejét, jelezve, hogy rossz, amit mondok. Ismételgettük, mind mérgesebben rázta a fejét, nem értettem, mit akar, illetve mit nem mondok vissza jól.

Sokszor emlegette Apját, mutogatva az ablakokra, ajtóra. Nagyon várhatja esténként.

Először volt érzékelhető, hogy hosszabbodnak a nappalok.

Pénteken náluk köszöntöttük Szultánt a 44. szülinapja alkalmából.

Hercegünk négy témában produkált említésre méltót:

Alig érkeztünk meg, kihirdette, hogy koncertet ad, mindenki üljön le és maradjon csendben. Apjára - aki telefonhívást kapott - várt egy darabig, aztán csak előjött a függöny mögül, leült a zongorához, fellapozta a kotta-füzetet és elkezdte az előadást. Egy-két percig nem nagyon figyeltünk rá, aztán felkaptuk a fejünket. Bene ugyanis *előadott* a szó legkomolyabb értelmében. Mindkét kezét egyidejűleg használta, halkan kezdett, majd fokozta a hangerőt, szélső hangokig futtatta az ujjait, időnként fortissimo-ba csapott. Az első szüneténél megtapsoltuk, de ránk szólt: „Csak akkor kell tapsolni, ha lapozok.” Szultán csatlakozott, kiszólt: „El tetszett késni.” Néztem az ujjait: hosszú, zenész ujjai vannak. Érdekes produkció volt, oda kell figyelni.

Megkérdeztem, megnézte-e már a „Csendes Óceán” DVD-t. Szaladt, előhozta valahonnan, letelepedett a TV elé a padlóra és nézte-nézte, alig lehetett a vacsorához hívni. Na, ez legalább pótolja az „Autók - Repülőgépek és léghajók” kudarcot (ami tényleg gyengus).

Vacsoránál elkérte tőlem a fényképezőgépet és készített 3-4 képet. Közülük való a vaddisznó tál is, amit felraktam a tablóra. Sajnos tablóstól eltűnt. Ő fújta el a gyertyákat is, egy fújásra teljes sikerrel. Vacsi után felhívott a számítógéphez „farmozni”. Megbeszéltük a szülőkkel, hogy 10 perc még belefér a lefekvésig. Odaült a géphez, és olyan tempóban játszott a programmal, hogy követni se tudtam. Fantasztikus képesség, biztos nem tudja elolvasni a feladatot, a követendő sorrendre utalásokat, memorizál ikonokat és nem tudom, még mit, és működteti a játékot, mint a villám. Tíz perc múltán első szóra abbahagyta, ment az ajándékáért.

Következett Szultán köszöntése. Benedictus egy fát készített faforgács-szerű, színes valamikből, talppal, lombozattal. Ügyes munkát képviselt az ajándéka. Aranyosan össze is ölelkeztek, megpuszilták egymást. (Mit tesz isten, félóra múlva látom, hogy a fájával bajlódik, azt szeretné elérni, hogy álljon a talpán, de nem sikerül. Nagyon mérgesen fakad ki: „Nem jó, nem sikerült.” És morogva hagyta ott, hiába magyaráztam, hogy nehezéket kell a talpára helyezni, és minden rendben lesz.)

Amikor Amira nyújtotta át az ajándékát, és csókot váltottak, Benedictus rájuk szólt: „Légyszi, ne csókolózzatok!” Trónörökös vejem tiltakozott: „Mi házasok vagyunk, nekünk szabad.” Nem nyugtatta meg a válasz, tovább morgott valamit.

Dorothea nagyon aranyosan csinálta végig a műsort, csak vacsora után kellett lefeküdnie. Apjától elkérte a dzsin-tonik szívószálát, és ő nyújtotta oda, „adagolta Apjának az italt”. Le is nyalta, ízlett neki. Vacsoránál azzal tűnt ki, hogy tunkolt. Némán, szorgalmasan tunkolta a vaddisznó-körítés krikettel az áfonya-dzsemet. Lassan önállóan fog étkezni.

Szorgalmasan fotóztam, elkaptam egy-két jellegzetes mozdulatot: mintha Benét láttam volna!

Nem Bene-utánzás viszont, hogy ha megsértődik, vagy akár csak elkedvetlenedik valamin, lefekszik az első vízszintes helyre, néha a padlóra is, a fejét elfordítja, és úgy marad egy-két percig. Ha nagy a bánata, sír is egy sort ebben a pózban.

Benedictus kedd reggel sírva ment kindibe, sérelmezte, hogy nem maradhat a szüleivel. „Az óvó nénik nem a szüleim, mért kell velük lennem?” - pityergett. Magdaléna ment érte. Nem jött hozzánk, amit előre tisztázott mindenkivel. A legfőbb ok - az anyahiányon kívül - valószínűleg a farmerama.hu program, amiben elérte a 11. szintet, Szultán is csak mögötte kullog, Amira messze le van maradva. Felhívott, hogy én is regisztráltassam magam, és hadarva magyarázta, milyen szépségek-érdekességek nyílnak majd meg előttem. Megtettem, de csak botladoztam, nem is hiszem, hogy ez engem is érdekelni fog.

Szerdán nekem kellett érte mennem, mert Dorothea belázasodott. Előzetes fejmosást kapott Nagyitól is Amirától is, ami hatott: nagyon aranyosan viselkedett, még a cipőjét is előszedte, ami szokatlan szorgalom nála öltözködéskor. Otthon rohant a számítógéphez, és dolgozott a farmján. Olyan tempóban csinálja, hogy követni se tudtam.

Hazafelé a kocsiban eldicsekedett, hogy meggyógyult: „Nem vagyok náthás, nem is köhögök, a torkom se fáj.” - jelentette ki. Valóban, nem észlelni semmi rosszat, makkegészségesnek tűnik.

Dorothea viszont pocsék képet mutatott: lábon volt, halvány mosoly is megjelent az arcán, láza se volt éppen, de taknyosan és köhögősen közlekedett, nyúzott volt az arcocskája. Mikor lábal ki ez a család a betegség-ringlispílből?

Tegnap síelni vittem Benedictust, ezúttal is aranyosan fogadott a kindiben. Az óvónő közölte, hogy egy falatot sem uzsonnázott. Korán kellett érte mennem, siettünk, mert a farmon valami bűvölet volt: a telihold alkalmából rémeket lehetett megjeleníteni négy óráig. Ismét be akart vonni a játékba, mert előző nap küldött ajándékot, amit nem tudtam lehívni. Már hazafelé a kocsiban elmesélte, hogy... követni se tudtam. Otthon megesett a szíve rajtam, átlépett a saját farmjáról az enyémre, leszedte az ajándékát, és manipulált vele valamit. Istenemre mondom, elképesztő ez a gyerek. És ott, jóval síelés előtt, visszalépve a saját farmjára, pillanatok alatt elérte a 12. szintet. Loholhattok utána, felnőttek!

A síelésre indulást ismét megelőzte egy kis nyűglődés, de a terepen úgy síelt, mint a nagyok. Cölöpöket kerülgettek úgy, hogy egy bottal bűvészkedtek közben, pörgették is a testük körül. A felvonókötélnél egyszer elesett, de nem hagyta letörölni a kezét, nem lett vizes, állította.

Hazafelé beszélgettünk az ausztriai síelésről. „Jót fogok síelni Ausztriában, és nem fogok elesni, arra kell csak vigyázni, hogy az ember megtartsa az egyensúlyát.” Úgy legyen!

Öt sínapot töltöttem Ausztriában, majdnem otthagytam a fogamat. Megúsztam egy piros lejtőről kisiklást.

Hazafelé vettem Benének egy kis LEGO-t, úgy rakta össze, mint a villám. Talán kétszer kérdezte meg Amirát, mi a következő lépés.

Dorothea nem sokat változott a távollétem alatt, a szókincse szavakkal bővült (cici, azt, és hasonlók), szóösszetételekkel még nem. Viszont szinte minden kérést teljesít, olyan összetetteket is, mint „hozd ide azt a kék dobozt a szék mögül”. Megkeresi, hozza.

Hercegünket nekem kellett sí-tréningre vinnem, ismét volt valami gond. Amirának azt panaszolta, hogy sokszor esik el a felvonónál, mert előtte elesnek, és nem tudja kikerülni őket, ő is elbukik. Alig lehetett elvonszolni, a kocsiban magát ostorozta: „Nem is tudok jól síelni, lefelé mindig jól megyek, de felfelé elesek.” Még öltözködés közben is haragos-durcás arcot vágott. Megsajnáltam. Nem volt senki a kuckóban, míg adtam fel neki a sícipőt, faggattam. Nagy nehezen kibökte: azért fél a vonszolódás közbeni eleséstől, mert legutóbb (nem áll össze mikor, mert a távollétem alatt nem tudta senki elvinni, előtte pedig én voltam vele, és akkor nem volt semmi baj) háromszor is elesett, és akkor valaki mérges volt. Kérdésemre meg is nevezte az oktatót. Erőltette, hogy azt kérjem az oktatóktól, hogy minden gyerek húzza le a

kesztyűt felfelé menet, mert kesztyűben csúszik a kezük, azért esnek el. Megígértem, hogy ezt nem, de azt megmondom az oktatóknak, hogy ne szidják meg. Meg is tettem. Aztán hamar rájöttem: az egész gond onnan ered, hogy két csoport egy jó ideje együtt használja a felvonót. Rajtuk, a nagyokon kívül egy kiscsoport is. Sok köztük az ügyetlen, gyakorlatlan, tényleg sűrűn esnek el, van, aki sírva közlekedik. Két dolgot magyaráztam el Benének: egyrészt, ha látja, hogy kiscsoportos indul előtte, hagyjon nagy távolságot. Ezt gyakorolta is, többször így került el bukást. Másrészt, ha mégis beleszaladna elesett gyerekbe, lépjen ki, és síeljen vissza a felvonó starthelyére. „Azt nem engedik meg." - mondta szomorúan. Nem is volt rá szükség, nem esett el egyetlen egyszer sem, diadalittasan érkezett haza.

Új bukósisakja is volt, rögtön a tréning elején felhívta rá Dóri (oktató) figyelmét. Jól is áll neki, és nem zavarta.

Dorothea ma velünk volt egész délelőtt, és itt aludt ebéd után. Változatlan étvággyal fogyasztott el mindent, ami a keze ügyébe kerül. A csilingelő kacagása is a régi. A szókincse két szótagú szavakkal is bővül: bá-csi, néni. Nagyon élvezi a „jaj!" felkiáltást. Ha valami nem úgy sikerül, ahogy szeretné, vagy leejt valamit, azonnal használja. És sokszor elkacagja magát hozzá.

Pontosan azok a tárgyak izgatják, amik Bátyóka érdeklődési körébe tartoztak az ő korában: pénzérmék, kulcsok, konnektorok, matrjoska-babák, indiai papírmasé poharak, szemüvegek.

Kétszer is velük voltam, egymás után két nap.

Vasárnap tartottuk Dorothea névnapját, Mara is eljött.

Benedictus egy darabig idegeskedett, mert a szülők lejártnak tekintették a 2x félóra számítógépezést és a 2x félóra TV-DVD programot. Mindenáron meg akarta a nézni a „Süsü, a sárkány" DVD-sorozat egyik tagját, de nem engedték. Végül szobafogságra ítélték. Eléggé megszokhatta már, mert nyugodtan jelent meg a zárlat feloldása után, sőt, hirtelen ötlettel állt elő: zongora-előadást fog tartani. Élvezni lehetett a produkcióját, zongoristáktól lesett el néhány momentumot: dinamikája volt a játékának, halkan és pár hangra korlátozva kezdte, majd erősített, néha lendületesen csapott le a klaviatúrára. Szólt, hogy csak akkor szabad tapsolni és brávózni, amikor lapoz. A végén szertartásos, mély meghajlások után elvonult az emeletre vivő lépcső függönye mögé, és a nem szűnő tapsnak engedelmeskedve jött vissza újra meghajolni.

Vacsora után (én először láttam) a két gyerek egymással játszott, illetve inkább Bene uralta a helyzetet: Thea odaszaladt hozzá a konyhaajtótól a nagyszoba túlsó végébe, Hercegünk meglökte, és hasonló, mire Thea visszaszaladt és árulkodott. Mutogatott a Bátyuskájára és panaszos hangon mondta: Be-Be, ami Benedictusnek az általa kreált beceneve. Csináltak vagy tíz fordulót, nagyon élveztük.

Tegnap pedig szülői program miatt vigyáztam rájuk.

Nagy Herceg TV-t nézett, mindenáron be akart vonni engem is, de hát Süti miatt nem tudtam komolyan odafigyelni. Pedig Sütivel nem volt különösebb gond. Tett-vett, odahozott valamit megmutatni, lerángatta a zokni-papucsait, és erőszakosan nem engedte feladni, 3-4 kísérlet után fel is adtam, csak azt néztem meg időnként, hogy nem hideg-e a lába. Gagyog, mutogat, szaporodó szókinccsel. Látni kellett volna az arcát, amikor valahogy felfedezte, hogy a szemüvegem a pulcsi alatti ingzsebemben van, beleturkált a pulóver alá, és amint eljutott a szemüvegig, kivirult az arca, elöntötte a diadal.

A másfél órás együttlét csúcsa az volt, amikor Thea hátulról átölelte a TV előtt, a padlón ülő Benét, majd leült mögé. Benedictus hátradőlt a húga ölébe, amin nagyot nevettek. Most meg ezt ismételgették percekig, óriási öröm volt látni, milyen jól szórakoznak, milyen csilingelő kacagással élvezik, hogy együtt tudnak játszani.

Távozás előtt megkérdeztem Benét, nem jön-e el hozzánk holnap (azaz ma). Azonnal igent mondott, meg is indokolta: nálatok tovább játszhatom az Y8-at (új internet-játék). Csak azt kötötte ki, hogy Magdaléna menjen érte. Reggel telefonált, és megerősítette a döntését.

Hát itt töltötte a délutánt-éjszakát Bene, aki nyilatkozatba adta tegnap, hogy minket puhább terepnek tekint, azért hajlandó újra kezdeni a Bene-keddeket.

Megérkezett, lehányta magáról a meleg holmikat, a cipő-cserét is el akarta lógni, utcai cipőben ódalgott a számítógép felé. Megállítottam, és megpróbáltam a lelkére beszélni, hogy nem úgy van ám az, hogy nálunk tovább lehet számítógépezni, legfeljebb egy ici-picit... A szája elé kapta a mutatóujját és odasúgta: „Psszzzz, meghallják!" Mármint a szülei. Hát lehet ilyen gyereknek a lelkére hatni? Azért annyira működött a dolog, hogy jó 3/4 órát adtam neki és betartotta. Talán 3 percet könyörgött még rá. A szomszéd gyerekektől tanult Y8 játékok közül játszik egyet, meg a farmjához tér vissza. Úgy játszik, mint akárki felnőtt, de az Explorer használatában is ismer olyan megoldásokat, amiket én nem. Meg írja be a bonyolult, emelt gondolatjellel, meg törtjellel teletűzdelt URL-eket, megáll az ész.

Következett egy szatyor „feladatosdi", az első könyvnyi feladatot félóra alatt oldotta meg. Közben még egy kis fogócskát is kikövetelt tőlem, de ez mind reménytelenebb. Magdaléna átment vele újra a géphez, mert az éppen kézben volt Egmont-füzetről le lehetett venni egy szoftvert, ami magyar szavak angolját hangosan kimondta. Jó gyakorlatnak tűnt, de hamar megunta. Nem érzékelem azt se, hogy a minden szerda reggeli angol félórának (kindiben) mi a hozama?

Két és fél cukrozott, tejfölös túrógombócot vacsorázott, majd pótvacsoraként még egyet (annyit láttam, lehet, hogy több volt).

Fürdéskor elzárkózott a mesélés elől, de megígérte: „Ha jövő szerdán is jövök - nem biztos, de ha jövök - meg fog nyílni a mese-kapu." És mi lesz a témája? „A szivacs." Ez kicsit lehangoló (a szivacs), de hogy olyanon se akad meg, hogy „*téma*"? Nagyon okos.

Reggel nyugodtan ébredt, és bár sietni kellett, megmérette a magasságát: 117 cm! A napokban mérték meg a súlyát a „gondozóban": valamivel több, mint 17 kg. Lehetne több is.

Hétfőn ügyeletesek voltunk, mert a szülők színházba mentek.

Magdalénától külön mentem, Dorothea rám nézett, amikor beléptem, aztán elballagott, miközben folyamatosan ismételgette, hogy Pipusz-Pipusz-Pipusz.

Benedictus táncelőadást tartott, ezúttal nem a legjobbat: először szépen pörgött, három-négy fordulatot is megtett, aztán átment a dolog akadály-ugrálásba. Eleinte nem engedett tapsolni, az ugrálásokat már kísérhette taps. Süti is bele-beleszólt a dologba, odament, mint aki részt akar venni az előadásban, de aztán csak akadályt képezett.

Aztán Magdaléna lefektette Theát, Benedictus pedig DVD-t nézett. Most láttam először, amiről Magdaléna már beszámolt, hogy az ujjait (kettőt-hármat egyszerre) a szájába dugja, izgatott. Rá is kérdeztem, hogy izgatja-e ez az egyszerű állat-történet? Meglepetésemre igenlő választ adott. Amíg ott voltam, igyekeztem rászólásokkal, és a keze óvatos elhúzásával segíteni a dolgon, sikertelenül. Mi a teendő ilyenkor? A DVD-k teljes letiltása reménytelen. Remélhetőleg kinövi.

A keddi Bene-nap:

Magdaléna elvitte az Oázis-ba (hogy ne a számítógép és TV előtt üljön), vettek pár virágot és egy húsevő növényt, amit az este során disznósajt darabkákkal próbált aktivizálni, de arra nem reagált. Hamar áttért a számítógépen elérhető egyik lövöldözős játékra, amit - hál'isten - hamar megunt, áttért a laptopra. Mindkettőnél határidőt tűztem ki, de nem használta ki az engedélyezett időtartamot.

Feladatosdit ajánlottam, határozott nemmel reagált. Átült a TV-hez, ahol Minimax meséket nézve ismét izgalmi állapotba került, két ujját mélyen a szájába dugta. Mellé ültem, és magyarázatokkal, meg rászólásokkal próbáltam leszoktatni róla. Végül az utolsó engedélyezett mesénél sikerült az engedélyt ahhoz kötni, hogy nem veszi az ujjait a szájába. Kétszer kellett csak rászólnom, sikerült! Kapott is egy kis tapsot.

Fürdés előtt nyilatkozott, hogy lesz mese. Nagyit kiküldte (eddig nem derült ki, miért?), és hosszú mesét mondott a szivacsról. Maga is mosolyog rajta, hogy a szivacs a főhős. A mese lényege: a szivacs elmegy a hegyre, az erdőbe, megtalálja az aranyágat. Egy perc alatt leszalad vele a patakhoz. Újra felmegy, megtalálja az ezüstágat, azzal is siet le, a patakhoz. Harmadszor is felmászik az erdőbe, és most gyémántágat talál. Na, ezzel aztán nagyon gyorsan szalad le (érzékeltette a nagy értéket). Ott a király adat az aranyágért 1000 aranypénzt, az ezüstágért 1000 ezüstpénzt, a gyémántágért 1000 gyémántpénzt. Aztán (nem értettem, milyen indíttatásból) azt mondta a király, hogy a boltban (bankban?) még kaphatsz mindegyikért még egy pénzt. Így lett neki 1001 aranypénze, 1001 ezüstpénze és 1001 gyémántpénze. Jó, még vehetsz a boltban pénzt, de nem lehet több egyik se 1010-nél. Hát, a szivacs elment a boltba és vett 9 aranypénzt, 9 ezüstpénzt és 9 gyémántpénzt. Még valamit morgott, megkérdeztem, ez a mese vége? Nem - bizonytalankodott -, de aztán itt a vége fuss el véle mondókával befejezte.

Nemcsak az izgalmas, ahogy a fantáziája működik, hanem az a természetesség is, amivel 1000 fölött számtani műveleteket végez. Akármilyen egyszerűeket is, *de ezer fölött!*

Aztán eldugdosta a szivacsot a fürdőszobában, hideg-meleggel kellett megkeresnem.

Nem evett szinte semmit, még pótvacsorát se. Kicsit savanyú tejbe beleivott, majdnem rosszul lett. „Fáj a gyomrom, menjünk haza." Magdaléna vigasztalta, valahogy szóba hozta, hogy tegnap se volt otthon Anyuci és milyen jól elvoltak. „Igen, tegnap se volt Anyuci, ma se, két este Anyuci nélkül..." - és elfutotta a szemét a könny.

Kicsit korán sikerült a lefekvés. Az ágyban Magdaléna rövid mesét olvasott, nem volt még álmos. Beszélgessünk, kérte. És ő mesélt. Elmondta az olasz vulkánkitöréseket, dátummal, a láva sebességével, egyéb adatokkal. Sorra került Pompei pusztulása is, amit felnőtt mondattal fejezett be: *„Esélyük se volt a menekülésre!"*

Majd barkochbáztak, Benedictus kérésére. Magdaléna szerint nagyon jól, elsősorban ő gondolta ki a dolgokat.

Reggel kindibe menet: megkérdezte, én viszem-e síelni holnap. Nagy öö-t nyögött az igenlő válaszra. Nem tetszett neki. Miért? - kérdeztem. „Mert nem szeretek síelni. Te nem fogod engedni, hogy fél óra után abbahagyjam, Anyuci engedte." És mi lesz Ausztriában? Ott szeretni fogom, mert *úgy fogok síelni, ahogy akarok*!

Azt is megbeszéltük - ő kérdezte, miután megemlítettem, hogy hosszú út lesz - hogy mikor kell indulni? „Ha tízre megreggelizünk, akkor még nem sötét este érkezünk, ugye? - tette fel a kérdést. Magyaráztam, hogy bizony, 6 előtt nem igen érkezünk oda. „Akkor 9-kor indulunk és ötre érkezünk." - vágta rá. Ez a beszélgetés egyértelművé tette, hogy ez az ötéves gyermek eligazodik a naptárban (hó, hét, nap), de azon felül a napszakokban, időpontokban, időszakokban is. Újra rácsodálkoztam, milyen nagyszerű agyat hordoz a koponyájában.

A kindi előtt megkért, ne mondjam X néninek, hogy reggelizzen. Valahogy kicsúszott a számon mégis, hogy nem eszik semmit. Rám szólt: ezt mondtam neked. Igaza volt, azzal védekeztem, hogy nem a reggeliről beszéltem. Ha már bűnbe estem, megkérdeztem, ott eszik-e? Határozott igen volt a válasz!

Cipeltük magunkkal a húsevőt. Az óvónő javasolta, hogy ne hagyjuk kint az előtérben, maga vitte be és tette az egyik asztalkára, hadd csodálják a gyerekek.

Hír: Trónörökös vejem majdnem leesett a székről a napokban, mert turbináról tartott neki előadást.

Két nap.

Csütörtökön síelés. Amira előre jelezte, hogy gond van. Legutóbb újra félt a felvonó kötéltől, illetve a vonszolódás közbeni eleséstől. Annyira, hogy az egyik oktató tréfás megjegyzését, hogy akkor lent csatoljon le, és a sítalpakat cipelve menjen fel, komolyra vette és vagy 10 fordulót így tett meg, akkor pedig leült és nem volt hajlandó folytatni.

Én mentem érte a kindibe, és egész úton hazafelé gyúrtam a lelkét. Mondtam, hogy okosabb ennél, tudja, hogy készülnie kell Ausztriára, meg hogy aki nem síel rendesen, nem megy el minden alkalommal, az nem kaphat díjat. Már csak 4-5 alkalommal kell mennie, a mait is beleértve. Folytattam azzal, hogy de hiszen szeret síelni és csak a vontató kötél zavarja. „Nem, az egész síelést nem szeretem." Újra a pár alkalomra tereltem a figyelmet, mondván, hogy aztán jön az úszás, azt biztos szeretni fogja. „Jobb lesz, de azt se fogom szeretni." A miértre kibújt a szög a zsákból: „Mert ott is van *oktató*." Akkor mit szeretsz, a golfot?" Lassan aztán kimondta: „Azt se, engem nem kell oktatni, *tudok magamtól mindent*." Ön-bizalom a javából.

Akkor-e, vagy a síelés végén, nem emlékszem, visszatértünk Ausztriára, hogy ha nem szeret síelni, mit fog ott csinálni. „Ott nem lesz csoport, meg gyerekek. Olyan pályára megyek, ahol nincs egy gyerek se! ...kis szünet után... *A legnehezebb pályára fogok menni*." Hm.

Jó órahosszat folyt a könyörgés otthon, hogy jöjjön el velem az oktatásra, szinte erőszakkal kellett elvonszolni. Korán érkeztünk, várakozás közben számtalanszor kijelentette, hogy haza akar menni, fázik. Kesztyűt nem volt hajlandó húzni, homok van benne, mondta, és fáj, ha felhúzom, de kirázni nem engedte. Végül Dórinak, kedvenc oktatójának kijelentette, hogy „két percig vagyok hajlandó síelni." Nekem pedig meg kellett ígérnem, hogy ha félóra múlva haza akar menni, elmegyünk. Maga a síelés zavartalanul ment, a rossz, ködös-párás idő ellenére. Dóri vette a lapot és lement a pálya aljára, első menetben felkísérte, 2-3 további menetnél félpályáról figyelte. Sajnáltam a konok fejét, mert a keze szemmel láthatólag fázott, a kötél deresnek tűnt, minden felérkezéskor lehelgette, melengette a kezét. Fél körül meg is kérdezte, mennyi az idő, de az oktatók elkapták és - mint később bevallották, azt mondták neki, hogy csak a fele telt el a 2 percnek. Még 2-3 forduló után feladta, odajött hozzám, hogy menjünk. Meglepett, hogy a jó időérzéke ellenére bevette a „csak a fele telt el" mesét. Kérdezgette is öltözködés közben, hogy mennyi idő telik el egy lecsúszás és feljövetel alatt, egy perc?

Hazafelé dicsértem Dórit, hogy milyen aranyosan segített. „Mindegyik aranyos - jegyezte meg -, csak a Csabi nem." Lehet, hogy az egész „nem szeretem" egyetlen oktatón múlik?

Az egész annyira felidegesített, hogy nagyon nem szeretném folytatni. Lehet, Benedictusnak se tesz jót, ha tovább erőltetjük.

Theával kicsit foglalkoztam, szépen fejlődik, már csak a beszédre várunk. Mindent megért, a szándékait is ki tudja fejezni, a szókincse is bővül. Sokat nyüzsög, főként a Bátyókörül.

Tegnap kindi-szünet volt, Amira elvitte Benedictust moziba, Theát nálunk hagyva, majd együtt ebédeltünk.

Theánál megjelent az én-tudat, mondogatja is. Elérkezett a „mindent szájba" korszakhoz, pénzérméket, kavicsokat, sőt egy mechanikai játék-tartozékot is a szájába akart venni, rettenetesen kell vigyázni! Levittük az udvarra, pár lépést „motorozott", kicsit labdázott is, de leginkább a pocsolyákat kedvelte.

Hercegünk attól a pillanattól kezdve, hogy visszajöttek a moziból, engedetlen, makacs gyerekké vált, fél tányér levest evett, számítógépet TV-re váltott. Rövid ideig feladatost is csinált, meg a „mezőgazdasági gépek”-kel is játszott, Theára rákiabált, ha a közelébe merészkedett.

Kiderült, hogy a kesztyűje tényleg homokos volt, az egyik ujj teljesen teli volt, fel se tudta volna húzni. Kipucoltam, kifordítva le is keféltem. Az előző napi idegességemre jócskán rárakódott, lassan elveszítem Benedictust (vagy magamat).

Bene-kedd. Ezúttal végig aranyos volt. Igaz, hercegi kiszolgálásban volt része, és nem igen korlátoztuk.

Magdaléna ment érte. „Voltunk autómosóban, megkértünk egy kedves bácsit, hogy dugja be a kártyát, mi Nagyival az autóban ültünk... Először csendben, lassan forogtak a hengerek, aztán durr!” - mesélte. És innen nem értettem, a figyelem pedig másra terelődött.

TV - Minimax - és kevés számítógépes lövöldözős játék, ezzel telt a délutánja.

Vacsora közben beszélgettünk, valahogy a korunkra terelődött a téma. Mondtam, vének vagyunk. „Ti nem vagytok vének, csak egy kicsit idősek.” Ancsát, Mihailt kérdeztük. „Anda nem öreg, de Mihail az.” Mikor megtudta, hogy 10 év körül van a különbség, megerősítette: „Ajaj...10 év? Minden évvel annyiszor öregebb.” - számolta. Magdaléna megkérdezte: Anyuci hány éves? 33 - vágta rá. És Apuci? 44. Honnan tudod? „Hát emlékszem a szülinapokra, a tortákra rá volt írva! Ez a memória Szultán tekintetében OK, mert januári, most látta a tortát, de Amira áprilisi. Majdnem egy évvel ezelőtti kép villant az agyában.

Próbálgattam a síelésre készítgetni. Hogy hová megyünk, az csak annyira érdekelte, hogy milyen lesz a lakás, amiben lakni fogunk. Előkerestem pálya- és lift fotókat, arra is csak ránézett. „És nehéz kiszállni?” - kérdezte, és ment tovább.

Vacsora után szóltam neki, hogy írja be a gépbe, hogy sielok.hu. Az ő re nem kellenek a vesszők - mondtam „És az ó-ra, arra kell vessző?” - kérdezett vissza, de nem foglalkozott vele. Ebben az ó-ra kell-e kérdésben benne van, hogy az ékezetes betűk között jól eligazodik. Mi lesz vele további egy évig a kindiben, aztán meg a suliban?

A lefekvés előtti szórakozása abból állt, hogy fonalakból csapdát épített „titkos ügynököknek” és „nindzsáknak” (ha jól értettem ezeket a japán gazembereket). El is játszotta, miként akad fenn a hálón egy-egy múzeumi betörő. Reggel sem engedte lebontani, amíg nem kellett öltözködnie.

Itt vagyunk Dorfgasteinben, 800 m-en. Ha a hegyekre nézünk, el nem tudjuk képzelni, hogy ott síelni lehet: az egész hegyoldal csupasz, csak hófoltok vannak és a csúcsok közelében lehet vékony, összefüggő hócsíkot látni. A lift felviszi az embert 2000 m-re és onnan az alsó állomásig le lehet síelni.

Nagy Herceg három itthoni, kis műanyag-pályás „szemeszter”-t követően lépett hegyi terepre, és elbűvölt bennünket: nagyon bátor, mindjárt az első nap nekiment piros lejtőnek is, és gyorsan fejlődik. Az első nap havazott, ez se nagyon zavarta. Az én hibámból a piros rendkívül nehézre sikerült, úgy emlékeztem, hogy csak egy rövid szakasz vezet ahhoz az ülőlifthez, amelyik az addig használt kék pálya közepére visz vissza. Az emlékezetem azonban megcsalt, a szakasz ötszöröse volt annak, amire emlékeztem, és a vége akár feketének is minősülhetett volna. Benedictus rezzenéstelenül vette az akadályt, csak mi reszkettünk, hogy mikor csuklik össze? Este megpróbáltam összeszámolni, mennyit síeltünk, min. 20, max. 25 km jött össze! Szuper-teljesítmény az elsőnapostól.

A második nap csak hószállingózás volt, sokkal jobban lehetett látni. Benedictus kérésére változtattunk a programon, és két kör után átmentünk a hegy túlsó oldalára, a grosszarli lejtőkre. Mindjárt egy csúf és ráadásul buckás piroson kellett átmenni, gondtalanul, panasz nélkül vette az akadályt. Ott „szőnyeges" ülőlifttel mentünk fel a gerincre, ezt a műveletet is zökkenőmentesen abszolválta. Onnan tudtunk megint kékezni, majd meredekebb fajta kéken lesíeltünk az ülőlifthez, onnan pedig a „szokásos" (ő keresztelte el arra) hosszú (Familienabfahrt) kéken lecsusszantunk a kabinos közepére, ahonnan Amira leszáguldott az alsó állomásra. Biztos, hogy többet síeltünk, mint az első nap.

A harmadik nap csodálatosan sütött a Nap, minden adva volt az ünnepi síeléshez, de Benedictus (és Szultán is) fáradt lehetett. Már reggel el se akart indulni, a hegycsúcsra érkezve elkezdte mondani, hogy „haza akarok menni", és ezt mondogatta másfél óráig, míg Szultán szíve (és kedvetlensége) meg nem esett rajta. Ketten feladták, mi Amirával átmentünk Grosszarl-ra, és az általam kedvelt pirosakon síeltünk még vagy másfél órát. Amira úgy síel, mint a legjobbak, kis lengéssel szinte egyenesen megy a meredek lejtőkön. Én nagy íveket húzok utána, de nem fáradok el jobban, mint ő.

Tegnap volt a győzelem napja (hat sínap fele plusz egy), csodálatos napsütés mellett hideg szél fújt. Benedictus már az első kör közepén fel akarta adni: fázom, mondta, majd kérdésre konkretizálta, hogy mindene fázik. Amirának sikerült kis öltözködésre rábeszélnie, a kör végén már jobban érezte magát, majd kis nyafogással síelt velünk fél háromig. Én több piros kitérőt tettem közben. Benedictusszal egyébként nem könnyű lépést tartani: bedobja a hóekét, és meredek, buckás lejtőkön is megy egyenesen vagy kisebb ívekkel. Amira képes utolérni a lengéseivel, én lemaradok (már most!). Kicsit nehezményezzük, hogy nem akar még íveket húzni, kell még javítani a technikáján, de jövőre már menni fog az is, és akkor el fog tűnni a szemünk elől. Annyira kedveli a kihívásokat, hogy a „szokásos" kék pálya szélén kialakult (kialakított?) keskeny, hepehupás sávra szinte minden alkalommal „kitért", és élvezte a huppanókat.

Mindjárt induláskor kitaláltam a díjazást: azt beszéltem meg vele, hogy ha hármat koppintok a sisakjára, akkor jól síelt, ha kettőt, akkor közepesen, ha egyet, akkor még elfogadható módon. Ebből aztán kedvcsináló eszköz és számtanozás lett. Először csak a plafont törtük át, ötre-hatra-hétre emelve, majd jött a tíz, és így tovább. Szultán változtatott a módszeren, összesített pontokat koppantott a sisakra: minden koppintás tízet ért. A díjtételek emelése folytatódott, én már 25-re emeltem a koppantásaim értékét, Benedictus ennél elakadt, négyet koppintottam és Amirának kellett megsúgnia, hogy az 100. Nagy volt az öröm, de arra kért, hogy a következő fordulóban 30-at érjen minden koppintás. Ezt össze tudta adni, az utolsó előtti fordulónál 120 pontot kapott, majd a nap zárásakor 5 koppintást, és ő számolta ki, hogy akkor az 150. Világos: a tízeseket könnyebb összeadni, mint az ötre végződőket.

Közben kiderült, hogy olvasni is folyékonyan tud! Nagyinak felolvasott valami autószerviz szöveget az egyik „feladatosból", majd a kérésemre megismételte, csak a sorváltáskor akadozott egy kicsit! Nagy nap ez is: írni-olvasni tudó unokánk van! A feladatosokat egyébként villámgyorsan oldja meg, mint mindig.

És határtalan az energiája: ennyi síelés után még estig mozog, türelmetlenkedik, laptop játékokkal foglalkozik, közben fantáziál, variálja a bonyolult játékokat, meg olyanokat mond, hogy *belebújok a laptopba és elkapom* az... akárkit.

The közben nagyokat sétál Nagyival, non-stop eszik, dumál, mosolyog, kedveskedik, segít a konyhában rakodni, és szaporítja a szavait, többnyire rövidítve. Az igen mellett megjelent a bácsi, néni, víz, tás(ka), ká(vé), ká(rtya). Ha éhes, üvöltve követeli a kaját. Magdaléna időnként kérdezget, meg mesél olyanokat, hogy és akkor a patakhoz mentünk... Kimutat lelkesen

az ablakon. Ha rigmusokat mondanak/énekelnek neki, aranyosan ringatja magát, és a kezét forgatja. (2011.03.03 reggel)

Na, Benedictus megint kitett magáért! Kilencre mentünk fel, hogy hamarabb abba tudja hagyni a kis családja, mert délután fürdőbe mennek. Dél körülig síeltünk együtt, a „szokásossal" kezdtük, de aztán átmentünk a nyergen, ahol Benedictus megörvendeztetett azzal, hogy nagy íveket húzott. No, nem páros lábakkal még, hanem hóekéből fordulózva, de így is ez volt a legnagyobb előrelépés az öt nap alatt. Kapott is hat 30-as értékű koppintást! Hamarabb elfáradt azonban, mint tervezték, levonultak, én hátrasíeltem a kedvenc pirosaimhoz, és négyszer megsíeltem őket, majd visszafelé a dorfgasteini pirosak közül is meglovagoltam egyet.

A fürdőzést nagyon élvezhették, mert széles mosollyal az arcukon tértek vissza, Thea pedig másnap többször nyújtogatta a kezét az erkély felé, víz-et mondogatva. Ment volna vissza.

A zárónap csodásan indult, sütött a Nap és a szél is enyhült. Felfelé a kabinban megkérdeztem Benedictust, merre síeljünk? „Bemelegítésként síeljünk három kört a szokásoson." - jelentette ki gondolkodás nélkül. Cca. 20 km! Aztán váratlanul maga kérte az első kör után, hogy menjünk át az ülőliftesre, ahová a meredek piros vezet, majd a kis családja teljes egyetértésben ismétlést kért. Ez hibának bizonyult, Benedictus vitézül végigcsinálta, sőt ezúttal már a pálya közepéig elég jól követett a széles ívek húzásában (onnan félelmetes tempóban egyenesre vette a lejtőt), de további félórás síelés után elfáradt. Beültünk egy Hüttébe, a padra borult, nem lehetett további síelésre bírni. Hárman visszavonultak, én még síeltem vagy másfél órát. Lent szerettem volna egy Dorfgastein-i, vagy egyszerű síelő kitűzőt venni, de két sí- és egy ajándékboltban se sikerült kapnom, nagy meglepetésemre.

Délután ünnepélyesen „díjkiosztót" tartottunk. Százas koppintásokból kapott tízet a fejére, nagyon örült neki, mert kapásból tudta, hogy akkor ez 1000. Magdaléna előző nap - pótlékként, a kitűző helyett - vett egy ceruza-vonalzó-radír készletet, ami a „3. jégkorszak" címet viselte, este Anyucival sokáig rajzoltak vele. Kapott ezen kívül egy zacskó gumicukrot, végül több matricát, amit Magdalénának az Info-ban sikerült beszereznie.

Este Benedictus levelet írt a „feleségének", Dórinak, eldicsekedett benne, hogy milyen jól síel, és megemlítette, hogy jutalmul ajándékot kapott a nagypapától és nagymamától. „Nem írhatom neki, hogy Pipusztól és Nagyitól, mert nem tudná, kikről írok." - jegyezte meg.

Különleges engedélyt kapott a szülőktől, hogy internetes játékokkal foglalkozzon, tette is egész délután, este pedig kis vita után bekapcsolódott a „Pikk hetes" kártyázásba, Magdaléna mellé ült, együtt választották ki a megjátszandó kártyákat, de ő dobta az asztalra.

Theától igazi puszit kaptam, amikor lefekvéshez indult.

Annak ellenére, hogy többször töltöttem hosszabb időt a gyerkőcökkel, a beszámolóm ezúttal rövid lesz. Két többórás kettős ügyeletet kellett vállalnom a múlt héten, és csütörtökön tartottuk Amiráéknál a szülinapi vacsorát. Amira Őfelsége kitett magáért, avokádós rákkoktél volt az előétel és rendkívül finoman elkészített lazac a második.

Theával kellett foglalkoznom, azaz inkább figyelnem, hogy van, mozog, foglalkozik valamivel, tesz-vesz. Az első alkalommal fürdés-idő után érkeztek haza a szülők, Süti kézen fogott és fel is kísértette magát a fürdőszobába, de Benedictus szobája végül nagy vonzerőnek bizonyult, ott garázdálkodott egy jó órát: kipakolt, amihez csak hozzáfért, felmászott az ágyra, és ülő helyzetéből többször el kellett löknöm, amin jókat kacarászott.

Non-stop evett, hihetetlen ennek a gyereknek az étvágya.

Bene TV-zett (a számítógépezést a szülők erre a hétre megtiltották neki), alig lehetett valamire elszakítani a képládától. Próbáltam tudományos programra átvinni, hevesen tiltakozott ellene.

A szülinap annyi változatosságot hozott, hogy Amirával előadták a legújabb matematikatudományát. Az történt ugyanis, hogy elkezdte a nullákat számolni, rákérdezett, hogy billiónál hány darab van belőle? Amira megmondta, de hozzátette, hogy ezt már nem szokták kiírni, hanem a tízes mögé ki szokták írni számmal, hogy az egyest hány nulla követné: tíz a huszonnegyediken, mondjuk. Benedictus rezzenéstelenül megkérdezte, hogy *akkor a 100 az 10 a másodikon?* És szórakoztak egy darabig a nullákkal: az 1000 tíz a harmadikon és így tovább, majd következett az így kifejezett számok szorzása: „*Anyuci, mennyi tíz a huszonnegyediken x 10 a huszonnegyediken?*" Megkapta a választ: tíz a negyvennyolcadikon. Ettől kezdve folytatta önállóan is. Mindez még a távollétünkben zajlott. Nekem akkor adták elő, amikor Magdaléna kiment valamiért. Amikor Magdaléna bejön, mondd neki, hogy az 1000 tíz a harmadikon - biztattam. Magdaléna majdnem leült meglepetésében. Apucinak is elmondta a tudományát, amikor megérkezett, ő nem lepődött meg annyira.

Ilyen Kisunokánk van. És csak áprilisban lesz 5 és fél éves!

Ragaszkodott, hogy az ünnep ellenére velünk töltse a Bene-keddet. Úgy volt, hogy moziba megyünk, Gulliver utazásait nézzük meg, de nem volt hajlandó se mozira, se semmi másra, számítógépezni akart. Játszott is, mint egy őrült. Közölte, hogy új játékokat tanult az Y8 csomagból, a lövöldözős már nem is érdekli.

Vacsoránál Magdaléna megkérdezte, ki tanította meg erre a sok játékra? „Én magam." - volt a válasz. Nem a vidéki kastélyban tanítottak meg? „Nem." Vagy talán Apuci? „Nem, én." És hogy csinálod? „Rákattintok a figurákra, és *kitalálom, hogy működik*." Na, én itt elájultam, csak bámultam Benedictusunkra.

De hát angolul vannak és nem is tudsz angolul - kíváncsiskodott tovább Magdaléna. Nem baj, ha rákattintok az írásra, azt is megértem. Nincs mese, nem lehet csodálni, hogy belegőzölt a számítógép-játékokba: nagy élmény lehet felfedezni a titkaikat. Megtapsoltam Benénket és kezet ráztam vele.

Este megdicsértem, hogy mióta nem a számítógép mögött ül, tündi-bündi. „*Igen, mintha bevettem volna valamit, olyan diót, amiben szer van, amelyik az agyamba megy és jókedvet csinál...*" Újabb meglepő mozzanat. Élénk fantázia-világ! És nem akármilyen ismeretek: szer, agyba megy (és nem akárhová), jókedvet csinál. Ámulok, bámulok!

Bene-kedd, szülői számítógép-tilalommal fűszerezve. Mit lehet ilyenkor kezdeni? A számítógéptől csak kancsukával lehet eltiltani. Előre eldöntöttük, és meg is beszéltük vele, meg a szülőkkel, hogy elvisszük a Vár alatti labirintusba. Meglepő módon nem tiltakozott, amikor mentünk érte a kindibe, sőt, vidám pofikával jelent meg Nagyival a kindi bejáratában. Egy kő legördült a szívemről. A labirintusig elég jót sétáltunk a Bécsi kaputól, ahol leparkoltunk. A labirintusban elég bátran mozgott, csak a sötétebb szakaszokban szedte gyorsabban a lábacskáit. Volt nyúlvány, ahová nem volt hajlandó bemenni, viszont hosszabban tartózkodott a bor-kút nyúlványban. Többször meg is kóstolta az elfogadhatónak tűnő (én is alá tartottam az ujjam, és megkóstoltam) bort. „Itt a helye Apucinak." - tréfálkozott Magdaléna. Én meg többször megjegyeztem, hogy Szultán nem férne el az alagút egyes szakaszaiban, beütné a fejét. A vége felé felszabadult, elengedte Magdaléna kezét, fotózott, a kijárathoz vezető rácsos vasajtót ő fedezte fel, és nyitotta ki. A kassza körül váratlanul kijelentette, hogy újra körbe akar menni. Mentünk, egy kihagyott nyúlványba be sikerült csalogatni. Többször előre ment, sőt egy kettéágazó szakasznál szétváltunk, mert feltétlenül egyedül akart menni a jobboldali szakaszon. Előre megbeszéltük, hogy útba ejtjük a Ruszwurm cukrászdát, veszünk valami

pótvacsorát. A meglepetés akkor ért bennünket, amikor a kijáratnál a járdára lépve arra kérte Nagyit, hogy vigye el odáig. A nyakamba vettem, de épphogy sikerült a rossz karommal felemelni. Kinőtt engem. A cukrászda előtt le is kellett ülnöm a padra, és Magdaléna emelte le a nyakamról. Hát... itt tartunk. Nem úsztuk meg egy gombóc fagyi nélkül. A kocsiban megtapsoltam és kezet ráztunk: tündi-bündi volt, mondtam.

Otthon is aranyos volt, a számítógépen csak a fotókat néztük meg, és kiprinteltük egy dorfgasteini fotót. Később ugyan vacsora helyett elódalgott a gép felé, de Magdaléna egy pillanat alatt lefegyverezte.

Fürdés közben Nagyival hosszasan beszélgettek a számítógép ártalmairól, hangsúlyozva a lelki hatásokat. Úgy tűnt, rá lehet majd venni bizonyos korlátok betartására. Nagyon értelmes beszélgetés volt.

Lefekvés előtt telefonált mindkét szülőnek, és be nem állt a szája. Bevallotta, hogy félelmetes volt, sokat emlegette a nindzsás-dárdás szobrokat, a sötétséget, de aztán büszkélkedett azzal, hogy ő ment elől, hogy kétszer jártuk körbe, hogy fotózott, megkóstolta a bort. Apának közvetítette (mint saját gondolatot), hogy ott a helye a bor-kútnál, és hogy többnyire nem férne el az alagútban. Nagy élmény volt!

Most kicsit morci képpel ébredt és Minimaxot nézi.

Léptünk egy hetet.

Thea: mindent ért, sokat dumál, új szavak sorát sajátította el, nem beszélve a rövidítéseiről. Kezd szóösszetételekkel kommunikálni: ezt ide, azt abba és hasonlók. És megint náthás volt, köhögött, lázzal kínlódott napokig. Úgy tűnik, túl van rajta.

Bene-kedd volt tegnap.

A Decathlonba akartam vinni, hogy ugráljon egy kicsit a gumiszőnyegen, de nem volt hajlandó.

Kiléptünk a kindi kapuján, ránézett a kocsira: vigyük inkább az autódat kocsimosásra. És mindent előírt: a Kaisersbe menjünk, 4-es kártyát vegyél, valakit kérjünk meg, hogy dugja be... Végigcsináltuk, közben magyarázta, hogy mi történik, mikor kell megállni, indulni.

Itthon azonnal a számítógéphez ment, és csak hosszas alkudozást követően volt hajlandó szüneteket tartani, megvacsorázni.

Mikor vacsora utáni félórára se volt hajlandó abbahagyni, illetve nagyon nehezen félreült a szomszéd székre, de konokul ismételgette, hogy addig nem megy el onnan semmi áron, amíg további fél óra számítógépezést nem engedélyezek.

Meguntam! A fürdővize percek óta várt rá. Mondtam neki, hogy kihűl a vize. Nem hatott. Tegyelek ruhástól a vízbe? - fakadtam ki. Tegyél - felelte flegmán. Amikor felnyaláboltam, mosolygott. Amikor a popsiját meg kicsit többet beletettem a vízbe, megijedt. Most mit veszek fel holnap, csupa víz mindenem. Levetkőztettem, bevittem a ruháit a nagyszoba radiátoraira. Visszatérve hozzá derült ki, hogy nagyon megsértődött: keresztben ült a kádban, a kád szélére tett ajkakkal nézett a semmibe. Mi a baj, Bene? - tettem fel a költői kérdést. Csak addig vette el a száját a kád szélétől, amíg beszélt. „Miért csináltad ezt velem? Azt hittem, tréfálsz.” - nyögte ki. Mert rossz gyerek voltál - feleltem. *Te meg rossz nagypapa vagy* - válaszolta azonnal. Megígértette, hogy nem teszem többé ruhástól a kádba. Ő viszont nem volt hajlandó ígéretet tenni.

Lassan azért - az ígéret hatott - megbékült, baráti jobbot is adott. Pótvacsora után játszott egy kicsit a mezőgazdasági gépekkel. Megjegyezte: milyen jó, hogy Magdaléna nincs itt (színházban volt), ő már ágyba kergetett volna. Közben megbeszéltük, hogy ki a legengedékenyebb.

Először Apucit mondta, nem érthette a fogalmat. Újra elmagyaráztam. Amikor megértette, majdnem kacagva mondta ki, hogy én (a rossz nagypapa). Kis pedagógiai csőd, nem?

Ma Anda szülinapját tartottuk Amiráéknál.

Benedictus színielőadást tartott. Először azt hittem, zongora-koncertet akar adni. Nem vettem észre, milyen gondosan előkészítette a szobát mese előadására. Az egyik fotel karfáján elhelyezett egy LEGO-ból épített házat, amiben állatfigurák voltak, a másik karfára egy gurulni képes alkalmatosságot, a padlón egy pokrócot és egy nagy kendőt, amelyek laza hullámokat formáltak. Legalább 20 percen keresztül adott elő egy mesét, ami a babaházból induló állatokról szólt, akik patakon, mindenféle varázslatos erdőn át vándoroltak. Három kendő vezette őket hegyen, völgyön keresztül. A süket fülemmel csak részben sikerült követnem a mese fonalát, amit megállás nélkül fűzött, egy pillanatra nem jött zavarba. Fantasztikus mesemondó! Igen komoly agyvelő.

Vacsora után sokáig játszottak golyó-tornyot Sütivel, Andával és Amirával.

Benedictus ma 5 és fél éves!

És ismét Bene-kedd.

Semmi különös: odatapadt a számítógéphez és olyan sebességgel játszott, hogy nem is ültem mellé. Váratlanul hívott, segítséget kért. Nézem, nézem a játékot: egy emberke figura nem tud átugrani egy falon. „Csináld te!” - kérte. Nekem se ment. Mondom, nézzük meg a szöveget alatta. Angol szöveg magyarázza, hogy a W ugrat, az A mozgatja balra, és a D jobbra. Erre magától rájött. Látom ám, hogy az egér is kell, az jelölt irányba horgonyt lő ki, ami segít kapaszkodni, felhúzódzkodni, meg ilyesmi. Kis kínlódás után ez is ment. És akkor csodálkoztam rá, hogy az egyszerre nem látható útvonal minden szögletét megtanulta már, sőt, azt is tudja, hol kell megnyomni egy gombot, hogy a kijárat reteszelő rendszere kinyíljon. Ezzel együtt nem sikerült kijuttatnia a bábut, dühösen hagyta ott a gépet.

Egész jól vacsorázott, a pótvacsora se volt kevés, az ágyból mégis felkelt: „Mégis eszek egy palát!”

Fürdéskor kétszer is beverte magát a csaptelepbe. Nézzük Magdalénával, vékonyka ez a gyerek, de nagyon nyúlánk, nagy! Ezért nem tud már akárhogy forgolódni. Hamarosan megmérjük, mert legalább egy centit nőtt megint.

Sportol: úszni tanul, új helyen, új oktatóval, aki egy óra alatt úgy lenyúzza, hogy alig áll a lábán, amikor hazaér. Nyárra biztos jól megtanul úszni.

Csak úgy megjegyzem: a napokban kijavított, amikor „mikor”-t diktáltam neki valami üzenetben: „amikor” - jegyezte meg. Neki volt igaza. Most meg fürdés közben sorolta: másnap, harmadnap, negyednap... és így tovább nyolcadnapig.

Itt volt Bene Herceg, a Nagyfiú.

Elfelejtettük megmérni, pedig itt volna az ideje, bolondgomba módjára nő.

Engedékenyek voltunk: másfél óráig küzdött a nagy gépünkön mindenféle harcosokkal, fegyverekkel. Megemlítettem ugyan neki, hogy ezek nem jó játékok, de nem nagyon izgatta. Végül engem se, tele van ilyenekkel a számítógépes játékok tárháza. Már a játszás megkezdése előtt lelkibeszédet tartottam, erre a hónapra ugyanis Szultán letiltotta (csak otthoni használatra) a számítógépezést. Elmagyaráztam neki, nem először, hogy ha okos, bölcs, Nagyfiú, akkor nem keveredik konfliktusokba sem a szüleivel, se velünk, megbeszéljük, meddig tart a szeánsz, és akkor vita nélkül abbahagyja. Bólogatott, de nem kommentálta. Aztán morgás nélkül otthagyta a gépet, amikor a megbeszélt 19:30-at elérte a gép órája.

Pár percig játszott valamit Nagyival, aztán feltette a „számítógép-elterelő” tudományos, BBC által készített DVD-t, a „Hatodik érzék állatoknál”. Elmagyaráztuk, mik az érzékek, és mit tart a világ hatodik érzéknek. Kérdésemre, hogy megértette-e, határozott igennel válaszolt. Az első részt végig is nézte, aztán átkapcsolt Minimax-ra.

Észrevettük, hogy ég a szeme, ő azt mondta, hogy nem ég, csak könnyezik. Jobban kell vigyáznunk, ki kell vinni feltétlenül levegőre minden alkalommal, amikor nálunk van.

Több részletben sokat evett, főként epret. Válogatta, fel-felkiáltott: juj, milyen finom, édes.

Este, lefekvés körül sokat hancúrozott, kacarászott, kiment pót-pótvacsorára a konyhába, ahonnan nevetgélve távozott: „Köszönöm a pót-pót-pót-pótvacsorát.”

Lefekvéskor kezet ráztam vele és megdicsértem. Aranyos volt.

Amira szülinapot (34.) tartottunk, náluk, indiai ételekkel fűszerezve.

Beszélgettünk arról, hogy a goai vindaloo mennyire csípős étek, váratlanul közbekérdez Hercegünk: „Mitől olyan csípős, sok benne a *csili paprika*, vagy más fűszerek?” Csak néztem! A szülők magyarázták el neki, hogy mindkettő, és Amira megjegyezte, hogy Bene annyit kuktáskodik, hogy már ilyen kérdésekben is jártas.

Eddig - éppen az erős fűszerezettség miatt - nem fogyasztott indiai ételt, most viszont egy kis tál rák-golyócskát pillanatok alatt befalt.

Zongorázott, ezt ajánlotta fel ajándékként Amirának. Ideje lenne tanulnia ezt a tudományt, biztos lenne érzéke hozzá.

És összerakott egy bonyolult Notre Dame makettet, millió darabból, nagyon kis apai segítséggel. Azt is szülinapi ajándékként.

Thea több dologban kitűnt! Többszöri étkezés után a vacsoránál felnőtt adagot tüntetett el a pocakjában, lassan nem lehet megérteni, miért nem kövér?

Nem tud elszakadni Nagyitól. Megérkeztünk, fogta a nagy retikült, „tás, csüccs” (tás = táska), utasította Nagyit, és előszedte a kártyákat, néha kommentálva, hogy „bácsi”, ha figurát látott rajta. Ugyanezt teszi a papírpénzekkel, azok is bácsik (miért nincs nő a bankókon?). Becsületére legyen mondva, hogy először kiveszi a retikülből az irattáskát, fejbillegtetés közben felmutatja, hogy „nem - nem”, és mutat felfelé, hogy polcra kell tenni.

Magdaléna kiment a teraszra bagózni (!), ez a pöttöm nem mehetett vele. Odatapadt az üvegajtóhoz, és nyafogva, félig sírva csak mondogatta: Nagyi, Nagyi... Nem lehetett semmivel lekötni, amíg a legfőbb játszótársa vissza nem érkezett.

Maga kezdeményezi a fürdést, valami egészen más szóval jelzi - Amira sem érti miért? - és elindul az emeletre vezető lépcsőhöz. Őfelsége egyébként tolmácsként regéket fordít le a számunkra még érthetetlen, csonkított és/vagy ferdített szavakból.

Nekem nem volt hajlandó puszit adni, Nagyinak igen.

Két jó hír:

Bene a kindi-csoportjával kirándulni volt: Piliscséven, szabadban töltötték a napot. Sugárzó örömmel érkezett meg, két dologról még beszámolót is volt hajlandó tartani: kürt-kalácsot süthetett, aki akart (mint kiderült, mindenki sütött is), és varázsló is volt velük. Két gömbje volt, az egyikből a rosszaságokat tudta kiolvasni, a másikból a jóságokat. A rosszaságok között első helyen szerepelhetett a „hát az alvás körül nem minden megy rendben”. Kérdezgettem, mekkora kalácsot sütött? A hosszát megmutatta. És az átmérője? Nem értette. Megmutattam a tejes-poharán, hogy mi az átmérő. Magdaléna közbeszólt: kicsi ő még ehhez.

Hogy volna kicsi? Megkérdeztem Benedictust, a vizes poharának mi az átmérője? A sószórónak (hengeres akármi)? Pontosan tudta, úgyhogy elmeséltem még, hogy mi a kör kerülete, és hogy az az átmérő és egy fix szám, a pi szorzata. Hallgatta, nem szólt semmit. Lehet, hogy egyszer ki fog derülni, hogy megjegyezte.

Nagyobb hír, hogy Thea-Süti *önállóan bilibe pisilt.* Annyira önállóan, hogy ő kezdeményezte: „Anyu, fel, bili." És ment a lépcsőhöz, a szobájában előszedette a bilit, ráült... Pár napja már érzékelni lehetett, hogy zavarja, ha pelusba kerülnek a testéből távozó büdös-nedves dolgok. Hamarosan szobatiszta lesz. Nyáron, Varin nappal nem kap pelust. Amira és Magdaléna mondogatják neki.

Húsvét!

Megérkeznek Amiráék, Thea/Süti, aki 11 hónapos volt, amikor utoljára Varázson járt, besétál a földszinti hálószobába, és elkezdi mondani, hogy baba-baba, majd mutogat a polcokra. Pillanatok alatt kiderül, hogy emlékszik: itt találja kedvencét, a persely-bohócot, amivel hajnali ébredései alkalmával játszani szokott. Aztán valaki WC-t emleget, odamegy az ajtajához, és mutogat-magyarázgat: „oda be". Elképesztő: csecsemő-memória létezését bizonyítja.

Este meg maga elindul az emeletre vezető lépcsőn (négykézláb), mert maga kezdeményezi a lefekvést, és arra is emlékszik, hogy fent van a szobájuk, az ágyikója. Hihetetlen memória, túltesz talán a Bátyuskáján is, aki e tekintetben is vezette a hasonló korú gyerkőcök mezejét. Bajnok! Most 19 hónapos, 8 hónap telt el!

Mindketten bajnokot játszanak egyébként, előszedték a vitorlázó érmeimet, és kettőt-kettőt a nyakukba akasztottak. Benedictus meg is jegyezte, hogy ő most bajnok!

Másnap, húsvét szombatján Thea jól aludt, gyakorlatilag vele ébredt Magdaléna is, én is. Amira elkészítette, felmelegítette a reggeli tej-akármijét, ölbe vette kisdedét, aki kézzel-lábbal tiltakozni kezdett, majd átment visításba: „Nagyi-Nagyi!" Azonnal megnyugodott, amint Magdaléna átvette, és elkezdte etetni. Amira nem győzött csodálkozni, hogy pótmamává degradálódott.

Kirándultak egyet, átmentek Füredre, a partra. Benedictus örömmel konstatálta, hogy olyan lejáró épül a vízhez gyerekek részére, amin nincs/nem lesz lépcső, szépen be lehet sétálni a Tengerünkbe.

Hercegünk délután balesetet szenvedett! Indult lefelé a bejárattól a kertbe vezető néhány lépcsőn, megbotlott és orra bukva csúszott pár fokot, 6-7 helyen horzsolta le a bőrét, szerencsére, és mert ügyes volt, az arcát megvédte, mindkét karját maga elé tudta kapni. Szultán leápolta, de még vagy két óra hosszat komoly fájdalmai lehettek, a kezét ökölbe szorította, a tenyere megizzadt, sűrűn ráncolta az arcát. A bukáskor sírt is, de én a szobában ültem, és azt hittem, Thea nyafog. Bene a vacsoránál mentegetőzött a sírás miatt, Szultán vigasztalta, hogy ő is sírt volna.

A húsvét vasárnap nagy örömök napja volt. Reggel Amira - csöpörgő esőben - széthordta a kertben az ajándékokat, elhelyezte őket fák és bokrok tövébe, két-három tarisznyát ágakra akasztott. Benedictus a kindiben művészi (komolyan nagyon szép) tojásokat csinált, azok a konyhaasztalon, vázába helyezett ágacskákon kaptak helyet. Amikor hazahozta a kindiből, azon morfondírozott, hogy mennyire el fog csodálkozni a nyuszi, hogy tojásokat talál a házban.

Én nagy gondban voltam, mert az ajándékok csúcsa egy trambulinnak hívott ugráló-szőnyeg volt, amit két napig rejtegetni kellett Bene elől, e célból kiszedtem a kartondobozból és ágyneműtartóban tároltam, most azonban elő kellett volna venni. Nem fáradtam vele, az egyik kis tartozék-dobozt rátettem az ágyra, rajzoltam rá lefelé mutató nyilat, ráírtam, hogy

BENEDICTUS. Nem értette meg a nyíl szerepét, kicsit magyarázni kellett. Határtalan volt az öröme, amikor kis segítséggel rájött, mit is dugott el a nyuszi az ágyban. Megjegyezte, ügyes volt a nyuszi, hogy úgy tudott bejönni és elpakolni az ágyba ezt a nehéz holmit, hogy nem ébredt fel senki. Később hozzátette, hogy nagynak is kellett lennie, „legalább 10 éves lehetett".

Már a keresgélés előtt elkezdett ujjongani, kinézett az ablakon és észrevette a cseresznyefához tett játékokat. Csak pillanatnyi zavart okozott, hogy az eső továbbra is csöpörgött, és mert a tavalyihoz hasonló feltétellel akart nekiindulni: „Csak Anyuci és Apuci jöhet, Magdaléna és Pipusz nem." - jelentette ki. Hamar túltette magát ezen, felöltöztünk, és ugyan előre engedtük, de pár lépés távolságra mentünk utána, már a cseresznyefánál mutogatta az ajándékokat, észre se vette, hogy mind ott tolongtunk körülötte.

Nem sokat tudtam fotózni, betelt a memória-lemez. Három képet azért beiktatnék, ha szabadna.

Szultánnal összeraktuk az ugrálóst, ott sündörgött körülöttünk, ahol tudott, segített is. Nem lehetett lebeszélni róla, a még nem teljesen kész szerkezetre felmászott, és kisebb szünetekkel egész nap ugrált. Többször szóltam a szülőknek, hogy istentelen izomláza lesz. Tévedtem! Fáradtan dőlt ugyan ágynak, de izomláza azóta sincs. Közben persze Thea is felkéredzkedett hozzá, keveset tudott talpon maradni, amint Bene rákezdett, elesett. Nem esett kétségbe, négykézláb körbedöcögte a Bátyuskáját.

Még vasárnap elmondott egy hosszú locsoló-verset, nagyon tetszett hétfőn a családon belül is, aztán átment a szemközti szomszédokhoz (ahol halastavacska van), és őket is elbűvölte.

Kedden nem volt kindi, délelőtt otthon volt, délután-este nálunk. Minden rendben zajlott, kivéve a szerdai kindibe menetelt. Ugyanaz történt, ami a hosszú karácsonyi szünet után. Nem volt hajlandó bemenni, elsírta magát és hányingert, általános rosszullétet jelentett be, Magdaléna szerint sápadt is volt, nem erőltette a dolgot. Tegnap Szultán vitte kindibe, a bejáratnál beleütköztek egyik barátjába, aki sírva tiltakozott. Bene vigasztalta: „Én se akartam menni tegnap, de látod, most milyen vidám vagyok?" Meggyőzte, együtt mentek be.

Benedictus:

Nem új hír, csak mind sűrűbben állapítják meg róla királyi családunkon kívül is, hogy rendkívül okos. Akivel csak kapcsolatba kerül, mindenki elcsodálkozik a tudásán, talpraesettségén, beszédkészségén.

Ahogy számítógépes játékokkal foglalkozik, az is bizonyítja:

- Játszik, odahív a géphez, felolvastatja az angol szövegeket és azonnal alkalmazza az instrukciót, ritkán kér további eligazítást (amit többnyire hiába is kér, ha kér, nekem nem nyílik rá az agyam);

- Ha elakadunk valamivel, legközelebb elmagyarázza a felfedezéseit, a megoldásokat, például: (1) Pipusz, tudod, annál a labirintus játéknál elég, ha a startra kattintok rá, nem kell az egeret lenyomva tartani... (2) figurát meneteltető játéknál: át kell ugratni az... akárkit akármin... egyszerre kell lenyomni az X billentyűt és az egér baloldalát.

Kindergarten, óvónők:

- Úgy társalog velük, mintha felnőtt lenne. Viszem a kindibe, az egyik óvónő a gyerekek rajzait ragasztja ki az öltöző falára, Bene rákérdez, hogy az ő rajzát kitette-e már, majd úgy beszélget vele, mintha felnőtt lenne...

- De újabban sokat szidják, valószínű okkal.

Gond a közösségi élet körül:

- Nem olvad bele a közösségbe, mind többet van egyedül (talán túl okos a társasághoz?),

- Sűrűn támad rá pajtásra látható-hallható ok nélkül, egyszerűen üt egy nagyot, ilyenkor persze szidásban részesül, amit nem nagyon ért meg.

Érdekes, hogy az egész problémakörre úgy derül fény, hogy maga tárja fel Amira előtt, mintegy segítséget kérve. Ő beszélt az egyik óvónővel, egyelőre nem látszik komolynak a gond, de foglalkozni kell vele.

Úszás:

- Jól halad, heti 2x1 órára növekedett a tréningek száma, és egy jó hónap múlva egy hétig minden nap 1 óra lesz, meg fog tanulni úszni, az oktató bácsi valamelyik nap azzal adta át Amirának, hogy Bene és Frici volt a legjobb.

Vagy két hete ebihalakat merítettek (merített neki Anyuci) a Feneketlen tóból. Szombat reggel lelkendezve felhívta Nagyit: „Szia, Magdaléna! Egy pár ebihalnak már kinőtt a lába, hozzátok fel Variról a terráriumot."

Dorothea-Süti:

Mindent megért, minden kérést végrehajt. Magdaléna átküldte hozzám, hogy szóljon, kész az ebéd. Betipeg, rám néz, és kétszer is ebédhez szólít: „Pipusz, ebéd!"

Felvittük a játszótérre, de nem sokáig bírta. A csúszdát és hintát szereti, a motorozást viszont nem. Egy órán belül vissza kellett vonulnunk.

Elmúlt ismét egy Bene-kedd.

Harcolva a számítógép ellen, elvittük a Libegőre. Majdnem lekéstük, fél ötkor zár (miért ilyen korán?), csak felfelé kaptunk jegyet. Magdaléna felment a felső állomástól mintegy 2 km-re (újabb miért? - nem engednek fel kocsikat a Libegőig, magyar turizmus), mi pedig a nagyon türelmetlen Benével felültünk az ülőliftre. „Majdnem leér a lábam!" - kiáltott fel. Tényleg, tán 10 cm választotta el a lábtartótól. Az izgalom tartott tovább, kisebb félelmet váltott ki belőle (belőlem is), hogy 3-4x majdnem megállásig lelassult a lift. Megizzadt a tenyere, törülgette a nadrágjába. Hátra-hátranézett és lelkendezett: „Látom az egész várost!"

Felérkezve megkérdeztem, mi jobb, a Libegő, vagy a síliftek. „A síliftek." - felelte másodpercnyi gondolkodás után.

Magdaléna elindult a Sportszállótól felfelé, mi lefelé, repült Nagyihoz, amikor meglátta. Magdaléna felfedezett egy asztal-pad csoportot, megbeszéltük, hogy egyszer úgy jövünk, hogy ott piknikezni is fogunk.

Otthon minden a legnagyobb rendben folyt, a számítógéptől, TV-től időben, magától elszakadt, jól evett.

Megmértük, közben huncutkodott, lábujjhegyre állt, először azt hittük, azért mérünk ugrásszerű növekedést, jót kacarászott rajtunk. Tettünk második kísérletet, és kiderült, hogy telitalpas helyzetben mértük, úgy 119,5 cm, 2,5 cm-t nőtt majdnem napra pontosan 3 hónap alatt! Le fogja győzni Apját, aki közel 2 m magas. Legközelebb a súlyát is meg kell mérni, hiába sovány ka, ekkora nyúlással súlygyarapodásnak is kell járnia.

A nap fénypontja a fürdés közbeni fantáziálása volt. Váratlanul elkezdte magyarázni, hogy van benne valaki, akit Héj-nak hívnak. Csak éjszaka jön elő, nappal nem. *Félig férfi, félig nő. Az egyik betűt férfihangon mondja, a másikat nőin.* És így tovább.

Magdaléna hallott már róla, hogy kisgyerekeknél sűrűn előfordul hasonló második én kitalálása, különösen egykéknél. Mindenesetre nem kis fantázia kell hozzá.

Reggel nagyon megdicsértem, pacsit is ráztunk rá.

NAGY NAP a tegnapi: *Benedictus megtanult úszni*. Lelkendezve érkezett haza az úszótanfolyamról: „Képzeld, Magdaléna, deszka nélkül úsztam! Össze kellett kulcsolni a kezem, és a fejem alá kellett tenni...” Hátúszás csak lábtempóval, nem könnyű. Telefonon gratuláltam neki, nem nagyon értette, miért olyan fontos ez a lépés. Nem tudja még, hogy aki idáig eljut, az már fennmarad a vízen, akármi történjék is.

Dorothea 83 cm és 10,6 kg. Ő se lesz törpe.

Benedictus tegnap már a mell- és gyorsúszásra felkészítő gyakorlatokat végzett: a korlátot fogva be kellett dugnia a fejét a vízbe és lábtempózni, majd ugyanezt, deszkát maga előtt tolva végezte. Élvezi, és halálosan elfárad az óra végére.

Átmentem hozzájuk ebédelni, gratuláltam. Komoly képpel fogadta, kezet ráztunk.

Ajándékként átvittem a „Galapagos” DVD-t, kedvvel nézegette, az óriás teknő láttán megkérdezte, nagyobb-e Apjánál?

Dorothea pedig táncra perdült, keringett Benedictus és a TV között.

Többször töltöttem néhány órát a két gyerekkel.

Hercegünket én vittem úszni, vezényelt, mint felnőtt a gyerekét. Először az autóban mondta az általam jól ismert útvonalat, hagytam, sőt bíztattam. Egyszer zavarba jött: „Melyik is a jobb, és melyik a bal?” Az épületben pedig úgy mozgott, mint a csík: itt neked is le kell venned a cipőd, itt valamelyik szekrénybe rakjuk a ruhám, add a fürdőnadrágom, meg a törülközőm, felveszem a kék papucsom is, itt én erre megyek, te arra, ott, a folyosó végén nézheted, ahogy úszunk, aztán találkozunk, szia. Azon csodálkoztam el, hogy az óra első felében még használtak deszkát (ezért nem érthette a „megtanultál”-t), csak a második felében úsztak úgy, hogy a mester csak a tenyerét tette a tarkójuk alá.

Amira elárulta, hogy az automatából szoktak venni valami édességet, vagy 100 forintért, vagy 160-ért. Felesleges volt az eligazítás, Benénk pontosan ismerte a jogait: „Adjál 160 forintot, veszek csokit.” Nem találtam, csak 200-at tudok adni, mondtam. „Nem baj, visszaad az automata.” El, és jött a 40-nel és valami nagyszemű drazséval.

Otthon megmérték a súlyát: 17,5 kg. Valami, de most érzékeltem igazán, milyen keszeg ez a gyerek!

A viselkedésével mostanság kevesebb a baj, a számítógéptől kisebb fenyegetésekkel (mi is megtiltjuk...) el lehet vonszolni, a TV-rendszert meg annyira önállóan kezeli, hogy az ember nem is kapja fel a fejét, ha megszólal: „Megint nincs jel a beltérin, csinálj vele valamit, kapcsolj át a 106-osra, talán ott működik.” Angol meséket is néz, nem ért semmit (én se), annyit viszont érzékelek, hogy Romhányi szövege tényleg jobb a Subi-Du-nál, mint az eredeti.

Dorothea kicsit köhigcsél, prüszköl megint, hőemelkedése is volt. Az étvágyát és jókedvét ez alig zavarta meg. Közeledik a mondat-formáláshoz, lassan megy.

Két hét lemaradás! Többször találkoztunk.

Hercegünk otthon gyakorlatilag nem számítógépezhet, és korlátozottan nézhet TV-t, DVD-t.

Egyébként békésebb, nyugodtabb, és mind felnőttesebb beszélgető partner.

Múlt kedden, az Anyucival este folytatott telefon közben megjegyezte: „Mostantól többet nem jövök ide, nem tudok jól aludni.” Tény, ami tény, tényleg sokáig marad fenn, nem nagyon érzékeltük, hogy nem érzi otthon magát. Aztán elmagyarázta nekünk is: „Otthon jobb nekem a saját ágyamban, hamarabb el tudok aludni.” Magdaléna nagyon elszomorodott.

Az elmúlt hétvégén Varin cseresznyézett, fa alatt állva is, de szedettből is. Ülünk a kertbe kihelyezett asztalnál, váratlanul megkérdi: „*Hogy lett cseresznye, amikor még nem volt mag?*” Általános meglepetés. Sokadszor próbál eligazodni a születés-teremtés titokzatos világában. Amira hosszas magyarázatba kezd, az élet keletkezésétől elindulva. Mit jegyzett meg vajon?

Most, hétfőn Magdaléna ügyelt rájuk, a szülők elmentek vacsorázni. Megbeszélték, hogy mégis jön. Magdaléna figyelmeztette, hogy nálunk se számítógépezhet sokat, ha otthon tilos, mi sem engedhetjük meg, és a TV-nézést is korlátoznunk kell. „Az a ti kastélyotok, azt csinálom, amit ti mondtok.” - reagált rá, majd kis gondolkodás után folytatta: „A nagyszülő feladata, hogy azt csinálja, amit a gyerek mond.” Valahol hallhatta, tréfálkozás közben, de komolyra vette.

Tegnap, kedden felvittük a Libegőre, most a visszamenet is belefért. Élvezte, de visszafelé, az út közepén megjegyezte: „Most azért egy kicsit félek.” Miért, Bene? „Mert nagyon magasan vagyunk.” De azért a szeme se rebbent.

Elalvás előtt vallott, Magdalénával beszélgetve előadta, hogy csak azért szeret hozzánk jönni, mert itt számítógépezhet, meg nézheti a TV-t. „Magdaléna, nem lehet, hogy este mindig hazaviszel?” Van esze!

Dorothea változatlan, illetve makkegészséges, sokat eszik, csupa mosoly, és elkezdett szavakat összerakni, még nem kerekded mondatokká. Lassan az is jön.

Benedictus:

Csütörtök: az utolsó rendes úszólecke, majd a 20-án kezdődő héten még lesz minden nap egy óra. Előző csütörtökön Robi bácsi versenyt szervezett, általános érmeosztogatás volt, de Benedictus büszkén hirdette, hogy legalább egy, de inkább két számban ő győzött. Demonstrálta is, hogyan vergődött X és Y.

Varázsi hosszú hétvége következett, amiből ki kell emelni, hogy a trambulinon a harmadik napon min. 800-at ugrált, repülés közben magasra felhúzott lábakkal, folyamatosan karattyolva (volt levegője!), és Szultánnal meg velem labdázva.

Thea is sokszor bemászik hozzá, élvezi, néha panaszkodik: Be-be... a hangsúllyal jelzi, hogy haszontalankodott vele szemben. Elkezdett 2-3 szavas mondatokat alkotni, valamelyik reggel például Magdalénától tojást kért: „*Kotkát* kéjek.” Idegen nem értette volna meg, de nekünk világos volt, a tojás helyett a kotkodácsból levezetett kotka-t használja. Vagy „Pók Peti nincs!”, és gesztikulál hozzá. Fél a bogaraktól, öröklött valamit Apjától.

Én is elkezdtem ugrálni, 40 körül már nehezebb levegőt venni. Egyelőre 50-nel kezdve 80-ig jutottam. A cél 150.

Tegnap Bene-nap volt, sikerült a számítógépet szívre beszéléssel egy és negyed órában korlátozni, TV-t alig nézett, a többi időt „feladatos”-sal töltötte.

Fürdés közben lézer-sugaras harci játékot adott elő, a hátán fekve a kádban, és a kezével gesztikulálva. Komoly technikai magva volt a parancsszavaknak.

Ma reggel pedig sikerült sokadszor elképesztenie. Átveszi tőlem a számítógépet, és rögtön kérdez: „Pipusz, mi ez?” És rámutat a tálca számtalan ikonja közül az egyikre. „Ez nem ilyen szokott lenni, hanem piros vagy zöld.” (Halvány rózsaszín volt éppen.) Gőzöm nem volt róla,

kinyitottam, a MS biztonsági rendszerének az ikonja tanácsolta, hogy tartsunk ellenőrzést. Micsoda memória!!

Előadóvá lépett elő: cukrászdába mentek... mikrofon, elénekelte a .... dalt. Nagy siker, taps.

Tegnap nekem is elénekelte, bár hőemelkedéssel betegecske volt, hosszú, jó memória kell hozzá.

Ma úszott, és már kartempósan adják elő. Részben segédeszköz nélkül.

Thea non-stop karattyol. A mondatai párszavasak, de a témaköre lassan mindent felölel, ami ilyen pöttöm gyerkőc életében előfordul. Ma pl.: „Ezt nem szeretem.”, „Ezt nem eszem meg.” Csupa öröm az élet.

Benedictus kedden, 28-án 2-től 8 utánig a Vidám Parkban volt Amirával és Ricsi (?) barátjával, meg az ő Anyukájával. Nem voltak hajlandók a hullámvasútra menni.

Thea dumál, karattyol, és nagyon helyesen ragozza a szavakat. „Cipejj fel, Magdaléna!”; „Mész a Pipuszhoz?”

Benedictus-Dorothea:

Nem tudom, mióta nem írtam a gyerkőcökről? Egyszerűen bűn! Olyan csodálatosan fejlődnek, hogy szinte leírhatatlan.

Kezdem a végén.

Jövök „haza” Varira egy nem túlságosan sikeres (golf) versenyről, Benedictus kiszalad a házból a kapuhoz, és invitál - engem, a hullát -, hogy menjek hátra a kertbe, labdát dobálni, mert *megtanult labdát elkapni*. Önök tudják, hogy ez nagy haladás? Nem tudtam, és a két asszony, Magdaléna és Amira is csak néztek, számukra is újdonság, hogy a friss tudás ekkora erőlelépés, amelynek egy közel 6 éves gyerek ennyire örül. Persze, hogy mentem, és élveztem Benével együtt az új tudás örömét. Ha szembe repül hozzá a labda, elkapja, néha a kicsit oldalvást érkezőket is befogja.

Közben az én szememben jóval nagyobbat lépett: megtanult úszni. Háton, láb- és kartempóval teljes uszoda-hosszakat teljesít. Korrigált, amikor ezt valakinek mondtam: először csak öthatot úsztunk keresztbe, csak aztán úsztunk hosszában.

Nagy esemény részesei voltunk: E. Gabi bácsi meghívott minket is a családja gyermekei részére rendezett apajpusztai puszta-dzsemborira: szekerezés a gémeskútig (2- 3 km), az itatóvályú feltöltése, és abban pancsolás, lovasbemutató igazán jó mutatványokkal, olyan ostorpattogtatás igazi karikás ostorral, hogy Sütit ki kellett menekíteni a zajból, ebéd (szürkemarha pörkölt tarhonyával, bor), aztán ömlő eső. Mintha így lett volna elrendezve.

Benedictus nyüzsgött az egész esemény alatt, lovagolt is, amit Dorothea is megtett, miután Magdaléna vissza merte hozni a hallótávon kívüli sétából.

Az ebédlő előtere beázott, több helyen csöpögött a víz, edényeket tettek alá, de így is tócsák képződtek. A Nagyfiú azonnal odament segíteni a takarításban, nagy buzgalommal itatta fel a vizet, söpörte a padlót. Dorothea is csatlakozott hozzá.

Az asztalnál Bene igen keveset evett, de felnőttként viselkedett. Gabi bácsi mellé ült, és elárasztotta kérésekkel: kérlek, merjél levest, ... vágd fel a süteményt. Fesztelenül beszélgetett. Thea dupla adag pörköltet fogyasztott.

Amikor az eső kicsit alábbhagyott, Benedictus nekiindult, engem is magával rángatva. Valahogy - indulásra készülődve - Theát is vittem. Itt kezdődött a baj. Bene Herceg nem fogadta el, hogy Theát be kell kötni az ülésbe, nem lehet rácsukni az ajtót, rajtam nincs

esővédő öltözék, mindenáron azt követelte, hogy menjek vele játszani. Magyaráztam, hogy mi minden akadálya van, azonkívül mit is lehetne játszani? „Nem tudsz velem játszani, az a baj! Majd a lányokkal játszom.” - jelentette ki sértődötten. És jöttek is a kislányok, elindult a lökdösődés, és elmentek a legalább 100 méterre lévő gólya-fészekhez. Tényleg tudtak játszani.

Oda-vissza barkochbáztak (Bar Kochba, de Bar Kokhba is) Nagyival. Csak füleltem: akárha felnőtt lett volna. Sőt, sok felnőtt képtelen lenne a teljesítményére: olyanokat talált ki, hogy villanydrót, közlekedési tábla, égbolt, rugó. És többnyire a sokszor nem egyszerű feladványokat is megoldotta. Pontosan érti a szinonima fogalmát.

Másik nyelvi tudás: már nem emlékszem miről volt szó, amikor kicsúszott a számon, hogy mássalhangzó. Mindjárt hozzátettem, hogy ezt még nem tudod. Kiderült, hogy dehogyis nem. Pontosan tudta. Megkértem, mondjon egy magánhangzót. Ő - válaszolta. Még egyet. Gondolkodott. Ja, igen: azzal jött hozzám, hogy a keresztrejtvényben (!), amit Nagyival fejteget, egy betű hiányzik a hasadó ásványból. Három betű. kettő megvan: pá, de hiányzik a végéről a harmadik. Törtem a fejem, és úgy jöttem rá, hogy soroltam a fejemben a mássalhangzókat, a T-nél beugrott, hogy pát. Soroltam neki: b,c,d,... Igen, ez nem magánhangzó - mondta mindig. Végső próbaként soroltam szavakat, mondd vissza a magánhangzókat. Hibátlanul vizsgázott. Hány magánhangzó van a Nagyiban? Kérdeztem végül. Kettő: az, i. Honnan tudja? Néztünk vállvonogatva egymásra Magdalénaval és Amirával.

Hazafelé megkérte Anyuciját, ne meséljen egy szót se Apucinak, ő akarta előadni, amit aztán meg is tett.

Varin vagyunk, itt vidám, fegyelmezett, sokat ugrál, labdázik, emellett társasjátékokkal játszik. Játszottam vele egy négy figurával 48 variációt előállító játékkal úgy, hogy ő magyarázta. Mondom: igenis tanító bácsi. Felvette a szerepet: megkomolyodott, és utasítgatott: Mindig nézze meg a megoldást, és ha jó, folytassa. Néha belenyúlt a játékba, és segített.

Thea viszont üstökös módon elkezdett mondatokban beszélni, sőt, szinte non-stop karattyolni. És fejlett memóriáról tesz tanúbizonyságot.

Először nálunk, a kastélyban demonstrálta mindkét tudását. belép a nappaliba, észleli, hogy kedvenc babáit, Leót és kis Macit - festésre készülődve - elpakoltuk az egyik polcra. Felkapja Leót: Jeót visszateszem a helyére (így!), és indul vele. Visszaszól: Macit nem! Máskor: Esik az es (az ő-t kihagyta). Itt ..an a baba. De aztán gyorsan fejlődött: (ostorpattintásokat hallva, befogta a fülét): „Menjünk messzire!” Igen. A legfontosabb, hogy helyesen ragoz! Rámutat a laptopra, kezembe adja a szemüvegem: Ezt Pipusz (vegyem fel), most számítógép.

Sűrűn emlegeti Apajpusztát, különösen, ha zajt hall.

Énekelget. Nem vicc, selypítve, de követhető szöveget ad elő, nagyjából helyes dallammal. Sokszor táncol is hozzá, néha zenét hallva is táncra perdül. Ugrál ő is a trambulinon. Helyesebben nagy lépések közben magasra emeli a lábát, mindkét lábbal egyszerre még nem tudja elhagyni a szőnyeget. Viszont állja a sarat, amikor Benével együtt mennek be a ketrecbe. Három-négy Bene-ugrás után huppan csak le, közben fut körbe. és nagyon kedveli. Próbálom kikönyörögni onnan, vacsoráznia kellene, végül a lábánál fogva húzom ki és veszem fel. Ordít: Pipusz, ne, ugrálni akajok! (valamikor 2011.07.08-09 körül)

Thea ÉNEKEL! Egyértelmű szöveggel, kedves gyerekdalokat (legalább kettőt).

Amiráék tegnapelőtt elmenekültek a tengeri időjárás elől, hazajöttek.

Tegnap átmentünk hozzájuk, megnézni a két hete nem látott gyerekeket.

Azzal kezdődött, hogy Thea-Süti Édesanyjával együtt ott állt az ajtóban, és invitált bennünket: „Gyere be!” És végig karattyolta a 2 és fél órát, amit ott töltöttünk, majdnem mindig érthetően artikulálva, ritkán szorultunk Amira tolmácsolására. Mi már észre se vettük, Amira hívta fel a figyelmünket, hogy a feltételes módot is tökéletesen használja: „Ha Bene leveszi a polcról, akkor megetetem a babát.” - valami nagyon hasonlót mondott.

Aztán egy tálkába tette valaki az üveggolyóit (Bene üveggolyóit), és felrakta könyvespolcra. Magdaléna keresni kezdte, hogy azzal játsszanak, előadta: Anyuci berakta a dobozba a golyókat, és felrakta oda. Szabatosan ragoz, tökéletesen beszél.

Hercegünk megunta az egyik összerakósdi játékot, hívott sakkozni, de Thea lecsapott a készletre. Egy darabig hordozta, aztán határozottan követelte, hogy nyissam ki a dobozt. Kiborította, elkezdte állítgatni a bábukat, megnevezte a királyt. Hm. Elkezdtem mondogatni neki, melyik figurát hogy hívják, 10 perc múlva elég nagy biztonsággal azonosította őket. Annyira meglepő volt, hogy tanítani kezdtem: a király csak egy-egy mezőt léphet. Amira majdnem felkacagott, de aztán hagyta: ki tudja?

Apja - ezt látva - mosolyogva mesélte el, hogy - ugyancsak néhány lépést - Benével vaksakkoztak a napokban. 8-10 lépést meglépett úgy, hogy a táblát nem látva mondogatta, melyik bábuval mit kell lépni.

Közben Thea bizonyította nőiességét is. Megkaparintotta Magdaléna kenceficéit, ajakvédő rúzzsal bekente a száját és környékét, valami mással az arcát. Bene - hogy le ne maradjon - odarohant, és az ajakvédővel ő is (ő jól) bekente az ajkait, aztán többször nyitogatta-csukogatta a száját, mert zavarhatta. Mégiscsak férfiú. (Egyébként Hercegünk nőtt is, szép, világosbarna tónust kapott az arca, és vidám.) Thea Magdalénától kapott „királynőkkel” ékes bugyikat, egyet felvett és mutogatta.

Fontos: ő is klampírozgat a zongorán, először csak állva, aztán kérte, hogy ültessem fel a zongoraszékre. Magyarázgattam neki, hogy jobbra vannak a csilingelő hangok, balra a mélyek. Megjegyezte. Negyedóra múlva kérésemre megmutatta Amirának, hogy melyik oldalon mi van. Robbanásszerűen fejlődik.

És egyértelművé vált, hogy számol: tízig csak felmondja, de ötig úgy is elszámol, hogy (pl.) fogja a bábukat, rakosgatja, és úgy számol. Ha két-három akármit csoportban mutatnak meg neki, tudja, hányról van szó.

Hát ilyen unokáink vannak, borzasztó nagy öröm ebben az egyébként idióta világban.

Hetek óta nem írtam a nebulókról, pedig bőven lett volna mit.

Most kaparászhatok az agyamban, hogy összeszedjem legalább a morzsákat.

Mind sűrűbben adják tanújelét az egymás iránti szeretetnek.

Amint Hercegünk a TV elé ül, Dorothea - annak ellenére, hogy nem sokat érthet a műsorokból - felkapaszkodik Benedictus mellé az öblös fotelbe, és ott ül mellette békében, csendben. Most szólt Magdaléna, szaladjak át a nagyszobába, ahol Amira épp porszívózott, amikor a két gyerek leült TV-zni. Nem hallották a szöveget, felkapták a két vén részére rendszeresített fejhallgatót, és úgy élvezik a műsort. Fotó készült róluk (tilos).

Bene szívesen segít Theának rajzolni, egyes játékaiban, elnézi, sőt sokszor élvezi, hogy ő is felkéredzkedik az ugrálóba („Én is megyek az ugrájóba!”), szaladgál körülötte, nagyokat huppan. Meg is tanult páros lábbal dobbantani, ugrálni. A kis kerti medencében is örömmel játszanak együtt.

Nagy Herceget én vittem be a napokban a Tengerünkbe, segédeszköz nélkül lubickol a vízben, ami egyelőre főként abból áll, hogy begyalogol derékig, úszik mellen néhány métert kutyaúszásban, majd sürgetésre annak többszörösét teszi meg háton, alapvetően lábtempóval,

kézzel csak az oldala mellett csinál valamit. Csak akkor meri mindezt kockáztatni, ha felnőtt bejárja előtte a terepet, hogy nincs-e a tófenéken mélyedés. Az elmerüléstől fél.

Biciklizni viszont pillanatok alatt tanult meg. Első alkalommal, délután, mintegy félórát szaladgált vele Amira az utcán, eleinte a kormányt és a nyerget is, majd csak a nyerget fogva, végül pár méteres szakaszokra el is engedte. Ha nem tudta újra elkapni, Benedictus ügyesen úgy döntötte el a bicajt, hogy lelépett róla. Másnap kicsődültünk valamennyien, megnézni a csoda kiteljesedését. Beledumáltunk az oktatásba, Amira elzavart mindenkit, a gyerkőcöt pedig felvitte a 200-300 méterre lévő aszfaltozott utcába. Lelegyintettem, bementem a szomszéd Karcsi bá'hoz beszélgetni. Amikor, jó félóra múlva előjöttem, Magdaléna azzal fogadott, hogy Bene már keresett, meg akarta mutatni, mennyit haladt. Hm, gondoltam, talán 10-20 métert mer-tud egyedül menni. Felballagtam, alig érek az egyeneshez, jön velem szemben Benedictus, Amira Őfelsége pedig a zsákutca túlsó végéről üdvözöl integetve. Jesszus, el kell kapnom ezt a gyereket! Ő viszont szépen lefékezett tőlem két méterre, és leszállt a dőlve tartott bicajról. Alig kellett segíteni az indulásnál, kis lökés, és két-három imbolygás után zsinórban ment Amirához. Egy napig távol voltam, a következő nap már azzal örvendeztetett meg, hogy egyedül is el tudott indulni, és kanyarokat is vett, ha volt egy kis tere hozzá. Biciklizni jobban tud, mint úszni.

Egy hétig művészeti táborba járt. Reggel 9-től délután négyig Magdaléna gyerekkori barátnője Iparművészetit végzett lányánál - kiscsoportban - tanulta az alkalmazott művészetek csínját-bínját, öt nap alatt mintegy 20 művet alkotva. Fazekasságtól kezdve, csendéleten keresztül fotó-képalkotásig és modell utáni festésig sok érdekes tudást sajátított el. A rajzolást, festést azóta is nagyobb kedvvel gyakorolja.

Hetenként új modellt, épületek, hidak, tornyok makettjeit rakja össze, mind kevesebb apai segítséggel, mind több ésszel. Követni tudja a lépéseket, maga keresi ki az éppen szükséges elemet. Nagyon szép dolgok születnek: a magyar Parlament, a tokiói TV-torony és hasonlók.

Hogy az eszét tovább dicsérjem: vettem vakondok-riasztót, ami cca. 4 cm átmérőjű henger. Arasznyit kell belőle a földbe süllyeszteni. Hívom segítségül, ő rakja be - ügyelve a megfelelő polaritásra - az elemeket. Mondom, most többlépcsős művelettel alakítjuk ki a furatát. Kezdem ültető-lyukasztóval, folytatom szerszámnyéllel, a felével elkészülök. „Most keresek valami nagyobb átmérőjű akármit a kamrában és a pincében, addig játsszál." - tanácsolom. Megvár. Amint meglátja a ferdére vágott végű műanyag csövet a kezemben, remek tanáccsal áll elő: „Öntsünk vizet a lyukba." Zseniális! Sok percet és bosszúságot takarított meg mindkettőnknek. Nagyon élvezte, hogy a földbe süllyesztett eszköz hallhatóan zümmög: 3 mp zümmögés, 15 mp szünet.

Lassan folyékonyan olvas, és ma az ugrálásait angolul számolta fel- és lefelé, tízig.

Theánál természetesen még a beszéd a fő téma. Üstökös sebességgel halad. A legfontosabb, hogy mindent helyesen ragoz. Pár napja figyeltem fel, hogy rendszeresen használ személyt azonosító szavakat: nekem, hozzám, vele és hasonlók. „Pipusz, gyere ide hozzám!" „Légy szíves add nekem a poharat." Az embernek nem jutnak eszébe a meséi, de tartósan karattyolva ad elő eseményeket.

Énekel! Megállás, zavar nélkül ad elő több versszakos gyerekdalokat. nem túlzok, ha azt mondom, valahol tíznél tart.

És számol. Határozottan megállapítja, ha egy csoport két darabból áll. A három még bizonytalan, de sűrűn eltalálja.

Rendkívül szívesen teljesíti a kéréseinket. „Vidd ezt a konyhába, és dobd ki a szemétbe." - adunk a kezébe valamit. Ballag, megmássza a két lépcsőt a szoba és konyha között, és kidobja az akármit a szemétládába. Ezt is, mint mindent, mosolyogva.

Öt perc alatt tanulta meg, melyik keze-lába a jobb, melyik a bal. Két-három nap szünet után még el-elhibázza, de ismétlés után újra megtanulja.

Pazar a hely-, tárgy-, személy-memóriája. A bátyó nyomdokain halad.

És imádja a Tengerünket, sokkal jobban, mint Bene.

Tegnap elmentünk egy kalandparkba, ismerős férfiúval és annak 9 év körüli kislányával. A kislány fontos tényező volt, segített Benének a drótköteleken végrehajtandó kalandozásaiban. Két karabiner a fölső drótkötélre, egy menet a csupasz, vagy trükkös-kacifántos elemekből álló alsón, a célállomásnál egyik karabinert kicsatolni, áttenni az átvezető drótkötélre, esetenként közvetlenül az új szakasz felső vezetékére, majd ugyanez a másik karabinerrel, és így tovább. Kezdték a 10-12 szakaszból álló bébi-pályán, majd végigmentek a „Gyerek I.”-en, ahol néha komolyan féltem, hogy elveszti az egyensúlyát és csak a karabinerek fogják meg, a pálya magassága helyenként 3 m vagy több is lehetett, végül a „Gyerek II.”-n, ahol 4-5 szakasz után fel kellett adatni vele a küzdelmet, mert csak az ujjai felső két perecével érte el a vezető drótköteleket. Nagyon bátor volt, rendkívüli élményben részesült, élvezte. Nekem pedig kedvem kerekedett kipróbálni, Amirának ugyancsak, úgyhogy igyekszünk sort keríteni egy kalandra még idén.

Bene többször evett valamit az akció közben, majd utána az ismerőséknél, ahol ugrálósdi volt, azon is kiélte magát. Lefekvéskor nem volt nyafogás, beesett az ágyba, és azonnal elaludt.

Kis Hercegkisasszony több szakaszban végigaludta a délutánt, csak az étkezési lehetőségek iránt érdeklődött.

Hercegünk nagyokat lép szellemi és fizikai területen is. És fantáziadús titkos játékokat kreál magának.

Kezdte azzal - nagyanyai segédlettel -, hogy felnőtt módra foglalkozik keresztrejtvénnyel. Megunta a „foglalkozások” témaköreit, odaül Magdaléna mellé, elolvassa a kérdést, találgat, kérdez, meg tudja fogalmazni, mi segíthet a megfelelő szó megfejtésében, sőt, mostanában azt is meg tudja mondani, hogy a rejtvény címkérdéséhez miként csatlakozik az adott feladat.

Folytatta az Internet-levelezéssel, mind nagyobb biztonsággal tördeli szavakra a szövegét, és a helyesírása is alakul. Sokszor hárítja a segítséget. Írja: *hogy*. Mondom neki, hogy g-y, leint: azt már tudom. Többnyire elolvassuk, mit ír, megkérte például egy tizenegy éves kislány kezét, felajánlva neki a kettős vezetéknevet! (Utólag: nem illő elolvasni, de biztos tudomása volt róla!)

Fizikai képességei is szépen bontakoznak: fél kézzel is biciklizik, szülői és nagyszülői intelmeket eleresztve a füle mellett; a trambulinon ugrálást cifrázza, szinte táncol rajta; a Tenger vízében is mind nagyobb biztonsággal mozog, Szultán is dobált vele „négyméteresereket”, de az egyik ott felfedezett pajtásának a papája is hatalmasakat dob rajta, gond nélkül áll talpra. Tanulgat (én magyaráztam el, hogyan kell) mellúszni, és az igazi hátúszást is elővette, bemutatta Nagyinak. A mellúszásnál erős légzési gondok vannak, tanulnia kell még. Besétált párszor a 120 cm-es tábláig, velem úgy, hogy az utolsó 10 m-en megfogta a kezem. Lábujjhegyen kell közlekednie, de bátran csinálja. Jövőre komoly úszó lesz belőle.

Szeret szép kavicsokat gyűjteni.

Érdekes játékokban merül el egyedül. Nagyitól kér cérnát, amivel nagy hálókat épít: fákat, bútorokat köt össze, a kialakuló hosszabb fonalakra keresztben is köt - többnyire más színű - cérnát, bútor lábára csiga-alakban felteker fonalat. És hiába kérdezgetjük, mik ezek, nem árulja el. Háló, ennyit tudni. Sűrűn kér segítséget, a csomózás nem nagyon megy neki.

A kert utca felőli sarkában van valami titokzatos laboratóriuma, oda néha elvisz valamit, motoszkál. Hiába kérdezzük, mi készül a laborban, mereven hárít: titkos a laboratórium.

Időnként akaratos, sokszor kiabálásig. Többnyire kiderül, hogy fáradt.

Tegnap költöztek haza Amirával, morcos volt, akaratoskodott. Leült a laptophoz, hiába hívtuk, hogy ideje készülődni. „Csak akkor megyek, ha Anyuci hív." Amira hívására ugrott és pillanatok alatt felöltözött. Nem búcsúzott el tőlünk, készült elfoglalni a helyét a kocsiban, amikor Magdaléna szólt neki, hogy búcsúzzon el a titkos labortól. Odament, lenézett a földre, és jött is vissza, beült a helyére és morcosan, mereven előre nézett.

A szomszéd Zsuzsa mesélte később Magdalénának, hogy hallotta, ahogy Bene elbúcsúzott Varázstól. „Isten veled, Vari, jövőre újra jövök!" - mondta félhangosan. Mi nem hallottuk.

Thea mind többet és mind érthetőbben karattyol. És meghökkentő dolgokat művel, nyilván a Bátyuskájától tanulja. Olyan tartást vesz fel, mintha lőne, puska, géppuska, mondja, pattogó hangokat hallat, majd közli: lelőttem Pipuszt. Bár csak enyhén, de dorgálgatom.

Két napja reggel, amikor Nagyival boltban voltak, hányt. Egy kis Tenger-vizet ivott valószínűleg előző nap, nem volt folytatása. Nem mehetett viszont a Tengerre, Amira csak Benét vitte le. Üvöltött, mint a sakál, imádja a Tengert, karúszókkal felszerelve sétál, sőt ugrál a vízben, néha énekel is hozzá.

Mind sűrűbben használ felnőttes kifejezéseket: „Nagyi, bevetted a gyógyszejeket?" ... „Szerintem ez így kell!" ... „Érted, Nagyi?" Hápog az ember, sokáig csak bólogatott, most meg két hónap alatt felnőttes beszédig jutott el.

Egyértelműen szagérzékeny. Felkapja a fejét: „Szag van!" - jelenti ki. És addig mondogatja, míg ki nem derül, mi bántja, és fel nem számolódik a forrás, vagy el kell vinni az adott helyiségből.

Ő aranyosan búcsúzott: a kocsi két oldalán álltunk, Nagyinak is és nekem is szépen integetett: pá-pá.

Magdaléna mesélte, hogy Thea indulás előtt elmagyarázta neki: „Most hazamegyünk, aztán elmegyünk a kastélyba, ahol két baba van, egy kicsi és egy nagyobb." Kiváló memória, tényleg várja nálunk két kedvelt baba.

Megnéztük a titkos laboratóriumot. Nincs ott semmi, az égvilágon semmi. Tényleg rendkívül titkos. Magdaléna aztán Karcsinak elmesélte, hogy mi is lehet ez a labor: egy fél cső lerágott kukorica, két-három színes kréta-csonk, apró kavicsok... Jó fantázia kell hozzá, hogy labornak lehessen nevezni.

Mi is hazaköltöztünk, délelőtt felhívott bennünket Bene, és előbb nekem, aztán Nagyinak hosszasan mesélte, hogy vettek Apjával új makettet, az USA Parlamentjét, és hogy amíg Anyuci a kastélyban ötyézett, ők - Szultán és két gyermeke - elmentek egy ismerős bulijába, onnan az erzsébeti Csilibe, ahol táncoltak az ismerős lányaival, meg Theával is. Megkérdeztem Benét, hogy tényleg olyan szomorú volt-e, ahogy Zsuzsa mesélte. „Szomorú voltam, de nem annyira, már haza is akartam jönni." - felelte. A mindenhol jó, de legjobb otthon tipikus esete.

Hazafelé felszaladtunk Amiráékhoz, felvittünk három cserepes virágot és Bene műalkotásait. Nagy Herceg elmesélte, hogy délelőtt családi biciklizésen voltak, felmentek a hegyi útra, aminek jó meredek részei vannak. „Felhajtottam, nem is kellett leszállni!" - magyarázta lelkesen, majd kétszer is bizonygatta, hogy „elől ment Szultán, aztán Süti (aki Szultán hátsó ülésén trónolt), aztán én, és hátul Anyuci".

Büszkén hívta fel a figyelmet a félig kész makettre.

Amira telefonjából értesültünk, hogy délután megismételték a túrát, de ezúttal a környék összes gyereke csatlakozott hozzájuk.

Születőben van egy újabb mini-zseni, Thea képében. Kezdtünk távozáshoz készülődni, felkiáltott: „Én is megyek Nagyiékhoz!" Bizony így, ki érti, honnan lép ekkorákat? Aztán sírós hangon: „Szejetnék menni."

Szultán bemutatta, hogy Süti már szűkített WC-kagylóra ülve pisil! Ő pedig büszkén mutatta, hogy csak bugyi van rajta. Lassan teljesen kész lesz a nurseryre!

Beugrottunk pár percre Amiráékhoz, útban Vari felé (péntek), majd visszafelé is (vasárnap).

Nagy Herceg a Mizu-mizu-mizu nevezetes dalt írta le a számítógép dokumentumok fiókjába.

Amira vezetett fel hozzá, az emeletre, Benedictus első kérdése ezért hozzá szólt: „A letöltésekben van?" Akkor nyitott volna rá az írására. „Nem, a Mizuban" Mindkettőt azonnal megtalálta, kiszínezte. Szépen, elég tempósan ír, a szavakat mind sikeresebben különíti el, és a legfontosabb: szinte hibátlanul tudja a kettős betűket! Azt is tudja, hogy szóismétlésnél hogy kell másolni. „Van egy jó trükköm!" És kis bizonytalankodás után bemutatta a másolást. „Anyától tanultam." „Lementettem a dokumentumokba." - közölte Magdalénával rezzenéstelen arccal, amikor ő is érdeklődött a nagy munka iránt.

Dorothea:

Már nem „tás"-t kér Nagyitól, hanem „Add ide a táskádat!"

Motorozgat. „Száguldok!" - kiált fel, majd „Kitojattam" - közli a világgal, amikor a terasz sarkából ilyen módon távozást javasoltam neki. Pénteki búcsúzáskor: „Én is megyek Varira!"

Vasárnap mindketten gézengúzok voltak, Benedictus - vacsorázás helyett - rohangászott, táncolt, ugrált, rugdosta Thea cipőjét, majd Bátyó bíztatására Thea ledobta az egyiket az alattuk lévő tornácra. Hű követőként romlik Benéhez (hál'isten, jó testvérek lesznek).

Istentelen! Több mint két hete nem írtam a gyerekekről, pedig hamar elfelejtődnek a gyerekszájak.

Kezdem a végével: most szombat déltől vasárnap délután 5 utánig nálunk voltak. Nem volt semmi baj velük. Benedictus egy mesekönyvet hozott magával azzal, hogy leírja. Hamar megunta, vagy tán bele se kezdett, először diktálta Amirának, majd a szülők távozása után Magdaléna, végül én következtem. Aztán a diktálást is abbahagyta, csak előírta, mit hogy írjak. Vasárnap reggel történt az egyetlen „vihar", alig ébredt fel, máris az íratással akart foglalkozni, és sírva fakadt, mivel nem ugrottunk. Alig lehetett megvigasztalni. Később rátért arra, hogy printeljem az oldalakat. Majdnem a fél mesekönyvet le is másoltam, de túlságosan drága mulatságnak találva feladtam. A másolás alatt oda-odajött, prüszkölt egyet, megkérdezte, hol tartok, majd újabb prüsszentéssel elviharzott. Magdalénától tudtam meg, hogy *egy-egy prüsszentéssel varázsolta el magát láthatatlanná, majd újra láthatóvá.*

Vasárnap délelőtt lementünk, azaz lekocsiztunk a Gesztenyésbe, ahol Bene bicajozott, amíg nem lett túl mély az út sódere, Thea pedig motojozott, amit ő is kénytelen volt abbahagyni ugyanazon oknál fogva. Nagy elánnal szedtek viszont gesztenyéket, komoly zacskó jött össze. Thea kísérte több szöveggel a műveletet: ott is van egy... ott, a fa alatt kettő is van... A kettőt tökéletes biztonsággal tudja, a további számoknál már zavarba jön, bár sorolni sorolja tíz fölé is néha. A játszótéren aztán Thea nyakig merült el a homokozásban, Bene pedig mászott mindenre, amit csak látott, a csúszda már nem nagyon érdekelte. Visszafelé meglepett bennünket: tisztességes meredekségű és keskeny, kacskaringós betonsétányon úgy bicajozott fel, mint akárki felnőtt.

Visszaugrok Dorothea szülinapjához: 16-án volt kétéves. Mondogatta is előtte, közben, utána mindenkinek, hogy „kétéves vagyok”. Előtte dicsekedett, hogy két gyertya lesz a tojtáján, rózsaszín gyertya, meg világító. Alig léptünk be hozzájuk, felfedezte az egyik nem jól eldugott ajándékot, és nyomkodta a gombjait: énekeket, meg színeket, formákat szövegben előadó játék volt. Apropó: színek: nagyon szorgalmasan tanulja, talán mire leírom, tudja is. Rámutat valamire: „Ez milyen színű?” És ismétli. Ha viszont őt kérdezzük, még kavarja, többnyire sárgát mond. Szépen játszik egyébként a formák azonos nyílásokba dugására szolgáló játékkal, majdnem mindig eltalálja.

A szülinap csúcspontja természetesen a harisnyanadrág-ajándék volt. Azonnal feladatta magának és forgolódott. Igazi nő. Millió éneket tud, és lelkesen adja elő. Egész este játszottak Benével együtt az új játékokkal, és másnap reggel mindketten korán ébredtek, ott folytatták, ahol abbahagyták.

Mindkettőjük számára új élet kezdődik. Benedictus ugyan csak visszatért a kindibe, de elhalmozták a szülők új tréningekkel: újra kezdte az úszó-tanfolyamot, de mellé beírták dzsúdóra, és ma Amira elviszi népitáncra is. Ha tetszeni fog neki, három „sportot” fog űzni, ha bírja. A nyári úszkálástól ugrálástól megerősödött. Variról hazatérve megmérték a súlyát, 18, 3 kg, jó kilót hízott, és most megmértük a magasságát is: növés-szünetben van, alig fél centivel magasabb, mint volt valamikor tavasszal, most kerek 120 cm. Formálódnak az izmai.

Thea szokja a nurseryt. Amira láthatólag jobban szenved, mint gyermeke. Egy-két napig tartott a sírással, nyafogással tarkított krízis, sőt, úgy tűnt, letargikus állapotba kerül. Lassan megszokja: sírás nélkül megy be, ott is alszik, csak akkor óriási az örömködés, amikor Őfelsége megjelenik, hogy hazavigye.

Amira elsején munkába áll, akkor ránk fog hárulni a gyerekek hurcolása, legalábbis a délutáni hazahozatal.

Szörnyű! Szeptember 29. óta nem vezettem a naplót.

Közel három hónap, az elfoglaltságok mellett is megbocsáthatatlan. Oly sokat változtak, hogy lehetetlen visszaadni.

Sokat betegeskedtek (olyankor nálunk szoktak lenni), én se éreztem jól magam tartósan, és három kivizsgáláson/kezelésen is át kellett esnem, végül az utolsó könyvem írása elfoglalta a maradék időt.

Most viszont hetek óta készülök a két nebuló naplójának folytatására, de nagyon kevés jut eszembe a „gyerekszájakból”, úgyhogy alig szedtem össze a bátorságom, hogy nekilássak.

Először a lényeg:

Mindketten ragyogóan fejlődnek, Benedictus elsősorban szellemileg, mert a betegségek mindig rátesznek még egy lapáttal a rossz étvágyára, Dorothea viszont „húsilag” is, változatlanul mindig eszik, amikor hozzájut emészthető dologhoz.

Nagy Herceg elég folyékonyan olvas, Magdaléna szerint már verset is felolvasott a napokban, sőt, most értesülök éppen arról, hogy Janikovszky mesekönyvet vittek be Amirával a kindibe, és abból *felolvasásokat tart a többieknek*. Volt, hogy szülők rákérdeztek, ki olvas? Érdekes, hogy így kellett értesülnöm a nagy ugrásról, amikor velünk van, nem produkálja magát.

A matematikai képességeit újabban Sudoku japán matematikai rejtvényeken csiszolja. Ránéz, megállapítja egy pillanat alatt, hogy ez még nehéz neki, kér másikat, a kezdőknek valót azonnal kézbe veszi, a haladókat is próbálgatja, a profikat még visszaadja. A rejtvényekkel egyébként is barátságban van, Nagyival szoktak nekiülni egy-egy komoly rejtvénynek, de néha egyedül is csinálja, elég sűrűn kérdezve olyan dolgokat, amik sokszor felnőttnek se könnyűek.

A „feladatosokat” lassan el lehet felejteni, előszednek Nagyival egy-egy füzetet, és egy órán belül végeznek vele.

Imád szerelni, számára a legjobb ajándék a LEGO, de nagy örömet szokott neki okozni Édesapja, ha beállít egy-egy makett-készlettel. Többnyire azonnal lecsap rá, nekiül, és kevés apai segítséggel a kisebbeket azonnal, a nagyobbakat két-három szeánsz alatt összerakják. A lakás lassan múzeummá alakul át.

Síelésből most hoztam egy pici LEGO-készletet, egy dömpert láttam a dobozon. Felszaladtam vele, meg Theának vitt kis játékkal, egy óra alatt összerakta, szétszedte, csinált belőle másik lehetséges változatot, reggel pedig 20 perc alatt harmadikat.

Úszó- és dzsúdó tanfolyamokra jár, az utóbbiban ismét talált szerelmet, egy 12 éves sárgaöves Sárit, aki ugyan egyszer megsértette. (Menj arrébb, szólt rá. Pedig csak néztem rá - panaszolta Bene.)

Most kaptam a hírt, hogy tegnap volt úszás bemutató (verseny), Bene nyerte a hátúszást és kapott aranyérmet, egész este a nyakán lógott és mutogatta. Két hosszt kellett leúszni segítség nélkül.

A dzsúdó-tanfolyamon is volt valami záró (?) esemény, amiről nagyon morcosan érkezett haza. Fáradt is volt, éhes is, ilyenkor nem lehet vele bírni, Magdaléna nem is foglalkozott vele, hanem hazament. Vagy két nap múlva kérdeztem, mit csináltak a bemutatón, „most nincs kedvem elmondani”-val lerázta, Amira mesélte el, hogy bemelegítő gyakorlatok (pl. külső, majd belső lábélen futás) után beállt négy kezdő egy sorba négy hasonló korúval szembe, és fogásokat mutattak be (üt a támadó, elkapják a kezét és földre kényszerítik). Őfelsége szerint ügyesen végezte a feladatait.

Ilyen morcosságra egyébként - sajnos - sűrűn esik sor, többnyire nem is derül ki a pontos oka. Reméljük, kinövi.

Okosságának általában tudatában van (eleget mondjuk neki), annyira, hogy néha ki is jelenti: „Nem igaz, nem úgy van, ahogy mondjátok, ahogy én mondom, úgy igaz!” Persze általában nem neki van igaza. De határozott véleménye lesz a világ dolgairól, és nem fogja véka alá rejteni.

Ma reggel (12.19) ismét beteg, tegnap vendégségben voltak, és bár csak csirkecombot evett krumplival, már este fázott, majd éjjel többször hívta Anyucit. Át kellett szaladnom ügyelni, hányt. A lázát többször megmértük, csak kis hőemelkedése volt, a hányás után javult valamit a közérzete. Nem győzi sajnálni az ember.

Thea a jókedvén és kedvességén kívül az állandó és okos karattyolásával szedi le a lábukról az embereket.

Valamelyik nap náluk voltam, Magdalénával együtt (aki tovább maradt). „Na - mondom - akkor én elballagok.” Valamivel foglalatoskodott, ezért csak egy-két perc múlva kérdezte meg. „Nagyi, te is elballagsz?”

Magdaléna emlékei közül kettő:

- „Varrtál nekem új ruhát, Nagyi? Felpróbálom!” - fogadta Magdalénát valamelyik nap, és tette is, maga levetette a felesleges holmikat és felpróbálta a ruhácskát (azt hiszem, boltit).

- „Jaj, meghalok, olyan fáradt vagyok!” - mondta a hosszú lépcsősoron felfelé haladva a palotához.

Persze még erős selypítéssel adja elő, annyira, hogy a síelés után náluk töltött órácska alatt alig értettem, elszoktam tőle. Ő meg tőlem, riadozva szaladt Amirához: „Anyuci, Anyuci!” - és dugta a nyakához az arcát.

Felhívott tegnap: „A Pipusz!” - szólt félre, aztán nekem: „Bárányka vagyok.” Ezt se értettem, sajnos, Amira fordította le.

A mai ottlétem segített valamit összeszedni Dorothea karattyaiból:

Le kellett vonulnia az emeletről (Bene után, aki a TV elé ülhetett), mert nem reggelizett még. Lefelé egyedül ment, és közölte: „Majd kapaszkodom... Ott magasabb, ülve megyek!” Amira Őfelsége által készített puffancsokat (nem tudom a nevét) kapott, egyet azonnal nekem adott: „Ez a tied, szépen le kell pucolni.” „Ezt adjuk Benének.” - nyújtotta a másikat. Eszeget, közben mindenfélét előad: „Ott a kisegér!” (egy kis figurára mutat) „Mit csinálsz?” - látva, hogy „jegyzem” a szövegét.

„Eltapostam (vagy agyonnyomtam?) egy poloskát.” - jegyzi meg váratlanul. Mit, Thea? „Egy poloskát.” Hol? „Ott, nem látod?” - és mutat a konyha takarító-eszközeire. És mekkora volt? - mutatok cca. egy centit, mezei poloskára gondolva. „Nem, olyan picit!” - de jóváhagyólag bólint, és élénk szemmel néz rám.

„Gyújtsuk meg azt a gyertyát. ... Meg azt ott és a másikat is.” Mondom, hogy gyufa kell hozzá. Már mutatja is: „Ott a gyufa, meggyújtod?”

Kombinál. Egy leesett süti-törmelékre azt találom mondani, hogy „piszka”. „Vegyük fel ezt a *piszka-miszkát*.” - javasolja.

„Játszunk?” Mondom, jó, de mit? Olvasok neked mesét, jó? „Jó - kezd el lemászni a lépcső-székéről, és a segítő mozdulatomat látva leint: „Le tudok mászni, a kastélyban is.” Így igaz. Nem a szobába indul, hanem az előcsarnokba, nem értem. „Olvass, hozzuk a szemüveged.” Látta, hogy nincs nálam, tudta, hogy akkor az előcsarnokban hagytam.

Kinyitotta a könyvet, és rámutatott az általa kívánt fejezetre. „Ez fekete, ez fehér.” - mondta. Látva, hogy nem értem, miről beszél, rámutatott a nyuszira, amelyiknek egyik füle fekete, a másik fehér. A könyv egyik főszereplője a süni. „A süni, barna tüskéi vannak.” - magyarázta. A mesében elhangzik, hogy valamelyik kisállat felmászik a létrán. Megálltam: hol a létra, Thea? Rábökött: „A zöld.” Stimmelt. Megtanultad a színeket? - kérdeztem. Határozott igennel és pislantással válaszolt.

Hercegünkkel kellett foglalkozni, aki elkezdte méregetni a lázát, ami legfeljebb hőemelkedés volt, hál’isten. Thea letelepedett a padlóra és önállóan játszott, majd felállt, elkezdett a karjai-val hadonászni: „Esőerdőben vagyok, dörömböl, villám... kisütött a napocska.” A Campona állat-bemutatójáról mesélt, ahol két napja jártak.

Felkapott két kis babát: „Két törpe baba, ez kéksapkás mackótárs.” (kis fehér medvebocs) Bene elkezdte magyarázni nekem, hogy Thea könyvből mesél (mármint ezt a két törpét, meg mackótársat). Nem kellett több Theának, fogott egy mesekönyvet, leült a padlóra és hosszan-hosszan karattyolt, mesélt a könyvből. Sajnos szinte semmit sem értettem, pedig ezt kellene most leírnom. Nagyon aranyos előadás volt és Amira biztos értette volna. Annyit vettem csak ki belőle, hogy „...azt csinál, amit akar...”.

Megígérem, sűrűbben fogok írni róluk, főként Dorothea karattyolásáról!

Két nap élményei következnek, illetve alapvetően a tegnapiak, amikor Benénk súlyosbodó betegsége miatt náluk töltöttük a napot. Amiráéknak délelőtt a készülő rendelőjük miatt kellett anyagbeszerzéssel foglalkozniuk, este pedig mindketten rendeltek. Királyi családunk híres arról, hogy polgári foglalkozást is űz minden tagja, kivéve a kivénülteket.

Hercegünk tegnapelőtt evett valami „gabonát” reggelire, mert már akkor éhes volt, de nagyon rövid időn belül kijött belőle, és attól kezdve csak vizet volt hajlandó igen apró adagokban (2-3 korty) inni, és az is távozott belőle. Ez folytatódott tegnap is, azzal a különbséggel, hogy

reggel sem evett semmit, a hányásai viszont ritkultak. Annak ellenére, hogy kapott hányingert elfojtó gyógyszert és lázcsillapítót, pár órás szünet után a hányinger újra állandósult, betelepedett a WC-kagyló mellé, ahonnan úgy kellett egy idő után kiemelni, először a nagyszobába, majd a konyhába, lavór mellé áttelepíteni. Aranyos gyerekként egyiket se szerette, mert attól félt, hogy beszennyez valamit. Délután ezzel telt az idő, nem hányt, el-elaludt, ami állítólag a kiszáradás egyik előjele, és sűrűn panaszkodott: „Rosszul vagyok, ...nagyon rosszul érzem magam ... fáj." Na, erre visszakérdeztem: mid fáj, Beném, a fejed? „Nem, mindenem fáj." - mondta majdnem sírva. (Egyszer korábban már elsírta magát elkeseredésében, hogy nem javul a hányingere.) Megtapogattam a testrészeit, kérdezgetve, hogy fáj-e valamelyik, de nem, a „mindenem fáj" az általános közérzetét fejezte ki. A szülők hazaérkezte előtt mintegy 20 perccel aztán újra hányt, teljesen tiszta vizet, üres volt a gyomra szegénynek. Közben persze kínálgattuk mindennel, amivel ilyenkor egyáltalán lehet, de egyetlen falatot se volt hajlandó lenyelni.

A szülők infúzió-kellékekkel és asszisztensnővel érkeztek. Amira telefonon elmondta Nagyinak, majd Benének is, hogy mi fog történni. Némán hallgatta a tájékoztatást, és csak annyit kérdezett vissza: „És a hányinger nem lesz rosszabb?" Egy nyikkanás nélkül tűrte a szúrást. Ma reggel ugyan azt mondta, hogy felszisszent: „Jaj". A nem tökéletesre sikerült infúzió mellé kapott vitamin-injekciót, meg kúpot a hányinger ellen, végigaludta az éjszakát és reggel egész más Bene telefonált: vidám hangon csevegett, elmondta, hogy pisilt is, meg híg kakit is produkált, meg valamit ivott is. Remélhetőleg túl van a nehezén! „Holnap már rendesen fogok enni." - jelentette ki határozottan.

Dorothea újra bizonyította kedvességét, jókedvét, okosságát. Igyekeztem minden lényeges szövegét feljegyezni, rögtön sorolom. A legfontosabb persze megint kimarad.

Kezdte a reggeli (pótreggeli) közben azzal, hogy mindenkit körbekínált: „Ez a tied (Nagyi-hoz)... ez a Benéé (le kellett beszélni róla)... ez a Pipuszé." Aztán mesélt az Állatkeresőről (Campona): „A cápa megharapta a Bene ujját (és mutatta a saját hüvelykujját)... Megcirógatta a ráját... Én bebújtam a csőbe és onnan köszöntem Anyucinak."

Olvastam neki meséket, ha hosszúnak talált egy-egy oldalt, határozottan tovább lapozott és „olvasd" utasítással követelte a folytatást. Az életképeknél meg-megállt: „És ezek most mit csinálnak?"

Megunta, elkezdett önállóan játszani. Közben hangosan kommentálta a játékait: - a Nagyi elrakja azokat (nem emlékszem, miket); - pici kislány (mutatja egy mesekönyv címlapját); - ezt is elolvassuk.

Elővette a játék-babakocsit:

- Beleteszem a babakocsiba a babát... én is ültem benne; - elmegyünk a boltba... ezt beteszem ide (papírzsebkendőket)... - kifújtam a baba orrát (úgy tesz, mintha tényleg megtörölné és ügyetlenül fúj hozzá)... nincs kibontva; - a babáét fújom ki, mert ő beteg;

És itt előjött a betegség: - nagyon beteg, náthás; - a babának kell gyógyszer;

- Bogyó nagyon rosszul van, gyorsan... megnézem a füledet (meséből ad elő). Átcsap kedvességbe: - aranybaba, elmegyünk vele; - megyünk körbe; elkezd körtáncot járni, feltett karokkal pörög és énekel: - ...otthagyta a Kisbencét... úgyis megjárja... Magdaléna megemlíti, hogy nem látja Dodit (majdnem akkora plüss-kutya, mint ő), szalad és hozza elő a pamlag mellől;

- Kopasz a Dodi, sétálni viszem (egyik kezében Dodit szorongatja, a másikkal tolja a baba-kocsit), elmegyünk kirándulni; - Dodival és a sünivel elsétálunk az Állatkertbe... ősz van az Állatkertben. Visszavált a mesékhez: - bepisil, bekakil a Krokodil;

Nagy Herceg megméri magának a lázát, Dorothea is utánozza, először magának mér, aztán nekem (fülben);

- Megmérem a lázam: tizenhat... nem, tizennyolc; - megmérjük neked is, az is 18.

Még messze az ebéd és alvás, de megjegyzi: - már olyan álmos vagyok... jaj, de jó!

Délután újra kezdi a táncot, meg-megáll, és úgy hajol meg, hogy a feje majdnem érinti a padlót, a két lábacskája között nevetgél a társaságra.

Nagyival nurseryznek egy kicsit: kimegyünk a játszóba, beteg a baba...

Megjegyzi: beteg a Nagyi.

Valamit tart a kezében és megjegyzi: „Ez olyan, mint a hányinger."

Amit ismét elszalasztok, az a mesekönyvből felolvasás, pedig hosszasan lapozgat egy mesekönyvet, és elkapott szavakból, mondat-töredékekből világos, hogy értelmes dolgokat ad elő.

És a nap fénypontja! Ő vacsorázik, Bene a konyhába áttelepített lavór mellett fekszik az oda készített pokrócon. Dorothea ránéz, és azt mondja: *„Csinálok Benének mosolygós arcot."* Nem tudni, hogy gondolta, nincs is folytatás, de így is szenzációsan aranyos!

Benedictus másnaptól gyorsan javult: evett (apránként), megszűnt a hányás és hőemelkedés, rendesen pisilt és egy darabig hígat kakilt (de kakilt).

Karácsony déltől nálunk voltak, itt ebédeltek, és ezúttal különösebb izgalom nélkül várta Bene az „angyali üzenetet", számítógépes játékokkal, majd TV-vel töltve az időt, Thea aludt.

Amint beléptek hozzánk, Hercegünk azonnal észrevette az ablakon és csilláron lógó kis, fehér karácsonyfákat és egyéb díszeket, megjegyezte, hogy milyen szépek. A nap folyamán többször feltűnt, mennyire lesoványodott a betegség alatt. Vacsora közben (miután a gyerekek már otthagytak minket, mentek játszani) a szülők elmesélték, hogy testsúlyának közel 10%-át veszítette el, másfél kilót, és azóta se tud igazán jókat enni. Minden alkalommal a szokásosnál kevesebbet fogyaszt, ezt valamennyire pótolja avval, hogy sűrűbben eszik. Eltart egy darabig, mire rendbejön.

A palotába érve egyik gyerkőc se mutatta a korábban szokásos hatalmas csodálkozást a fa láttán, de 3-4 csillagszóró megtette a hatását, azokat ámulattal nézték.

Bene legszebb ajándéka egy hatalmas LEGO-készlet volt: hajószállító nyergesvontató. A hajót percek alatt összerakta, a vontatót csak félig, megunta. Mielőtt távoztunk volna, újra nekihasalt, és kijelentette, hogy még aznap befejezi. Nagy hatással volt rá az „A test" című ábrákkal teli „feladatosdi", a vacsoraasztalhoz is becipelte. A feladat az ábrákon bemutatott szervek elhelyezése volt a nagy test-ábrán. Keveset kérdezett, a szív helyét például, de sok szervet azonnal el tudott helyezni. Szomorú volt észlelni, mennyit foglalkozik a gyomor-bél szférával, ami annyi kínt okozott már életében.

Dorothea nálunk a memóriájával tüntetett: - Miért kávés pohárban adod? - kérdezte Nagyitól, amikor abban kapott narancslét. - És hol a kis maci? - tette fel a kérdést, amikor az ágyikójában csak két babát talált.

További meglepő szövegei: - Tök hideg a kezem. - Miért törülközőben vagy, Nagyi? (Arra hasonlító fürdőköpenyben volt éppen.)

Természetesen lecsapott a több példányban rendelkezésre álló nyalókákra, egész este - kis szünetekkel - nyalogatta őket.

Látni kellett volna, mennyire örül egy-egy ajándéknak, hihetetlenül boldog volt, amikor meglátta az új „Bogyó és Babóca” mesekönyvet, olvastatott is belőle, de a csúcs talán a Magdaléna-ajándéka „Barbie-páros” volt díszdobozban, sellőnek öltöztetve. Engem már az meglepett, hogy tudta, Barbie a babák neve, de ahogy aztán talán félóra-hosszat nem engedte ki a kezéből, levetkőztette a sellőket, egy idő múlva - segítséggel - újra felöltöztette. Hasonló örömöt okozott egy póni-páros (Apuci és Anyuci), azokat is sokáig simogatta, fésülgette.

Táncra perdült a karácsonyfa mellett, és énekelt hozzá. Nem értettem, de úgy tűnt, hogy a szülők se. Mindenesetre olyanok hangzottak el, hogy „jön a Karácsony... nagy öröm... valaki megy...” Valószínű saját kreációt adott elő.

Örömhír! Szombaton lementek az apai rokonság vidéki kastélyába. Vasárnap estefelé csörög a telefon, és Nagy Herceg jelentkezik be rég hallott csilingelő hangján. Azonnal tudtuk, hogy meggyógyult. Mesélte is, hogy jól érezte magát, és „visszatért az étvágya”, jókat evett. Majd bejelentette: „Mit szóltok, ha visszatérünk arra, hogy kedden nálatok leszek, ott is alszom!” Meglepetés, jó irányú, reméljük, sokat lehet majd beszélgetni vele. Nagyival szokott hosszasan beszélgetni lefekvéskor, meseolvasás után.

Ma délelőtt Szultán telefonált, hogy a holnapra tervezett császárt ma kell megcsinálnia, hozná a gyerekeket (Amira dolgozik). OK, jöttek, Bene számítógépezett ebédig, Thea magában játszogatott. Délben Benedictus megevett egy jó adag pulykalevest, másodikat egyáltalán nem. Ez is valami. Thea viszont alig evett, fél tányért hagyott meg, a második fogásra pedig határozott nemet mondott, nekem nem tetszett. Nyugodtan feküdt le, és három órát aludt. Amikor viszont Magdaléna rendbe kezdte szedni, hatalmasat hányt. Borzasztó. Délutánra gyerekes családot vártak volna, Amira azonnal lemondta a programot, amint megérkezett a gyerekekért.

Hihetetlen pech üldözi szegényeket. Csak remélni lehet, hogy nem esik át ugyanolyan kegyetlen betegség-sorozaton, mint Bene.

Benedictust megmértük: jó 121 cm magas és 18 kg, azaz a súlyánál lévőnek tűnik, bár biztos nem tudta visszahízni a veszteséget, van valami a gyomrában (ebéd előtt mérve is) és a folyadék-mérlege állhatott helyre. Nagy öröm!

Dorothea otthon többször hányt tegnap, éjjel már csak öklendezni tudott, üres volt a gyomrocskája.

Reggel átmentünk Benéért és elindultunk vele a Közlekedési Múzeumba, hogy Szultán nyugodtabban gondozhassa Theát, aki elég jól nézett ki, valamit evett az asztalnál, aztán Apja vállán elaludt. Hírek szerint délig nem hányt. Este megtudjuk, valóban jobban vészeli-e át a betegséget, mint Benedictus szokta?

Hercegünknek a Hősök tere előtt megemlítette Magdaléna, hogy a Szépművészeti Múzeumban múmia-kiállítás van, azonnal azt jelölte ki célul. A Műcsarnok mögött sikerült leparkolni. Rendkívüli érdeklődéssel nézte meg a Medgyessy-szégyen homokórát és két értelmes kérdést tett fel:

- Mennyivel fogy a homok egy nap alatt? - Hogy folyik a homok, ha oldalra jut a felső tartály?

Nem akárki teszi fel pont ezeket a kérdéseket.

A Múzeumhoz menet útba ejtettük a Millenniumi emlékművet, a hét vezér nevén kicsit csodálkozott, és nem is sikerült megjegyeznie őket, a hősök szobrai közül csak a forradalmárok érdekelték, a királyi szárnyhoz már nem volt kedve. (Elege lehet a királyokból.)

A múmiákat nagy figyelemmel tanulmányozta, Magdaléna magyarázgatott neki, olvasott az ismertetőkből, kérdezgetett. Ami aztán ismét lenyűgözött bennünket, az a rendkívüli érdeklődés volt, amivel a négy múmiával kapcsolatos kutatásokat, vizsgálatokat, arc-rekonstrukciót ismertető filmet nézte. Amikor szóltunk, hogy itt kapcsolódtunk be, innen ismétlés lesz, még figyelte egy darabig. Nagyon kíváncsi vagyok, mi maradt meg belőle.

Velünk ebédelt itthon, számítózott, viszonylag kis vita után átment TV-zni. Először sikerült tudományos műsort tartósan nézetni vele: gyorsvasút alagútrendszerének építése Isztambul és a Boszporusz alatt, és az európai fogadó-állomás építése körüli gondok. Kiderült ugyanis, hogy a IV. századi Konstantinápoly kikötőjét sikerült helyszínként kiválasztani, ahol először 24 hajóroncsot, aztán egy templomromot, végül a város falának a maradványait találták meg. Amirának úgy kellett elhívnia a TV elől, nézte volna tovább.

Számomra örömet jelentett, hogy az általam az egyik könyvemben kitalált, a Kína és Formoza közötti gyorsvasúti kapcsolatot lehetővé tevő tengerfenékre fektetett alagút módszerét alkalmazták a Boszporusznál, alagút fúrása helyett! És az indok is azonos: földrengésveszélyes környezetben ez rugalmasabb, ellenállóbb megoldás a fúrt csőnél.

Megint nagyon elszaladt az idő, nem is nagyon találok magyarázatot. Lássuk csak:

Hercegünk újra nálunk töltött egy éjszakát, ezúttal hétfőit. Lehet, hogy nyárig ez állandósulni fog. Én mentem érte a kindibe, ő magyarázta el előző este telefonon, hogy fél ötre kell mennem, mert ötkor kezdődik a dzsúdó, és a kindiben fél hatig maradhatna. A dzsúdó előtti átöltözést felnőttesen csinálta, a végén viszont nem tudta felhúzni a gumi-szandálját, annak ellenére, hogy leült a kőpadlóra. Felállt, a kezembe nyomta a nyavalyát, és rohant le a lépcsőkön mezítláb. A dzsúdóról aztán egyenest vittem hozzánk. Ha jól emlékszem, egész jól viselkedett, számítózott, de nem a legvadabb piff-puff-dirr-durr játékokat erőltette ezúttal, volt köztük egész érdekes is.

Majdnem sikerült mesére fognom, de valahogy elcsúszott a dolog, nem mesélt.

Másnap ismét nekem kellett foglalkoznom vele, fél három után valamivel mentem érte, hogy be tudja kapni az uzsonnát. Nem azzal volt baj, hanem nem akart az uszodába menni. Hosszú vitába bonyolódtunk, hogy miért nem jó a palotába menni („Nincs otthon senki.”), miért nem vihetem hozzánk, hol van most Magdaléna? Végül beadta a derekát azzal, hogy akkor jövő kedden nem megy úszni. „Anyuci is megengedte egyszer!” - jelentette ki.

Vacsora közben ránéz a naptárra: „Akkor idén szökőév lesz, februárban 29 nap van.” És sorolja tovább, hogy minden negyedik év szökőév. Minden egyéb naptár-kérdéssel tisztában van: napok, hetek, hónapok...

Dorothea is csuda jószág, hihetetlenül okos. Adalékok:

Szokott kapni kockacukrot, ha jól eszik (és mikor nem eszik jól?). Szól: „Kérek barna cukrot!” OK, előszedek neki egy kockát. „Adjunk Benének is!” - kiált fel. OK, szalvétába csomagolom, hozzáteszek még egyet, hogy amikor otthon odaadja, neki is jusson. Két perc, és nyúl a szalvétáért: „Az enyémet megeszem.” Kellett nekem okoskodnom? OK, eszi. Újabb két perc, nyúl a szalvétáért: „Ezt is megeszem, Benének nem kell, mert nem szokta... (nem emlékszem, mit, de bölcs szöveg volt)”.

Valami csöpp baleset miatt sebtapasszal jelenik meg. És sírtál? - kérdem. „Igen, de csak ilyen picit.” - és mutatja két ujja között a centinyi rést.

Magdaléna megy érte a nurserybe, nem akar elszakadni az építőkockáktól. „Építettem magas tornyot.” - magyarázza. Vetkőzik, nem bont végig a cipzár: „Jól becsípte!”

Magdaléna észreveszi a mókust a hálószobája ablaka előtti fenyőn, ahol Kis Hercegkisasszony éppen ébredezik. Mutatja, a gyerek kicsit félősen nézi: „Bejön ide, a szobába?” Majd meséli, azonnal: „A mókus megette a tobozot (tobozt, de honnan is tudja?) ..., és a mogyorót.” Rögtön enne is mogyorót, ami nincs. Kap mandulát. Nézegeti a tányért, épp ott vagyok, megkérdi: „Pipusz, és ez *vajon* mi?” És rámutat az egyik szemre. Kezdem magyarázni, hogy mandula, mert nincs mogyoró. „Nem, mi ez a fehér?” Hosszában kettévált mandula fehér belsején csodálkozik.

Nehezen alszik el, napok óta nem aludt itt. Először fekve kezd énekelni, aztán feláll, kapaszkodik az ágy sarkában és szinte előadást tart, hangosan énekel. Így szokott otthon is - tudja Magdaléna.

Két jelentős esemény:

Benedictus hanyagul fekve, fejét lógatva számol: egy meg egy az kettő, kettő meg kettő az négy, négy meg négy az nyolc... négyezer fölött áll meg (Szultán mesélte). Tegnap telefonál, kérdem, hogy tud ilyen remekül számolni? És előmondom neki egy darabig. Nem követ, ugrik másra: 48 meg negyvennyolc, az 40 meg 40, az nyolcvan és 8 meg nyolc (érdekes, egy pillanatra elakad), az 16, akkor 96. Megáll az ész!

Dorothea viszont elintézi maga, amit akar. Az emeleten kijelenti Apjának és Benének, hogy éhes. Benedictus nem az, Szultán nem mozdul, folytatják a számítógépezést. Magdaléna lepődik meg, hová lett a Kis Hercegkisasszony? Kiderül, hogy a megvilágított lépcsőkön lesétált a félhomályban úszó konyhába, felmászott a lépcső-székére, és evett azt, amit az asztalom talált. Csendben, szótlanul.

Ünnepeltük Szultán 45. szülinapját, finom vacsorával. Mindkét gyerek készült ajándékkal. Benedictus készítette a csomagolópapírt is, aranyos figurákkal telerajzolt fehér ívet. Külön rajzot is adott ajándékba. Dorothea színes firkával köszöntötte Apucit, az volt az ő „rajza”.

Nagy Herceg váratlanul elkezdett számolni, mire odafigyeltem, ismeretlenül kialakított többezres számokat adott össze először fejben: mondjuk 3096 meg 3096. A végén kezdi: 6 meg 6 az 12, 90 meg 90 az 180, a kettő együtt 192, 3000 meg 3000 az 6000, az egész 6192. Ilyeneket adogatott össze, majd elkérte Szultán mobilját, és azon folytatta, mondjuk 6192 meg 6192. Bepötyögi egymás alá, összeadja, és le tudja simán olvasni az összeget. Folytatja az eredmény duplázásával, és nem akad meg a hatjegyű számoknál sem. Ott abbahagyta. Változatlan a véleményem: rendkívüli matematikai képességgel megáldott gyermek. Én összehoznám matematikussal, beszélgessen vele.

Kis Hercegkisasszony sokat játszott egyedül, aztán vacsora körültől mind nyafkább lett, állandóan Anyucihoz kéredzkedett. Odahívott a nappali asztalához, kérte, hogy olvassak mesét. Jó, hozz egy mesekönyvet. „Mind fent van a szobámban, menjünk fel.” Mentem volna vele, de a szülők megállították a menetet, fáradt, le kell fektetni. Majdnem elsírta magát...

Nagyon jó hírek Benedictusról! Hetek óta rendesen viselkedik, nem veszekszik, nem beszél vissza, nem hülyéz le senkit. És tegnap különlegesen jó napja volt: Amira elvitte a suliba, ahová szeptembertől járni fog, majd Benedictus vitte el Anyucit pizza-estre. Mindkét eseményről lelkendezve, de komoly férfiúként számolt be telefonon.

A suliban három szobát nyitottak meg a látogatóknak, Benedictus sárga cédulát kapott, amivel a sárga szobába mehetett. Volt még lila (vagy rózsaszín) és kék. A sárgában nem tudom, mi folyt, a lilában valami kézműves dologgal lehetett foglalkozni, büszkén mesélte, hogy készített egy... (elfeledtem). Azt is megtudta, hogy Amira volt tanára lesz február elsejétől az igazgató...

A pizza-anyavendéglés kicsit drágára sikerült. Három pizzát vettek, egyet haza, meg két üdítőt, a fiatalúr 6300,- Ft-ot fizetett. Büszkén mesélte.

A kézműves dolgot másnap már leintette: „Nem szeretem az ilyen munkát.” - nyilatkozta.

Naponta megkérdezem, nem akar-e számolni egy kicsit. Eddig minden alkalommal határozott elutasító választ kaptam.

Kis Hercegkisasszony viszont ismét a szabatos, okos beszédével tűnt ki. Nálunk volt, amíg Amira Benével volt elfoglalva. Fénykép-albumot nézegetett Nagyival. Rámutat az egyikre: „Ez nálunk készült!”, másik kép, kert: „Ez biztos Varin volt.” Harmadik: „Apuci dögönyözi Benét!”

Kotorászik Magdaléna kendő-szekrényében, ölti magára egyiket a másik után, megjegyzi: „Én vagyok az angyalka.”

Odajön hozzám a géphez: „Ne nyomogasd már a számítógépet!” Valamit a kezembe nyom: „Ezt ajándékba adom neked.”

Táncol, pörög a nagyszobában: „Én vagyok a balerina.”

Fonal-gombolyagot húz (Bátyótól láthatta): „Én vagyok Döme, a szarvasbogár.”

Illat-üvegcséket szed le a szekrényről (megint Bene a példa), ügyesen lecsavarja a kupakot, kiráz pár cseppet az egyik tálba, majd visszacsavarja a kupakot, és az üvegcsét otthagyja az asztalon. A harmadiktól kezdve sorba rendezi. Háromnál megkérdezem, ez mennyi. „Kettő” - vágja rá. Megszámoltatom úgy, hogy mindegyikre ráteszi az ujját. Így jól számol. Eljut 9-ig, egyszer-kétszer kihagy egyet a sorból, de aztán mindig korrigál. Ügyes.

Tükörbe néz: „Én vagyok a kettő-Dorothea.” A tükör több lapból áll, és tényleg két Theát látni.

Ma is mondott pár érdekeset:

Orvost játszott, az egyik babáját gyógyította. „Nem kell gyógyszer, csak tea.” - mondta a babának. Magdaléna rákérdezett: Milyen tea? „Csipkebogyó!” És mi kell bele? „Egy kis bab.” Nem bab, méz. „Jó, méz.” Kis idő múltán, ismét a babához szólva: „Itt a csipkebogyóbab!”

Jól használ (mi is a hivatalos nevük?) nyomatékosító, kiegészítő szavakat, mint fentebb a *biztos*. Valami olyat mondott, hogy „meg fogom csinálni, *persze*”.

Újabban indokolatlanul fél leeséstől (öltöztetés közben, az előszoba-padkán kapaszkodik), meg attól, hogy esetleg úgy emelem meg, hogy a feje a testénél alacsonyabb szintre kerül. Benével ellentétben, aki még tegnap este is követelte, hogy „fejjel lefelé”, amit már nemigen tudok előadni, 19,1 kg. Lehet, hogy mire suliba kerül, eléri a 20 kg-ot?

Kis Hercegkisasszony, aki mindig mosolygós, vidám, cserfes: Nem ügyeltünk rá a napokban, azt vettem észre, hogy áll a fürdőszoba közepén, két kis fiók a mosdók alatt már üres, a harmadikból pakol át a mosógépbe. Amint meglátott, záporoztak rám a kérdések: ez mi, ezzel mit kell csinálni (kencefice), mit kell kenni vele? Egy gyerek-kenőcsre mondom, hogy gyerekek bőrére való. Rohant vele a nagyszobában parkoló szülőkhöz: „Anyuci, ez gyerek-kenőcs!” Amira el is csodálkozott rajta: honnan tudod?

Érdekesen fut, többnyire lábujjhegyen, de nem gyorsan, mintha pipiskedve gyalogolna.

Odalép a bejárati ajtóhoz, felágaskodik a zárhoz és oda mutat: „Ide egy kis kulcs kell.” És keresgél a kulcsok között. Kezébe adom a jót, nem éri el vele rendesen a zárat, nem erőszakolja a dolgot, leteszi a kulcsot és megy tovább. Bene nem hagyta volna annyiban.

Egy ideje csatlakozik Benéhez, amikor az TV-t néz. Többnyire mellé telepszik, de valamelyik nap távolabbra, az összecsukott ágyra ült. Mellé ültem, valami komolyabb dolgot néztek, megkérdeztem, érti-e? „Igen - felelte - és te menj el innen.” Kellett nekem zavarni Kis Hercegkisasszonyt?

Újabban Tatának is szólít. Az Apjának magyarázta: „Van nekem egy Nagyim és egy Tatám.” Csak rám ne ragadjon.

Megyek hozzájuk Nagy Hercegért, hogy vigyem dzsúdóra. Kis Hercegkisasszony üdvözöl, és azonnal elkezd pörögni, majd kétlábasakat ugrálni. És kacag hozzá, csilingel a hangja.

Magdaléna meséli, miután cserélt fürdőszoba-függönyt. Másnap belép oda Thea és felkiált: „Nagyon szép függöny van!” Észrevette a különbséget.

Szultán mesélte, amikor tegnapelőtt hozta: ujjong az örömtől, amikor hozzánk jöhet.

Benedictust másodszor is sikerült elcsábítani tudományos film nézésére. A hatodik érzékről szólt, tartósan nézte, pedig olyan elképesztő (szerintem marhaságokat) adtak elő, hogy „véletlenszám-generátorokat” tud az emberi agy befolyásolni, és ebből származtatható a közösségi tudat... Tanulmányozni kell.

Csak a dzsúdóba vitel-hozatal alatt a következőket produkálta:

A kocsi órájáról visszafelé számolta, hogy hány perc van még kezdésig. Fél hatra mentünk, számol: 18 perc van, akkor még van 12 percünk, és így tovább, de gondolkodás nélkül.

Kifelé hevesen mutogatott (ő az!) a sárgaöves küzdő-párjára, Sárira , majd búcsút integetett neki, végül hosszasan magyarázta, hogy tudja a teljes nevét: Gé akárki.

Az automatánál kért egy kétszázast, amit aztán az automata nem fogadott el. Azonnal kezdte dörzsölgetni... „Cseréld ki apróbbra!” - adta ki az ukázt, amikor az se járt eredménnyel.

Eljövetelkor megállt a kijárati ajtónál és elolvasta a ráragasztott közleményt: „Ez a bejárat 18:00 és 22:00 között van nyitva.” Nem az az érdekes, hogy elolvasta, mert folyékonyan olvas, hanem az, hogy az így kiírt időpontokat nemcsak értette, hanem rögtön átszámolta és 6 órától 10 óráig-ot mondott.

Tegnapelőtt Benedictus cirkuszba ment, a jóbarát Rékájával, az alkalmat és Rékát is hetek óta várta, számolgatta visszafelé az időt. A cirkuszról nálunk csak pár mondattal számolt be: doboz, benne nő, lepel, és más színű ruhával lépett ki - mesélte lelkendezve. Cirkusz előtt és után is nagyon jól játszottak Rékával, egyebek mellett számítógéppel is. Kétszer is elsötétült a monitor, de aztán működött tovább. „Csak *pillanatnyi áramszünet* volt.” - jegyezte meg Benedictus.

Theának ma van a névnapja, megyünk hozzájuk, ünnepelni.

Benedictusnek dzsúdója lett volna, de az ünnepre hivatkozva nem ment el. Inkább vállalta a hólapátolást a lépcsőkről. Egész tisztességesen lapátolt.

Kis Hercegkisasszony aranyos volt. A félhomályos szobában ült, a pamlag sarkában. Köszönt, majd közölte, hogy „*kikapcsolom menetet*” játszik: felmászott a pamlag támlájára, és kapcsolgatta az onnan elérhető kapcsolókat. „Ég, nem ég!” Leültem mellé a pamlagra, elkezdtem gyömöszölni. Visított ugyan az élvezettől, de „nem kérem”-mel tiltakozott. Mondtam, ha ad puszit, abbahagyom. Adott. „Szúrós.” - jelentette ki. Kétlábas ugrálással folytatta, újabban ezt nagyon élvezi.

Bejöttek a fiúk, megkérte Apját, hogy olvasson. Rövidesen csatlakozott Bene is, először csak hallgatta a mesét, aztán átvette a könyvet, és ő mesélt a Hugicájának. Pillanatok múlva szájtátva hallgattam: Koncentrálva, a homlokát ráncolva ugyan, de Benedictus felnőtt módra,

normál sebességgel, és helyes intonációval olvasta fel a mesét. Rég tapsoltam meg, most nagyon, és elhalmoztam dicséretekkel. Csak nézett rám nagy szemekkel, mint aki nem érti, hiszen semmi különöset nem csinált.

Nagy változások várhatók! Nyilván sűrűbbé fog válni, hogy a két gyerek együtt szórakozik, Nagy Herceg olvassa, Kis Hercegkisasszony hallgatja a meséket. Aztán Benedictus rá fog kapni az olvasásra. Nagy öröm lesz.

Bene a cirkuszról pár mondattal mesélt többet, mint eddig. Amikor én „előmondtam" a változó ruhát, azt tömören elismételte. Mondom: gyorsan átöltözött. „Nem, sok ruha volt rajta."

Tigrisekről és oroszlánokról emlékezett még meg, és megemlítette, hogy jó volt a bohóc.

Pedig Szultán szerint, aki végül - a sok hó miatt - vitte őket, szenzációs számok voltak.

Kis Hercegkisasszony aztán engem is megkért, hogy olvassak Bogyó és Bagócáról, ha egy pillanatra is megálltam, magyaráztam, vagy mutattam a szóbanforgó figurát, szólt: „Olvassad!"

Vacsoránál került sor az ajándékozásra, tőlünk virágot (Benedictus adta át, mert ő nem készült ezúttal semmivel), csokit és harisnyanadrágot kapott. Kicsit elfoglalta magát a szülők ajándékával (figurákat bélyegző készlet), majd odajött Nagyihoz: „Kérem a harisnyám. Felpróbálhatom?" Igazi nő.

Hercegünk valamivel kihúzta a gyufát, fel kellett mennie a szobájába. Engedélyt kért, hogy számítógépezhessen, nem kapott. Fent hangosan kommentálta, hogy mit csinál (azt hiszem): ...lemegyek... - kaptam el. Nemsokára lerohant, harsányan közölte, hogy megfejtette a jelszót, amivel a gépet lezárják előle: „GINZA". Általános álmélkodás. Hogy tudtad kitalálni, Benedictus? „Figyeltem a klaviatúrát, amikor Anyuci beírta. Láttam - és mutatta a levegőben -, hogy itt és itt ütött rá, ott keresgéltem." Felhívom a figyelmet, hogy Amira gyorsan ír a gépen, és mint maga mondta aztán, ügyelt, hogy valamennyi ujja a klaviatúrán legyen. Ez az alig több mint hatéves gyerek már memorizálta a klaviatúrát! Másként nem oldhatta meg az önmagának állított feladatot. Elképesztő!

Kis Hercegkisasszony megint rondán köhög, két napot is velünk töltött. Aranyos volt, de kevesebbet játszott egyedül a szokásosnál. Kicsit babázott, kicsit épített, de terült-fordult és hozott egy-egy könyvet, kikereste, hogy mire kíváncsi és olvastatta. Sokadszor lepett meg azzal, hogy viszonylag friss könyvben is tudta a címeket. Meg is kérdeztem, ez milyen betű - rámutatva egyre. Nem lepődött meg a betű kérdésen, mondott valamit, ami hirtelen az eszébe jutott: Bene betű, kutyus betű... Érdekes.

Mindkét nap játszott a Benedictus által is kedvelt papírmasé poharakkal, meg a szagos üvegcsékkel. Közben mindegyikről megkérdezte: „Ezt hogy hívják?" Ismételgette a megnevezést, szagoltatta velünk is, mondta utánunk a megjegyzésünket: „Jujj, de erős illat!... Ez nagyon kellemes." Számoltattam vele az asztalon gyűlő üvegcséket. Eleinte tévesztett, mert nem tette rá az ujját minden üvegre, általában eggyel többet, vagy eggyel kevesebbet mondott. Lassan megtanulta, hogy érintse meg a számba vett üvegcsét, attól kezdve nem hibázott, nyolcig hibátlanul számol (annyi üvegcse maradt).

Két memória-bravúr érdemel említést. Amikor először lépett be Magdaléna szobájába, felkiáltott: „Anyuci hol van?" Épp kezdtem volna magyarázni, hogy..., amikor hozzátette: „Anyuci nincs a helyén." Azt vette észre, hogy Amira gyerekkori képét, amit Magdaléna pár napja az ő képe mellé csatolt, áthelyezte a képe mellől, a középső asztalkáról az éjjeliszekrényre. A másik pedig, hogy amint előszedte az építőkockákat, kivett a halomból egy 4-5 elemből álló tornyot és megjegyezte: „Olyan, mint Bene pólója." És valóban: Magdaléna köt Benének egy kék-zöld csíkokból álló pulcsit, és a torony elemei is azonos színekből álltak:

felváltva kék és zöld elemekből. Mindegy, hogy csak a színeket jegyezte-e meg, vagy azt, hogy amikor a torony épült, Magdaléna esetleg elmagyarázta a hasonlóságot: a memóriája kiváló. A színeket egyébként tökéletes biztonsággal tudja. Kezet mos a fürdőszobában és megkérdi: „Az a fekete micsoda?" A villanyborotvám fekete tokjára mutat.

Benedictus mostanság komolyabb, nyugodtabb, szófogadóbb gyerek.

Viszem úszásra, elmeséli, hogy Szultán feladta neki a kérdést: döntse el, akar-e rendesen járni dzsúdóra, mert akkor befizetik márciusra is, vagy, hogy nem érdekli, és akkor abbahagyhatja. „Én már tudom, hogy döntök." - mondta kicsit elgondolkodva. És hogyan, Bene? „Nem fogok járni, unalmas." Aztán hozzátette: „Ilyenekre nem szeretek járni." Úszni valamivel jobban szeret, ez alkalommal is be-bekukkantottam (mondtam, hogy nem bírom a benti hőséget, a folyosón fogok olvasni, de megkért, hogy időnként jelenjek meg a kukucska-ajtóban), és látom, hogy támogató eszköz nélkül úszik mellen, és a gyorsúszás is kezd menni. Az igazi persze a befejezés előtti pár perces szabad ugra-bugra.

Kis Hercegkisasszony teljesen egészségesnek tűnik. A nurseryben elmondták Magdalénának, hogy az egyik részleget skarlát miatt be kellett zárniuk, ahol pedig Dorothea van, egyik gyerek után a másik betegszik meg influenzában, tüdőgyulladásban.

A napokban azzal lepett meg bennünket, hogy odavetette nekünk: „Egy perc és jövök!"

Sűrűn tüntet el holmikat, több tollamnak veszett nyoma. A napokban két órámat is eltűntette, az egyiket hamar megtaláltam a polc sarkába jól eldugva. A másik csak napok múlva került elő takarításkor: a porszívó fogója alá dugta be. Közölte is valamelyik kutatás alkalmával: *„Elrejtettem."* Valamelyik ismerősnek mesélte el Magdaléna, nem akarta elhinni, hogy ezt a szót használta.

Tegnapelőtt úszni vittem Hercegünket, Magdalénának pedig Theáért kellett mennie, majd mindkét gyerekre vigyázni kellett vagy két órát. Magdaléna Benével internetet böngészett, előtte átküldte neki az 1972-ben felfedezett pápuai törzsről szóló videót, csodálkozva nézte. Én Theával játszottam, illetve többnyire csak asszisztáltam az önálló játékához. Kibélelt egy kartondoboz-fedelet műanyag tasakkal, beleült, csinált nekem is kéttenyérnyi helyet. Közölte, ez a léghajó, amivel repülni fogunk. Megértette, hogy nem férek el ott, én széken ültem mellette. És hová repülünk, Thea? „Amerikába."

Utána hosszasan játszottunk gyógyítást. Hol ő volt doki néni, hol én doki, egymás légzését hallgattuk, szuriztunk, adtunk be gyógyszereket, mindezt halál komolyan. Végül közölte, hogy most Nagyit akarja meggyógyítani, jöjjön le. Aztán felbaktatott az emeletre.

Közben a legkisebb babájának segítettünk mindketten: „Segítsünk megszületni a kisbabának!" Nem volt teljesen világos a mozdulatokból, a baba születik-e vagy szül-e? Mindegy, szorgosan segített.

Többször foglalkozott a feleslegessé váló termékekkel. Pukizott egyet, Magdaléna tréfásan egészségére kívánta. „Nem ilyenkor kell mondani." - feddte meg. Pisilt, ezúttal pelusba. Magdaléna ki akarta szedni belőle, tiltakozott: „A pisiben jó - nappal jó!" Bejelentette, hogy kakilni fog, de aztán tett-vett, nem volt hajlandó se bilibe, se WC-re ülni. Megállt az egyik széknél, próbáltam játékra fogni. Megkapaszkodott a székben és bejelentette: „Hagyj, most nyomizok." Hatalmas adaggal gazdagította meg a környezetét.

A konyhaasztalon sikerült felborítanom az egyik poharat, csak víz volt benne, de siettem rendbe hozni a dolgot: „Anyuci poharát döntötted fel." - világosított fel a lépcsőjén rezzenéstelen arccal trónolva. „Ronggyal szoktuk takarítani az asztalt." És hol a rongy? Kegyesen rámutatott.

Síelésből hazatérve meglátogattam a csemetéket (amúgy is mennünk kellett ügyelni). Mindketten fura módon fejezték ki örömüket: ugrálni, szaladgálni kezdtek, amint megláttak, Kis Hercegkisasszony kacarászva kéttalpasakat, Nagy Herceg csak úgy. Bene jött oda hozzám elsőre, hogy megkérdezze, mit hoztam? Hát mit, a szokásosat - és átadtam a kis LEGO-készletet, amiből három alternatív repülőgépet lehet összerakni. Örömmel rohant vele a konyhaasztalhoz, és rakta össze őket. Ezúttal cca. 10 perc alatt végzett az elsővel, megcsodáltatta Nagyival, szétszedette velem, és folytatta a másodikkal, majd ugyanígy a harmadikkal. Félóra alatt kivégezte a dobozt. Az utolsót közösen elkereszteltük űrhajónak, amivel aztán bemutató repüléseket hajtott végre, csak úgy, a karjával lendületes kanyarokat írva le.

Kis Hercegkisasszony kivett egy szál barkát a vázából, Bene elővakart valami (már nem) világító kardot, és szabályos kis csatát vívtak a két fegyverrel. Magdaléna rohant, hogy letiltsa a harcot, alig tudtam rábeszélni, hogy hagyja békén őket, nem árt egyiknek sem a mozgás. Bene helyesen ügyelt a Húgocskájára, hogy ne okozzon bajt, így is sikerült egyszer arcul csapnia. Thea elkeskenyedett arccal, könnyekkel küzdve fogadta a kellemetlenséget, hamar megértette, hogy aki harcra kel, annak ezzel számolnia kell. Folytatta.

Velem próbálkozott, aztán Nagyit sikerült gyurmázásra fognia, aki helyes kis állatokat gyúrt neki. Thea rendelt kacsát, nyuszit, miegyebet. Az egyik ukázt - a selypítése miatt - nem értettük: bőjegéjt! Lassan leesett, hogy bőregeret kér, bár nem tudta elmagyarázni, hogy is néz ki. Magdaléna aztán még ezt is előadta, és elmagyarázta, hogy ez másik nevén a denevér, és éjszaka röpköd.

Vacsoránál Nagy Herceg tűrhetően evett, Kis Hercegkisasszony szokásos módján mindent. Valahogy Benedictus pohara került a kezembe (aki távollétem alatt torokgyulladással kínlódott), mire megkérdeztem, ihatok-e belőle? Thea igazított el: „Benének már nincs semmi baja, holnap megy a kindibe.” Így, szabatosan.

Valami a (mű)fogaimhoz ragadt, panaszkodtam, megint ő próbált segíteni: „Hozok neked *fogpiszkálót* (...kis gondolkodás...) *Amerikából*, (...ismét töri a fejét...), nem, *Afrikából*. És megismételte, tempósabban.

Hétfő lett a keddekből, Bene nálunk aludt. Elég jól viselkedett, a számítógépezést ugyan megtoldotta, de amikor mellé ültem a laptophoz, játszani, átült hozzám kártyázni, majd aknakeresőzni, egyikkel se jártunk nagy sikerrel, átálltunk sakkra, mégpedig ezúttal nem a számítógép, hanem egymás ellen. Jól játszott, de azért a vége felé nagy előnyre tettem szert. Erre magához ragadta a teljes játékot, és pattra vitte (ő azt hitte, mattra). Ez is valami, ezt a végjátékot át tudta tekinteni és meg tudta fordítani a helyzetet.

Hogy mi lesz vele a suliban, el nem tudom képzelni! Beszélgetünk vele, ő kezdeményezte, arról, hogy aki február 29-én született, az még csak 9 éves. Magdaléna megkérdezte, mennyi lenne, ha minden évet számításba vennének, azaz 4x annyi. Szinte gondolkodás nélkül számolt: 2x9 egyenlő 18 és 2x18 pedig 36! Kifejezett matematikai képesség ez is: magától kettészedte a feladatot.

Este beszélgetett Nagyival. Megkérdezte: „Ezt a sok könyvet mind elolvastátok vagy csak díszek?”

Fürdésnél sokadszor csodálkoztam rá, mennyire sovány ez a gyerek!

Tegnap délután ismét nálunk landolt a két nebuló: Amira ügyelt, Szultánnak szülői értekezletre kellett mennie a kindibe.

Semmi különös nem történt, csupán két apróságot említek meg. Törli a szemét és megjegyzi: „Kitörlöm a koszt.” Magdaléna dédelgeti, megfogom ezt a combit! - mondja. „A húst!” - jegyzi meg Thea.

Már írtam, rendkívül érdekes: Magdaléna még nem vette észre, nekem többször feltűnt: ha Kis Hercegkisasszonyunk elkeseredik valamin, hasra fekszik, akárhol van éppen, és a fejét igyekszik eldugni. Nem sír, nem nyafog, csak csendben fekszik egy darabig. Magdaléna szerint hiszti. Szerintem nem igazán az, a szomorúságát minden ember igyekszik elrejteni valahogy. Nála ez működik.

Thea a legutóbbi ittléte alkalmával telefonált. Valami hihetetlen zajlott le: felvett egy hordozható telefont, vagy mobilt. „Telefonálok!" - jelentette ki. Kinek? - kérdezte Magdaléna. „Marának." - felelte. Megnyomott egy gombot, kicsit hallgatott, aztán bejelentkezett: „Én vagyok, Dorothea!" Néztük, ennyi elég volt-e, mikor teszi le? Nem ez történt. Beszélgetni kezdett, azt hittük, eljátssza a telefonálót. Szultán odadugta a fülét, és intett a szemével a társaságnak, hogy tényleges telefonbeszélgetés folyik. Pár szóváltás után átvette a telefont. Kiderült, hogy Mara van a vonal túlsó végén. Senki se érti, milyen csoda folytán sikerült Theának a bravúr?

Tegnap meg itt töltöttek az udvaron pár percet, Benedictus szaladgált egy kicsit.

Thea viszont kapott három szál virágot a Nőnap alkalmával, kettőt gyorsan továbbadott Magdalénának és nekem, majd megjegyezte: „Most már mindenkinek van." Határtalan a szíve.

Aztán minden apropó nélkül előadott egy kiszámoló-mondókát: „Egyedem-begyedem, tengertánc..." Hadarta hiba nélkül, valószínűleg aznap tanulta a nurseryben.

Több mint egy hónapja nem írtam! Miért is? Betegségek, síelés, PR-programok. Meg *amit nem olvasnak, azt nem érdemes írni. Lassan elkopik ez a napló.*

Theánál a nagy újság, hogy *nem kell néki pelus*. Jelentkezik, ha dolga van, sőt, egy-két hete száraz marad a pelus alvás alatt is. Heuréka!

És utánozhatatlan több dolga:

- Az öröm, amivel engem fogad. Leírhatatlan! Megyek érte (először) a nurserybe, az udvar jobb felső sarkában játszik egy gyerek-házikónál. Még nem is kap jelzést, már észrevesz, és az ő jellegzetes ügető futásával rohan hozzám, közben visít örömében.

- A jószívűsége. Általános, de különösen a Bátyó iránt tűnik ki. Alig kap valamit, ami szétvágható, vagy több darabból áll, azonnal mondja - akár jelen van Bene, akár nem -, hogy Benének is, vagy ezt adjuk Benének.

Számolgatni is szokott, nem erőltetjük.

Benedictus 123 cm nálunk, de a kindiben 125-öt mértek. A súlya is eltérő attól függően, hogy nálunk, vagy otthon mérik-e meg. Egy biztos: még nem érte el a 20 kg-ot. Vékony szegény, mint a nádszál.

Viszont úgy ugrál a Húsvétkor felállított trambulinján, hogy „cifrázza", szinte táncol. Ja, és elvittük a kislődi kalandparkba, ahol a Gyerek 1 pályát simán, a Gyerek 2-t majdnem teljesen végigjárta. Ott történt egy kis gond, amit nagyon jól vett. A lift-kason átvonulás az egyik fától a másikig rossz „vontatás" miatt félúton elakadt, mert a kast gyorsabban vontatták, mint ahogy ő haladni tudott a felette húzódó drótkötélbe kapaszkodva, így Benedictus ott maradt 4-5 m magasan, a drótkötélbe kapaszkodva (mentőövekkel biztosítva, persze). Hál'isten nem esett pánikba, nyugodtan megvárta, amíg a kast vissza nem tolta egy ismerősünk a lába alá, akkor pedig ő maga kitalálta a biztonságos megoldást: „a kasba fogok kapaszkodni, nem a kötélbe"! Úgy is tett, és szépen abszolválta a szakaszt. Igaz, megijedhetett, mert az első lehetőségnél elhagyta a terepet.

Matekolt ismét, az volt a lényeges a produkciójában, hogy ezresek között adott össze. Nagyin 1997-es vitorlásverseny reklám-pólója volt, Amira megjegyezte, hogy „akkor 20 éves voltam". Hercegünk kicsit elgondolkodott a dolgon, majd kibökte: „akkor most 35 éves vagy." Néztünk nagyot, hogy számítottad ki? Megmagyarázta: hozzáadtam tízet, az 2007 (ez a lényeg!), és akkor még 5 a 2012, tíz, meg öt az tizenöt, húsz, meg tizenöt, az harmincöt. Ilyen egyszerű a dolog!

Nem tudom viszont átterelni a figyelmét a dirr-durr számítógépes játékokról és TV-programokról tudományos témákra. Pedig Anyával megnézte az INOX technikával készült Hubble-filmet, és nagyon élvezte. Mindenkinek ajánlom. Dübörgő erő, mérhetetlen tudomány és bátorság, csupa szépség. Akár ebben a programban is dolgozhattam volna, ha nem remeg meg a lábam a spliti pénztárnál, amikor disszidálni akartam. Mert ez az eredeti szakmám! (2012.04.13, péntek)

Ismét hosszú szünet után írok és mindössze pár sort. Négy munkaszüneti nap volt, a szülők részére nem teljesen, szülés, ügyelet zavart közbe.

Benedictus:

Apjával együtt ma megfürdött a 18 fokos Tengerben!

Megkérdezte: A Tenger túlsó partja is Magyarország?

Komoly vicceket mesél. Egy példa: „A nyuszi elmegy a cukrászdába és megkérdezi: Kaphatok répatortát? Nem. Másnap újra megkérdi: Kaphatok répatortát? Nem, és ha még egyszer megkérdezed, felakasztunk. Harmadszor is odamegy, megkérdi: Van szögetek? Nincs. És köteletek? Az sincs. Akkor kérek egy répatortát."

Dorothea:

Ránéz a színes tányérjára és megkérdi: „Nagyi, ezt Budapestről hoztad?" Nem Thea, csak ott is ugyanilyen tányérból szoktál enni. „És a színei is ilyenek?"

- Milyen szép tündér vagyok! - jelenti ki Apának, miután önállóan felöltözött.

Kérdezés nélkül mondja nekem: Te nárcisz vagy. Kérdem tőle: És te? Én muskátli, majd hol rákérdezésre, hol magától sorolja: Bene tulipán, Anyuci pitypang, Nagyi is muskátli, mint én, Apuci pedig levél.

Váratlanul felkiált: „A fenébe!" Hol hallottad ezt, kérdezzük. „S... mondta" (egy TV kalandfigura).

Benedictus tegnap hosszú verset (7-8 versszak) szavalt el Anyák napján, nemcsak hibátlanul, hanem jól hangsúlyozva is. Amira könnyezve hallgatta (mesélte Magdaléna).

Dorothea ezalatt TV-t nézett. Spongyát keresett, de aztán egy programnál „ez jó"-val megállt.

Ma Amira felszaladt vele pisilni. Kérdem: Hová mentek, Thea? - Az...Oázisba. - És tudod mi az az Oázis? - Igen, bolt. - Mit lehet ott kapni? - Virágot és muskátlit.

- A muskátli is virág. - Igen, muskátlit, húsevőt... - És mit vesztek ma?

- Muskátlit és húsevőt.

Együtt ebédeltünk. Magdaléna a két unokától és Amirától is kapott virágot.

Kis Hercegkisasszony megtoldotta kis anya versikével, amit hanyatt fekve adott elő, én sajnos nem értettem (a rossz fülem miatt).

Benedictus Magdalénának esti beszélgetés során előadja a kindi búcsú-programjában szereplő mesét, a teljes mesét, amiben ő csak Pistike.

A közelmúltban mértek 20 kg feletti súlyt Hercegünknél, nagy volt az öröm.

És kihullott az ötödik foga, gyűjti őket egy „tejfog-tartóban”.

Benének régóta hobbija, hogy cérnával sokszorosan körbeteker, vagy összeköt tárgyakat. Legutóbb Varázson az egész házat körbetekerte. A művészeti oktató Orsi szerint csak formagyakorlat, mérnök lesz belőle.

Magdaléna kérdi tőlük: Mit fogtok csinálni délután? Thea bejelenti: Átjön X., Bene gúnyosan: Nem is jön át! Thea haragosan: De igenis átjön, mert meghívtam. (Közel egy hete írom ezt a pár sort.)

Falusi háznál tettek látogatást tegnapelőtt Nagyival. Kutya, kacsák, libák, tyúkok. Nagy Herceget a tyúkól érdekelte, fotózott sorba, mindent: egyenként a tyúkokat, külön a tojásokat. Megígérte, hogy egyedül is el fog menni. „Majd eljövök Szofival (a háziasszony), és értem jön Anyuci Theával.”

Thea a kacsákkal, különösen egy kisebbel foglalkozott, meg is puszilta. A ház egyik gyerekével emeltette, rakosgatta a kacsákat. Rámutatott két libára: ez az Apuci, ez meg az Anyuci. Megjegyezte az „apára”: nagyon csúnya, fekete a szőre. A háziasszony elzavarta az ott lábatlankodó kutyát: Menj innen, Buksi. A kutya eloldalgott, majd visszament. Thea elzavarta azonos szavakkal, de erőteljesen, mérgesen, a kutya fölé hajolva tette. Ő is kijelentette: „Majd én is eljövök Szofival.”

Meséltek, főként Nagyinak, a vidéki élményről. Benedictus újra a kakassal és a tyúkokkal foglalkozott: „Oda lehetett bújni, meg is tudtam simogatni a tyúkokat.” És a kutya is nagy szám volt: „Volt egy kutyus is, úgy hívták, hogy Buksi.” Theából elég nehéz kihúzni az élményeket, főként a libákat emlegette: „Nagy liba volt!” Milyen? „Fekete.”

Nálunk töltöttek egy délutánt, kindiből, nurseryből hozta őket Magdaléna, és 7 körül vitte őket haza.

Nagy Herceg boldoggá tette Nagyit: amint meglátta a kindi ajtajában, odarohant hozzá, átölelte, és egy darabig szorosan tartotta. Benedictustól nagy szó!

TV és számítógép volt a programja, természetesen. Megkérdeztem, milyen játékkal foglalkozik? „Amit te nem szeretsz.” - felelte. Lövöldözős volt, szokás szerint.

Thea nagyon aranyosan, kedvesen viselkedett. A csúcs az volt, amikor a gombóc-vacsorát egyrészt megdicsérte: „Ez isteni volt!” - mondta Nagyinak, majd amikor lekászálódott a lépcső-székéről, meghajolt, a mellére tette egyik kezét és „köszönöm szépen a vacsorát!”-tal köszönte meg a két nagy gombócot, amit megevett. A konyhalapról levett egy pezsgőtabletta-csövet, és megkérdezte tőlem: „Mit kell ezzel csinálni?” Elmagyaráztam, bemutattam, sőt meg is ittam egy tabletta oldatát. Aktívan vett részt a produkcióban, ő ejtette a tablettát a pohárba. Megkérdeztem a végén: „És most hol a tabletta?” „Megittad.” - felelte. „Jó, de hol van?” Nem nagyon értette, Magdaléna magyarázta el, hogy a Pipusz pocakjában. Nagyival lefeküdt Magdaléna ágyára. „Most betakarózunk ezzel a szép kék takaróval.” - jelentette ki. Én vagyok az Anyuci, te vagy a gyerek.” - folytatta.

Benedictus lelkét Magdaléna jobban érti nálam. Nem akarta felvenni a cipőjét, amikor távozáshoz készülődtek. „Ekkora fiúnak segítség, Bene?” - kérdeztem. „Igen, adja fel valaki a cipőm!” De Bene, mi lesz az iskolában? „Semmi, a kindiben is magam veszem fel.” Nagyinak leesett: látva a Dorothea körüli kiszolgálást, neki is igénye támadt a kényeztetésre. Megpuszilta, feladta a cipőjét és békében vonultak el.

Tegnap késő este, 3/4 10 körül csöng a telefon: Benedictus jelentkezik. Hosszan-hosszan, nagy alapossággal és pontossággal meséli el a szombati nap két fontos eseményét, a kindi

sport-délelőttjét és az utcai rendezvényt. Sorban elmagyarázza a sportversenyek lényegét, ki kivel versenyzett, ki győzött... A délutánról, az utcai majálisról is részletesen beszámol: elmesélte, kik vettek részt, milyen versenyek voltak, milyen ajándékokat kaptak a jól szereplők. A hangja örömtől, boldogságtól csilingel! Nagyon kedves, okos telefonáló.

Hercegünk napok óta nálunk tölti a nappali órákat, a szeme gyulladt be és köhög is. Talán a mai az utolsó. Ma 5-kor tartják a kindiben az évzárót, oda biztos elviszi Amira (bár ügyel), már itt az ünnepi ruházat. (Sajnos nem mehetett, a szeme nem tisztult meg teljesen.)

Délutánonként hozzuk Theát a nurseryből, és este jön értük valamelyik szülő, illetve kétszer is Magdaléna vitte haza őket, Amiráék olyan későn végeznek.

Ezúttal nem naponként mesélem az eseményeket, hanem a két csoda-unoka tetteiből idézek néhányat.

Benedictus:

Hosszú szünet után ismét mesélt fürdés közben, és a főhős változatlanul a szivacs. Szép, hosszú, kerekded, jól követhető mesét kreált. Egy öregember ezüst pálcát dob (valahova), ahol földet ér, elkezd nőni a szőlő. Később az öregember arany pálcát dob, és elkezd nőni a paszuly. Aztán bronz pálcát dob el az öregember (nem emlékszem a következményre). Nő-nő a szőlő és a paszuly, felnőnek az égig. A labirintusban ott a kecske, amit az öregember keres. Kidudorodik az ég boltozata, a (valaki) fogja a létrát, felmászik rá, majd felemeli a másik létrát, rárakja az elsőre. Szemben három kapu van: szemben a sárkányé, balra a kígyó királyé, jobbra a farkas királyé.... És így tovább... Valami varázslattal születik egy arany babszem, majd egy arany szőlőszem... Rátalálnak az aranygömbre, amelyik elnyeli a kecskét is és a szivacsot is...

Magdalénától hallottam a mese után, hogy a kindiben majdnem minden nap előad egy mesét. De hogyan? Megnéz otthon egy-egy DVD-t, egyszeri nézés alatt memorizálja, és másnap fejből meséli el. És tetszik a gyerekeknek? - kérdeztem meg tőle. Igen, örülni szoktak - mondja flegmán.

Egyik este hosszan telefonált haza Amirának, majd kérte Apját is. Közben körbe jár a szobában, csoda, hogy el nem szédül. Fontos beszélgetés volt, mert aznap volt az első szülői értekezlet az iskolában. Kap mindenki furulyát, már szeptemberben lesz kirándulás, lesz másik Bene is, és lesz Sára (volt barátnő). Szultán valami olyat mondott, amit Amirától már hallott. „Te is voltál az értekezleten?” - kérdezett rá azonnal.

Próbaként megkérdeztem, mennyi (4x24)+3. Nem jött rá azonnal, hogy az ő kitalációját kérdezem vissza. 2x24 az 48, 48 meg 48 az 96, meg 3, az 99, adta elő kis gondolkodás-szünetekkel. Nem rossz!

Magdalénával könyvesboltban jártak, egy komoly (nem gyermek) szerző sorozatának valamelyik tagját keresték (a szülők olvassák fel neki mese helyett). Kikereste a sorozat helyét, majd érdeklődtek az eladóknál. Mondták, hogy a keresett könyv nincs, de ajánlják a sorozat X tagját. Benedictus odament, kikereste, és vitte a pulthoz. Hányadikos a kisfiú? - kérdezték. A nulladik válasz után aziránt érdeklődtek, mekkora a nagyobbik testvére?

A számítógépen - hál’isten - okos játékokat (is) játszik újabban!

Előkapott egy asztali naptárt, és lemásolt róla köszöntéseket, egyszerűsítve, a dupla betűket szimplásítva (Kelemes ünepeket!). Ki érti, miért?

Varázson megszámlálhatatlanul ugrált a trambulinon, elképesztő - különösen betegség után - a benne rejlő energia!

Kis Hercegkisasszony:

Róla most csak pár mondatot.

Kétszer is nekem kellett érte mennem. Hihetetlen kedvességgel fogadja az embert: oldalazó ugrálással szalad hozzám, és kifényesedik az arca. Nem tudok más kifejezést találni rá, kifényesedik, és szélesen mosolyog, vagy néha üdvrivalgásokat is hallat. A nurseryből kifelé menet, majd otthon, nálunk, az udvaron virágokat (vagy érdekesebb füvet) szed, és ajándékozza nekem, Magdalénának. Meg-megáll köves vagy betonos felületeknél, és csigákat keres, újabban ez az egyik kedvenc foglalatossága.

Otthon aranyosan játszik, sokszor teljesen önállóan, hangosan magyarázgat hozzá (inkább magának, mint másnak). Sokszor táncol a TV előtt, mint egy-két éve Benedictus szokott. Felteteti a Hattyúk tava DVD-t és próbálja utánozni a táncosokat.

Ha kap valami ennivalót, azonnal osztogatja. A nurseryben is imádják, Magdalénát már a vezető hölgy is elkapta, hogy ne vigyük még el, maradjon náluk.

Varin voltunk az ünnepek alatt. Egy pozitívum: tökéletesen ugrál a trambulinon! Negatív vonulat: Benedictus bátyótól azonnal átveszi a csúnya kifejezéseket: „rohadt *lárva*". Feddő szavaimra kitérő utat választott: ezt magamra mondtam - közölte. Aztán ismételt, és hozzátette: ez most te vagy. Aztán bocsánatot kért.

Szalad az idő, itt a nyár. Több cseresznye volt idén, mint éveken át, mégse maradt több a szüret után három-négy nappal. Vártunk-vártunk a szürettel, hogy „majd a gyerekekkel együtt", de a gyerekek teli voltak mindenféle évzáró programmal. Mire aztán leszedtük, túlérett volt a nagyja, meg nem tudtunk - sokadszor - megbirkózni a hatalmas fával, már leszedéskor gombás volt a gyümölcs harmada, mire Magdaléna feldolgozta, újabb harmadot kellett kidobni. Itt az ideje, hogy vagy vágassuk ki a fát, vagy bízzuk lent élőre a szüretet.

A gyerekekről így megint nem tudok sokat írni.

Nagy Herceg kintijében megölelték Magdalénát, amikor búcsúzott, hogy valószínűleg nem jön többet Benedictusért, megpuszilta az óvónő, és kijelentette: nagyon sajnáljuk, hogy elmegy, *zseni ez a gyerek, ugye tudjuk?* Nem hiszem, hogy általában így búcsúznának gyerekektől.

Ma tölti az utolsó napját a kindiben.

Varázson bizonyította is rendkívüli képességeit. A hátsó kertben leült Magdaléna és a két gyerek egy hinta-ülőalkalmatosságra. Jobb oldalán Nagy Herceg, a balján Kis Hercegkisasszony. Benedictus elkezdett mesélni, én nem fértem el, meg valamivel foglalatoskodtam, kibe jártam. Aztán elkezdtem figyelni. Meg-megálltam és hallgattam a meséjét, ami valami űrutazás volt, általa kreált figurák utaztak a Nap bolygói között (a Föld után elkezdte kérdezni a sorrendjüket), azok holdjain. Egy óránál biztos tovább mesélt, a végén a Pluto holdján „vágta el" a kaland szálát, mert vacsorához szólították a szülők. Nem hittem a fülemnek: hatéves gyerek, aki tudja, hogy a Naprendszer bolygókból áll, azoknak holdjai vannak, léteznek már eszközök, amikkel utazni lehet köztük (a távolságot a fantáziája legyőzte). És kalandos utat tervez, személyekkel, lábnyomokkal, mesefigurákkal... Csak így tovább Hercegünk!

Akkor-e vagy csak a körül megkérdeztem tőle, mit fog csinálni az iskolában? Tanulni - felelte.

Magdaléna valami olyasmit mondott neki, hogy szeretné tudni-látni, mi van a fejében? „Nem lenne jó, *lehet, hogy megijednél, titkok is vannak benne*." - válaszolta.

Nyugodtabb, megfontoltabb, kevesebb a veszekedés körülötte.

Kis Hercegkisasszony is elkezdett mesélni, amikor Benedictus befejezte. Kihámozott dolgokat Bátyó meséjéből, hozzátett egy-két apróságot, és elkezdte mondani a saját kis kreációját.

Fizikailag is szépen fejlődik: ugyanúgy, két lábon cifrázza az ugrálást a trambulinon, ahogy Benedictustól látja.

És változatlan jó étvágy mellett nem hízik, szépen nyúlik, kellemes jelenségnek formálódik.

Eszem nem tudom, mióta nem írtam róluk, pedig együtt vagyunk sülve-főve talán két hete is már.

Benedictus lubickol, evickél a Tengerben, naponta kétszer is, délelőtt mintegy 2 órát, késő délutántól 3-4 órát vannak lent. Én - a lassan gyógyuló lábam miatt - csak ülök a házban, ahol 28-29 fok a hőmérséklet.

Török basa szokásokat vesz fel: kikapja az ember kezéből, amire szüksége van...

Dorothea nyúlik és borotvaéles agya is fejlődik. Ma azzal ébredt, hogy „két rács hiányzik, *elkallódtak*" (az ágyikójából). Hasonló meglepő kifejezésekkel naponta lep meg bennünket. És számolgat, mint a kettő is igazolja. Három felett még bizonytalan, de nem foglalkozunk vele. Talán kellene.

Az eső szinonimái között is eligazodik: eső, zivatar, jégeső. Meg tudja magyarázni, melyiknek mik a jellemzői. Felveszi sajnos Benedictus huligán szokásait: „Hagyj békén!" - szól az emberre. „Nem megyek!" - ha úgy adja a kedve. Korábban a világ legszófogadóbb gyereke volt.

Alig indultunk el lefelé, Varira, Thea elkezdett mesélni (a közelmúltban esett állatkerti látogatásról): „És láttunk fókákat, lementek a vízbe, le, mélyen..., és láttunk medúzákat, átlátszókat... aztán bementünk az étkezőbe... ettünk finom húst..." Aztán alszik másfél órát, a varázsi kapu előtt ébred fel.

Az első alkalommal én mentem le velük a Tengerhez.

Kis Hercegkisasszony homokozgat, invitálom hintázásra, nem akar. Elküld: „Te pedig menj, ülj le oda, a padra, és *gondolkodj kicsit magadnak*." Így. (Szultán bünteti hasonlóan Benedictust.)

Nekiindul a csúszdának felfelé. Lassan, a második-harmadik kísérletre rájön, hogy ha nem teli talppal próbálkozik, hanem térdelve, akkor nem csúszik vissza. Igen kis segítséggel felmegy, megfordul. Először nem akar lecsúszni: „Félek." - mondja. Mindkét kezét fogom, lecsúszik. A következő fordulóban már elég az egyik kezét fogni. Kedvet kap, csinál vagy öt fordulót így. Legközelebb egyedül fog le-föl közlekedni.

Tegnap vissza is jöttünk, Magdaléna mai, hetvenedik szülinapi ebédjére. Indulás előtt óriásit aludt, így vidám volt, csivitelt, énekelgetett, evett almát, barackot. A negyvenedik km-tábla körül kezdett érdeklődni, hogy Anyuci most hol van, mennyi van még hátra? Nyugodtan hallgatta a kilométereket, hátralévő perceket, mint aki érti. Azt egyébként egyértelműen érti, hogy távolságról és időtartamról van szó. Valahogy szóba került ismét a kettő-három. A kettőt pontosan érti, a háromra többnyire mást mutat az ujjacskáival.

Mintegy tíz percnyire tőlük jegyezte meg, hogy „most már kiszáll*nék*, kicsit már elfáradtam".

A 70. szülinap emlékezetes! A budai Duna-parti Rozmaring étteremben felvonult a rokonság apraja-nagyja, közel húszan lehettünk. Ott kapta az ajándékok jórészét is, segítség kellett a kocsinkig cipeléshez. Számtalan fotó készült, nem lelek egyetlent sem. Furcsa játéka a számítástechnikának?

A Kisunokák Varin:

Benedictussal elmentünk cirkuszba, június 13-án. A szünetben feltett nekem két kérdést:

1. Hol ölték meg a Jézuskát? Elmagyaráztam, hogy a mostani Izraelben, ami akkor a Római Birodalom része volt. Megelégedett a válasszal.

2. Rögtön utána: milyen messze van Anglia? Mondtam, hogy kb. 2000 km-re, de van egy szakasz tenger is az úton. Akkor csak repülőn mehetünk oda - jelentette ki. Nem, lehet hajóval is a tengeri szakaszon, meg vonattal is, mert van egy alagút - magyaráztam.

Hol, a tenger alatt, vagy a víz alatt (!)? - kérdezte. A tenger alatt.

Akkor én félnék ott utazni - gondolkodott el a lehetőségen.

Miért?

Mert megroppanhat, beömlik a víz, és megfulladok - felelte.

Nyugtatgattam, hogy nagy biztonsággal építenek ilyen konstrukciókat.

Rábólintott.

6 éves!

Sűrűn lep meg olyan szavakkal, amiket sok felnőtt is ritkán használ. És abszolút helyesen teszi: *elvileg, eleve, természetes, egyébként, hadd koncentráljak...*

Új, nem dirr-durr játékokat tanult a művészi tábor vezetőjének a fiaitól... és mind sűrűbben néz tudományos TV-műsorokat.

Pár nappal később: vacsora közben elkezd mesélni, és jó félóra múlva hagyja csak abba (lekerekíti), amikor lassan mindenki elszivárog, belefárad. Igen fantáziadús a meséje. Farkas és róka, ledermesztés, felolvasztás, lyuk ütése sziklán, szakadék, barlang... A lyukütés a sziklán számtani bravúrral kombinálódott. Ezer lyuk született, mindegyikbe egeret raktak, az egerek a lyuk száma nevét viselték. A mese lyuk-szekciójának leépítése során visszafelé számolt a kis matematikusunk: a kilencszázak, nyolcszázak... és így tovább... százakig, ott áttért tízesekre, majd tíztől egyesekre.

Kis Hercegkisasszonyunk szájtátva, kerekre nyílt szemmel hallgatta, többször felkacagott...

Benedictus a napokban összeadott olyan számsort, amelyben negatív számok is voltak. Első hallásra, másodpercnyi gondolkodás után köpte az eredményt!

És jegyzetel, talán le tudom majd szkennelni otthon... Elég pontosan ír le szavakat (játékok címszavait) és hasonlókat, majd kicifrázza érdekes mintákkal. (Nem engedte elhozni.)

A laptopra véletlenül rádöntötte a gyümölcslés poharát. A klaviatúrát azóta is próbáljuk gyógyítani, már mosógépben is kimostuk. Javult, de messze nem jó még, újra ki kell mosni.

Fejben játszik Nagyival: szavak utolsó betűjétől kell folytatnia a másiknak. Megállapítják, hogy a legtöbb szó A-val végződik.

Jól játszik Apjával, aki a saját laptopjára feltett autóversenyzés-játékkal szórakoztatja (engedi játszani is) esténként.

Kis Hercegkisasszony:

Időnként határozott utasításokat ad: Te menj be és olvass! Engem nem kell kísérni, nekem itt a *kicsinyke világítóm*, megyek egyedül. (WC-re, pisilni, ajánlottam, hogy elkísérem, játék zseblámpa.)

Nem kell, ez már *punnyadt*! (barna banán)

Megjegyzi: Hát ez *nem sikerült valami jól*! (hajtogatós játék)

Angolul szépen számol hétig (Benedictustól tanulta).

Kacarászva elkeresztel mindenfélének: Te káposzta vagy...(mikor mondom, hogy nem:)... paradicsom vagy... bögre vagy... dinnye vagy..., végül elkomolyodva: ember vagy.

Napokkal később:

Hess!... - zavar el, amikor közeledek hozzá. Benedictus elkezdte a laptop kezelésére és játékokra tanítani. Le nem lehet vakarni a gépről. (Még nincs 3 éves, most megy kindibe!)

Laptopnál együtt „dolgoznak" Benével, Thea kezeli az egeret. Alig közelítek, elzavar: Hagyj minket békén!

És újabban ő is mesél: Hol volt, hol nem volt, volt egy tündérkirálynő, volt neki egy igencsak szép lánya, aki egész nap az erdőben járt...

Mind jobban ragaszkodik az önálló tevékenységekhez. A strandon lévő csúszdára létrán kell felkapaszkodni. Ugrok, hogy segítsek. Nem engedi, van fok, aminek kétszer-háromszor rugaszkodik neki, de csinálja. Egy fiatalember a fiának segít, megkérdi: hány éves a kislány. A „még nincs három éves" válaszra megbillenti a fejét: ez igen!

A kalandparkban nagy csúszda mellett bébi ugráló és csúszda van, a csúszdára nem vezet semmi, fel kell emelni az ablakhoz. Nincs kedvére, inkább ugrál magában, domború felületeken (hurkákon). Nagyokat huppant, először megijedt, aztán mind élénkebben csinálta, kacarászott a bukások közben.

Negyedike óta nem vagyunk velük, hiányoznak!

A nyaralás vége:

Mindkettő ragyogóan fejlődik, naponta kétszer mennek le a Tengerhez. Ha Szultán itt van, vele és Anyucival, ha nincs, Anyucival és Nagyival. Én talán kétszer mentem le velük.

Benedictus változatlanul kutyaúszással kínlódik, pár métert úszik felszínen, 2-3-at víz alatt. Itt volna az ideje, hogy megtanuljon rendesen úszni.

Viszont szépen ír-olvas, írásban már csak a kettős betűkkel és néha a duplázódó betűk írásával van gondja.

Változatlanul kedveli a számtant, tegnap itt járt az apai unokabátyja, Boka Őfensége, aki osztályozta a három-négy számjegyű feladatokat, természetesen ötössel zárult a forduló. Nagy örömömre a napokban olyan tudományos filmet nézett velem, amit nekem is nehezemre esett követni. A több Univerzum párhuzamos létezésének elméletéről volt szó, és például arról, hogy a fekete lyuk összekötő kapocs két-két párhuzamos univerzum között. Megjegyezte, azt már a szülőktől tudja, hogy az Univerzum tágul. Mennie kellett volna aludni, nem volt hajlandó otthagyni a filmet.

Kis Hercegkisasszony nagyon aranyos, mindenkit elbűvöl. Folyamatosan karattyol.

Elmentünk Amirával, Nagyival, Benével és közeli ismerősökkel, Steven apával és Petra lányával (az utóbbit Benedictus barátnőként kezeli) a kislődi Kalandparkba. Elkövettük a hibát, hogy Amira is, én is Theának segítettünk, aki ezúttal már másodszor járta végig a bébi-drótkötélpályát. Közben átkajabáltunk Benének, aki Petrával a Gyerek 1 pályát abszolválta, hogy a végén találkozzunk, és Amira vele megy a Gyerek 2 pályára. Sikerült úgy megsérteni Benét, hogy az istennek se akarta folytatni a pályarendszert. Nagy könyörgéssel sikerült rávenni, hogy fejezze be.

Dorothea lovagolt is, annyira jól csinálta, meg-megsimogatta többször a lovat, hogy az elbűvölt lovász kislány hosszú ingyen menetre is elvitte. Steven pedig tócsává vált, amikor Theát átvettem Amirától, hogy felvigyem egy vízi-csúszdához, megnézni Benedictust, aki ott rótta a köröket. Ő viszont a mellettem álló Stevennek nyújtotta a karját, és ki is jelentette: „Inkább Stevennel megyek!"

Varázson rendszeresen ugrál a trambulinon, és feltűnően hosszú lépésekkel kombinálja, remekül megy neki. Tegnapelőtt kérésre, tegnap magától puszival köszönt el este. Tegnap megjegyezte: „Jöttem elbúcsúzni tőled." Majd a puszi után: „Adok puszit Nagyinak is.", és ment hozzá a verandára.

Magdaléna tegnap magyarázta neki, hogy ma haza fogunk menni. Végigkérdezte: mi is? ti is? „És akkor *variház itt fog szomorkodni*!" - jegyezte meg szomorkásan.

Ugyancsak tegnap odamentem Benéhez, néztem, mit játszik a laptoppal. Megjelentek négyjegyű részeredmény-számok és ötjegyű menetzáró számok. Mondja, hogy most ő győzött, mert... és magyarázza a számokat. Megkérdem tőle: ez mennyi? Négyezer hétszáz kilenc - feleli kapásból. És ez (végeredmény)? Tizenháromezer kilencszáz hat - olvassa le gondolkodás nélkül.

Jövő héten kezdi az oskolát.

Elkezdődött a suli is, Theának a kindergarten is.

Benedictus véleménye az első napról: „Unalmas volt. Nem tanultunk." Azóta jobb a véleménye, de nem sokat árul el az eseményekről. Eddig csak a tornateremről kaptunk jó tájékoztatót.

Amirával labdáztak nálunk az udvaron, közben számokkal is játszottak. Amira Őfelsége: 120 meg 60... meg 60... Benedictus kapásból mondja az eredményeket. Aztán Benedictus: minden jó dobásod 6 pontot ér, azt levonjuk. És elkezd számolni: 6, 12, 18..., valami eltereli a figyelmüket.

A tegnapi napot már nálunk töltötte, előző este 39 fok láza volt, nálunk csak kis hőemelkedése. Az ok ismeretlen.

Kis Hercegkisasszony kapásból elfoglalta Nagy Herceg helyét a kindiben, képzelt nevet emleget barátnőként. Nálunk jókat lehet vele játszani. Először fordult elő, hogy ablak elé állva kijelentette, hogy felmászik, és nem történik semmi. Azóta csak bukóra nyitjuk az ablakokat, amikor megjelenik.

Tegnapelőtt volt Kis Hercegkisasszony harmadik szülinapja, náluk töltöttük a délután egy részét és az esti tortás vacsorát.

Thea akkora izgalomban volt, hogy amikor felébredt délutáni alvásából és nem talált maga körül ajándékokat, elsírta magát: „Nem is kapok ajándékot." - mondta. Kicsit később pedig felhívott bennünket. Magdaléna telefonját hívta, de én vettem fel (Magdaléna épp fizette a tankolást), jó darabig csak hallgatott, nem értette. Aztán karattyolt, aminek nagy részét pedig én nem értettem. Magyaráztam, hogy egy óra múlva ott leszünk, és viszünk ajándékot is. Megnyugtathatta, mert hosszasan mesélt valami ajándékokról: arany kacsa, valami tátogó állat...

Otthon aztán meglepetve láttuk, hogy nagyon sápadt, kiderült, hogy köhög is, nem viszik kindibe. (Két hét alatt mindkét gyerek megbetegedett. Milyen ország vagyunk?)

Ömlött rá a sok ajándék, mindent kézbevett, kicsomagolt vagy kicsomagoltatott, alig játszott valamivel.

Megjegyzést érdemel, hogy kapott karperec- és nyaklánc gyöngyöket. Amira - Benedictus közreműködésével - csinált karperecet, felvette és megmutatta a társaságnak, „*Láss csodát!*” felkiáltással. Igazi nő.

Második napja nálunk van, tegnap erős és hullámzó hőemelkedéssel, komoly köhögéssel, taknyosan. Ma Magdaléna elvitte boltba és játszótérre, mivel már láztalan és alig köhigcsél.

Tegnap megmértük: 12,8 kg és 94 cm.

Benedictus nagyon megváltozott, mióta iskolába jár: megkomolyodott, a segítőkészsége meghatványozódott, figyelmes és nagyon odafigyel mindenre. Elképesztő hatás.

Thea szerint Bátyó szereti a matekot, de ő maga nem volt hajlandó nyilatkozni róla.

Amira Őfelsége mesélte, hogy egész délután segített neki sütni-főzni. Meglepőnek találja, hogy mindenben eligazodik. Példaként megemlítette, hogy szükség volt vaníliás cukorra, Benedictus ment és hozta. Magdaléna megjegyezte, hogy nekem sejtelmem sincs ilyesmikről. Rám néz Benedictus: „Tudod, vaníliás ízesítésű cukor.” Végig segített az ajándékok „előadásában”, hozta a szülőkét az emeletről, részt vett a kicsomagolásban...

Közben Amirával szeletekre vágták a varázsi almafája első almáját, amit a három nappal ezelőtti erős szél fújt le, és hazahoztunk. Ünnepélyesen, szinte pincérként hozta be a konyhából, és kínálta végig a társaságnak. Nagyon aranyos volt!

„Csak ennyi ajándékot kapok majd én is?” - jegyezte meg a vacsora előtti pillanatokban. Ahhoz hasonlította, hogy mi mindent szokott kapni zsúrok alkalmával. Meg - gondolom - Karácsonykor. El van kényeztetve!

Benedictust a közelmúltban mértük: 21 kg. Kerekebb is valamivel a szokásosnál. Lassan a magasságát is megmérhetjük.

Nagy Herceg hetedik szülinapját ünnepeltük, szakaszolva. Az első szakaszra nálunk került sor. Kapott egy csomó ajándékot és egy kis tortát 7 gyertyával és csillagszóró ágyúval.

Nagy nap volt számomra: először kaptam Benétől spontán puszit. Nagy örömmel üdvözöltem az ajtóban, mondogattam neki, hogy milyen nagy fiú lett ezzel a születésnappal, milyen nagyszerű dolog, hogy szeret suliba járni. TVzni szeretett volna, sikerrel lebeszéltem róla, mondván, hogy jönnek az ajándékok, Magdaléna mindjárt hozza őket. Felállt a fotelben, hozzám hajolt, és adott egy egészséges puszit. Nem is sejthette, mekkora örömet okozott, eddig Nagyinak is csak egyszer-kétszer adott, hosszas könyörgés után. Talán kezdi megérteni, mennyire nagy szeretettel próbálom nyesegetni a rossz irányú kitöréseit, és segíteni a jó út keresésében.

Hallatlanul örült az ajándékoknak, és Theának is segített a neki egyensúlyként adott kis ajándékok kicsomagolásában. Nem lepett meg azzal, hogy a Heromaker vagy mifene figura alkatrészeit azonnal kiöntötte a szőnyegre, és ott percek alatt összeszerelte a negyvenvalahány alkatrészből álló figurát. Az már viszont meglepett, hogy elkezdett a hős egyik kezébe helyezett golyóval lövöldözni, arra vonatkozó utalás ugyanis nem szerepelt a kis füzetecskében, amit az összeszereléshez használt. Kérdem, honnan tudta, hogy a golyót ki lehet lőni? „Néztem, hogy csak úgy be kellett nyomni, láttam, hogy a keze meg olyan, mint egy olló, megnyomtam, és lőtt.” Meg is mutatta: az „olló” egyik ága rugalmas, az adja az erőt. Már meg se lepődtem. Végtelenül ügyes!

Kapott valami különleges, „Ba...” névre hallgató tanszer készletet. A füzetet rögtön kinevezte titkosnak, félrevonult és írogatott bele, valószínű a legújabb szerelméről. Aztán rajzolgatta, hogy milyen matek dicséretei vannak, valahogy másfelé terelődött a figyelmem, nagyon sajnálom, mert kedvét szeghette, bár nem mutatta. Közben magyarázta is, hogy miből kapott már „nyuszit” (ez érdemjegy-értékű) és miből valami „erő...”-t (ez magatartás-jegy, rájöttem:

varázserő). Meglepő, hogy magyarból több nyuszit kapott eddig, mint matekból, pedig a matek-készsége különlegesen jó.

Dorothea sokat forgolódott körülötte, de a saját játékaival is foglalkozott: mezítelenre vetkőztette például a kis babáját.

Mind többet játszanak, illetve talán helyesebb, ha azt mondom, foglalkoznak együtt, nem beszélve a TV-nézésről. Vacsora után (Benedictus keveset evett, Dorothea elpusztított mindent, ami a tányérjára került) ezúttal is együtt telepedtek le a fotelbe, hogy DVD-t nézzenek.

Magdaléna vitte őket haza, mesélte, hogy otthon is mindent együtt csináltak, a fürdést is beleértve.

Jesszusom, már megint hetek óta nem írtam erről a két zseniális gyerekről.

Kezdem a súly- és magasság adataikkal (pár napja mértük): Benedictus: 21,8 kg és 127 cm (és sokkal jobb az étvágya, izmok is körvonalazódnak); Dorothea: 13,4 kg és 95 cm.

Kis Hercegkisasszony először 3-4 nappal ezelőtt ejtette ki helyesen az R-t, érdekes, hogy egyelőre csak a mogyorónál sikerül neki. Menni fog, látta a nagy örömöt, amit kiváltott vele, kísérletezni fog más szavakkal is. Egészen elképesztő tudásokról tesz tanúbizonyságot. Két példa most. Magdalénának javasolja: menjünk a nagyszobába, ott nagyobb a terület, azért hívják nagyszobának. Máskor meg azzal igyekeztek jókedvre deríteni, hogy megígérték, fognak neki nagy csigát, amit aztán csokival etethet. Azt nem lehet, vágta rá, *a csiga növényevő!*

Benedictus almafája kiváltotta belőle is a vágyat, de ő körtefát kér, nagyon szereti ugyanis a körtét. A ház zárásakor ültettünk kettőt, megmagyarázták ugyanis, hogy egyporzós körtefa nincs, kettő kell, hogy teremjenek. És 4 év múlva kezd teremni. (Ki tudja, leszek-e még?)

Azt hiszem, nem kürtöltem még világgá Nagy Herceg újabb matek bravúrjait: Varin rajzolt egy harci járművet, fölé írta nagybetűkkel: HÁROMSZÁZMILLIÓ FORINT, majd ez alá számokkal: 300000000 Ettől azért elájultam. Kérdem: Bene, honnan tudod, hogy így kell írni számokkal? „Azt már tudom a szüleimtől, hogy a millió hat nulla, a háromszáz meg háromszáz.” - felelte. Puff!

Valami ilyet rajzolt, de sokkal jobbat!

Elmeséltem golfozó matek profnak. Ez igen, van esze a matekhoz - mondta - Csak arra vigyázzatok, hogy ne erőltessétek... A suliban megjelent az egyik pajtás valami olyan öltözékben (vagy táskával?), amin huszonezer valamennyi ékeskedett. Benedictus kapásból felolvasta. Ott állt az osztályfőnök tanárnő. Benedictus, csomagolj, és *menj át a negyedikbe* - mondta, nem nagyon csodálkozva. Már hallhatott egyet-mást.

És Benedictus újra jár hozzánk, heti egy alkalommal úgy, hogy nálunk is alszik. Mesél fürdés közben. Fegyelmezett, komoly gyerek. Nem hittem volna, hogy az iskola ilyen óriási pozitív hatással lesz rá.

Magdaléna felhívta Amirát, majd kérte Benedictust. Ő köszönés helyett, géphangot utánozva szólt a kagylóba: „Ez csak *hangfelvétel*, Benedictus nincs itthon", majd, miután Magdaléna erőltette, újra géphangot használt: „Ismétlem, ez csak hangfelvétel, Benedictus nincs itthon."

Na, Magdaléna kérte Theát, ő pedig: - Mit akartál mondani? - Csak azt, hogy szeretlek.

Dorothea visszaadta Amirának a telefont, de Magdaléna hallotta, amint beszámol: - Magdaléna azt mondta, hogy megveszi Benedictusnek a másik tankot. Hogy honnan veszi, nem tudni.

Volt még valami a fejemben Nagy Hercegről, de elszállt.

Amiráék nálunk ebédeltek (10-én), Benedictus csak levest evett, aztán félrevonult. Kedvetlen volt, számítózott. Késő délután derült ki, hogy lázas... Amiráéknak dolguk volt, mire megjöttek, Benedictus be is lázasodott. Otthon már 38 feletti láza volt, hányt, éjjel ismét magas láza volt, reggel hányt. Itt a harmadik betegség! Ma egész nap velem volt (Magdaléna egész nap el volt foglalva), fél 11-ig elfoglalta magát (TV, számítógép), akkor feladta, és szomorkásan átvonult a nappaliba. Ott mesét olvastam neki, kicsit rajzolgatott. Szinte semmit sem ebédelt, ebéd után ismét TVzett, majd rajzolt, majd folytattuk a mesélést. Egyértelműen letört beteg gyerekként viselkedett. Két-három napig biztos nálunk lesz. Ma, szerda este láztalan volt és ugyanúgy virgonckodott, mint szokott. Szülői döntés: holnap megy iskolába. Fürdés közben megkérdeztem, örül-e? Kicsit elmosolyodott, majd halkan mondta: igen is, nem is.

Benedictus pénteken hazahozta a negyedéves „előkészítő" felmérést: mindenben a legjobb értékelést kapta, büszke is volt rá. Szultán ma szülői értekezleten is megkapta a dicséreteket. Valami jutalmat kell adni Benedictusnak, itt az alkalom, hogy az ember elismerje: ragyogóan teljesít, és ami talán a legfontosabb, szeret iskolába járni! Kapott egy „kristály puzzle"-t. Kiöntötte a szőnyegre az alkatrészeit, odahasalt, de nem ment a dolog, néhány perc után feladta: Majd Apucival!

Beszélgetés közben kibökte: Már tudok folyóírással írni. Rákérdeztem, miközben indulásra készült haza, öltözködött. Megemlítettem, hogy tegnap vagy tegnapelőtt azt mondtad, tudsz folyóírással írni. Tegnap volt! - mondta határozottan. Majd kérdésemre válaszolva magyarázta: egyelőre még csak két betűt tudunk egybeírni. Melyik kettőt? Kettőt! Azt tudjuk írni, hogy ab, de azt nem, hogy aba. És más betűket, mondjuk ci? Igen, azt is, de a c-t még nem tanultuk...

A 10-i ebéd körül szóba került Kis Hercegkisasszony legújabb „aranyköpése". Amira mondta neki a napokban, hogy megint kap „levetett" ruhákat. Azonnal kérdezett: „*Talán gyönyörű fényes fekete lakkcipőt?"* (Valamikor kapott ilyet.)

Magdaléna mondta: Dorothea is tud bolygókról mesélni. Áruházban voltak, amikor elkezdett bolygókat sorolni, Pluto, Vénusz, de nem ám csak úgy, valamit mesélt is hozzá a bolygókról, hogy azok keringenek, vagy ilyesmi. A népek csak néztek.

Benedictusról pedig azt mesélte, hogy mondta neki, nem tud diós tésztát adni, nincs dió. Majd keze ügyébe került a diós-mogyorós kosár, mutatta neki. Benedictus megjegyezte: csodálkoztam is, tudtam, hogy van ilyen kosarad.

(Kicsit zűrös az időpontok kezelése, naponta írtam hozzá.)

Nagy örömök!

Benedictust örömködve fogadták az osztálytársai. „Domi hozzám szaladt, Bene, Bene, kiáltozta és hadonászott!” - számolt be, bemutatva a karlengetést. Domi a legjobb barátja. Folytatta, hogy a többiek is örültek. A suli teljes győzelem, siker!

Amira is vidáman újságolta, hogy a rendelőjükben felrakták a függönyöket, jövő kedden pedig meghozzák a szülő-ágyat és a váróba az ülő-alkalmatosságokat. Gyertek majd el, felrakunk festményeket is, nagyon szépek leszünk. Végre! Majdnem egy év a csúszás, szélhámosok miatt.

Pénteken előadást tartott ultrahang-témáról orvosoknak. Jól sikerült az is.

Nagy Herceg:

Magdaléna kérdi Benedictustól: „Hoz neked virgácsot a Mikulás?” Benedictus: „Nem, de tavaly hozzátok hozott.” Memória! (Megkapja idén is, széles mosoly jelenik meg az arcán és elkezdi püfölni a saját popsiját.)

A suliban 2. osztályos matek feladatokat kap. Matek órán feladat: milyen számokból rakható össze az 5. Rakosgatják... Benedictus megszólal: minusz 1 és plusz 6!

Magdaléna megkérdi tőle: „Kell-e madár-naptár, szép madarak vannak benne.” „Olyan, amilyet tavaly a Jézuska hozott?” Ez is memória!

Magdaléna valahogy azt találja mondani: „Én már vén szatyor vagyok.” Bene kerek szemeket mereszt: „Te nem vagy vén szatyor, X a vén szatyor.”

Kis Hercegkisasszony számtalan jó szöveggel tündököl. Egy a sok közül. Kezet mos és megjegyzi: „Picike.” Kérdem, mi? Ő: „A kezem, *persze*!” A „perszé”-t sűrűn használja. Kérsz tortát? Persze.

Magdaléna indiai ékszereket mutat neki, és kiszól Amirának, egy övet nézegetve: „Akkor még ilyen sovány voltam.” Dorothea: „Én még sovány vagyok.” (Magyarul: neki még jó lenne az öv.)

Hát itt a napló vége. Fuss el véle, ha még tudsz futni...

***

Pótnapló:

Az első osztály vége felé, húsvétra kapott tőlem rajzeszközöket. Fogott papírt, ceruzát és próbaként rajzolt egy helikoptert. Repülőmérnökök, figyelem: nem volt előtte kép, vagy játék-helikopter, a kis agyából szülte. Íme:

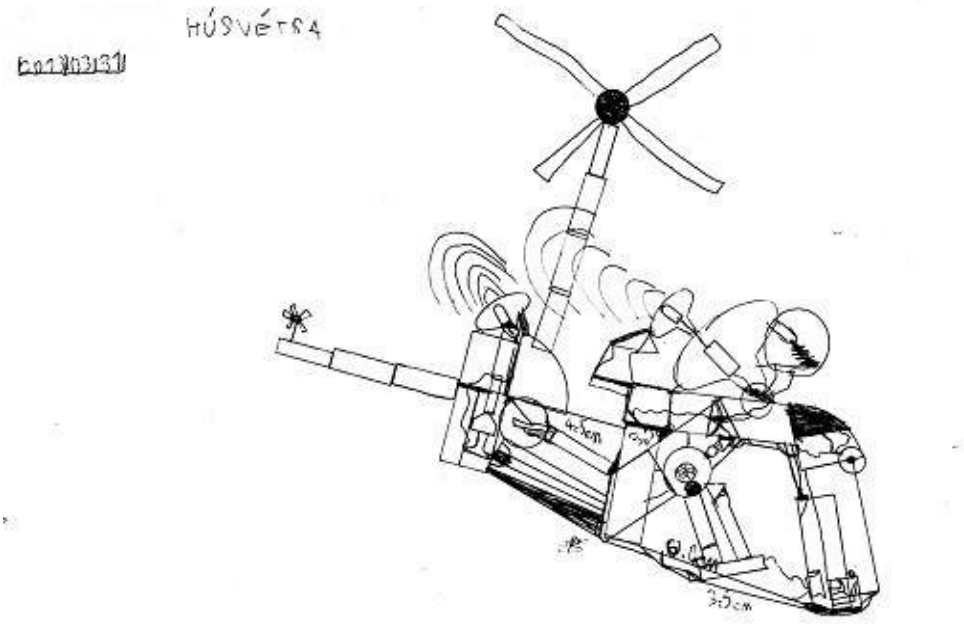

Akárhányszor szóba kerülnek Nagy Hercegünk képességei, a matekon kívül ezt a bravúrt emlegetem. Hogy valaki 7 és fél évesen, műszaki tanulmányok nélkül ilyet alkosson? Megfejthetetlen bravúr. A mai napig (2017) vallja, hogy építészmérnök lesz belőle. Az alapokat lerakta!

***

II. A hiányzó öt év

Hát itt állok két unokával és öt napló nélkül maradt évvel. Nehéz, nagyon nehéz rekonstruálni két aranyos, szeretnivaló emberke formálódását, épülését. Remegő kezekkel nyúlok a klaviatúrához. Lassan tekintélyes számú, sokszor igen bonyolult tartalmú művel a hátam mögött is félelemmel tölt el a feladat. Aki megélhette már, hogy unokák mindennapjai veszik körül, meg tudja érteni, milyen bonyolult emlékező feljegyzések nélkül visszaemlékezni az életfonálra úgy, hogy abból tényleg követhető, érthető folyamat szülessék. Két emberke életének már nem első lépéseiről kell képet festeni: Nagy Herceg a napokban töltötte be a 12. évét, Kis Hercegkisasszony a nyolcadikat. Mindketten átlagnál jóval szebbek, okosabbak. Utóbbit a dicsérő okleveleiket bemutató, a palotájukban található két tabló is bizonyítja.

Emlékeztetem kedves olvasó, hogy az utolsó napló-bejegyzés akkor született, amikor Benedictus a hetedik életévét, Dorothea a harmadik életévét töltötte csak be.

Benedictus akkoriban jött rá, hogy a Mikulás és Jézuska mese gyermekeknek. Legalábbis az, hogy ők hozzák az ajándékokat. Bizonyára korábban is sejtette már, csak akkor vált egyértelművé számára. Megsértődött: hazudtatok nekem! - mondta többször. Igaza is van, másként kellene szervezni ezt a nagyszerű örömünnepet. Fogas kérdés. Lesz valaha is, aki megoldja? A hitevesztés óta segít a szülőknek az ünnepi varázslat megteremtésében.

Dorothea még hisz a két csoda-figurában, bár egyszer már elszólta magát, hogy gyanút fogott.

Lényeges momentumok? Talán nem túlságosan. Fontosabb a személyiségük általános formálódása. Mindjárt nekilátok, gyűjtöm hozzá az erőt, energiát, lehet, hogy közben locsogok egy sort, hátha az segít? Azon is keményen töröm a fejem, hogy külön foglalkozzam-e a két ifjúval, vagy párhuzamosan? Meglátjuk, mi sikerül, egyelőre a párhuzamos mese mellett döntöttem.

*

Kezdjük talán a *tanulással*. Benedictus lendületesen folytatja szinte elképesztő sikereit. Az egy dolog, mondják pestiesen, hogy a bizonyítványai szuperek. Többször egyetlen osztályzat, a testnevelés jelentett akadályt abban az igyekezetében (senki sem inspirálta erre), hogy a Dicsőségtáblára kerüljön: a testnevelés. Furcsa képlet ez a dolog: eleinte azzal magyarázták, hogy legjobb barátja fegyelmezetlenségekbe rántja, bohóckodnak, nem fogadnak szót. OK, lehet. Engem egyébként nem zavart, mert kurva fegyelmezett gyerkőc, meg ifjonc voltam, de mégis becsültem azokat, akik jobb fizikai teljesítményük mellett nem álltak mindig vigyázzban. Aztán kiderült, hogy a tornatanár nem egyszerűen rossz pedagógus, hanem félszadista barom: kosárlabdát nagy erővel rugdosott tíz év körüli gyerekeket megcélozva, Benedictus legjobb barátját sikerült is úgy eltalálnia, hogy eszméletlenül rogyott össze. Három kislányra pedig, a fene tudja miért büntetve, rázárta az öltöző ajtaját. Kirúgták. Azóta tiszta kitűnő a bizonyítványa, sőt a legutolsóban két lényegtelen tantárgy kivételével valamennyiért tantestületi dicséretben részesült. Csak halkan jegyzem meg, hogy előfordulhat, nem minden tornagyakorlatban kitűnő, de iskolán kívül 2-3 évig dzsúdózott, jól vívott, sokat lovagolt, most pedig második éve Kung-Fu tanonc, vagy több, kapott már valamilyen övet, és hírek szerint nem tehetségtelen. Tehát tornaórákon se lehet nyomorék. Következzenek a tanulmányi versenyek. A 2. osztály óta rendszeresen vesz részt matematika, majd tavalytól kezdve magyar és környezet versenyeken. Többnyire csoportversenyeken, egyszer matek egyénin is. Nem lett egyikből se világbajnok, de 4. és 15. helyezettként végzett az országos

versenyek körzeti/területi szekcióiban. Most is Bólyai matek versenyre készül (2017 októbere). Én kalapot emelek, mert soha nem volt bennem igazi versenyszellem, ő viszont láthatólag nyugodtan, szinte rezzenéstelenül készül a versenyekre, és úgy is teljesít. Szorosan kapcsolódik az eddigi teljesítményeihez, azokból (is) következik, hogy meg fogja pályázni a felvételt az egyik kiváló, matek-orientált, gyakorló gimnázium 7. osztályába. Az is ELTE gyakorló iskola, mint a mostani, de egyrészt elit iskolának számít (bumm, utálom még az elit szót is, de mit lehet tenni: a továbbhaladás szempontjából döntő tényezővé vált, hol tanult az életbe kilépő ember), másrészt kiemelkedik a matekos sulik sorából is, Benedictus pedig igazi matek-érzékkel megáldott emberke, harmadrészt többféle rangsorolásban is az ország legjobb gimijei közé tartozik. Most előkészítőkre jár, kezdetben nehéznek találta a gyakorlatként megoldandó matek feladatokat. Ha neki nehéz, nem akármi lehet ott a matematika-oktatás! Friss hír, írás közben értesültem arról, hogy Benedictus túljutott ezen az akadályon (is), egymásra találtak az előkészítő tanárral, jól haladnak, elismeri Kisunokánk matematikai készségeit. Az ismeretek terén elért eredményeket elég jól tárja elénk a Magdaléna által, illetve általa készített klipek sora. (Peti: felesleges oldal-ugrás, ha megszüntetem az elválasztást, vonal áll a helyére!)

Dorothea tavaly követte Benedictust, éspedig ugyanannak a sulinak ugyanabba az osztályába, ugyanannak a kiváló pedagógusnak a keze alá, aki Benét is tanította az első négy év alatt. Nemcsak mi, szülők és nagyszülők értékeljük nagyra, hanem tudjuk, városszerte is híre van. Előfordul, hogy azért akarják ebbe a suliba juttatni a gyereküket szülők, hogy ez a remek pedagógus oktassa őket. Amiráéknak nem kellett nagyon törni magukat, egyrészt mert ő is oda járt, és finoman szólva nem szerepelt rosszul, de Benedictus is megalapozta a család hírét. Véletlen találkozások, és ismerkedési akciók során a neves pedagógus is megállapította, hogy Theában is jól csiszolható kristállyal lesz dolga, várta már. És nem bánta meg. Az I. részben írtakból is világos lehet, hogy mire Kis Hercegkisasszony suliba került, már úgy beszélt magyarul, mintha magyartanárnő lenne. Nemcsak helyesen, selypítés és hasonló gyerekbetegségek nélkül használta szép nyelvünket, hanem választékosan, érdekes nyelvi fordulatokkal és felnőttes kifejezésekkel gazdagította napról napra. Sokszor csak ámult az ember, olyan fordulatokkal lepte meg, amikről nem lehetett tudni, hol lelt rá. A családunkban, az iskolában? Ki tudja, néha az volt az érzésem, hogy szépirodalmi művet olvasott. Sok mesét hallott suli előtt is, azóta is, de nem hiszem, hogy mesekönyv ilyenkor a forrás. Most nem jut eszembe konkrét példa, ha eszembe jut, vagy a feleségem súg, visszatérek ide. Theának maga a suli ugyanolyan remekül működik, mint Benedictusnak. Nem lesz matek-orientált, inkább a humán dolgok érdeklik, azon belül is a művészeti jellegűek. Mert ez, a még csak növekvőben lévő virág igencsak nőre sikeredett. Imád festeni, érdekes módon főként hasra fekve, újabban néha dohányzóasztalhoz térdepelve. Ezt az angyalt például hason fekve festette. Rendkívülinek tartom a halványzöld, szinte áttetsző test és szárny színt, telitalálat, ha az ember álomképre gondol. Vagy csak a bennem rejlő nagypapa szeme túloz? Nem hiszem!

Itt vannak együtt: a Nagy Herceget képviselő Kis Herceg, és Kis Hercegkisasszony alkotása: Angyal.

Varázsolja a színeket, alakokat, közben fantáziál is. Festett például olyat, hogy ő, amint Nagyira gondol. Gyerekfestmény, de gondolatot festett meg, tessék értékelni. A színes valóság, ő maga, és a sötét álomkép-gondolat Magdaléna, köztük-mellettük a kék égbolt. Rendkívüli képességre utal.

Nő, igazi nő sok minden egyébben. Festi magát. Ezt már fentebb is bemutattam, de azóta naggyá nőtte ki magát. Kihasznál minden lehetséges alkalmat, hogy kifesthesse a körmeit, rúzsozza az ajkait. Sőt, előfordult, hogy pedikűrrel is foglalkozott. Rendelkezésre áll fotó az 5. születésnapja körüli körömlakk-akciójáról (tilos!). Alkalom, hogy megjegyezzem: a bodrait-fodrait Édesanyjától örökölte, csak neki sötét haja volt gyerekkorában. Illetve dehogyis: váltogatta a hajszínét, félévenként, évente egy darabig. Az Édesanyja természetesen tőlem kapta. (Visszafogott dicsekvés!)

Szeret vásárolni, Nagyival élvezkednek. Bemennek gyerekruházati boltba, pillanatok alatt megtalálja a választékot, és szinte gondolkodás nélkül kiválasztja a neki tetsző design-t, színt. Aztán, vagy egyszerűen apropó nélkül is szívesen bolyong ruhák, játékok, szépítkezési eszközök között. A nőiesség csúcsát a pózai jelentik. Ha fotózzák, vagy szerepel akárkik, akármik előtt, olyan pózokat vág ki, hogy manökenek megirigyelhetik. Mosolyogva, maximális természetességgel.

Az osztályfőnöknővel nagy barátságban élnek. Alig melegedett meg a suli-szék alatta, máris dicséretek özöne hullott rá. Kétféle kitűntetésben részesülnek a nebulók: apró jótetteket az első osztályban nyuszi figurával méltatják, a másodikban „ügyes voltál” az érdemjegy, több ilyen teljesítményt varázserő jellel honorálja a mindent, vagy majdnem mindent tanító osztályfőnök asszony. Igen, majdnem, mert olyan bemutató órán is voltam, amin K. tanárnő tulipánt rajzoltatott a gyerekekkel, nagyon ügyesen, diavetítéssel, talán filmmel is fűszerezve a rávezetést. Dorothea a legtöbbször jelentkezők közé tartozott, és meglátásai mindig jónak bizonyultak. Öröm volt szemlélni a jó pedagógus manővereit, és a gyerekek aktivitását, okosságát. A varázserő első összesítése alkalmával Dorothea előkelő helyen szoríthatta meg az osztályfőnöknő jobbját.

Hogy mennyire nő, azt a közelmúltban fodrásznál töltött órák is igazolják. Amirával, Nagyival vonultak fel, ezért órákat töltöttek a szalonban. A gyerekek általában nem szeretik a fodrászkodást. Kis Hercegkisasszony viszont élvezi, hajmosás közben társalog, mesél.

Érdemes lenne bemutatni egy póz-képet. Első légiútja alkalmával, hat órás fárasztó repülés után, a csomagjaikra várakozva, Amira lefotózta a *megérkezett* pillanatot. Manöken nem tud jobban *beállni*, mint ahogy ő tette, amint rá irányult az objektív.

Kettőnk barátsága hullámzó jellegű. Pici korában örömmel fogadta, ha én mentem érte, szerette, ha foglalkoztam vele, akár hancúrozásról volt szó, akár csecsebecsékkel, kulccsal, cseppekkel játszottunk. Aztán, talán a suli kezdetétől fintorogva fogadott, egyszavas válaszoknál többet nem beszélgetett velem, puszit csak a feje búbjára adhattam. Komolyan elkedvetlenedtem, nem értettem a miértet? A szülei szerint kizárólag fáradtság lehetett az oka. Egy ideje ismét hullámhegyen vagyunk: átöleli a lábam, amikor megérkezik hozzánk, pillanatokra úgy is marad, hozzám simulva, a puszijaim tisztességesen fogadja, néha ő is megpuszil.

A napokban jártunk vidéki sógorom Őfenségénél. Ott jutott eszembe, milyen jót játszott a maga is többszörös nagypapa a tojáshéjból épphogy kilépett Theával. Óriási, közel egy méter átmérőjű labdájuk volt, azt gurítgatta Theához, aki kacarászva fogadta a labdát, és próbálta visszahajtani. Feledhetetlen látvány volt a gyors egymásra találás, és vidám hancúrozás.

*

Szeretet! Mondtam, hogy locsogni fogok, már át is csúsztam a szeretet témakörbe. Nagyon nehéz számomra. Mert lehet, hogy számomra kibogozhatatlan (gordiuszi? bár az lenne, talán megtalálnám a kardot hozzá!) csomó a szeretet kérdése általában is, most pedig annak különleges területére kalandozunk: a családon belüli, azon belül az unokák és nagyszüleik közötti szeretet területét vizsgálgatjuk. Na meg a két unoka közötti viszonyt, amihez foghatóan bonyolult terepet nem igen lehet találni ezen a földgolyóbison. Itt mindjárt meg is kell állnom, annyira fontosnak látom a kérdést. Fentebb láthattuk, hogy a négyéves Benedictus milyen óriási kíváncsisággal, érdeklődéssel várta, majd milyen nagy szeretettel fogadta hugicája születését. Simogatta, puszilgatta, szeretett egy ágyban lenni vele. Ez a szeretet ma is él bennük. Nézegetek fotókat, nem igen sugárzik róluk az egymás iránti - a valóságban nagyon is létező - szeretet. Az egyik kép fotós által beállított szcenário, a másik pedig egyszerű közös TV-nézés. OK, mélyebbre kell nyúlnom: mesélek a két remek gyerkőc viszonyának öt év alatti változásairól. A kezdeti, Benedictus részéről simogatásokban, puszikban, közös ágyban heverészésben is kifejeződő ámulat, bébi-imádat lassan alábbhagyott. Benedictus érzékelte, hogy az őt körülvevő határtalan szeretet szépen kettéosztódik, sőt, az újszülött lánygyermek talán a szeretetcsomag felénél is többet hódít el tőle. Van valami természetes ebben, a kisebb gyermek is, a lánygyermek is általában többet élvez a szülői szeretetből, hát még a kettő együtt? Benedictus szóvá is tette, mint fentebb olvashatták. Kerek-perec kijelentette, hogy a szülei már nem szeretik úgy, mint Dorothea születéséig. És ennek az érzésnek kétoldali következményei voltak, elég jól kirajzolódva: egyrészt a Bátyóka részéről a Hugica iránti érzelmek módosultak, másrészt Benedictusban határozottan megjelentek a féltékenység jelei, következményei. Miben is mutatkoztak meg ezek a viselkedés-módosulások? Benedictus változatlanul sokat játszott Theával, de többször átment a közös foglalkozás lökdösésbe, sőt, néha erőteljesebb fizikai megnyilvánulásokba. Nem püfölte a testvérét, csak meg-meglegyintette, fellökte, és hasonlók. A szókincsében is eluralkodtak lekicsinylő szavak: buta, hülye... Másik oldalról Benedictus szófogadatlanabb, engedetlenebb lett, szaporodtak az Édesanyjával és Nagyival szemben elkövetett kis atrocitások: egy-egy ütés kézre, meggondolatlan rúgás. Velem szemben nem követett el hasonlókat, úgy tudom, Szultánnal szemben se. (Férfitekintély kontra női lágyság?) Logikus volt-e a szülők részéről bekövetkezett szigorúbb fegyelmezési törekvés Benedictusszal szemben, nem tisztem elbírálni. Amikor csak lehetett, igyekeztem csillapítani a kialakuló ellentéteket. Nem szabadott azonban beavatkoznom bármelyik felet is érintő módon a kialakult helyzetbe...

Szerencsére Dorothea szeretete Benedictus irányába változatlan maradt, sőt - ha ez nem túlzó megállapítás részemről - szinte növekedett. Olyan tisztelet alakult ki benne, amit nem könnyű se kiérdemelni, se vázolni. Néha ugyan megsértődött, és fantasztikus módon fejezte ki megbántottságát: hasra feküdt, a fejét igyekezett eltakarni a karjával, vagy keze ügyébe eső alkalmatossággal, alig hallható nyafogó hangot adott ki. Megrendítő jelenet volt mindannyiszor.

Persze nemcsak Benedictus szemtelenségeire tartotta fenn a sértettség ilyen megjelenítését, ha felnőtt vele szembeni fellépését érezte annak, akkor is hasra vetette magát. Párszor próbáltam vigasztalni, nem igen sikerült, jobbnak bizonyult bevárni a szomorúság lecsillapodását. De akkor miben is nyilvánult meg a fokozódó szeretet? Dorothea mindenben követte, és követi ma is Benedictust. Ha Bene otthagyta az ebéd-szertartást, pillanatokon belül Dorothea is letette a kezében lévő evőeszközt, követte Bátyót. Igyekezett megtanulni mindent, amivel Benedictus foglalkozott. A legfontosabb természetesen a számítógép volt: odaült melléje, figyelte, aztán kért magyarázatokat, amiket Benedictus mind szívesebben szolgáltatott. Dorothea még nem tudott olvasni, de már sajátkezűleg kezelte Magdaléna gépét, játszott rajta, főként női figurákkal foglalkozott. Mára az eredmény: bekapcsolástól kikapcsolásig uralja a gépet és az Interneten Y8 alatt megjelenő játékokat. Benedictus elég hamar kinőtte a féltékenységet, mindinkább pártoló-védelmező szerepet tölt be. Odáig javult a dolog, hogy ha például el akarom küldeni Theát aludni, Bátyó rám morog: „Majd megy, ha úgy érzi, itt az ideje!” Na, tessék.

A szeretet számtalan egyéb képletén érdemes zongorázni. Mindkét gyerek szerelmes Édesanyjába. Érzékletesen nyilvánul meg sokszor a hiánya, vagy az attól való félelem. Ha megjelenünk, Magdaléna vagy én, és nem értesültek az okáról, mindketten feltételezik, hogy a szülők távozni fognak. Benedictus meg is szokta kérdezni: „Anyuci, ugye nem mész el?” Ha távol van, az amúgy is éles fülük kihegyesedik, megismerik Amira kocsijának a hangját, szaladnak eléje az ajtóhoz. Hacsak tehetik, vele foglalkoznak, bár ez az igényük mintha csitulna az utóbbi időkben. Dorothea az ölébe kéredzkedik, Benedictus, a 158 cm magas lapaj imádja, ha Őfelsége csiklandozza, gyömöszöli, hosszú percekig tartó szeánszokat vív ki magának.

Egy példa az együttléteinkről. Nálunk töltötték az estét, majd itt aludtak. Rendesen játszottak, Benedictus bemutatta a születésnapi zsúrján a meghívottaktól kapott drónját. Kiválóan kezelte. Magdaléna javaslatára kivezette az előszobába, ahol eloltották a villanyt. Visszafelé haladva a nappaliban is eloltatták a fényeket. Megszólalt Dorothea: „*karácsonyi hangulatom van.*” Megkérdeztem gyorsan: Megírtad már a Jézuskának, mit hozzon karácsonyra? Még nem - felelte - de a nagy tojást kérem, és magyarázta, milyen tojásról van szó. (Ismerős, Magdaléna már említette, valami gyerek-varázslat.) Kérdezem Benedictust is, ő hárít, nyilván Dorothea Jézuska-hite miatt: Majd megbeszéljük. Benedictus elvonult (számító)gépezni, Dorothea Nagyival társasjátékot játszott. Odaültem Benedictus mellé, és beszélgetést provokáltam. Iskola, dolgozatok, 5x5 - mondta. Öt doga, mind ötös. Megkérdeztem, változatlanul építészmérnök akar-e lenni? Határozott igennel válaszolt.

Reggel Dorothea korán kel, mosolyog, Nagyival ölelgetik egymást. Nekiül Magdaléna gépének, pizsamában, mezítláb. Lefotóztam, nagyon tiltakozott, elfordult.

Benedictus fél 10 körül ébred, ő se morcos, kialudta magát. Laptop, ott eszi meg a „gabonáját”. Az értük érkező Amirának bemutatja a barátjával készített csodapalotát. Szoftverrel építették, bravúr, hatalmas belső terek, könyvtárig menően, óriási terasz és teniszpálya méretű uszoda. Úgy tűnik, tényleg érdemes ezt a pályát megcéloznia.

Kiderült az is, hogy a gimi-előkészítő első matek nehézségein túl van a mi kis Benedictusunk. A bölcs tanár is felfedezte a képességeit, és szépen haladnak együtt a felvételhez vezető úton. Nem tőle tudjuk, Szultán értesült a sikerről.

És a mostani Bólyai csapatversenyen a 7. helyen végeztek, sajnos az oklevéllel díjazottak vonalát ezúttal hatnál húzták meg. Nem vidám, de nem is tört le. Nagyon meggratuláltam, kapott tőlem ajándékot is: napelemmel működő, 14 változatban összeállítható kis robotot. Előre örül neki, pedig csak a jövő héten kapja meg. Megkapta, megnézte, jó lesz, mondta. Elvitte haza. Kérdeztem 2-3 nap múlva, jól működik-e a robot. Elkezdtem szerelni, válaszolta.

És tessék, most megint locsogás az egész: visszakanyarodtam a tanuláshoz. Pedig most - kis pihenő alatt - jutott eszembe a szeretet egyik szikrája, vagy nevezze mindenki annak, aminek akarja. Óriásikat játszottunk esténként, amikor még (sokszor) itt aludtak nálunk, a nagyszobai kihúzható ágyon, Benedictus-Magdaléna-Dorothea szendvicset alakítva. Többnyire vacsora után, lefekvéshez készülődve, a díszpárnákkal, és az előszedett háló-párnákkal óriási párna-csatákat vívtunk hárman, Magdaléna nélkül. Ő csak csillapítani igyekezett a lendületet, hol a gyerkőcök egészségét, hol az ágyat, hol a szobadísz csecsebecséket féltve, mindhiába. A játéknak legtöbbször a fáradtságom vetett véget. Na, most a fő attrakció ezt követte. Ők hárman elvileg lefeküdtek, én a hálószobám ajtaját behúzva fejhallgatóval, azaz számukra némán néztem a TV-t. Eleinte váratlanul fejbekoccintott valaki, és eltűnt. A fejhallgató miatt nem hallottam meg a belopódzást. Hű, a mindenit! Ugrottam a sötét előszobába, onnan a nappaliba, és kerestem a bűnöst. Annyival fürgébbek voltak, hogy mire odataláltam az ágyukhoz, már feküdt Magdaléna két oldalán a két gonosztevő. Valamelyiket elkaptam, dögönyöztem, Benedictust a bal füle, Theát - a változatosság kedvéért - a jobb füle leharapásával fenyegetve. Ők egymásra árulkodtak, sikongattak, takargatták a fülüket, kacarásztak, Nagyit is magukkal ragadva. Ebből a fanti-remek játékból rendszer lett, nem is tudom, mikor maradt abba. Akkor, amikor rendkívül ritkává vált a nálunk alvás. Szultánnak egy idő óta nem kell ügyelnie, így rendezni tudták a gyerekekkel alvást. Ha mégis megbicsaklik a dolog, Magdaléna megy át ott aludni. Néha megkérdezik a gyerekeket, hol akarják tölteni az éjszakát, és sokszor mellettünk teszik le a voksot. Ez a vihánc azonban mostanság nem jut az eszünkbe. (Egy pillanatra megálltam, megnéztem, én találtam-e ki a *vihánc*-ot? Hát nem: Halász Judit egyik - papok táncáról szóló - dalában megtaláltam.)

Aznap forrt ki épp a must.
Körtánc, kóló, Bacchus-tánc,
csuda volt a pap-vihánc.

Hát akkor maradhat: vihánc volt a csuda-viaskodásunk.

*

Egészség, mozgás, szabadidő. A napló szinte másról se szól - sajnos -, mint betegségekről. Benedictus vezeti a betegség-listát, Dorothea messze kullog mögötte, ha a két azonos életszakaszt hasonlítjuk össze. Szerencsétlen összejátszása a véletleneknek, úgy tűnik. A most terítéken lévő öt év alatt rendkívül nagymértékben javult a helyzet. És a két Kisunoka gyakorlatilag azonos sűrűséggel (inkább ritkaságnak mondható), és hasonló enyhe lefolyású betegségekkel riogatja a felmenőit. Főként Nagyit, aki a leghajlamosabb riadozásra, de őszintén be kell vallanom, ahányszor korán reggel csörren a telefon, és meghallom, hogy Amira van a vonal túlsó végén, mindig összeszorul a szívem. Az emberben óhatatlanul a nagyon-nagyon elesett, sápadt, meggyötört Benedictus képe jelenik meg a lelki szeme előtt. Mostanában egyikőjük se jut el a korábban többször előfordult súlyos állapotig. Több oka is lehet, gondolom. Talán a legfontosabb, hogy a suliban jobbak a higiéniai állapotok, meg kevésbé hordják be a vírusokat a nebulók. Könnyebben találnak otthontartásra megoldást a szülők a nagyobb gyerekeknél? Bizonyára edzettebbek is mindketten. Elég sokat mozognak szabad levegőn, bár Benedictust nagyon leköti a számítástechnika, a benne elért eredményei szinte odaláncolják a laptopomhoz, illetve a már évek óta birtokolt tablethez. Erről a tudományáról később írok pár sort. Örömmel hallom sokszor, hogy az iskola udvarában focizva várja a szülő, vagy nagyszülő megjelenését. Nyáron a Tengeren kívül mind sűrűbben tesznek kirándulásokat erdőbe. Jó testépítést jelentenek a hivatalos suli-programokon túli sportok. Benedictus eddig négy sportot űzött. A naplót ugyancsak „uralja” az egyik sport-téma, a síelés. A sok morgás, kifarolási kísérlet ellenére kedvvel gyakorolta, lehet, hogy a sűrű viszolygása a kevés pedagógiai érzékkel megáldott egyik tréner-ifjoncnak köszönhető: nem „esett le” neki, hogy Benében az átlagnál érzékenyebb lélek rejtőzik. Többször kifejtette a

fülem hallatára, hogy akkor szeret (fog szeretni) síelni, ha akkor és úgy teheti, ahogy neki tetszik. Jó, lépjünk tovább. Még a síelés előtt járt dzsúdó-edzésre, és bár a kezdetek bíztatóak voltak, azt hiszem azt is érzékenységi gondok miatt hagyta abba. Következett a vívás. Sokszor vittem-hoztam az edzésekre, és nagy örömmel láttam/láttuk, hogy jól megy neki, és mély tisztelettel kedveli az oktató F. bácsit. Megérkezünk (mindig korán, mert ez az egyik baj velem), nem látja a kocsiját, siet a suli bejáratához, ahol F. bácsi az abban az iskolában tanuló neveltjeit szedi össze. Ha nem találkoznak, lógó orral kocog vissza, a parkoló sarkáról kutatja az utcát, amint meglátja F. bácsi kocsiját, figyeli, hol parkol le. Többnyire megkapja a tornaterem kulcsát, nyit, viszi a kocsinkból a cuccát (tőr, sisak, sportos viselet), átöltözik, és harcra készen várja a startot. Ez is jól ment neki. Nem értettem, miért nem talál ki a sport-világ gyerek-tőrt. Párszor kézbe vettem a tőrt, amivel közel egy órán keresztül gyakorol, és nem fogtam fel, miként bírja az akkor 8-9 éves gyerek? Nekem nem ment volna. Ezt is feladta. Talán ez a túlfáradás is okozhatta, de lényegesebb ok lehet, hogy F. bácsi túl gyorsan akart előrehaladni Benénkkel, érezve benne a tehetséget. Különórákat tartott. Már ezzel is hatott Kisunokánk érzékenységére. Mondtam neki, hogy jól vívsz, ha F. bácsi külön foglalkozik veled. Á - mondta - a gyengébbekkel foglalkozik. Nem tudom, kinek volt igaza. Azt igen, hogy a kiváló edző szaporítani szerette volna foglalkozások számát. Versenyekre is „bedobta” Benedictust, és a többnyire nagyobb és gyakorlottabb gyerekektől rendre kikapott. Hiába tapsoltuk meg, amikor jól szerepelt, elkedvetlenedett. F. bácsi valami olyat mondott, hogy ha valaki vinni akarja valamire a vívást, annak minden nap gyakorolnia kell. Ezt Benedictus is, és a szülei is sokallták. Abbahagyta. Pedig büszke volt például arra, hogy ugyanott (is) edz, ahol a többszörös kard-világbajnok is nevelődött. Találkozott is vele (illetve csak látta ott), örömmel mesélte.

Nagyon nem bántam, mert már Amirának megmondtam, akit tucatnyi sporttal ismertettem meg, hogy csak arra vigyázzon, el ne kapja a gépszíj, ne kerüljön az élvonalba, mert minden ideje, és az egészsége is rámegy.

Következett a Kung-Fu, ami a mai napig is tart. „Rosszalkodónak” mondott barátja vitte bele, és eleddig működik a dolog. Önállóan villamosozik a helyszínre, jól elfárad, időnként bemutat mozdulatokat. Talán élvezi. Mindenesetre jó mozgás, és megtanul védekezni, ha támadás érné.

Dorothea hamar megtanult úszni, mindjárt elmesélem, milyen részem volt ebben az örömteljes eseményben. Kedvvel úszkálgat, talán továbbképzésben is fog részesülni. Az úszás mellett egyetlen testedzésnek vehető szórakozást választott - nyilván szülői közreműködéssel -, a táncot. Már második éve járt át a suliból a MOM-központba. Megkérdeztem, milyen táncot járnak, netán népit? Dehogy, *klasszikust*! - felelte, emelt fejjel. Tudnom illett volna.

Mindketten nagy örömmel fogadják, ha - a Tenger mellett - wellness programban részesülnek. Többnyire négyesben járnak ilyen csodákra. Én akkor is kerülöm, ha hívnak, nem szeretem a „körítést”, és régóta nemigen úszok. (Hosszú sztori lenne elmesélni, hogy engem is az a baj - ha baj - ért utol, ami a vízen járókra jellemző. Mióta vitorláztam, nem szívesen merülök belé a vízbe. Aki vízen jár, nem úszik.) Egyszer-kétszer, amikor szükség volt rám, elmentem a két gyerekkel, meg Nagyival, mert Dorothea még nem tudott úszni, ezért kétfelé kellett figyelni. Az eddig utolsó alkalommal pocsék idő miatt a Tenger mellől mentünk fel Zircbe. Széles választási lehetőség volt: fedett medencék kicsiknek, nagyoknak, felnőtteknek, onnan nyíló nyílt medencék többféle attrakcióval, pl. sebes sodrású kanyargós medencével. A fedett tér dunsztos és sós volt, kint viszont esett, és erős szél fújt. Számomra két szempontból emlékezetes az eset: Dorothea ott úszott ki először a kezeim fölül. Mindkét kezemmel tartottam, ő mellúszással barátkozott. Váratlanul rácsapott a pocakja alatti kezemre, „ne” kíséretében, majd a mellkasa alatti kezemre is ráütve valahogy kiúszott, és több métert úszott segítség nélkül. Az volt hirtelen az érzésem, hogy új ember született. Van is benne valami. A másik,

hogy azóta kényes mindkét szemem. Bent dunszt, kint szél, Benedictus a kinti attrakciókat imádta, vele kellett lennem. Másnap begyulladt mindkét szemem, másfél éve gyógyítgatom, a jobb rendbejött, a bal pár napja elhitette velem ugyanezt, abbahagytam a csepegtetést, ma újra pirosodik. Nem baj, megérte, Dorothea kiúszása a kezem fölül kompenzálja a bajt.

Kimaradt a lovaglás. Benedictus kezdte, úgy tűnt, hogy élvezi. Csatlakozott hozzá Dorothea is, talán másfél évig együtt jártak, mindketten hamar eljutottak az önálló, vagy (Dorothea) közel önálló lovaglásig. Aztán elmaradt Benedictus, és félév múlva követte Dorothea (talán szeretetből).

Nagyon durva vázlat, nem futja többre, a napló újjáélesztése elkoptatta az energiámat. Remélem, annyi érzékelhető, hogy az általános egészségügyi helyzet összemérhetetlenül feljavult az elmúlt öt év alatt. Egyikőjük se beteges, Benedictus ugyan sovány, a növekedése villámgyors, szeptember közepén 2 centivel lehagyta Nagyit, 158 cm (Magdaléna 3-4 centivel alacsonyabb fiatalabb magasságánál), én is összementem 2-3 centit, már csak 11 centit kell nőnie, hogy engem is lehagyjon. Igazolás az ajtófélfán. Furcsa számomra, hogy mostanság nem szeret levest enni. Dorothea se lesz alacsony, őt a nyolcadik szülinapján mértük meg, 127,5 centi volt!

Keresem, mit is mutathatok meg róluk?

Kis Hercegkisasszony szeretett a Normafa nagyjátszóra járni, ő is bátran megmászott mindent, amit csak lehetett.

Egyszer nagyon meglepett az ügyességével. Én vittem a MOM-ba, táncolni. A végén megkért, hogy menjünk át az épülethez csatlakozó játszótérre. Több kemény gyakorlat után a vele együtt mozgó kislányra figyeltem, levettem a szemem Theáról. Keresem pár pillanat múlva: hát hol találom meg? Több méteres mászórúd tetején. Jesszusom, gondoltam, hogy szedem le onnan a pöttöm unokám? Mire a gondolat megérett, szépen lent is volt magától. Azt hiszem, akkor kellett szövetséget kötnöm vele, hogy a szüleinek nem mesélem el, mert nem engedik még meg az ilyesmit.

Benedictust tavaly fotóztuk le Tótvázsonyban, ahová többször is elvittük őket levegőzni, mozogni, elektromos trolit vezetni. Benedictus volt a pilóta, nagyon élvezte, és büszkélkedett is új tudásával barátai körében. Ott kapta le Magdaléna, amikor a golffal is próbálkozott ismét.

Dorothea izgatottan figyelte Bátyót, néha piszkálta is...

Az „Ünnepek” témakörben látjuk őket együtt is.

*

Ünnepek! Nem lapozom végig az öt év összes ünnepi alkalmát, a kevés fotóm se használhatom hozzá. Általában gazdag ünnepek ezek. A rokonság mindent „belead”, hogy örömmel töltse meg az eseményeket. Az ajándékok sokszor túlzottak, szinte elvesznek bennük a gyerekek. A karácsonyfák plafonig érnek, és pazar-díszesek. Az ünnepi ebédeken néha két torta is van, mindig gyertyákkal, tűzokádókkal. A születésnapokat többnyire éttermi ebéddel, esetleg vacsorával kötjük össze. A gyerekek nem köthetők az asztalhoz, ezért igyekszünk szabad térrel rendelkező éttermet választani, ahol el-elcsatangolnak.

*

A természet. Mármint annak szeretete. Családi vonás. Nálam abban nyilvánul meg, hogy mindhárom sport, amit komolyabban űztem életem során, a természethez kötődik: golf, síelés, vitorlázás. Már kölyökként tudtam, hogy nem Petőfi-lélekkel születtem, nem szeretem a sík terepet, a pusztát, hanem a hegyek és víz világa fog meg igazán. Magdaléna (alias Nagyi)

anyai ágtól örökölte a természethez kötődést. Szoros kötődést: nem tud meglenni ásó, kapa nélkül. Amint lehet, rohan a természet ölébe, konkrétabban Varázsra, és amíg bírja, ápolja a kertet. Különösen a virágokat. Ebből a kétféle természet-imádatból örökölt valamit a két unoka. A naplóban írtam, hogy mindketten rajonganak a virágokért, Benedictus élete 2-3 jelentős évében kedvvel locsolta a zöldet. Mindketten örömmel kirándulnak, és a mai napig szeretnek állatkertbe, állatparkba látogatni. Érdekes kis sztori a hátsó kert színeváltozása. Benedictus valahogy elpötyögte, hogy szeretne a ház körül pirospozsgás almát látni. Amint egyértelművé vált, hogy a vén szilvafánk halálán van, ültettünk mellé alma-csemetét. Dorothea azonnal jelezte, hogy ő is kér fát (báty-követés ez is!), de ő nem almafát, hanem körtefát szeretne. Vettünk is gyorsan, mivel a kertész szerint csak két fa hozhat gyümölcsöt, kettőt ültettünk el. Szépen teremnek is. Az almafa kétökölnyi termésekkel örvendezteti meg a gazdáját, a körtefák közül az egyik 10-12 édesnemes gyümölcsöt hozott idén a világra.

*

Mesterségem címere! Egy időben játszották ezt az „Amerikából jöttünk, mesterségünk címere...” játékot, de most nem ezért van itt, hanem mert a játszva építkezés, kézműves ügyeskedés tanulása jutott az eszembe.

Benedictus nemcsak a matekben jártasságával tűnt ki, hanem rendkívül gyorsan szerelt, építkezett. Említettem már, hogy amikor kiderült, hogy LEGO-t villámgyorsan rak össze, meg Édesapjával maketteket is kiválóan épít, minden síelésemről hoztam neki egy-egy kis csomagot. Bécset elhagyva meg szoktam állni pihenni, bekapni valamit, (pisilni), és megvenni Benének a LEGO-t. Karácsonyra nagyobb-mégnagyobb-igennagy készletet kapott, amíg a számítógép-játékok nem űberelték a LEGO-t. Nézegetem a fotókat, érdemes ránézni az arcára, milyen büszke a nagyobb építészeti mutatványaira.

Érlelődik benne az Internet-informatika tudós is. Mára már annyira az, hogy sokszor kiemelik a tanulótársak közül, tanársegédi minőségben segít oktatni, segédkezet nyújt a gyengébbeknek feladatok megoldásában. Kiemelt értékelést is kapott valamelyik teljesítményéért. Sűrűn fordulunk hozzá saját eszközeinkkel, tanácsokkal lát el bennünket azok kezelésében, elsajátításában. Napról napra hasznosabb segítség!

Dorothea ebben is nő, hál’isten. Ha LEGO-t vagy DUPLO-t kap, Benedictus segítségét kéri, aki örömmel társul. Ő viszont fűz, gyöngyöket, egyéb mütyüket, karkötőket készít. Előszeretettel foglalkozik ékszerekkel, órákat képes játszani Magdaléna indiai ékszereivel.

Érdekesen, csinosan öltözködik ünnepi alkalmakra.

Írtam fentebb, hogy Kis Hercegkisasszonyunk nem egészen egy hónapja töltötte be a 8. élet-évét.

Utószó: kis önmarcangolás, ami nem csak nekem szól!

Menet közben írom, igencsak nehezemre esett már ez a ködösítés. Minden józan olvasó rájött már réges-rég, amikor a nyolcvanadik oldal körül nekiveselkedtem ennek a vallomásnak. Miért a köd, a királyság, tele abszurd tévedésekkel? Mert nem publikálhattam az eredeti írást személyiségi okokra hivatkozva.

Talán ilyen ködben úsztatva elfogadja mindenki: két olyan gyerekről szól ez a nem mese-mese-meskete, akik rendkívüli eszükkel és számtalan jó tulajdonságukkal méltók arra, hogy emléket varázsoljunk köréjük. Talán valamikor, amikor már mindketten felnőttek, elindultak az élet köves útján, fellapozzák ezt az írást és elfogadják: csupa szeretet, és segítő szándék vezérelt, amikor teleírtam több száz oldalt róluk (a környezetükről csak azért, mert nem lebeghettek csak úgy a levegőben).

Másodszor próbálkoztam azzal, hogy töröljek olyan sorokat, amelyek Benedictus székelési gondjaival és betegeskedésével foglalkoznak, nem ment. Megállította a radírom az a sok emberi kín, amit katonásan viselt, és ami nem rontotta el utánozhatatlan kedvességét, vidámságát. Gyenge magyar tudásom miatt nem szerepel a kacagása leírására ezer szinonima. Most, hogy sokadszor olvasom a soraimat, a fülemben csengenek az utánozhatatlan változatok: csilingelő, zengő nevetés, kacaj, széles-huncut-kaján mosoly... Bocsáss meg, Bikficem!

A királyság-trükk hemzseg a hibáktól: keverem a helyszínek megnevezését, a rangokat (nem lehet például trónörökös nem vér szerinti rokon), nem vagyok következetes a kis- és nagybetű használatában, az előkelősködést csak egy-egy szó erejéig bírom... Nem véletlen talán, gyűlölök mindent, ami a környezetből kiemel akárkit. Ezt a kis komédiát eleve halálra ítélte a (megvalósíthatatlan) egyenlőségbe vetett hitem.

Ha csak Benedictus matematikai képességeire sikerült felhívni a figyelmet, már érdemes volt fáradoznom. Ha gyermek-pszichológusoknak is nyújtottam hasznos anyagot, az örömöm még nagyobb.

S ha nem értem el a célom, hogy emléket állítsak e két ragyogó gyermeknek, megöl a BÁNAT. Ha kezembe adtok színes tollat, és találok széles, nagy falat, telefirkálom a falat is ezzel a mesével. Napok óta bujkál az agyamban ez a „telefirkálom a falat vele”, s csak akkor találtam rá, amikor megneveztem a költőt, József Attilát. Íme, így ír:

NE BÁNTSD

Ne bántsd a gyenge nőt, ha már szeretted,
magadat érte kínokba veretted
s nem adtál két pofont neki.
Telefirkáltad a falat vele.

1936. nov.-dec.

Nem szép tőle. Én másként, szebben gondolom, mint a költő: csupa szeretettel. És ha módom lenne rá, tényleg telefirkálnék valami óriási tűzfalat is ezzel a két unokával.

Lezárva 2017 november 10-én